

**OPETUS- JA
KOULUTUSSANASTO
(OKSA)**

Undervisnings- och utbildningsordlista

Glossary of Education

luonnos OKSA-jaoksen kokoukseen
22.3.2024

Sisällysluettelo

Käsitteekaavioluettelo.....	5
Kuvaluettelo.....	7
1 Yleisiä käsitteitä.....	9
1.1 Oppiminen.....	16
2 Koulutusjärjestelmä ja koulutus (1) sen mukaan, onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan.....	19
3 Toimijat.....	31
3.1 Varhaiskasvatuksen toimijat.....	31
3.2 Koulutustoimijat.....	38
3.2.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä.....	50
3.3 Koulutusorganisaatiot.....	55
3.4 Koulutuksen toimielimiä.....	64
3.5 Henkilöstö.....	65
3.6 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa.....	90
3.6.1 Henkilön rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.....	105
4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit.....	111
4.1 Normatiivinen ohjaus.....	111
4.1.1 Säädökset.....	111
4.1.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja varhaiskasvatussuunnitelmat.....	115
4.1.3 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.....	118
4.2 Tutkintorakenne (1).....	122
4.2.1 Eri koulutusasteille yhteisiä tutkintorakenteeseen tai opintojen rakenteeseen liittyviä käsitteitä.....	126
4.2.2 Ammatillisten tutkintojen rakenne.....	133
4.2.3 Lukio-opintojen rakenne.....	138
4.2.3.1 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti.....	138
4.2.3.2 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti.....	142
4.2.4 Korkeakoulututkinnon rakenne.....	146
4.3 Oppiaine.....	151
4.4 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta.....	154
4.4.1 Opetussuunnitelma.....	154
4.4.1.1 Opetussuunnitelmaan liittyviä käsitteitä.....	163
4.4.2 Koulutustarjonta.....	165
4.5 Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.....	173
4.6 Opintojen ja osaamisen mitoitus ja laajuus.....	178
5 Haku ja valinta.....	182
5.1 Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.....	182
5.2 Haku.....	184
5.2.1 Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi.....	184
5.2.2 Koulutukseen hakemisen vaiheita.....	191
5.2.3 Hakutapoja ja -tyyppejä.....	193
5.2.4 Hakukelpoisuus.....	199
5.2.5 Muita hakukäsitteitä.....	203
5.3 Valinta.....	206
5.3.1 Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi.....	206
5.3.2 Valintatyyppinä.....	212
5.3.3 Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä.....	216
5.3.4 Haku ja valinta: tietojärjestelmän käsitteitä.....	221
5.3.4.1 Hakukohde.....	221
5.3.4.2 Tietojärjestelmällä suoritettava opiskelijavalintaan liittyvä prosessi.....	224
5.3.4.3 Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot.....	227
5.4 Peruskoulun määräytyminen tai valinta.....	232
6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit.....	234
6.1 Varhaiskasvatus.....	234
6.1.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja.....	234
6.1.2 Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja.....	240
6.2 Opetus (1).....	247
6.2.1 Opetusmuotokäsitteitä.....	262

6.3 Koulutus (1).....	268
6.3.1 Koulutus (1) tarkoituksen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.....	268
6.3.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1).....	277
6.3.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan.....	279
6.3.4 Työpaikalla järjestettävän koulutuksen peruskäsitteitä.....	283
6.3.5 Perusopetuksen lajeja.....	288
6.3.6 Ammatillisen koulutuksen lajit ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaisesti.....	290
6.3.7 Ammatillisen koulutuksen lajit, järjestämis muodot ja -tavat ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa.....	295
6.4 Koulutus (2).....	297
6.4.1 Tutkintoon johtamattomia koulutuksia (2).....	303
6.4.1.1 Ennen vuotta 2015 järjestettyjä tutkintoon johtamattomia, ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2).....	307
6.5 Opiskelu oikeuteen liittyviä toimenpiteitä.....	309
6.6 Ilmoittautuminen.....	315
6.7 Opintojen keskeytyminen ja keskeyttäminen.....	321
6.7.1 Opiskelun keskeytyminen.....	321
6.7.2 Oppivelvollisuuden suorittamisen tai muun opiskelun keskeyttäminen.....	322
6.8 Ohjaus.....	324
6.9 Opiskelun tuki.....	326
6.9.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus.....	326
6.9.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.....	328
6.9.2.1 Työpaikalla järjestettävään koulutukseen liittyviä etuuksia ja korvauksia.....	332
6.9.3 Muut opiskelua tukevat palvelut.....	334
6.9.4 Lapsen, oppilaan ja opiskelijan tukeminen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa.....	334
6.9.5 Turvallisuuteen ja työrauhaan liittyvät ja kurinpidolliset toimenpiteet.....	348
6.9.5.1 Kurinpito.....	348
6.9.5.2 Kurinpitokeinoja perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, lukiokoulutuksessa ja korkeakouluissa.....	350
6.10 Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	356
6.11 Opiskelijaliikkuvuus.....	360
6.12 Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu.....	364
6.13 Oppilaan suoritukset, arvosanat ja näytöt.....	367
6.13.1 Todistus.....	367
6.13.2 Tutkinto.....	384
6.13.2.1 Toisen asteen tutkinnot.....	391
6.13.2.2 Korkeakoulututkinto.....	396
6.13.2.3 Ulkomainen tutkinto.....	405
6.13.2.4 Aiemmat ammatilliset tutkinnot.....	407
6.13.3 Opintosuorituksia.....	410
6.13.4 Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	412
6.13.5 Oppilaan ja opiskelijan suorituksen arviointi.....	416
6.13.5.1 Muutoksenhaku arviointiin (2).....	426
6.13.5.2 Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen.....	430
6.14 Opintosuorituksen hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä tutkinnon tunnustaminen.....	433
6.15 Varhaiskasvatukseen, opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.....	441
6.16 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä.....	448
7 Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi.....	451
7.1 Arvioinnin peruskäsitteitä.....	451
7.2 Laatu.....	465
8 Muutoksenhaku.....	469
9 Oppimisanalytiikka.....	471
10 Koulutuksen strategisen ohjauksen käsitteitä.....	473
11 Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä.....	474
12 Liite: European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementtien nimiä ja sisältökuvia suomeksi.....	483
12.1 Koulutustoimija (Learning Opportunity Provider).....	483
12.2 Koulutus (Learning Opportunity).....	486

13 Lisättäväksi sovittuja käsitteitä.....	492
14 Lisättäväksi ehdotettuja käsitteitä.....	493
14.1 Rahoitukseen liittyviä käsitteitä.....	497
Englanninkielinen hakemisto / English index.....	562
Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register.....	577
Suomenkielinen hakemisto.....	588

Käsitekaavioluettelo

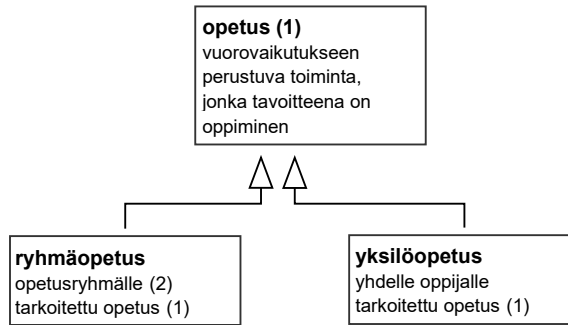
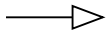
Käsitekaavio 1. Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä.....	8
Käsitekaavio 2. Kasvatus, opetus ja koulutus.....	15
Käsitekaavio 3. Oppiminen.....	18
Käsitekaavio 4. Koulutus (1) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan.....	26
Käsitekaavio 5. Koulutusjärjestelmä.....	30
Käsitekaavio 6. Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.....	37
Käsitekaavio 7. Koulutustoimijat.....	43
Käsitekaavio 8. Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka.....	49
Käsitekaavio 9. Maksullinen palvelutoiminta ja opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta.....	54
Käsitekaavio 10. Koulutusorganisaatiot.....	63
Käsitekaavio 11. Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö.....	72
Käsitekaavio 12. Muu koulutuksen henkilöstö.....	76
Käsitekaavio 13. Varhaiskasvatuksen henkilöstö.....	82
Käsitekaavio 14. Opettaja.....	89
Käsitekaavio 15. Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa.....	103
Käsitekaavio 16. Opiskelijan rooleja.....	104
Käsitekaavio 17. Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan.....	105
Käsitekaavio 18. Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä.....	110
Käsitekaavio 19. Varhaiskasvatussuunnitelmat.....	117
Käsitekaavio 20. Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.....	121
Käsitekaavio 21. Tutkintorakenne.....	123
Käsitekaavio 22. Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan).....	125
Käsitekaavio 23. Osaamiskokonaisuuksia.....	132
Käsitekaavio 24. Ammatillisten tutkintojen rakenne.....	137
Käsitekaavio 25. Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti.....	141
Käsitekaavio 26. Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti.....	145
Käsitekaavio 27. Opintokokonaisuus ja opintojakso.....	150
Käsitekaavio 28. Oppiaine.....	153
Käsitekaavio 29. Opetussuunnitelma.....	162
Käsitekaavio 30. Koulutustarjonta ja opetustarjonta.....	171
Käsitekaavio 31. Osaamistavoitteet.....	172
Käsitekaavio 32. Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.....	177
Käsitekaavio 33. Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö.....	181
Käsitekaavio 34. Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.....	184
Käsitekaavio 35. Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi.....	190
Käsitekaavio 36. Koulutukseen hakemisen vaiheita.....	192
Käsitekaavio 37. Hakutapoja ja -tyyppejä.....	198
Käsitekaavio 38. Hakukelpoisuus.....	202
Käsitekaavio 39. Muita hakukäsitteitä.....	205
Käsitekaavio 40. Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi.....	211
Käsitekaavio 41. Valintatypit.....	215
Käsitekaavio 42. Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä.....	220
Käsitekaavio 43. Hakukohde.....	223
Käsitekaavio 44. Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi.....	226
Käsitekaavio 45. Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot.....	231
Käsitekaavio 46. Peruskoulun määräytyminen tai valinta.....	233
Käsitekaavio 47. Varhaiskasvatuksen toimintamuodot.....	239
Käsitekaavio 48. Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja.....	246
Käsitekaavio 49. Nivelvaihe ja siirtymävaihe.....	259
Käsitekaavio 50. Opetus (1).....	261
Käsitekaavio 51. Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä.....	267
Käsitekaavio 52. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan.....	276
Käsitekaavio 53. Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan.....	278
Käsitekaavio 54. Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan.....	282
Käsitekaavio 55. Työpaikalla järjestettävä koulutus.....	287
Käsitekaavio 56. Perusopetuksen lajeja.....	289
Käsitekaavio 57. Ammatillisen koulutuksen lajeja.....	294
Käsitekaavio 58. Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa.....	296
Käsitekaavio 59. Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä.....	302

Käsitekaavio 60. Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2).....	306
Käsitekaavio 61. Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä.....	314
Käsitekaavio 62. Ilmoittautumiskäsitteitä.....	318
Käsitekaavio 63. Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä.....	320
Käsitekaavio 64. Opiskelun keskeytyminen.....	321
Käsitekaavio 65. Opiskelun keskeyttäminen.....	323
Käsitekaavio 66. Ohjaukskäsitteitä.....	325
Käsitekaavio 67. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.....	331
Käsitekaavio 68. Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.....	333
Käsitekaavio 69. Varhaiskasvatuksessa annettava tuki.....	346
Käsitekaavio 70. Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa.....	347
Käsitekaavio 71. Kurinpitoon liittyviä käsitteitä.....	355
Käsitekaavio 72. Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	359
Käsitekaavio 73. Opiskelijaliikkuvuus.....	363
Käsitekaavio 74. Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu.....	366
Käsitekaavio 75. Todistus.....	376
Käsitekaavio 76. Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset.....	381
Käsitekaavio 77. Tutkintotodistus.....	383
Käsitekaavio 78. Tutkinto.....	390
Käsitekaavio 79. Toisen asteen tutkinnot.....	395
Käsitekaavio 80. Korkeakoulututkinto.....	404
Käsitekaavio 81. Ulkomainen tutkinto.....	406
Käsitekaavio 82. Aiemmat ammatilliset tutkinnot.....	409
Käsitekaavio 83. Opintosuorituksia.....	412
Käsitekaavio 84. Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa.....	415
Käsitekaavio 85. Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi.....	425
Käsitekaavio 86. Muutoksenhaku arviointiin (2).....	429
Käsitekaavio 87. Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen.....	432
Käsitekaavio 88. Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	440
Käsitekaavio 89. Varhaiskasvatuksen maksut.....	442
Käsitekaavio 90. Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.....	447
Käsitekaavio 91. Arviointi.....	460
Käsitekaavio 92. Arviointeihin liittyviä käsitteitä.....	464
Käsitekaavio 93. Laatukäsitteitä.....	468
Käsitekaavio 94. Oppimisanalytiikka.....	472
Käsitekaavio 95. Osaaminen ja sen lähikäsitteitä.....	494
Käsitekaavio 96. Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa..	495
Käsitekaavio 97. Oppiminen sen mukaan, miten organisoidusti tai spontaanisti tapahtuu.....	499

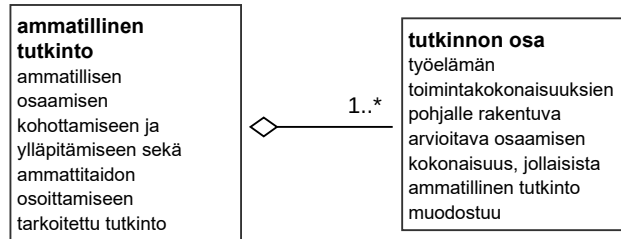
Kuvaluettelo

Kuva 1. Suomen koulutusjärjestelmä.....	37
---	----

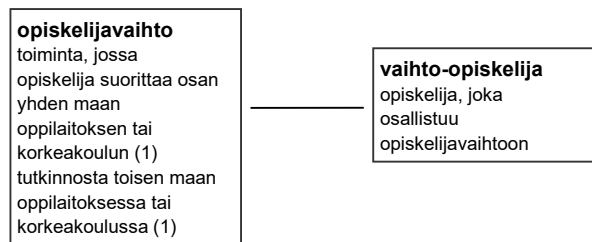
HIERARKKINEN SUHDE



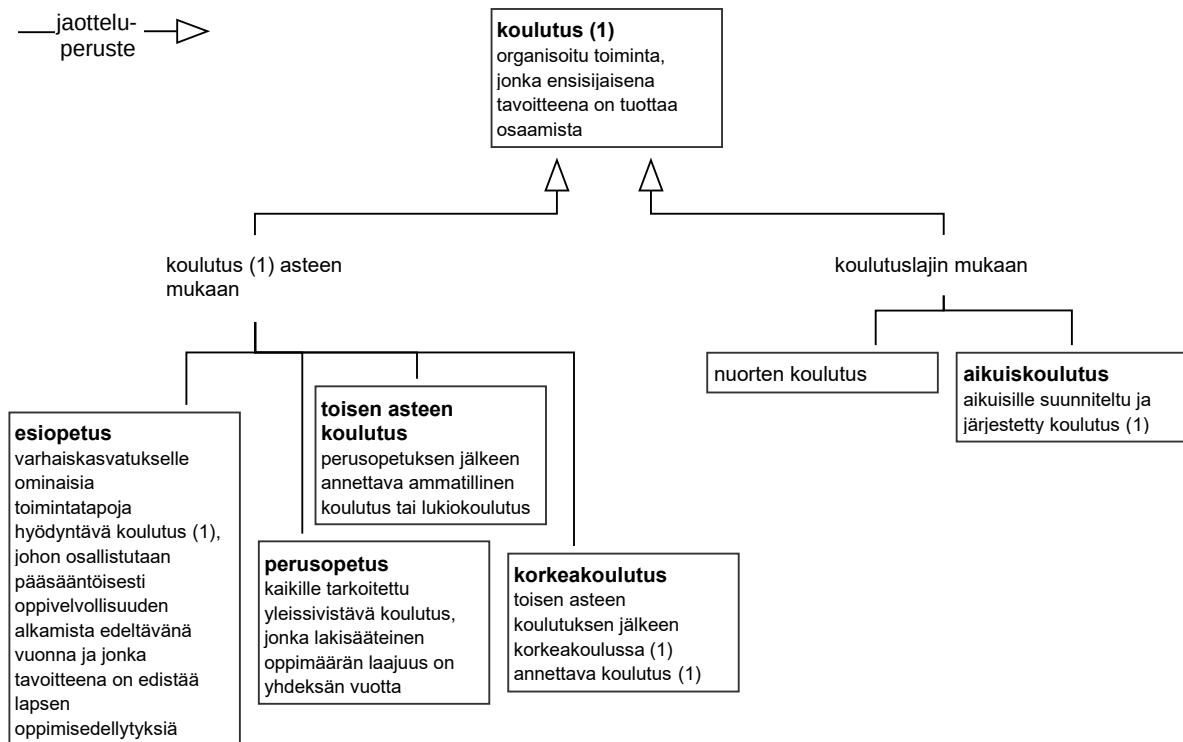
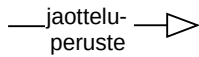
KOOSTUMUSSUHDE



ASSOSIATIIVINEN SUHDE



MONIULOTTEINEN KÄSITEJÄRJESTELMÄ



Käsitekaavio 1. Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä.

1 Yleisiä käsitteitä

1

kasvatus

sv fostran
en < education (1);
upbringing

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on kehittää yksilöstä eettisesti vastuukykyinen yhteiskunnan jäsen

huomautus

Kasvatuksen myötä kulttuuriset arvot, tavat ja normit välittyvät ja muovautuvat. Osaltaan kasvatuksen tavoite on siirtää kulttuuriperintöä sekä tärkeinä pidettyjä arvoja ja traditioita seuraavalle sukupolvelle, mutta kasvatuksen avulla halutaan myös uudistaa ajattelu- ja toimintatapoja. Kasvatuksen sivistystehtävänä on tietoisesti ohjata yksilöllisen identiteetin muotoutumista ja huolehtia, että muotoutuminen tapahtuu sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan *lapsen* suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, *opetuksen (1)* ja *hoidon* muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka.

Perusopetuksella on opetustavoitteiden lisäksi kasvatustavoitteita. Perusopetuslain (628/1998) mukaan perusopetuksella pyritään kasvattamaan oppilaita ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antamaan heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopistojen* tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä *opetusta (1)* sekä kasvattaa *opiskelijoita* palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa.

education: Englannin käsite education on laajempi kuin suomen kasvatus, niin että termillä education viitataan kasvatuksen lisäksi muun muassa *opetukseen (1)*, *koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c116

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

2

opetus (1)

sv undervisning (1)
en teaching (1);
instruction (1);
< education (2)

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on *oppiminen*

huomautus

Opetuksella (1) ja *kasvatuksella* on osin yhteneväisiä tavoitteita.

education: Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus (1), niin että termillä education viitataan opetuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c117

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Kasvatus, opetus ja koulutus](#), [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#), [Opetus \(1\)](#), [Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä](#) ja [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

3

<varhaiskasvatus>

hoito

sv vård

en care

määritelmä

toiminta, jonka tavoitteena on huolenpito [lapsesta](#) sekä lapsen hyvinvoinnin ja kehityksen edistäminen

huomautus

Hoito kuuluu osana [varhaiskasvatukseen](#). Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista [kasvatuksen](#), [opetuksen \(1\)](#) ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta.

Varhaiskasvatuksen hoitotilanteet ovat aina samanaikaisesti kasvatus- ja opetustilanteita, joissa opitaan laaja-alaisesti erilaisia tietoja ja taitoja.

Käsitteen tunnus: c399

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#)

4

opettaminen;

opetus (2)

sv undervisning (2);

~ lära ut *verb*

en teaching (2);

instruction (2);

tuition (1);

~ facilitation

määritelmä

[opetuksen \(1\)](#) osa, jossa henkilö auttaa tai ohjaa toista henkilöä oppimaan (ks. [oppiminen](#))

huomautus

facilitation: Englannin sanalla facilitation viitataan esimerkiksi erityistarpeisen (kuten vammaisen) oppilaan tai opiskelijan avustajan toimintaan, jonka tavoitteena on auttaa [oppilasta](#) tai [opiskelijaa](#) osallistumaan opetukseen (1). Lisäksi sanalla facilitation viitataan esimerkiksi vertaisopetukseen, jossa edistyneemmät opiskelijat auttavat varhaisemmassa vaiheessa olevia opiskelijoita [opiskelussa](#).

Ks. [ohjaus](#), [opettaja](#).

Käsitteen tunnus: c119

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#)

5

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

ohjaus;

> opintojen ohjaus <lukiokoulutus>

sv handledning

en educational guidance <perusopetus, lukiokoulutus>;

guidance <lyhyempi muoto; varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen>;

> guidance for studies <lukiokoulutuksen opintojen ohjaus>

määritelmä

varhaiskasvatuksen ja *koulutuksen (1)* yhteydessä tapahtuva, vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jossa *oppijan* lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, *palautetta* ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi

huomautus

Ohjausta voidaan antaa eri *oppimisympäristöissä*. Ohjaus voi olla toteutettu ajasta ja paikasta riippumatta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan *lasten* tulee saada *oppimiseensa varhaiskasvatushenkilöstön* ohjausta ja tukea.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan jokaisen *opettajan* tehtävänä on ohjata *oppilasta* koulunkäynnissä ja eri *oppiaineiden opiskelussa*. Perusopetuksessa ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että oppilaan itseluottamus, itsearviointi- ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat.

Perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja *ammattillisessa koulutuksessa* ohjauksella edistetään opiskeluvaiheiden kehittymistä ja opintojen sujumista sekä tuetaan lasta ja nuorta elämään, *koulutukseen (1)* ja uranvalintoihin liittyvissä päätöksissä.

opintojen ohjaus: *Lukiokoulutuksessa* käytetään termiä opintojen ohjaus. Sillä tarkoitetaan lukiokoulutuksen *oppimäärää* suorittavalle *opiskelijalle opinto-ohjauksen (1)* lisäksi annettavaa henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin *hakeutumiseen* liittyvää ohjausta. Opintojen ohjausta (samoin kuin opinto-ohjausta (1)) voivat antaa *opinto-ohjaajan* lisäksi muun muassa *aineenopettajat* ja *ryhmäohjaaja*. Ryhmäohjaajan antamasta opintojen ohjauksesta käytetään termiä ryhmäohjaus (engl. homeroom group guidance).

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *opiskelijalla* on oikeus saada *opetusta (1)* ja ohjausta.

Ohjausta voidaan toteuttaa myös vertaisoppijoiden eli keskenään samassa tilanteessa olevien oppijoiden toimesta (nk. vertaisohjaus).

Vrt. *oppilaanohjaus, opinto-ohjaus*.

Ks. myös *työpaikalla järjestettävä ohjaus*.

Käsitteen tunnus: c1637

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus* ja *Ohjauskäsitteitä*

6

opiskelu

sv < studier *pl*

en study (4)

määritelmä

toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen

huomautus

Ruotsin termi studier viittaa myös suomen opinnot-käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c120

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus* ja *Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä*

7

osaamisen hankkiminen

sv förvärvande *n* av kunnande
en acquisition of competence;
acquiring competence

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijan toiminta, jossa opiskelija pyrkii saavuttamaan *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa* mukaista osaamista

huomautus

Osaamisen kertyminen on osaamisen hankkimistavasta riippumatonta.

Yleiskielessä käytetään usein ilmaisuja puuttuva osaaminen ja puuttuvan osaamisen hankkiminen, mutta on suositettavaa käyttää niiden sijaan ilmaisuja hankittava osaaminen ja osaamisen hankkiminen.

Käsitteen tunnus: c1691

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: *Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

8

koulutus (1)

sv utbildning (1)
inte: skolning
en < education (3);
training

määritelmä

organisoitu toiminta, jonka ensisijaisena tavoitteena on tuottaa osaamista

huomautus

Määritelmän sana ”ensisijaisena” viittaa siihen, että voidaan ajatella, että on myös muuta organisoitua toimintaa, jonka yhtenä tavoitteena on tuottaa osaamista – esimerkiksi sosiaalipolitiikka –, mutta koulutuksessa (1) osaamisen tuottaminen on ensisijainen tavoite.

Koulutus (1) on organisoitua toimintaa, jolla on sekä laajoja yhteiskunnallisia että yksilöiden ja organisaatioiden *osaamiseen* liittyviä tavoitteita. <- OKSA-KÄSITTELY PUUTTUU

Koulutuksen (1) tavoitteena oleva osaaminen voidaan tuottaa *opetuksen (1)* tai muun *oppimiseen* tähtäävän toiminnan avulla.

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite.

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa *tutkintoon* johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

education: Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *opetukseen (1)* ja sivistykseen.

Vrt. *koulutus (2)*.

Ks. myös *opettaminen*, *oppiminen*, *opiskelu*.

Käsitteen tunnus: c121

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: *Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä*, *Kasvatus, opetus ja koulutus*, *Koulutus (1) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan*, *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*, *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*, *Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan*, *Koulutus (1) oppivelvollisuuden kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan*, *Työpaikalla järjestettävä koulutus ja Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)*

9

koulutus (2)

sv utbildning (2)

en studies (1);

learning opportunity (1);

> study programme (1);

> degree programme (1);

> education programme (1) <ammattillinen koulutus>;

~ learning opportunity specification <koulutuksen (2) kuvauksesta; SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet *tutkinnon* tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta* (1).

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia. Esimerkki tutkintoon johtavasta koulutuksesta (2) on tuotantotalouden diplomi-insinöörin koulutus (2). Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista (2) ovat *korkeakoulun (1) opintokokonaisuus (2)*, *ammattillisen koulutuksen tutkinnon osa* (tutkinnosta erillään suoritettuna), *avoimena yliopisto-opetuksena* tai *vapaana sivistystyönä* tarjottava *opintojakso*, korkeakoulun (1) *erikoistumiskoulutus*, *tutkintokoulutukseen valmentava koulutus* ja *taiteen perusopetuksen* opintojakso.

learning opportunity specification: Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) käytetään termiä learning opportunity specification (lyhenne LOS), jolla tarkoitetaan *opetussuunnitelmassa (2)* määritellyn koulutuksen (2) rakenteen, sisällön ja tavoitteiden kuvausta.

learning opportunity specification: Standardissa European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) käsite learning opportunity specification on määritelty lähes samoin kuin em. standardissa.

Käsitteen tunnus: c122

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus*, *Tutkintorakenne*, *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*, *Osaamistavoitteet*, *Muita hakukäsitteitä*, *Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä* ja *Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)*

10

**koulutuksen toteutus;
koulutus (3)**

sv utbildning (3);
> utbildningstillfälle
en organisation of studies;
studies (2);
learning opportunity (2);
> study programme (2);
> degree programme (2);
> education programme (2) <ammatillinen koulutus>;
learning opportunity instance <SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>

määritelmä

koulutustoimijan organisoima, tiettyyn aikaan ja paikkaan sijoittuva **koulutus (2)**

huomautus

Määritelmässä mainitulla ”paikalla” voidaan tarkoittaa myös esimerkiksi tietoverkkoa. Koulutuksen toteutus voi myös sijoittua kahteen tai useampaan eri paikkaan (esimerkiksi jos suomalaisen **oppilaitokseen** sijoittuvaan koulutustoteutukseen sisältyy ulkomailla suoritettava harjoittelu).

Varsinaisen **opiskelun** ja **opettamisen** voidaan katsoa tapahtuvan koulutuksen toteutuksessa. Koulutuksen toteutuksessa syntyvät myös **opintosuoritukset**.

Koulutuksen toteutus voi olla esimerkiksi Aalto-yliopistossa toteutettava tuotantotalouden diplomi-insinöörin koulutus (2), jonka laajuus on 120 **opintopistettä (2)** ja joka alkaa syksyllä 2015.

learning opportunity instance: Standardeissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) ja European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity instance (lyhenne LOI).

utbildningstillfälle: Ruotsin termi utbildningstillfälle viittaa tässä määriteltyä koulutuksen toteutus -käsitettä suppeampaan käsitteeseen; esimerkiksi yhteen luentokertaan tai seminaarin yksittäiseen päivään.

Käsitteen tunnus: c123

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitteekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#), [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#), [Muita hakukäsitteitä, Hakukohde ja Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

11

<standardi ”Metadata for Learning Opportunities, Advertising”>

**koulutusmahdollisuus;
koulutus (4)**

sv utbildningsmöjlighet
en learning opportunity (3)

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu **koulutuksesta (2)** ja siihen liittyvästä tarjolla olevasta mahdollisuudesta osallistua **koulutuksen toteutukseen**

huomautus

Koulutusmahdollisuudet kuvataan **koulutustarjonnassa**.

Yleiskielessä sana koulutusmahdollisuus on merkitykseltään tässä määriteltyä laajempi ja liittyy usein koulutuspolitiikkaan (esim. ”eri maiden tarjoamat koulutusmahdollisuudet”).

Tässä määritelty käsite esiintyy lähinnä standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en). Ko. standardissa tätä käsitettä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity.

Käsitteen tunnus: c124

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitteekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#) ja [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

1.1 Oppiminen

12

oppiminen

sv lärande;
inlärnning;
~ lära sig *verb*

en learning

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

E erityisesti *varhaiskasvatuksessa* ja *perusopetuksessa* painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: c118

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Oppiminen](#), [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#) ja [Oppiminen sen mukaan, miten organisoidusti tai spontaanisti tapahtuu](#)

13

elinikäinen oppiminen

sv livslångt lärande *n*

en lifelong learning;
lifewide learning

määritelmä

oppiminen, joka jatkuu ihmisen koko eliniän

huomautus

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan korostaa, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi *perusopetuksen* aikana tai henkilön ensimmäiseen *tutkintoon* tähtäävässä *koulutuksessa* (1). Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen *oppivelvollisuutta* ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka.

Elinikäistä oppimista tapahtuu paitsi erilaisissa *koulutuksissa* (2), myös kaikissa arjen ja työn tilanteissa.

Käsitteitä ja termejä elinikäinen oppiminen ja jatkuva oppiminen käsitellään myös työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteisessä sanastohankkeessa (2020–2021 ja 2023–2025). Opetus- ja koulutussanaston ja Jatkuvan oppimisen sanaston yhteisten käsitteiden mahdollista harmonisointia tarkastellaan Opetus- ja koulutussanaston kolmannen laitoksen julkaisemisen jälkeen.

Käsitteen tunnus: c753

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

14

elinikäisen oppimisen avaintaidot

sv nyckelkompetenser *pl* för livslångt lärande

en key competences for lifelong learning

määritelmä

niiden tietojen, taitojen, asenteiden ja arvojen kokonaisuus, jollaisia yksilöt tarvitsevat [elinikäisessä oppimisessa](#)

huomautus

Tämän käsittekvauksen lähde on Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista (2018/C 189/01). Suosituksen mukaiset kahdeksan avaintaitoa ovat 1) lukutaito, 2) monikielitaito, 3) matematiikan taidot sekä luonnontieteiden, teknologian ja insinööritieteiden alan taidot, 4) digitaalityöt, 5) henkilökohtaiset, sosiaaliset ja oppimistaidot, 6) kansalaistaidot, 7) yrittäjyystaidot ja 8) kulttuuritietoisuuteen ja kulttuurin ilmaisumuotoihin liittyvät taidot.

Ks. myös [elinikäinen oppiminen](#).

Käsitteen tunnus: c622

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

15

jatkuva oppiminen

sv kontinuerligt lärande *n*;

livslångt lärande *n*;

livslång inläring

en continuous learning

määritelmä

[oppiminen](#), jossa yksilö omaksuu tietoja ja taitoja, jotka ovat hyödyllisiä tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa

huomautus

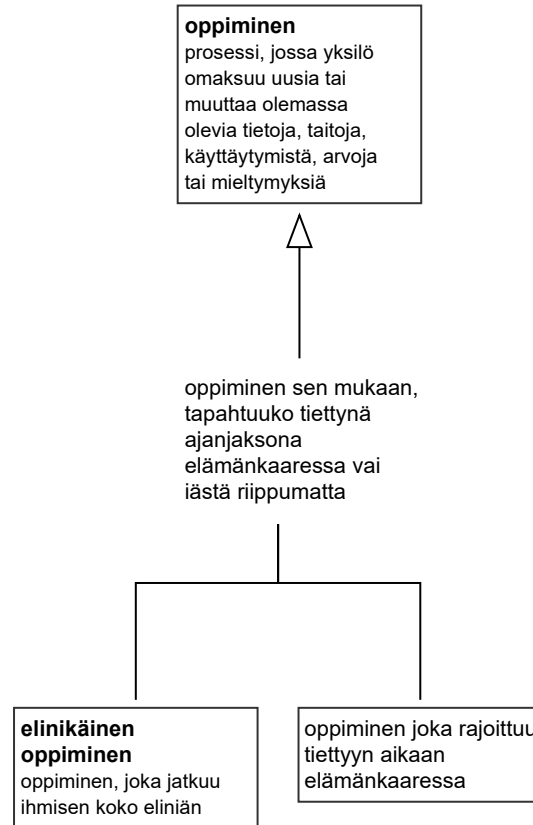
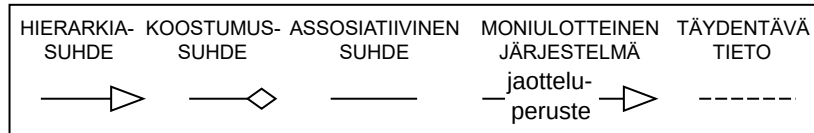
Jatkuvaa oppimista voi tapahtua esimerkiksi jatkuvan opiskelun kautta. Jatkuvalla opiskelulla tarkoitetaan [opiskelua](#), jonka tarkoituksena on hankkia tietoja ja taitoja, joita tarvitaan tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa.

Jatkuva oppiminen -käsite on lähes synonyyminen käsitteen [elinikäinen oppiminen](#) kanssa.

Käsite ja termi jatkuva oppiminen on otettu käyttöön muutoksenhallinnan tueksi.

Käsitteen tunnus: c1639

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>



Käsitekaavio 3. Oppiminen.

2 Koulutusjärjestelmä ja koulutus (1) sen mukaan, onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan

16

<Suomi>

koulutusjärjestelmä

sv utbildningssystem *n*

en education system

määritelmä

kokonaisuus, joka kattaa Suomessa lakisääteisesti tarjottavan [varhaiskasvatuksen](#) ja [koulutuksen \(1\)](#) sekä tiedot lakisääteisesti tarjottavan koulutuksen (1) eri vaiheiden suorittamisjärjestyksestä ja mahdollisesta ikäsidonaisuudesta sekä koulutuksen (1) vaiheiden kestosta

huomautus

Suomen koulutusjärjestelmä muodostuu [varhaiskasvatuksesta](#), [esiopetuksesta](#), yhdeksänvuotisesta yleissivistävästä [perusopetuksesta](#) ja perusopetuksen jälkeisestä [koulutuksesta \(1\)](#), johon kuuluvat [ammattillinen koulutus](#), [lukiokoulutus](#) sekä [ammattikorkeakouluissa](#) ja [yliopistoissa](#) annettava [korkeakoulutus](#). Suomen koulutusjärjestelmään kuuluvat myös [vapaan sivistystyön koulutus](#) ja [taiteen perusopetus](#).

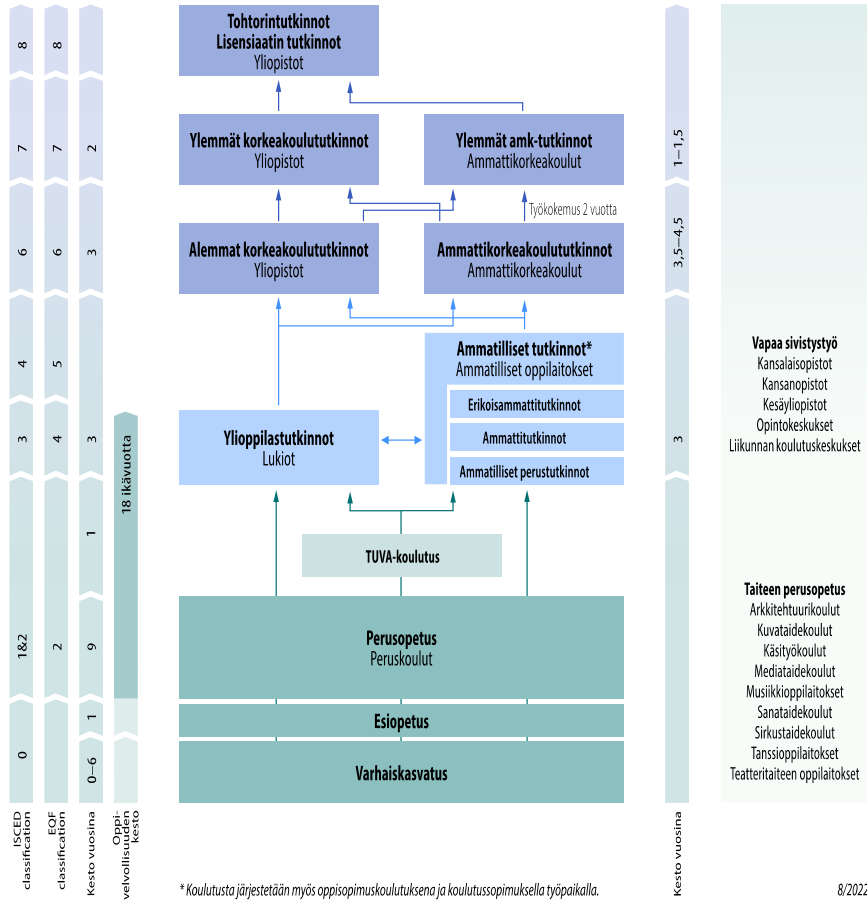
Ks. myös [oppivelvollisuus](#).

Käsitteen tunnus: c126

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan](#), [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Nivelvaihe ja siirtymävaihe](#)

SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ



Kuva 1. Suomen koulutusjärjestelmä.

Kuvan lähde: opetus- ja kulttuuriministeriön viestintä, elokuu 2022

17

säädösperustainen koulutuksen hankkiminen

määritelmä

toiminta, jossa julkisen hallinnon organisaatio, jolla on lakisääteinen vastuu [koulutuksesta \(1\)](#) mutta joka ei itse järjestä koulutusta (1), toteuttaa lakisääteistä tehtävänsä hankkimalla koulutuksen (1) soveltuvaksi katsomaltaan toimijalta hankintalainsäädännön mukaisesti

huomautus

Säädösperustaisessa koulutuksen hankkimisessa tulee noudattaa hankintalain ([1397/2016](#)) säännöksiä.

Säädösperustaista koulutuksen hankkimista harjoittavat muun muassa työ- ja elinkeinohallinto hankkiessaan [työvoimakoulutusta](#) ja Jatkuvan oppimisen palvelukeskus hankkiessaan [koulutusta \(1\)](#).

Tässä määritellyn koulutuksen hankkimisen perusta on lainsäädännössä. Esimerkiksi työ- ja elinkeinohallinnon hankkimasta työvoimakoulutuksesta säädetään työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle kuuluvassa laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta ([916/2012](#)). Työ- ja elinkeinohallinnon työvoimakoulutuksena hankkimasta [kotoutumiskoulutuksesta](#) säädetään puolestaan laissa kotoutumisen edistämisestä ([1386/2010](#)).

Säädösperustaista koulutuksen hankkimista ei ole esimerkiksi ammatillisen [koulutuksen järjestäjän](#) toiminta silloin, kun se hankkii järjestämisluvassaan määrättyjen [tutkintojen](#) osia tai niihin [valmistavaa koulutusta](#) vaikkapa toiselta ammatillisen koulutuksen järjestäjältä. Tämä luetaan [koulutuksen hankinnaksi](#).

Käsitteen tunnus: c1809

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\)](#) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan

18

koulutus, josta ei säädetä koulutuslainsäädännössä

huomautus

Koulutusta, josta ei säädetä koulutuslainsäädännössä, on esimerkiksi yksityisen [oppilaitoksen](#) tarjoama säätelemätön [koulutus \(1\)](#) ja yksityisen yrityksen myymä IT-koulutus.

Käsitteen tunnus: c1820

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\)](#) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan

19

koulutuslainsäädännössä säädetty koulutus

määritelmä

[koulutus \(1\)](#), josta säädetään [koulutuslainsäädännössä](#)

huomautus

Koulutuslainsäädännössä säädettyyn koulutukseen liittyy [koulutustoimijalle](#) säädetty velvollisuus tai sille lainsäädännön perusteella annettu lupa, vastuu tai tehtävä järjestää koulutusta (1).

Koulutuslainsäädännössä säädetyn koulutuksen toteuttamista tuetaan julkisin varoin.

Ks. myös [opetuksen järjestämislupa](#).

Käsitteen tunnus: c1806

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\)](#) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan

20

koulutuslainsäädäntö

määritelmä

niiden säädösten kokonaisuus, jotka sisältävät säännöksiä [varhaiskasvatuksesta](#), [koulutuksesta \(1\)](#) tai [koulutuksista \(2\)](#) ja niiden järjestämisestä tai sisällöstä

huomautus

Koulutuslainsäädäntö voidaan jakaa opetushallinnon alan koulutuslainsäädäntöön ja muiden hallinnonalojen koulutuslainsäädäntöön.

Säädöksellä tarkoitetaan tekstikokonaisuutta, joka sisältää julkisen vallan antamia yleisesti noudatettaviksi tarkoitettuja säännöksiä. Säädöksiä ovat esimerkiksi lait ja asetukset sekä viranomaisten antamat oikeussäännöt.

Käsitteen tunnus: c1831

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\)](#) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan

21

opetushallinnon alan koulutuslainsäädännössä säädetty koulutus

määritelmä

[koulutus \(1\)](#), josta säädetään opetushallinnon alan [koulutuslainsäädännössä](#)

huomautus

Opetushallinnon alan koulutuslainsäädäntöön sisältyvät lait ja asetukset valmistelee valtioneuvostolle ja eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriö.

Opetushallinnon alan koulutuslainsäädäntöön sisältyy [varhaiskasvatusta](#), [yleissivistävää koulutusta](#) ([esi-](#) ja [perusopetus](#), [lukiokoulutus](#), [vapaa sivistystyö](#) ja [taiteen perusopetus](#)), [tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta](#), [ammattillista koulutusta](#) ja [korkeakoulutusta](#) koskeva lainsäädäntö.

Käsitteen tunnus: c1824

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\)](#) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan

22

muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännössä säädetty koulutus

määritelmä

[koulutus \(1\)](#), josta säädetään muun hallinnonalan kuin opetushallinnon [koulutuslainsäädännössä](#)

huomautus

Muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädäntöön sisältyvät lait ja asetukset valmistelee valtioneuvostolle ja eduskunnalle Ahvenanmaan maakuntahallitus tai muu ministeriö kuin opetus- ja kulttuuriministeriö.

Esimerkkejä muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännöstä ovat

- Ahvenanmaan maakuntalaki Ahvenanmaan korkeakoulusta (Högskolan på Åland) annetun maakuntalain muuttamisesta ([2002:81](#))
- puolustusministeriön hallinnonalalle kuuluva laki Maanpuolustuskorkeakoulusta ([1121/2008](#))
- sisäministeriön hallinnonalalle kuuluvat laki Poliisiammattikorkeakoulusta ([1164/2013](#)) ja laki Pelastusopistosta ([607/2006](#)) ja
- oikeusministeriön hallinnonalalle kuuluva laki Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta ([1316/2006](#)).

Käsitteen tunnus: c1825

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\)](#) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan

23

säädöspohjainen julkisrahoitteinen koulutus

määritelmä

koulutus (1), jonka rahoittamiseen julkisyhteisö osallistuu säädösten perusteella

huomautus

Määritelmässä mainitulla julkisyhteisöllä viitataan esimerkiksi valtioon, kuntaan ja kuntayhtymään.

Säädöspohjaista julkisesti rahoitettua koulutusta ovat

- **valtionosuusrahoitettu koulutus**, johon liittyvästä valtion rahoituksen määräytymisestä säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009)
- **ammattikorkeakoulujen koulutus (1)**, johon liittyvästä valtion rahoituksen määräytymisestä säädetään ammattikorkeakoululaissa (932/2014) ja
- **yliopistojen koulutus (1)**, johon liittyvästä valtion rahoituksen määräytymisestä säädetään yliopistolaissa (558/2009).

Julkisyhteisö voi olla julkisesti rahoitetun koulutuksen (1) ainoa rahoittajataho tai koulutus (1) voi saada rahoitusta julkisen rahoituksen lisäksi myös muilta tahoilta.

Esimerkki koulutuksesta (1), jossa on myös muita rahoittajatahoja kuin julkisyhteisö, on **julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus**, jota rahoittaa osin julkinen hallinto ja osin työnantajaorganisaatio. Muita esimerkkejä ovat **avoin korkeakouluopetus** ja **vapaa sivistystyö**; näistä peritään maksua niihin osallistuvilta henkilöiltä.

Käsitteen tunnus: c1837

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: **Koulutus (1)** sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan

24

valtionosuusrahoitettu koulutus

määritelmä

säädösperustainen julkisesti rahoitettu koulutus, jossa yhtenä rahoituslähteenä on *varhaiskasvatuksen järjestäjälle, opetuksen järjestäjälle, koulutuksen järjestäjälle* tai *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjälle* myönnettävä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus

huomautus

Määritelmässä mainittuihin *koulutuksen järjestäjiin* kuuluvat *toisen asteen koulutuksen järjestäjät* ja *taiteen perusopetuksen järjestäjät*.

Varhaiskasvatuksen sekä *esiopetuksen* ja *perusopetuksen* valtionosuusjärjestelmä muodostuu valtionvarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta ja esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksista sekä esi- ja perusopetuksen osalta myös opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta. Kuntien lisäksi rahoitusjärjestelmä kattaa myös yksityiset koulutuksen järjestäjät ja kuntayhtymät.

Lukiokoulutuksen valtionosuus myönnetään laskennallisin perustein. *Lukiossa (1)* rahoitus määräytyy opiskelijamäärän ja *opiskelijaa* kohti määrätyn yksikköhinnan tulon perusteella. Kunnan rahoitusosuus opetustoimen käyttökustannuksiin lukiokoulutuksessa on noin 58 prosenttia kunnan rahoitusosuuteen kuuluvista valtionosuusperusteista.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjän osuus perusrahoituksessa perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön *koulutuksen järjestäjälle* asettamiin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin, suoritusrahoituksessa suoritettuihin *tutkintoihin* ja *tutkinnon osien osaamispisteisiin* sekä vaikuttavuusrahoituksessa opiskelijoiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin siirtymiseen sekä opiskelija- ja työelämäpalautteeseen. *Laskennallisen rahoituksen* lisäksi koulutuksen järjestäjät voivat hakemuksesta saada strategiarahoitusta, jota ministeriö myöntää harkintaan perustuen.

Vapaan sivistystyön oppilaitosmuotojen valtionosuusrahoituksen peruste määräytyy rahoitettavien suoritteiden ja *oppilaitoksen* suoritetta kohden määrätyn yksikköhinnan tulon perusteella. Tästä on poikkeuksia: esimerkiksi *kansalaisopistolle*, *kansanopistolle*, *kesäyliopistolle* tai *opintokeskukselle*, jonka *koulutus (2)* on hyväksytty maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelmaan, myönnetään valtionosuutta 100 prosenttia, ja kansanopiston ylläpitäjälle, joka järjestää oppivelvollisuuskoulutusta, myönnetään valtionosuutta samoin 100 prosenttia.

Taiteen perusopetuksen valtionosuusrahoitus jakaantuu asukasmäärän perusteella rahoitettavaan toimintaan ja opetustuntimäärän perusteella rahoitettavaan toimintaan.

Käsitteen tunnus: c1835

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\)](#) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan

25

**markkinaehtoinen koulutus;
~ koulutuksen myynti**

määritelmä

koulutustoimijan tai muun organisaation järjestämä tai tuottama *koulutus (1)*, joka rahoitetaan myymällä *koulutus (1)* toiselle taholle

huomautus

Markkinaehtoisen koulutuksen hinta määräytyy vapailla markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan, ilman hankinnan ulkopuolelta kanavoituvaa yhteiskunnan taloudellista tukea.

Markkinaehtoinen koulutus on yksi osa *maksullista palvelutoimintaa*.

Myös *korkeakoulujen (1) täydennyskoulutus* on esimerkki markkinaehtoisesta koulutuksesta.

Markkinaehtoista koulutusta ovat myös ELY-keskusten ja TE-toimistojen kilpailuttamalla hankkimat *työvoimakoulutukset*. (Huom.: Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy ELY-keskuksilta ja TE-toimistoilta kunnille 1.1.2025.)

Markkinaehtoista koulutusta harjoittavat myös *koulutusjärjestelmän* ulkopuoliset toimijat.

Markkinaehtoisen koulutuksen sisältö voi noudattaa yhteiskunnan sisältöohjausta tai olla siitä riippumatonta. Esimerkki yhteiskunnan sisältöohjausta noudattavasta koulutuksesta on hygieniapassin suorittamiseen tähtäävä *koulutus (2)*.

Markkinaehtoinen koulutus voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

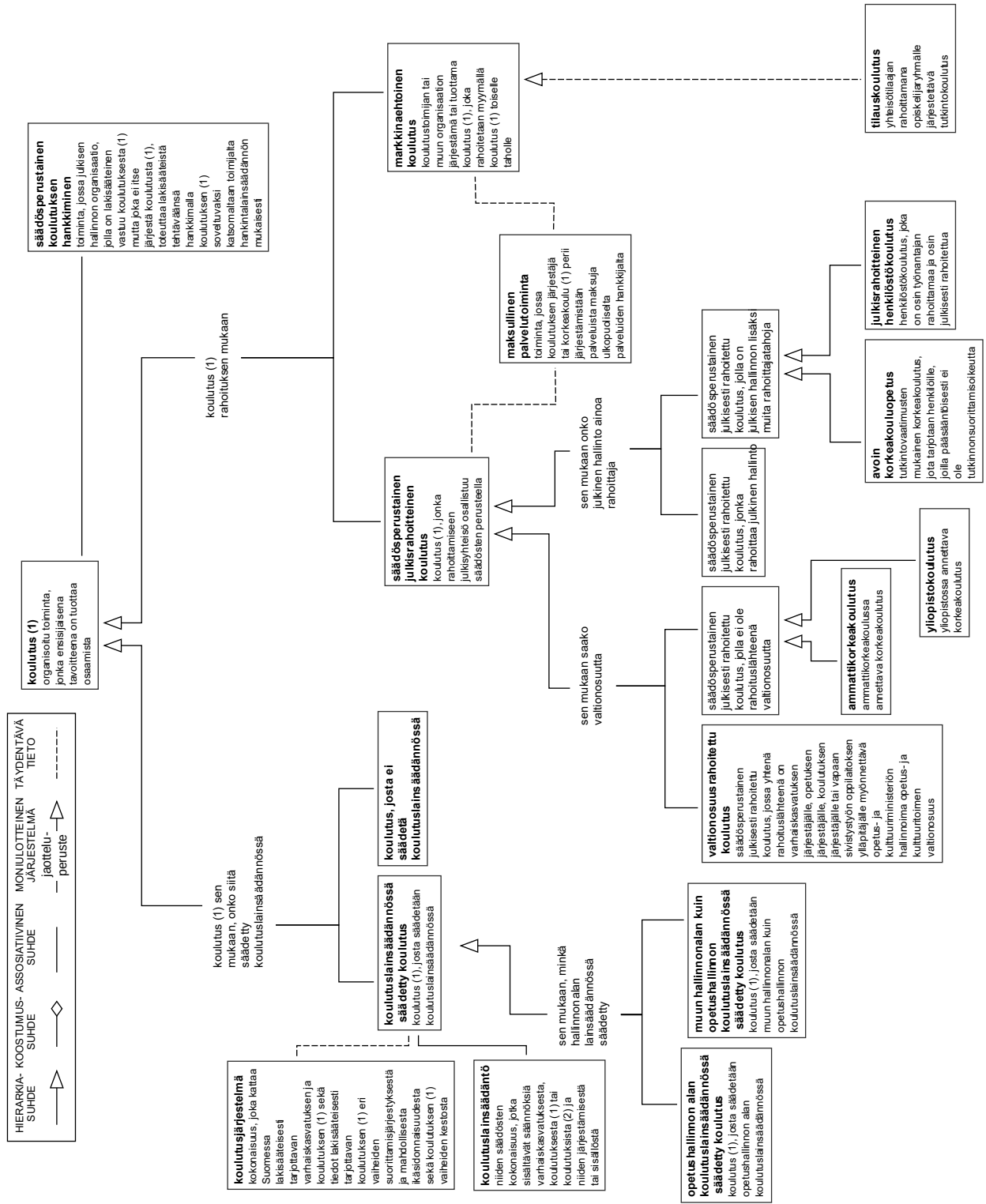
- Julkinen toimija järjestää *koulutuksen (2)*, joka myydään toiselle julkiselle toimijalle: esimerkiksi *vapaan sivistystyön oppilaitos* voi myydä *kotoutumiskoulutusta* vähintään kustannukset kattavaan hintaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY).
- Julkinen toimija järjestää *koulutuksen (2)*, joka myydään yksityiselle toimijalle: esimerkiksi *yliopisto* voi myydä *täydennyskoulutusta* markkinahintaan yritykselle.
- Yksityisen sektorin organisaatio tuottaa *koulutuksen (2)*, joka myydään julkiselle toimijalle: esimerkiksi yritys voi myydä IT-koulutuksen markkinahintaan ministeriön *henkilöstökoulutukseksi*.

Vrt. *maksullinen palvelutoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1838

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: *Koulutus (1)* sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan



Käsittekaavio 4. Koulutus (1) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan.

26

koulutusaste

sv utbildningsnivå;
utbildningsstadium
en level of education;
educational level

määritelmä

luokka, jollaisiin *koulutusjärjestelmän* mukaiset *koulutukset (1)* ja *koulutukset (2)* jaotellaan vaativuutensa perusteella

huomautus

Koulutusasteluokittelua käytetään koulutusten (1 ja 2) suunnitteluun, *seurantaan* ja säätelyyn.

Usein tietyn koulutusasteen koulutukseen (1 tai 2) valituksi tuleminen edellyttää alemman koulutusasteen koulutuksen (1 tai 2) suorittamista.

Suomessa käytetään nykyisin (lokakuu 2020) pääasiassa Kansallinen koulutusaste 2016 -luokitusta.

Esimerkkejä koulutusasteista (Kansallinen koulutusaste 2016 -luokittelun mukaan) ovat alempi ja ylempi perusaste, toinen aste sekä alempi ja ylempi korkeakouluaste.

utbildningsstadium: Ruotsin termi utbildningsstadium on vanhahtavaa kieltä.

Käsitteen tunnus: c127

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

27

koulutusala

sv utbildningsområde *n*
en field of education (1);
field of study (1);
> field of vocational education and training <ammatillinen koulutus>

määritelmä

luokka, jollaisiin *koulutusjärjestelmän* mukaiset *koulutukset (2)* jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat tieteen, yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Koulutusosaluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, *seurantaan* ja säätelyyn.

Kansallinen koulutusala 2016 -luokituksen mukaisia koulutusaloja ovat esimerkiksi yleissivistävä koulutus, tekniikan alat ja palvelualat.

Suomessa käytetään nykyisin (lokakuu 2020) pääasiassa Kansallinen koulutusala 2016 -luokitusta.

Käsitteen tunnus: c128

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

28

koulutuspolun nivelvaiheen koulutus (uudistermi)

määritelmä

koulutuspolun *nivelvaiheessa* lakisääteisesti tarjottava *koulutus (1)*

huomautus

Opetus- ja koulutussanaston laatijat ehdottavat uutta käsitettä, koulutuspolun nivelvaiheen koulutus. Sen alle voidaan luokitella *tutkintoon* johtamattomat *koulutukset (2)*, joita tarjotaan koulutuspolun *nivelvaiheissa*, kuten ennen *perusopetuksen* aloittamista, perusopetuksen ja *toisen asteen koulutuksen* välisessä nivelvaiheessa sekä toisen asteen koulutuksen ja *korkeakoulutuksen* välisessä nivelvaiheessa. Myös *kotoutumiskoulutus* on sanastossa luokiteltu tämän käsitteen alle.

Esimerkkejä nivelvaiheissa tarjottavista koulutuksista (2) ovat *perusopetukseen valmistava opetus*, *tutkintokoulutukseen valmentava koulutus*, maahanmuuttajien ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen valmentava koulutus, *vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus* ja *kotoutumiskoulutus*.

Käsitteen tunnus: c1934

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

29

(vanhentunut)

<koulutustarjonta>

opintoala

sv < studieområde *n*

en field of education (2) <yleiskielessä>;

field of study (2) <yleiskielessä>;

subfield <opintohallinnon täsmällisissä jaotteluissa>;

area of study

määritelmä

alaluokka, jollaisiin yhdelle *koulutusalalle* kuuluvat *koulutukset (2)* voidaan jaotella sisältöjensä samansuuntaisuuden perusteella

huomautus

Esimerkiksi opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelussa tekniikan ja liikenteen koulutusalan opintoaloja olivat mm. kone-, metalli- ja energiatekniikka sekä tekstiili- ja vaatetustekniikka.

Kansallinen koulutusala 2016 -luokitteluun ei ole enää sisällytetty opintoala-tasoa.

Koulutusalan alaluokitteluja on muitakin kuin opintoalaluokittelu, esimerkiksi pääaineluokittelu.

studieområde: Ruotsin termiä studieområde käytetään paitsi tilastollisen opintoala-käsitteen vastineena, myös yleiskielisesti viitattaessa *pääaineeseen* tai *koulutusohjelmaan (2)*.

Käsitteen tunnus: c129

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

30

tutkintorakenne (2) <ammatillinen koulutus, korkeakoulut>;

ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne <ammatillinen koulutus>;

tutkintojärjestelmä <korkeakoulut>

sv examenssystem;

examensstruktur inom yrkesutbildningen <ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne>

en degree system;

qualification structure (2) <ammatillinen koulutus>

määritelmä

tietyille *koulutusasteelle* tai muuhun vastaavaan luokitteluysikköön kuuluvien *tutkintojen* kokonaisuus

huomautus

ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne: *Ammatillisessa koulutuksessa* suoritettavissa olevat *ammatilliset tutkinnot* säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (835/2014).

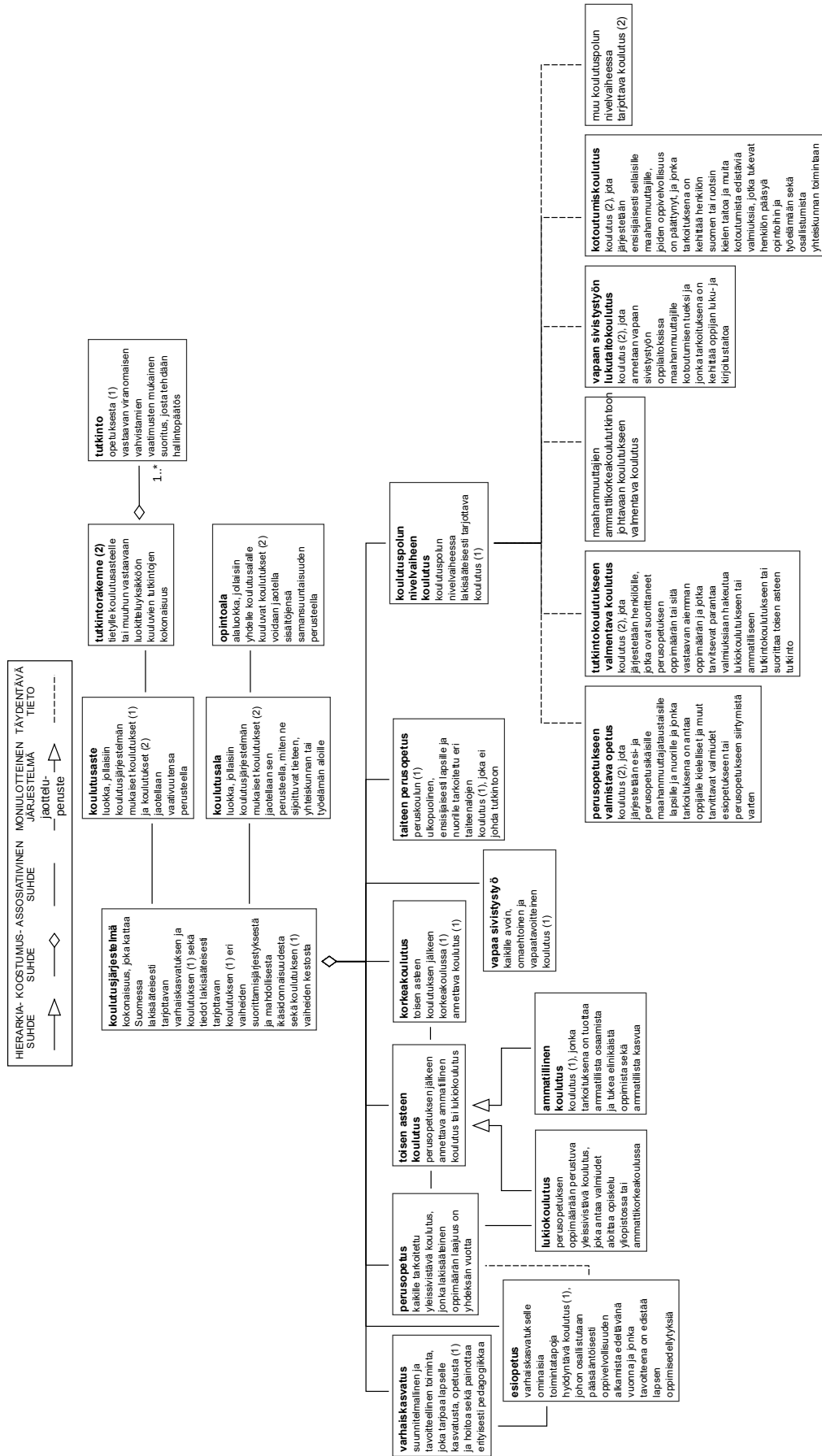
tutkintojärjestelmä: *Korkeakoulujen (1)* tutkintojärjestelmään kuuluvia tutkintoja ovat esimerkiksi *ammattikorkeakouluissa* suoritettavat *ammattikorkeakoulututkinnot* ja *ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot* sekä *yliopistoissa* suoritettavat *alemmat korkeakoulututkinnot*, *ylemmät korkeakoulututkinnot* ja *jatkotutkinnot*.

tutkintojärjestelmä: Ammatillisessa koulutuksessa termillä tutkintojärjestelmä viitataan tässä määritelyä laajempaan käsitteeseen, joka pitää sisällään tutkintorakenteen (2) lisäksi mm. tutkintotyypit, tutkintojen muodostumissäännöt ja *tutkinnon perusteet*.

Käsitteen tunnus: c130

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)



Käsitekaavio 5. Koulutusjärjestelmä.

3 Toimijat

3.1 Varhaiskasvatuksen toimijat

31

varhaiskasvatustoimija

sv aktör inom småbarnspedagogik

en legal entity for early childhood education and care

määritelmä

organisaatio tai henkilö, joka järjestää tai tuottaa varhaiskasvatuslain mukaista [varhaiskasvatusta](#)

huomautus

Kunnilla on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta, vertaa [varhaiskasvatuksen järjestäjä](#).

Varhaiskasvatustoimija voi olla kunta, kuntayhtymä, yksityinen kunnan sopimustoimittaja, palvelusetelillä toimiva varhaiskasvatuksen palveluntuottaja, [perhepäivähoitaja](#) tai muu yksityinen rekisteröity varhaiskasvatustoimija. Yksityisistä [varhaiskasvatuksen palveluntuottajista](#) rekisteröidään Valviran ja aluehallintovirastojen ylläpitämään rekisteriin.

Työsuhteisen hoitajan palkkaaminen kotiin yksityisen hoidon tuella tai kotihoidon tuella ei ole varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatusta eivätkä palkatut henkilöt ole varhaiskasvatustoimijoita.

Opetus- ja koulutuslalla käsitettä varhaiskasvatustoimija vastaa osittain käsite [koulutustoimija](#).

Käsitteen tunnus: c978

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

32

varhaiskasvatuksen järjestäjä

sv anordnare av småbarnspedagogik
en organiser of early childhood education and care;
early childhood education and care service organiser;
ECEC service organiser

määritelmä

varhaiskasvatustoimija, joka järjestää varhaiskasvatusta lain mukaista **varhaiskasvatusta**

huomautus

Kunnilla on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta (540/2018, 5 §). Kunta voi järjestää **varhaiskasvatuspalvelut** itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne muulta julkiselta tai yksityiseltä **varhaiskasvatuksen palveluntuottajalta** esimerkiksi palvelusetelillä. Kunta voi kuntalain (410/2015) mukaan myös siirtää järjestämisvastuun toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi toimia varhaiskasvatuksen järjestäjänä silloin, kun kunta ei toimi järjestäjänä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa **varhaiskasvatuksen toimipaikkojen** toiminnasta.

Tietojärjestelmissä kerätään tietoa **varhaiskasvatuksen järjestämismuodosta**, joka liittyy varhaiskasvatuksen järjestäjään ja rahoitusmuotoon. Varhaiskasvatuksen järjestämismuotoja ovat kunnan tai kuntayhtymän järjestämä varhaiskasvatus, kunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna järjestetty varhaiskasvatus, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus, yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus ja **yksityinen varhaiskasvatus** ilman yksityisen hoidon tukea.

Opetus- ja koulutuspuolella käsitettä varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa käsite **koulutuksen järjestäjä**.

ECEC service organiser: Varhaiskasvatuksen järjestäjän englanninkielinen vastine on ECEC service organiser; **opetuksen järjestäjän** ja **koulutuksen järjestäjän** englanninkielinen vastine puolestaan education provider. Termeillä on eri pääsanat (organiser vs. provider), sillä koulutuksen alan kansainvälisessä termistössä education provider on vakiintunut viittaamaan koulutuksen järjestäjään ja toisaalta varhaiskasvatuksen alan kansainvälisessä termistössä ECEC service provider viittaa vakiintuneesti **varhaiskasvatuksen palveluntuottajaan**.

Käsitteen tunnus: c948

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

33

varhaiskasvatuksen palveluntuottaja

ei: päivähoitopalvelun tuottaja (vanhentunut)

sv serviceproducent av småbarnspedagogik

en early childhood education and care service provider;
ECEC service provider

määritelmä

[varhaiskasvatustoimija](#), joka tarjoaa [varhaiskasvatuspalveluja](#)

huomautus

Varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi olla esimerkiksi kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisön perustama liikeyritys tai yksityinen yritys tai yhteisö.

Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi toimia [varhaiskasvatuksen järjestäjänä](#) silloin, kun kunta ei toimi järjestäjänä.

Työsuhteisen hoitajan palkkaaminen kotiin yksityisen hoidon tuella tai kotihoidon tuella ei ole varhaiskasvatuslain mukaista [varhaiskasvatusta](#) eikä kotiin työsuhteeseen palkattu hoitaja ole varhaiskasvatuksen palveluntuottaja.

ECEC service provider: Varhaiskasvatuksen palveluntuottajan englanninkielinen vastine on ECEC service provider; opetuksen ja koulutuksen puolella puolestaan termi education provider viittaa [opetuksen järjestäjään](#) tai [koulutuksen järjestäjään](#). Tämä johtuu siitä, että koulutuksen alan kansainvälisessä termistössä education provider on vakiintunut viittaamaan koulutuksen järjestäjään ja toisaalta varhaiskasvatuksen alan kansainvälisessä termistössä ECEC service provider viittaa vakiintuneesti varhaiskasvatuksen palveluntuottajaan.

Käsitteen tunnus: c992

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

34

varhaiskasvatuksen toimipaikka

sv verksamhetsställe inom småbarnspedagogik

en early childhood education and care unit;
ECEC unit;

early education setting <varhaiskasvatusjärjestelmää kuvattaessa esimerkiksi kansainvälisissä yhteyksissä>;

~ early childhood education premises <fyysinen tila tai fyysiset tilat, joissa toiminta tapahtuu>

not: early childhood education and care site;

site of early childhood education and care

määritelmä

fyysinen kokonaisuus, jossa [varhaiskasvatuksen palveluntuottaja](#) harjoittaa varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaista toimintaa

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimipaikka on esimerkiksi [päiväkoti](#), [perhepäiväkoti](#) tai [ryhmäperhepäiväkoti](#), joka sijaitsee yhdessä katuosoitteessa. Esimerkiksi päiväkodin sivutoimipaikat ovat kukin omia toimipaikkojansa. [Avoimella varhaiskasvatustoiminnalla](#) voi myös olla oma toimipaikkansa.

Yhdessä toimipaikassa voi olla useampi [varhaiskasvatuksen lapsiryhmä](#).

Opetus- ja koulutuslalla käsitettä varhaiskasvatuksen toimipaikka vastaa käsite [toimipaikka](#).

Käsitteen tunnus: c1554

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

35

**varhaiskasvatuksen lapsiryhmä;
varhaiskasvatuksen ryhmä**

sv barngrupp inom småbarnspedagogik;
grupp inom småbarnspedagogik
en group in early childhood education and care;
group in ECEC

määritelmä

ryhmä [varhaiskasvatuksessa](#) olevia [lapsia](#), joista vastaa siitä vastuussa oleva [henkilöstö](#)

huomautus

Varhaiskasvatuksen lapsiryhmän koosta ja muodostamisesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 34 ja 35 §) ja varhaiskasvatusasetuksessa (753/2018, 1 ja 2 §).

Käsitteen tunnus: c916

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

36

erityisryhmä

sv specialgrupp
en group for children with special educational needs;
group for children with additional educational needs;
SEN group
not: special group

määritelmä

[varhaiskasvatuksen lapsiryhmä tehostettua](#) tai [erityistä tukea](#) tarvitseville [lapsille](#) silloin, kun tuen tarve sitä vaatii

huomautus

Erityisryhmässä kaikilla lapsilla on määritelty tuen tarve ja he saavat kokoaikaista [erityisopetusta varhaiskasvatuksen erityisopettajalta](#).

group for children with special educational needs: Suomen tulkinta erityisryhmään pääsyn perusteista poikkeaa joistakin kansainvälisistä tulkinnoista. Suomessa erityisryhmään pääsyn perusteina ovat [oppimisen](#) ja kehityksen vaikeudet. Suomessa esimerkiksi lapsen suomen tai ruotsin kielen taidon puute tai se, että lapsi kuuluu haavoittuvassa asemassa olevaan ryhmään, ei itsessään ole peruste erityisryhmään sijoittamiselle.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas [UN Disability-Inclusive Communications Guidelines](#) suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan ([Disability-Inclusive Language Guidelines](#)), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävänä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c1893

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

37

integroitu erityisryhmä

sv integrerad specialgrupp
en integrated group for children with special educational needs;
integrated SEN group;
integrated group for children with additional educational needs
not: integrated group

määritelmä

[varhaiskasvatuksen lapsiryhmä](#), jossa osa [lapsista](#) tarvitsee [tehostettua](#) tai [erityistä tukea](#)

huomautus

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas [UN Disability-Inclusive Communications Guidelines](#) suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan ([Disability-Inclusive Language Guidelines](#)), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävänä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c1894

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

38

päiväkoti

sv daghem
en early education centre;
early childhood education and care centre;
ECEC centre
not: daycare centre (obsolete);
kindergarten (2) (obsolete);
playschool (2);
preschool (2)

määritelmä

[varhaiskasvatuksen toimipaikka](#), jossa [varhaiskasvatusta](#) toteuttaa säädetyn [kelpoisuuden](#) omaava [henkilöstö](#) (540/2018, 26–32 §)

huomautus

Päiväkodilla on [päiväkodin johtaja](#).

daycare: Termin daycare käyttöä ei suositeta englannin vastineena, koska se assosioituu vanhentuneeseen päivähoito-käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c870

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

39

perhepäiväkoti

sv familjedaghem
en premises for home-based childcare
not: family daycare (2);
family daycare premises *pl*

määritelmä

[varhaiskasvatuksen toimipaikka](#), jossa [varhaiskasvatusta](#) toteuttaa säädetyn [kelpoisuuden](#) omaava henkilö ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 4,5 [lasta](#) (540/2018, 38 §)

huomautus

Perhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa yksi [perhepäivähoitaja](#).

family daycare: Termin daycare käyttöä ei suositeta englannin vastineena, koska se assosioituu vanhentuneeseen päivähoito-käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c1556

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

40

ryhmäperhepäiväkoti

sv gruppfamiljedaghem

en premises for multi-practitioner home-based childcare

not: group family daycare (2);
group family daycare premises

määritelmä

varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa *varhaiskasvatusta* toteuttaa säädetyn *kelpoisuuden* omaava *henkilöstö* tarkoitukseen hyväksytyssä tilassa ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 12 *lasta*

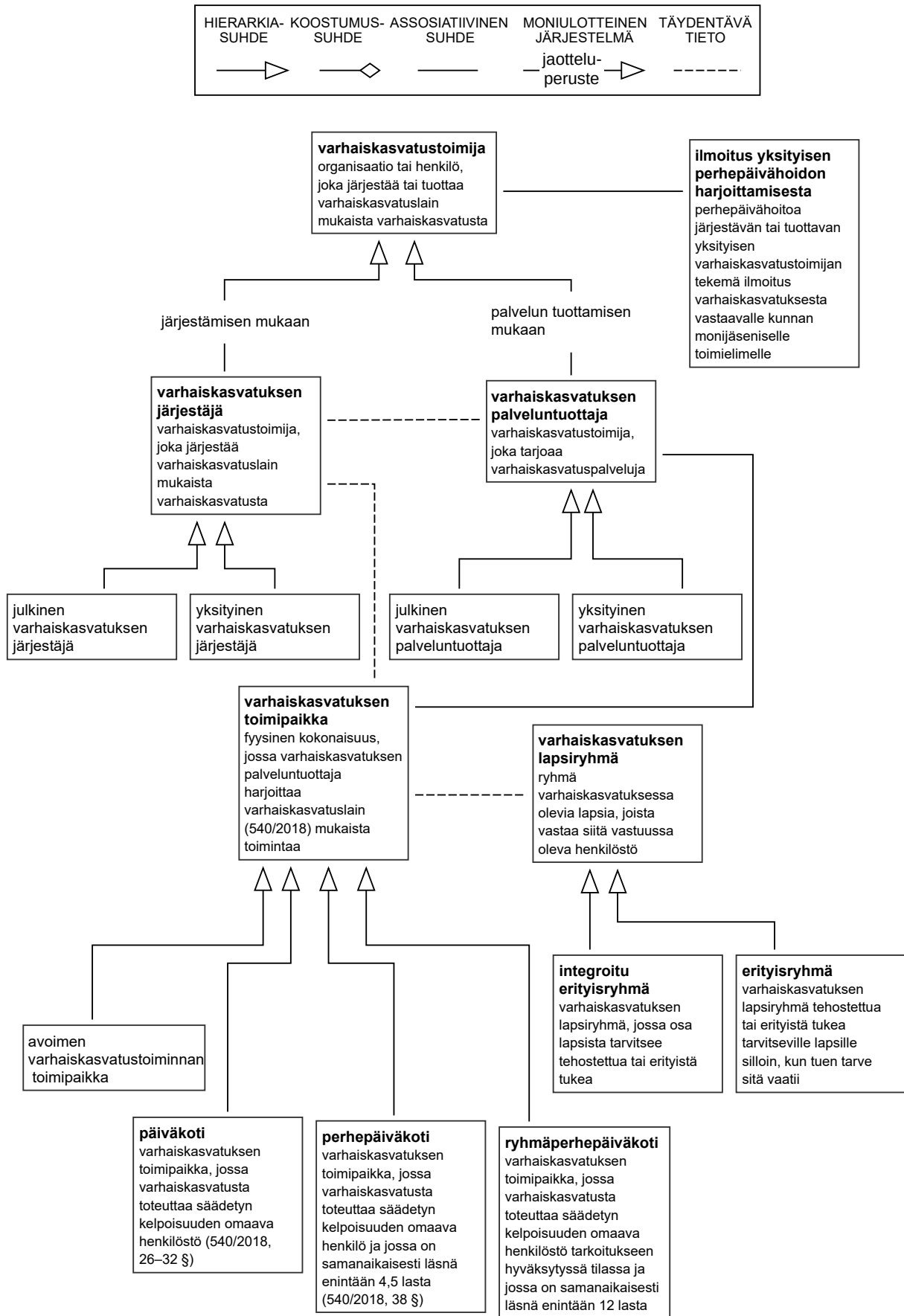
huomautus

Ryhmäperhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa kaksi tai useampi *perhepäivähoitaja* tai muuta ammatilliseen *varhaiskasvatushenkilöstöön* kuuluvaa henkilöä. Jos perhepäivähoitajia on enemmän kuin kaksi, tulee yhdellä olla säädetyn kelpoisuuden mukainen *koulutus (2)* (540/2018, 38 § ja 753/2018, 2 §).

Käsitteen tunnus: c1557

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)



Käsitekaavio 6. Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.

3.2 Koulutustoimijat

41

koulutustoimija (uudistermi)

sv utbildningsaktör

en legal entity for education <tietomalli>

määritelmä

oikeushenkilö, joka järjestää *koulutusta (1)*, *koulutuksia (2)* tai *opetusta (1)*

huomautus

Käsite koulutustoimija on otettu käyttöön Opintopolku-palvelussa kokoavana yläkäsitteenä käsitteille *opetuksen järjestäjä*, *koulutuksen järjestäjä* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä*. Myös *korkeakoulut (1)* ovat tässä ajattelussa koulutustoimijoita.

Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity provider. Standardin määritelmä käsitteelle: "an agent (person or organisation) that provides learning opportunities".

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutustoimija vastaa osittain käsite *varhaiskasvatustoimija*.

Käsitteen tunnus: c131

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Koulutustoimijat](#), [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

42

opetuksen järjestäjä

sv < utbildningsanordnare (1);

< anordnare av utbildning (1)

en < education provider (1);

> education provider offering comprehensive education <perusopetuksen järjestäjä>

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *esi-* tai *perusopetusta* tai *aamu- ja iltapäivätoimintaa* ja jolla on tähän lakisääteinen velvollisuus tai jolle on myönnetty *opetuksen järjestämislupa*

huomautus

Opetuksen järjestäjinä voivat toimia esimerkiksi kunnat, joilla on toimintaan lakisääteinen velvollisuus, sekä valtio ja *yliopistojen* harjoittelukoulut. Muut tahot, esimerkiksi rekisteröidyt yhteisöt ja säätiöt, tarvitsevat toimintaan *opetuksen järjestämisluvan*.

Ruotsin käsite utbildningsanordnare kattaa opetuksen järjestäjän lisäksi *koulutuksen järjestäjän*.

Englannin käsite education provider kattaa opetuksen järjestäjän lisäksi koulutuksen järjestäjän.

Käsitteen tunnus: c132

Luokka: <yleinen/yhteinen> <esiopetus> <perusopetus>

Käsitekaaviot: [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#)

43

koulutuksen järjestäjä;

> lukiokoulutuksen järjestäjä;

> ammatillisen koulutuksen järjestäjä

- sv < utbildningsanordnare (2);
< anordnare av utbildning (2);
> anordnare av gymnasieutbildning <lukiokoulutuksen järjestäjä>;
> yrkesutbildningsanordnare <ammattillisen koulutuksen järjestäjä>;
> anordnare av yrkesutbildning <ammattillisen koulutuksen järjestäjä>
- en < education provider (2) <lyhyempi muoto>;
> education provider offering general upper secondary education <lukiokoulutuksen järjestäjä>;
> vocational education and training provider <ammattillisen koulutuksen järjestäjä>;
> VET provider <ammattillisen koulutuksen järjestäjä>

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *lukiokoulutusta*, *ammattillista koulutusta*, näihin valmistavia tai valmentavia *koulutuksia (2)* tai *taiteen perusopetusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *koulutuksen järjestämislupa*

huomautus

Koulutuksen järjestäjinä voivat kuntien, kuntayhtymien ja valtion lisäksi toimia esimerkiksi rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt.

Koulutuksen järjestäjiin voidaan rinnastaa *ammattikorkeakoulut* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjät*, sillä niiden kaikkien toiminta perustuu *lupaan*. *Yliopistojen* toiminta sen sijaan perustuu yliopistolakiin (558/2009).

Tilastoissa (esim. Vipunen-tilastopalvelu) koulutuksen järjestäjiin sisällytetään tässä määriteltyjen koulutuksen järjestäjien, *perusopetuksen opetuksen järjestäjien*, ammattikorkeakoulujen ja vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjien lisäksi yliopistot.

Koulutuksen järjestäjä on myös yleiskielen ilmaus, ja yleiskielessä sillä voidaan viitata myös taho, jolla ei ole opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää *koulutuksen järjestämislupaa*.

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutuksen järjestäjä vastaa käsite *varhaiskasvatuksen järjestäjä*.

utbildningsanordnare, anordnare av utbildning: Ruotsin käsite utbildningsanordnare kattaa koulutuksen järjestäjän lisäksi *opetuksen järjestäjän*.

Englannin käsite education provider kattaa koulutuksen järjestäjän lisäksi opetuksen järjestäjän.

Käsitteen tunnus: c133

Luokka: <varhaiskasvatus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste* ja *toimipaikka*

44

vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä

- sv huvudman för läroanstalt för fritt bildningsarbete
en maintainer of liberal adult education institution

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *vapaan sivistystyön koulutusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *oppilaitoksen ylläpitämislupa*

huomautus

Ks. *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Käsitteen tunnus: c135

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste* ja *toimipaikka*

45

opetuksen järjestämislupa <esi- ja perusopetus>;
koulutuksen järjestämislupa <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;
tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa <ammattillinen koulutus>;
oppilaitoksen ylläpitämislupa <vapaa sivistystyö>;
ammattikorkeakoulun toimilupa <ammattikorkeakoulutus>

sv tillstånd *n* att ordna undervisning <opetuksen järjestämislupa>;
tillstånd *n* att ordna utbildning <koulutuksen järjestämislupa>;
tillstånd *n* att ordna examina och utbildning <ammattillinen koulutus: tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>;
tillstånd *n* att driva läroanstalt <oppilaitoksen ylläpitämislupa>

en authorisation to provide education;
authorisation to award a qualification and to provide VET <tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>
rather than: education licence;
licence to provide education;
licence to award a qualification and to provide VET <tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>
not: operating licence <ammattikorkeakoulutus>

määritelmä

yhteisölle tai säätiölle lainsäädännön perusteella annettu lupa, vastuu tai tehtävä järjestää *koulutusta (1)*, *koulutuksia (2)* tai *opetusta (1)*

huomautus

Luvan myöntää hakemuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö tai (*perusopetuksen ja ammattikorkeakoulujen* tapauksessa) valtioneuvosto.

Kunnilla on velvollisuus järjestää perusopetusta, joten ne eivät tarvitse perusopetuksen järjestämiseen lupaa.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa on lupa *ammattillisten tutkintojen* ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Ammatillisia tutkintoja ja ammatillista koulutusta voidaan järjestää myös valtion *oppilaitoksissa* tai Suomen solmiman valtiosopimuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä.

Yliopistoille ei myönnetä erikseen toimilupaa, vaan ne on lueteltu yliopistolaissa (558/2009).

authorisation/licence: Koulutuksen järjestämisluvasta käytetään englanniksi toisinaan myös esimerkiksi vastinetta "education licence" ja tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvasta vastinetta "licence to award a qualification and to provide education". Licence-sanan sisältävien termimuotojen käyttöä ei kuitenkaan suositella. Opetus- ja kulttuuriministeriö käyttää termiä authorisation, ja tämä termi myös kuvaa käsitettä paremmin kuin licence.

Käsitteen tunnus: c137

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Koulutustoimijat](#)

46

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestäjä;
tutkinnon järjestäjä

sv anordnare av fristående examen;
examensarrangör

en organiser of competence-based qualification;
organiser of competence test

määritelmä

koulutuksen järjestäjä tai muu säätiö tai yhteisö, joka on sopinut *tutkintotoimikunnan* kanssa *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus

Näyttötutkinnon järjestäjä tekee kunkin näyttötutkinnon järjestämisestä tutkintotoimikunnan kanssa *näyttötutkinnon järjestämissopimuksen*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c136

Luokka: <ammattillinen koulutus>

47

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestämissopimus

sv avtal *n* om anordnande av fristående examen

en contract for arranging competence-based qualifications

määritelmä

näyttötutkinnon järjestäjän ja *tutkintotoimikunnan* välinen sopimus *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus

Näyttötutkinnon järjestämissopimus on oikeudellisesti sitova asiakirja.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c138

Luokka: <ammattillinen koulutus>

48

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestämisuunnitelma

sv plan för anordnande av fristående examen

en plan for arranging competence tests

määritelmä

näyttötutkinnon järjestäjän laatima suunnitelma solmimansa *näyttötutkinnon järjestämissopimuksen* piiriin kuuluvan *näyttötutkinnon* järjestämisestä

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c139

Luokka: <ammattillinen koulutus>

49

opetuksen järjestämismuoto <perusopetus>;

koulutuksen järjestämismuoto <lukiokoulutus>

sv form i vilken utbildningen ordnas;

form för ordnande av utbildning;

utbildningsform

en form of education (3) <perusopetus>

määritelmä

tapa, jolla *opetus (1)*, *koulutus (1)* tai *koulutus (2)* on järjestetty

huomautus

Perusopetuksessa opetuksen järjestämismuodolla viitataan opetuksen (1) järjestämiseen *lähiopetuksena* tai *monimuoto-* tai *etäopetuksena* taikka sisäoppilaitosmuotoisesti. Monimuoto- ja etäopetus tulee kysymykseen muille kuin *oppivelvollisille* järjestettävässä opetuksessa (1).

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen järjestämismuodosta *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätyin ehdoin. Lähiopetusta pidetään lähtökohtaisena järjestämismuotona. Opetusta (1) voidaan antaa *koulutuksen järjestäjän* päättämällä tavalla myös esimerkiksi etä- tai monimuoto-opetuksena.

Myös *ammattillisessa koulutuksessa* oli ennen vuonna 2018 voimaan tullutta lakia ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) käsite koulutuksen järjestämismuoto (engl. form of vocational education and training). Vuodesta 1998 vuoteen 2015 – eli ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) – koulutuksen järjestämismuodolla viitattiin koulutuksen järjestämiseen lähiopetuksena, etäopetuksena tai monimuoto-opetuksena, oppisopimuskoulutuksena tai muutoin käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvana opetuksena. 1.8.2015 voimaan tullessa laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998) järjestämismuodolla puolestaan viitattiin ainoastaan koulutuksen järjestämiseen oppilaitosmuotoisesti tai oppisopimusmuotoisesti (ks. *oppisopimuskoulutus*).

Käsitteen tunnus: c140

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

50

(vanhentunut)

ammattillisen koulutuksen järjestämistapa

sv sätter *n* på vilket yrkesutbildningen ordnas

en method of vocational education and training

huomautus

Termillä ammatillisen koulutuksen järjestämistapa viitataan *koulutuksen (1)* tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen opetussuunnitelmaperusteisesti tai *näyttötutkintoon valmistavana koulutuksena*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c141

Luokka: <ammattillinen koulutus>

51

koulutusmuoto (1);

koulumuoto

sv utbildningsform

en form of education (1)

huomautus

Opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) mukaan koulutusmuotoina (1) pidetään *esiopetusta*, *perusopetusta*, *lukiokoulutusta*, *ammattillista koulutusta*, *ammattillista aikuiskoulutusta*, *vapaata sivistystyötä* ja *taiteen perusopetusta*.

Käsitteen tunnus: c869

52

(vanhentunut)

<tilastointi>

koulutusmuoto (2)

sv utbildningsform

en form of education (2)

huomautus

Tilastokeskuksen luokittelun mukaan koulutusmuotoja (2) ovat *koulutuksen järjestämismuotojen* ja *ammattillisen koulutuksen järjestämistapojen* yhdistelmät eli 1) oppilaitosmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus, 2) oppilaitosmuotoinen *näyttötutkintoon valmistava koulutus*, 3) oppisopimusmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus ja 4) oppisopimusmuotoinen näyttötutkintoon valmistava koulutus.

Käsitteen tunnus: c142

53

omistajatyyppi

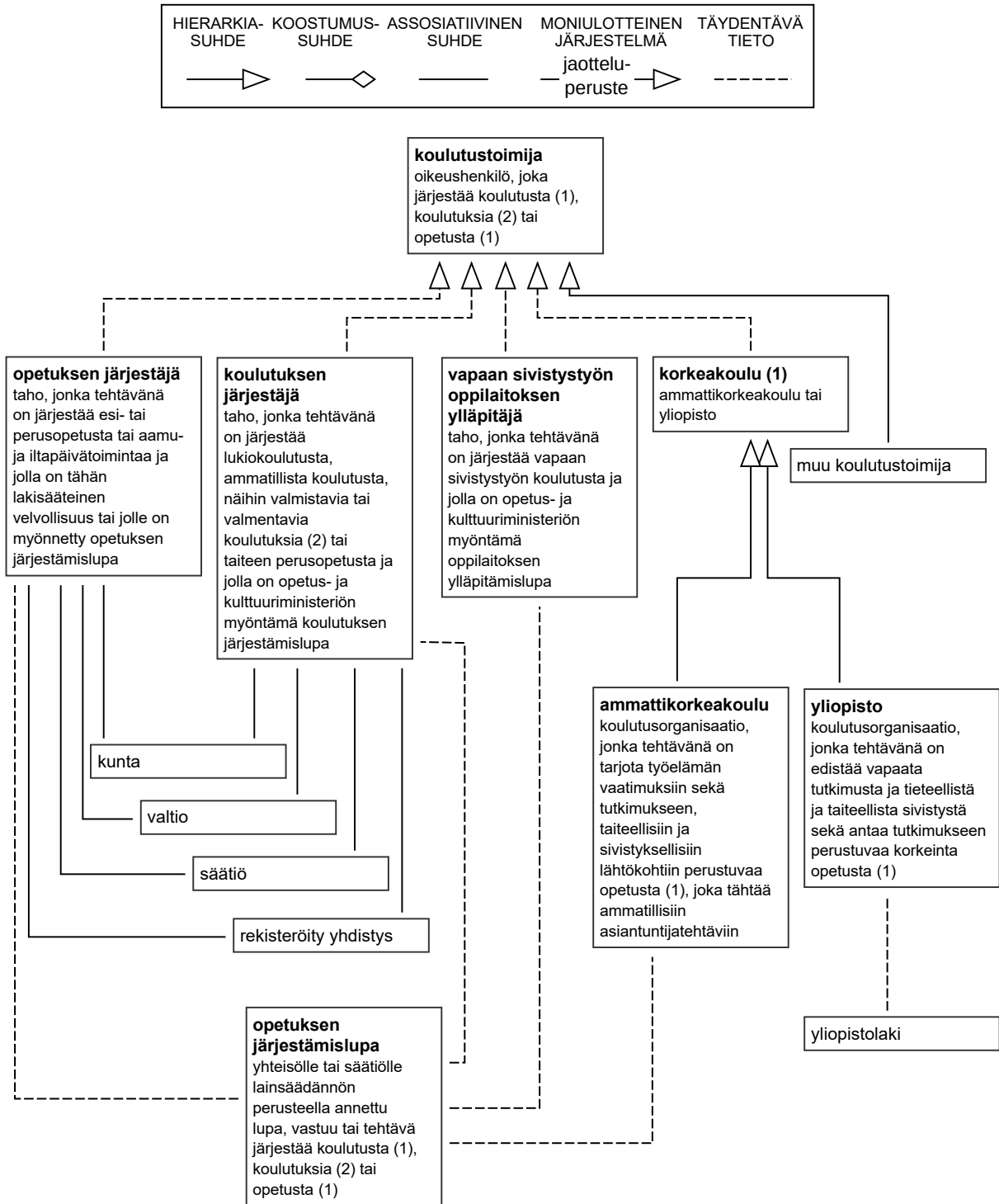
sv ägartyp

en type of ownership

huomautus

Termillä omistajatyyppi viitataan *koulutuksen järjestäjään* tai *oppilaitoksen* omistajaan (yksityinen, valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta, muu). Tilastokeskus pitää yllä omistajatyypiluokitusta.

Käsitteen tunnus: c146



Käsitekaavio 7. Koulutustoimijat.

54

koulutusorganisaatio

- sv utbildningsorganisation;
utbildningsinstitution
- en educational institution (1);
educational establishment (1);
educational institute (1)
not: < educational organisation

määritelmä

organisaatio tai hallinnollinen yksikkö, jossa annetaan *opetusta (1)* ja jolla on johtaja

huomautus

Esimerkkejä koulutusorganisaatioista ovat *peruskoulu (1)*, *lukio (1)*, *ammattillinen oppilaitos*, *ammattikorkeakoulu*, *yliopisto* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Yksi *koulutuksen järjestäjä* voi organisoida toimintansa usean koulutusorganisaation kautta (esim. kunta usean peruskoulun (1) kautta).

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä koulutusorganisaatio ja oppilaitos, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen koulutusorganisaatio-käsitteestä että sen alakäsitteestä *oppilaitos*.

educational organisation: Termiä educational organisation ei tulisi käyttää käsitteen koulutusorganisaatio englanninkielisenä vastineena, koska englannissa termiä educational organisation käytetään monessa eri merkityksessä. Sillä voidaan viitata Suomen koulutusorganisaatiota vastaavaan käsitteeseen, mutta myös mm. koulutusjärjestelmän toimintaan ja opetus- ja koulutusalan hallintoon.

Käsitteen tunnus: c147

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsitteekaaviot: *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*, *Koulutusorganisaatiot ja Varhaiskasvatuksessa*, *opetuksessa (1)*, *koulutuksessa (1)*, *opintosuorituksessa ja tutkinnossa* käytettävä kieli sekä *opetus (1)* ja *koulutus (1)* kielen mukaan

55

oppilaitos

- sv läroanstalt;
läroinrättning
- en < educational institution (2);
< education institution;
< educational establishment (2);
< educational institute (2);
> school (1)

määritelmä

muu [koulutusorganisaatio](#) kuin [korkeakoulu](#) (1)

huomautus

Termiä oppilaitos käytetään myös termin koulutusorganisaatio synonyymina, mutta yleensä oppilaitoksina pidetään vain muita koulutusorganisaatioita kuin korkeakouluja (1).

Oppilaitoksia ovat esimerkiksi [peruskoulu](#) (1), [lukio](#) (1), [ammattillinen oppilaitos](#) ja [vapaan sivistystyön oppilaitos](#).

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä oppilaitos ja koulutusorganisaatio, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen oppilaitos-käsitteestä että sitä laajemmasta käsitteestä koulutusorganisaatio.

school: Englanniksi on usein luontevaa käyttää oppilaitoksesta termiä school (1), kun kyse on esimerkiksi peruskoulusta (1), lukiosta (1) tai ammatillisesta oppilaitoksesta. Silloin puolestaan, kun kyse on oppilaitoksesta, joka tarjoaa vapaatavoitteista [opetusta](#) (1), jonka sisältöjä ei säännellä lainsäädännöllä (esim. [kansalaisopisto](#)), voi olla luontevampaa käyttää jotain muuta termiä kuin school (1).

Vrt. [päiväkoti](#), jossa voidaan antaa [esiopetusta](#), mutta jota ei kuitenkaan pidetä oppilaitoksena.

Käsitteen tunnus: c1071

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

56

koulutusorganisaation toimipiste

- sv verksamhetsställe *n* (1);
verksamhetsenhet;
verksamhetspunkt;
~ campus <korkeakoulut>
- en educational premises;
~ campus <korkeakoulut>

määritelmä

fyysinen paikka, jossa [koulutusorganisaation](#) tai jonkin sen osan toiminta tapahtuu

huomautus

Toimipiste on kokonaisuus, jossa toiminta tapahtuu samassa tai läheisissä katuosoiteissa ja jossa rakennusten etäisyys toisistaan on enintään satoja metrejä. Toimipisteellä ei tarkoiteta organisaatorakenteeseen perustuvaa toimintayksikköä vaan lähtökohtana on fyysinen kokonaisuus.

Koulutusorganisaation toimipisteessä tapahtuva toiminta voi olla esimerkiksi hallintoa tai [opetusta](#) (1) (vrt. aiempi käsite [opetuspiste](#)).

Käsitteen tunnus: c148

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#)

57

perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu

mieluummin kuin: ala-aste (vanhentunut);
alakoulu <arkikielessä>

sv 1–6-skola
hellre än: lågstadium *n*

en primary school;
elementary school /US/

määritelmä

[peruskouluun \(1\)](#) kuuluva [koulutusorganisaation toimipiste](#), jossa annetaan [vuosiluokkien 1–6 opetusta \(1\)](#)

huomautus

Suomessa [perusopetuksen](#) vuosiluokilla 1–6 olevat [oppilaat](#) ovat pääsääntöisesti 7–12 vuoden ikäisiä.

ala-aste: Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen (ruots. lågstadium) ja yläasteeseen siten, että kuusi alinta [vuosiluokkaa \(1\)](#) muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tullessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Tässä nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä [perusopetusta](#), joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite ja termi ala-aste on näin ollen vanhentunut. Termi ala-aste esiintyy kuitenkin edelleen muun muassa useiden [oppilaitosten](#) (perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulujen) nimissä.

alakoulu: Sana alakoulu ei perustu säädöksiin eikä viranomaisten antamiin määräyksiin. Sen käyttö on hyväksyttävää lähinnä arkikielessä.

Ks. myös [perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu](#).

Käsitteen tunnus: c144

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste](#) ja [toimipaikka](#)

58

perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu

mieluummin kuin: yläaste (vanhentunut);
yläkoulu <arkikielessä>

sv 7–9-skola
hellre än: högstadium *n*
en lower secondary school
not: high school (2) /GB/;
middle school /US/;
junior high school /US/

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien 7–9 opetusta (1)*

huomautus

Suomessa *perusopetuksen* vuosiluokilla 7–9 olevat *oppilaat* ovat pääsääntöisesti 13–16 vuoden ikäisiä.

yläaste: Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen ja yläasteeseen (ruots. högstadium) siten, että kuusi alinta *vuosiluokkaa (1)* muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tullessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Tässä nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite ja termi yläaste on näin ollen vanhentunut. Termi yläaste esiintyy kuitenkin edelleen muun muassa useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulujen) nimissä.

yläkoulu: Sana yläkoulu ei perustu säädöksiin eikä viranomaisten antamiin määräyksiin. Sen käyttö on hyväksyttävää lähinnä arkikielessä.

high school: Isossa-Britanniassa high school on tarkoitettu 11–16-vuotiaille. Brittienglannin termiä high school ei kuitenkaan tule käyttää Suomen käsitteen perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu vastineena. Käsite high school on Ison-Britannian kulttuuriin sidoksissa oleva käsite, ja lisäksi se voi sekoittua Yhdysvaltain high school -käsitteeseen, joka puolestaan on tarkoitettu suunnilleen samanikäisille kuin Suomen *lukio (1)*.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*.

Käsitteen tunnus: c145

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka](#)

59

(vanhentunut)

opetuspiste

sv undervisningsställe *n*
en teaching premises

määritelmä

koulutusorganisaation toimipiste, jossa järjestetään *opetusta (1)* tai *koulutuksen toteutuksia*

huomautus

Koulutusorganisaatiolla voi olla useita opetuspisteitä. Opetuspiste voi olla esimerkiksi sivukoulu tai yksikkö. Koulutusorganisaatio voi jakautua opetuspisteisiin myös *koulutusorganisaation opetuskielen* perusteella, jolloin saman organisaation suomen- ja ruotsinkielistä *koulutusta (1)* järjestävät osat muodostavat omat opetuspisteensä.

Käsite opetuspiste oli käytössä Kouluta-tietojärjestelmässä.

Käsitteen tunnus: c149

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)

60

<opetus ja koulutus>

toimipaikka

sv verksamhetsställe *n* (2);

kontor;

avdelning <korkeakoulut>

en < unit (1);

operational unit;

place of activity <mm. tilastoissa, tietojärjestelmissä>

määritelmä

koulutusorganisaation toimipiste tai *toimipisteen* osa, jossa harjoitetaan pääasiassa yhdyntyyppistä toimintaa

huomautus

Vertaa Julkisen hallinnon suositus Toimipaikan ja toimipaikkaan liittyvien käsitteiden määritelmät (JHS 195), jossa käsite toimipaikka on määritelty hallinnonalojenvälisesti.

Opetushallinnon alalla esimerkki toimipaikasta on Ounasvaaran kampuksella (toimipiste) sijaitseva Ounaskirjasto.

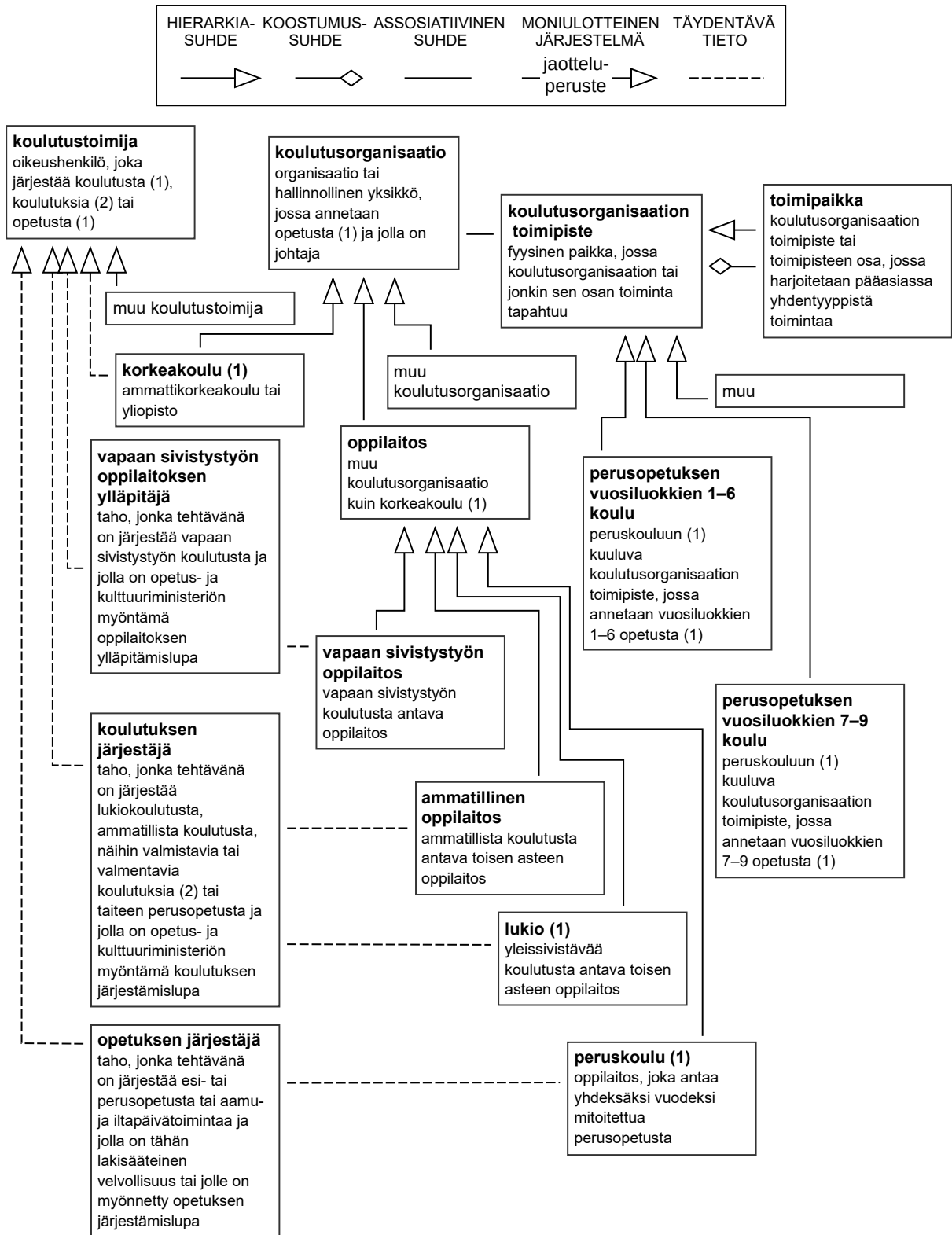
unit / operational unit / place of activity: Toimipaikan englanninkielisenä vastineena on juoksevassa tekstissä sujuvaa käyttää termiä unit tai operational unit. Termi place of activity on ilmauksena kömpelömpi, mutta sitä voidaan käyttää esimerkiksi esitettäessä rakenteista tietoa (kuten tilastoissa ja tietojärjestelmissä).

Varhaiskasvatuksessa käsitettä toimipaikka vastaa käsite *varhaiskasvatuksen toimipaikka*.

Käsitteen tunnus: c150

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka*



Käsitekaavio 8. Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka.

3.2.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä

61

erityinen koulutustehtävä

sv särskild utbildningsuppgift
en specific educational mission
not: special educational mission

määritelmä

koulutuksen tai opetuksen järjestämisluvassa määritelty tehtävä painottaa *kasvatus, opetus (1)* tai *koulutus (1)* tietyille osa-alueelle tai tiettyyn *oppiaineeseen*

huomautus

Erityisiä koulutustehtäviä voi olla esimerkiksi *perusopetuksessa* ja *toisen asteen koulutuksessa*.

Esimerkkejä perusopetuksen erityisestä koulutustehtävästä ovat opettajankoulutukseen kuuluvaan *opetusharjoitteluun* ja *vieraskieliseen opetukseen* perustuvat erityiset koulutustehtävät.

Esimerkki *lukiokoulutuksen* erityisestä koulutustehtävästä on *lukiolle (1)* annettava lupa järjestää englanninkielistä IB-opetusta tai esimerkiksi urheilupainotteista opetusta (1).

Esimerkki *kansanopiston* erityisestä koulutustehtävästä on vaikeasti vammaisille tarkoitettu koulutus (1).

Käsitteen englanninkieliseksi vastineeksi suositetaan termiä specific educational mission.

Toisinaan nähtävää special-alkuista termimuotoa ei tule käyttää, sillä englannin sana special assosioituu helposti *oppimisen tukeen* liittyviin asioihin, eikä erityisessä koulutustehtävässä ole kyse tästä.

Käsitteen tunnus: c181

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>

62

työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta

sv utvecklings- och serviceverksamhet för arbetslivet
en development and service activities for working life

määritelmä

ammattillisen koulutuksen yhteydessä suoritettava toiminta, jossa tuotetaan osaamisen kehittämispalveluja pienyrityksille, muille yrityksille ja julkisyhteisöille

huomautus

Käsitteen tunnus: c183

Luokka: <ammattillinen koulutus>

63

(vanhentunut)

työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä

sv utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet

määritelmä

ammattillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle annettu tehtävä *työelämän kehittämis- ja palvelutoiminnan* toteuttamiseksi

huomautus

Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä myönnetään *koulutuksen järjestämisluvan* myöntämisen yhteydessä. Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän hoitamiseen voidaan myöntää hanke- ja kehittämisavustusta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c182

Luokka: <ammattillinen koulutus>

64

(vanhentunut)

ammattiosaamisen näyttöjen toimielin

sv organ *n* som svarar för planeringen och genomförandet av yrkesprov

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, jonka tehtävänä on *ammattiosaamisen näyttöjen* suunnittelu, toteuttaminen ja *seuranta*

huomautus

Toimielin mm. hyväksyy koulutuksen järjestäjän suunnitelmat ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja *arvioinnista (2)*, päättää ammattiosaamisen näyttöjen arvioijista ja valvoo näyttötoimintaa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (*531/2017*) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c184

Luokka: <amatillinen koulutus>

65

koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin

sv kollegialt organ *n* hos utbildningsanordnaren

en multi-member governing body of the education provider

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, joka päättää *opiskeluvoimavarojen peruuttamisesta* ja *palauttamisesta, määräaikaista erottamisesta, asuntolasta erottamisesta* sekä *opiskeluvoimavarojen* pidättämisestä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin nimetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Siinä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, *opiskelijahuollon, opettajien*, työelämän ja *opiskelijoiden* edustus.

Perusopetuksessa on säännös vastaavasta toimielimestä: perusopetuslain (*628/1998*) mukaan *opetuksen järjestäjän* asianomainen monijäseninen toimielin päättää määräaikaista erottamisesta.

Termi koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin ei ole tässä määriteltyä käsitettä täsmällisesti kuvaava, mutta ilmausta käytetään lukiolaissa (*629/1998*) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (*531/2017*), kun viitataan tähän käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c1228

Luokka: <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>

66

<amatillinen koulutus>

**koulutuksen järjestäjän toiminta-alue;
toiminta-alue**

sv utbildningsanordnarens verksamhetsområde *n*;

verksamhetsområde *n*

en geographical area of operation of a vocational education and training provider

määritelmä

tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa määrätty maantieteellinen alue, jonka osaamistarpeisiin *ammatillisen koulutuksen järjestäjän* toiminta ensisijaisesti vastaa ja jolla koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää osaamistarpeen mukaisesti *ammatillisia tutkintoja* ja *ammatillista koulutusta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1227

Luokka: <amatillinen koulutus>

67

laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä

sv utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning

määritelmä

koulutuksen järjestämislupaan sisältyvä tehtävä, jonka mukaan *koulutuksen järjestäjällä* on oikeus järjestää *koulutuksen hankinnan* kautta *oppisopimuskoulutuksena* myös muita kuin koulutuksen järjestäjän omassa järjestämisluvassa määrättyjä *tutkintoja* ja *koulutusta (1)*

huomautus

Mikäli koulutuksen järjestäjällä ei ole laajennettua oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävää, sillä on oikeus järjestää oppisopimuskoulutusta vain oman järjestämislupansa mukaisissa tutkinnoissa.

Ks. myös *koulutuksen hankinta*.

Käsitteen tunnus: c1692

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

68

koulutuksen hankinta

sv anskaffning av utbildning

en procurement of education

määritelmä

toiminta, jossa *koulutustoimija* ei tuota kaikkea *koulutusta (1)*, *tutkinnon osia* tai tukitoimia itse, vaan hankkii osan niistä toiselta taholta

huomautus

Lukiolain 714/2018 mukaan *lukiokoulutuksen järjestäjä* voi täydentää itse järjestämäänsä koulutusta (1) hankkimalla *opetusta (1)* ja muita palveluja toiselta lukiokoulutuksen tai muun koulutuksen järjestäjältä, *korkeakoululta (1)*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä rekisteröidyltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen hankinnasta säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 30 §). Ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* voi hankkia *koulutuksen järjestämisluvassa* määrättyjen *ammattisten tutkintojen* osia, niihin valmistavaa *ammattillista tutkintokoulutusta*, järjestämisluvan mukaista muuta koulutusta (1) tai *oppisopimuskoulutusta*.

Lisäksi *ammattillisen koulutuksen järjestäjä* voi *opiskelijan* yksilöllisten valintojen mahdollistamiseksi hankkia myös muita kuin *koulutuksen järjestämisluvan* mukaisia ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen osia sekä *osaamisen hankkimisen* tukitoimia.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi hankkia koulutusta (1) toiselta ammatillisen koulutuksen järjestäjältä, muulta *koulutuksen järjestäjältä*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) säädetään koulutuksen (1) hankkimisesta toiselta *korkeakoululta (1)*.

Koulutuksen hankinta on koulutustoimijalle yksi mahdollinen väline toteuttaa koulutusta (1), vrt. *säädöspuolesta koulutuksen hankkiminen*, jossa koulutuksen hankkiminen on toimijalle pakollinen tehtävä.

Vrt. *maksullinen palvelutoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1229

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: *Maksullinen palvelutoiminta ja opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta*

69

<koulutus>

maksullinen palvelutoiminta

sv avgiftsbelagd serviceverksamhet

en fee-paying service

määritelmä

toiminta, jossa *koulutuksen järjestäjä* tai *korkeakoulu (1)* perii järjestämistään palveluista maksuja ulkopuoliselta palveluiden hankkijalta

huomautus

Maksullinen palvelutoiminta voi olla muidenkin palveluiden kuin *koulutuksen (1)* myymistä; myytävä palvelu voi olla esimerkiksi ruokailu- tai majoituspalvelu. Vertaa käsite *markkinaehtoinen koulutus*.

Ulkopuolinen palveluiden hankkija voi olla esimerkiksi toinen *koulutustoimija* tai julkinen tai yksityinen yhteisö.

Koulutuksen järjestäjä voi esimerkiksi myydä toiselle koulutuksen järjestäjälle *koulutusta (1)*, *tutkintoja*, osia tutkinnosta tai (ammattillisessa koulutuksessa) *tutkinnon osia*.

Esimerkiksi *ammattillisen koulutuksen järjestäjä* voi myydä toiselle ammattillisen koulutuksen järjestäjälle *ammattillisia tutkintoja* ja *tutkinnon osia*, niihin valmistavaa ammattillista *tutkintokoulutusta* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta*. Ks. tarkemmin laki ammattillisesta koulutuksesta (531/2017).

Korkeakoulujen (1) osalta esimerkkejä maksullisesta palvelutoiminnasta ovat tilaustutkimukset ja lääketieteellisten *tiedekuntien* myymät kliiniset palvelut.

Maksullisessa palvelutoiminnassa palvelut on myytävä vähintään tuotantokustannukset kattavaan hintaan.

Vrt. *koulutuksen hankinta*.

Ks. myös *opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1230

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaaviot: *Koulutus (1)* sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan ja *Maksullinen palvelutoiminta ja opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta*

70

opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta

sv service- och produktionsverksamhet som stöder undervisningen

en service and production supporting tuition;
service and production supporting instruction

määritelmä

koulutukseen (2) sisältyvä toiminta, jonka tavoitteena on tarjota *opiskelijalle* työelämän toimintaympäristöjä mahdollisimman hyvin vastaava *oppimisympäristö*

huomautus

Ammattillisessa koulutuksessa opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee liittyä *koulutuksen järjestäjän koulutuksen järjestämisluvan* mukaiseen koulutustehtävään.

Opetusta tukevaa palvelu- ja tuotantotoimintaa voi olla esimerkiksi *oppilaitoksen* ravintolassa, kahvilassa, kampaamossa, rakennustyömaalla, autokorjaamossa, osuuskunnassa tai erilaisissa opiskelijoiden perustamissa harjoitusyrityksissä.

Opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee olla voittoa tavoittelematonta toimintaa.

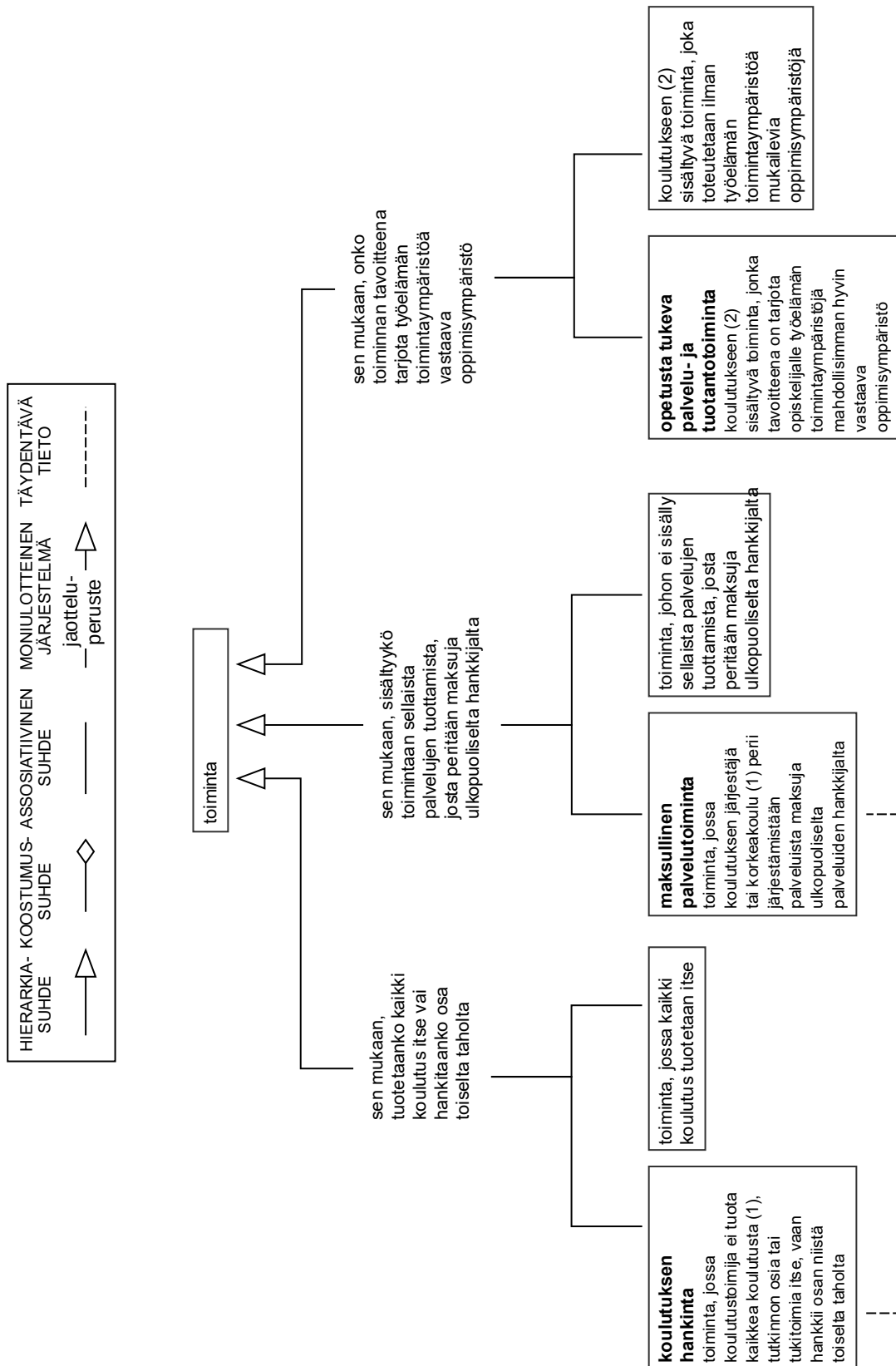
Myös *lukiokoulutuksessa* voi olla palvelu- ja tuotantotoimintaa, mutta toiminnasta ei ole mainintaa lukiokoulutuksen säädöksissä eikä *opetussuunnitelman perusteissa*.

Ks. myös *maksullinen palvelutoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1231

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: *Maksullinen palvelutoiminta ja opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta*



Käsitteenkaavio 9. Maksullinen palvelutoiminta ja opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta.

3.3 Koulutusorganisaatiot

71

peruskoulu (1); koulu

sv grundskola (1)

en comprehensive school

määritelmä

oppilaitos, joka antaa yhdeksäksi vuodeksi mitoitettua *perusopetusta*

huomautus

Suomessa peruskoulujen (1) ylläpitäjiä ovat kunnat, kuntayhtymät, valtio ja yksityiset tahot.

Yhdeksänvuotisen perusopetuksen lisäksi peruskouluissa (1) voidaan antaa *esiopetusta* ja maahanmuuttajien *perusopetukseen* valmistavaa *opetusta (1)*.

Perusopetusta antavista oppilaitoksista käytetään usein myös lyhyempää termiä koulu.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*, *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c156

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#), [Koulutusorganisaatiot ja Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)

72

toisen asteen oppilaitos

sv läroanstalt på andra stadiet

en upper secondary school (1);

secondary education institution

rather than: secondary education establishment

not: secondary educational establishment

määritelmä

toisen asteen koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus

Käsitteen tunnus: c157

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

73

lukio (1)

sv gymnasium *n*

en general upper secondary school

rather than: upper secondary school (2) <epävirallinen lyhyempi muoto>

not: upper secondary general school <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>;

high school (1) /US/;

~ senior high school /US/;

~ sixth form /GB/

määritelmä

yleissivistävää koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

Lukio (1) antaa yleissivistävää *opetusta (1)* noin 16–19-vuotiaille *opiskelijoille* ja aikuisopiskelijoille.

Lukio (1) voi *lukiokoulutuksen* lisäksi antaa *tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta*.

upper secondary general school: Lukio (1)-käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: general upper secondary school vs. upper secondary general school. Myös *lukiokoulutus*-käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: general upper secondary education vs. upper secondary general education. On tarkoituksenmukaista, että näiden käsitteiden englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja general upper secondary school ja general upper secondary education.

high school: Termiä high school näkee toisinaan käytettävän Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena, mutta termiä ei tulisi käyttää näin. Sekä Yhdysvalloissa että nyttemmin myös Isossa-Britanniassa on käsite high school, mutta kummankaan maan käsite ei vastaa Suomen lukio (1) -käsitettä. High schooliin ei esimerkiksi välttämättä ole osaamiseen liittyviä *pääsyvaatimuksia*, toisin kuin Suomen lukioon (1). Myös ikävuodet, joina high schoolia käydään, poikkeavat lukiosta (1). Ison-Britannian high school on tarkoitettu samanikäisille kuin Suomen *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

high school (1) /US/: Yhdysvalloissa high school on yleensä nelivuotinen ja käsittää 12-vuotisen oppivelvollisuuden *vuosiluokat* 9–12, joten Yhdysvaltojen high schooliin *opetukseen (1)* osallistuu myös Suomen *perusopetuksen* yhdeksännen *vuosiluokan (1)* ikäluokka.

senior high school: Myöskään termiä senior high school ei tule käyttää Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena. Käsite senior high school on Suomen lukion (1) lähikäsite; senior high schoolissa opiskelijat ovat yleensä noin 15–18-vuotiaita.

sixth form: Ison-Britannian käsite sixth form osin vastaa Suomen lukio (1) -käsitettä (myös sixth form on *toisen asteen koulutusta*, joka antaa valmiudet *korkeakouluun (1)* pyrkimiseen), mutta osin poikkeaa siitä (esimerkiksi opetuksisältöjen ja keston puolesta: sixth form on kaksivuotinen). Termiä sixth form ei tule käyttää Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena.

Käsitteen tunnus: c158

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

74

ammattillinen oppilaitos;

ammattikoulu <yleis- ja puhekielessä>

sv yrkesläroanstalt /FI/;

yrkesskola <yleis- ja puhekielessä>;

yrkesgymnasium /FI/ <Ahvenanmaalla>;

~ gymnasieskolan /SE/

en vocational institution;

vocational school

määritelmä

ammattillista koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

gymnasieskolan: Ruotsissa Suomen ammatillista koulutusta vastaavaa *koulutusta (1)*, samoin kuin *lukiokoulutusta*, annetaan *oppilaitoksessa* josta käytetään termiä gymnasieskolan.

Käsitteen tunnus: c159

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

75

ammattillinen erityisoppilaitos

sv specialyrkesläroanstalt
en vocational special education institution

määritelmä

ammattillinen oppilaitos, jonka *koulutus (1)* on tarkoitettu *oppijoille*, joilla on todettu tarve saada opinnoissaan ja jatkosijoittumisessaan erityistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea ja joiden *opetus (1)* annetaan erityisopetuksena

huomautus

Syynä ammatillisen erityisoppilaitoksen oppijan *erityisen tuen (2)* tarpeeseen voi olla esimerkiksi oppimisvaikeudet, vamma tai sairaus.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisopetus sisältää *opiskelijan* henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea sekä *erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä*.

Käsitteen tunnus: c160

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

76

Eurooppa-koulu

sv Europaskola
en European School
not: European Schooling

määritelmä

Euroopan unionin valtioiden hallitusten yhteisesti hallinnoimaan kouluverkostoon kuuluva *oppilaitos*, joka tarjoaa *esi-* ja *perusopetusta* sekä *yleissivistävää toisen asteen koulutusta* ensi sijassa Euroopan unioniin kuuluvien organisaatioiden *henkilöstön* lapsille

huomautus

Eurooppa-koulujen antama *opetus (1)* noudattaa niiden omaa *opetussuunnitelmaa (2)*.

Käsitteen tunnus: c436

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

77

vieraskielinen oppilaitos

sv läroanstalt med undervisning på främmande språk
en foreign language educational institution

määritelmä

oppilaitos, jonka *koulutusorganisaation opetuskieli* on muu kuin maan kansalliskieli

huomautus

Käsitteen tunnus: c168

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

78

kaksikielinen oppilaitos

sv tvåspråkig läroanstalt
en bilingual educational institution

määritelmä

oppilaitos, jossa lainsäädännön tai viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti käytetään kahta *koulutusorganisaation opetuskieltä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c169

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

79

vapaan sivistystyön oppilaitos

sv läroanstalt för fritt bildningsarbete

en liberal adult education institution

määritelmä

vapaan sivistystyön koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus

Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat *kansanopistot*, *kesäyliopistot*, *kansalaisopistot*, *opintokeskukset* ja *liikunnan koulutuskeskukset*.

Käsitteen tunnus: c170

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

80

kansanopisto

sv folkhögskola

en folk high school

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, joka toimii sisäoppilaitosmuotoisesti ja antaa kokopäiväistä *opetusta (1)*

huomautus

Kansanopisto tarjoaa *lukukauden* tai *lukuvuoden* kestävää opetusta (1) sekä lyhyempiä *kursseja (2)*. Kansanopisto tarjoaa opetusta (1) sekä nuorille että aikuisille. Kukin kansanopisto voi painottaa arvo- tai aatetaustansa ja kasvatustavoitteitaan. Eräissä kansanopistoissa annetaan myös mm. *perusopetusta*, *lukiokoulutusta* ja *ammattillista koulutusta* viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c171

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

81

kesäyliopisto

sv sommaruniversitet *n*

en summer university

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tarjonnassa painotetaan *avointa korkeakouluopetusta* ja alueen muihin osaamis- ja sivistystarpeisiin vastaamista ja otetaan huomioon myös alueen korkeakoulutettu väestö

huomautus

Avoimen yliopisto-opetuksen tarjoaminen perustuu aina sopimukseen jonkin *yliopiston* kanssa.

Ks. myös *koulutustarjonta*, *opetustarjonta*.

Käsitteen tunnus: c172

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

82

**kansalaisopisto;
työväenopisto**

sv medborgarinstitut
en adult education centre

määritelmä

[vapaa sivistystyön oppilaitos](#), jonka tarjonnassa painotetaan paikallisia ja alueellisia sivistystarpeita ja joka antaa pääasiassa ilta-aikaan sijoittuvaa [opetusta \(1\)](#) ja tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle [oppimiselle](#) ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi

huomautus

Eräiden kansalaisopistojen nimessä esiintyy sana työväenopisto. Lainsäädännön näkökulmasta kansalaisopistoilla ja työväenopistoilla ei kuitenkaan ole eroa.

Ks. myös [koulutustarjonta](#), [opetustarjonta](#).

Käsitteen tunnus: c173

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

83

opintokeskus

sv studiecentral
en study centre

määritelmä

[vapaa sivistystyön oppilaitos](#), joka järjestää opintoja itse sekä yhdessä kansalais- ja kulttuurijärjestöjen kanssa [elinikäisen oppimisen](#), hyvinvoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden sekä demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c174

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

84

liikunnan koulutuskeskus

sv idrottsutbildningscenter
en sports institute

määritelmä

[vapaa sivistystyön oppilaitos](#), joka järjestää liikuntaharrastusta, hyvinvointia ja terveyttä edistävää [koulutusta \(1\)](#) koko väestölle sekä liikunnan järjestö- ja seuratoimintaa palvelevaa koulutusta (1) ja valmennustoimintaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1076

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

85

ammattillinen erikoisoppilaitos

sv särskild yrkesläroanstalt
en specialised vocational institution

määritelmä

teollisuuden tai palvelualan yrityksen [oppilaitos](#), joka tarjoaa yrityksen omiin tarpeisiin pohjautuvaa [koulutusta \(1\)](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c175

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

86

erityiskoulu

sv specialskola
en special school;
special needs school

määritelmä

oppilaitos, jonka *opetus (1)* on tarkoitettu vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai muun vastaavan syyn vuoksi *erityistä tukea (1)* tarvitsevalle *oppijalle*

huomautus

Käsitteen tunnus: c176

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

87

korkeakoulu (1)

sv högskola (1)
en higher education institution

määritelmä

ammattikorkeakoulu tai *yliopisto*

huomautus

Käsitteen tunnus: c161

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#), [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#), [Koulutusorganisaatiot](#), [Opetussuunnitelma](#) ja [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

88

ammattikorkeakoulu

sv yrkeshögskola
en university of applied sciences;
UAS
not: polytechnic (obsolete)

määritelmä

koulutusorganisaatio, jonka tehtävänä on tarjota työelämän vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa *opetusta (1)*, joka tähtää ammatillisiin asiantuntijatehtäviin

huomautus

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on harjoittaa työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa.

Suomen *koulutusjärjestelmän* ammattikorkeakouluja ovat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvat ammattikorkeakoulut, joilla on valtioneuvoston myöntämä toimilupa, ja sisäministeriön alaisuudessa toimiva Poliisiammattikorkeakoulu. Ahvenanmaalla toimii ammattikorkeakoulu Högskolan på Åland.

Ammattikorkeakoulujen toimiluvat myöntää valtioneuvosto.

Käsitteen tunnus: c163

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

89

ammattillinen opettajakorkeakoulu

sv yrkespedagogisk lärarhögskola
en tertiary-level institution for occupational teacher training
not: vocational teacher training institution

määritelmä

ammattikorkeakoulun yksikkö, joka tarjoaa opettajankoulutusta *ammattillisten oppilaitosten* ja ammattikorkeakoulujen *opettajille* ja opettajiksi aikoville

huomautus

Englannin termi vocational teacher training institution ammattillisen opettajakorkeakoulun vastineena on virheellinen, sillä se viittaa *toisen asteen oppilaitokseen*.

Käsitteen tunnus: c164

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

90

yliopisto

sv universitet *n*
en university;
~ college /US/

määritelmä

koulutusorganisaatio, jonka tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta ja tieteellistä ja taiteellista sivistystä sekä antaa tutkimukseen perustuvaa korkeinta *opetusta (1)*

huomautus

Suomen korkeakoulutusjärjestelmän yliopistoja ovat yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä luetellut yliopistot ja puolustusministeriön hallinnonalaan kuuluva Maanpuolustuskorkeakoulu.

Esimerkiksi Suomessa toimiva Estonian Business School ei ole yliopistolain tarkoittama yliopisto.

university / college: Yhdysvalloissa Suomen yliopisto-käsitettä vastaa käsite university ja osin myös käsite college. Collegessa suoritetaan ainoastaan *tutkintoja*, jotka vastaavat Suomen *alempaa korkeakoulututkintoa* (Bachelor's degree). Universityssä puolestaan suoritetaan sekä *tutkintoja*, jotka vastaavat Suomen alempia korkeakoulututkintoja (Bachelor's degree) että *tutkintoja*, jotka vastaavat Suomen *ylempiä korkeakoulututkintoja* (Master's degree).

Käsitteen tunnus: c162

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

91

tiedekunta;

korkeakoulu (2) <Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu>;

akatemia <Taideyliopisto>

sv fakultet;
högskola (2) <Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu>;
akademi <Taideyliopisto>

en faculty (1) /GB/;
school (2) /US/;
academy <Taideyliopisto>

huomautus

Yliopistolain (558/2009, 27 §) mukaan *yliopisto* voi tutkimuksen ja *opetuksen (1)* järjestämistä varten jakaantua tiedekuntiin tai niihin rinnastettaviin yksiköihin sen mukaan kuin yliopiston johtosäännössä määrätään.

Eräissä yliopistoissa edellä kuvatun kaltaisista yksiköistä käytetään termiä korkeakoulu; esimerkiksi Aalto-yliopiston muodostaa kuusi korkeakouluksi nimettyä yksikköä (Insinööritieteiden korkeakoulu, Kauppakorkeakoulu, Kemian tekniikan korkeakoulu, Perustieteiden korkeakoulu, Sähkötekniikan korkeakoulu ja Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu), ja yksi Turun yliopiston tiedekunnista on nimeltään kauppakorkeakoulu.

Taideyliopisto puolestaan koostuu kolmesta akatemiaksi kutsutusta yksiköstä: Sibelius-Akatemia, Teatterikorkeakoulu ja Kuvataideakatemia.

Tiedekunta-käsitteen määrittelemineen yleispätevästi on vaikeaa.

faculty / school / academy: Tiedekunta-käsitteen englanninkielisenä vastineena käytetään termiä faculty, joka kuitenkin amerikanenglannissa viittaa *henkilöstöön*. Eri yliopistojen tiedekunta-termin englanninkieliset vastineet vaihtelevat; käytäntö on tarkistettava kustakin yliopistosta. Esimerkiksi Aalto-yliopiston tiedekunnista (korkeakouluista) käytetään termiä school.

Käsitteen tunnus: c151

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

92

yliopistokeskus

sv universitetscenter
en university consortium

määritelmä

yksikkö, joka kokoaa kahden tai useamman alueellaan olevan *yliopiston* toiminnan niin, että yksikön osat toimivat alueen näkökulmasta yhtenäisenä kokonaisuutena

huomautus

Käsitteen tunnus: c177

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

93

avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos

sv samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning
en partner institution for open university instruction

määritelmä

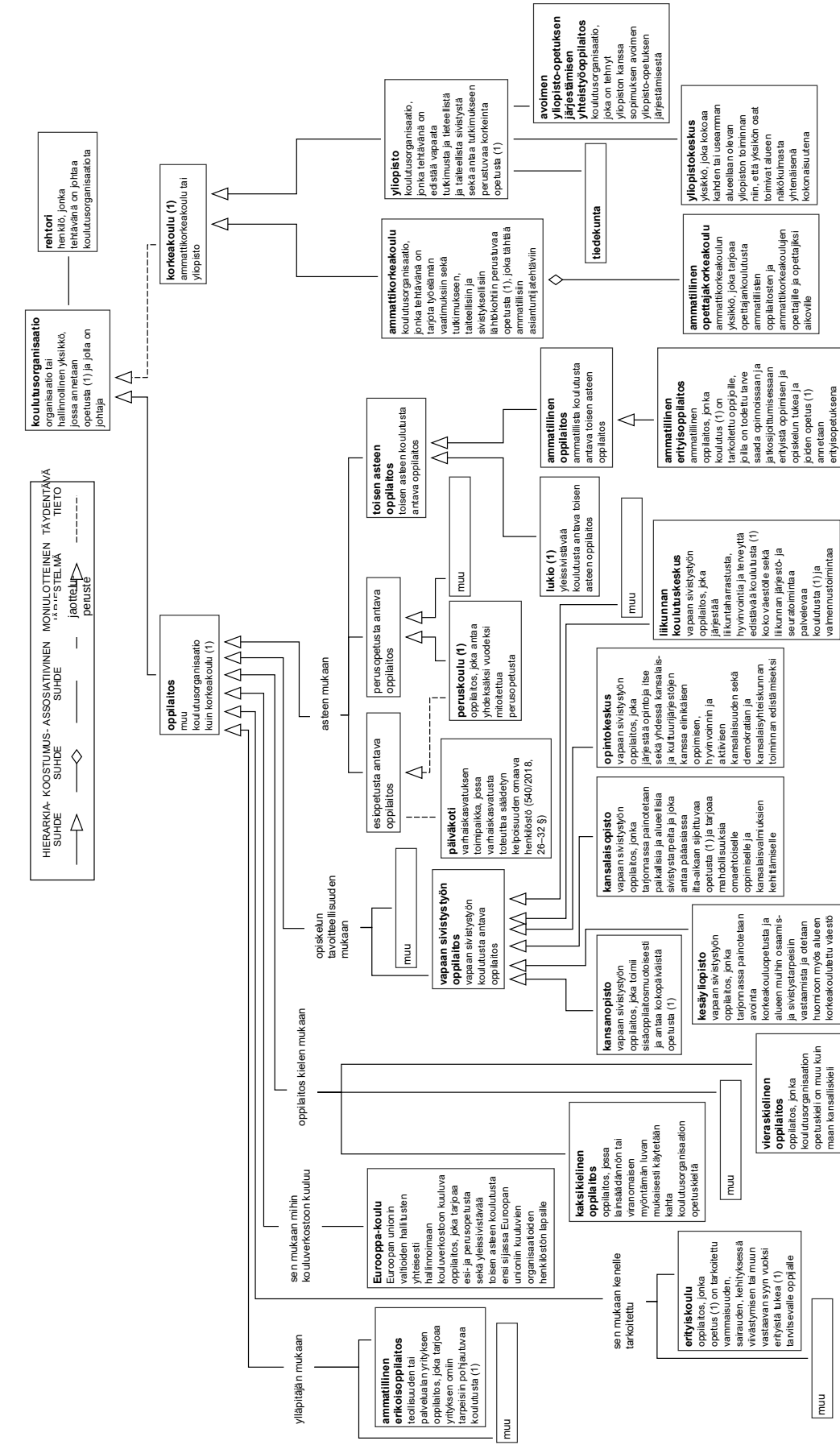
koulutusorganisaatio, joka on tehnyt *yliopiston* kanssa sopimuksen *avoimen yliopisto-opetuksen* järjestämisestä

huomautus

Käsitteen tunnus: c178

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)



Käsitekaavio 10. Koulutusorganisaatiot.

3.4 Koulutuksen toimielimiä

94

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus>

koulutustoimikunta

sv utbildningskommission

en national education and training committee

määritelmä

ammattillisesti suuntautuneen *koulutuksen (1)* asiantuntijaelin, jollaisen opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa kullekin alalle seuraamaan, arvioimaan ja ennakoimaan *koulutuksen (1)* ja työelämässä tarvittavan osaamisen kehitystä

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *työelämätoimikunta*.

Käsitteen tunnus: c179

Luokka: <ammattillinen koulutus>

95

(vanhentunut)

tutkintotoimikunta

sv examenskommission

en qualification committee

määritelmä

Opetushallituksen yhteydessä toimiva luottamuselin, jonka tehtävänä on omalla alallaan johtaa *näyttötutkintojen* järjestämistä ja antaa niihin liittyvät *tutkintotodistukset*

huomautus

Tutkintotoimikunnassa ovat edustettuina työnantajat, työntekijät, *opettajat* ja itsenäiset ammatinharjoittajat.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c180

Luokka: <ammattillinen koulutus>

96

työelämätoimikunta

sv arbetslivskommission

en business and industry committee

määritelmä

Opetushallituksen yhteydessä toimiva valtakunnallinen alakohtainen toimielin, joka osallistuu *näyttöjen* toteutuksen ja *osaamisen arvioinnin (2)* laadun varmistamiseen, *ammattillisen koulutuksen tutkintorakenteen* sekä *ammattillisten tutkintojen* ja *tutkintojen perusteiden* kehittämiseen ja käsittelee *ammattillisen tutkintokoulutuksen opiskelijan osaamisen arviointia (2)* koskevat oikaisupyynnöt

huomautus

Työelämätoimikunnat ovat Opetushallituksen asettamia ja toimivat Opetushallituksen yhteydessä, mutta ovat riippumattomia toimielimiä.

Käsitteen tunnus: c1234

Luokka: <ammattillinen koulutus>

97

oppisopimustoimija

sv aktör inom läroavtalsutbildning

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava taho, joka hoitaa koulutuksen järjestäjän *oppisopimuskoulutukseen* liittyviä viranomaistehtäviä

huomautus

Oppisopimustoimijan tehtävänä on järjestää *oppisopimukseen* liittyvät sopimusasiat, maksaa työnantajalle *koulutuskorvausta*, hankkia tietopuolista *koulutusta (1)* sekä tapauskohtaisesti maksaa *opiskelijalle* taloudellisia etuuksia.

Laajennetun oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävän omaavan koulutuksen järjestäjän oppisopimustoimija voi ostaa koulutusta (1) ja *arviointeja (2)* toiselta *koulutuksen järjestämisluvan* omaavalta koulutuksen järjestäjältä, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Käsitteen tunnus: c1693

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

3.5 Henkilöstö

98

henkilöstö

sv personal;
anställda *pl*

en staff;
personnel

määritelmä

organisaation palveluksessa olevat henkilöt

huomautus

Koulutusorganisaatioiden henkilöstössä on erotettavissa *opetushenkilöstö* ja muu henkilöstö lukuun ottamatta *korkeakouluja (1)*, joiden henkilöstössä voidaan erottaa *opetus- ja tutkimushenkilöstö* ja muu henkilöstö.

Varhaiskasvatuksessa henkilöstössä on erotettavissa *varhaiskasvatushenkilöstö* ja muu henkilöstö.

Käsitteen tunnus: c185

Käsittekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

99

varhaiskasvatushenkilöstö

ei: varhaiskasvattajat *pl* (4)

- sv personal inom småbarnspedagogik;
anställda inom småbarnspedagogik
- en early childhood education and care staff;
ECEC staff;
early childhood education and care personnel;
ECEC personnel

määritelmä

henkilöstö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa*

huomautus

Varhaiskasvatushenkilöstö koostuu varhaiskasvatuksen johto-, kehittämis-, kasvatus-, opetus-, ja hoito- ja avustajatehtävissä olevista henkilöistä. Siihen ei lasketa esimerkiksi toimisto- tai keittiö- ja siivoushenkilökuntaa.

varhaiskasvattaja; varhaiskasvattajat: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan varhaiskasvatuksen henkilöstön jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja *kelpoisuudesta*. Sanan epätarkkuuden vuoksi sitä ei tule käyttää viitattaessa varhaiskasvatushenkilöstöön. Sitä ei tule käyttää myöskään viitattaessa *varhaiskasvatuksen työntekijään*, kuten *varhaiskasvatuksen opettajaan*, *varhaiskasvatuksen sosionomiin* tai *varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan*.

Päiväkodin henkilöstön mitoituksessa otetaan huomioon *kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö*.

Käsitteen tunnus: c1558

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

100

kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö;

kasvatus-, opetus- ja hoitovastuullinen henkilöstö;

henkilöstömitoitukseen laskettava henkilöstö

ei: kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö

- sv personal i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter
- en staff members taken into account in the staff-child ratio

määritelmä

se osa *varhaiskasvatushenkilöstöstä*, joka otetaan huomioon *päiväkodin henkilöstön* mitoituksessa

huomautus

Päiväkodin henkilöstön mitoituksessa henkilöstöstä otetaan huomioon *varhaiskasvatuksen opettajat*, *varhaiskasvatuksen erityisopettajat*, *sosionomit* ja *lastenhoitajat* sekä *päiväkodin johtaja*, jos hän toimii *varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä*.

Perhepäivähoitajat eivät ole osa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivaa henkilöstöä.

Perhepäiväkodissa tulee olla *varhaiskasvatuksessa* olevien *lasten* määrään suhteutettuna varhaiskasvatukselle säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi riittävä määrä henkilöitä.

Perhepäiväkodissa samanaikaisesti varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärästä on säädetty valtioneuvoston asetuksessa varhaiskasvatuksesta (753/2018).

Käsitteen tunnus: c1842

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

101

varhaiskasvatuksen työntekijä

sv arbetstagare inom småbarnspedagogik;
anställd inom småbarnspedagogik
en ECEC staff member;
ECEC employee

määritelmä

henkilö, joka työskentelee [varhaiskasvatuksessa](#) osana [varhaiskasvatushenkilöstöä](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1843

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

102

opetushenkilöstö

sv undervisningspersonal
en teaching staff;
training staff

määritelmä

[henkilöstö](#), jonka tehtävänä on opettaa

huomautus

Ks. [opettaminen](#).

Käsitteen tunnus: c186

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

103

opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal
en teaching and research staff;
academic staff;
faculty (2) /US/

määritelmä

[henkilöstö](#), jonka tehtävänä on opettaa tai tutkia

huomautus

[Korkeakoulujen \(1\)](#) henkilöstö voidaan yksinkertaisimmillaan jakaa opetus- ja tutkimushenkilöstöön ja muuhun henkilöstöön. Muuhun henkilöstöön kuuluu hallinnon, [opetuksen \(1\)](#) tukipalveluiden ja muiden tukipalveluiden tehtävistä vastaavia henkilöitä.

Ks. [opettaminen](#).

Käsitteen tunnus: c187

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

104

rehtori

sv rektor
en principal <perusasteen oppilaitokset, toisen asteen oppilaitokset>;
rector /GB/ <erit. korkeakoulut>;
president /US/ <erit. korkeakoulut>;
~ school head

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on johtaa *koulutusorganisaatiota*

huomautus

Rehtorin tehtävistä ja kelpoisuusvaatimuksista on säädelty eri *koulutusasteita* koskevassa lainsäädännössä.

Perusasteen ja *toisen asteen oppilaitoksissa* sekä *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa* rehtori osallistuu usein myös opetustyöhön.

school head: Englannin termi school head ei ole virkanimike vaan kuvaava nimitys *oppilaitoksen* ylimmälle johtajalle.

Käsitteen tunnus: c192

Käsittekaaviot: [Koulutusorganisaatiot](#) ja [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

105

<korkeakoulut>

vastuuhenkilö (1)

sv examinator;
ansvarsperson (2);
ansvarig lärare (2)
en person in charge;
authority;
designated person

määritelmä

korkeakoulun (1) henkilöstön jäsen, joka vastaa *tutkintoon*, *koulutusohjelmaan (2)* tai *opintojaksoon* liittyvän *opetuksen (1)* järjestämisestä

huomautus

Esimerkiksi koulutusohjelman (2) vastuuhenkilönä (1) voi toimia dekaani.

Englanniksi vastuuhenkilöstä (1) voidaan käyttää termiä person in charge, authority tai designated person; vastineen valinta riippuu kontekstista.

Käsitteen tunnus: c210

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

106

opintoneuvoja

sv studierådgivare
en student advisor

määritelmä

korkeakoulun (1) nk. muun *henkilöstön* jäsen, jonka tehtävänä on *opinto-ohjaus*

huomautus

Vrt. *oppilaanohjaaja*, *opinto-ohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c1544

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

107

aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja

sv ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamhet
en before- and after-school activities instructor
rather than: morning and afternoon activities instructor

määritelmä

henkilö, joka ohjaa [aamu- ja iltapäivätoimintaa](#)

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan [kelpoisuudesta](#) on säädetty.

morning and afternoon activities instructor: Tämän termin käyttöä ei suositella, sillä ilmaus morning and afternoon activities voi viitata muussakin kuin [perusopetuksen](#) yhteydessä (esimerkiksi ikääntyneille) järjestettävään aamu- ja iltapäivätoimintaan.

Vrt. [koulunkäyntiavustaja](#).

Käsitteen tunnus: c216

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

108

ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö;

1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på första nivån;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett;
undervisnings- och forskningspersonal på första steget;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1
en teaching and research staff on the first level of their career path;
teaching and research staff on the 1st level of their career path

määritelmä

[yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) osa, jonka tehtävänä on valmistaa oma väitöskirjatyönsä ja jonka tehtäviin saattaa tutkimuksen lisäksi kuulua [opettaminen](#)

huomautus

Ensimmäisen portaan [opetus- ja tutkimushenkilöstöltä](#) edellytetään [ylempää korkeakoulututkintoa](#) ja hyväksytyä tutkimussuunnitelmaa. Lisäksi edellytetään kykyä ja motivoitumista jatko-opintoihin ja [tohtorin tutkinnon](#) suorittamiseen. Ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat tohtorikoulutettava, tohtoriopiskelija, tutkija, nuorempi tutkija, assistentti, projektitutkija ja doktorand.

Käsitteen tunnus: c188

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

109

toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö;

2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

- sv undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå två;
undervisnings- och forskningspersonal på andra steget;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2
- en teaching and research staff on the second level of their career path;
teaching and research staff on the 2nd level of their career path

määritelmä

[yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) osa, jonka tehtävät ovat luonteeltaan itsenäisiä tutkimus- ja/tai opetustehtäviä, joissa henkilö toimii vastuullisena suunnittelijana ja toteuttajana

huomautus

Toisen portaan [opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) virkoihin edellytetään pääsääntöisesti [tohtorin tutkintoa](#).

Toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat esimerkiksi yliopisto-opettaja, tutkijatohtori ja erikoistutkija.

Käsitteen tunnus: c189

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

110

kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö;

3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

- sv undervisnings- och forskningspersonal på tredje nivån;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre;
undervisnings- och forskningspersonal på tredje steget;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3
- en teaching and research staff on the third level of their career path;
teaching and research staff on the 3rd level of their career path

määritelmä

[yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) osa, jonka tehtävät sisältävät [toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) tehtäviä enemmän johtamis- ja organisointivastuita ja taloudellista vastuuta ja tehtävissä vastataan myös muiden henkilöiden toiminnasta

huomautus

Kolmannen portaan tehtävissä edellytetään pääsääntöisesti [tohtorin tutkintoa](#). Lisäksi tehtäviin haettaessa katsotaan eduksi kokemus kansainvälisistä tehtävistä ja/tai työskentelykokemus oman organisaation ulkopuolella.

Toisen portaan [opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) tehtäviin verrattuna kolmannen portaan tehtävät ovat itsenäisempiä ja vastuullisempia. Niissä on myös monipuolisempaa yhteistyötä oman organisaation ulkopuolisten tahojen kanssa ja vahvempi yhteys muuhun innovaatioympäristöön.

Kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeistä yleisimmät ovat yliopistonlehtori ja yliopistotutkija ja lääketieteen alalla kliininen opettaja. Käytössä ovat myös nimikkeet vanhempi tutkija, tutkijaopettaja ja erikoistutkija. Helsingin yliopistossa kolmannelle portaalle sijoittuvat myös tutkimuskoordinaattori ja intendentti.

Käsitteen tunnus: c190

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

111

neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö;

4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

- sv undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra;
undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget;
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4
- en teaching and research staff on the fourth level of their career path;
teaching and research staff on the 4th level of their career path

määritelmä

[yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) osa, jonka tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan erittäin laajoja kokonaisuuksia, tehtäviin sisältyy kokonaisvaltaista vastuuta organisaation toiminnasta ja taloudesta sekä kansallisen tai kansainvälisen tason kehittämistehtävistä ja tehtävissä vaikutetaan huomattavasti koko tutkimusjärjestelmään

huomautus

Laajat kokonaisuudet, joissa neljännen portaan tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan, ovat esimerkiksi huomattavia kansainvälisiä tutkimushankkeita.

Neljännen portaan [opetus- ja tutkimushenkilöstöön](#) valittavalta edellytetään [tohtorin tutkintoa](#), korkeatasoista tieteellistä [pätevyyttä](#), kokemusta tieteellisen tutkimuksen johtamisesta, kykyä antaa korkeatasoista tutkimukseen perustuvaa [opetusta \(2\)](#) ja ohjata [opinnäytetöitä](#) sekä näyttöjä edustamansa tutkimusalan kansainvälisestä yhteistyöstä.

Neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön päänimike on [professori](#), ja lisäksi käytössä ovat nimikkeet tutkimusjohtaja ja tutkimusprofessori.

Käsitteen tunnus: c191

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

112

professori

- sv professor
- en professor

määritelmä

[yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) jäsen, jonka tehtävänä on harjoittaa ja ohjata tieteellistä tutkimustyötä tai taiteellista työtä, antaa siihen perustuvaa [opetusta \(1\)](#) ja seurata tieteen tai taiteen kehitystä sekä osallistua alallaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön

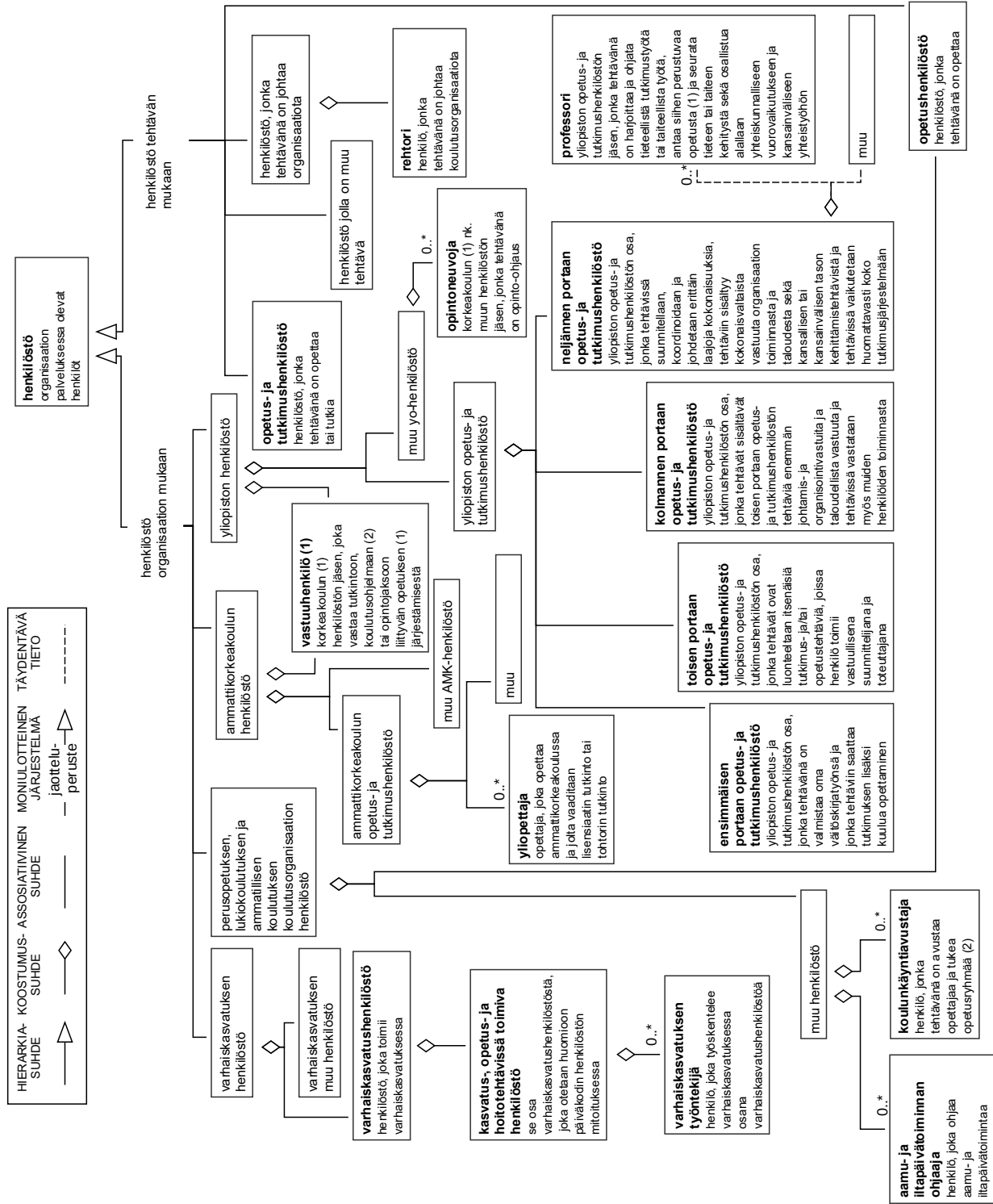
huomautus

Professorin tehtäviin voi kuulua [opettajana](#) toimiminen yliopistossa.

Ks. myös [neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö](#).

Käsitteen tunnus: c219

Käsittekaaviot: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)



Käsittekaavio 11. Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö.

113

koulupsykologi <esiopetus, perusopetus>;
psykologi <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>;
opintopsykologi <korkeakoulut>

sv skolpsykolog <esiopetus, perusopetus>;
psykolog <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>;
studiepsykolog <korkeakoulut>

en school psychologist <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

psykologi, joka työskentelee koulunkäyntiin, *opiskeluun* ja *oppimiseen* liittyvien asioiden parissa *esiopetusta*, *perusopetusta* tai *toisen asteen koulutusta* antavassa *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa* (1)

huomautus

Koulupsykologi voi auttaa *oppilasta*, *opiskelijaa* tai *esiopetuksessa* olevaa lasta esimerkiksi oppimisvaikeuksissa, tarkkaavaisuuden ja työskentelyn pulmissa, tunne-elämän kehityksen solmukohdissa, kriiseissä, vuorovaikutusongelmissa tai kun on tarvetta opetusjärjestelyille. Koulupsykologi osallistuu myös yhteisöllisen *oppilas- ja opiskelijahuollon* kehittämiseen.

Koulupsykologi tekee psykologisia arviointeja, konsultoi ja antaa neuvontaa. Koulupsykologi myös kirjoittaa tarvittavat lausunnot opetusjärjestelyjä tai jatkotutkimuksia ja hoitoja varten.

Esiopetuksen osalta kunnat ovat jakaneet käytännöt niin, että *peruskoulussa* (1) järjestettävän esiopetuksen piirissä olevat lapset saattavat käyttää koulupsykologin palveluita, kun taas *varhaiskasvatukseen* yhteydessä järjestettävän esiopetuksen piirissä olevat lapset käyttävät neuvolan palveluita.

Korkeakouluissa (1) opintopsykologit tarjoavat yksilöohjausta ja ryhmiä *perustutkinto-opiskelijoille*, jotka kaipaavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, motivaatioon, ajankäyttöön, jaksamiseen, jännittämiseen tai tutkielmien tekoon liittyvissä kysymyksissä.

Käsitteen tunnus: c193

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

114

koulukuraattori <esiopetus, perusopetus>;
kuraattori <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, ammattikorkeakoulut>

sv skolkurator <esiopetus, perusopetus>;
kurator <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>

en school social worker <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

sosiaalialan ammattilainen, joka työskentelee *esiopetuksen* opetusyksikössä, *perusopetusta* tai *toisen asteen koulutusta* antavassa *oppilaitoksessa* taikka *ammattikorkeakoulussa*

huomautus

Kuraattorin kelpoisuusvaatimuksista on säädetty oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013).

Kuraattori auttaa *esiopetuksessa* olevia *lapsia*, perusopetuksen *oppilaita* ja *toisen asteen koulutuksen opiskelijoita*, joilla on koulunkäyntiin tai ihmissuhteisiin liittyviä vaikeuksia tai kasvuun ja kehitykseen liittyviä ongelmia tai pulmatilanteita. Kuraattorin tehtäväkuvaan kuuluu myös koko oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja toiminnan tukeminen sekä *kotien ja oppilaitoksen yhteistyön* tukeminen.

Kuraattorin työn tarkoituksena on järjestää *oppijoille* riittävä tuki ja *ohjaus* sekä muut tarpeelliset toimet koulunkäyntiin ja oppijoiden kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien poistamiseksi sekä opetusyksikön tai oppilaitoksen ja kotien välisen yhteistyön kehittämiseksi. Kuraattoria voidaan tarvita esimerkiksi *luokan* työilmapiiriin ja työrauhan ylläpitämiseen liittyvissä asioissa, *opettajan* ja oppilaan välisissä ristiriitatilanteissa, koulupinnauksessa, kiusaamisessa, kotiongelmissa ja *oppilaitoksen* tai luokan vaihtumisesta johtuvissa siirtymävaiheissa.

Huom. *Yliopistoissa* termiä kuraattori käytetään eri käsitteestä. Helsingin yliopistossa ja Aalto-yliopistossa, joiden osakunnat on kirjattu yliopistolakiin (558/2009), kuraattori toimii osakunnan luottamustehtävässä: kuraattorin tehtävänä on johtaa osakunnan toimintaa. Tämä perinne juontaa Turun Akatemiasta 1600-luvulta.

Käsitteen tunnus: c194

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

115

**koulunkäyntiavustaja;
koulunkäynnin ohjaaja;
koulunkäynninohjaaja**

sv skolgångsbiträde *n*;
skolgångsassistent;
skolgångshandledare

en teaching assistant;
classroom assistant;
teaching aide /US/;
teacher's aide /US/;
instructor (2)

not: special needs assistant <henkilökohtainen avustaja>

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on avustaa [opettajaa](#) ja tukea [opetusryhmää \(2\)](#)

huomautus

Koulunkäyntiavustaja voi työskennellä esimerkiksi [esiopetuksessa](#), [perusopetuksessa](#) tai perusopetuksen [aamu- ja iltapäivätoiminnassa](#) (ks. [aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja](#)).

Koulunkäyntiavustaja ei käytä julkista valtaa, eli hän ei esimerkiksi vastaa [oppilaan arvioinnista \(2\)](#) eikä [kurinpidosta](#).

Koulunkäyntiavustaja poikkeaa henkilökohtaisesta avustajasta, joka antaa nk. henkilökohtaista apua. Henkilökohtainen apu on määritelty sosiaalipalveluksi, jossa avustaja antaa vammaiselle henkilölle tälle välttämätöntä apua tavanomaiseen elämään liittyvissä toiminnoissa [lähde: Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto 1.3.2023]. Oikeus henkilökohtaiseen avustajaan perustuu vammaispalvelulakiin ([675/2023](#)). Henkilökohtaisesta avustajasta poiketen koulunkäyntiavustaja avustaa koko opetusryhmää (2).

special needs assistant: Englannin termi special needs assistant viittaa [erityisen tuen \(1\) oppilaan](#) henkilökohtaiseen avustajaan, joten sitä ei tule käyttää koulunkäyntiavustajan vastineena.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas [UN Disability-Inclusive Communications Guidelines](#) suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan ([Disability-Inclusive Language Guidelines](#)), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävänä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c195

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

116

kouluterveydenhoitaja <perusopetus>;
opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>;
terveydenhoitaja <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

sv skolhälsovårdare <perusopetus>

en school nurse <perusopetus, lukiokoulutus>;

public health nurse <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

määritelmä

terveydenhoitaja, joka työskentelee *kouluterveydenhuollossa* tai *opiskeluterveydenhuollossa*

huomautus

Kouluterveydenhoitajan ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan tehtävät voivat liittyä koulu- tai opiskeluyhteisöön tai -ympäristöön, yksittäiseen *oppilaaseen* tai *opiskelijaan* tai moniammatilliseen yhteistyöhön *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa (1)* tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä.

Kouluterveydenhoitaja vastaa *perusopetuksen oppilaiden* vuosittaisista terveystarkastuksista, ja yhteistyössä *koululääkärin* kanssa laajoista terveystarkastuksista *vuosiluokkien* 1, 5 ja 8 oppilaille. Terveystarkastaja tarjoaa tukea lisäkäynneillä ja pitää päivittäin avointa vastaanottoa, jonne oppilaat voivat itse hakeutua, ohjaa oppilaita tarvittaessa koululääkärin tai muiden asiantuntijoiden jatkotutkimuksiin sekä vastaa ensiavusta ja siihen liittyvästä hoitotyöstä *peruskoulussa (1)*. Terveystarkastaja osallistuu kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä yhteisen hyvinvoinnin tarkastamiseen.

Esiopetuksessa terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina lastenneuvolapalveluina.

Käsitteen tunnus: c196

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

117

koululääkäri <perusopetus>;
kouluterveydenhuollon lääkäri <perusopetus>;
opiskeluterveydenhuollon lääkäri <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>;
lääkäri <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

sv skolläkare <perusopetus>;

läkare inom studerandehälsovård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

en school doctor <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

lääkäri, joka työskentelee *kouluterveydenhuollossa* tai *opiskeluterveydenhuollossa*

huomautus

Kouluterveydenhuollon ja opiskeluterveydenhuollon lääkärin tehtävät voivat liittyä oppilaitosyhteisöön, yksittäiseen *oppilaaseen* tai *opiskelijaan* tai moniammatilliseen yhteistyöhön *oppilaitoksessa* tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä.

Kouluterveydenhuollon lääkäri huolehtii yhteistyössä *kouluterveydenhoitajan* kanssa *perusopetuksen oppilaiden* laajoista terveystarkastuksista *vuosiluokilla* 1, 5 ja 8 ja kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastamisesta. Kouluterveydenhuollon lääkäri tukee oppilaita yksilöllisissä tarpeissa, järjestää jatkotutkimuksia ja ohjausta muihin palveluihin ja vastaa muun muassa koulutyöhön liittyvistä lääkärinlausunnoista.

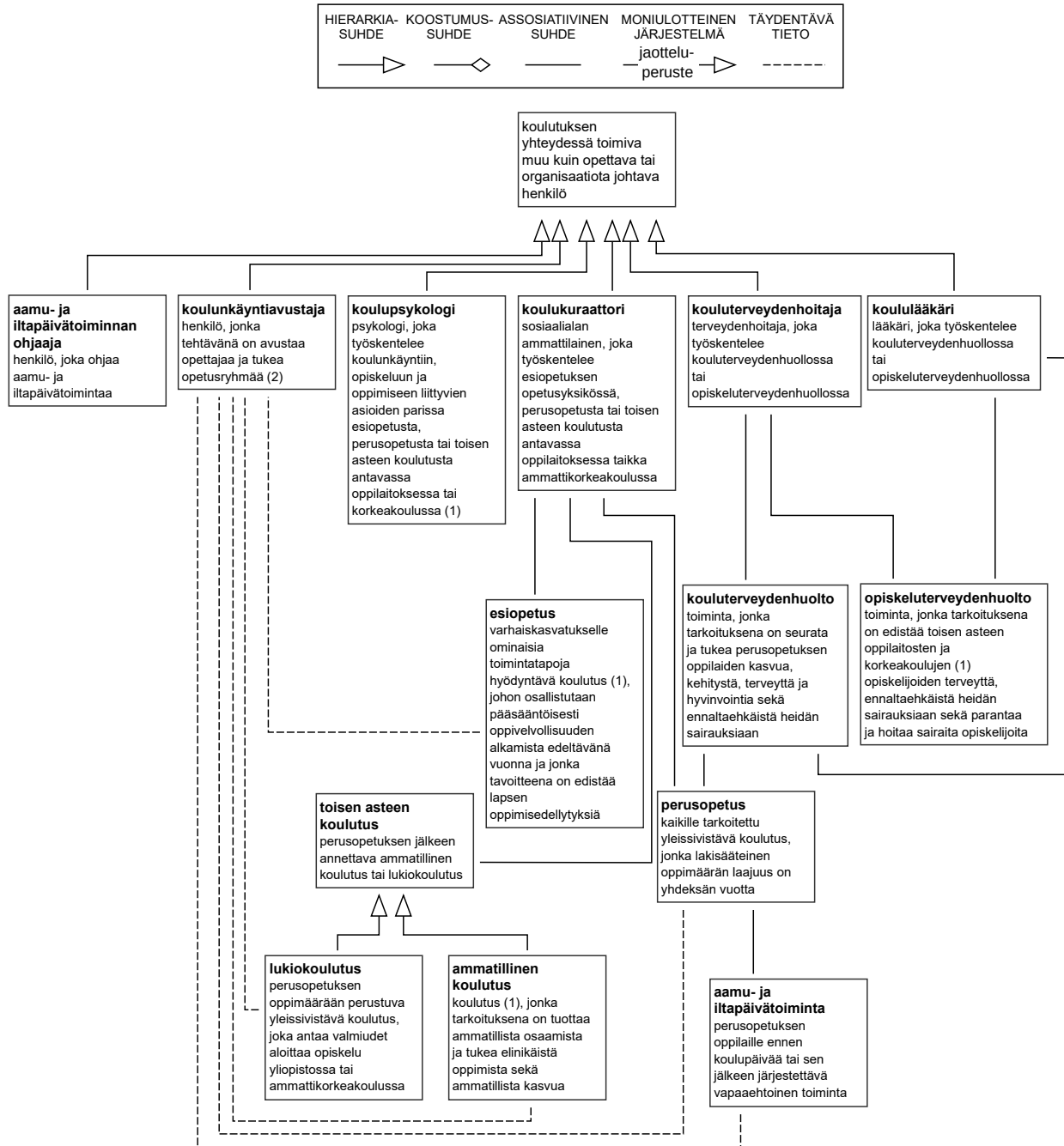
Opiskeluterveydenhuollon lääkäri huolehtii yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan kanssa *toisen asteen koulutuksen opiskelijoiden* määräaikaista terveystarkastuksista ja oppilaitosympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä yhteisen hyvinvoinnin tarkastamisesta. Opiskeluterveydenhuollon lääkäri tukee opiskelijoita yksilöllisissä tarpeissa, hoitaa heidän sairauksiaan, järjestää jatkotutkimuksia ja ohjausta muihin palveluihin ja vastaa muun muassa *opiskeluun* liittyvistä lääkärinlausunnoista.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina neuvolapalveluina.

Käsitteen tunnus: c197

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)



Käsitekaavio 12. Muu koulutuksen henkilöstö.

118

varhaiskasvatusjohtaja

- sv chef för småbarnspedagogik; direktör för småbarnspedagogik
- en director of early childhood education and care; ECEC director
- not: head of early childhood education and care

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on virkavastuulla johtaa kunnan *varhaiskasvatusta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1004

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

119

päiväkodin johtaja

sv daghemsföreståndare;
daghemschef
en head of early education centre

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa yhtä tai useampaa [päiväkotia](#) tai [varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoa](#)

huomautus

Päiväkodin johtaja voi toimia myös [varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä](#).

Päiväkodin johtajan alaisuudessa voi olla myös päiväkodin sivutoimipisteitä ja [esiopetusta](#).

Päiväkodin johtajan alaisuudessa voi toimia myös [perhepäivähoitaja](#).

Päiväkodin johtajan [kelpoisuudesta](#) on säädetty (540/2018, 31 §, 74 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1564

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

120

päiväkodin varajohtaja

sv biträdande daghemsföreståndare;
vice daghemsföreståndare;
biträdande daghemschef;
vice daghemschef
en deputy head of early education centre

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on [päiväkodin johtajan](#) kanssa johtaa yhtä tai useampaa [päiväkotia](#) tai [varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoa](#)

huomautus

Päiväkodin varajohtaja toimii tarvittaessa päiväkodin johtajan sijaisena. Päiväkodin varajohtaja voi toimia myös [varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä](#).

Päiväkodin varajohtajan [kelpoisuudesta](#) ei ole säädetty. Jos päiväkodin varajohtajan tehtävät vastaavat päiväkodin johtajan tehtäviä, sovelletaan päiväkodin johtajan kelpoisuusvaatimuksia (540/2018, 31 §, 74 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1844

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

121

**perhepäivähoidon johtaja;
perhepäivähoidon ohjaaja**

sv familjedagvårdsföreståndare;
familjedagvårdschef;
familjedagvårdsledare
en head of family daycare;
head of family-based daycare

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa [perhepäivähoitoa](#)

huomautus

Perhepäivähoidon johtajana voi toimia myös [päiväkodin johtaja](#). Perhepäivähoidon johtajan nimike voi olla perhepäivähoidon ohjaaja.

Laissa ei säädetä perhepäivähoidon johtajan [kelpoisuudesta](#).

Käsitteen tunnus: c1565

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

122

**perhepäivähoidon vastuuhenkilö;
varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö;
vastuuhenkilö (2)**

- sv ansvarig person för familjedagvård;
ansvarig person inom småbarnspedagogik;
ansvarsperson (1)
- en person in charge of home-based childcare;
person in charge of early childhood education and care

määritelmä

yksityisen [varhaiskasvatuksen palveluntuottajan](#) nimeämä henkilö, joka vastaa siitä, että palveluntuottajan järjestämä [perhepäivähoito](#) ja siellä annettava [varhaiskasvatus](#) täyttävät sille asetetut vaatimukset

huomautus

Perhepäivähoidon vastuuhenkilönä voi toimia [päiväkodin johtaja](#).

Perhepäivähoidon vastuuhenkilöstä on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018)

Käsitteen tunnus: c1566

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

123

**varhaiskasvatuksen opettaja;
lastentarhanopettaja (vanhentunut)**

ei: < varhaiskasvattaja (1)

- sv lärare inom småbarnspedagogik;
barntädgårdslärare (föräldrad)
- en teacher in early childhood education and care;
teacher (ECEC)
not: kindergarten teacher;
preschool teacher (1);
playschool teacher;
< early childhood educator (1)

määritelmä

[opettaja](#), joka työskentelee [varhaiskasvatuksessa](#) ja jonka tehtävissä painottuvat pedagogisen toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja [arviointi](#)

huomautus

Varhaiskasvatuksen opettajan [kelpoisuudesta](#) on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 26 § ja 75 §, 1 ja 2 mom.).

varhaiskasvatuksen opettaja vs. lastentarhanopettaja: Nykyisin henkilöistä, jotka suorittaneet varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden tuovan [tutkinnon](#), käytetään pääosin termiä varhaiskasvatuksen opettaja. Kuitenkin tapauksissa, joissa on kyse ennen varhaiskasvatuslain (540/2018) voimaantuloa suoritetuista varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden tuovista tutkinnoista, käytössä voi olla myös termi lastentarhanopettaja (englanniksi kindergarten teacher tai preschool teacher).

varhaiskasvattaja: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan [varhaiskasvatushenkilöstön](#) jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Koska sana on tällä tavalla epätarkka, sitä ei tule käyttää viitattaessa varhaiskasvatuksen opettajaan, [varhaiskasvatuksen sosionomiin](#) eikä [varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan](#).

early childhood educator: Edellä suomenkielisestä varhaiskasvattaja-sanasta todettu pätee myös englanninkieliseen ilmaisuun early childhood educator: epätarkkuuden vuoksi sen käyttöä ei suositella käsitteiden varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi eikä varhaiskasvatuksen lastenhoitaja englannin vastineena.

early years teacher: Kansainvälisissä yhteyksissä esiintyy myös englanninkielistä termiä early years teacher, mutta tämä käsite poikkeaa suomalaisesta varhaiskasvatuksen opettaja -käsitteestä. Early years teacher voi toimia [varhaiskasvatuksen](#) lisäksi tai sen sijaan [esiopetusta](#) tai alkuopetusta vastaavan toiminnan piirissä.

Ks. myös [pedagogisen toiminnan arviointi](#).

Käsitteen tunnus: c202

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

124

**varhaiskasvatuksen erityisopettaja;
erityislastentarhanopettaja (vanhentunut)**

- sv speciallärare inom småbarnspedagogik;
specialbarntädgårdslärare (föråldrad)
- en special educational needs teacher in early childhood education and care;
special educational needs teacher (ECEC);
additional educational needs teacher (ECEC);
SEN teacher (ECEC);
AEN teacher (ECEC)
- not: special needs teacher in ECEC (obsolete);
special needs early education teacher (obsolete);
kindergarten special teacher <erityislastentarhanopettaja> (obsolete);
preschool special teacher;
playschool special teacher;
special needs early childhood educator;
special early childhood educator

määritelmä

varhaiskasvatuksen opettaja, joka on erikoistunut *erityisopetukseen (1)* ja työskentelee *lapsen oppimisen* ja tuen tehtävissä

huomautus

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee yksittäisten lasten, lapsiryhmien, vanhempien, *varhaiskasvatushenkilöstön* ja muiden asiantuntijoiden kanssa sekä konsultoi henkilöstöä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 30 § ja 75 §). Varhaiskasvatuksen erityisopettajasta on aikaisemmin käytetty termiä erityislastentarhanopettaja.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas *UN Disability-Inclusive Communications Guidelines* suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan (*Disability-Inclusive Language Guidelines*), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävinä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c203

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: *Varhaiskasvatuksen henkilöstö* ja *Opettaja*

125

varhaiskasvatuksen sosionomi

ei: < varhaiskasvattaja (2)

- sv socionom inom småbarnspedagogik
- en social pedagogue in early childhood education and care;
social pedagogue (ECEC)
- not: < early childhood educator (3)

määritelmä

henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuvat moniammatillinen yhteistyö, perheiden palveluohjaus ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

huomautus

Varhaiskasvatuksen sosionomin *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 27 § ja 75 §).

varhaiskasvattaja: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan *varhaiskasvatushenkilöstön* jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Koska sana on tällä tavalla epätarkka, sitä ei tule käyttää viitattaessa *varhaiskasvatuksen opettajaan*, varhaiskasvatuksen sosionomiin eikä *varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan*.

early childhood educator: Edellä suomenkielisestä varhaiskasvattaja-sanasta todettu pätee myös englanninkieliseen ilmaisuun early childhood educator: epätarkkuuden vuoksi sen käyttöä ei suositella varhaiskasvatuksen sosionomi -käsitteen englannin vastineena.

Käsitteen tunnus: c1568

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: *Varhaiskasvatuksen henkilöstö*

126

**varhaiskasvatuksen lastenhoitaja;
lastenhoitaja**

ei: < varhaiskasvattaja (3)

sv barnskötare inom småbarnspedagogik;
barnskötare

en childcarer in early childhood education and care;
childcarer (ECEC)

not: < early childhood educator (2)

määritelmä

henkilö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuu *lapsen hoito, kasvatusta* ja *ohjaus* sekä mahdollisesti sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen

huomautus

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan *kelpoisuudesta* on säädetty (540/2018, 28 § ja 75 § sekä 753/2018, 3 § ja 4 §).

varhaiskasvattaja: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan *varhaiskasvatushenkilöstön* jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Koska sana on tällä tavalla epätarkka, sitä ei tule käyttää viitattaessa *varhaiskasvatuksen opettajaan*, *varhaiskasvatuksen sosionomiin* eikä varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan.

early childhood educator: Edellä suomenkielisestä varhaiskasvattaja-sanasta todettu pätee myös englanninkieliseen ilmaisuun early childhood educator: epätarkkuuden vuoksi sen käyttöä ei suositella varhaiskasvatuksen lastenhoitaja -käsitteen englannin vastineena.

Käsitteen tunnus: c1008

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

127

perhepäivähoitaja

sv familjedagvårdare

en home-based childcare practitioner;
childminder /GB/;
childminder /IE/

not: home-based childcarer;
family childcarer

määritelmä

henkilö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa* omassa kodissaan, *lapsen* kodissa tai *ryhmäperhepäiväkodissa*

huomautus

Perhepäivähoitajan *kelpoisuudesta* on säädetty (540/2018, 29 §).

home-based childcare practitioner / childminder: Childminder on perhepäivähoitajan vastine Iso-Britanniassa ja Irlannissa. Joissain muissakin maissa käytetään termiä childminder, mutta se koetaan usein epäviralliseksi ja esitetään lainausmerkeissä. Joissain yhteyksissä childminder voidaan ymmärtää lastenvahtityypiksi toiminnaksi.

childcarer: Termiä childcarer ei tule käyttää perhepäivähoitaja-käsitteen vastineena, sillä se viittaa *varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan*.

Käsitteen tunnus: c1009

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

128

varhaiskasvatuksen avustaja

- sv assistent inom småbarnspedagogik
inte: biträde *n* inom småbarnspedagogik (föräldrad)
- en assistant in early childhood education and care;
assistant (ECEC)

määritelmä

henkilö, joka työskentelee [varhaiskasvatuksessa](#) yhden tai useamman tukea tarvitsevan [lapsen](#) kanssa

huomautus

Varhaiskasvatuksen avustaja voi olla lapsi- tai ryhmäkohtainen avustaja.

Varhaiskasvatuksen avustajia ei lueta hoito- ja kasvatustehtävissä toimivaan [henkilöstöön](#).

Avustajan [kelpoisuudesta](#) ja työnkuvasta ei ole säädetty.

Ruotsin termiä biträde inom småbarnspedagogik käytetään lainsäädännössä ja assistent inom småbarnspedagogik on tavallisempi käytännön työssä.

Käsitteen tunnus: c1013

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

129

steinerpedagoginen varhaiskasvattaja

- sv steinerpedagog inom småbarnspedagogik
- en educator in early childhood Steiner education;
educator in early childhood Steiner education and care

määritelmä

henkilö, joka toimii [varhaiskasvatuksessa](#) steinerpedagogisessa [päiväkodissa varhaiskasvatuksen opettajan](#) tehtäviä vastaavissa tehtävissä

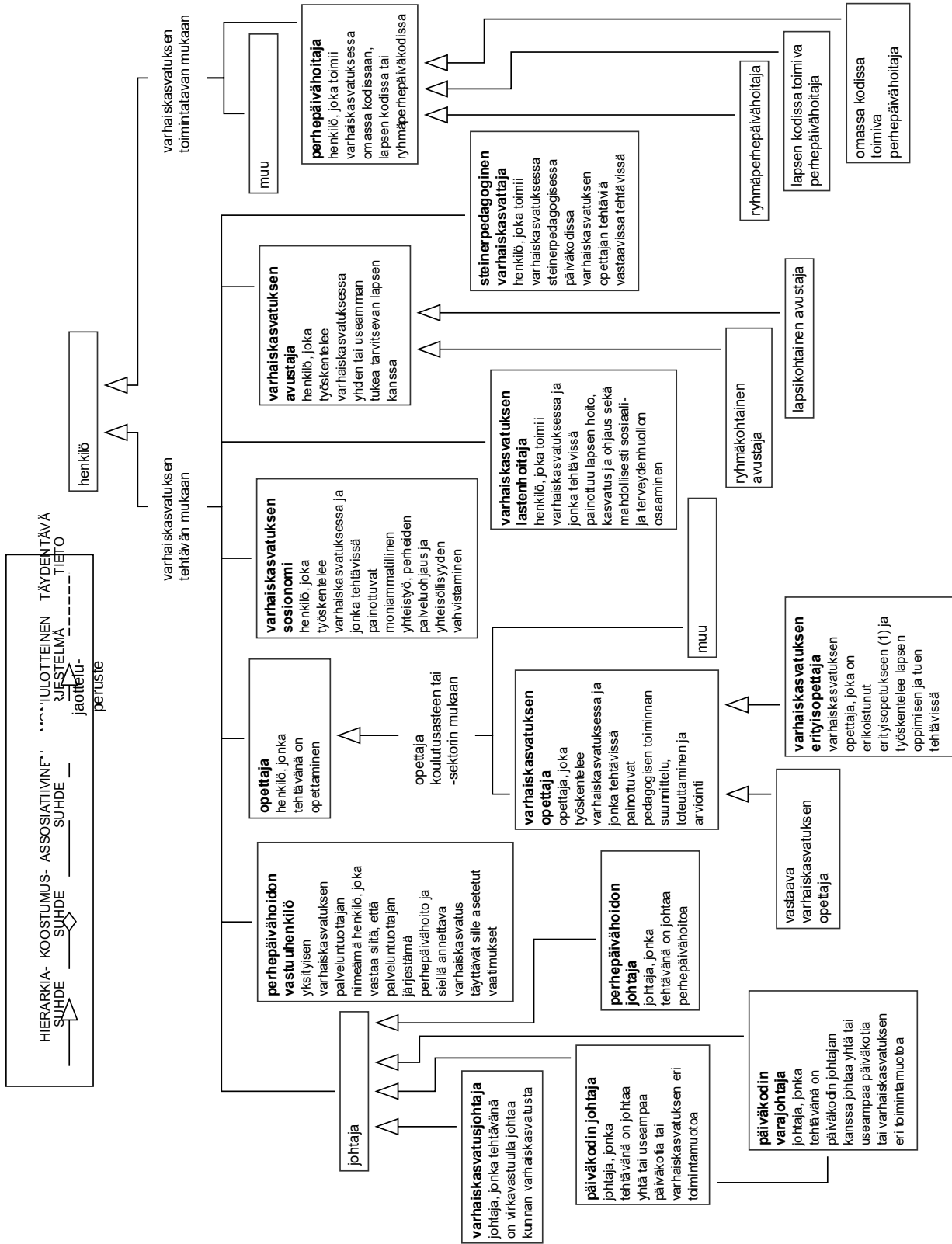
huomautus

Steinerpedagogisen varhaiskasvattajan [pätevyydestä](#) on säädetty (540/2018, 32 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1662

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)



Käsitekaavio 13. Varhaiskasvatuksen henkilöstö.

130

opettaja

sv lärare
en teacher;
instructor (1)

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on *opettaminen*

huomautus

Eri *koulutusasteilla* opettajille asetetaan erilaisia kelpoisuusvaatimuksia (vrt. *kelpoisuus*).

Julkisessa *koulutusjärjestelmässä* opettajat toimivat virkavastuulla.

Käsitteen tunnus: c200

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

131

lehtori

sv lektor
en lecturer
not: full-time teacher

huomautus

Lehtori on *opettajan* virkanimike.

Käsitteen tunnus: c201

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

132

esiopetuksen opettaja

sv lärare inom förskoleundervisning
en teacher in pre-primary education;
pre-primary teacher
not: preschool teacher (2)

määritelmä

opettaja, joka työskentelee *esiopetuksessa*

huomautus

Esiopetuksen opettajana voi toimia *luokanopettaja* tai soveltuvan *tutkinnon* suorittanut opettaja.

Esiopetuksen opettaja voi toimia *päiväkodissa* annettavassa esiopetuksessa tai *peruskoulun (1)* esiopetusryhmässä.

Esiopetuksen opettajan *kelpoisuudesta* on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Käsitteen tunnus: c204

Luokka: <esiopetus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

133

luokanvalvoja <perusopetus>;

luokanohjaaja <perusopetus, lukiokoulutus>;

ryhmäohjaaja <lukiokoulutus>

sv klassföreståndare <perusopetus>;
grupphandledare <lukiokoulutus>

en homeroom teacher <perusopetus, lukiokoulutus>;
> form teacher /GB/

not: class supervisor;
group supervisor;
tutor;
group tutor

määritelmä

opettaja, joka on vastuussa *peruskoulun (1) luokasta* tai *lukiokoulutuksen opiskelijaryhmästä*

huomautus

homeroom teacher: Tässä sanastossa on pyritty antamaan käsitteille ensisijaisesti brittienglannin mukaiset vastineet. "Homeroom teacher" on amerikanenglannin termi. Sitä on kuitenkin päädytty suosittamaan Suomen *perusopetuksen* luokanvalvojan ja lukiokoulutuksen ryhmäohjaajan vastineeksi sen vuoksi, että Suomen järjestelmä poikkeaa tältä osin niin paljon brittijärjestelmästä, ettei brittienglannista löydy kuvaavaa termiä tälle käsitteelle.

form teacher: Brittienglannin termi form teacher viittaa suppeampaan käsitteeseen kuin suomen luokanvalvoja, sillä form teacher -nimikkeellä olevia opettajia on Isossa-Britanniassa ainoastaan tietäntyyppisissä oppilaitoksissa (ei Suomen *perusopetusta* vastaavissa *oppilaitoksissa*).

class supervisor, group supervisor: Supervisor-loppuisia englannin vastineita ei suositella käytettäväksi luokanvalvojan vastineina, sillä supervisor-sanana konnotaatiot liittyvät erityyppiseen valvojaan tai tarkastajaan kuin luokanvalvoja; esimerkiksi prosessin tai toiminnan valvoja.

tutor ja group tutor: Termejä tutor ja group tutor ei suositeta käyttämään tämän käsitteen englanninkielisinä vastineina sen vuoksi, että sana tutor assosioituu ainakin Suomessa helposti virheellisesti *oppilaaseen* tai *opiskelijaan*, vaikka kyse on opettajasta.

Vrt. *luokanopettaja*.

Käsitteen tunnus: c205

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

134

luokanopettaja

sv klasslärare

en class teacher

not: classroom teacher

määritelmä

perusopetuksen opettaja, joka opettaa suurinta osaa *oppiaineista* ja pääasiassa itselleen nimettyä *luokkaa*

huomautus

Luokanopettaja työskentelee yleensä *perusopetuksen vuosiluokilla* 1–6.

Luokanopetusta antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Vrt. *luokanvalvoja*.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c206

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

135

aineenopettaja

sv ämneslärare
en subject teacher

määritelmä

opettaja, joka opettaa *perusopetuksessa* tai *lukiokoulutuksessa* yhtä tai muutamaa *oppiainetta*, joissa on suorittanut yliopistotason *tutkinnon*

huomautus

Aineenopetusta perusopetuksessa tai lukiokoulutuksessa antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c207

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

136

erityisopettaja

sv speciallärare
en special educational needs teacher <perusopetus, lukiokoulutus>;
special education teacher <perusopetus, lukiokoulutus>;
SEN teacher <perusopetus, lukiokoulutus>; lyhenne special educational needs teacher -termistä>
not: special needs teacher (obsolete)

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on antaa *perusopetuksen erityisopetusta (1)* tai *lukiokoulutuksen erityisopetusta (2)*

huomautus

Erityisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty niin *perusopetuksen* kuin *lukiokoulutuksenkin* osalta.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas [UN Disability-Inclusive Communications Guidelines](#) suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan ([Disability-Inclusive Language Guidelines](#)), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävänä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c208

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

137

vastuuopettaja

sv ansvarig lärare (1);
tentator
en coordinating teacher;
teacher-in-charge;
> course coordinator <kurssin vastuuopettaja>

määritelmä

opintojaksoa tai *tutkinnonosaa* varten nimetty *opettaja*, joka vastaa opintojakson tai tutkinnonosan sisällöstä, toimii sen sisällöllisenä asiantuntijana, opettaa sillä itse ja voi vastata sen *opetuksen (1)* organisoinnista

huomautus

Vastuuopettajan vastuulla voi olla esimerkiksi opintojakson tai tutkinnonosan *opetustilojen*, aikataulujen ja työnjaon organisointi.

Vastuuopettaja toimii usein opintojakson *opintosuoritusten* hyväksyjänä.

Käsitteen tunnus: c209

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

138

oppilaanohjaaja

sv elevhandledare
en study and careers adviser (1)
not: guidance counsellor (1)

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on [oppilaanohjaus](#)

huomautus

Oppilaanohjaaja työskentelee [perusopetuksessa](#).

guidance counsellor (1): Joillakin englanninkielisillä kulttuurialueilla Suomen oppilaanohjaajan tyyppisessä tehtävässä toimivista asiantuntijoista käytetään termiä guidance counsellor. Kuitenkin toisilla englanninkielisillä kulttuurialueilla counsellor viittaa esimerkiksi terapeutin tyyppiseen tehtävänkuvaan, joten counsellor-pohjaisten termien käyttöä oppilaanohjaajan tai [opinto-ohjaajan](#) vastineina ei suositella.

Vrt. [opinto-ohjaaja](#), [opintoneuvoja](#).

Käsitteen tunnus: c211

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

139

opinto-ohjaaja

sv studiehandledare
en study and careers adviser (2)
not: guidance counsellor (2);
student counsellor <lukiokoulutus>;
study counsellor;
careers adviser

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on [opinto-ohjaus](#)

huomautus

guidance counsellor (2): Joillakin englanninkielisillä kulttuurialueilla Suomen opinto-ohjaajan tyyppisessä tehtävässä toimivista asiantuntijoista käytetään termiä guidance counsellor. Kuitenkin toisilla englanninkielisillä kulttuurialueilla counsellor viittaa esimerkiksi terapeutin tyyppiseen tehtävänkuvaan, joten counsellor-pohjaisten termien käyttöä [oppilaanohjaajan](#) tai opinto-ohjaajan vastineina ei suositella.

careers adviser: Englannin termi careers adviser on joillakin englanninkielisillä kulttuurialueilla käytössä oleva termi, joka viittaa eri käsitteeseen kuin Suomen opinto-ohjaaja, eikä sitä tule käyttää Suomen opinto-ohjaajan vastineena. Esimerkiksi Ison-Britannian koulujärjestelmässä careers adviser on oppilaitoksen omaan [henkilöstöön](#) kuulumaton asiantuntija.

Vrt. [oppilaanohjaaja](#), [opintoneuvoja](#).

Käsitteen tunnus: c212

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

140

ammattillisten opintojen opettaja

sv lärare i yrkesämnen
en vocational studies teacher;
vocational school teacher;
vocational teacher

määritelmä

opettaja, joka opettaa [ammattillisessa oppilaitoksessa](#) ammatillisia opintoja

huomautus

Esimerkkejä ammatillisten opintojen opettajista ovat koneistuksen ja asennuksen opettaja ja hoitotyön opettaja.

Vrt. [yhteisten opintojen opettaja](#).

Käsitteen tunnus: c213

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

141

yhteisten opintojen opettaja

sv lärare i gemensamma ämnen
en teacher of common studies

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammattillisessa oppilaitoksessa* yhteisiä opintoja

huomautus

Esimerkkejä yhteisten opintojen opettajista ovat kielten opettaja ja matematiikan opettaja.

Ks. myös *yhteinen tutkinnon osa*.

Vrt. *ammattillisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: c214

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

142

tuntiopettaja

sv timlärare
en untenured teacher <korkeakoulut>;
part-time teacher;
hourly-paid teacher;
fee-paid teacher

määritelmä

opettaja, jonka kanssa *koulutusorganisaatio* on sopinut tietyn opetustuntimäärän pitämisestä tietyssä ajanjaksona

huomautus

Se, onko henkilö tuntiopettaja vai muu opettaja, ei riipu henkilön opetustuntimäärästä vaan virka- tai työsuhteen tyypistä.

Tuntiopettajat voivat olla pää- tai sivutoimisia.

Tuntiopettajiä työskentelee esimerkiksi *korkeakouluissa (1)* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Käsitteen tunnus: c215

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

143

toisen asteen opettaja

sv lärare på andra stadiet
en upper secondary school teacher

määritelmä

toisen asteen oppilaitoksessa opettava *opettaja*

huomautus

Lukiokoulutuksessa toimivia opettajia voivat olla esimerkiksi *luokanohjaaja* ja *aineenopettaja*.

Ammattillisessa koulutuksessa toimivia opettajia ovat esimerkiksi *yhteisten opintojen opettaja* ja *ammattillisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: c217

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

144

yliopettaja

sv överlärare
en principal lecturer

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammattikorkeakoulussa* ja jolta vaaditaan *lisensiaatin tutkinto* tai *tohtorin tutkinto*

huomautus

Käsitteen tunnus: c218

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

145

vapaan sivistystyön opettaja

sv lärare i fritt bildningsarbete

en liberal adult education teacher

määritelmä

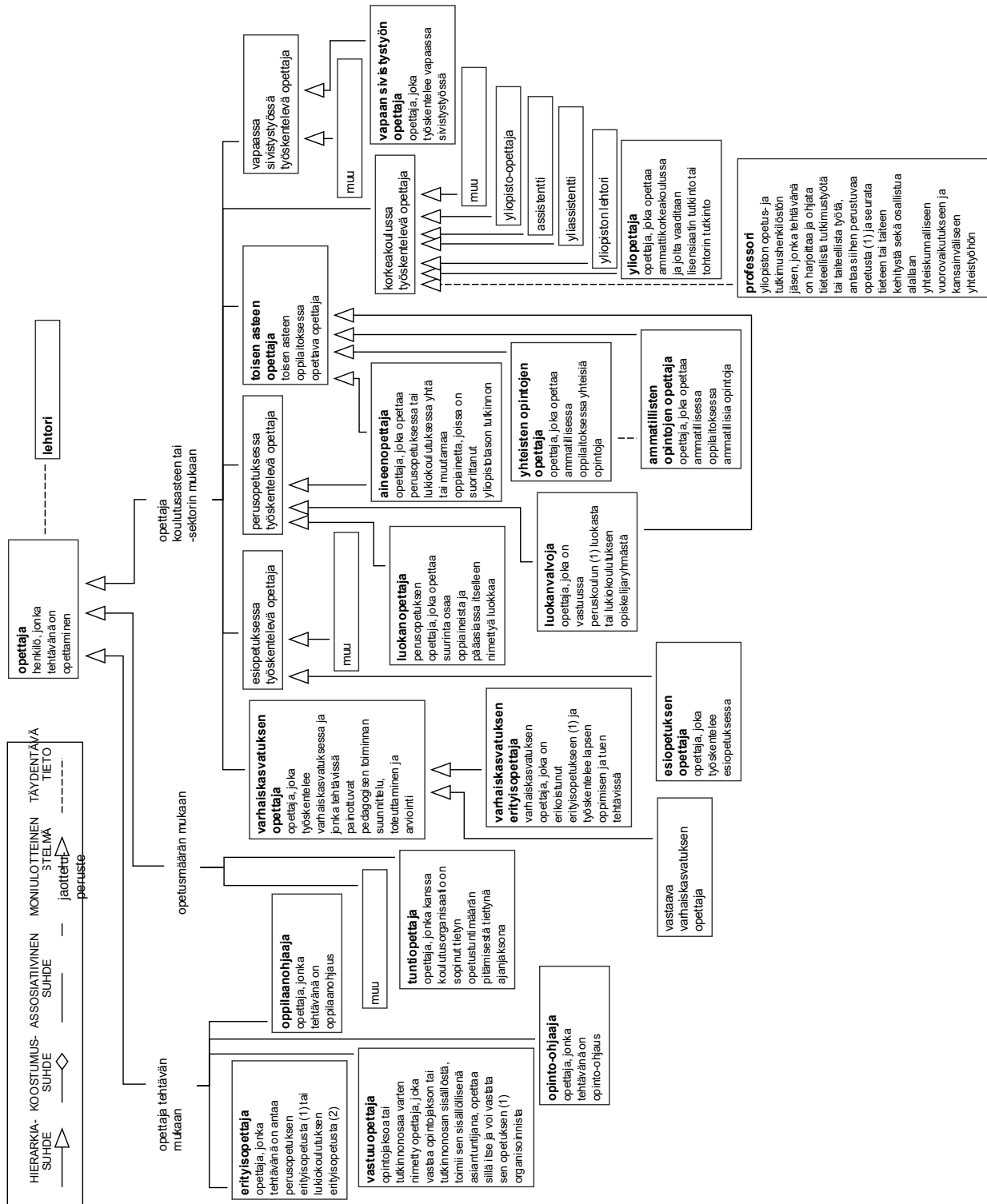
opettaja, joka työskentelee *vapaassa sivistystyössä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c220

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)



Käsittekaavio 14. Opettaja.

3.6 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa

146

oppija

sv inlärare <henkilö, joka osallistuu varhaiskasvatukseen tai koulutukseen>;

> sökande *n* (3) <hakeutuja ja hakija>

en learner

määritelmä

henkilö, joka osallistuu *varhaiskasvatukseen* tai *koulutukseen* (1) tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva *lapsi*, *oppilas*, *opiskelija* ja *hakija*.

Ruotsin inlärare on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi (ruots. barn inom småbarnspedagogik), oppilas (ruots. elev) ja opiskelija (ruots. student). Mikäli oppija-termillä viitataan *koulutukseen* (2) hakeutuvaan tai hakevaan henkilöön, ruotsin vastineena käytetään termiä sökande (3).

Ks. myös *hakeutuminen*, *esiopetukseen ilmoittautuminen*, *kouluun ilmoittautuminen*, *haku painotettuun opetukseen*, *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c221

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#), [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

147

hakeutuja

sv sökande *n* (2)

en potential applicant

määritelmä

sopivaa *koulutusta* (1) etsivä ja *koulutukseen hakemista* suunnitteleva *oppija*

huomautus

Ruotsissa ei ole tarkkaa yksisanaista vastinetta termille hakeutuja (tässä tietueessa määritellyssä merkityksessä). Joidenkin säädösten ruotsinkielisissä versioissa suomen termin "hakeutuja" vastineena on käytetty sanaa "sökande", jota kuitenkin käytetään myös termin *hakija* vastineena.

Ks. myös *hakeutuminen*.

Käsitteen tunnus: c222

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

148

opiskelun aloittaja

sv person som inlett studier;
person som börjat studera;
person som påbörjat studier
en entrant;
~ admitted student (2)
not: fresher /GB/;
freshman /US/

määritelmä

hyväksytty hakija, joka on ottanut *opiskelupaikan* vastaan ja aloittanut *opiskelun*

huomautus

Aloittamista voidaan tarkastella esimerkiksi suhteessa tiettyyn *koulutukseen (2)*, *koulutusorganisaatioon* tai *koulutusasteeseen*.

Englannin kielen termit fresher ja freshman ovat kulttuurisidonnaisia (Iso-Britannia ja Yhdysvallat) eikä niitä tule käyttää Suomen kontekstissa.

Ks. *opiskelupaikan vastaanotto*.

Käsitteen tunnus: c223

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

149

<varhaiskasvatus>

lapsi

sv barn *n*
en child

määritelmä

varhaiskasvatukseen tai *esiopetukseen* osallistuva *oppija*

huomautus

Varhaiskasvatuksen näkökulmasta lapsi on pääsääntöisesti alle oppivelvollisuusikäinen, ks. *oppivelvollisuus*. Esiopetuksessa oleva lapsi on myös *oppilas*.

Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsi on alle 18-vuotias.

Käsitteen tunnus: c1574

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

150

huoltaja

sv	vårdnadshavare inte: målsman
en	person who has custody of a child; person having custody; parent or other person who has custody of a student <selittävä ilmaus>; holder of parental responsibility; ~ parent or guardian; ~ guardian; ~ caregiver; > parent not: parent and carer; custodian

määritelmä

henkilö, joka vastaa alaikäisen lapsen huollosta kokonaan tai osittain

huomautus

Lapsen huollolla tarkoitetaan lapsen *hoidon*, *kasvatuksen*, valvonnan ja huolenpidon muodostamaa kokonaisuutta.

Huoltaja on määritelty laissa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983, 3 §). Usein huoltaja on lapsen vanhempi.

parent or other person who has custody of a student: Suomessa huoltaja-käsite sisältää implisiittisesti alaikäisen vanhemmat, mutta englannin kielessä ilmaus "person who has custody of a child" ei assosioitu vanhempiin ("parents"), jotka eivät ole eronneet tai kuolleet. Tämän vuoksi englanniksi voi olla tarpeen käyttää pidempää termimuotoa, jossa "parent" on mainittu eksplisiittisesti. Ilmausta "parent or other person who has custody of a student" on käytetty muun muassa lukiolain 714/2018 englanninkielisessä käännöksessä.

Käsitteen tunnus: c712

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

151

oppilas;

~ koululainen

sv	elev
en	student (2); pupil <EU-yhteyksissä>

määritelmä

esi- tai *perusopetuksessa* opiskeleva *oppija*

huomautus

Oppilaaksi kutsutaan tyypillisesti esi- tai perusopetuksen piirissä opiskelevaa lasta tai nuorta, mutta oppilas voi olla myös muussa *oppilaitoksessa* (esimerkiksi musiikkikoulu) tai esimerkiksi yksityisopettajalta *opetusta (2)* saava henkilö.

Sana koululainen on yleiskielessä oppilaan lähisyronyymi; sillä viitataan *peruskouluun (1)* tai muuta koulua käyvään oppilaaseen.

pupil vs. student: Opetus- ja koulutussanastossa suositetaan käytettäväksi esi- ja perusopetuksen oppilaan englanninkielisenä vastineena sanaa student aiemmin käytetyn sanan pupil sijaan. Suosituksen perusteena on, että amerikanenglannissa on jo pitkään käytetty sanaa student myös Suomen esi- ja perusopetuksen oppilaiden ikäisistä oppijoista, ja että nytemmin joidenkin lähteiden mukaan myös brittienglannissa on alettu pitää sanaa pupil tyylillisesti vanhahtavana. Sanaa pupil käytetään kuitenkin esimerkiksi Euroopan unioniin liittyvissä yhteyksissä.

Käsitteen tunnus: c225

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

152

opiskelija

sv studerande *n*;
> student (1) <korkeakouluopiskelija>
en student (1)

määritelmä

oppija, joka opiskelee muun kuin *esi-* tai *perusopetuksen* piirissä

huomautus

Opiskelijoita ovat esimerkiksi *lukiossa (1)*, toisen asteen *ammattillisessa koulutuksessa*, *korkeakoulussa (1)* ja *vapaan sivistystyön* piirissä opiskelevat henkilöt.

Myös perusopetuksen piirissä opiskelevia aikuisia kutsutaan opiskelijoiksi.

student: Ruotsin sana student viittaa korkeakouluopiskelijaan, mutta sitä käytetään myös muista opiskelijoista yhdyssanoissa.

Käsitteen tunnus: c227

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Opiskelijan rooleja](#) ja [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

153

oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttänyt

määritelmä

oppivelvollinen, jolle on annettu päätös *oppivelvollisuuden* suorittamisen keskeyttämisestä määräajaksi tai toistaiseksi

huomautus

Päätös oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä annetaan hakemuksesta.

Oppivelvollisen oikeudesta keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi tai toistaiseksi on säädetty oppivelvollisuuslaissa (1214/2020, 7 §). Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi esimerkiksi oppivelvollisuuden suorittamisen estävän pitkäaikaisen sairauden tai vamman vuoksi tai äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan ajaksi. Keskeyttäminen voidaan tehdä toistaiseksi, jos *opiskelun* estävä pitkäaikainen sairaus tai vamma on luonteeltaan pysyvä.

Oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä päättää *opetuksen* tai *koulutuksen järjestäjä* tai asuinkunta.

Oppivelvollisuuteen kuulumattoman *lukiokoulutuksen* ja *ammattillisen koulutuksen* osalta tässä määriteltävä vastaava käsite on *väliaikaisesti keskeyttänyt*.

Ks. myös *oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen*.

Käsitteen tunnus: c1796

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

154

väliaikaisesti keskeyttänyt <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;

keskeyttänyt <ammatillinen koulutus>;

poissaoleva opiskelija <korkeakoulut>

sv studerande som har tillfälligt avbrutit studierna <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;
frånvaronmäld studerande <korkeakoulut>

en non-attending student <lukiokoulutus, korkeakoulut>

määritelmä

oppivelvollisuuden piiriin kuulumattomille tarkoitetun *lukiokoulutuksen* tai *ammatillisen koulutuksen opiskelija*, jolle on annettu päätös *opiskeluoikeuden* väliaikaisesta keskeyttämisestä, tai *korkeakoulun (1)* opiskelija, joka on *lukukausi-ilmoittautumisella* ilmoittanut olevansa *lukukauden* tai *lukuvuoden* poissa

huomautus

Ks. myös *opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen*, *poissaolevaksi ilmoittautuminen*.

Vrt. *opiskeluoikeuden menettänyt*.

Käsitteen tunnus: c864

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan ja ilmoittautumiskäsitteitä](#)

155

eronneeksi katsottu;

> **eronnut** <oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsotusta puhekielessä>

sv > den som avgått <eronnut>

en student who has discontinued studies;

> dropout <ammatillinen koulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi eikä jatka opintoja myöskään muualla>;

> school dropout <ammatillinen koulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi eikä jatka opintoja myöskään muualla>

not: student who has resigned

määritelmä

oppija, jonka katsotaan luopuneen tiettyjen aloittamiensa opintojen suorittamisesta oman ilmoituksen tai muun laissa mainitun syyn perusteella ja jonka *opiskeluoikeuden* kyseisiin opintoihin katsotaan päättyneen

huomautus

Eronneeksi katsottu -käsite on käytössä sellaisessa *oppivelvollisuuteen kuuluvassa koulutuksessa*, jota oppija suorittaa sen jälkeen kun hänen velvollisuutensa suorittaa *perusopetusta* on päätynyt, sekä *oppivelvollisuuden* piiriin kuulumattomille tarkoitetuissa *lukiokoulutuksessa*, *ammatillisessa koulutuksessa* ja *tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa*.

Syyt, joiden perusteella oppija voidaan katsoa eronneeksi, on kuvattu käsitteen *eronneeksi katsominen* kohdalla.

eronnut: *Lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* tai *kansanopiston oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijasta*, joka on katsottu eronneeksi oman ilmoituksen perusteella, käytetään puhekielessä myös termiä eronnut.

student who has resigned: Ilmaisun ”eronnut” englanninkielisenä vastineena joskus käytettyä ilmaisua ”student who has resigned” ei tule käyttää, sillä verbi resign viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei opiskelupaikan jättämiseen.

Ks. myös *eronneeksi katsominen*.

Käsitettä eronneeksi katsottu vastaa *korkeakouluissa (1)* käsite *opiskeluoikeudesta luopunut*.

Käsitteen tunnus: c1948

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

156

opiskeluoikeudesta luopunut <korkeakoulut>;

luopunut <korkeakoulut>

sv den som avstått <korkeakoulut>

en student who has waived the right to study <korkeakoulut>;
student who has relinquished the right to study <korkeakoulut>

määritelmä

korkeakoulun (1) opiskelija, joka on luopunut *opiskeluoikeudestaan*

huomautus

Ks. myös *opiskeluoikeudesta luopuminen* ja *opiskeluoikeuden päätyminen*.

Korkeakoulujen (1) opiskeluoikeudesta luopunut -käsitettä vastaa muilla *koulutusasteilla* käsite *eronneeksi katsottu*.

Käsitteen tunnus: c1630

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

157

opiskeluoikeuden menettänyt

sv den som har förlorat sin studierätt <korkeakoulut>

en student who has forfeited the right to study

määritelmä

korkeakoulun (1) opiskelija, joka on menettänyt *opiskeluoikeutensa*

huomautus

Lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen osalta käsite opiskeluoikeuden menettäminen on oppivelvollisuuslain (1214/2020) 1.8.2022 voimaantulleiden säädösmuutosten myötä vanhentunut ja korvautunut käsitteellä *eronneeksi katsottu*.

Ks. myös *opiskeluoikeuden menettäminen*.

Käsitteen tunnus: c224

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

158

eronneeksi katsominen

- sv ~ anses ha avgått *verb*;
konstaterande att en studerande har avgått
- en ~ deem to have discontinued studies *verb*;
> deem to have dropped out *verb* <tilanteesta jossa oppija on katsottu eronneeksi eikä hän jatka opintojaan muualla>
not: deem to have resigned *verb*

määritelmä

toimenpide, jossa *opetuksen järjestäjä* tai *koulutuksen järjestäjä* toteaa *oppijan* luopuneen tietyistä aloittamista opinnoista oppijan oman ilmoituksen tai muun laissa mainitun syyn perusteella ja täten oppijan *opiskeluoikeuden* kyseisiin opintoihin päättyneen

huomautus

Eronneeksi katsomisesta tehdään lähtökohtaisesti hallintopäätös.

Eronneeksi katsominen -käsite on käytössä sellaisessa *oppivelvollisuuteen kuuluvassa koulutuksessa*, jota oppija suorittaa sen jälkeen kun hänen perusopetuslain (628/1998) mukainen velvollisuutensa suorittaa *perusopetusta* on päättynyt, sekä *oppivelvollisuuden* piiriin kuulumattomille tarkoitetuissa *lukiokoulutuksessa*, *ammattillisessa koulutuksessa* ja *tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa*.

Eronneeksi katsominen tehdään em. koulutussektoreilla seuraavissa tapauksissa:

- 1) Jos oppija itse ilmoittaa eroamisesta opetuksen tai koulutuksen järjestäjälle. Kuitenkin jos oppija on *oppivelvollinen*, hänet voidaan katsoa eronneeksi oman ilmoituksen perusteella vain siinä tapauksessa, että hän on aloittanut uudet oppivelvollisuuskoulutukseksi luettavat opinnot.
- 2) Jos on ilmeistä, että oppijan tarkoituksena ei ole osallistua *opetukseen (1)* tai *osaamisen osoittamiseen*, eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä. (Tämä koskee sellaista lasten *perusopetuksen oppilasta*, jonka lainmukainen velvollisuus suorittaa perusopetusta on päättynyt, sekä lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen *opiskelijaa*.)
- 3) Jos oppija ei ole suorittanut opintojaan laissa säädetyssä ajassa tai hänelle myönnetyssä lisäajassa. (Tämä koskee lukiokoulutusta, tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta*.)
- 4) Jos oppivelvollinen keskeyttää oppivelvollisuuden suorittamisen toistaiseksi (ks. *oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen*).

Tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena joskus käytettyä ilmaisua ”deem a student to have resigned” ei tule käyttää, sillä verbi resign viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei opiskelupaikan jättämiseen.

Ks. myös *eronneeksi katsottu (1)*.

Käsitteen tunnus: c1237

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsittekaaviot: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan ja Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

159

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus / näyttötutkinnot>

tutkinnon suorittaja

- sv examinand
- en adult student;
candidate

määritelmä

opiskelija tai muu henkilö, joka on suorittamassa *ammattillista tutkintoa näyttötutkintona*

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 531/2017 voimaan tultua käsite näyttötutkinto poistui.

Käsitteen tunnus: c231

Luokka: <ammattillinen koulutus>

160

tutkinto-opiskelija;

tutkintokoulutuksen opiskelija <ammattillinen koulutus>

- sv studerande i examensutbildning;
studerande som deltar i examensutbildning;
studerande inom examensutbildning <ammattillinen koulutus>
- en student taking part in a program leading to an upper secondary qualification <toisen asteen koulutus>;
student studying for an upper secondary qualification <toisen asteen koulutus>;
degree student <korkeakoulut>

määritelmä

opiskelija, jolla on *opiskelu-oikeus tutkintokoulutuksessa*

huomautus

Esimerkiksi *ammattillisessa koulutuksessa* käytetään termimuotoa ”tutkintokoulutuksen opiskelija”. Ammatillisessa koulutuksessa tällä tarkoitetaan opiskelijaa, joka opiskelee suorittaakseen *ammattillisen tutkinnon* taikka yhden tai useamman ammatillisen *tutkinnon osan*. Ammatillisessa koulutuksessa *tutkintokoulutuksen* opiskelija voi osallistua *ammattilliseen tutkintokoulutukseen* tai hän voi suorittaa *tutkinnon* ilman tutkintokoulutusta, jos hänen aiemmin hankkimansa osaaminen riittää *osaamisen osoittamiseen näytöissä* tai muulla tavoin. Vrt. käsite *valmentavan koulutuksen opiskelija*.

Lukiokoulutuksessa opiskelijat voivat olla tutkinto-opiskelijoita tai *aineopiskelijoita*.

Aineopiskelijalla tarkoitetaan yhden tai useamman lukiokoulutuksen *oppimäärään* kuuluvan *oppiaineen* opintoja suorittavaa opiskelijaa.

Käsitteen tunnus: c1622

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

161

perustutkinto-opiskelija

- sv grundexamensstuderande
en undergraduate student

määritelmä

tutkinto-opiskelija, jolla on *opiskelu-oikeus ammattikorkeakoulututkinnon, alemman korkeakoulututkinnon, ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon* tai *ylemmän korkeakoulututkinnon* suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c1623

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

162

jatko-opiskelija

- sv forskarstuderande
en postgraduate student

määritelmä

tutkinto-opiskelija, jolla on *opiskelu-oikeus jatkotutkinnon* suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c1624

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

163

tilauskoulutusopiskelija

sv studerande som deltar i uppdragsutbildning;
uppdragsutbildningsstuderande
en person participating in commissioned education;
commissioned education student

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee *tilauskoulutuksessa*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1653

Luokka: <amatillinen koulutus> <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

164

aineopiskelija

sv ämnesstuderande *n*
en subject student
not: syllabus student

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee yksittäistä *peruskoulun (1)* tai *lukion (1) opetussuunnitelmaan (1)* kuuluvaa *oppiainetta*, ei koko *oppimäärää*

huomautus

Käsitteen tunnus: c229

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

165

(vanhentunut)

<amatillinen koulutus>

valmentavan koulutuksen opiskelija

sv studerande i utbildning som handleder för yrkesutbildning
en preparatory education student

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee *amatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa*

huomautus

Valmentavista koulutuksista amatilliseen koulutukseen valmentava koulutus korvautui *tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella* oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä 1.8.2021 alkaen. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus jäi tällöin edelleen voimaan.

Vrt. *tutkintokoulutuksen opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c1666

Luokka: <amatillinen koulutus>

166

erillisopiskelija

sv fristående studerande
en non-degree student

määritelmä

opiskelija, jolla on oikeus suorittaa opintoja *erillisen opiskeluoikeuden* perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: c1621

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

167

avoimen korkeakoulutuksen opiskelija

sv studerande i öppen högskoleundervisning

määritelmä

opiskelija, joka osallistuu *ammattikorkeakoulun* tai *yliopiston avoimeen korkeakouluopetukseen*

huomautus

Ks. myös *avoin ammattikorkeakouluopetus* ja *avoin yliopisto-opetus*.

Käsitteen tunnus: c1652

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

168

täydennysopiskelija

määritelmä

opiskelija, joka on suorittanut *korkeakoulututkinnon* ja valmistumisensa jälkeen käyttää oikeuttaan suorittaa samassa *korkeakoulussa (1)* opintoja ilmaiseksi korkeakoulun (1) sisäisten ohjeiden ja tutkintojohtosäännön mahdollistamalla tavalla

huomautus

Lainsäädännön näkökulmasta täydennysopiskelija opiskelee *erillisellä opiskeluoikeudella*.

Käsitteen tunnus: c1650

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

169

täydennyskoulutuksen opiskelija

määritelmä

opiskelija, joka ei ole tullut *korkeakoulun (1)* opiskelijaksi *yhteishaun* eikä *erillisvalinnan* kautta eikä ole *tutkinto-opiskelija*, vaan opiskelee *täydennyskoulutuksessa* tai sellaiseen vertautuvassa *opintokokonaisuudessa (2)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1616

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

170

siirto-opiskelija

sv överflyttande studerande *n*

en transfer student;

migrant student

määritelmä

korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin otettu *opiskelija*, jonka *opiskeluoikeus* siirtyy *korkeakoulusta (1)* toiseen, tai *ammattikorkeakoulun* sisällä *koulutuksen toteutuksesta* toiseen siten että tavoitetutkintoon liitettävä *tutkintonimike* vaihtuu, taikka *yliopiston* sisällä *tutkinnosta* toiseen

huomautus

Ammattikorkeakoulu tai yliopisto päättää siirtymisen edellytyksistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi siirtoa hakevan opiskelijan *opintosuorituksiin* tai opintomenestykseen. Siirtyminen edellyttää voimassaolevasta *opiskeluoikeudesta luopumista*.

Ks. myös *siirtohaku*.

Käsitteen tunnus: c230

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

171

ristiinopiskelija

en cross-institutional student

määritelmä

opiskelija, joka suorittaa opintoja toisessa *korkeakoulussa (1)* kotikorkeakoulunsa *opiskeluoikeuden* perusteella

huomautus

Korkeakoulujen (1) opetussyhteistyön verkostosopimuksessa sovitaan, mitä opiskelijaryhmiä ristiinopiskeluoikeus koskee. Näitä ryhmiä voivat olla *tutkinto-opiskelijat*, *avoimen korkeakouluopetuksen* opiskelijat, *vaihto-opiskelijat* sekä muut sopimuksessa määriteltävät opiskelijaryhmät.

Verkostosopimuksen perusteella suoritettavat opinnot hyväksytään yleensä ilman erillistä hyväksilukumenettelyä (ks. *opintosuorituksen hyväksilukeminen*) osaksi suoritettavaa *tutkintoa* tai opintoja. Verkostosopimus määrittelee toisesta korkeakoulusta (1) saatavan *opintopisteen (2)* korvaushinnan korkeakoulujen (1) välillä.

Käsitteen tunnus: c1656

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

172

väyläopiskelija

määritelmä

opiskelija, joka *avoimessa korkeakouluopetuksessa* suoritettujen opintojen perusteella hakee *avoimen väylän* kautta *tutkinto-opiskelijaksi*

huomautus

Ks. myös *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c1658

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

173

koulutulokas

sv barn *n* som ska börja skolan

määritelmä

oppija, joka on aloittamassa *perusopetukseen* osallistumisen

huomautus

Käsitteen tunnus: c226

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

174

alumni

sv alumn

en alumnus *m*;
alumna *f*;
alumni *m pl*;
alumnae *f pl*

määritelmä

oppilaitoksessa tai *korkeakoulussa (1)* aiemmin opiskellut *oppija*

huomautus

Englannin kielessä termiä alumnus/alumna/alumni/alumnae käytetään kuten latinassa.

Monikkomuotoa alumni käytetään miespuolisten henkilöiden joukosta tai joukosta, jossa on kumpaakin sukupuolta olevia henkilöitä. Monikkomuotoa alumnae käytetään naispuolisten henkilöiden joukosta.

Käsitteen tunnus: c233

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

175

erityisen tuen päätöksen saanut oppilas <esiopetus, perusopetus>;

erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija <ammattillinen koulutus>;

erityisopetukseen oikeutettu opiskelija <lukiokoulutus>

ei: erityisoppilas <esiopetus, perusopetus> (vanhentunut);

erityisopiskelija <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus> (vanhentunut)

sv elev som har fått ett beslut om särskilt stöd <esiopetus, perusopetus>;

studerande med rätt till särskilt stöd <ammattillinen koulutus>

inte: specialelev <perusopetus> (föråldrad);

specialstuderande *n* <ammattillinen koulutus> (föråldrad)

en student receiving special support <perusopetus>;

student with a decision on special support <perusopetus>;

student entitled to special needs education <lukiokoulutus>;

student entitled to special needs support(?) <ammattillinen koulutus>

not: pupil with special needs;

student with special needs

määritelmä

perusopetuksen oppija, joka on oikeutettu *erityiseen tukeen (1)*, *ammattillisen koulutuksen oppija*, joka on oikeutettu *erityiseen tukeen (2)* tai *lukiokoulutuksen oppija*, joka on oikeutettu *erityisopetukseen (2)*

huomautus

erityisen tuen päätöksen saanut oppilas / erityisoppilas: Vuonna 2011 voimaan tulleen perusopetuslain (628/1998) muutokset toivat mukanaan muun muassa käsitteet *erityinen tuki (1)* ja erityisen tuen päätös. Uusien käsitteiden myötä ei ole enää suositeltavaa käyttää termiä erityisoppilas, joka voi vaikuttaa leimaavalta, vaan ilmaisua erityisen tuen päätöksen saanut oppilas. Erityisen tuen tarve voi muun muassa olla lyhytaikainen.

erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija / erityisopiskelija: Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 64 §) säädetään *opiskelijan* oikeudesta erityiseen tukeen (2). Tämän myötä *toisen asteen koulutuksessa* ei ole enää suositeltavaa käyttää termiä erityisopiskelija, joka voi vaikuttaa leimaavalta, vaan ilmaisua erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija.

erityisopetukseen oikeutettu opiskelija: Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada *erityisopetusta (2)* ja muuta *oppimisen tukea* yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas [UN Disability-Inclusive Communications Guidelines](#) suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan ([Disability-Inclusive Language Guidelines](#)), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävinä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c228

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

176

ylioppilas

sv student (2)

en secondary school graduate

määritelmä

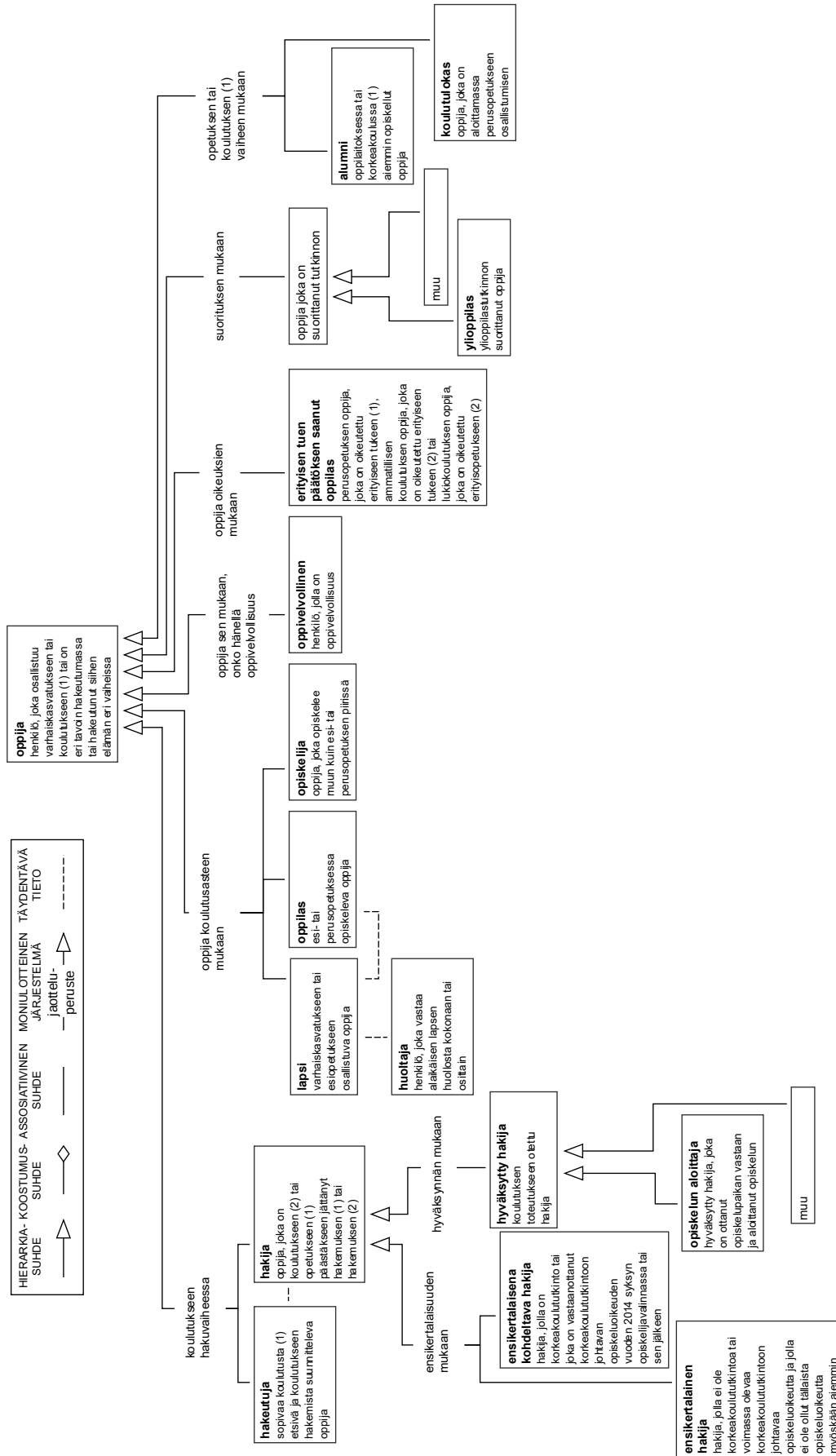
ylioppilastutkinnon suorittanut oppija

huomautus

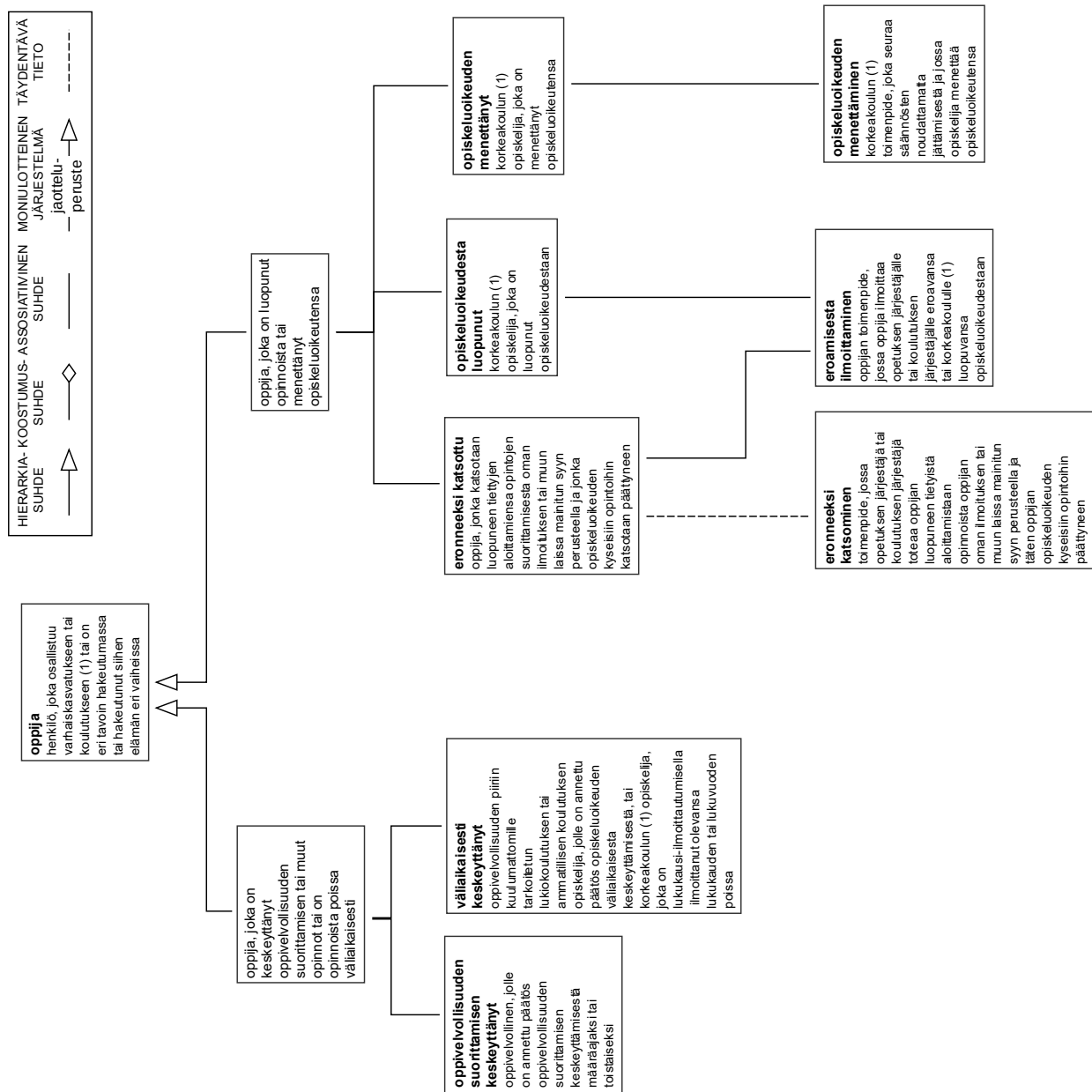
Ylioppilalta edellytetään myös *lukiokoulutuksen oppimäärän* tai *ammattillisen perustutkinnon* suorittamista.

Käsitteen tunnus: c232

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)



Käsittekaavio 15. Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa.



Käsitekaavio 17. Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan.

3.6.1 Henkilön rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsittekuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

177

työpaikkaohjaaja;

vastuullinen työpaikkaohjaaja <ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa 531/2017>

ei: työpaikkakouluttaja (vanhentunut)

sv arbetsplatshandledare;
ansvarig arbetsplatshandledare <laissa 531/2017>
inte: arbetsplatsutbildare (föräldrad)

en workplace instructor;
principal workplace instructor <vastuullinen työpaikkaohjaaja>

määritelmä

koulutussopimuksessa tai *oppisopimuksessa* sovittu, koulutustyöpaikkaa edustava henkilö, jonka vastuulla on antaa *opiskelijalle työpaikalla järjestettävää ohjausta*

huomautus

Työpaikkaohjaaja nimitään opiskelijan *henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa*, ja tieto työpaikkaohjaajasta kirjataan koulutussopimukseen tai oppisopimukseen.

Työpaikkaohjaajan tulee olla ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai *työkokemukseltaan* pätevä, eli hänellä tulee olla nk. ohjausosaamista. Myös muut työpaikan henkilöt voivat ohjata opiskelijaa *osaamisen hankkimisessa*, mutta tehtävään nimetyllä nk. vastuullisella työpaikkaohjaajalla on sovittuja vastuutehtäviä.

Työpaikkaohjaajan tehtävänä voi olla esimerkiksi huolehtia opiskelijan perehdytyksestä, osallistua koulutussopimuksen tai oppisopimuksen ja näytön suunnitteluun, toteutukseen ja *arviointiin (2)*, ohjata opiskelijaa tavoitteellisesti henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaan sekä antaa *palautetta* opiskelijan *osaamisen* kehittämisestä.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1695

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

178

<ammattillinen koulutus>

mentori

sv mentor

en mentor

määritelmä

henkilö, joka toimii *työpaikkaohjaajan* tehtävässä *yrittäjän oppisopimuskoulutuksessa*

huomautus

Oppisopimuskoulutusta saavan yrittäjän mentori voi olla kyseisen yrityksen tai jonkin toisen työnantajan palveluksessa. Mentorina voi toimia myös muu tehtävään soveltuva henkilö.

Käsitteen tunnus: c1696

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

179

työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava (uudistermi);

> koulutussopimusvastaava;

> oppisopimusvastaava

sv ansvarsperson för utbildning som ordnas på en arbetsplats;
 > ansvarsperson för utbildningsavtal <koulutussopimusvastaava>;
 > ansvarsperson för läroavtal <oppisopimusvastaava>

en > person responsible for training agreement

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, joka vastaa *koulutussopimuksessa* tai *oppisopimuksessa* siitä, että *työpaikalla järjestettävä koulutus* täyttää lainsäädännöstä tulevat vaatimukset ja *opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan* kirjatut tavoitteet

huomautus

Termi ”työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava” on ehdotus koulutussopimusvastaavan ja oppisopimusvastaavan yhteisen yläkäsitteen nimitykseksi.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsittekuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1699

Käsitteekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

180

koulutuksen hankintasopimusvastaava (uudistermi)

sv avtalsansvarig för anskaffning av utbildning (termförslag)

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, joka hoitaa *koulutuksen hankintaa* koskevaan sopimukseen liittyvät asiat ja toimii koulutuksen hankintaan liittyvissä asioissa *koulutuksen järjestäjän* yhteyshenkilönä

huomautus

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsittekuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1700

Käsitteekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

181

oppilaitosohjaaja (uudistermi)

sv ~ ansvarig handledare;
~ handledande lärare;
~ ansvarig lärare (3)

määritelmä

[koulutuksen järjestäjää](#) edustava henkilö, joka antaa [oppijalle työpaikalla järjestettävää ohjausta](#)

huomautus

Oppilaitosohjaajan roolissa voi [ammattillisesta koulutuksesta](#) annetun asetuksen (673/2017) mukaan toimia koulutuksen järjestäjän nimeämä [opettaja](#) tai perustellusta syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja.

oppilaitosohjaaja-termi: "Oppilaitosohjaaja" on työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanastoprojektissa luotu termi eli nimitys. Termi tarvittiin luoda, koska tietojärjestelmiä ja tiedonsiirtoa varten oli tarpeen saada nimitys [työpaikkaohjaaja](#)-käsitteen vastinparille. Oppilaitosohjaaja-termi ei siis välttämättä ole käytössä [oppilaitosten](#) arjessa, sillä tässä roolissa voi toimia opettaja tai muulla nimikkeellä oleva koulutuksen järjestäjän edustaja.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat [työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa](#) toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

ansvarig handledare, handledande lärare, ansvarig lärare: Ruotsin kielellä termille oppilaitosohjaaja ei löydy täydellistä vastinetta (esimerkiksi termi "läroanstaltshandledare" olisi kömpelö), joten tässä kohtaa on annettu eräitä ruotsinkielisiä tehtävänimikkeitä, joilla oppilaitosohjaajan roolissa voidaan toimia.

Käsitteen tunnus: c1704

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

182

**oppisopimusasiantuntija;
oppisopimuskoordinoija**

sv sakkunnig inom läroavtalsutbildning;
läroavtalskoordinator
inte: läroavtalsexpert
en apprenticeship training coordinator (new term)

määritelmä

[työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava](#), joka hoitaa [koulutuksen järjestäjän oppisopimuskoulutukseen](#) liittyviä viranomaistehtäviä ja voi suorittaa [opiskelijalle henkilökohtaistamisen](#) alkuvaiheen

huomautus

Oppisopimusasiantuntijan tehtäviin kuuluu muun muassa järjestää oppisopimuskoulutukseen liittyvät sopimusasiat, huolehtia [koulutuskorvauksista](#) ja tapauskohtaisesti [opintososiaalisista eduista](#), hankkia tietopuolista [koulutusta \(1\)](#) sekä tapauskohtaisesti maksaa opiskelijalle taloudellisia etuuksia.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat [työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa](#) toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1705

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

183

HOKS-ohjaaja

sv PUK-handledare

en PCDP instructor (new term)

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, jonka vastuulla on yhdessä *opiskelijan* kanssa laatia ja päivittää *ammattilliseen koulutukseen* osallistuvan opiskelijan *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*

huomautus

HOKS-ohjaajana voi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan toimia koulutuksen järjestäjän nimeämä *opettaja*, *opinto-ohjaaja* tai tarvittaessa muu koulutuksen järjestäjän edustaja.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1706

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

184

<ammatillinen koulutus>

osaamisen arvioija

sv bedömare av kunnandet

en assessor of competence

määritelmä

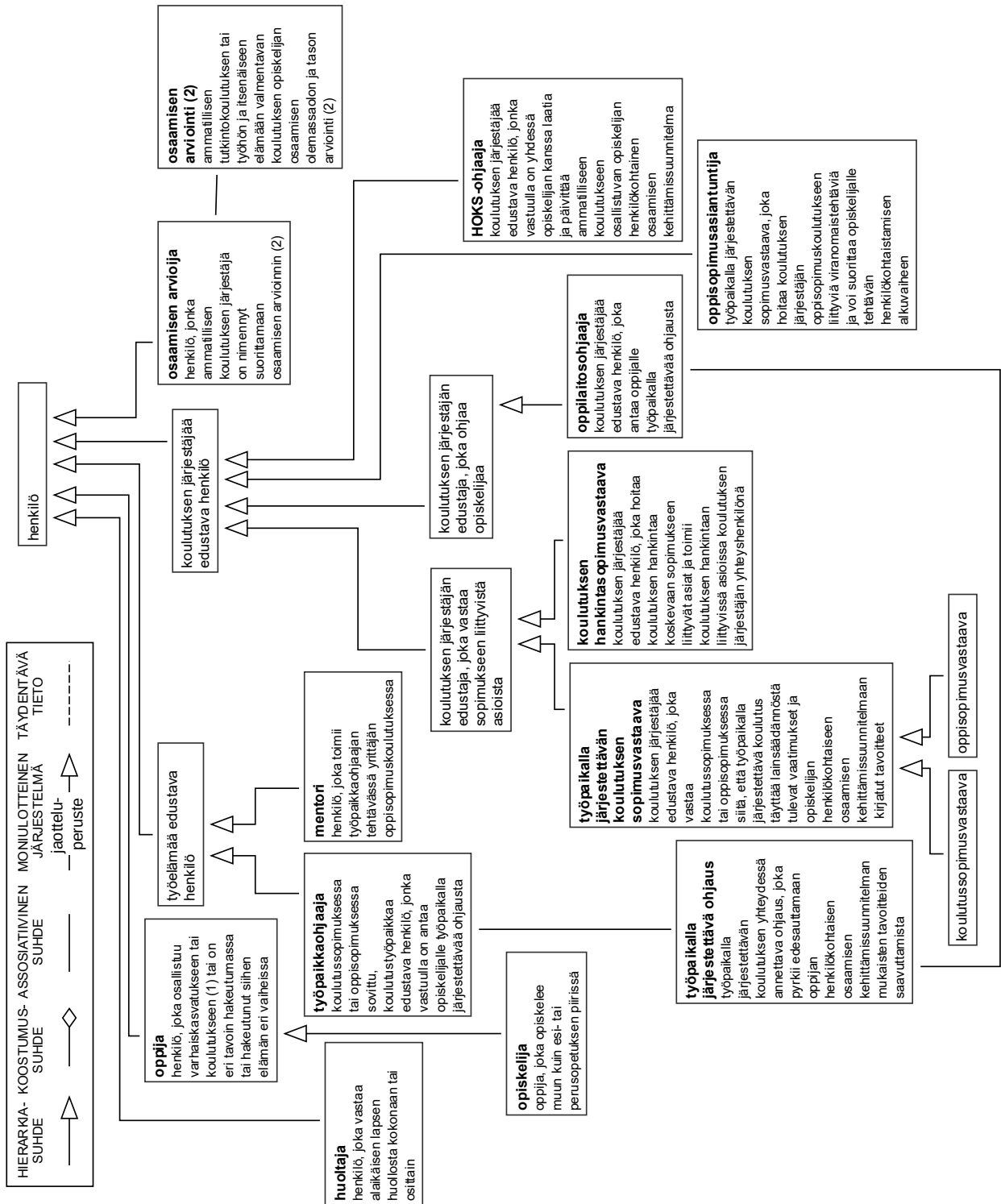
henkilö, jonka ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* on nimennyt suorittamaan *osaamisen arvioinnin (2)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1312

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)



Käsitekaavio 18. Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä.

4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit

4.1 Normatiivinen ohjaus

4.1.1 Säädökset

185

**varhaiskasvatusoikeus;
oikeus varhaiskasvatukseen**

sv rätt till småbarnspedagogik
en right to early childhood education and care

määritelmä

lapsen oikeus saada *varhaiskasvatusta*

huomautus

Varhaiskasvatusoikeudesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 12 §). Jokaisella alle oppivelvollisuusikäisellä *lapsella* on oikeus saada varhaiskasvatusta. *Esiopetuksessa* olevalla lapsella on oikeus *täydentävään varhaiskasvatukseen*.

Käsitteen tunnus: c953

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

186

**tuntijako <perusopetus>;
lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot <lukiokoulutus>**

sv timfördelning
en distribution of lesson hours <perusopetus, lukiokoulutus>;
distribution of study hours <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

valtioneuvoston asetuksella säädetty *opetukseen (1)* käytettävän ajan jakaminen eri *oppiaineiden* ja *aineryhmien* opetukseen (1) sekä *oppilaanohjaukseen* tai *opinto-ohjaukseen*

huomautus

Perusopetuksen tuntijako on säädetty valtioneuvoston asetuksessa perusopetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (422/2012).

Lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvistä opinnoista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta (810/2018).

Käsitteen tunnus: c278

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

187

oppimäärä;

> **perusopetuksen oppimäärä;**

> **lukiokoulutuksen oppimäärä;**

> **oppiaineen oppimäärä;**

> **oppimäärän laajuus (1) <perusopetus>**

sv lärokurs;

> den grundläggande utbildningens lärokurs <perusopetuksen oppimäärä>;

> gymnasiets lärokurs <lukiokoulutuksen oppimäärä>;

> ämneslärokurs <oppiaineen oppimäärä>;

> omfattning av lärokurs <oppimäärän laajuus>;

> lärokursens omfattning <oppimäärän laajuus>

en > syllabus <kokonaisen koulutuksen oppimäärä>;

> primary and lower secondary education syllabus;

> general upper secondary education syllabus <lukiokoulutuksen oppimäärä>;

> subject syllabus <yksittäisen oppiaineen oppimäärä>;

> scope of syllabus <oppimäärän laajuus>

rather than: > basic education syllabus <perusopetuksen oppimäärä>

not: course (4)

määritelmä

[perusopetukseen](#), [lukiokoulutukseen](#) tai niiden [oppiaineeseen](#) kuuluvien opintojen laajuus ja sisältö

huomautus

perusopetuksen oppimäärä, lukiokoulutuksen oppimäärä, oppiaineen oppimäärä:

[Perusopetuksessa](#) ja [lukiokoulutuksessa](#) on määritely sekä koko [koulutuksen \(2\)](#) oppimäärä että yksittäisten [oppiaineiden](#) oppimäärät. Perusopetuksen oppimäärästä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Lukiokoulutuksen oppimäärästä on säädetty lukiolaissa (714/2018) ja kumotussa lukiolaissa (629/1998). Esimerkki yksittäisen oppiaineen oppimäärästä on matematiikan pitkä oppimäärä lukiokoulutuksessa.

oppimäärän laajuus: Perusopetuslain (628/1998) mukaan [perusopetuksen](#) oppimäärän laajuus (1) on yhdeksän vuotta. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvän kunkin oppiaineen ja [aineryhmän](#) oppimäärän laajuus (1) ilmaistaan [vuosiviikkotunteina](#) (ks. valtioneuvoston asetus 422/2012).

Lukiokoulutuksessa käytetään käsitteen ”oppimäärä” lisäksi myös käsitettä [opintojen laajuus](#). [Ammatillisessa koulutuksessa](#) oppimäärä-käsitettä vastaa käsite [osaamisen laajuus](#) ja [korkeakouluissa \(1\)](#) käsite [opintojen laajuus](#).

course (4): Course-termiä ei tulisi käyttää oppiaineen oppimäärän englanninkielisenä vastineena. Esim. ”matematiikan pitkä oppimäärä” ilmaistaan englanniksi ”advanced mathematics syllabus” mieluummin kuin ”advanced mathematics course”.

basic education syllabus: Suomalaista [koulutusjärjestelmää](#) tuntematon vastaanottaja saattaa ymmärtää ilmaisun basic education virheellisesti, katso tarkemmin käsitteen [perusopetus](#) kohdalta.

Käsitteen tunnus: c238

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Osaamiskokonaisuuksia](#), [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö](#) sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö

188

oppivelvollisuus

sv läroplikt /FI/
~ skolplikt /SE/

en ~ compulsory education
not: compulsory schooling <pakollinen koulunkäynti; koulupakko>

määritelmä

velvollisuus suorittaa kaikilta Suomessa vakituisesti asuvilta alle 18-vuotiailta henkilöiltä edellytettävää *koulutusta (1)*

huomautus

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan henkilön tulee oppivelvollisuuden suorittamiseksi suorittaa *perusopetuksen oppimäärä* ja siirtyä sen jälkeen suorittamaan *toisen asteen tutkintoon* tähtäävää *koulutusta (2)* tai muuta kyseisessä laissa tarkoitettua koulutusta (2).

Toisen asteen tutkintoon tähtäävän koulutuksen (2) sijaan oppivelvollisuutta voi lain 1214/2020 mukaan suorittaa opiskelemalla esimerkiksi *tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa, työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa* tai tietyissä tapauksissa *aikuisten perusopetuksessa*.

Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta, ja päättyy, kun *oppivelvollinen* täyttää 18 vuotta tai kun hän on tätä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitetun *tutkinnon* taikka niitä vastaavan ahvenanmaalaisen tai ulkomaisen koulutuksen (2).

compulsory education: Englannin compulsory education on merkitty oppivelvollisuuden lähikäsitteeksi. Tämä johtuu siitä, että kyseinen termi, jonka pääsanana on *education*, viittaa *koulutukseen (1)*, johon on velvollisuus osallistua, eikä velvollisuuteen. Suomen käsite oppivelvollisuus ja englannin käsite compulsory education liittyvät kuitenkin samaan ilmiöön.

Vrt. *pidennetty oppivelvollisuus*.

skolplikt: Ruotsinruotsissa käytettävä skolplikt-käsite eroaa tässä esitetystä käsitteestä siinä, että Ruotsissa oppivelvollisuusajka on Suomea lyhyempi ja Ruotsissa oppilaalla on velvollisuus osallistua koulun järjestämään *opetukseen (1)*.

Käsitteen tunnus: c239

Käsitteekaaviot: *Koulutus (1) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan ja Opiskelun keskeyttäminen*

189

oppivelvollinen

sv läropliktig /FI/;

~ skolpliktig /SE/

en person within the scope of compulsory education;

person of compulsory school age;

> learner in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>;

> pupil in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>;

> student in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>

määritelmä

henkilö, jolla on [oppivelvollisuus](#)

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppivelvollinen on Suomessa vakituisesti asuva 7–17-vuotias lapsi tai nuori, joka ei ole vielä suorittanut [perusopetuksen oppimäärää](#). Lapsi katsotaan oppivelvollisuuslakia sovellettaessa Suomessa vakinaisesti asuvaksi, jos hänellä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta Suomessa.

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan oppivelvollinen on Suomessa vakituisesti asuva henkilö siitä vuodesta lähtien, jona hän täyttää seitsemän vuotta, siihen saakka kun hän täyttää 18 vuotta tai on sitä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitettua [tutkinnon](#) taikka niitä vastaavaa ahvenanmaalaisen tai ulkomaisen [koulutuksen](#) (2).

skolpliktig: Ruotsinruotsissa käytettävä skolpliktig-käsite eroaa tässä esitetystä käsitteestä siinä, että Ruotsissa oppivelvollisuus aika on Suomea lyhyempi ja Ruotsissa oppilaalla on velvollisuus osallistua koulun järjestämään [opetukseen](#) (1).

Käsitteen tunnus: c240

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsitteekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

190

esiopetusvelvollisuus (1)

sv plikt att delta i förskoleundervisningen

en preschool education obligation

määritelmä

[lapsen](#) velvollisuus osallistua [esiopetukseen](#)

huomautus

Lapsella on velvollisuus osallistua vuoden kestävänsä esiopetukseen tai [esiopetuksen tavoitteet](#) saavuttavaan toimintaan [oppivelvollisuutta](#) edeltävänä vuonna.

Perusopetuslain (628/1998, 6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös [varhaiskasvatukseen](#).

Käsitteen tunnus: c1066

Luokka: <esiopetus>

191

esiopetusvelvollisuus (2)

sv skyldighet att ordna förskoleundervisning

en statutory duty to arrange pre-primary education;

obligation to arrange pre-primary education

määritelmä

kunnan velvollisuus järjestää sen alueella asuville [lapsille esiopetusta](#)

huomautus

Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta lasten [oppivelvollisuuden](#) alkamista edeltävänä vuonna. Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta myös [pidennetyt oppivelvollisuuden](#) piirissä oleville lapsille sekä vuotta myöhemmin [perusopetuksensa](#) aloittaville lapsille.

Kunta voi järjestää esiopetuspalvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Käsitteen tunnus: c957

Luokka: <esiopetus>

192

koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen

sv tidigareläggande *n* av inledandet av skolgången

en ~ start comprehensive school education one year earlier than enacted *verb*

määritelmä

perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä **oppivelvollisuuden** alkamisikää aikaisemmaksi huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan **lapsella** on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suoriutua **opiskelusta**.

Käsitteen tunnus: c241

Luokka: <perusopetus>

193

koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen;

koululykkäys

sv senareläggande *n* av inledandet av skolgången

en ~ start comprehensive school education one year later than enacted *verb*

määritelmä

perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä **oppivelvollisuuden** alkamisikää myöhemmäksi huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan **opetuksen järjestäjä** voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Käsitteen tunnus: c242

Luokka: <perusopetus>

4.1.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja varhaiskasvatussuunnitelmat

194

varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

sv grunderna för planen för småbarnspedagogik

en national core curriculum for early childhood education and care;

national core curriculum for ECEC <lyhenteen sisältävä muoto, voi käyttää kun termi toistuu juoksevassa tekstissä>

not: national curriculum guidelines on early childhood education and care (obsolete)

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys **varhaiskasvatuksen** yhdenvertaisesta toteuttamisesta

huomautus

Opetushallituksella on lain määräämä velvoite laatia varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (540/2018, 21 §).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määrätään varhaiskasvatuksen toteuttamisen keskeisistä sisällöistä, **varhaiskasvatuksen järjestäjän** ja **lapsen huoltajien** välisestä yhteistyöstä, **monialaisesta yhteistyöstä** sekä **lapsen varhaiskasvatussuunnitelman** sisällöstä.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen paikallista toteuttamista ja kehittämistä.

Ks. myös **opetussuunnitelma (1)**.

Käsitteen tunnus: c984

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#) ja [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

195

paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma

sv lokal plan för småbarnspedagogik
en local curriculum for early childhood education and care;
local curriculum for ECEC

määritelmä

lain velvoittama varhaiskasvatussuunnitelma, joka tukee ja ohjaa *varhaiskasvatuksen* toteuttamista ja kehittämistä *varhaiskasvatuksen järjestäjän* toimialueella

huomautus

Varhaiskasvatuksen järjestäjä laatii paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman, joka perustuu valtakunnalliseen *varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin* ja täydentää niitä alueellisilla ominaispiirteillä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä voi lisäksi laatia *varhaiskasvatuksen toimintamuoto-*, *toimipaikka-* tai *lapsiryhmä*kohtaisia suunnitelmia. Yksityinen *varhaiskasvatuksen palveluntuottaja* voi myös soveltaa kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä voi myös laatia *varhaiskasvatuksen toimintamuoto-*, *toimipaikka-* tai *lapsiryhmä*kohtaisia suunnitelmia. Yksityinen *varhaiskasvatuksen palveluntuottaja* voi myös soveltaa kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Käsitteen tunnus: c920

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#)

196

**lapsen varhaiskasvatussuunnitelma;
lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma**

sv barnets plan för småbarnspedagogik;
barnets individuella plan för småbarnspedagogik
en individual early childhood education and care plan for a child;
child's individual early childhood education and care plan;
individual ECEC plan
not: personal early childhood education and care plan (obsolete);
personal ECEC plan (obsolete);
personalised early childhood education and care plan;
personalised ECEC plan

määritelmä

lain velvoittama varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan *lapsen* yksilöllinen *varhaiskasvatuksen* toteuttaminen *päiväkotitoiminnassa* ja *perhepäivähoidossa*

huomautus

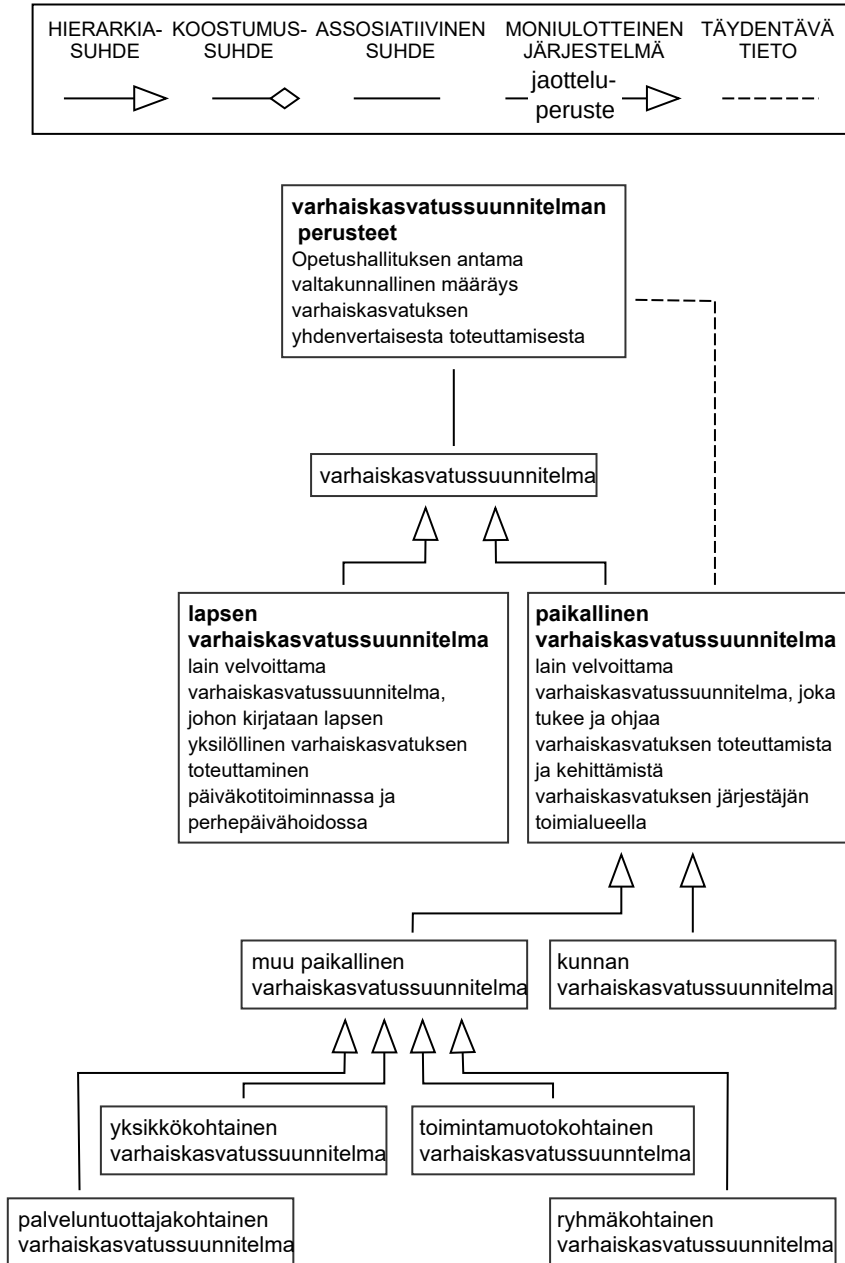
Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan myös lapsen *varhaiskasvatuksessa annettavan tuen*, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhteistyössä *varhaiskasvatushenkilöstön* ja lapsen *huoltajan* sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa.

Käsitteen tunnus: c921

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#)



Käsittekaavio 19. Varhaiskasvatussuunnitelmat.

4.1.3 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

197

opetussuunnitelman perusteet *pl*

sv grunderna *pl* för läroplanen;
läroplansgrunderna *pl*

en national core curriculum;
core curriculum <lyhyempi, epätäsmällisempi muoto>

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys *koulutuksen (1)* rakenteesta, tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä

huomautus

Opetussuunnitelman perusteita ovat esimerkiksi *esiopetuksen* opetussuunnitelman perusteet, *perusopetuksen* opetussuunnitelman perusteet ja *lukiokoulutuksen* opetussuunnitelman perusteet. Lisäksi opetussuunnitelman perusteet laaditaan esimerkiksi *taiteen perusopetukselle*, *perusopetukseen valmistavalle opetukselle*, *kotoutumiskoulutukselle* ja *aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutukselle*.

Korkeakoulutuksessa ei määritellä opetussuunnitelman perusteita.

Ammatillisessa koulutuksessa opetussuunnitelman perusteita vastaavaa määräästä kutsutaan *tutkinnon perusteiksi*.

Opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laaditaan *opetussuunnitelmat (2)*.

Ks. myös *opetussuunnitelma (1)*.

Käsitteen tunnus: c234

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#) ja [Opetussuunnitelma](#)

198

(vanhentunut)

lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet

sv grunderna *pl* för utbildning som förbereder för gymnasieutbildning;
grunderna *pl* för gymnasieförberedande utbildning

en national core curriculum for preparatory education for general upper secondary education

määritelmä

opetussuunnitelman perusteet, joka koskee *lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta*

huomautus

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteissa määritellään lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintojen muodostuminen, eri *oppiaineiden* ja *aineryhmien opetuksen (1)* tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä *oppilaitoksen* ja kodin yhteistyön ja *opiskelijahuollon* keskeiset periaatteet ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteet

Käsite lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet korvautui käsitteellä *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet* oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen.

Käsitteen tunnus: c1327

Luokka: <lukiokoulutus>

199

tutkinnon perusteet *pl*

sv grunderna *pl* för examen;
examensgrunder *pl*
en national qualification requirements

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, joka koskee *ammattillisia tutkintoja* ja jossa määrätään ammatillisten tutkintojen *tutkintonimikkeet*, *osaamisalat*, *tutkinnon* muodostuminen *pakollisista tutkinnon osista* ja *valinnaisista tutkinnon osista*, *tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset* tai *osaamistavoitteet (2)*, *osaamisen laajuus osaamispisteinä* ja *osaamisen arviointi (2)*

huomautus

Ammatillisten perustutkintojen perusteissa Opetushallitus määrää myös *yhteisten tutkinnon osien* osa-alueiden laajuuden osaamispisteinä sekä sen, miltä osin *osaamisen arvioinnin (2)* *mukauttaminen* tai *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen* ei ole mahdollista.

Tutkinnon perusteet -niminen määräys koski aiemmin vain ammatillista perustutkintoa; *ammattitutkintoa* ja *erikoisammattitutkintoa* puolestaan koski *näyttötutkinnon perusteet* -niminen määräys. Nämä määräykset yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi tutkinnon perusteet -nimiseksi määräykseksi.

Ks. myös *opetussuunnitelma (1)*.

Käsitteen tunnus: c235

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

200

(vanhentunut)

näyttötutkinnon perusteet

sv grunderna *pl* för fristående examen
en requirements of competence-based qualification

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, joka koskee *ammattitutkintoa* ja *erikoisammattitutkintoa* ja jossa määritellään *näyttötutkinnon* osat, *tutkinnossa* vaadittava ammattitaito, *ammattitaidon osoittamistavat* sekä tutkinnon yleiset *arviointikriteerit*

huomautus

Aiempi tutkinnon perusteet -niminen määräys, joka koski *ammattillista perustutkintoa*, sekä näyttötutkinnon perusteet -niminen määräys yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi *tutkinnon perusteet* -nimiseksi määräykseksi. Tässä yhteydessä näyttötutkinnon perusteet poistui käytöstä.

Käsitteen tunnus: c236

Luokka: <amatillinen koulutus>

201

tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* tavoitteet, muodostuminen, koulutuksen järjestäminen sekä *oppijalle* annettava *palautte* ja *osaamisen arviointi (2)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1815

Luokka: <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

202

työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteet

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* muodostuminen, *koulutuksen (2)* pakolliset ja valinnaiset osat, koulutuksen (2) osien laajuus *osaamispisteinä*, *osaamistavoitteet (2)* ja *osaamisen arviointi (2)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1172

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

203

(vanhentunut)

<amatillinen koulutus>

valmentavan koulutuksen perusteet

sv grunderna för handledande utbildning <amatillinen koulutus>;

grunderna för förberedande utbildning <lukiokoulutus>

en requirements for preparatory education and training

määritelmä

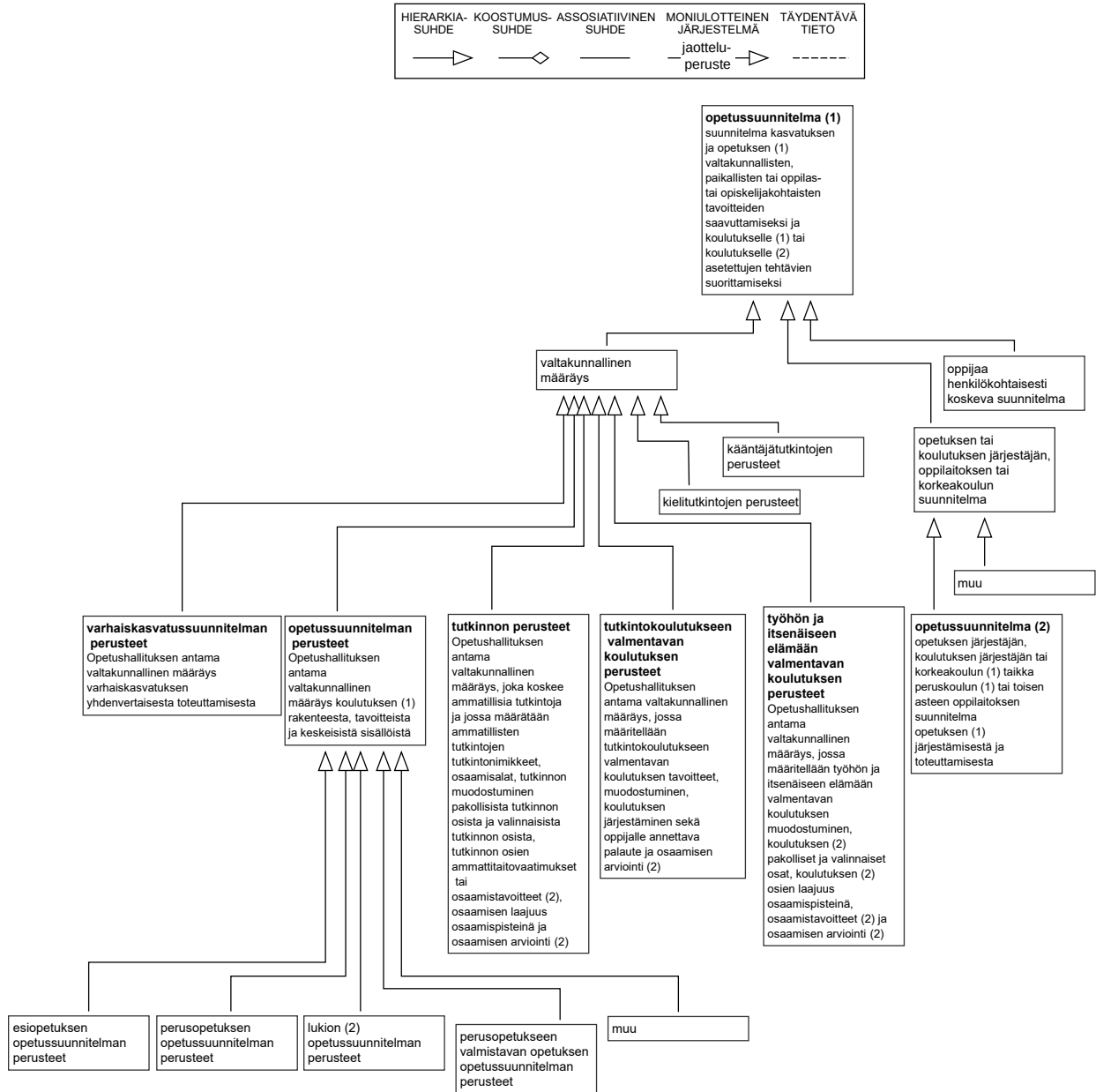
Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään *amatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* muodostuminen, *koulutuksen (2)* pakolliset ja valinnaiset osat, koulutuksen (2) osien laajuus *osaamispisteinä*, *osaamistavoitteet (2)* ja *osaamisen arviointi (2)*

huomautus

Käsite valmentavan koulutuksen perusteet korvautui käsitteellä *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet* oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen.

Käsitteen tunnus: c878

Luokka: <amatillinen koulutus>



Käsitekaavio 20. Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.

4.2 Tutkintorakenne (1)

204

tutkintorakenne (1);

tutkinnon rakenne;

tutkinnon muodostuminen <ammatillinen koulutus>;

koulutuksen rakenne

sv examensstruktur;
uppbyggnad av examen <ammatillinen koulutus>

en degree structure <korkeakoulut>;
qualification structure (1) <ammatilliset tutkinnot ja korkeakoulujen erikoistumiskoulutukset>;
composition of qualification <tutkinnon muodostuminen>

määritelmä

osat, joista tiettyyn *tutkintoon* johtavat tai tiettyyn *koulutukseen (2)* kuuluvat opinnot koostuvat

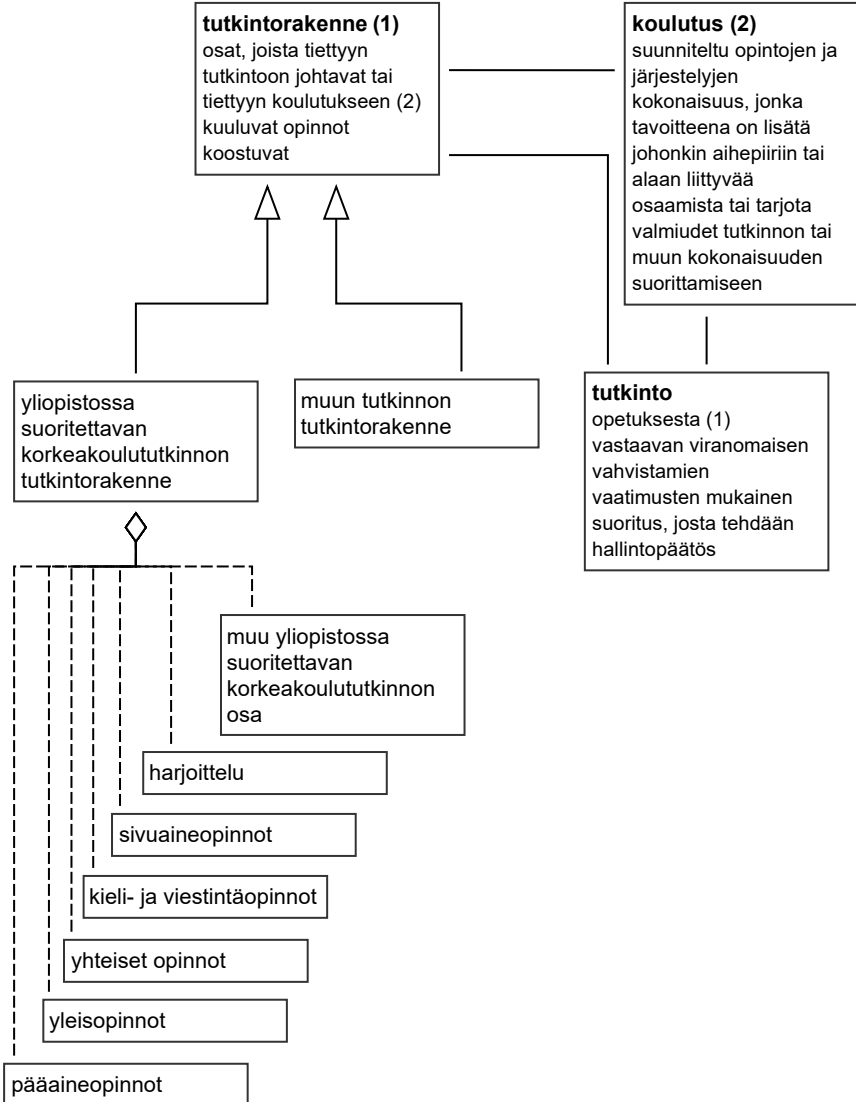
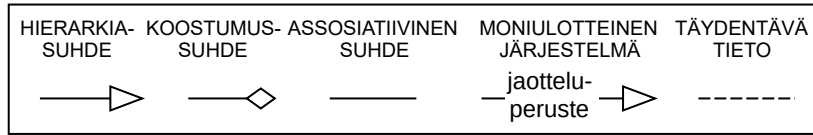
huomautus

Esimerkiksi *yliopistossa* suoritettavaan *korkeakoulututkintoon* johtavat opinnot voivat koostua seuraavista osista: pääaineopinnot, yleisopinnot, yhteiset opinnot, kieli- ja viestintäopinnot, sivuaineopinnot ja harjoittelu.

Käsitteen tunnus: c247

Luokka: <ammatillinen koulutus> <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Tutkintorakenne](#) ja [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#)



Käsitekaavio 21. Tutkintorakenne.

205

**pakollinen tutkinnon osa;
tutkinnon pakollinen osa**

sv obligatorisk examensdel

en obligatory module;
compulsory studies;
compulsory unit

määritelmä

sellainen osa *tutkintoa* tai *ammattillisessa koulutuksessa tutkinnon osa*, joka kaikkien kyseistä tutkintoa suorittavien *oppijoiden* on suoritettava suorittaakseen tutkinnon

huomautus

Mikään osa tutkintoa, tai ammatillisessa koulutuksessa mikään tutkinnon osa, ei itsessään ole pakollinen (tai valinnainen), vaan sama osa voi yhdessä tutkinnossa olla pakollinen ja toisessa valinnainen.

Käsitteen tunnus: c248

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: [Tutkinnon rakenne \(osien pakollisuuden mukaan\)](#) ja [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#)

206

**valinnainen tutkinnon osa;
tutkinnon valinnainen osa**

sv valbar examensdel;

valfri examensdel

en optional module

määritelmä

sellainen osa *tutkintoa* tai *ammattillisessa koulutuksessa tutkinnon osa*, jollaisia *oppijan* on valittava suoritettaviksi tietty määrä tutkinnon muodostumissääntöjen mukaisesti

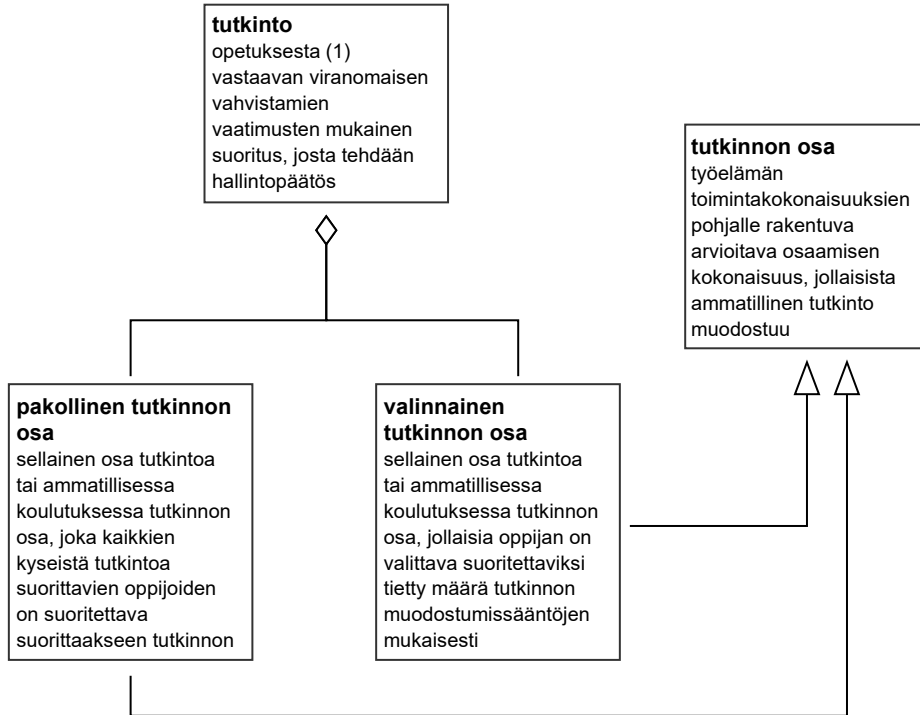
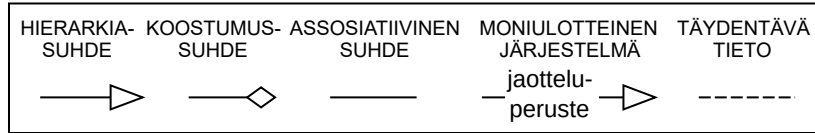
huomautus

Mikään osa tutkintoa, tai ammatillisessa koulutuksessa mikään tutkinnon osa, ei itsessään ole valinnainen (tai pakollinen), vaan sama osa voi yhdessä tutkinnossa olla valinnainen ja toisessa pakollinen.

Käsitteen tunnus: c249

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: [Tutkinnon rakenne \(osien pakollisuuden mukaan\)](#) ja [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#)



Käsitekaavio 22. Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan).

4.2.1 Eri koulutusasteille yhteisiä tutkintorakenteeseen tai opintojen rakenteeseen liittyviä käsitteitä

207

yhdistelmäopinnot <opetus- ja koulutusalan yleis- ja puhekieli>

sv kombinationsstudier

en combination studies

määritelmä

toisen asteen koulutuksen opinnot, joissa *opiskelija* suorittaa sekä *ammattilliseen koulutukseen* että *lukiokoulutukseen* sisältyviä opintoja

huomautus

Yhdistelmäopinnot voivat olla tutkintotavoitteisia; opiskelijan tavoitteena voi olla suorittaa esimerkiksi sekä *ammattillinen perustutkinto* että *ylioppilastutkinto* (ks. *kaksoistutkinto*) tai nk. kolmoistutkinto eli yhdistelmä, johon kuuluu *ylioppilastutkinnon* ja *ammattillisen perustutkinnon* lisäksi lukiokoulutuksen *oppimäärä*.

Yhdistelmäopintoja voi kuitenkin suorittaa myös opiskelija, jonka tavoitteena on vain yhden *tutkinnon*, esimerkiksi ammatillisen perustutkinnon, suorittaminen. Ammatilliseen perustutkintoon sisältyvien opintojen lisäksi opiskelija voi suorittaa yhden tai useamman *opintojakson* verran lukiokoulutukseen sisältyviä opintoja.

termi yhdistelmäopinnot: Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö mahdollistaa tässä tarkoitettujen opintojen suorittamisen, mutta termiä yhdistelmäopinnot ei ole lainsäädännössä käytetty. Termi yhdistelmäopinnot on käytössä opetus- ja koulutusalan yleis- ja puhekielessä.

Käsitteen tunnus: c1518

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

208

osaamiskokonaisuus (1)

määritelmä

opinnoista tai hankituista *osaamisista* muodostuva kokonaisuus

huomautus

Osaamiskokonaisuus (1) on sisällöltään geneerinen ja lähellä yleiskieltä. Käsitettä käytetään muun muassa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla sovelletaan sen sijaan useammin kansalliseen *tutkintojen* viitekehykseen liittyvää käsitettä *osaamiskokonaisuus (2)*.

Käsite osaamiskokonaisuus (1) kattaa laajat, vakiintuneet opintojen kokonaisuudet, kuten *osaamiskokonaisuus (2)*; suppeammat kokonaisuudet, kuten *opintokokonaisuus (2)*, *opintojakso* ja *moduuli (2)*; ja esimerkiksi sellaiset vakiintumattomat kokonaisuudet, jotka on muodostettu johonkin osaamistarpeeseen vastaamiseksi vaikkapa usean eri *korkeakoulun (1)* tarjoamien opintokokonaisuuksien (2) osista.

Käsitteen tunnus: c648

Käsittekaaviot: [Osaamiskokonaisuuksia](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#)

209

<tutkintojärjestelmä>

osaamiskokonaisuus (2)

sv samlade kompetenser *pl*

en competence module

määritelmä

tutkinto, *koulutuksen (1) oppimäärä* taikka tutkintoon rinnastettava tai muutoin laaja *osaamiskokonaisuus (1)*, jonka *osaamistavoitteista (1)* säädetään laissa tai säädetään tai määrätään lain nojalla ja joka on sijoitettu kansalliseen osaamisen tasoa kuvaavaan viitekehykseen

huomautus

Osaamiskokonaisuuksia (2) ovat ne tutkinnot, oppimäärät ja tutkintoon rinnastettavat tai muutoin laajat osaamiskokonaisuudet (1), joihin sovelletaan tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annettua lakia (93/2017).

Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annettua lakia (93/2017) sovelletaan seuraaviin kahteen pääryhmään (I ja II):

I) tutkinnot ja oppimäärät, joista säädetään seuraavissa laeissa ja niiden nojalla annetuissa asetuksissa:

a) perusopetuslaki (628/1998);

b) lukiolaki (714/2018);

c) ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017);

d) tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettu laki (1215/2020);

e) ammattikorkeakoululaki (932/2014);

f) yliopistolaki (558/2009);

i) Maanpuolustuskorkeakoulusta annettu laki (1121/2008);

h) Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annettu laki (1316/2006);

j) Poliisiammattikorkeakoulusta annettu laki (1164/2013) ja

k) Pelastusopistosta annettu laki (607/2006)

II) sellaiset tutkintoihin rinnastettavat tai muutoin laajat osaamiskokonaisuudet (1), joiden osaamistavoitteista säädetään laissa tai säädetään tai määrätään lain nojalla ja jotka ovat kelpoisuus- tai pätevyysvaatimuksena niin kutsutussa säännellyssä ammatissa tai tehtävässä toimimiseen tai jotka muutoin liittyvät *osaamisen* kehittämiseen tai ammattitaidon parantamiseen.

Esimerkkejä pääryhmän II osaamiskokonaisuuksista (2) ovat erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin *koulutukset (2)*.

Lain (93/2017) mukaan osaamiskokonaisuudet (2) jaotellaan niiden edellyttämän *osaamisen* perusteella kahdeksaan vaativuustasoon Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä.

Osaamiskokonaisuuden (2) laajuuden tulee lähtökohtaisesti olla vähintään 30 *osaamispistettä* tai *opintopistettä (2)*.

Ks. myös *osaamistavoitteet (1)*.

Käsitteen tunnus: c76

Käsittekaaviot: [Osaamiskokonaisuuksia](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#)

210

pieni osaamiskokonaisuus;

piensuoritus (uudistermi)

mieluummin kuin: mikrosuoritus

ei: mikromeriitti;

mikrotutkinto

sv mikromerit (1)

en micro-credential (1)

määritelmä

tutkintoa suppeampi määrä opintoja tai hankittua osaamista, johon liittyvät *osaamistavoitteet (1)* on kuvattu, jonka laajuus on määritetty, joka on arvioitu (ks. *arviointi (2)*) luotettavasti ja josta annetaan *oppijan* omistuksessa ja hänen jaettavissaan oleva, sähköisesti hyödynnettävissä oleva *todistus (2)*

huomautus

Määritelmä perustuu EU:n neuvoston suositukseen eurooppalaisesta lähestymistavasta pieniin osaamiskokonaisuuksiin elinikäisen oppimisen ja työllistyvyyden tukemiseksi (14.6.2022).

Määritelmässä mainittu "todistus" viittaa EU:n neuvoston edellä mainitun suosituksen mukaiseen todistukseen (2), ks. *todistus pienestä osaamiskokonaisuudesta*.

EU:n neuvoston näkökulmasta pieniä osaamiskokonaisuuksia voi tarjota mikä hyvänsä toimija, esimerkiksi koulutusalan toimija, julkisen hallinnon tai elinkeinoelämän organisaatio, työmarkkinajärjestö tai kansalaisjärjestö.

EU:n neuvoston suosituksen mukaan termillä micro-credential viitataan paitsi opinto- tai osaamissisältöön, myös siitä annettavaan todistukseen eli *todistukseen pienestä osaamiskokonaisuudesta*.

Yllä annettu määritelmä on yhteensopiva eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) asiakirjan Common Framework for Micro-credentials in the EHEA (maaliskuu 2022) kanssa.

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) edellä mainitun asiakirjan mukaan

- pienet osaamiskokonaisuudet ovat *korkeakoulujen (1)* tarjoamia tai niiden tunnustamia

- pienen osaamiskokonaisuuden laajuus on välillä 1–59 (ECTS-mitoituksen mukaista)

opintopistettä (2)

- pienillä osaamiskokonaisuuksilla tulee olla EHEA-viitekehykseen perustuvassa kansallisessa viitekehyksessä (QF-EHEA) määritellyt *osaamistavoitteet (1)* sekä ECTS-järjestelmän mukaisina *opintopisteinä (2)* määritetty mitoitus

- pienten osaamiskokonaisuuksien tulee olla arvioituja (ks. *arviointi (2)*) ja

- pienten osaamiskokonaisuuksien laadunvarmistuksen tulee olla eurooppalaisten korkeakoulutuksen laadunvarmistusstandardien ja -ohjeiden (ESG) mukaista.

Korkeakoulujen (1) *opintokokonaisuudet (2)* ja *moduulit (2)* ovat pieniä osaamiskokonaisuuksia, mikäli niistä saa määritelmässä mainitut kriteerit täyttävän todistuksen (2). (Vrt. esimerkiksi *opintosuoritusote*.)

Suomessa *korkeakoulujen (1)* tarjoamia pieniä osaamiskokonaisuuksia voivat olla esimerkiksi *tutkintokoulutukseen* kuuluvat *opintokokonaisuudet (2)* ja *opintojaksot* sekä *erikoistumiskoulutukset*, *avoimen korkeakouluopetuksen* opinnot, *täydennyskoulutuksena* suoritettavat opintokokonaisuudet (2) sekä maksullinen täydennyskoulutus.

Kaikkia *korkeakoulujen (1)* pieniä osaamiskokonaisuuksia voidaan pitää *moduuleina (2)*, mutta kaikki moduulit (2) eivät täytä pienten osaamiskokonaisuuksien rakennepiirteitä.

Ammatillisen koulutuksen tutkinnon osat ovat pieniä osaamiskokonaisuuksia, mikäli niistä saa määritelmässä mainitut kriteerit täyttävän todistuksen (2).

Pienissä osaamiskokonaisuuksissa voidaan hyödyntää esimerkiksi lyhyitä oppimissisältöjä (engl. micro learning content) tai mikro-oppimista (engl. micro learning).

pieni osaamiskokonaisuus: Termi pieni osaamiskokonaisuus on Opetus- ja koulutussanastossa annettu termisuositus. Koulutuksen kentällä käsitteestä käytetään vaihtelevia nimityksiä.

mikrotutkinto: Eräiden EU-tekstilüonnosten suomenkielisissä käännöksissä on käytetty termiä mikrotutkinto, mutta sen käyttöä ei suositella muissa yhteyksissä, sillä pieni osaamiskokonaisuus ei ole *tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c1795

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>, <yleinen/yhteinen>

Käsitteekaaviot: [Osaamiskokonaisuuksia ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#)

211

todistus pienestä osaamiskokonaisuudesta;

todistus piensuorituksesta

sv mikromerit (2)

en micro-credential (2)

määritelmä

asiakirja, joka todistaa, että *oppija* on hyväksytysti suorittanut *pienen osaamiskokonaisuuden*

huomautus

EU:n neuvoston suosituksen (suositus eurooppalaisesta lähestymistavasta pieniin osaamiskokonaisuuksiin elinikäisen oppimisen ja työllistyvyyden tukemiseksi, 14.6.2022) mukaisesti todistuksesta tulee käydä ilmi seuraavat tiedot:

(1) oppijan tunnistetiedot,

(2) pienen osaamiskokonaisuuden nimi,

(3) myöntäjän maa/alue,

(4) myöntävä elin,

(5) myöntämispäivä,

(6) oppimistulokset,

(7) oppimistulosten saavuttamisen edellyttämä ohjeellinen työmäärä (mahdollisuuksien mukaan eurooppalaisessa opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmässä),

(8) pieneen osaamiskokonaisuuteen johtavan oppimiskokemuksen taso (ja tarvittaessa sykli) (eurooppalainen tutkintojen viitekehys, eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehys) tapauksen mukaan,

(9) arvioinnin tyyppi,

(10) oppimiseen osallistumisen muoto ja

(11) pienen osaamiskokonaisuuden perustana käytetyn laadunvarmistuksen tyyppi.

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) asiakirjan Common Framework for Micro-credentials in the EHEA (maaliskuu 2022) määrittelyn mukaisesti todistuksen tulee sisältää mm. seuraavat tiedot:

- oppija

- pieni osaamiskokonaisuus (nimi, päivämäärä, aitoustodiste)

- taso, jolle osaamiskokonaisuus kuuluu tutkintojen viitekehyksessä

- pääsyvaatimukset

- myöntäjä

- tieto oppimisesta (oppimistulokset, työmäärä, arviointi, laadunvarmistus)

- osallistumismuoto.

micro-credential: EU:n neuvoston suosituksen mukaan termillä micro-credential viitataan paitsi todistukseen pienestä osaamiskokonaisuudesta, myös itse *pieneen osaamiskokonaisuuteen*.

Käsitteen tunnus: c1816

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Todistus](#)

212

opintojakso <lukiokoulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö>;

oppimisjakso <vapaa sivistystyön oppijan näkökulma>;

opetusjakso <vapaa sivistystyön opettajan näkökulma>;

kurssi (2) <vapaa sivistystyö>;

~ **kurssi (3)** <korkeakoulut>

sv studieavsnitt *n* <lukiokoulutus, korkeakoulut>;

~ kurs (2)

en study unit <lukiokoulutus, korkeakoulut>;

course (1) <korkeakoulut>

rather than: course unit (2)

määritelmä

tiettyä opiskeltavaa kokonaisuutta, *osaamisen* alaa, aihetta tai sisältöä käsittelevä, erikseen suoritettavissa oleva opintojen osa, jolle on määritetty laajuus ja tavoitteet

huomautus

Yhden opintojakson voi usein suorittaa eri tavoilla (esim. luennoille osallistuminen, kirjatentti, työharjoittelu, osaamisen tunnustaminen).

Opintojaksojen laajuus vaihtelee. Kuitenkin esimerkiksi korkeakouluopinnot rakentuvat useimmiten niin, että *opiskelija* suorittaa muutamaa opintojaksoa rinnakkain, ja kunkin opintojakson laajuus on vaikkapa 2–7 *opintopistettä (2)*.

Koulutuksen järjestäjän tai *korkeakoulun (1)* näkökulmasta opintojakso on opintojen järjestämisen yksikkö.

Opintojakso voidaan muodostaa pienemmistä osista, *moduuleista (2)*: esimerkiksi aloittava moduuli, ydinsisältömoduuli, syventävä moduuli ja päättävä moduuli.

opintojakso lukiokoulutuksessa: *Lukiokoulutuksen pakolliset opinnot* ja *valtakunnalliset valinnaiset opinnot* on lukion *opetussuunnitelman perusteiden* 2019 mukaisesti jäsenneilty entisten *kurssien (1)* sijaan opintopistemäärältään eri laajuisiksi *moduuleiksi (1)*, joista paikallisesti rakennetaan *oppiaineiden* omia tai oppiaineiden yhteisiä opintojaksoja.

- Lukiokoulutuksessa *koulutuksen järjestäjä* päättää, minkä laajuisina opintojaksoina opinnot tarjotaan *opiskelijalle*. Koulutuksen järjestäjän tulee kuitenkin tarjota opiskelijalle mahdollisuus suorittaa *valtakunnallisia valinnaisia opintoja* kahden *opintopisteen (1)* laajuisina opintojaksoina. Opintojaksoina voidaan tarjota myös *lukiodiplomeja* ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän *opetussuunnitelmassaan (2)* päättämällä tavalla.

opintojakso / kurssi yliopistoissa: Useissa *yliopistoissa* termeillä opintojakso ja kurssi viitataan eri käsitteisiin, ja lisäksi termillä kurssi voidaan viitata kahteen eri asiaan:

- Termillä opintojakso viitataan yleensä tässä määriteltyyn, abstraktimpaan rakennekäsitteeseen, johon liittyvät pysyväluonteiset tiedot, kuten laajuus, sisältö ja *osaamistavoitteet (1)*.

- Termillä kurssi puolestaan viitataan tavallisimmin *opintojakson toteutukseen*.

- Joissakin yliopistoissa termillä kurssi viitataan vain niihin opintojakson suoritustapoihin, joissa *opiskelija* osallistuu *lähiopetukseen* (kuten luennoille tai harjoituksiin). Muita opintojakson suoritustapoja voivat tällöin olla esimerkiksi itsenäinen opiskelu, esseen kirjoittaminen ja kirjatenttiin osallistuminen.

Vapaassa sivistystyössä opintojaksoja ei voi aina suorittaa erikseen, vaan opintojaksot ovat yleensä isomman kokonaisuuden osia, ja jotta opiskelija voi saada suoritusmerkinnän, hänen tulee suorittaa koko *osaamiskokonaisuus (1)* opintojaksoineen.

course (1): Englannin termiä course käytetään sekä käsitteen opintojakso että käsitteen opintojakson toteutus vastineena.

course unit (2): ECTS User's Guide -asiakirjassa (2015) termillä course unit viitataan komponenttiin, jolle määritellään osaamistavoitteet (1) ja jolla on rooli osana *tutkintorakennetta (1)*, siis Suomen opintojakso-käsitettä vastaavaan käsitteeseen. Kuitenkin jotta suomalaiset käsitteet opintojakso ja *opintojakson toteutus* pystytään erottamaan toisistaan myös englanniksi viestittäessä, on suositeltavaa, että termiä course unit käytetään vain *opintojakson toteutus* -käsitteen vastineena.

Vrt. *opintokokonaisuus (1)*, *opintokokonaisuus (2)*, *moduuli (2)*.

Käsitteen tunnus: c264

Luokka: <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: [Osaamiskokonaisuuksia](#), [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#), [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#) ja [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

213

**opintojakson toteutus;
kurssi (4)**

sv studiemoment

en course unit (1);

course (2)

rather than: course implementation;

course instance

not: course realisation;

course realization;

course execution

määritelmä

koulutustoimijan organisoima, tiettyyn aikaan ja paikkaan sijoittuva *opintojakso*

huomautus

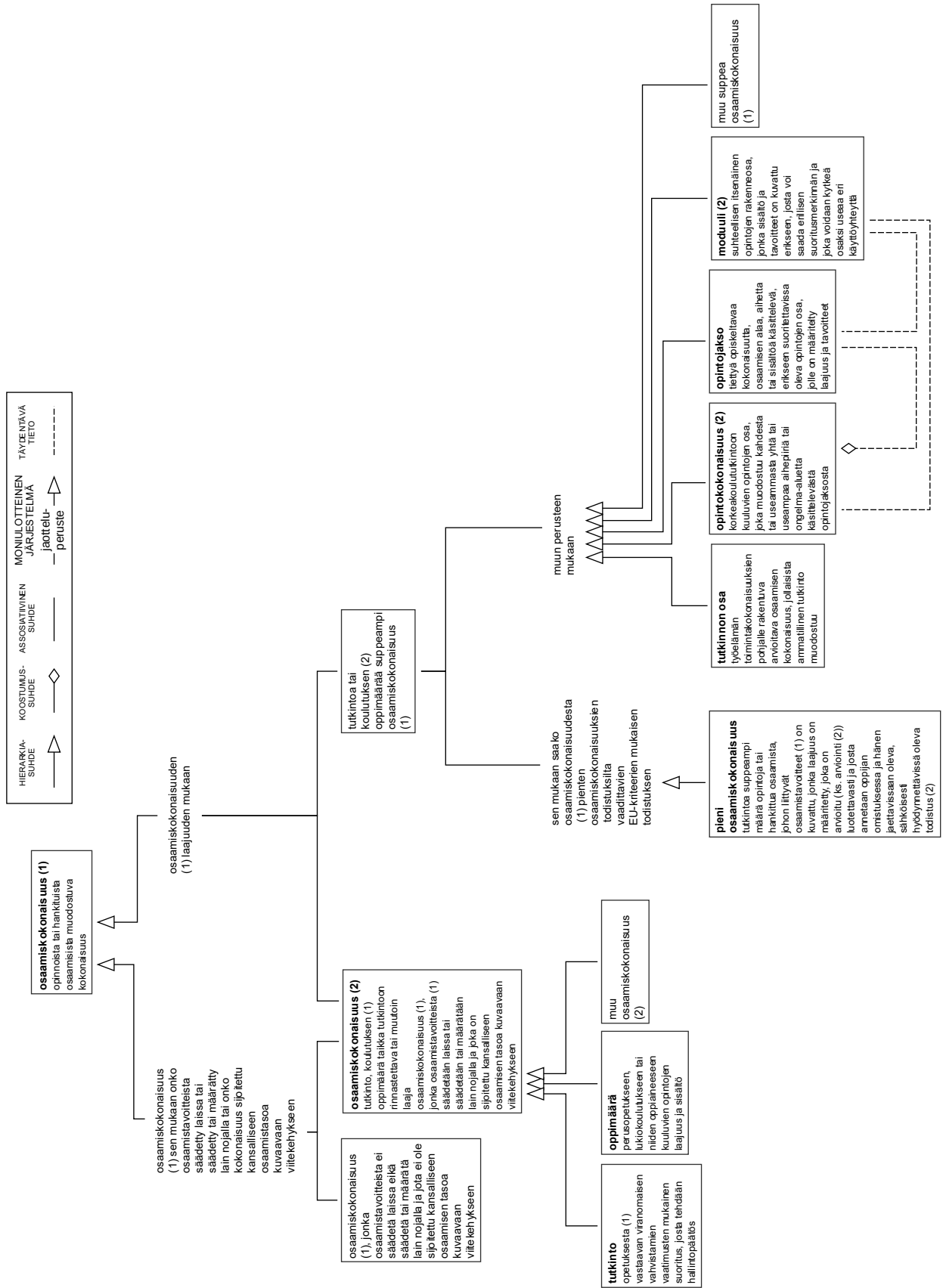
Opintojakson toteutus eroaa käsitteestä *opintojakso* siten, että siihen liittyvät vaihtuvaluonteiset tiedot: ajan ja paikan lisäksi mahdollisesti *opetusmuoto* ja suoritustapa. Yhdestä opintojaksosta voi siis olla samanaikaisesti tai esimerkiksi eri *lukuvuosina* toisistaan toiminnallisesti poikkeavia toteutuksia.

course (2): Englannin termiä course käytetään sekä käsitteen opintojakson toteutus että käsitteen *opintojakso* vastineena.

course implementation ja course instance: Teknisluonteisissa yhteyksissä, kuten joissakin tietojärjestelmissä, viitataan opintojakson toteutukseen toisinaan termeillä course implementation tai course instance. Näitä termejä ei kuitenkaan suositella opintojakson toteutuksen englanninkielisiksi vastineiksi, sillä ne eivät anna ymmärrettävää kuvaa käsitteestä, johon niillä viitataan.

Käsitteen tunnus: c1967

Luokka: <korkeakoulut>



Käsitekaavio 23. Osaamiskokonaisuuksia.

4.2.2 Ammatillisten tutkintojen rakenne

214

<ammatillinen koulutus>

tutkinnon osa

sv del av examen;
examensdel

en qualification unit;
unit (2) <lyhyempi muoto ja EU-yhteyksissä käytettävä termi>;
module (1) <koulutuksen alan yleiskielessä>
not: subunit

määritelmä

työelämän toimintakokonaisuuksien pohjalle rakentuva arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista [ammatillinen tutkinto](#) muodostuu

huomautus

Sanaliittoa ”tutkinnon osa” käytetään eri koulutussektoreilla, mutta [ammatillisessa koulutuksessa](#) termi esiintyy [tutkinnon perusteissa](#) ja kyseessä on yllä olevalla tavalla määriteltävissä oleva käsite.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osia ovat [ammatillinen tutkinnon osa](#) ja [yhteinen tutkinnon osa](#). Ammatilliset tutkinnon osat puolestaan jakautuvat [pakollisiin tutkinnon osiin](#) ja [valinnaisiin tutkinnon osiin](#).

Ammatillisessa koulutuksessa kukin tutkinnon osa suoritetaan siten, että [opiskelija](#) osoittaa osaamisen (ks. [osaamisen osoittaminen näytössä](#)) tai siten, että opiskelijan osaaminen tunnustetaan (ks. [osaamisen tunnustaminen](#)) lainsäädännössä tarkemmin määritellyllä tavalla.

[Korkeakouluissa \(1\)](#) ammatillisen koulutuksen tutkinnon osa -käsitettä vastaa usein käsite [opintokokonaisuus \(2\)](#). Tietojärjestelmissä sekä ammatillisen koulutuksen tutkinnon osia että korkeakoulujen (1) opintokokonaisuuksia (2) pidetään yhdentyypisinä [koulutuksina \(2\)](#).

Ammatillisesta koulutuksesta poiketen korkeakouluja (1) koskevat säännökset eivät kuitenkaan määrittele käsitettä tutkinnon osa. Korkeakouluissa (1) tutkinnon osalla voidaan siis tarkoittaa periaatteessa mitä tahansa [tutkintoa](#) itseään pienempää osaa, eli käytännössä opintokokonaisuutta (2) tai myös yksittäistä [opintojaksoa](#).

Ks. [arviointi \(1\)](#).

Vrt. käsite [valmentavan koulutuksen osa](#).

Käsitteen tunnus: c250

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Kasvatus, opetus ja koulutus](#), [Tutkinnon rakenne \(osien pakollisuuden mukaan\)](#), [Osaamiskokonaisuuksia](#), [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#), [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#), [Osaamistavoitteet](#), [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#) ja [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

215

ammatillinen tutkinnon osa

sv yrkesinriktad examensdel
en vocational unit

määritelmä

[tutkinnon osa](#), joka sisältää ammatillista osaamista

huomautus

Käsitteen tunnus: c251

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#) ja [Osaamistavoitteet](#)

216

yhteinen tutkinnon osa

ei: ammattitaitoa täydentävä tutkinnon osa (vanhentunut)

sv gemensam examensdel

inte: examensdel som kompletterar yrkeskompetensen (föräldrad)

en common unit

määritelmä

tutkinnon osa, joka sisältää yleissivistävää ja muuta työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaa osaamista

huomautus

Yhteiset tutkinnon osat ovat **ammattillisen perustutkinnon** osia. Yhteisiä tutkinnon osia on kolme: viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen sekä yhteiskunta- ja työelämäosaaminen.

Käsitteen tunnus: c252

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#) ja [Osaamistavoitteet](#)

217

(vanhentunut)

vapaasti valittava tutkinnon osa

sv fritt valbar examensdel

en free choice studies (?)

määritelmä

tutkinnon osa, jollaisia **oppija** voi valita suoritettaviksi osana **tutkintoaan** oman kiinnostuksensa mukaan

huomautus

Vapaasti valittavat tutkinnon osat ovat **ammattillisten perustutkintojen** osia. Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla oppijan opintojen tai harrastusten parista.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c254

Luokka: <ammattillinen koulutus>

218

paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa

ei: paikallisesti tarjottava tutkinnon osa (vanhentunut)

sv examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet;

examensdel som bygger på lokala krav på yrkesskicklighet

inte: examensdel som erbjuds lokalt (föräldrad)

en vocational unit based on local competence needs

määritelmä

ammattillinen tutkinnon osa, joka perustuu työelämän alueellisiin tai paikallisiin **ammattitaitovaatimuksiin** tai **opiskelijan** ammattitaidon syventämistarpeisiin ja jonka **koulutuksen järjestäjä** sisällyttää **opetussuunnitelmaansa (2)**

huomautus

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvien tutkinnon osien tulee vastata laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen tarpeisiin. Nämä **tutkinnon osat** nimetään työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta.

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat ovat **valinnaisia tutkinnon osia**.

Käsitteen tunnus: c255

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#)

219

(vanhentunut)

tutkintoa yksilöllisesti laajentava tutkinnon osa

ei: ammatillista osaamista yksilöllisesti syventävä osa (vanhentunut)

sv examensdel som individuellt breddar examen

inte: examensdel som individuellt fördjupar yrkeskompetensen (föråldrad)

en unit promoting individual vocational competence

määritelmä

ammattillinen tutkinnon osa tai *paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa*, jonka *oppija* voi yksilöllisesti sisällyttää *tutkintoonsa* yli tutkinnon laajuuden silloin, kun se on tarpeellista työelämän alakohtaisten tai paikallisten ammattitaitovaatimusten taikka oppijan ammattitaidon syventämisen kannalta

huomautus

Ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain [531/2017](#) voimaantuloa tutkintoa yksilöllisesti laajentavia tutkinnon osia sisältyi sekä *ammattillisena peruskoulutuksena* että *näyttötutkintona* suoritettaviin *ammattillisiin perustutkintoihin*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ([531/2017](#)) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c253

Luokka: <ammattillinen koulutus>

220

ammattitaitovaatimus;

~ **ammattitaitovaatimukset** *pl*

sv krav *n* på yrkesskicklighet;

krav *n* på yrkeskunskap

en vocational competence requirement

not: vocational skills requirement (obsolete)

määritelmä

työelämän tehtävä- ja taitoalueiden pohjalta muodostettu tavoite, joka kunkin *ammattillisen tutkinnon osan* osalta ilmaisee, mitä *ammattillisen koulutuksen opiskelijan* odotetaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä

huomautus

Ammattitaitovaatimukset on määritelty Opetushallituksen vahvistamissa *tutkinnon perusteissa* tai *koulutuksen järjestäjän* vahvistamissa *paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvissa tutkinnon osissa*.

Kuhunkin *ammattilliseen tutkinnon osaan* liittyy yleensä useita ammattitaitovaatimuksia.

Ammattitaitovaatimukset määritetään hallittavina tietoina, taitoina ja *pätevyytenä* ja kuvataan konkreettisena työn tekemisenä.

Käsitettä ammattitaitovaatimus käytetään *ammattillisissa tutkinnon osissa*. Vrt. käsite *osaamistavoite (2)*, jota käytetään *ammattilliseen perustutkintoon* kuuluvissa *yhteisissä tutkinnon osissa* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osissa*.

ammattitaitovaatimukset (monikko): Monikkomuotoinen ammattitaitovaatimukset-termi viittaa kokoelmaan ammattitaitovaatimuksia; yleensä termillä viitataan yhden *ammattillisen tutkinnon osan* ammattitaitovaatimusten kokonaisuuteen tai kokonaisen *ammattillisen tutkinnon* ammattitaitovaatimusten kokonaisuuteen.

Vrt. myös *osaamistavoitteet (1)*.

Käsitteen tunnus: c621

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#), [Osaamistavoitteet](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

221

osaamistavoite (2);

~ osaamistavoitteet pl (2)

sv mål *n* för kunnandet (2)

en key competence requirement

määritelmä

yleissivistykseen liittyvien sekä yhteiskunnan ja työelämän yleisten osaamistarpeiden pohjalta muodostettu tavoite, joka kunkin *yhteisen tutkinnon osan* osalta tai kunkin *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osan* osalta ilmaisee, mitä *opiskelijan* odotetaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä

huomautus

Osaamistavoitteet (2) on määritelty Opetushallituksen vahvistamissa *tutkinnon perusteissa* ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteissa*.

Kuhunkin *yhteiseen tutkinnon osaan* ja kuhunkin *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osaan* liittyy yleensä useita osaamistavoitteita (2).

Osaamistavoitteet (2) määritetään hallittavina tietoina, taitoina ja *pätevyytenä*.

Käsitettä osaamistavoite (2) käytetään *ammattilliseen perustutkintoon* kuuluvissa *yhteisissä tutkinnon osissa* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osissa*; vrt. käsite *ammattitaitovaatimus*, jota käytetään *ammattillisissa tutkinnon osissa*.

Osaamistavoitteet (2) on määritelty Opetushallituksen vahvistamissa *tutkinnon perusteissa*. Kuitenkin *yhteisten tutkinnon osien* valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla myös ammatillisen *koulutuksen järjestäjän* päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen *tutkinnon osan* ja sen *osa-alueiden* tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita.

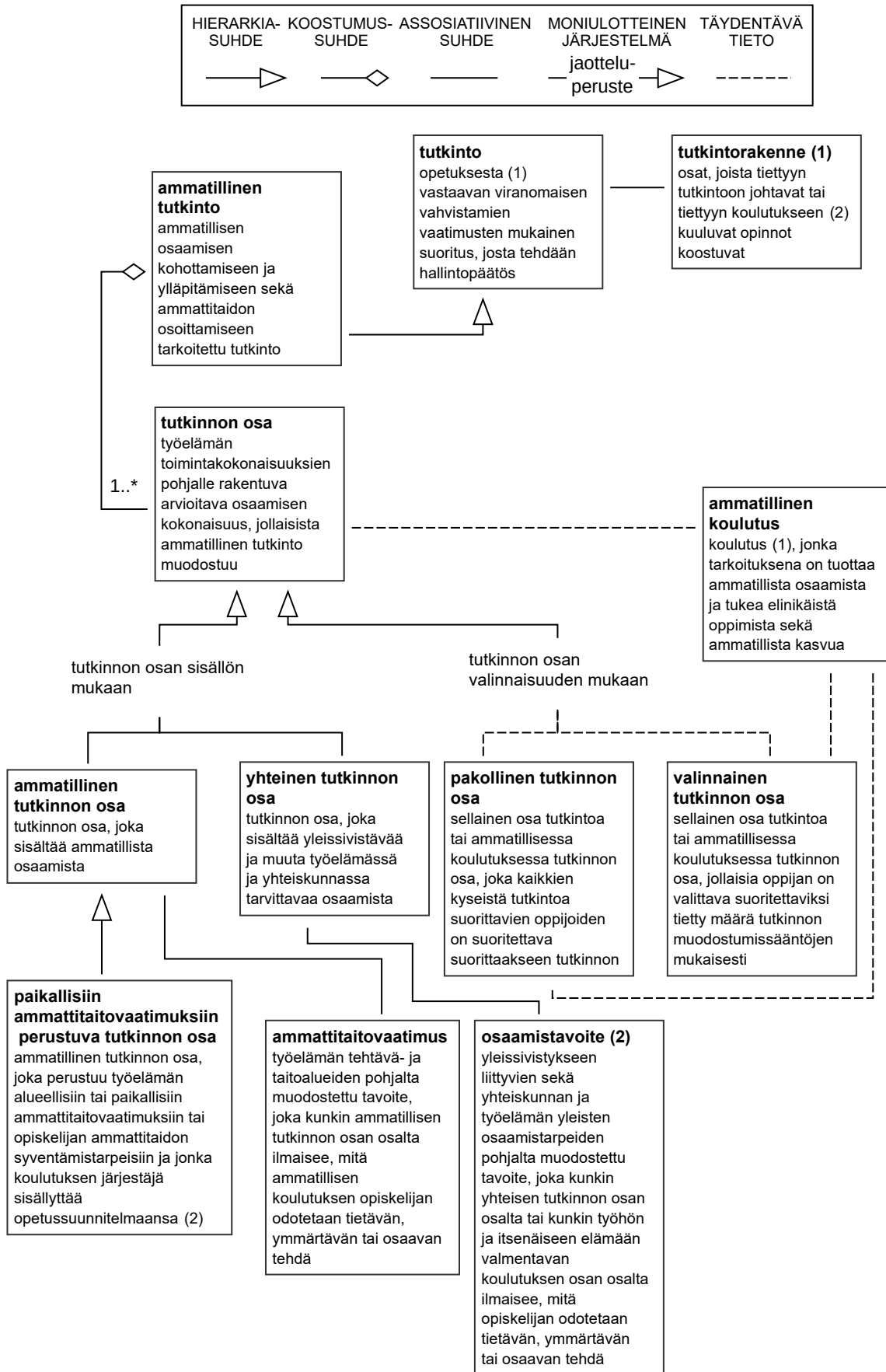
osaamistavoitteet (2) (monikko): Monikkomuotoinen osaamistavoitteet-termi viittaa kokoelmaan osaamistavoitteita (2); yleensä termillä viitataan yhden *yhteisen tutkinnon osan* tai yhden *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osan* osaamistavoitteiden (2) kokonaisuuteen tai kokonaisen *ammattillisen perustutkinnon* tai *valmentavan koulutuksen* osaamistavoitteiden (2) kokonaisuuteen.

Vrt. *osaamistavoitteet (1)*.

Käsitteen tunnus: c1648

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: *Ammatillisten tutkintojen rakenne*, *Osaamistavoitteet*, *Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa* ja *Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*



Käsitekaavio 24. Ammattillisten tutkintojen rakenne.

4.2.3 Lukio-opintojen rakenne

4.2.3.1 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti

222

moduuli (1)

en study module (1)

määritelmä

lukiokoulutukseen kuuluvien opintojen rakenneosia, jollaisina *pakolliset opinnot* ja *valtakunnalliset valinnaiset opinnot* vuonna 2019 annetuissa lukion *opetussuunnitelman perusteissa* tarjotaan

huomautus

Lukiokoulutuksen pakollisten opintojen moduulit (1) ovat 1–3 *opintopisteen (1)* laajuisia ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen moduulit (1) kahden opintopisteen (1) laajuisia.

Moduulit (1) ovat rakenneosia, joista *koulutuksen järjestäjä* muodostaa paikallisessa *opetussuunnitelmassa (2)* päätettävät *opintojaksot*.

Käsitteen tunnus: c1613

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#)

223

opintokokonaisuus (1)

sv studiehelhet

en > study entity <opintojakson laajuinen tai sitä suppeampi opintojen kokonaisuus>;
> set of study units <usean opintojakson muodostama kokonaisuus>

huomautus

Termillä opintokokonaisuus viitataan *lukiokoulutusta* koskevassa lainsäädännössä ja määräyksissä sekä *lukioissa (1)* useimmiten *opintojakson* laajuiseen opintojen kokonaisuuteen. Lisäksi termillä opintokokonaisuus voidaan viitata opintojaksoa laajempaan tai suppeampaan lukio-opintojen kokonaisuuteen.

Käsitteen tunnus: c1629

Luokka: <lukiokoulutus>

224

pakolliset opinnot

sv obligatoriska studier

en compulsory studies

määritelmä

opinnot, jotka *lukiokoulutuksen järjestäjän* tulee tarjota ja jotka *opiskelijan* tulee suorittaa suorittaakseen lukiokoulutuksen *oppimäärän*

huomautus

Lukiokoulutuksen pakollisista opinnoista on säädetty lukioasetuksessa (810/2018) ja sen liitteessä. Pakollisissa opinnoissa on tietty määrä variaatiota; esimerkiksi jostakin *oppiaineesta* voi pakollisina opintoina olla valittavana vaikkapa kaksi eri laajuista oppimäärää.

Käsitteen tunnus: c1667

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#)

225

valtakunnalliset valinnaiset opinnot

sv riksomfattande valfria studier

en national optional studies

määritelmä

opinnot, jotka [lukiokoulutuksen järjestäjän](#) tulee tarjota ja joita [opiskelijan](#) tulee valita ja suorittaa tietty määrä suorittaakseen lukiokoulutuksen [oppimäärän](#)

huomautus

Lukiokoulutuksen valtakunnallisista valinnaisista opinnoista on säädetty lukioasetuksessa (810/2018) ja sen liitteessä.

Käsitteen tunnus: c1626

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#)

226

temaattiset opinnot

sv tematiska studier *pl*

en thematic studies *pl*

määritelmä

[lukiokoulutuksen valtakunnalliset valinnaiset opinnot](#), joiden pääasiallisena tavoitteena on kehittää [opiskelijan laaja-alaista osaamista](#)

huomautus

[Koulutuksen järjestäjän](#) tulee tarjota temaattisia opintoja sekä nuorten että aikuisten lukiokoulutuksessa lukioasetuksessa (810/2018) säädetyssä laajuudessa. Temaattisten opintojen tavoitteista ja sisällöstä päätetään koulutuksen järjestäjän hyväksymässä [opetussuunnitelmassa \(2\)](#).

Vrt. aiemmat käsitteet [teemaopinnot](#) ja [aihekokonaisuus](#).

Käsitteen tunnus: c1505

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#)

227

paikalliset valinnaiset opinnot

sv lokala valfria studier

en local optional studies

määritelmä

opinnot, joiden tarjoamisesta päätetään [lukiokoulutuksen järjestäjän](#) hyväksymässä [opetussuunnitelmassa \(2\)](#) ja joita [opiskelija](#) voi sisällyttää suorittamaansa lukiokoulutuksen [oppimäärään](#)

huomautus

Paikalliset valinnaiset opinnot voivat olla esimerkiksi yhteen tai useampaan valtakunnalliseen [oppiaineryhmään](#) tai [oppiaineeseen](#) liittyviä opintoja, jotka syventävät [pakollisia opintoja](#) ja [valtakunnallisia valinnaisia opintoja](#). Ne voivat olla myös muita [lukiokoulutuksen tehtävään](#) soveltuvia opintoja.

Käsitteen tunnus: c1627

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti](#)

228

lukiodiplomi

sv gymnasiediplom *n*

en general upper secondary school diploma

määritelmä

tapa, jolla *lukiokoulutuksen opiskelija* voi osana lukio-opintojaan suorittaa eri *oppiaineryhmissä* tai *oppiaineissa* erityistä osaamista tai harrastuneisuutta osoittavan näytön

huomautus

Lukiodiplomit ovat lukiokoulutuksen yleissivistävän koulutustehtävän mukaista toimintaa.

Lukiodiplomeja voi tällä hetkellä (helmikuu 2019) suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa.

Esimerkiksi musiikin lukiodiplomi perustuu lukiokoulutuksen musiikinopetuksen tavoitteisiin ja sisältöihin sekä opiskelijan lukioaikaiseen musiikinopiskeluun. Musiikin lukiodiplomin voi suorittaa musiikkiprojektina (esimerkiksi konsertti) tai näytesalkkuna lukioaikaisista töistä (esimerkiksi soittamisesta tai sävellystyöstä).

Valtioneuvoston asetuksen *942/2014* mukaisesti lukiodiplomin suorittamiseksi järjestetään lukiodiplomikurssi. Lukiodiplomikurssi on säännösten mukaan valtakunnallinen *soveltava kurssi*.

Opetushallitus on laatinut lukiodiplomeille 1.8.2016 alkaen valtakunnalliset *opetussuunnitelman perusteet*.

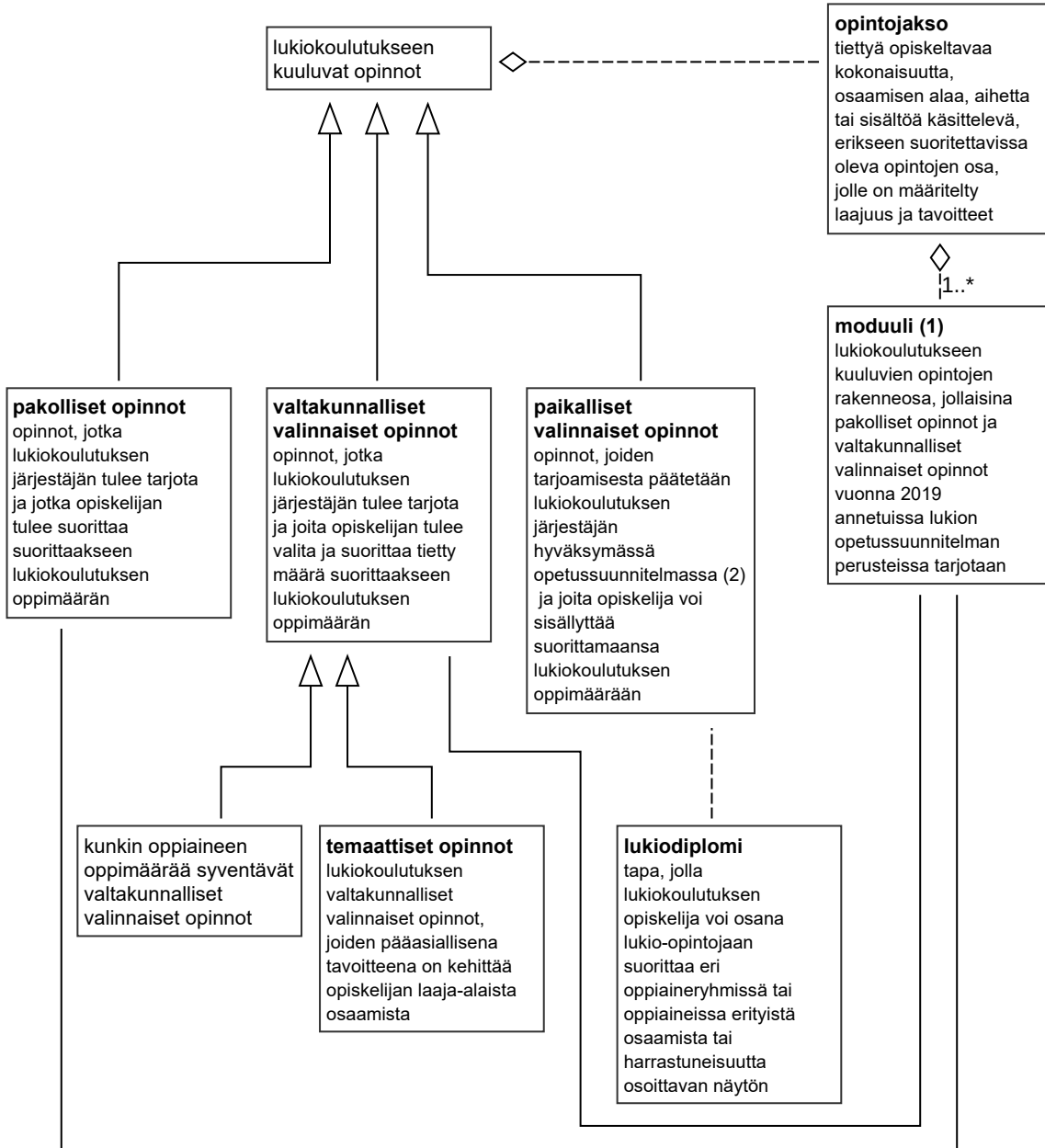
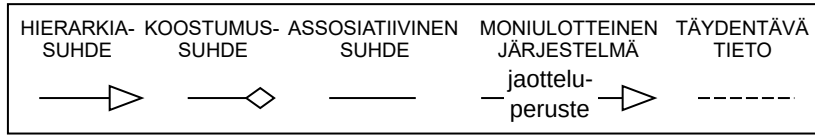
Lukioasetuksen *810/2018* mukaan lukiodiplomit ovat lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* kahden *opintopisteen (1)* laajuisia *moduuleja (1)*. Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden (LOPS 2019) mukaan lukiodiplomeja voi *koulutuksen järjestäjän* päätöksellä suorittaa yhdessä tai useammassa oppiaineryhmässä tai oppiaineessa. Lukiodiplomi voi koulutuksen järjestäjän *opetussuunnitelmassaan (2)* päättämällä tavalla sisältyä tietyn oppiaineen *paikallisiin valinnaisiin opintoihin*.

Lukio (1) antaa suoritetusta lukiodiplomista *lukiodiplomitodistuksen*, joka on *lukion päättötodistuksen* liite.

Käsitteen tunnus: c274

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: *Lukio-opintojen rakenne* lukiolain 714/2018 mukaisesti ja *Lukio-opintojen rakenne* lukiolain 629/1998 mukaisesti



Käsittekaavio 25. Lukio-opintojen rakenne lukiolain 714/2018 mukaisesti.

4.2.3.2 Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti

229

kurssi (1)

sv kurs (1)

en course (3)

määritelmä

[lukiokoulutukseen](#) kuuluva opiskeltava kokonaisuus, joka käsittelee tiettyä [oppiainetta](#) tai muuta aihepiiriä ja joka toimii lukiokoulutuksen opintojen järjestämisen ja suorittamisen yksikkönä

huomautus

Lukioasetuksen (810/1998) mukaan kurssi (1) kestää nuorten lukiokoulutuksessa keskimäärin 38 tuntia ja aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa keskimäärin 28 tuntia.

Kurssi (1) on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen [opetussuunnitelman perusteiden](#) myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Aiemman lukiolain (629/1998) ja lukioasetuksen (810/1998) mukaisesti kurssia (1) käytettiin opintojen järjestämisen ja suorittamisen yksikkönä. Tällaisena yksikkönä kurssi (1) -käsite korvautuu käsitteellä [opintojakso](#). Lisäksi kurssia (1) käytettiin [opintojen mitoituksyksikkönä](#) (ks. yllä lukioasetuksessa 810/1998 kurssille (1) säädetty laajuus). Uudemmassa lukiolaissa 714/2018 ja lukioasetuksessa 810/2018 opintojen mitoituksyksiköksi on säädetty [opintopiste \(1\)](#).

Käsitteen tunnus: c873

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

230

<lukiokoulutus>

pakollinen kurssi

sv obligatorisk kurs (2)

en compulsory course (2);

compulsory studies *pl*;

mandatory course (2);

mandatory studies *pl*

rather than: obligatory course (2);

obligatory studies *pl*

määritelmä

[kurssi \(1\)](#), jonka suorittaminen on edellytys [lukiokoulutuksen oppimäärän](#) suorittamiselle

huomautus

Lukiokoulutuksen [tuntijaossa](#) pakollisista kursseista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa 942/2014 (9 §).

Englannin termimuodot, jotka alkavat sanalla obligatory, ovat selvästi harvemmin käytettyjä kuin muut tässä vastineina olevat englannin termimuodot.

Pakollinen kurssi on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen [opetussuunnitelman perusteiden](#) myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c271

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

231

<lukiokoulutus>

syventävä kurssi

sv fördjupad kurs

en specialisation course

not: in-depth course

määritelmä

kurssi (1), joka pääasiallisesti välittömästi liittyy aiempaan **pakolliseen kurssiin** ja lisää ja syventää sen tietoa ja jollaisia **opiskelijan** on valittava ja suoritettava säädetty määrä **lukiokoulutuksen oppimäärän** suorittamiseksi

huomautus

Syventävät kurssit voivat olla valtakunnallisia tai koulukohtaisia. Valtioneuvoston asetuksen **942/2014** mukaan valtakunnallisilla syventävillä kursseilla on valtakunnalliset, lukiokoulutuksen **opetussuunnitelman perusteissa** määritellyt tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Koulukohtaisten syventävien sisällöstä päättävät **lukiot (1)** itse.

Kaikki syventävät kurssit eivät välittömästi liity pakolliseen kurssiin ja lisää tai syvennä sellaisen tietoja; esimerkiksi lukiokoulutuksessa alkavan B3-kielen kurssit (1) – B3-kielessä ei ole pakollisia kursseja (1).

Syventävä kurssi on lukiolain (**714/2018**), lukioasetuksen (**810/2018**) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen **opetussuunnitelman perusteiden** myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c272

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

232

<lukiokoulutus>

soveltava kurssi;

> valtakunnallinen soveltava kurssi;

> paikallinen soveltava kurssi

sv tillämpad kurs

en applied course

määritelmä

lukiokoulutuksen opiskelijalle vapaaehtoinen **kurssi (1)**, jollaisia **koulutuksen järjestäjä** voi tarjota valittaviksi ja joka voi olla menetelmäkurssi, eri **oppiaineiden** aineksia sisältävä eheyttävä kurssi taikka saman tai muun koulutuksen järjestäjän tarjoamia ammatillisia opintoja tai muita **lukiokoulutuksen tehtävään** soveltuvia opintoja

huomautus

valtakunnallinen soveltava kurssi, paikallinen soveltava kurssi: Lukiokoulutuksen **opetussuunnitelman perusteiden** (2015) mukaisesti soveltavat kurssit jaetaan valtakunnallisiin soveltaviin kursseihin ja paikallisiin soveltaviin kursseihin. Valtakunnallisia soveltavia kursseja ovat eri **oppiaineissa** ja **aineryhmissä** suoritettavat **koulutuksen järjestäjän** tarjoamat valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden mukaiset **lukiodiplomit** sekä ne taideopintokurssit, joille Opetushallitus on laatinut valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa Taiteiden väliset kurssit. Lukiokoulutuksen soveltavista kursseista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa **942/2014**.

Soveltava kurssi on lukiolain (**714/2018**), lukioasetuksen (**810/2018**) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen **opetussuunnitelman perusteiden** myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c273

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

233

taiteiden välinen kurssi

sv ämnesövergripande kurser i konststudier

määritelmä

valtakunnallinen *soveltava kurssi*, joka muodostuu taiteenaloja yhdistävistä opinnoista

huomautus

Taiteiden välinen kurssi on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien *lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteen tunnus: c1640

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti](#)

234

teemaopinnot

sv temastudier

en theme studies

määritelmä

lukiokoulutukseen kuuluvat opinnot, jotka muodostuvat kolmesta valtakunnallisesta *syventävästä kurssista*, joiden tavoitteena on eheyttää *opetusta (1)*, vahvistaa *opiskelijoiden* yksittäistä *oppiainetta* laajempien kokonaisuuksien hallintaa ja lisätä oppiaineiden välistä yhteistyötä

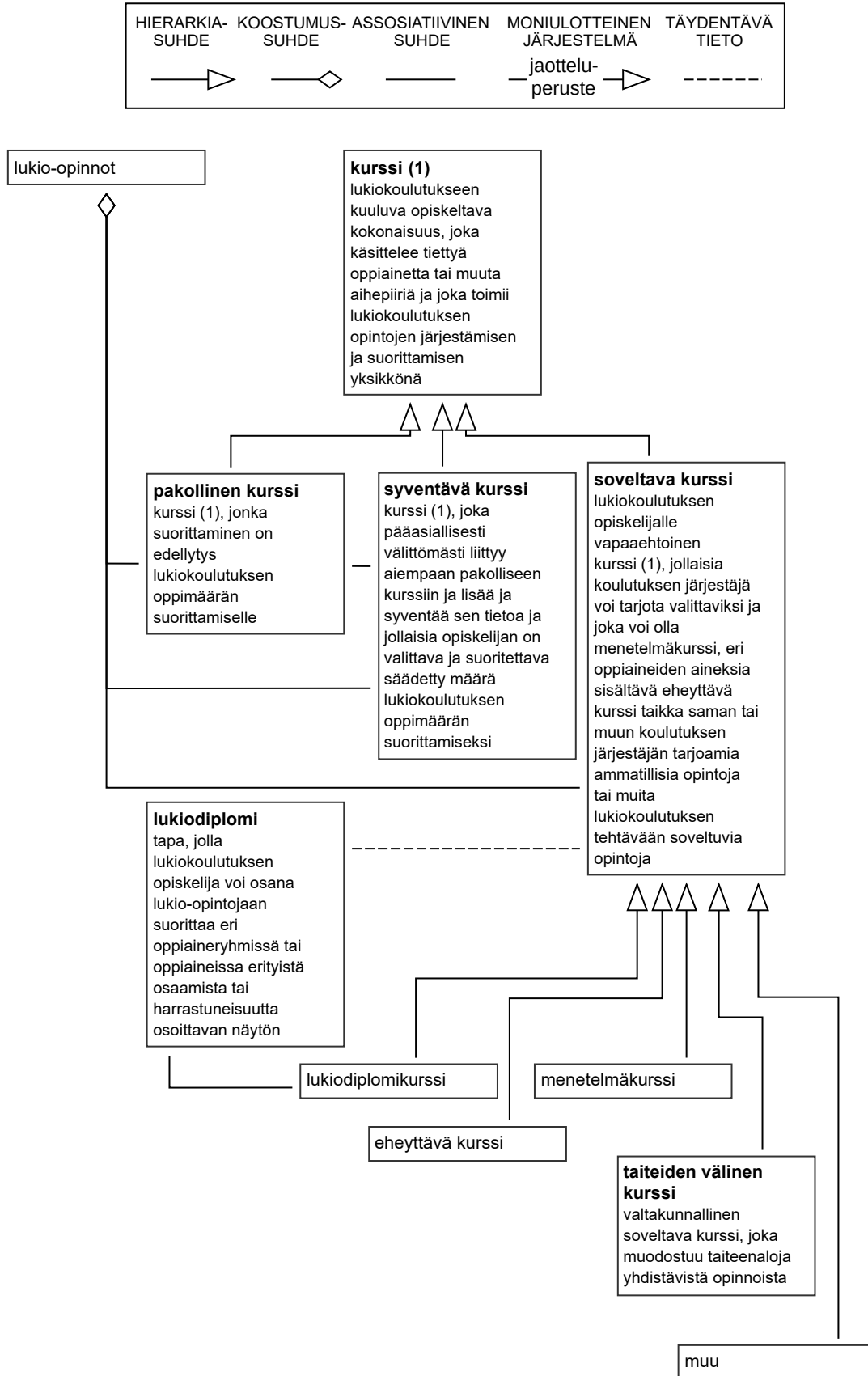
huomautus

Teemaopinnot on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Vrt. *temaattiset opinnot*.

Käsitteen tunnus: c1642

Luokka: <lukiokoulutus>



Käsitekaavio 26. Lukio-opintojen rakenne lukiolain 629/1998 mukaisesti.

4.2.4 Korkeakoulututkinnon rakenne

235

<yliopisto>

pääaine

sv huvudämne *n*

en major;
major subject

määritelmä

yliopistossa suoritettavan *korkeakoulututkinnon* pääasiallinen *oppiaine*, josta edellytetään eniten *opintosuorituksia tutkintoa* suoritettaessa ja jota opiskelemaan *hakija opiskelijavalinnassa* hyväksytään tai jonka *opiskelija* myöhemmin valitsee

huomautus

Alemmassa korkeakoulututkinnoissa pääaineesta edellytetään suoritettavaksi *perusopinnot* ja *aineopinnot* sekä kandidaatin tutkinto. *Ylemmässä korkeakoulututkinnoissa* suoritetaan *syventävät opinnot* sekä pro gradu -tutkielma.

Käsitteen tunnus: c265

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

236

<yliopisto>

sivuaine

sv biämne *n*

en minor;
minor subject

määritelmä

oppiaine, jonka *opiskelija* voi valita *pääaineen* ohella opiskeltavaksi *korkeakoulututkinnon* suorittamiseksi

huomautus

Sivuaineita voi valita yhden tai useamman.

Käsitteen tunnus: c266

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

237

<korkeakoulut>

opintokokonaisuus (2)

sv studiehelhet (2)

en study module (2)

määritelmä

korkeakoulututkintoon kuuluvien opintojen osa, joka muodostuu kahdesta tai useammasta yhtä tai useampaa aihepiiriä tai ongelma-aluetta käsittelevästä *opintojaksosta*

huomautus

Yliopistoissa opintokokonaisuuksia (2) ovat esimerkiksi tietyn alan tai monitieteiset *perusopinnot*, *aineopinnot* ja *syventävät opinnot*.

Ammatillisessa koulutuksessa puhutaan opintokokonaisuuksien (2) sijaan *tutkinnon osista*. Tietojärjestelmissä sekä *korkeakoulujen* (1) opintokokonaisuuksia (2) että tutkinnon osia pidetään yhdentyypisinä *koulutuksina* (2).

Laaja opintokokonaisuus (2) voi sisältää osinaan myös toisia opintokokonaisuuksia (2).

Ks. myös *moduuli* (2).

Vrt. *lukiokoulutuksen* käsite *opintokokonaisuus* (1).

Käsitteen tunnus: c263

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: [Osaamiskokonaisuuksia](#), [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#), [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

238

perusopinnot *pl*

sv grundstudier *pl*

en core studies *pl*

not: basic studies *pl* (obsolete)

määritelmä

yliopiston tai *ammattikorkeakoulun oppiaineen* tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden ensimmäisenä suoritettava *opintokokonaisuus (2)*

huomautus

Perusopintojen laajuus on vähintään 25 *opintopistettä (2)*.

Käsitteen tunnus: c267

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

239

aineopinnot

sv ämnesstudier *pl*

en intermediate studies *pl*

määritelmä

yliopiston oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden *opintokokonaisuus (2)*, joka suoritetaan *perusopintojen* jälkeen

huomautus

Käsitteen tunnus: c268

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

240

syventävät opinnot *pl*

sv fördjupade studier *pl*

en advanced studies *pl*;

specialisation studies

määritelmä

yliopiston oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden *opintokokonaisuus (2)*, joka suoritetaan *aineopintojen* jälkeen

huomautus

Käsitteen tunnus: c269

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

241

pakollinen opintojakso

- sv obligatoriskt studieavsnitt *n*;
obligatorisk studieperiod;
obligatorisk kurs (1)
- en compulsory course (1);
required course;
mandatory course (1);
compulsory study unit <tietojärjestelmissä, tilastoissa>;
required study unit <tietojärjestelmissä, tilastoissa>;
mandatory study unit <tietojärjestelmissä, tilastoissa>
rather than: obligatory course (1);
obligatory study unit

määritelmä

opintojakso, joka *opiskelijan* on suoritettava suorittaakseen tietyn *opintokokonaisuuden (2)* tai *tutkinnon*

huomautus

Englannin termimuodot, jotka alkavat sanalla obligatory, ovat selvästi harvemmin käytettyjä kuin muut tässä vastineina olevat englannin termimuodot.

Käsitteen tunnus: c270

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

242

<korkeakoulut>

moduuli (2)

- en module (2)

määritelmä

suhteellisen itsenäinen opintojen rakenneosa, jonka sisältö ja tavoitteet on kuvattu erikseen, josta voi saada erillisen suoritusmerkinnän ja joka voidaan kytkeä osaksi useaa eri käyttöyhteyttä

huomautus

Määritelmässä mainitulla "käyttöyhteydellä" viitataan esimerkiksi erilaisiin *korkeakoulun (1)* *opintokokonaisuuksiin (2)* ja *opintojaksoihin*, joiden osaksi kyseinen moduuli (2) sopii.

Moduuli (2) voi olla hyvin suppea ja lyhytkestoinen rakenneosa (esimerkiksi *opintojakso* tai opintojakson osa) tai laajempi, pienemmistä osista koostuva rakenneosa (esimerkiksi *opintokokonaisuus (2)*).

Moduuliin (2) voi liittyä yhdistelyehtoja, kuten esitetovaatimuksia ja täydentävyyksiä, ja tämän vuoksi määritelmässä todetaan moduuleiden (2) olevan "suhteellisen" itsenäisiä.

Määritelmässä todetaan, että moduuleista (2) "voi saada" erillisen suoritusmerkinnän.

Poikkeuksena on esimerkiksi *korkeakoulujen (1) tutkintokoulutus*, jossa ei ainakaan toistaiseksi anneta opintosuoritusrekisteriin vietävää *arvosanaa* opintojaksoa pienemmistä moduuleista (2).

Opintojen jakaminen moduuleihin (2) perustuu sisältöön (eikä esimerkiksi ajalliseen keston): moduuli (2) on tiettyä sisältöteemaa käsittelevä kokonaisuus.

Sanaa moduuli esiintyy myös *ammattillisen koulutuksen* piirissä, mutta ei säädösteksteissä. Ammatillinen koulutus voidaan järjestää modulaarisesti, ja jotkut ammatillisen *koulutuksen järjestäjät* jakavat tarjoamansa *koulutuksen (2)* moduuleiksi nimittämiinsä osiin.

Vrt. *pieni osaamiskokonaisuus*. Esimerkiksi kaikkia *korkeakoulujen (1)* pieniä osaamiskokonaisuuksia voidaan pitää moduuleina (2), mutta kaikki moduulit (2) eivät täytä pienten osaamiskokonaisuuksien rakennepiirteitä.

Ks. myös *modulaarisuus*.

Käsitteen tunnus: c1788

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Osaamiskokonaisuuksia ja Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)

243

modulaarisuus

määritelmä

periaate, jonka mukaan opinnot rakentuvat porrasteisesti *moduuleista (2)*

huomautus

Määritelmässä mainittu porrasteisuus (tai hierarkkisuus) viittaa siihen, että päästäkseen suorittamaan jotakin moduulia (2) *opiskelijan* on mahdollisesti suoritettava määrättyjä esitietoina vaadittavia moduuleita (2).

Suomen *korkeakouluissa (1)* yleinen tutkintojen ”modulaarinen rakenne” on, että *tutkinto* koostuu opintopistemitoitetuista *opintokokonaisuuksista (2)*, jotka koostuvat edelleen *opintojaksoista*.

Moduuli-termiä käytetään joskus opintokokonaisuuksista (2), mutta joskus myös pienistä opintojakson osista (ks. *moduuli (2)*). Erityisesti työelämässä oleville suunnatusta *koulutuksesta (1)* puhuttaessa modulaarisuudella tarkoitetaan usein opintojen jaottelua hyvin lyhyisiin, esimerkiksi viikossa opiskeltaviin osiin. Myös englanninkielinen tutkimuskirjallisuus käsittelee modulaarisuutta useimmiten tässä merkityksessä.

Modulaarisuudesta puhuttaessa voidaan painottaa:

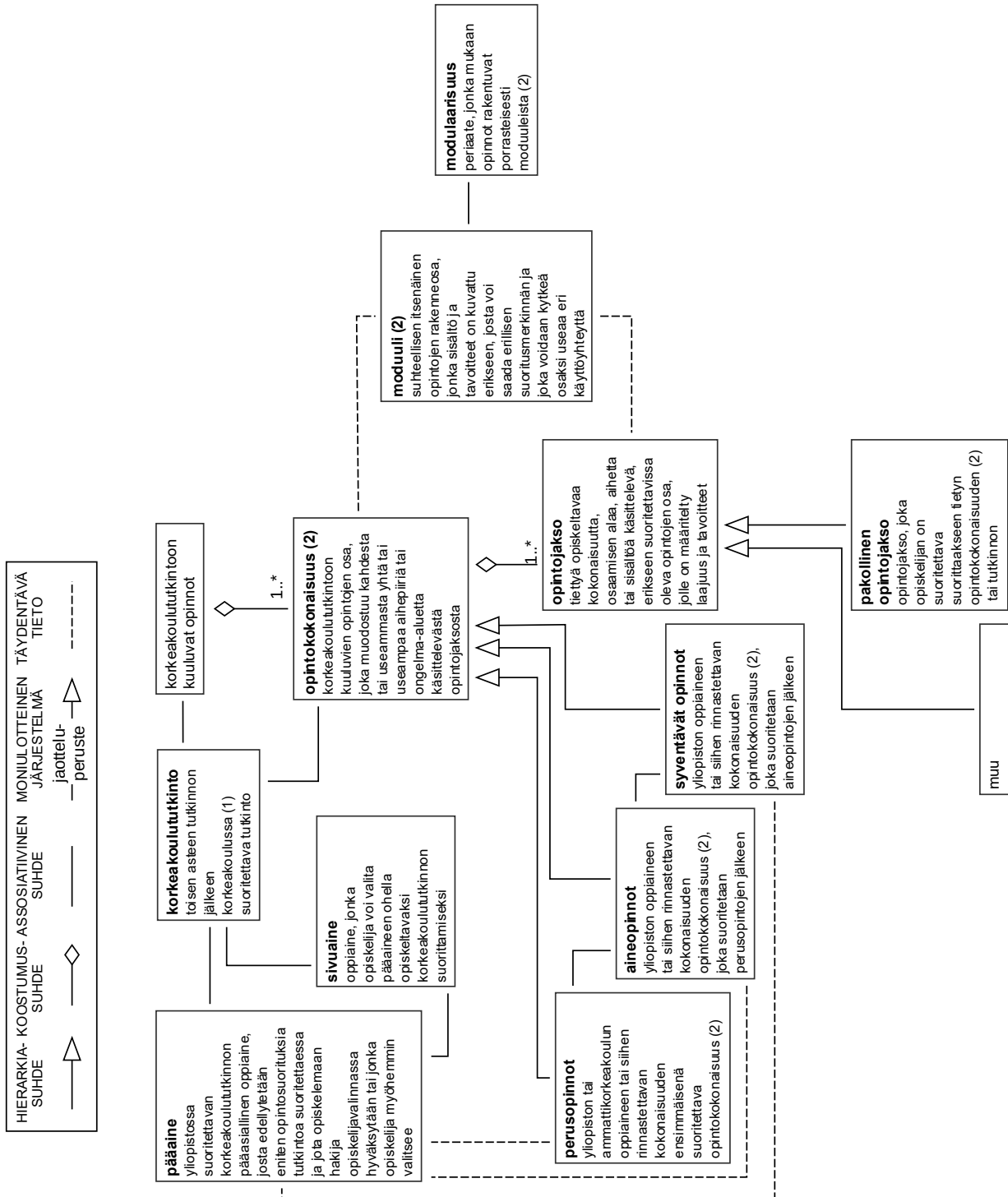
- Tutkintojen koostumista osista ja sitä, että osille on kuvattu itsenäisesti tavoitteet ja sisältö.
- *Opiskelijan* valinnanmahdollisuuksia ja opintojen joustavuutta yksilön kannalta (esimerkiksi opintokokonaisuudessa (2) suoritettavat opintojaksot ovat valinnaisia; tutkinnossa suoritettavat opintokokonaisuudet (2) ovat valinnaisia; valinnanmahdollisuuksia on yli korkeakoulurajojen).
- Samojen kokonaisuuksien tarjoamista eri tarkoituksiin (esimerkiksi osana tutkintoja, *avoimena korkeakoulutuksena* ja *täydennyskoulutuksena*).
- Opintojen (esimerkiksi *opintojaksojen*) jakamista hyvin pieniin paloihin helpottamaan työssäkäyvien *opiskelua*.
- Esitietovaatimusten kuvaamista geneerisesti, ei oman korkeakoulun (1) opintojaksoina.

Myös *ammattillinen koulutus* voidaan järjestää modulaarisesti, vaikkakaan termiä moduuli tai modulaarisuus ei esiinny ammatillisen koulutuksen säädösteksteissä. Ks. *moduuli (2)*.

Käsitteen tunnus: c1789

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitteekaavio: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#)



Käsitekaavio 27. Opintokokonaisuus ja opintojakso.

4.3 Oppiaine

244

oppiaine <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut>;
yhteisen tutkinnon osan osa-alue <ammattillinen koulutus>;
YTO <ammattillinen koulutus>

sv läroämne *n*;
ämne *n*

en subject;
subject of common unit <yhteisen tutkinnon osan osa-alue>

määritelmä

opiskeltava tiedonala tai aihealue

huomautus

Määritelmässä sanalla aihealue ei tarkoiteta samaa kuin *esiopetuksessa*.

Ks. myös *yhteinen tutkinnon osa*.

Käsitteen tunnus: c256

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

245

yhteinen oppiaine

sv gemensamt ämne *n*;
gemensamt läroämne *n*

en compulsory subject
not: common subject

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään kuuluva *oppiaine*, jota kaikki *oppilaat* opiskelevat

huomautus

Perusopetuksen yhteiset oppiaineet on säädetty perusopetuslaissa 628/1998 ja niiden *tuntijako* valtioneuvoston asetuksessa 422/2012 (valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta).

Käsitteen tunnus: c257

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

246

valinnainen aine

sv valfritt ämne *n*
inte: valbart ämne *n*;
tillvalsämne *n*

en optional subject

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään kuuluva *oppiaine* tai *ainekokonaisuus*, jonka *oppilas* voi valita *opetustarjonnasta*

huomautus

Perusopetuksessa valinnaisina aineina voidaan tarjota syventäviä ja soveltavia oppiaineita tai useasta aineesta muodostuvia *oppiainekokonaisuuksia*. *Opetuksen järjestäjä* päättää valinnaisista aineista paikallisessa *opetussuunnitelmassa (2)*.

Eri *koulutusasteilla* valinnaisten opintojen käsitteet vaihtelevat hiukan. Perusopetuksessa käytettävä käsite on valinnainen aine.

Vrt. *lukiokoulutuksen* käsitteet *syventävä kurssi*, *soveltava kurssi*, *valtakunnalliset valinnaiset opinnot* ja *paikalliset valinnaiset opinnot*.

Vrt. *ammattillisen koulutuksen* käsite *valinnainen tutkinnon osa*. Lisäksi *ammattillisiin perustutkintoihin* sisältyvissä *yhteisissä tutkinnon osissa* on pakollisten osa-alueiden lisäksi valinnaisia osa-alueita.

Käsitteen tunnus: c258

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

247

ainevalinta;
> kielivalinta

sv ämnesval *n*;
> språkval *n*
en subject selection

määritelmä

tapahtuma, jossa *opiskelija* tai perusasteen *oppilaan huoltaja* valitsee opiskeltavan kielen tai muun *oppiaineen opetussuunnitelman (2)* mukaisesta tarjonnasta

huomautus

Käsitteen tunnus: c259

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

248

aineryhmä <perusopetus, lukiokoulutus>;
oppiainekokonaisuus <perusopetus>;
ainekokonaisuus <perusopetus>;
oppiaineryhmä <lukiokoulutus>

sv ämnesgrupp;
läroämnesgrupp <lukiokoulutus>;
ämneshelhet (1)
en subject group <lukiokoulutus>

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu kahdesta tai useammasta *oppiaineesta*

huomautus

Perusopetuksen aineryhmiä ovat esimerkiksi ympäristö- ja luonnontieteet sekä taito- ja taideaineet.

Perusopetuksessa termiä oppiainekokonaisuus käytetään epävirallisena synonyymina termille aineryhmä.

Lukiokoulutuksessa oppiaineryhmiä ovat esimerkiksi humanistis-yhteiskunnalliset opinnot ja matemaattis-luonnontieteelliset opinnot.

Käsitteen tunnus: c260

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

249

katsomusaine

sv religion och livsåskådningkunskap
en religion and worldview studies

huomautus

Katsomusaineiksi kutsutaan *peruskoulun (1)* ja *lukiokoulutuksen oppiaineista* uskontoa ja elämäkatsomustietoa.

Käsitteen tunnus: c261

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

250

kieliohjelma

sv språkprogram *n*

en language programme

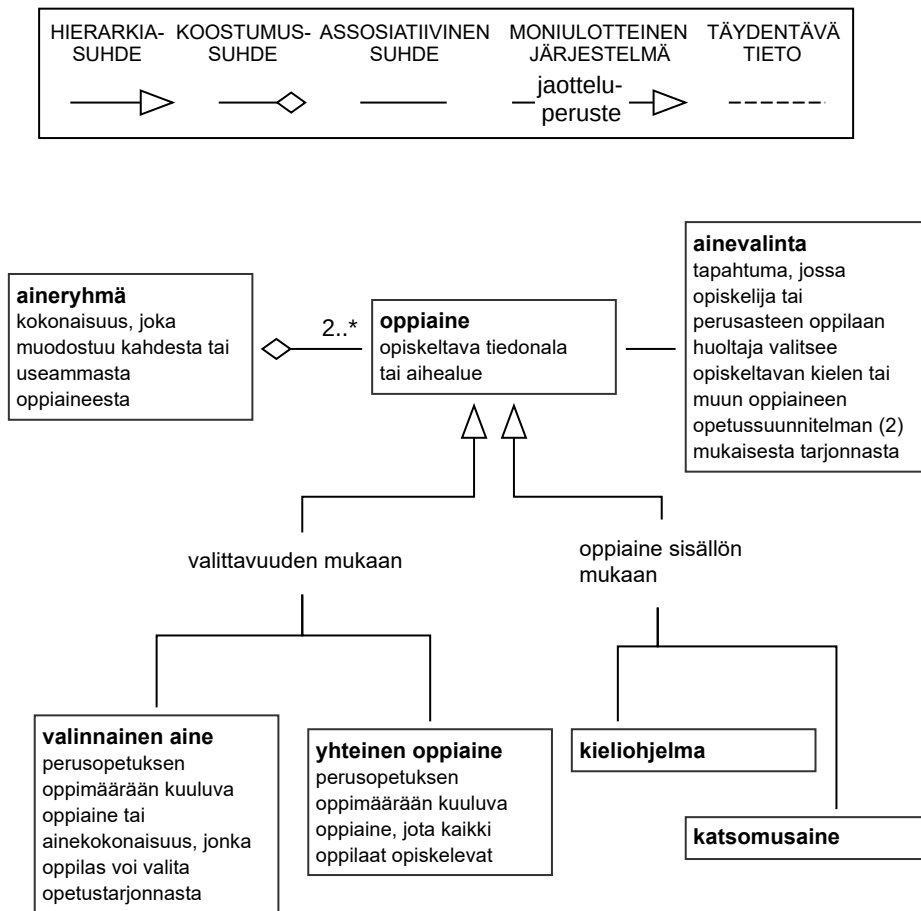
huomautus

Termillä kieliohjelma viitataan *peruskoulun (1)* ja *lukion (1) opetuksen järjestäjän tai koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman (2)* mukaiseen kielitarjontaan. Kieliohjelmasta ilmenee esimerkiksi, mitä kieliä peruskoulussa (1) tai lukiossa (1) voi opiskella ja kuinka laajasti (esimerkiksi miltä luokka-asteelta alkaen).

Käsitteen tunnus: c262

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)



Käsittekaavio 28. Oppiaine.

4.4 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta

4.4.1 Opetussuunnitelma

251

opetussuunnitelma (1)

sv läroplan (1)

en curriculum

määritelmä

suunnitelma *kasvatuksen* ja *opetuksen (1)* valtakunnallisten, paikallisten tai oppilas- tai opiskelijakohtaisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja *koulutukselle (1)* tai *koulutukselle (2)* asetettujen tehtävien suorittamiseksi

huomautus

Käsite opetussuunnitelma (1) on otettu OKSA-sanastohankkeessa käyttöön kokoavana yläkäsitteenä, jonka ajatellaan koskevan kaikkia *koulutusasteita*.

Käsitteen tunnus: c275

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitekaaviot: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#) ja [Opetussuunnitelma](#)

252

opetussuunnitelma (2) <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut, ammatillisessa epävirallinen termi>;

> paikallinen opetussuunnitelma <perusopetus, lukiokoulutus>;

> opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma <esi- ja perusopetus>;

> koulun opetussuunnitelma <perusopetus: epävirallinen termi>;

> toteutussuunnitelma <ammattillinen koulutus>;

> koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;

> oppilaitoksen opetussuunnitelma <lukiokoulutus>

sv läroplan (2) <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillisessa epävirallinen termi>;

> lokal läroplan <perusopetus, lukiokoulutus>;

> utbildningsanordnarens läroplan <opetuksen tai koulutuksen järjestäjän suunnitelma>;

> skolans läroplan <perusopetus>;

> plan för genomförande av utbildningen <ammattillinen koulutus>;

> undervisningsplan <korkeakoulut>

en local curriculum <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;

> education provider-specific curriculum <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus: opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma>;

> school-specific curriculum <perusopetus: koulukohtainen opetussuunnitelma>;

institute-specific curriculum <korkeakoulut>

määritelmä

opetuksen järjestäjän, koulutuksen järjestäjän tai korkeakoulun (1) taikka peruskoulun (1) tai toisen asteen oppilaitoksen suunnitelma opetuksen (1) järjestämisestä ja toteuttamisesta

huomautus

Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen paikallisessa opetussuunnitelmassa noudatetaan opetussuunnitelman perusteita.

Perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma koskee opetuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatusta* ja *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea.

Perusopetuksessa opetuksen järjestäjä voi laatia yhteisen opetussuunnitelman (2) kaikille kouluilleen tai yksittäinen *koulu* voi laatia koulukohtaisen opetussuunnitelman (2), jonka opetuksen järjestäjä hyväksyy.

Lukiokoulutuksessa paikallinen opetussuunnitelma koskee opetuksen (1) lisäksi muun muassa *kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä* ja *opiskelijahuoltoa*.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjä voi laatia yhteisen opetussuunnitelman (2) kaikille *lukioilleen (1)* ja/tai yksittäinen lukio (1) voi laatia lukiokohtaisen opetussuunnitelman (2), jonka koulutuksen järjestäjä hyväksyy.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi laatia järjestämäänsä *koulutusta (2)* varten koulutuksen toteutussuunnitelman. Toteutussuunnitelmassa noudatetaan ammatillisen koulutuksen *tutkinnon perusteita*. Muutoin suunnitelman sisällön päättää koulutuksen järjestäjä.

Korkeakoulun (1) opetussuunnitelmassa (2) kuvataan mm. *tutkintoon* johtavien opintojen rakenne, opintojen *osaamistavoitteet (1)* sekä *opetuksen (1)* järjestämistavat.

Korkeakoulun (1) opetussuunnitelmaa (2) ei välttämättä ole olemassa yhtenä dokumenttina, vaan se voi koostua osista, joista päätetään eri aikoina.

Kansanopistojen ja *liikunnan koulutuskeskusten* tulee laatia opetussuunnitelma (2) *koulutukselle (2)*, jonka kesto on vähintään kahdeksan viikkoa tai joka sisältää *etäopetusta* tai *työssäoppimista*.

toteutussuunnitelma; opetussuunnitelma: Ammatillisessa koulutuksessa käytetään termiä toteutussuunnitelma, mutta lisäksi esimerkiksi *oppilaitosten* arjen kielenkäytössä esiintyy myös termi opetussuunnitelma.

Varhaiskasvatuksen osalta vrt. käsite *paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c276

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#) ja [Opetussuunnitelma](#)

253

lukuvuosisuunnitelma <perusopetus, lukiokoulutus>;
vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma <perusopetus, lukiokoulutus>;
vuosisuunnitelma <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>;
koulutuksen toteutuksen vuosisuunnitelma <ammattillinen koulutus>;
~ opetusohjelma <korkeakoulut>

sv läsårsplan <perusopetus, lukiokoulutus>;
läroanstaltens verksamhetsplan för läsåret <lukiokoulutus>;
årsplan för genomförande av utbildningen <ammattillinen koulutus> (termförslag)
en school-specific annual plan <perusopetus, lukiokoulutus>
not: annual plan for the implementation of the local curriculum

määritelmä

opetuksen järjestäjän tai *koulutuksen järjestäjän* laatima suunnitelma *lukuvuoden opetustarjonnasta*, *opetuksen (1)* järjestämisestä ja muusta toiminnasta sekä *oppilaitoksen* työajoista

huomautus

Tässä määritelty suunnitelma on käytössä *perusopetuksessa*, *lukiokoulutuksessa* ja *ammattillisessa koulutuksessa*.

Perusopetusasetuksessa (852/1998) ja lukioasetuksessa (810/1998) lukuvuosisuunnitelma on säädetty opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tehtäväksi. Suunnitelmassa päätetään kuitenkin oppilaitoskohtaisista asioista, ja käytännössä suunnitelman laatiminen on delegoitu *koulutusorganisaatioille (peruskouluille (1))* ja oppilaitoksille).

Korkeakouluissa (1) vastaavansisältöistä asiakirjaa kutsutaan opetusohjelmaksi.

Korkeakouluissa (1) *tutkintovaatimukset* ja kutakin lukuvuotta koskeva opetusohjelma muodostavat yhdessä *opetussuunnitelman (2)*.

Käsitteen tunnus: c277

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

254

tutkintovaatimukset

sv examensfordringar *pl*
en degree requirements *pl*

määritelmä

korkeakoulun (1) opetussuunnitelman (2) osa, jossa kuvataan *tutkinnon* suorittamisen edellyttämät tiedot ja osaaminen

huomautus

Tutkintovaatimuksia ei välttämättä kuvata erillisenä asiakirjana.

Käsitteen tunnus: c1034

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

255

oppimissuunnitelma

sv plan för elevens lärande
en personalised learning plan

määritelmä

esiopetuksessa olevalle *lapselle* tai *perusopetuksen oppilaalle* laadittava kirjallinen, pedagoginen suunnitelma *oppimisen* ja/tai koulunkäynnin etenemisestä, opetusjärjestelyistä ja tarvittavasta tuesta

huomautus

Oppimissuunnitelmaa voidaan tarvittaessa käyttää osana *yleistä tukea (1)*, ja sitä tulee käyttää *tehostetun tuen (1)* aikana. Oppimissuunnitelma tehdään myös, jos perusopetuksen oppilaalla on päätös oman *opinto-ohjelman* mukaan etenemisestä, *erityisistä opetusjärjestelyistä* tai hänet on otettu *joustavan perusopetuksen* toimintaan. *Eryitystä tukea (1)* saavalle perusopetuksen oppilaalle tehdään oppimissuunnitelman sijaan *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c280

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

256

opinto-ohjelma

sv studieprogram *n*
en study programme (3)

määritelmä

ohjelma, joka sisältää tiedot siitä, mitä opintoja ja missä laajuudessa *perusopetuksen oppilaan* on tarkoitus tiettyinä ajanjaksona suorittaa

huomautus

Perusopetusasetuksen (852/1998, 10 §) mukaan *perusopetuksen* oppilaalle tulee kunkin *lukuvuoden* päättyessä antaa *todistus (1)*, johon merkitään oppilaan opinto-ohjelma ja oppiaineittain tai aineryhmittäin arvio siitä, miten oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet, sekä arvio oppilaan käyttäytymisestä.

Lisäksi käsite opinto-ohjelma liittyy perusopetuksen nk. vuosiluokkiin sitomattomaan *opiskeluun*. Perusopetusasetuksen (852/1998, 11 §) mukaan *opetussuunnitelmassa (1)* voidaan määrätä, että eri *oppiaineiden* opinnoissa voidaan edetä *vuosiluokkiin (1)* jaetun *oppimäärän* sijasta oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c243

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

257

henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma; HOJKS

sv individuell plan för anordnande av undervisning;
individuell plan för hur undervisning skall ordnas;
IP

en individualised educational plan;
IEP
rather than: individual educational plan
not: individualised curriculum

määritelmä

erityisen tuen (1) päätökseen perustuva suunnitelma *esiopetuksessa* olevan *lapsen* tai *perusopetuksen oppilaan oppimiseen* ja koulunkäyntiin liittyvistä tavoitteista sekä *opetuksen (1)* sisällöistä, tukimuodoista, pedagogisista menetelmistä ja *oppimisympäristöön* liittyvistä tukitoimista

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaisesti erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi oppilaalle on laadittava henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Kaikki erityistä tukea saavan oppilaan tuki kirjataan HOJKSiin. HOJKS on kirjallinen suunnitelma, jossa määritellään mm. *opiskelun* erityiset painoalueet, oppilaan edistymisen *seuranta* ja *arviointi (2)*, oppilaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa eri tavoin, arviointitavat ja ajankohdat, oppilaan *itsearviointi (2)* sekä muut pedagogiset ratkaisut, kuten joustavat ryhmittelyt, samanaikaisopetus, opetusmenetelmät, opiskelustrategiat, työskentelytavat, kommunikointitavat ja *oppimateriaalit*.

Ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa *ammatillisen peruskoulutuksen koulutuksen järjestäjän* tuli erityisopetuksen toteuttamiseksi laatia *opiskelijalle* henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). HOJKSin sisällöstä säädettiin valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta peruskoulutuksesta (811/1998, 8 §). Suunnitelma mainittiin myös laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998, 20 §). Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c281

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

258

henkilökohtainen opintosuunnitelma <lukiokoulutus, korkeakoulut>;

HOPS <lukiokoulutus, korkeakoulut>;

oma opinto-ohjelma <perusopetukseen valmistava opetus>

sv individuell studieplan <lukiokoulutus, korkeakoulut>;
ISP <lukiokoulutus, korkeakoulut>;
individuellt studieprogram *n* <perusopetukseen valmistava opetus>

en personal study plan;
PSP
rather than: personalised study plan;
individual study plan

määritelmä

lukiokoulutuksessa, korkeakouluissa (1) ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävä, *oppijan* omaan käyttöön tarkoitettu suunnitelma opintojen suorittamisesta

huomautus

Lukiokoulutuksessa henkilökohtainen opintosuunnitelma koostuu opiskelusuunnitelmasta, ylioppilastutkintosuunnitelmasta sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelmasta.

Henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan voidaan yhdistää esimerkiksi mahdollinen *opiskelijan* urheilulajin valmennussuunnitelma. Henkilökohtaisen opintosuunnitelman ja urheilulajin valmennussuunnitelman muodostamasta kokonaisuudesta käytetään nimitystä henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma (lyhenne HOVS).

rajattu HOPS: Termiä rajattu HOPS (sv begränsad; en narrow) käytetään tietojärjestelmissä viittaamaan siihen osaan henkilökohtaisesta opintosuunnitelmasta, joka sisältää esimerkiksi opintojen aikataulutukseen, valinnaisiin opintoihin ja korvaavuuksiin liittyvät valinnat.

avoin HOPS: Termiä avoin HOPS (sv öppen; en open-ended) käytetään tietojärjestelmissä viittaamaan siihen osaan henkilökohtaisesta opintosuunnitelmasta, joka liittyy laajemmin yksilöllisen opintopolun suunnitteluun osana henkilökohtaista kehittymistä.

personal study plan / personalised study plan: Englannin vastine personal study plan on tämän käsitteen kohdalla suositettavampi kuin personalised study plan, sillä oppija laatii suunnitelman itse. (Sana personalised viittaisi prosessiin, jossa suunnitelma henkilökohtaistetaan oppijalle.)

individual study plan: Englannin sana "individual" voi viitata 'henkilökohtaisen' lisäksi myös 'yksittäiseen'. Monitulkintaisuuden vuoksi termin "individual study plan" käyttöä ei suositella henkilökohtaisen opiskelu- tai opintosuunnitelman vastineena.

Käsitteen tunnus: c279

Luokka: <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

259

henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

sv personlig studieplan

määritelmä

[tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijalle](#) tehtävä suunnitelma, johon kirjataan [opiskelijan](#) tavoitteet valmentavalle koulutukselle, opintojen yksilöllinen rakentuminen ja eteneminen, opiskelijan [opetusta \(1\)](#), [ohjausta](#) ja tukea koskevat tiedot sekä opiskelijan jatko-opinto- ja urasuunnitelma

huomautus

Henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta on säädetty [tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa \(1215/2020\)](#) ja siitä annetaan määräyksiä [tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteissa](#) (2021).

Kun [tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestää perusopetuksen järjestäjä](#) tai [lukiokoulutuksen järjestäjä](#), tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma [tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain \(1215/2020\)](#) 14 §:n mukaisesti.

Kun [tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestää ammatillisen koulutuksen järjestäjä](#), henkilökohtainen opiskelusuunnitelma tehdään [ammattillisen koulutuksen henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman](#) (HOKS) mukaisesti, kuten [tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa \(1215/2020, 14 §\)](#) säädetään.

Käsitteen tunnus: c1919

Luokka: <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

260

henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma; HOKS

sv personlig utvecklingsplan för kunnandet;
PUK

en personal competence development plan

määritelmä

henkilökohtainen suunnitelma, joka sisältää [ammattillisen koulutuksen opiskelijalle](#) tehtävää [henkilökohtaistamista](#) koskevat tiedot

huomautus

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan opiskelijan yksilölliset [osaamisen tunnistamista](#), [osaamisen tunnustamista](#), osaamisen hankkimista ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan tietoja mm. opiskelijan [ammattillisen tutkinnon](#) suorittamiseen tai [oppimiseen](#) liittyvistä tavoitteista, valinnoista, [opetuksesta \(1\)](#) ja [oppimisympäristöistä](#) sekä esimerkiksi mahdollisesta [erityisestä tuesta \(2\)](#).

Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma laaditaan ja päivitetään yhdessä opiskelijan kanssa. Henkilökohtaista osaamisen kehittämissuunnitelman toteutumista seurataan ja suunnitelmaa päivitetään opintojen aikana tarvittaessa.

Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laatimiseen, päivittämiseen ja hyväksymiseen osallistuvista tahoista on säädetty [ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa \(531/2017\)](#).

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan voidaan yhdistää esimerkiksi mahdollinen opiskelijan urheilulajin valmennussuunnitelma. Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman ja urheilulajin valmennussuunnitelman muodostamasta kokonaisuudesta käytetään nimitystä henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma (lyhenne HOVS).

Käsitteen tunnus: c1240

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Opetussuunnitelma](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

261

(vanhentunut)

henkilökohtainen opiskeluohjelma

sv personligt studieprogram *n*

en individual study programme

määritelmä

[oppisopimuskoulutuksessa](#) tehtävä suunnitelma, johon kirjataan ammattitaito, johon [opiskelija](#) pyrkii, ja tapa, jolla opiskelija osoittaa saavuttamansa ammattitaidon

huomautus

Henkilökohtaiseen opiskeluohjelmaan voidaan kirjata myös [näyttötutkinnon henkilökohtaistamista](#) koskevat tiedot.

Henkilökohtaisen opiskeluohjelman laativat opiskelija, työnantaja ja [koulutuksen järjestäjä](#).

Vrt. [henkilökohtaistamista koskeva asiakirja](#).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 531/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite [henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma](#).

Käsitteen tunnus: c935

Luokka: <amatillinen koulutus>

262

(vanhentunut)

henkilökohtainen näyttösuunnitelma;

HENSU

sv individuell plan för fristående examen

en individual plan for completing competence-based qualification

määritelmä

henkilökohtainen suunnitelma [näyttötutkinnon](#) osien suorittamisesta

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 531/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite [henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma](#).

Käsitteen tunnus: c282

Luokka: <amatillinen koulutus>

263

(vanhentunut)

henkilökohtaistamista koskeva asiakirja

sv dokument om personlig tillämpning

en personalisation documentation

määritelmä

[ammattillisessa aikuiskoulutuksessa](#) käytettävä asiakirja, johon kirjataan tiedot [näyttötutkintoon](#) liittyvästä [henkilökohtaistamisesta](#)

huomautus

Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan laatii [koulutuksen järjestäjä](#) yhdessä [tutkinnon suorittajan](#) kanssa.

Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksessa (25.6.2015) ammatilliseen aikuiskoulutukseen liittyvästä henkilökohtaistamisesta.

Henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan merkitään muun muassa tutkinnon suorittajan aiemmin hankkima ja osoittama osaaminen, tiedot niistä [tutkinnon osista](#), jotka on ilmoitettu [tutkintotoimikunnalle](#) niiden liittämiseksi tutkintosuoritukseen, tiedot niistä tutkinnon osista, joista on tehty tutkintotoimikunnalle esitys [osaamisen tunnustamista](#) varten; [näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen](#) ja muun ammattitaidon hankkimisen tarve; tarvittava [ohjaus](#) ja tuki; mahdollisesti tarvittavat opiskeluvalmiuksia parantavat opinnot.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 531/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite [henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma](#).

Käsitteen tunnus: c934

Luokka: <amatillinen koulutus>

264

**henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma;
HOVS**

sv individuell studie- och träningsplan

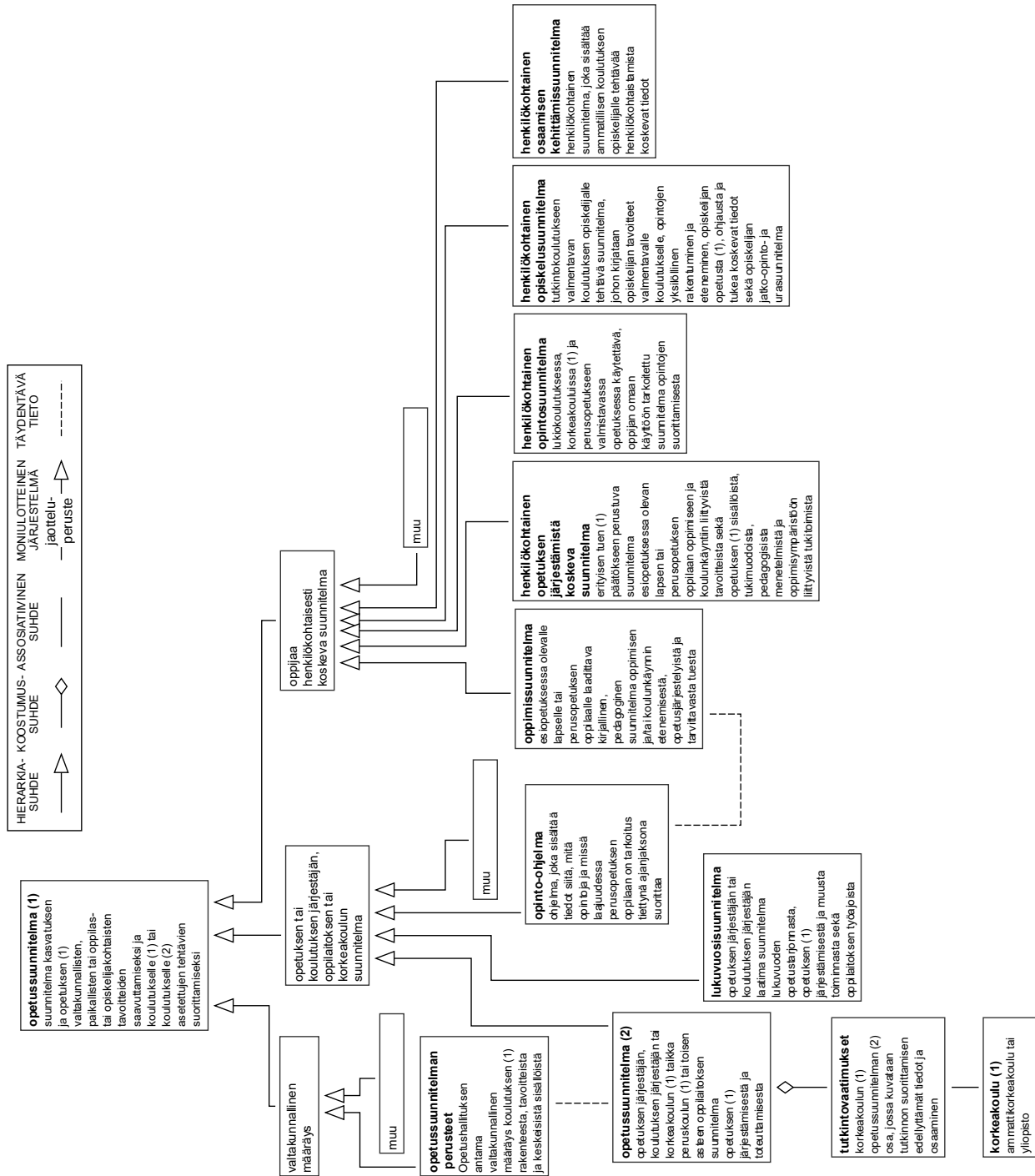
en individual study and training plan

huomautus

Käsitteen tiedoissa oli virheitä Opetus- ja koulutussanaston toisessa laitoksessa. Katso tämän käsitteen sijaan käsitteet [henkilökohtainen opintosuunnitelma](#) ja [henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma](#).

Käsitteen tunnus: c283

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>



Käsitekaavio 29. Opetussuunnitelma.

4.4.1.1 Opetussuunnitelmaan liittyviä käsitteitä

265

<lukiokoulutus>

aihekokonaisuus

sv temaområde;
ämneshelhet (2);
genomgående tema;
ämnesområde

en cross-curricular theme

määritelmä

lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa annettu, *opetuksen (1)* eheyttämiseen pyrkivä teema, jolla on liittymäkohtia useisiin *oppiaineisiin* ja jota käsitellään eri oppiaineiden yhteydessä ja *oppilaitoksen* muussa toiminnassa

huomautus

Esimerkkejä *lukiokoulutuksen* vuoden 2015 opetussuunnitelman perusteiden mukaisista aihekokonaisuuksista ovat ”ihmisenä kasvaminen”, ”kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys” sekä ”osallistuva kansalaisuus”.

Aihekokonaisuus on lukiolain (714/2018), lukioasetuksen (810/2018) ja niiden nojalla annettavien lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteiden* myötä siirtymäajan puitteissa vanheneva käsite.

Käsitteellä aihekokonaisuus, samoin kuin lukiolain 714/2018 myötä tulleilla käsitteillä *laaja-alainen osaaminen* ja *temaattiset opinnot*, on *opetusta (1)* eheyttävä tehtävä.

Käsite aihekokonaisuus on mainittu myös perusopetuslaissa (628/1998). OKSAn 2. laitoksessa käsite on kuitenkin määritelty vain lukiokoulutuksen näkökulmasta.

Käsitteen tunnus: c285

Luokka: <lukiokoulutus>

266

<lukiokoulutus>

laaja-alainen osaaminen

sv mångsidig kompetens
en transversal competence

määritelmä

osaaminen, joka rakentuu tiedoista, taidoista, arvoista, asenteista ja tahdosta, jotka tarvitaan *lukiokoulutuksen opiskelijan* hyvää yleissivistystä ja hyväksi ihmiseksi kasvamista, kestäväen tulevaisuuden rakentamista sekä jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksia varten

huomautus

Laaja-alaisella osaamisella on lukiokoulutusta eheyttävä tehtävä. *Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa* 2019 laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat lukiokoulutuksen *oppiaineiden* yhteiset tavoitteet.

Laaja-alaisen osaamisen kuusi osa-alueita ovat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen, eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Käsite laaja-alainen osaaminen on käytössä lukiokoulutuksen lisäksi myös *varhaiskasvatuksessa*, *esiopetuksessa* ja *perusopetuksessa*. OKSAn 2. laitoksessa käsite on kuitenkin määritelty vain lukiokoulutuksen näkökulmasta.

Vrt. *temaattiset opinnot*.

Käsitteen tunnus: c1638

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa](#)

267

opetuksen eriyttäminen

sv differentiering av undervisningen
en differentiation of teaching

määritelmä

toiminta, jossa samaan *opetusryhmään (2)* kuuluville *oppilaille* tai *opiskelijoille* annetaan *opetusta (1)* heidän toisistaan poikkeavien tarpeidensa mukaisesti

huomautus

Eriyttämisessä voidaan tarpeiden mukaan vaihdella *opiskelun* laajuutta, syvyyttä ja etenemisnopeutta. Eriyttäminen voi tapahtua esimerkiksi opetuksen (1) sisältöjä, käytettäviä *opetusmateriaaleja* ja menetelmiä, työtapoja, kotitehtävien määrää ja käytettävissä olevaa aikaa vaihtelemalla.

Käsitteen tunnus: c286

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

268

koulutuksen tavoitteet *pl*;

> **esiopetuksen tavoitteet** *pl*;

> **perusopetuksen tavoitteet** *pl*;

> **lukiokoulutuksen tavoitteet** *pl* <valtioneuvoston asetus 942/2014>;

> **lukiokoulutuksen tehtävät** *pl* <lukion opetussuunnitelman perusteet 2015>;

> **lukiokoulutuksen tarkoitus** <lukiolaki 714/2018>

mieluummin kuin: opetuksen tavoitteet *pl* <esiopetus, perusopetus>

sv utbildningens mål *n pl*;

> mål *n pl* för förskoleundervisningen;

> mål *n pl* för den grundläggande utbildningen;

> gymnasieutbildningens mål *n pl*

hellre än: mål *n pl* för undervisningen

en mission of education;

> mission of general upper secondary education <lukiokoulutuksen tavoitteet>

määritelmä

niiden päämäärien kokonaisuus, joihin *koulutuksella (1)* pyritään

huomautus

Esiopetuksen ja *perusopetuksen* tavoitteista on säädetty perusopetuslaissa (628/1998) ja valtioneuvoston asetuksessa perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (422/2012).

Lukiokoulutuksen tavoitteista on säädetty lukiolaissa (629/1998) sekä valtioneuvoston asetuksessa lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (942/2014).

Perusopetuksen tavoitteita ovat esimerkiksi tukea *oppilaan* kasvamista ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen, tarjota elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja, lisätä sivistystä ja tasa-arvoa ja turvata yhdenvertaisuutta.

Lukiokoulutuksen tavoitteita ovat lain 942/2014 mukaan esimerkiksi tukea *opiskelijan* tasapainoista henkistä, fyysistä ja sosiaalista kasvua sekä edistää elämän, ihmisoikeuksien, kestävän kehityksen, ympäristön ja kulttuurien monimuotoisuuden kunnioittamista.

Esi- ja perusopetuksella on yleis- ja erityistavoitteet. Valtioneuvoston asetuksessa 422/2012 säädetään perusopetuksen yleiset tavoitteet ja asetuksen 5 §:ssä lisäksi muille kuin *oppivelvollisuuttaan* suorittaville oppilaille annettavan *opetuksen (1)* erityiset tavoitteet.

opetuksen tavoitteet: Säädöksissä (esim. perusopetuslaki 628/1998 ja valtioneuvoston asetus 422/2012) käytetään lyhyttä termimuotoa ”opetuksen tavoitteet”, jolla viitataan sekä käsitteeseen esiopetuksen tavoitteet ja että käsitteeseen perusopetuksen tavoitteet. Termin opetuksen tavoitteet käyttäminen koulutuksen (1) tavoitteista ei kuitenkaan ole suositeltavaa, sillä termillä opetuksen tavoitteet viitataan myös yksittäisten *oppiaineiden* tavoitteisiin. Esimerkiksi perusopetuksen osalta oppiaineiden tavoitteista on säädetty *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c287

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

269

opetustunti

sv lektion;
undervisningstimme
en lesson
not: teaching hour

määritelmä

yksikkö, joka ilmaisee [opetukseen \(1\)](#) käytettävää aikamäärää tuntia kohti

huomautus

Opetustuntia käytetään aikayksikkönä opetuksessa (1), opetuksen (1) suunnittelussa ja hallinnossa.

Käsitteen tunnus: c288

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

4.4.2 Koulutustarjonta

270

koulutustarjonta

sv utbildningsutbud *n*
en study opportunities available;
provision of study opportunities;
education and training provision

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu tietyssä aikana tarjottavista [koulutusmahdollisuuksista](#), tarjolla olevia [aloituspaikkoja](#) koskevista tiedoista sekä muista koulutusmahdollisuuksiin liittyvistä tiedoista

huomautus

Tarjottavista koulutusmahdollisuuksista voidaan antaa tietoa esimerkiksi verkkopalveluissa tai opinto-oppaissa.

Käsite koulutustarjonta voidaan ymmärtää myös muilla tavoilla. Esimerkiksi [hakijan](#) kannalta koulutustarjonta on kokonaisuus, joka muodostuu [koulutustoimijoiden](#) tarjoamista koulutusmahdollisuuksista yhteensä. Yksittäisen koulutustoimijan näkökulmasta koulutustarjonta voidaan ymmärtää toimijan itsensä tarjoamien [koulutuksen toteutusten](#) kokonaisuudeksi.

Käsitteen tunnus: c289

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#)

271

opetustarjonta <perusopetus, ammatillinen, lukiokoulutus, korkeakoulut>;

opintotarjotin <lukiokoulutus>;

opintojaksotarjotin <lukiokoulutus>

ei: > kurssitarjotin <lukiokoulutus> (vanhentunut)

sv undervisningsutbud *n*

en teaching on offer;

available courses and modules;

> course selection <lukiokoulutuksen opintojaksoista>;

> courses on offer <opintojaksoista>;

> available courses <opintojaksoista>

rather than: available teaching;

available instruction

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu yksittäisistä [opintojaksoista](#), [opintokokonaisuuksista \(1\)](#), [opintokokonaisuuksista \(2\)](#) tai [tutkinnon osista](#), joiden suorittamismahdollisuutta tietyssä aikana tarjotaan, tai ([perusopetuksen](#) osalta) [oppiaineiden oppimääristä](#), joita tietyssä aikana on tarkoitus suorittaa

huomautus

Ero [koulutustarjonnan](#) ja opetustarjonnan välillä on, että koulutustarjonta on suunnattu henkilöille, jotka eivät toistaiseksi opiskele kyseisessä [koulutusorganisaatiossa](#) tai [koulutuksessa \(2\)](#); opetustarjonta puolestaan on tarkoitettu tarjoavan koulutusorganisaation [oppilaille](#) tai [opiskelijoille](#).

Käsitteen tunnus: c290

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

272

koulutustarjonnan koulutuslaji;

koulutuslaji

sv typ av utbildning inom utbildningsutbud

en type of education

not: form of education

huomautus

[Koulutuksen hakumenettelyn](#) ja [opiskelijavalinnan](#) yhteydessä [hakijoille](#) näytettävät koulutuslajivaihtoehdot ovat tällä hetkellä (tammikuu 2018) nuorten koulutus ja [aikuiskoulutus](#). Esimerkkejä: nuorten ja aikuisten [lukiokoulutus](#) sekä aikuisten [perusopetus](#).

Termi (koulutustarjonnan) koulutuslaji ei näy [hakijalle](#) (esim. Opintopolussa tai muussa viestinnässä), vaan se on käytössä lähinnä opintohallinnon puolella.

Käsitteen tunnus: c291

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

273

opintojen laajuus <lukiokoulutus, tutkintokoulutukseen valmentava koulutus, korkeakoulut>;
osaamisen laajuus <ammattillinen koulutus>;
> **oppimäärän laajuus (2)** <lukiokoulutus>

sv studiernas omfattning;
omfattning av studierna
en scope of studies;
scope of competence (??) <ammattillinen>
rather than: range of studies;
extent of studies

määritelmä

ominaisuus, joka liittyy suoritettavaan opintojen osaan tai kokonaisuuteen ja joka kuvaa kyseiseen yksikköön liittyvää *opiskelijan* työmäärää, annettavan *opetuksen (2)* määrää tai yksikköön sisältyvän osaamisen kattavuutta, vaikeusastetta ja merkittävyyttä

huomautus

Opintojen laajuus on ominaisuus, joka liittyy

- *ammattillisessa koulutuksessa: tutkintoon, tutkinnon osaan tai opintojaksoon*
 - *lukiokoulutuksessa: lukiokoulutuksen koko oppimäärään, yksittäisen oppiaineen oppimäärään, moduuliin (1) ja opintojaksoon*
 - *tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa: koulutukseen (2) tai koulutuksen osaan ja*
 - *korkeakouluissa (1): tutkintoon, opintojaksoon ja opintokokonaisuuteen (1)*
- ja kuvaa

- ammattillisessa koulutuksessa: osaamisen kattavuutta, vaikeusastetta ja merkittävyyttä suhteessa *ammattitaitovaatimuksiin* ja *osaamistavoitteisiin (2)*

- lukiokoulutuksessa: opiskelijalle annettavan *opetuksen (2)* määrää

- tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa: opiskelijalle annettavan *opetuksen (2)* ja *ohjauksen* määrää ja

- korkeakouluissa (1): suorittamiseen vaadittavan opiskelijan työn määrää.

Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa opintojen laajuus ilmaistaan *viikkoina*.

Ammattillisessa koulutuksessa osaamisen laajuus ilmaistaan *osaamispisteinä*.

Lukiokoulutuksessa pakollisten opintojen ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen laajuudesta säädetään lukioasetuksella (810/2018). Lukiokoulutuksen oppimääriin kuuluvien opintojen laajuus ilmaistaan opintojen keston mukaan *opintopisteinä (1)*. Lukiokoulutuksessa käytetään käsitteen opintojen laajuus lisäksi käsitettä *oppimäärä*.

Korkeakouluissa (1) opintojen laajuus ilmaistaan *opintopisteinä (2)*.

Perusopetuksessa käsitettä opintojen laajuus vastaa käsite *oppimäärä*.

Ks. myös *opintojen laajuusyksikkö*.

Käsitteen tunnus: c293

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*, *Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö* ja *Osaaminen ja sen lähikäsitteitä*

274

<ammattillinen koulutus>

osaamisala

ei: koulutusohjelma (1) (vanhentunut)

sv kompetensområde *n*
inte: utbildningsprogram *n* (1) (föråldrad)

en competence area
not: training programme

määritelmä

itsenäiseen työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvä suuntautuminen *ammattillisen tutkinnon* sisällä

huomautus

Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan *ammattillisessa perustutkinnossa* osaamisalana voi olla lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen osaamisala tai vammaistyön osaamisala.

Käsitteen tunnus: c299

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*

275

suuntautumisvaihtoehto <yliopisto, ammattikorkeakoulu>;

erikoistumisala <yliopisto, ammattikorkeakoulu>;

opintosuunta <yliopisto>;

linja

sv studieinriktning;
inriktningsalternativ;
studieriktning

en specialisation;
specialist option <yliopisto>

määritelmä

opintokokonaisuuksien (2) tai *tutkinnon osien* joukko, jonka valitseminen ja suorittaminen suuntaa *koulutuksen (2)* sisältöä tiettyyn aihepiiriin tai tietylle alalle

huomautus

Suuntautumisvaihtoehto-termillä viitataan keskenään vaihtoehtoisiin valintoihin, joilla on merkitystä myös *opiskeluoikeuden* suhteen. Kun *opiskelijan* opiskeluoikeuteen täsmennetään yksi suuntautumisvaihtoehto, muut vaihtoehtoiset suuntautumisvaihtoehdot opintoineen eivät ole opiskelijalle mahdollisia ilman eri menettelyä.

Yliopistossa suuntautumisvaihtoehdon valitseminen voi tulla kyseeseen *tutkintoon* johtavassa koulutuksessa (2).

Käsitteen tunnus: c302

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

276

osaamistavoitteet *pl* (1);

osaamisen tavoitteet *pl*

sv lärandemål *n pl* <korkeakoulut>;
mål *n pl* för kunnandet (1) <ammattillinen koulutus>

en learning outcomes *pl* (1);
intended learning outcomes *pl* <kun tarvitaan tehdä ero osaamistavoitteet vs. oppimistulokset> (new term);
defined learning outcomes *pl* <kun tarvitaan tehdä ero osaamistavoitteet vs. oppimistulokset> (new term);
learning objectives

määritelmä

tavoitteet, jotka ilmaisevat, mitä *opiskelijan* odotetaan *oppimiseen* osallistumisen jälkeen tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä

huomautus

Koulutuksen (1) alan eurooppalaisen yhteistyön avulla on otettu laajasti käyttöön osaamistavoitteiden (1) kuvaaminen. Osaamista voidaan kuvata sekä koulutuksellisenä että ammattillisena tavoitteena.

Vertaa käsitettä osaamistavoitteet (1) lähikäsitteeseen *oppimistulokset*. Osaamistavoitteilla (1) tarkoitetaan sitä, mitä opiskelijan odotetaan *opintojakson* tai -kokonaisuuden suoritettuaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä. *Oppimistuloksilla* taas tarkoitetaan samaa kuin termillä *saavutetut osaamistavoitteet* eli sitä tietämistä, ymmärtämistä ja osaamista, jonka opiskelija on oppimistyönsä tuloksena opintojakson tai -kokonaisuuden suoritettuaan saavuttanut. Osaamistavoitteet (1) -käsite esiintyy esimerkiksi *yliopistojen* opintojaksokuvauksissa; oppimistulokset taas esimerkiksi PISA-tulosten yhteydessä.

Ammatillisessa koulutuksessa käytetään *yhteisten tutkinnon osien* ja *valmentavan koulutuksen osien* kohdalla geneerisen käsitteen osaamistavoitteet (1) sijaan käsitettä *osaamistavoite* (2). *Ammatillisten tutkinnon osien* kohdalla vastaava käsite on *ammattitaitovaatimus*.

lärandemål: Ruotsin käsitteen lärandemål voidaan hahmottaa koostuvan suppeammista käsitteistä, kuten kunskapsmål, färdighetsmål ja attitydmål.

learning outcomes (1), intended learning outcomes, defined learning outcomes: Termiä learning outcomes käytetään kahden eri käsitteen englannin vastineena: yhtäältä osaamistavoitteet (1) ja toisaalta *oppimistulokset*. (Sanan outcome(s) perusmerkitys englannin kielessä on 'tulos', 'tulokset'.) Mikäli mahdollista, onkin suositettavaa käyttää tarkempia englanninkielisiä vastinetermejä, jotka kuvaavat, kummasta käsitteestä on kyse: osaamistavoitteista (1) vastinetta "intended learning outcomes" tai "defined learning outcomes" ja *oppimistuloksista* vastinetta "achieved learning outcomes".

Käsitteen tunnus: c303

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta*, *Osaamistavoitteet* ja *Osaaminen ja sen lähikäsitteitä*

277

oppimistulokset *pl*;

saavutetut osaamistavoitteet *pl* (uudistermi)

sv inlärningsresultat *n* <perusopetus, ammatillinen koulutus>;
lärresultat *n* <perusopetus, ammatillinen koulutus>

en learning outcomes (2);
achieved learning outcomes <kun tarvitaan tehdä ero osaamistavoitteet vs. oppimistulokset> (new term);
learning achievements *pl*;
learning attainments *pl*

määritelmä

tulokset, jotka ilmaisevat, mitä *oppilas* tai *opiskelija* tietää, ymmärtää tai osaa tehdä osallistuttuaan *oppimiseen*

huomautus

Vertaa käsitettä oppimistulokset lähikäsitteeseen *osaamistavoitteet (1)*. Osaamistavoitteilla (1) tarkoitetaan sitä, mitä opiskelijan odotetaan opintojakson tai -kokonaisuuden suoritettuaan tietävän, ymmärtävän tai osaavan tehdä. Oppimistuloksilla taas tarkoitetaan samaa kuin ilmaisulla ”saavutetut osaamistavoitteet” eli sitä tietämistä, ymmärtämistä ja osaamista, jonka opiskelija on oppimistyönsä tuloksena *opintojakson* tai -kokonaisuuden suoritettuaan saavuttanut. Osaamistavoitteet (1) -käsite esiintyy esimerkiksi *yliopistojen* opintojaksokuvauksissa; oppimistulokset taas esimerkiksi PISA-tulosten yhteydessä.

learning outcomes (2): Termiä learning outcomes käytetään kahden eri käsitteen englannin vastineena: yhtäältä *osaamistavoitteet (1)* ja toisaalta oppimistulokset. Mikäli mahdollista, onkin suositettavaa käyttää tarkempia englanninkielisiä vastinetermejä, jotka kuvaavat, kummasta käsitteestä on kyse: *osaamistavoitteista (1)* vastinetta ”intended learning outcomes” tai ”defined learning outcomes” ja oppimistuloksista vastinetta ”achieved learning outcomes”.

Käsitteen tunnus: c1631

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <arviointi>

278

tutkinnon vaativuustaso

sv examens kvalifikationsnivå;
examens kravnivå

en qualifications level <EQF-viitekehysten yhteydessä>

määritelmä

luokka, jollaisiin *tutkinnot* jaotellaan niiden edellyttämän tai tuottaman osaamisen perusteella

huomautus

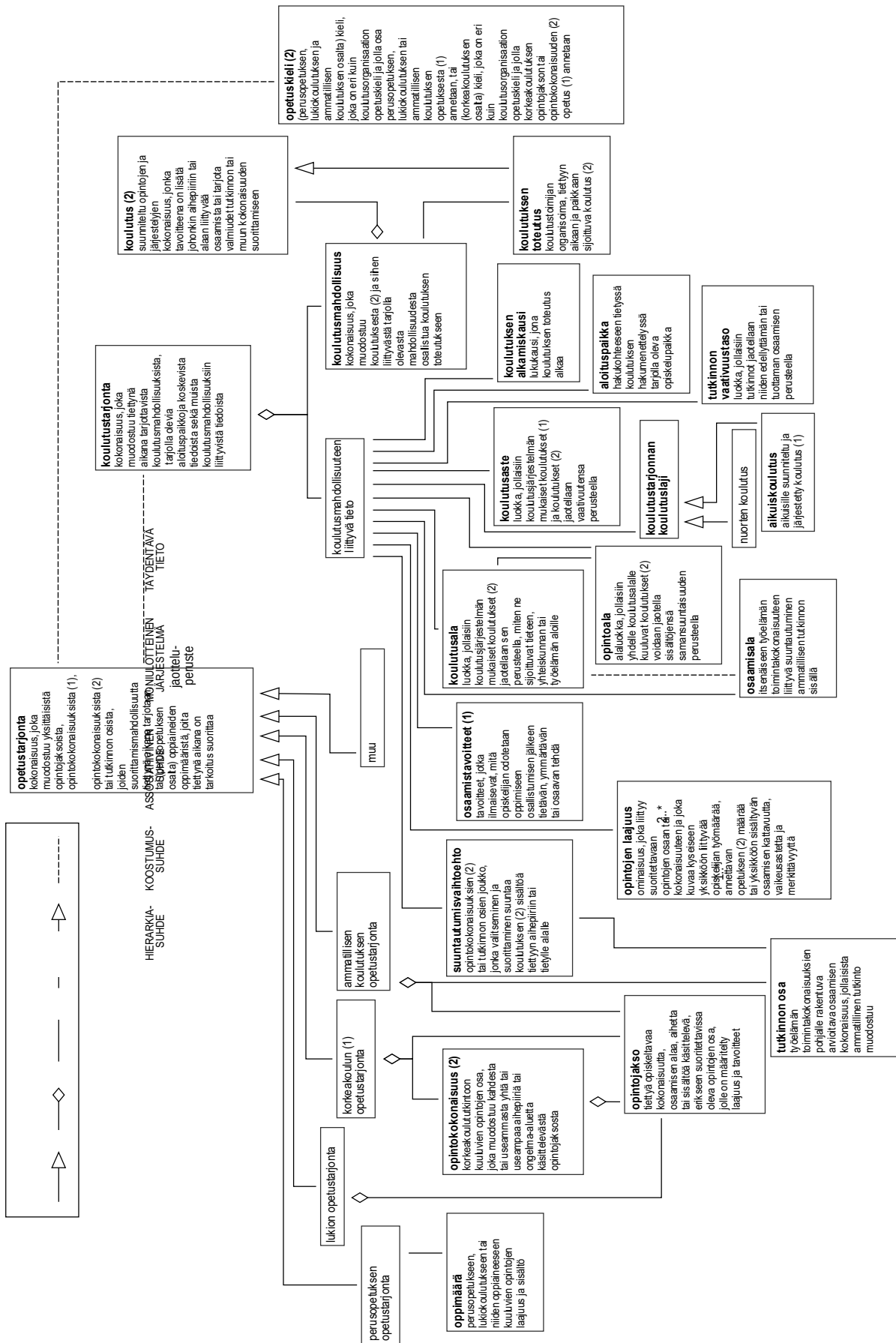
Suomessa tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys rakentuu eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten (EQF) pohjalle. Viitekehysten ja tutkinnon vaativuustasojen tarkoituksena on lisätä tutkintojen kansainvälistä vertailtavuutta. Viitekehysten mukaan kuhunkin tutkinnon vaativuustasoon liittyvä osaaminen ilmaistaan tietoina, taitoina ja pätevyyksinä.

Viitekehysten mukaisia tutkinnon vaativuustasoja on kahdeksan. Esimerkiksi *perusopetuksen oppimäärä* sijoittuu tasolle 2, *ylioppilastutkinto*, *lukiokoulutuksen oppimäärä*, *ammatilliset perustutkinnot* ja *ammattitutkinnot* sijoittuvat tasolle 4, *erikoisammattitutkinnot* tasolle 5, *ammattikorkeakoulututkinnot* ja *alemmat korkeakoulututkinnot* tasolle 6, *ylemmät korkeakoulututkinnot* tasolle 7 ja *korkeakoulujen (1) jatkotutkinnot* tasolle 8.

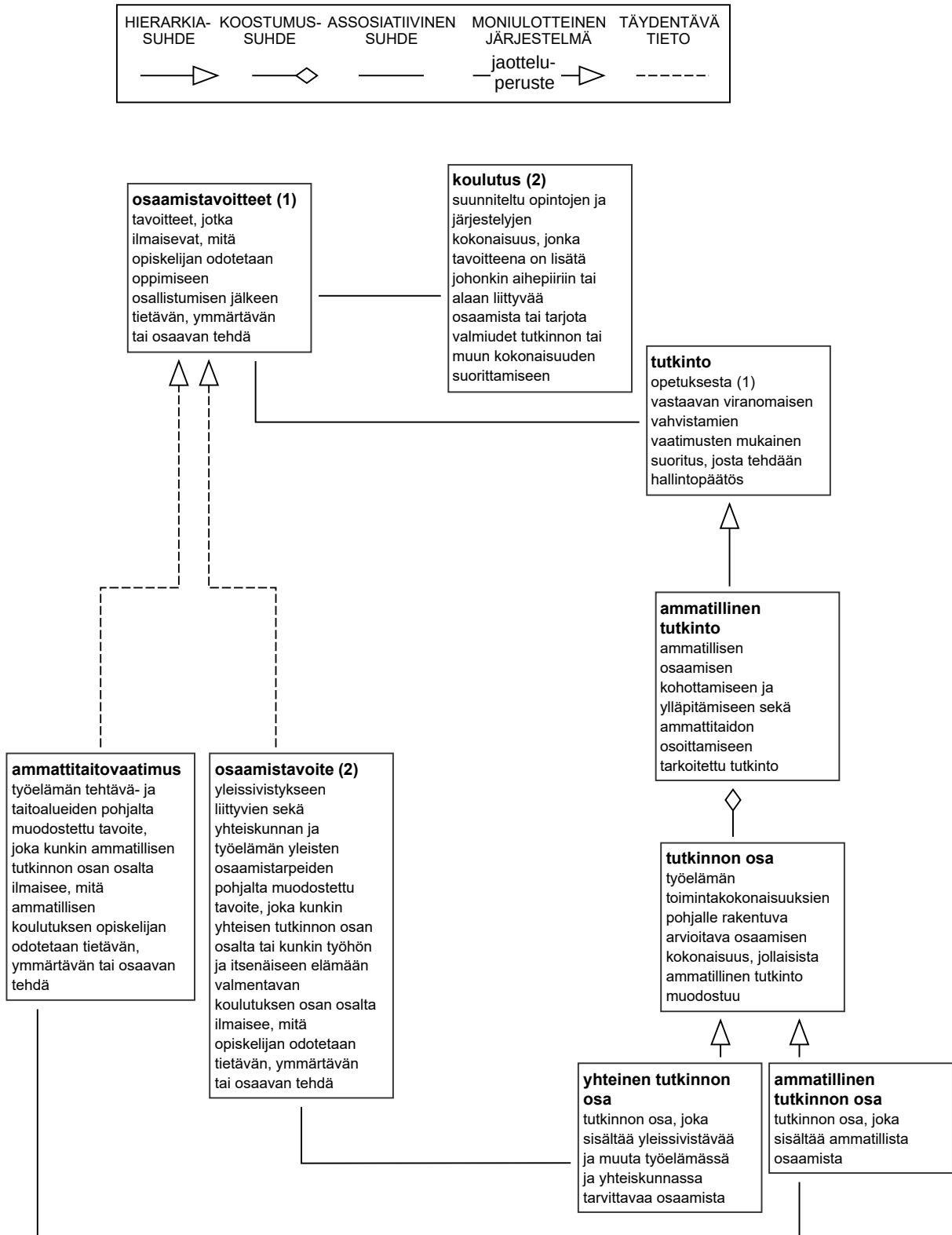
Käsitteen tunnus: c305

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitteekaavio: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)



Käsitekaavio 30. Koulutustarjonta ja opetustarjonta.



Käsittekaavio 31. Osaamistavoitteet.

4.5 Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

279

asiointikieli

sv kontaktspråk;
kommunikationsspråk
en communication language

määritelmä

asiakkaan tarjolla olevista kielistä valitsema kieli, jota viranomaisen halutaan käyttävän vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa

huomautus

Käsitteen tiedot perustuvat Julkisen hallinnon yhteisessä sanastossa julkaistuihin tietoihin, ks. [asiointikieli](#).

Käsitteen tunnus: c1612

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#)

280

varhaiskasvatuksen toimintakieli

sv verksamhetsspråk inom småbarnspedagogik;
språk inom småbarnspedagogik
en language used in early childhood education and care;
language used in ECEC

määritelmä

kieli, jota käytetään [varhaiskasvatuksessa lapsen](#) ja [varhaiskasvatushenkilöstön](#) kesken

huomautus

Varhaiskasvatustilain (540/2018, 8 §) mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi voi saada varhaiskasvatusta lapsen äidinkielenä olevalla suomen, ruotsin tai saamen kielellä.

Varhaiskasvatuksen toimintakieli vastaa [perusopetuksen opetuskieltä \(2\)](#).

Varhaiskasvatusta voidaan antaa myös muilla kielillä.

Käsitteen tunnus: c1610

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#)

281

koulutusorganisaation opetuskieli;
opetuskieli (1);
koulun opetuskieli <perusopetus>;
perusopetuslain mukainen opetuskieli <perusopetus>;
oppilaitoksen opetuskieli <lukiokoulutus>;
ammattillisen koulutuksen opetuskieli <ammattillinen koulutus>;
korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli <korkeakoulut>

sv undervisningsspråk *n* (1);

undervisnings- och examensspråk *n*

en language of instruction (1) <perusopetus, lukiokoulutus, ammattillinen koulutus>;

language of instruction, examinations and degrees <korkeakoulut>

rather than: language of instruction and degrees <korkeakoulut>

not: language of instruction and examination <yliopistolain 558/2009 käännöksessä>

määritelmä

kieli, jolla *koulutuksen järjestäjällä* tai *koulutusorganisaatiolla* on velvollisuus antaa *opetus (1)* tai *koulutus (1)* tai *tutkinnon* ja tutkintoon sisältyvien opintojen suorittamismahdollisuus

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan *peruskoulun (1)* opetuskieli (1) ja muualla kuin *peruskoulussa (1)* järjestettävässä *perusopetuksessa* käytettävä kieli on joko suomi tai ruotsi. Niiden ohella opetuskielenä (1) voi olla saame, romani tai *viittomakieli*. Lisäksi erillisessä *opetusryhmässä (2)* tai *oppilaitoksessa* koulutusorganisaation opetuskieli voi olla muu kuin jokin näistä kielistä.

Ammattillisen koulutuksen opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaan ammatillisen koulutuksen opetuskieli voi olla suomi, ruotsi tai saame. Koulutuksen järjestäjä voi olla myös kaksikielinen, jolloin opetuskielinä ovat suomi ja ruotsi. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätyn opetuskielen (1) lisäksi koulutuksen järjestäjä voi antaa *opetusta (1)* toisella kotimaisella kielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai vieraalla kielellä (vrt. *opetuskieli (2)*).

Lukiolain (714/2018) mukaan *lukiokoulutuksessa* koulutusorganisaation opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Koulutusorganisaation opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Niiden lisäksi koulutusorganisaation opetuskielenä voi olla saame, romani tai viittomakieli taikka muu *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätty kieli.

Ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkintokieli määrätään ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun toimiluvassa*.

Yliopistojen opetus- ja tutkintokielistä säädetään yliopistolaisissa (558/2009). Lain mukaan esimerkiksi Helsingin yliopiston opetus- ja tutkintokielet ovat suomi ja ruotsi ja Åbo Akademin ja Svenska handelshögskolanin opetus- ja tutkintokieli on ruotsi. Useiden muiden yliopistojen opetus- ja tutkintokieli on lain mukaan suomi. Yliopisto voi lisäksi päättää muun kielen kuin lain mukaisen opetus- ja tutkintokielensä käyttämisestä opetus- ja tutkintokielenä ja *opintosuorituksissa* (ks. *opintosuorituksen kieli*).

Vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitämisluvissa on määritelty opetuskieli (1), suomi tai ruotsi; saamelaisalueilla yhdellä vapaan sivistystyön oppilaitoksella saamen kieli.

Käsitteen tunnus: c308

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinrossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

282

opetuskieli (2)

sv undervisningsspråk *n* (2)
en language of instruction (2)

määritelmä

(perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osalta) kieli, joka on eri kuin *koulutusorganisaation opetuskieli* ja jolla osa *perusopetuksen*, *lukiokoulutuksen* tai *ammatillisen koulutuksen opetuksesta* (1) annetaan, tai (korkeakoulutuksen osalta) kieli, joka on eri kuin *koulutusorganisaation opetuskieli* ja jolla *korkeakoulutuksen opintojakson* tai *opintokokonaisuuden* (2) *opetus* (1) annetaan

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan perusopetuksessa erillisessä *opetusryhmässä* (2) tai *peruskoulussa* (1) opetus (1) voidaan antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin *koulun opetuskielellä*. Esimerkiksi saamelaisten kotiseutualueella asuvien saamen kieltä osaavien *oppilaiden* opetus (1) tulee antaa pääosin saamen kielellä. Tällaisessa tapauksessa perusopetuslain mukainen *koulun opetuskieli* voi olla suomi tai ruotsi ja opetuskielenä (2) käytetään saamen kieltä.

Lukiolain (714/2018) mukaan osa *lukiokoulutuksen oppimäärän opetuksesta* (1) voidaan antaa myös muulla kuin koulutusorganisaation opetuskielellä, jos tämä ei vaaranna *opiskelijan* mahdollisuutta seurata opetusta (1) ja suorittaa oppimäärä ja *ylioppilastutkinto*.

Opetuskielestä (2) voidaan päättää *lukion* (1) paikallisessa *opetussuunnitelmassa* (2).

Esimerkkinä voidaan mainita suomenkielisessä *lukiossa* (1) englannin kielellä annettava matematiikan *opetus* (1).

Korkeakouluissa (1) opetuskielellä (2) viitataan kieleen, jota opetustilanteessa käytetään, ei *opintosuorituksen kieleen* (esimerkiksi *opintojakson* tai *opintokokonaisuuden* (2) suorituskielem).

Käsitteen tunnus: c865

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaaviot: *Koulutustarjonta ja opetustarjonta* ja *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa* (1), *koulutuksessa* (1), *opintosuorituksessa* ja *tutkinnoissa käytettävä kieli* sekä *opetus* (1) ja *koulutus* (1) kielen mukaan

283

kohdekieli

sv målspråk
en target language

määritelmä

kaksikielisessä *perusopetuksessa* käytettävä *opetuskieli* (2), joka on eri kuin *koulun opetuskieli* ja jolla osa kaksikielisestä *opetuksesta* (1) annetaan

huomautus

Esimerkiksi *peruskoulun* (1) *opetuskieli* (1) voi olla suomi, mutta peruskoulussa (1) voidaan antaa myös suomi–englanti-opetusta, jossa englanti on nk. kohdekieli.

Huom.: Kääntämisen ja tulkauksen erikoisalalla termillä kohdekieli viitataan eri käsitteeseen: kieleen, jolle käännetään tai tulkataan (vertaa *lähtökieli*, joka on kieli, josta käännetään tai tulkataan [lähde: Tieteen termipankki, viitattu 22.2.2019]). Tätä toista kohdekieli-käsitettä käytetään muun muassa asioimistulkauksen *ammattitutkinnon tutkinnon perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c1614

Luokka: <perusopetus>

Käsitteekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa* (1), *koulutuksessa* (1), *opintosuorituksessa* ja *tutkinnoissa käytettävä kieli* sekä *opetus* (1) ja *koulutus* (1) kielen mukaan

284

ammattillisen koulutuksen tutkintokieli <ammattillinen tutkintokoulutus>;
opintosuorituksen kieli <lukiokoulutus, korkeakoulutus>

sv examensspråk *n* <ammattillinen koulutus: tutkintokieli>;
> utbildningsanordnarens examensspråk *n* <ammattillinen koulutus: koulutuksen järjestäjän tutkintokieli>;
studiespråk *n* <lukiokoulutus, korkeakoulutus ??>
en language of qualification <ammattillisen koulutuksen tutkintokieli>;
language of learning <lukiokoulutuksen ja korkeakoulun opintosuorituksen kieli>

määritelmä

kieli, jolla *oppija* suorittaa *ammattillisen tutkinnon* tai *tutkinnon osan* tai tekee *lukiokoulutukseen* tai *korkeakoulutukseen* kuuluvan *opintosuorituksen*

huomautus

Ammattillisen koulutuksen tutkintokielellä *ammattillisen tutkintokoulutuksen opiskelija* osoittaa *tutkinnon* edellyttämän ammattitaidon ja osaamisen. *Ammatillisessa koulutuksessa todistukset (1)* annetaan tutkintokielellä. Ammatillisen *koulutuksen järjestäjän* tutkintokieliä ovat *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätyt *ammattillisen koulutuksen opetuskielet* sekä *järjestämisluvassa* tutkinnoittain määrätyt muut kielet.

Lukiokoulutuksessa opintosuorituksen kieli voi olla *koulutusorganisaation opetuskieli, opetuskieli (2)* tai muu kieli.

Yliopistojen osalta esimerkkinä opintosuorituksen kieli -käsitteestä voidaan mainita tapaus, jossa *opiskelija* suorittaa *opintojakson* kirjatentillä lukemalla englanninkielistä tenttikirjallisuutta ja vastaamalla kysymyksiin suomeksi. OKM:n tekemän yliopistojen opintopistetiedonkeruun mukaan opintosuorituksen kieli on tässä tapauksessa suomi.

Käsitteen tunnus: c309

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

285

vieraskielinen opetus

sv undervisning på främmande språk
en teaching provided in a foreign language

määritelmä

muulla kielellä kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä annettu *opetus (1)*

huomautus

Termillä vieraskielinen opetus ei tarkoiteta opetusta (1), joka annetaan muulla kuin *koulutusorganisaation opetuskielellä* tai henkilön äidinkielellä.

Vrt. lähikäsite *vieraskielinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: c306

Käsittekaaviot: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opetus (1)*

286

vieraskielinen koulutus

sv utbildning på främmande språk
en education provided in a foreign language

määritelmä

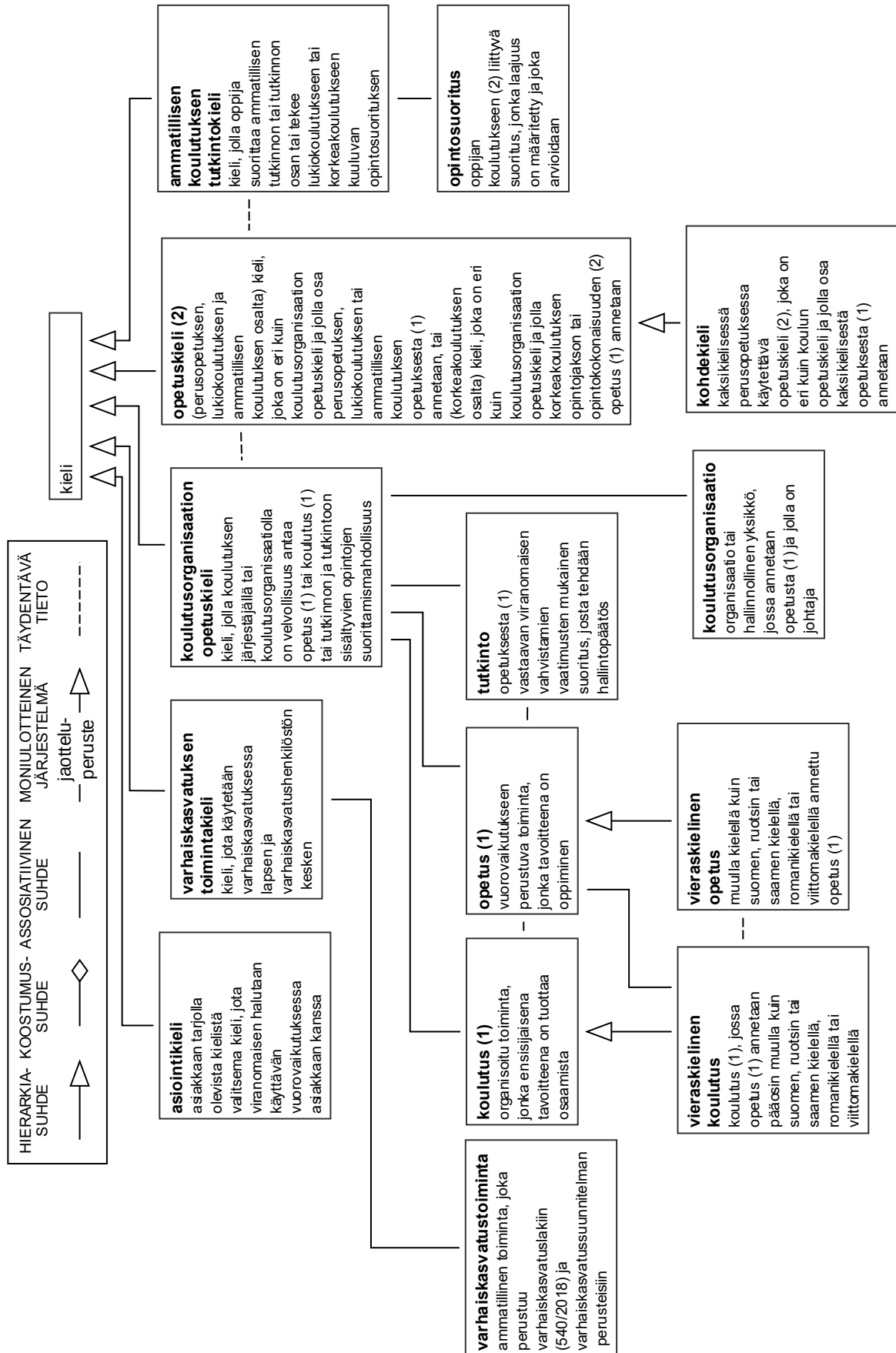
koulutus (1), jossa *opetus (1)* annetaan pääosin muulla kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä

huomautus

Vrt. lähikäsite *vieraskielinen opetus*.

Käsitteen tunnus: c307

Käsittekaaviot: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Koulutus (1) oppivelvollisuuden kuuluminen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan*



Käsitekaavio 32. Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.

4.6 Opintojen ja osaamisen mitoitust ja laajuus

287

**opintojen laajuusyksikkö;
opintojen mitoitussyksikkö;
osaamisen laajuusyksikkö <ammattillinen koulutus>**

sv enhet för studiernas omfattning

en unit of scope;

unit of the scope of studies

määritelmä

yksikkö, jolla ilmaistaan *perusopetuksen* tai siihen kuuluvan *oppiaineen oppimäärän* laajuutta, *ammattillisen koulutuksen osaamisen laajuutta* taikka *lukiokoulutuksen, tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* tai *korkeakoulujen (1) opintojen laajuutta*

huomautus

Perusopetuksessa opintojen laajuusyksikkö on *vuosiviikkotunti*, tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa opintojen laajuusyksikkö on *viikko*, lukiokoulutuksessa opintojen mitoitussyksikkö on *opintopiste (1)*, ammattillisessa koulutuksessa osaamisen laajuusyksikkö on *osaamispiste* ja korkeakouluissa (1) opintojen laajuusyksikkö on *opintopiste (2)*.

Käsitteen tunnus: c294

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

288

vuosiviikkotunti

sv årsveckotimme

en weekly lesson per year;

average weekly instruction time per year <selittävä käännös>

määritelmä

opintojen laajuusyksikkö, joka ilmaisee *opetuksen (1)* määrää siten, että yksi viikoittainen oppitunti *lukuvuoden* ajan vastaa yhtä tällaista yksikköä

huomautus

Perusopetuksessa lukuvuosi sisältää 38 viikkoa, joten yksi vuosiviikkotunti vastaa 38 oppituntia.

Käsitteen tunnus: c298

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

289

<tutkintokoulutukseen valmentava koulutus>

viikko;

TUVA-viikko

määritelmä

tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen liittyvä *opintojen laajuusyksikkö*, joka muodostuu kalenteriviikon pituisesta opiskelujaksosta, jota kohti *opiskelija* saa 29 tuntia *opetusta (2)* ja *ohjausta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1947

Luokka: <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsittekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

290

opintopiste (1)

sv studiepoäng *n* (1)

en credit (1)

määritelmä

opintojen mitoitusyksikkö, joka kuvaa *lukiokoulutuksessa* annettavan *opetuksen (1)* määrää

huomautus

Opintopiste (1) on lukiokoulutuksen *oppimäärien* ja niihin kuuluvien opintojen mitoituksen peruste.

Lukiokoulutuksen opinnot pisteytetään niiden keston mukaan. Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen *oppimäärän laajuus (2)* on 150 op, aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 88 op ja *lukiokoulutuksen valmistavan koulutuksen* oppimäärän laajuus on 50 op.

Opetusta (1) annetaan nuorille tarkoitetussa lukiokoulutuksessa keskimäärin 14 h 15 min opintopistettä (1) kohden ja aikuisille tarkoitetussa koulutuksessa keskimäärin 9 h 20 min opintopistettä (1) kohden. Lisäksi opintoihin kuuluu niiden tavoitteiden ja sisällön kannalta tarpeellinen ja *opiskelijan* kannalta kohtuullinen määrä opiskelijan omatoimista työskentelyä.

Käsitteen tunnus: c1647

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

291

osaamispiste

sv kompetenspoäng *n*

en competence point

määritelmä

osaamisen laajuusyksikkö, joka kuvaa *ammattillisen tutkinnon*, *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* tai niiden osan laajuutta ja syvyyttä

huomautus

Ammatillisen tutkinnon *tutkinnon osien* ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osien* osaamispisteet määräytyvät sen mukaan, mikä on niihin sisältyvän osaamisen kattavuus, vaikeusaste ja merkittävyys suhteessa koko ammatillisen tutkinnon tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen *ammattitaitovaatimuksiin* ja *osaamistavoitteisiin (2)*.

Myös *tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa* käytetään *opintojen laajuusyksikkönä* osaamispistettä, silloin kun tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa suoritetaan *ammattillisen koulutuksen* osia.

Käsitteen tunnus: c297

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsittekaaviot: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö ja Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa](#)

292

opintopiste (2)

sv studiepoäng *n* (2) <lukiokoulutus, korkeakoulut>
en credit (2) <lukiokoulutus, korkeakoulut>;
cr;
> ECTS credit;
> ECTS cr

määritelmä

opintojen laajuusyksikkö, joka kuvaa *korkeakoulun (1) koulutuksen (2)*, *opintokokonaisuuden (2)* tai *opintojakson* suorittamiseksi vaadittavan työn määrää siten, että yhden *lukuvuoden* opintojen suorittamiseen *opiskelijalta* keskimäärin vaadittava 1600 tunnin työpanos vastaa 60 tällaista yksikköä

huomautus

Suomen korkeakoulujen (1) opintopisteen (2) laajuus on ECTS-järjestelmän (European Credit Transfer System) mukainen, minkä vuoksi termin englanninkielisenä vastineena voidaan käyttää myös termiä ECTS credit.

Käsitteen tunnus: c295

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)

293

(vanhentunut)

opintoviikko

sv studievecka
en credit unit
rather than: study week

määritelmä

opintojen laajuusyksikkö, joka kuvaa *koulutuksen (2)*, *opintokokonaisuuden (2)* tai *opintojakson* suorittamiseksi vaadittavan työn määrää siten, että *opiskelijan* noin 40 tunnin työ vastaa yhtä tällaista yksikköä

huomautus

Käsite opintoviikko oli käytössä *ammattillisessa peruskoulutuksessa* ja *korkeakouluissa (1)*. Ammatillisessa peruskoulutuksessa käsite korvautui käsitteellä *osaamispiste* ja korkeakouluissa (1) puolestaan käsitteellä *opintopiste (2)*.

Käsitteen tunnus: c296

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

294

opiskelijaviikko

sv studerandevecka
en student instruction week

määritelmä

kansanopistojen rahoituksen valtionosuuden määrään vaikuttava yksikkö, joka muodostuu yhden *opiskelijan* sellaisesta viiden työpäivän pituisesta opiskelujaksosta kansanopistossa, jona opiskelija on saanut ohjattua *opetusta (1)* keskimäärin vähintään viisi tuntia päivässä

huomautus

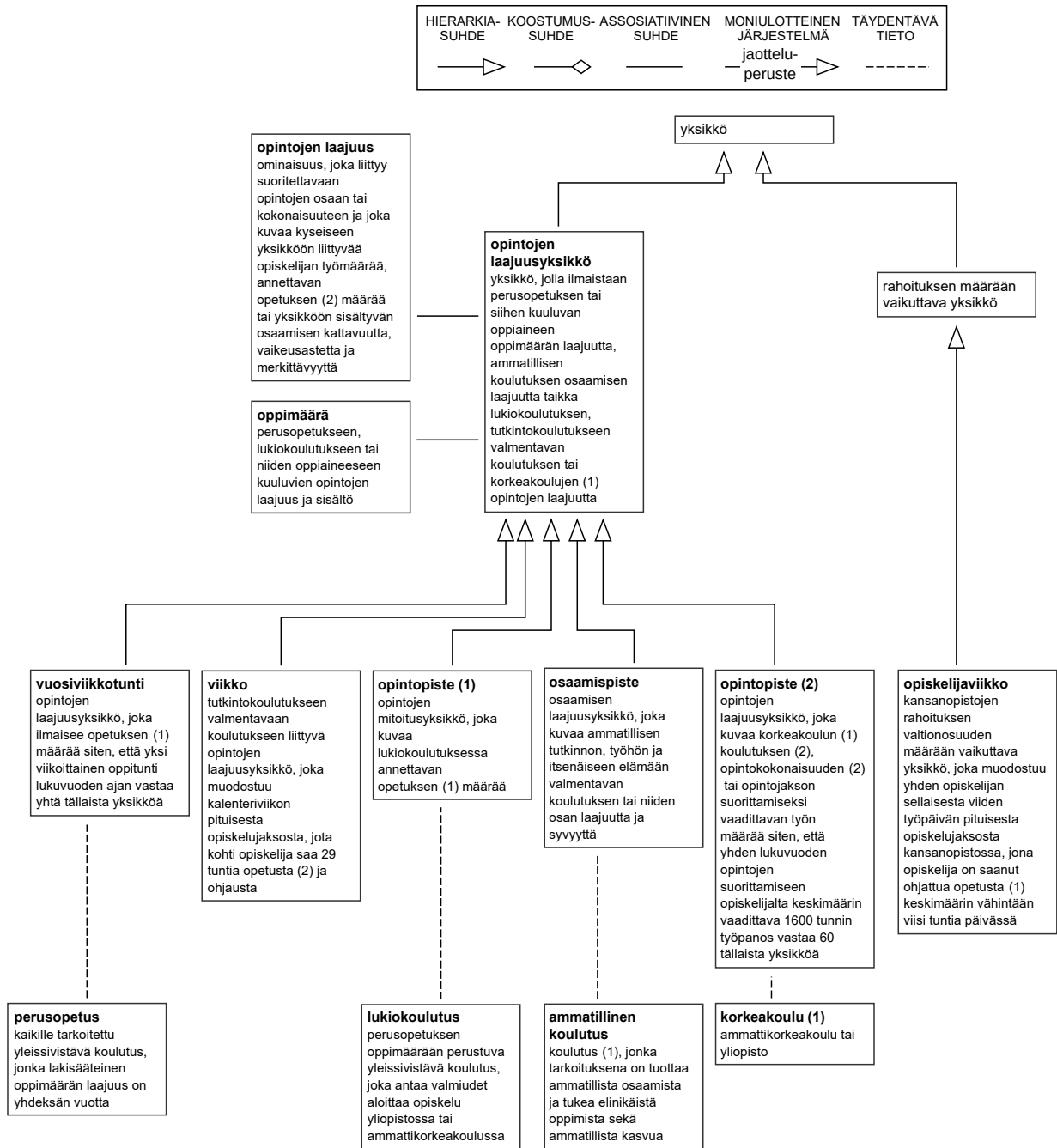
Kansanopistojen *lähiopetusta* korvaavassa *etäopetuksessa* ja *työssäoppimisessa* opiskelijaviikolla tarkoitetaan *opetussuunnitelman (1)* perusteella arvioitua 40 tunnin ohjattua työmäärää.

Kansanopistojen vuotuinen valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla opiskelijaviikkojen määrä opiskelijaviikkoa kohden määrättyllä yksikköhinnalla.

Käsitteen tunnus: c875

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#)



Käsitekaavio 33. Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoituksen vaikuttava yksikkö.

5 Haku ja valinta

5.1 Varhaiskasvatuksen haku ja valinta

295

varhaiskasvatukseen hakeminen

- sv ansökan till småbarnspedagogik
en applying for early childhood education;
application procedure for early childhood education

määritelmä

toimenpide, jolla *lapsen huoltaja* hakee lapselle *varhaiskasvatuspaikkaa*

huomautus

Kunnan järjestämään *varhaiskasvatukseen* voi hakea ympäri vuoden, kuitenkin viimeistään 4 kuukautta ennen tarpeen alkamista. Jos varhaiskasvatuksen tarve johtuu ennakoimattomasta työllistymisestä, *koulutuksesta (2)* tai muutosta toiseen kuntaan työn tai opintojen takia, haetaan paikkaa niin pian kuin mahdollista, kuitenkin viimeistään 2 viikkoa ennen tarpeen alkamista.

Käsitteen tunnus: c958

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

296

varhaiskasvatukseen hakija

- sv sökande till småbarnspedagogik
en applicant for early childhood education and care;
ECEC applicant

määritelmä

huoltaja, joka hakee *varhaiskasvatuspaikkaa lapselleen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c959

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

297

varhaiskasvatuspäätös

ei: päätös päivähoidosta (vanhentunut)

- sv beslut *n* om anordnande av småbarnspedagogik;
beslut *n* om småbarnspedagogik
en decision on the admission to early childhood education and care;
administrative decision on the admission to early childhood education and care <kun halutaan viestiä että kyseessä on hallintopäätös>
not: decision on the organisation of early childhood education and care

määritelmä

kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hallintopäätös *lapselle* annettavasta *varhaiskasvatuksesta*

huomautus

Varhaiskasvatuspäätökseen voi sisältyä myös tieto *varhaiskasvatuksen toimipaikasta* ja aloituspäivästä.

Yksityinen varhaiskasvatus perustuu yksityisen *varhaiskasvatuksen palveluntuottajan* ja asiakkaan väliseen sopimukseen.

Ks. myös *varhaiskasvatuspaikka*.

Käsitteen tunnus: c955

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

298

varhaiskasvatuspaikka

ei: päivähoitopaikka (vanhentunut)

sv plats inom småbarnspedagogik
inte: dagvårdsplats (föräldrad)

en place in early childhood education and care;
early childhood education and care place;
place in ECEC;
ECEC place

määritelmä

lapselle varattu paikka tietyssä *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*

huomautus

Yhtä varhaiskasvatuspaikkaa voi käyttää eri aikoina useampi lapsi. *Varhaiskasvatuspaikkojen määrään* lasketaan niiden lasten lukumäärä, jotka voivat maksimissaan samanaikaisesti olla *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*. Toimipaikassa kirjoilla olevien lasten lukumäärä voi olla suurempi. Vertaa *varhaiskasvatuspaikkojen määrää*.

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) on säädetty varhaiskasvatuspaikan säilymisestä isyysraajaksojen aikana.

Käsitteen tunnus: c954

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

299

varhaiskasvatuspaikkojen määrä

sv antal *n* platser inom småbarnspedagogik

en number of ECEC places;
number of ECEC places available;
~ ECEC intake (tilastoissa)

määritelmä

lapsien laskennallinen lukumäärä, joka voi maksimissaan olla samanaikaisesti *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*

huomautus

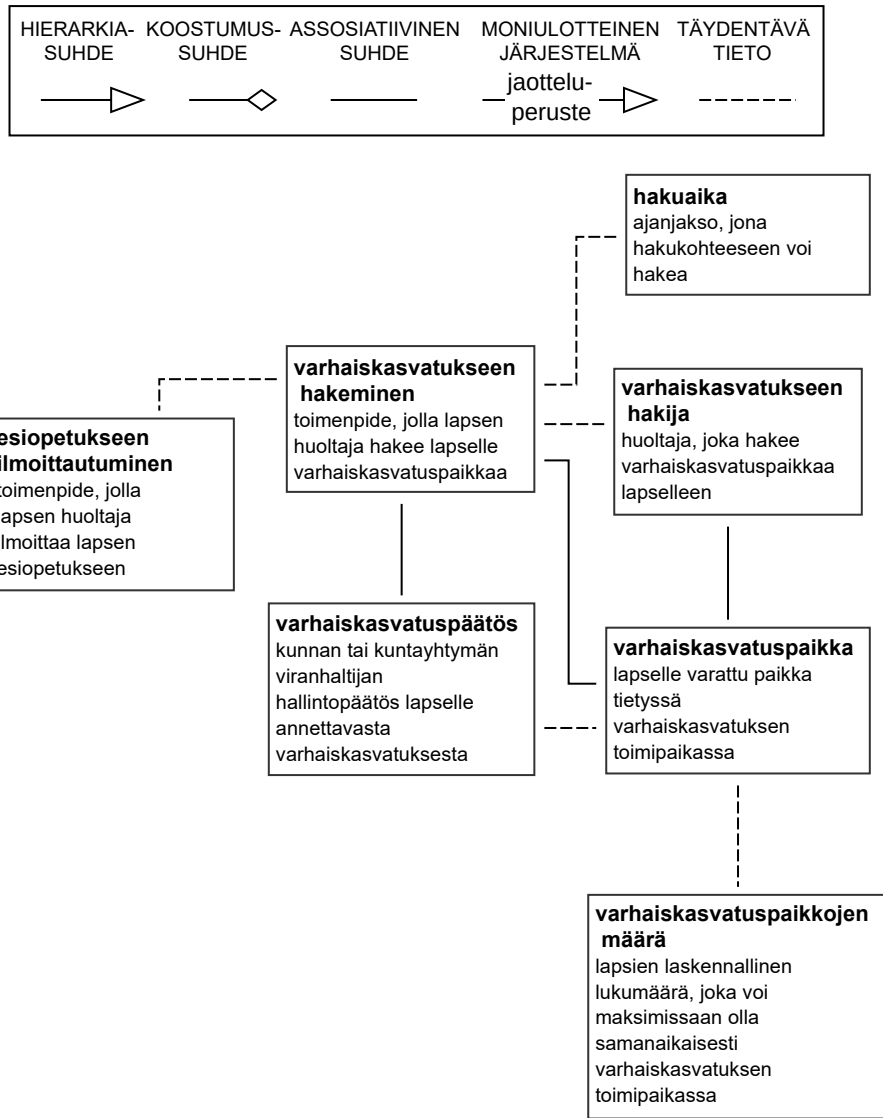
Varhaiskasvatuspaikkojen määrää voi poiketa toimipaikassa kirjoilla olevista lapsista. Yksi *varhaiskasvatuspaikka* voi olla jaettu esimerkiksi kahdelle osa-aikaisesti varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle.

Varhaiskasvatuspaikkojen määrään vaikuttavat myös *varhaiskasvatuksessa* olevien lasten ikä sekä toimipaikassa *kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivan henkilöstön* määrä tai *perhepäivähoitajien* määrä. Lasten ja henkilökunnan välisestä suhdeluvusta säädetään varhaiskasvatusasetuksessa (753/2018).

Käsitteen tunnus: c1845

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)



Käsitekaavio 34. Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.

5.2 Haku

5.2.1 Henkilön toiminta koulutukseen pääsemiseksi

300

hakeutuminen

sv söka sig till utbildning *verb*
hellre än: ~ söka information om utbildningar *verb*;
~ söka utbildning *verb*

en screening of application opportunities;
~ pre-application stage

määritelmä

toiminta, jossa henkilö pohtii osaamistarpeitaan ja etsii itselleen sopivaa tutkinto- tai *koulutustarjontaa*

huomautus

Ks. myös *hakeutuja*.

Käsitteen tunnus: c310

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: *Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi*

301

esiopetukseen ilmoittautuminen

sv inskrivning till förskolan;
anmälan till förskolan
en pre-primary education enrolment;
early childhood education enrolment

määritelmä

toimenpide, jolla lapsen *huoltaja* ilmoittaa lapsen *esiopetukseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c313

Luokka: <esiopetus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

302

oppivelvollisuusilmoitus

sv meddelande *n* om läroplikt
en education note

määritelmä

ilmoitus, jolla asuinkunta tiedottaa *huoltajalle* lapsen *oppivelvollisuuden* alkamisesta

huomautus

Oppivelvollisuusilmoitus lähetetään sinä vuonna, jona *lapsi* tulee oppivelvollisuusikään.

Käsitteen tunnus: c312

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

303

**kouluun ilmoittautuminen;
peruskouluun ilmoittautuminen;
perusopetukseen ilmoittautuminen**

sv anmälan till skolan;
anmälan till grundläggande utbildning
en school enrolment;
comprehensive school enrolment

määritelmä

toimenpide, jolla lapsen *huoltaja* ilmoittaa lapsen *perusopetukseen ensisijaiseen kouluun*

huomautus

Kouluun ilmoittautumisella lapsen huoltaja vastaanottaa kunnan osoittaman koulupaikan.

Vrt. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*.

Käsitteen tunnus: c314

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

304

opetukseen ilmoittautuminen;

opintoihin ilmoittautuminen <lukiokoulutus>;

opiskelijaksi ilmoittautuminen (2) <vapaa sivistystyö>;

koulutukseen ilmoittautuminen <ammattillinen koulutus>;

> kurssi-ilmoittautuminen <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>;

~ **opintojaksovalinnat** *pl* <lukiokoulutus>;

~ **kurssivalinnat** *pl* <lukiokoulutus> (vanhentunut)

sv anmälan till undervisning;

> kursanmälan <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>

en registration (1);

> course registration <muusta kuin opintokokonaisuuteen ilmoittautumisesta>;

~ decide which courses to take *verb* <lukiokoulutus: kurssivalinnat>

määritelmä

toimenpide, jolla henkilö ilmaisee haluavansa osallistua *opintojaksoon* tai (*korkeakouluissa (1)* myös) *opintokokonaisuuteen (2)*

huomautus

Ilmoittautumiseen voi – koulutussektorin mukaan – kuulua osallistumismaksun maksaminen tai sitoutuminen sen maksamiseen.

Termiä opetukseen ilmoittautuminen käytetään esimerkiksi *lukiokoulutuksessa* ja maahanmuuttajien *perusopetuksessa*.

Ammatillisessa koulutuksessa käytetään termiä koulutukseen ilmoittautuminen esimerkiksi kenelle tahansa tarkoitettuun kurssimuotoiseen tilityökorkeakoulutukseen ilmoittautumisesta.

Lukiokoulutuksessa opiskelijat tekevät opintojaksovalintansa sähköisesti, yleensä koko *lukuvuodeksi* samalla kertaa. Opintojaksovalintojen tekeminen toimii tavallaan samalla ilmoittautumisena opintojaksolle; erillistä opintojaksoilmoittautumista ei lukiokoulutuksessa *lukion (1)* itse tarjoamille opintojaksolle ole. Sen sijaan ilmoittautumista voidaan vaatia lukion (1) *opetustarjontaan* kuuluvan, mutta ulkopuoliselle taholle tentittävän suorituksen kohdalla (esimerkiksi hygieniapassin suorittaminen).

Käsitteen tunnus: c317

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

305

kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun

sv ansökan till annan skola än den närskola som kommunen anvisat den läropliktiga

määritelmä

oppivelvollisen lapsen *huoltajan* toiminta, jonka tavoitteena on saada oppivelvolliselle koulupaikka muun kuin *ensisijaisen koulun perusopetukseen*

huomautus

Kouluun hakeutumista muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun voi olla esimerkiksi *haku painotettuun opetukseen*.

Vrt. *kouluun ilmoittautuminen*.

Käsitteen tunnus: c315

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

306

haku painotettuun opetukseen

sv ansökan till undervisning med särskild betoning
en applying to weighted-curriculum education

määritelmä

oppivelvollisen lapsen *huoltajan* toiminta, jonka tavoitteena on saada *oppivelvolliselle* koulupaikka *painotettuun opetukseen*

huomautus

Painotettuun opetukseen voi hakea muuhun kuin *ensisijaiseen kouluun* (ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun*) tai, mikäli ensisijainen koulu tarjoaa painotettua opetusta, ensisijaiseen kouluun.

Ks. myös *oppilasvalinta*.

Käsitteen tunnus: c318

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

307

koulutukseen hakeminen;

koulutukseen haku (2)

sv ansökning till utbildning;
ansökan till utbildning (1)
en applying for education;
> applying for education and training <ammatillinen koulutus>

määritelmä

hakijan toiminta *koulutuksen toteutukseen* pääsemiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c316

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#), [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#), [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja ilmoittautumiskäsitteitä](#)

308

siirtohaku

sv ansökan om överflyttning;
ansökan för överflyttande studerande
en transfer application procedure

määritelmä

koulutukseen hakeminen, jossa *korkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin otettu *opiskelija* hakee *opiskeluoikeutensa* siirtämistä *korkeakoulusta (1)* toiseen, *ammattikorkeakoulun* sisällä *koulutuksen toteutuksesta* toiseen siten, että tavoitetutkintoon liitettävä *tutkintonimike* vaihtuu, tai *yliopiston* sisällä *tutkinnosta* toiseen

huomautus

Opiskelijaa, joka siirtohaun kautta siirtyy korkeakoulusta (1) tai koulutuksen toteutuksesta toiseen, kutsutaan *siirto-opiskelijaksi*.

Siirtohaku ei tarkoita kandidaattivaiheen opinnoista maisterivaiheen opintoihin siirtymistä.

Käsitteen tunnus: c327

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

309

**hakija;
koulutukseen hakija**

sv sökande *n* (1)

en applicant

määritelmä

oppija, joka on *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)* päästäkseen jättänyt *hakemuksen (1)* tai *hakemuksen (2)*

huomautus

Vrt. JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmän hallinnonalojenvälinen määritelmä käsitteelle hakija: "henkilö tai oikeushenkilö, joka on pannut asian vireille hakemuksella".

Ks. *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c311

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#), [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#), [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

310

**ensikertalainen hakija;
ensikertalainen;
ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeva hakija**

sv förstagångssökande *n*

en first-time applicant

määritelmä

hakija, jolla ei ole *korkeakoulututkintoa* tai voimassa olevaa korkeakoulututkintoon johtavaa *opiskeluoikeutta* ja jolla ei ole ollut tällaista opiskeluoikeutta myöskään aiemmin

huomautus

Käsitteen tunnus: c879

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

311

**ensikertalaisena kohdeltava hakija;
ensikertalaisena kohdeltava**

sv person som behandlas som förstagångssökande

en person who qualifies as a first-time applicant

määritelmä

hakija, jolla on *korkeakoulututkinto* tai joka on vastaanottanut korkeakoulututkintoon johtavan *opiskeluoikeuden* vuoden 2014 syksyn *opiskelijavalinnassa* tai sen jälkeen

huomautus

Käsitteen tunnus: c880

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#)

312

**hakemus (1);
hakemus koulutukseen**

sv ansökan till utbildning (2);

ansökan (2)

en application

määritelmä

asiakirja, jolla pyydetään *opiskelu-oikeutta* yhteen tai useampaan *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Vrt. JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmän hallinnonalojenvälinen määritelmä käsitteelle "hakemus": "asiakirja tai asiakirjojen muodostama kokonaisuus, jolla pyydetään tai vaaditaan etuutta, oikeutta tai toimenpidettä".

Ks. *koulutukseen hakeminen*.

Käsitteen tunnus: c346

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Muita hakukäsitteitä](#)

313

**hakemus (2);
hakemus kouluun;
> hakemus painotettuun opetukseen;
> hakemus toissijaiseen kouluun**

sv ansökan (3);

ansökan till skolan;

> ansökan till betonad undervisning <haku painotettuun opetukseen>;

> ansökan till sekundär skola <haku toissijaiseen kouluun>

määritelmä

asiakirja, jolla *oppivelvollisen huoltaja* pyytää oppivelvolliselle koulupaikkaa *painotettuun opetukseen* tai muun kuin *ensisijaisen koulun perusopetukseen*

huomautus

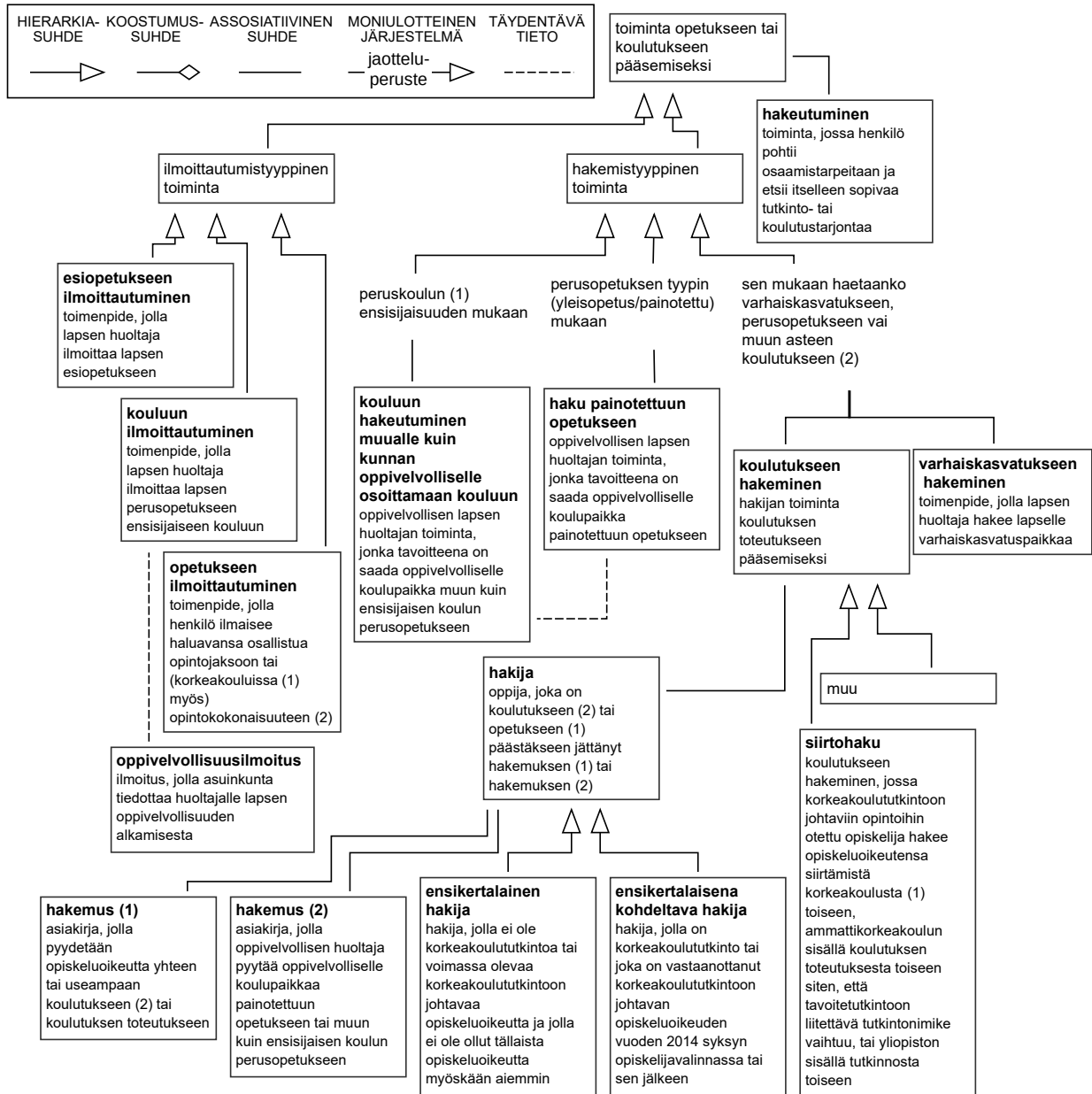
Perusopetuksessa termiä hakemus käytetään ainoastaan määritelmässä mainituissa tapauksissa; muuten puhutaan ilmoittautumisesta.

Ks. *kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun* ja *haku painotettuun opetukseen*.

Käsitteen tunnus: c347

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi](#) ja [Muita hakukäsitteitä](#)



Käsittekaavio 35. Toiminta varhaiskasvatukseen tai koulutukseen pääsemiseksi.

5.2.2 Koulutukseen hakemisen vaiheita

314

opiskelupaikan vastaanotto

- sv mottagande *n* av studieplats
en accepting a student place;
accepting an offered student place;
accepting an offer of admission

määritelmä

toiminta, jossa *koulutuksen toteutukseen hyväksyty* ilmoittaa, ottaako hän *opiskelupaikan* vastaan
huomautus

Korkeakouluissa (1) on *opiskelupaikan* vastaanottamisen lisäksi tehtävä *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)* ja *lukukausi-ilmoittautuminen*.

Lukiokoulutuksessa ei ole erillistä *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)* -toimenpidettä, vaan opiskelupaikan vastaanotto kattaa myös *oppilaitoksen opiskelijaksi* ilmoittautumista vastaavan toimenpiteen.

Ks. myös *aloituspaikka*, *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*.

Käsitteen tunnus: c345

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

315

opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto

ei: jonotus (vanhentunut)

- sv ta emot studieplatsen villkorligt *verb*;
villkorligt mottagande *n* av studieplats
en conditional acceptance of student place;
conditional acceptance of an offer of admission

määritelmä

opiskelupaikan vastaanotto, jossa *koulutuksen toteutukseen hyväksyty* ilmoittaa ottavansa *opiskelupaikan* vastaan sillä ehdolla, ettei tule hyväksytyksi ylempään *hakutoiveeseensa varasijalta*

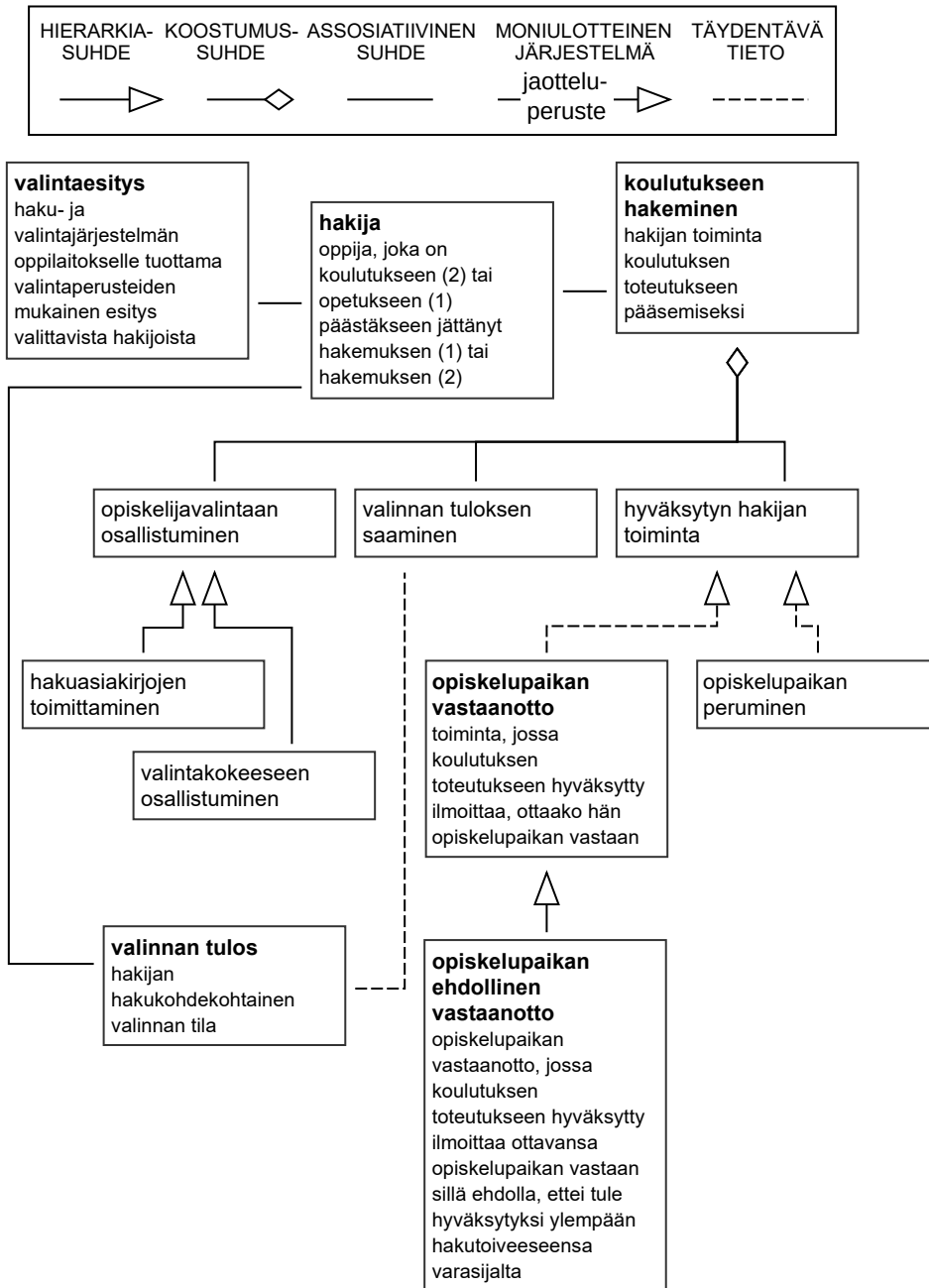
huomautus

Termi opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto on ainoastaan *haun (1)* ja valinnan ammattilaisten käytössä. *Hakijalle* näkyvä ilmaus on ”ottanut paikan vastaan ja jonottaa ylempään”.

Käsitteen tunnus: c344

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#)



Käsittekaavio 36. Koulutukseen hakemisen vaiheita.

5.2.3 Hakutapoja ja -tyyppejä

316

koulutuksen hakumenettely;
koulutukseen haku (1);
haku (1);

> ammatillisen koulutuksen hakumenettely

sv ansökningsförfarande *n* till utbildning;

> ansökningsförfarande *n* inom yrkesutbildningen <ammatillisen koulutuksen hakumenettely>

en application procedure;

admissions procedure (1)

määritelmä

menettely, jolla *koulutustoimija* mahdollistaa henkilöille pyrkimisen *koulutuksen toteutuksiin* ja jolla se valitsee ja ottaa *opiskelijat* koulutuksen toteutuksiin

huomautus

Koulutuksen hakumenettely sisältää *opiskelijavalinnan* sekä sitä edeltäviä muita osia, jotka liittyvät *koulutukseen hakemisen* mahdollistamiseen, kuten *koulutustarjonnan* julkaisemisen sekä hakumenettelyn ohjeistamisen *hakeutujille*.

Koulutuksen hakumenettelyllä on mm. *hakutapa* ja *hakutyyppi*.

Ammatillisen koulutuksen hakumenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jolla *ammatillisen koulutuksen* järjestäjä mahdollistaa henkilölle *hakeutumisen* tai *hakemisen koulutuksen toteutukseen* tai suorittamaan *ammatillista tutkintoa* ja jolla se ottaa tämän opiskelijaksi.

application procedure; admissions procedure (1): Englanniksi koulutukseen hakumenettelystä suositetaan käytettäväksi vastinetta application procedure, jotta pystytään tekemään ero koulutukseen hakumenettelyn ja siihen sisältyvän opiskelijavalinnan (engl. student admissions) välille. Kansainvälisesti kuitenkin usein käytetään termiä admissions kokonaisuudesta, joka muodostuu hausta (1) ja valinnasta; sen vuoksi application procedure -termin synonyymiksi on otettu myös admissions procedure (1).

application procedure; admissions procedure (1): Lisäksi englannin termissä application näkökulma on enemmän opiskelijan, termissä admissions taas *korkeakoulun (1)*.

Käsitteen tunnus: c890

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#), [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#) ja [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#)

317

hakutapa

sv ansökningsätt

en type of application procedure

määritelmä

koulutuksen hakumenettelyn toteuttamistavan kertova tieto

huomautus

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä hakutapoja ovat *yhteishaku* ja *erillishaku*.

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä hakutapa, *hakutyyppi* ja *hakuaika* esitetään teknisen *haku (2)*-käsitteen ominaisuuksina.

Käsitteen tunnus: c329

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Hakukohde](#)

318

hakutyyppi

sv ansökningstyp;
typ av ansökan
inte: ansökningsomgång (2)
en type of application round

määritelmä

hakutavan tyyppin kertova tieto

huomautus

Hakutyyppejä ovat *varsinainen haku* ja *lisähaku*.

Opiskelijavalinnan tietojärjestelmässä *hakutapa*, hakutyyppi ja *hakuaika* esitetään teknisen *haku (2)* -käsitteen ominaisuuksina.

Käsitteen tunnus: c328

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Hakukohde](#)

319

hakuaika

sv ansökningstid
en application period

määritelmä

ajanjakso, jona *hakukohteeseen* voi hakea

huomautus

JHS 175 -sanastotyöprosessin ydinsanastoryhmä on määritellyt hakuaika-käsitteen yleisemmin "ajanjakso, jonka aikana asian saa vireille *hakemuksella (2)*."

Käsitteen tunnus: c330

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#), [Hakutapoja ja -tyyppejä](#), [Muita hakukäsitteitä](#) ja [Hakukohde](#)

320

yhteinen haku

sv ansökan till flera mål samtidigt (termförslag)
inte: gemensam ansökan (2)
en shared application procedure

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, jossa *hakija* voi yhdellä *hakemuksella (1)* hakea usean *koulutusorganisaation* useaan *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Yhdellä hakulomakkeella voi hakea *erityisopetuksena järjestettävään ammatilliseen koulutukseen* sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen*.

Käsitteen tunnus: c319

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

321

yhteishaku

sv gemensam ansökan (1)
en joint application procedure

määritelmä

valtakunnallinen, lainsäädännössä määritelty *tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta*, *ammattillista koulutusta*, *lukiokoulutusta* ja *korkeakouluja (1)* koskeva *koulutuksen hakumenettely*, jossa *hakija* voi yhdellä *hakemuksella (1)* hakea useaan *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Yhteishaussa *hakija* voi hakea tiettyyn määrään *koulutuksen toteutuksia*. Osassa yhteishauista hakijan tulee asettaa koulutuksen toteutukset ensisijaisuusjärjestykseen.

Yhteishaku on *ajallisesti määritelty* eli siihen liittyy *hakuaika* (vrt. *erillishaku*, joka voi olla ajallisesti määritelty tai *jatkuva*).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan ammatillisen perustutkintokoulutuksen ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen opiskelijaksi ottamisessa* voidaan käyttää valtakunnallisia hakumenettelyitä (ruots. riksomfattande ansökningsförfarande, engl. national application procedure), kuten yhteishakua. Näissä hakumenettelyissä hakuaika ja mahdollisesti *valintaperusteet* on määrätty valtakunnallisesti (vrt. *jatkuva haku*, jolla ei ole valtakunnallisesti määrättyä hakuaikaa).

Kun puhutaan yhteishakujärjestelmästä, englanniksi käytetään yleisesti vastinetta "joint application system".

Käsitteen tunnus: c320

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppjä](#) ja [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

322

erillishaku; erillisvalinta

mieluummin kuin: suorahaku

sv separat ansökan
hellre än: direkt ansökan
en separate application procedure;
separate admissions procedure <korkeakoulujen erillisvalinta-termin vastineena>

määritelmä

yhden tai usean *koulutusorganisaation* järjestämä *koulutuksen hakumenettely*, jossa *hakija* hakee suoraan kyseisen koulutusorganisaation tiettyyn *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Erillishaku voidaan toteuttaa *ajallisesti määriteltynä hakuna* tai *jatkuvana hakuna*.

Termiä erillishaku käytetään, jotta voidaan tehdä ero *yhteishakuun*. Koulutusorganisaatiot, jotka eivät osallistu yhteishakuun, käyttävät (erillishaun tyyppisestä) *haustaan (1)* yksinkertaisesti termiä "haku" (tai, jos haulla (1) ei ole määrättyä *hakuaikaa*, termiä "jatkuva haku").

Yliopistojen erillishausta on säädetty yliopistolaissa (558/2009, 36 a §) ja *ammattikorkeakoulujen* erillishausta ammattikorkeakoululaissa (932/2014, 28 a §). Näissä laeissa käytetään erillishaun sijaan termiä erillisvalinta.

Vertaa *yhteinen haku* ja *yhteishaku*.

Käsitteen tunnus: c321

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppjä](#) ja [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

323

jatkuva haku

sv kontinuerlig ansökan;
fortgående ansökan
en rolling application procedure;
rolling admissions

määritelmä

koulutustoimijan tai *koulutusorganisaation* järjestämä *koulutuksen hakumenettely*, jolla ei ole määrättyä *hakuaikaa*

huomautus

Jatkuva haku muistuttaa *erillishakua* siinä mielessä, että myös jatkuvassa haussa haetaan usein suoraan tiettyyn *koulutusorganisaatioon*.

Ammatillisen koulutuksen jatkuvassa haussa (mukaan lukien *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* jatkuvassa haussa) haetaan ammatillisen *koulutuksen järjestäjälle* tai *ammattilliseen oppilaitokseen*.

Ammatillisen koulutuksen (mukaan lukien työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen) jatkuvassa haussa ei ole valtakunnallisesti määriteltyä hakuaikaa, mutta koulutuksen järjestäjä voi tarvittaessa asettaa erillisen hakuajan.

Lukiokoulutuksessa pääsääntöinen tapa ottaa *opiskelijoita* on valtakunnallinen *yhteishaku*. Tämän lisäksi *koulutuksen järjestäjä* voi ottaa opiskelijoita jatkuvassa haussa koulutuksen järjestäjän itse päättämällä tavalla.

Tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen voi hakea *yhteishaun* lisäksi jatkuvassa haussa.

Englannin termien application procedure ja admissions erosta ks. *koulutuksen hakumenettely*.

Käsitteen tunnus: c325

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

324

ajallisesti määritelty haku

sv ansökan med ansökningstid
en time-restricted application procedure;
time-restricted admissions

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, jolla on määrätty *hakuaikea*

huomautus

Englannin termien application procedure ja admissions erosta ks. *koulutuksen hakumenettely*.

Käsitteen tunnus: c326

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

325

varsinainen haku

sv egentlig ansökan
en primary application round

määritelmä

yhteishakuun kuuluvan *hakukierroksen* ensimmäinen *koulutuksen hakumenettely*, jossa ovat tarjolla seuraavana *lukukautena* alkavien *koulutuksen toteutusten* kaikki *hakukohteet*

huomautus

Yhteishaun jakaminen varsinaisen haun vaiheeseen ja *lisähaun* vaiheeseen on käytössä *korkeakouluihin (1)* haettaessa.

Käsitteen tunnus: c322

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

326

lisähaku

sv tilläggsansökan
en supplementary application round
rather than: additional application round

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, joka tapahtuu *varsinaisen haun* jälkeen ja jossa ovat tarjolla aiemmin täyttämättä jääneet *aloituspaikat*

huomautus

Lisähaku voidaan toteuttaa *erillishakuna*.

Yhteishaun jakaminen *varsinaisen haun* vaiheeseen ja lisähaun vaiheeseen on käytössä *korkeakouluihin (1)* haettaessa.

Englannin termin additional application round käyttöä lisähaun vastineena ei suositella, sillä termistä voi saada mielikuvan, että haussa (1) olisi ylimääräisiä aloituspaikkoja (eikä varsinaisessa haussa täyttämättä jääneitä).

Käsitteen tunnus: c324

Käsittekaavio: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#)

327

(vanhentunut)

täydennyshaku

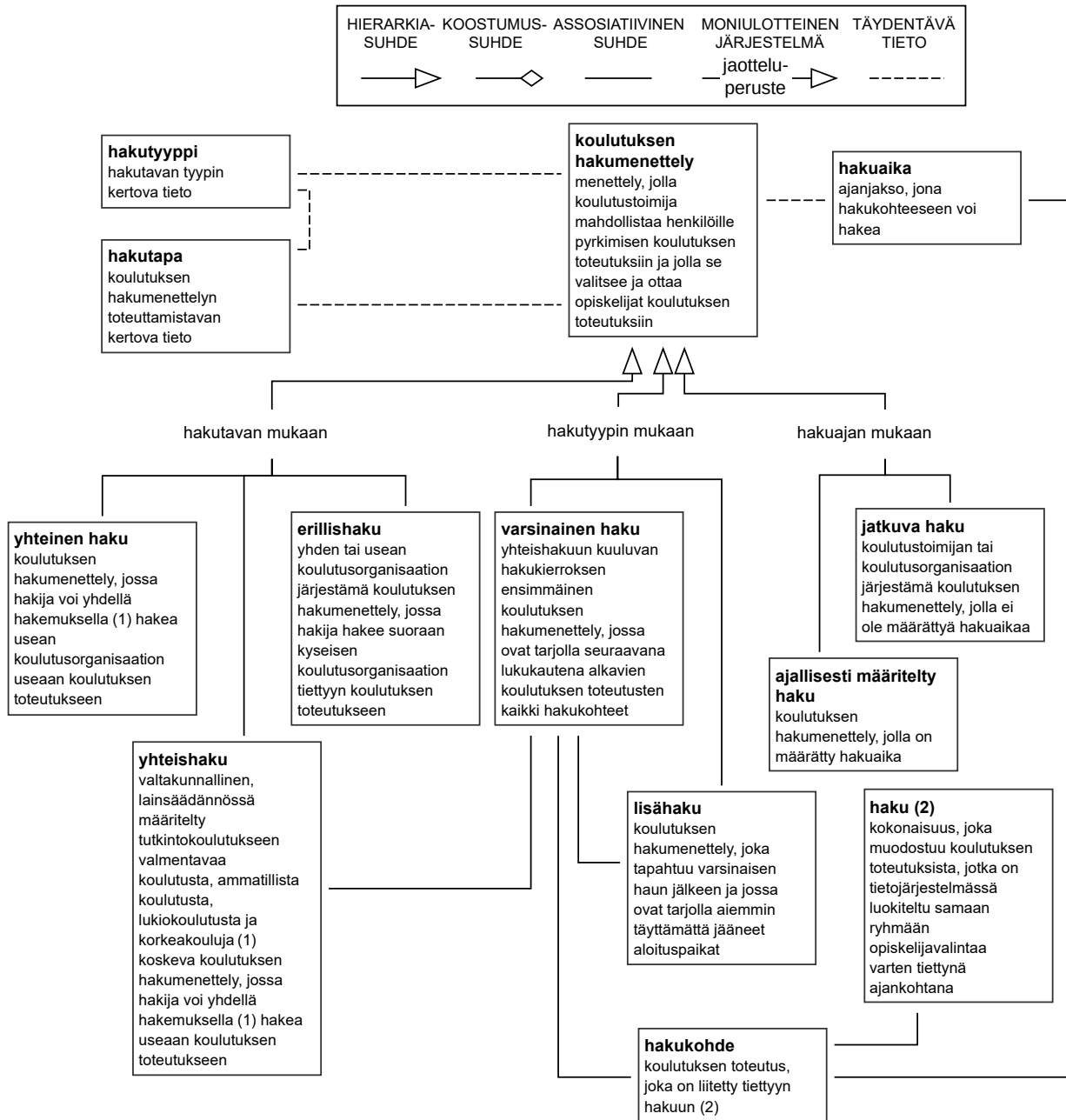
sv kompletteringsansökan
en secondary application round

määritelmä

koulutuksen hakumenettely, joka tapahtuu *varsinaisen haun* jälkeen ja jossa ovat tarjolla varsinaisessa haussa täyttämättä jääneet *aloituspaikat*

huomautus

Käsitteen tunnus: c323



Käsitekaavio 37. Hakutapoja ja -tyyppejä.

5.2.4 Hakukelpoisuus

328

hakukelpoisuus;

valintakelpoisuus (uudistermi);

> **kelpoisuus korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin** <korkeakoulut; lait 932/2014 ja 558/2009>;

~ **opiskelijaksi ottamisen edellytykset** <lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017>

sv ansökningsbehörighet;
behörighet att ansöka;
behörighet för viss utbildning;
behörighet till viss utbildning;
antagningsbehörighet <valintakelpoisuus; koulutusorganisaation näkökulma>

en eligibility (1);
~ prerequisites for admission of a student <opiskelijaksi ottamisen edellytykset>

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että *hakija* täyttää *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen* valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Termiä hakukelpoisuus käytetään laajasti, esimerkiksi Opintopolku-palvelussa, vaikka termiä voidaan pitää harhaanjohtavana – *koulutukseen hakeminenhan* on sallittua kaikille. Tässä määritelyä käsitettä paremmin kuvaava termi olisi valintakelpoisuus, joka on käytössä useissa *korkeakouluissa (1)*.

Vrt. laajempi käsite *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c338

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

329

pohjakoulutusvaatimus

sv krav *n* på tidigare utbildning;

krav *n* på grundutbildning

en required prior studies

määritelmä

koulutukselle (2) määritelty vaatimus, jonka mukaan *hakijalla* on oltava tietty *pohjakoulutus* voidakseen tulla valituksi kyseiseen koulutukseen (2)

huomautus

Pohjakoulutusvaatimuksen täyttäminen on yksi *hakukelpoisuuden* edellytyksistä.

Koulutuksen järjestäjät ja *korkeakoulut (1)* voivat valita hakijoita (1) *opiskelijoina* myös ilman pohjakoulutusvaatimusta, ks. *harkinnanvarainen valinta*.

Käsitteen tunnus: c339

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

330

pohjakoulutus;
~ koulutustausta

- sv tidigare utbildning;
grundutbildning (1);
> grundutbildning (2) <korkeakoulut>;
> skolutbildning <perusaste>;
~ utbildningsbakgrund <koulutustausta>
- en previous qualifications;
previous degree <korkeakoulut>;
prior degree <korkeakoulut>;
~ educational background <koulutustausta>

määritelmä

koulutus (2) tai **tutkinto**, jonka **hakija** on suorittanut ennen toiseen koulutukseen (2) hakemista

huomautus

grundutbildning: Ruotsin yleiskielessä termiä grundutbildning käytetään samassa merkityksessä kuin suomen termiä pohjakoulutus (määritelty yllä). Kuitenkin **korkeakoulujen (1)** sisäisessä kielenkäytössä termillä grundutbildning viitataan suppeampaan käsitteeseen: korkeakoulun (1) perustutkintoon eli opintoihin, jotka **opiskelija** on suorittanut korkeakoulussa (1) ennen jatko-opintoja. Korkeakouluissa (1) onkin käytössä termipari grundutbildning ja forskarutbildning (joista jälkimmäinen viittaa **lisansiaatin tutkintoon** ja **tohtorin tutkintoon** tähtäävään koulutukseen).

Käsitteen tunnus: c340

Käsittekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

331

jatko-opintokelpoisuus (1)

- sv behörighet för fortsatta studier (vid viss läroanstalt)
en eligibility for further studies

määritelmä

tutkinnon tai opintojen henkilölle antama **hakukelpoisuus**, joka koskee suoritettujen opintojen jälkeiseen **koulutukseen (2)** valituksi tulemista

huomautus

Vrt. esivaatimukset

Käsitteen tunnus: c341

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

332

jatko-opintokelpoisuus (2)

- sv behörighet för påbyggnadsstudier;
behörighet för forskarutbildning;
behörighet för doktorsutbildning;
behörighet för doktorandstudier
- en eligibility for third-cycle studies;
> eligibility for doctoral studies
rather than: eligibility for postgraduate studies

määritelmä

korkeakoulututkinnon tai -opintojen **opiskelijalle** antama **jatko-opintokelpoisuus (1)**, joka koskee **yliopiston jatkotutkintoon** valituksi tulemista

huomautus

Englannin termi eligibility for doctoral studies on suppeampi kuin suomen jatko-opintokelpoisuus (2), sillä doctoral studies ei kata **lisansiaatin tutkintoa**.

Englannin termin eligibility for postgraduate studies käyttöä ei suositella, sillä termi postgraduate studies saattaa viitata myös **ylempään korkeakoulututkintoon** (esim. maisterin tutkinto) johtaviin opintoihin.

Käsitteen tunnus: c905

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

333

tutkintokohtainen terveydentilavaatimus

sv examensspecifikt krav *n* på hälsotillståndet
en qualification-specific health requirement

määritelmä

tutkinnolle määritelty vaatimus, jonka mukaan *opiskelijaksi* hakeutuvan ja valitun henkilön terveydentilan on oltava sellainen, että hän voi selviytyä tutkintoon johtavasta *koulutuksesta (2)*, koulutukseen (2) sisältyvästä työpaikalla tapahtuvasta *oppimisesta* ja alan tehtävissä toimimisesta

huomautus

Terveydentilavaatimukset on määritelty tutkintokohtaisesti säädöksissä.

Tutkintokohtaisilla terveydentilavaatimuksilla ei tarkoiteta pelkästään nk. SORA-lainsäädännössä (1.1.2012 voimaan tullut ”soveltumattomuuteen ratkaisuja”-lainsäädäntö, joka liittyy opiskelijoiden soveltumattomuus- ja turvallisuuskysymyksiin) tarkoitettuja potilas- tai asiakasturvallisuuteen liittyviä rajoituksia, vaan myös muita terveydentilaan liittyviä vaatimuksia.

Käsitteen tunnus: c342

Käsittekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

334

<koulutus>

hakuperuste

sv grund för ansökning
en demonstration of eligibility

määritelmä

hakukelpoisuuden täyttämistapa, jonka *hakija* on valinnut perusteeksi hakiessaan *koulutukseen (2)*

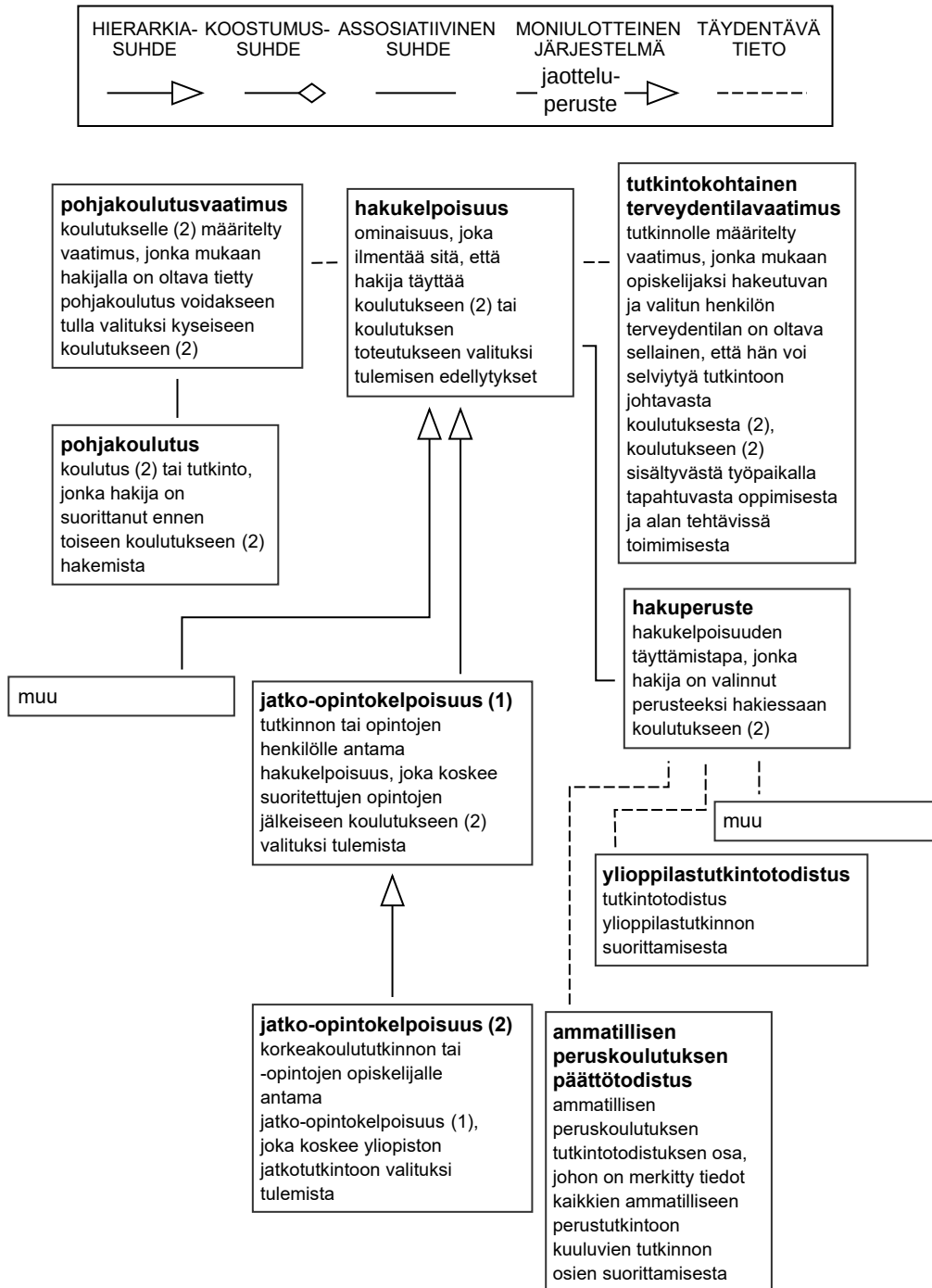
huomautus

Hakija voi valita hakuperusteeksi esimerkiksi *ylioppilastutkintotodistuksen* tai *ammattillisen peruskoulutuksen päättötodistuksen*.

Käsitteen tunnus: c343

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Hakukelpoisuus](#)



Käsittekaavio 38. Hakukelpoisuus.

5.2.5 Muita hakukäsitteitä

335

hakukausi

- sv ansökningstermin
inte: ansökningsperiod
en application term;
application semester /US/

määritelmä

lukukausi, jonka aikana *koulutuksen toteutukseen* voi hakea ilmoitettujen *hakuajkojen* mukaisesti

huomautus

Käsitteen tunnus: c348

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Muita hakukäsitteitä](#)

336

hakuvuosi

- sv ansökningsår *n*
en application year

määritelmä

kalenterivuosi, jonka aikana *koulutuksen toteutukseen* voi hakea

huomautus

Käsitteen tunnus: c349

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Muita hakukäsitteitä](#)

337

koulutuksen alkamiskausi

- sv starttermin för utbildningen;
inledningstermin för utbildningen;
~ utbildningen inleds
inte: begynnelsetermin för utbildningen (föråldrad);
begynnelsetermin (föråldrad);
en first term of studies;
first semester of studies;
first term of school <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

lukukausi, jona *koulutuksen toteutus* alkaa

huomautus

Koulutuksen alkamiskausi voi olla syys- tai kevätlukukausi.

Ruotsiksi on useassa kontekstissa luontevampaa ilmaista koulutuksen alkamiskausi lauseella, kuten "Utbildningen inleds hösten 2016", kuin substantiivimuotoisella termillä.

Käsitteen tunnus: c350

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Muita hakukäsitteitä](#)

338

koulutuksen alkamisvuosi

- sv begynnelseår *n* för utbildningen
en first calendar year of educational programme

määritelmä

kalenterivuosi, jona *koulutuksen toteutus* alkaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c351

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Muita hakukäsitteitä](#)

339

lukukausi

sv termin
en term;
semester

määritelmä

opetuksen (1) järjestämistä jaksottava osa *lukuvuotta*

huomautus

Lukukausia ovat syys-, kevät- ja joissakin tapauksissa kesälukukausi.

Esimerkiksi Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa lukuvuosi jakautuu kolmeen lukukauteen, ja niistä käytetään englanniksi termiä term. Suomessa lukuvuodessa on ainakin tällä hetkellä vain kaksi lukukautta, ja niistä käytetään englanniksi sekä termiä term että termiä semester.

Uudet *opiskelijat* aloittavat *opiskelun* yleensä lukukauden alussa.

Käsitteen tunnus: c352

Käsittekaaviot: [Muita hakukäsitteitä](#) ja [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

340

lukuvuosi

sv läsår *n*
en academic year <korkeakoulut>;
school year
not: study year

määritelmä

vuoden mittainen jakso, jollaisiin *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* toiminta ja työskentely jaetaan

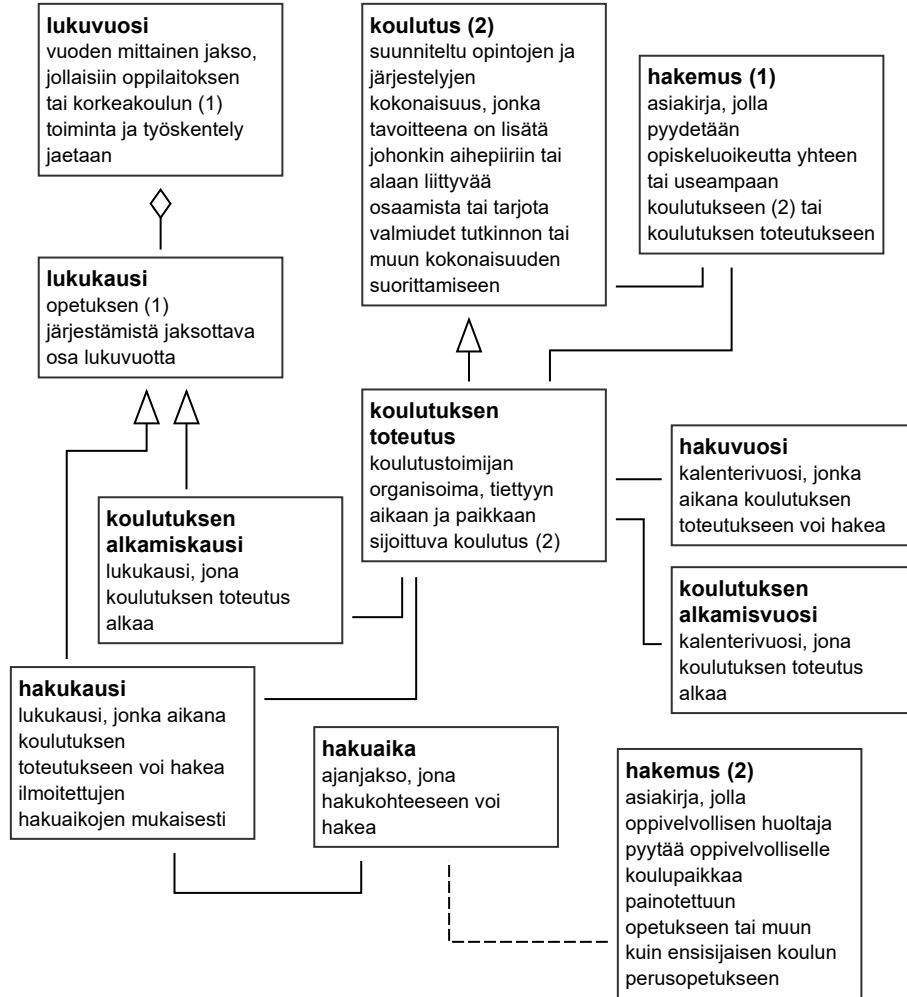
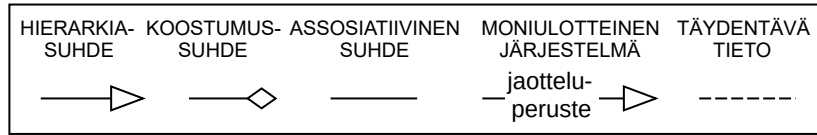
huomautus

Lukuvuosi alkaa useimmiten 1.8. ja päättyy 31.7. seuraavana kalenterivuonna. Lukuvuosi voi kuitenkin alkaa esimerkiksi 1.1. ja päättyä 31.12.

Käsitteen tunnus: c353

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Muita hakukäsitteitä](#) ja [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)



Käsitekaavio 39. Muita hakukäsitteitä.

5.3 Valinta

5.3.1 Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi

341

hakukierros

sv ansökningsomgång (1)
en application cycle
rather than: application round

määritelmä

ajanjakso, joka alkaa, kun *koulutustoimija* tai muu taho päättää *koulustarjonnasta* ja *valintaperusteista*, ja joka päättyy, kun *opiskelupaikan vastaanottoon* ja *opiskelijaksi ilmoittautumiseen* (1) liittyvät tiedot ovat *haku- ja valintajärjestelmässä*

huomautus

Yhteishakuun kuuluvan *koulutuksen* (1) osalta hakukierrokseen liittyvistä asioista säädetään asetuksessa.

Englannin termin application round käyttöä hakukierroksen vastineena ei suositella, sillä termi ei sisällä viittausta niihin hakukierroksen vaiheisiin, jotka edeltävät sitä, että *hakija* voi toimia eli hakea *koulutuksen toteutuksiin*. Vrt. *hakutyypit*.

Käsitteen tunnus: c354

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

342

opiskelijavalinta

sv antagning av studerande (1);
studentantagning
inte: urval *n*;
intagning av studerande (föräldrad)
en student admissions <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>;
student selection <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus; korkeakoulutus tietyissä yhteyksissä>;
~ select students *verb* <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus; korkeakoulutus tietyissä yhteyksissä>

määritelmä

menettely, jota hyväksi käyttäen *koulutustoimija* valitsee ja/tai ottaa *hakijan opiskelijaksi koulutuksen toteutukseen hakemuksen* (1) ja *valintaperusteiden* perusteella

huomautus

Lainsäädännössä *lukiokoulutuksen*, *ammattillisen koulutuksen* ja *korkeakoulujen* (1) opiskelijavalinnasta käytetään termiä ”opiskelijaksi ottaminen”. Tässä sanastossa on kuitenkin tehty ero käsitteiden opiskelijavalinta ja opiskelijaksi ottaminen välillä: *opiskelijaksi ottaminen* on opiskelijavalinnan yksi vaihe.

urval: Ruotsin sanaa urval ei tule käyttää opiskelijavalinnan vastineena muun muassa siksi, että se on monimerkityksinen ja viittaa valinnan lisäksi muun muassa valikoimaan, otantaan ja otokseen. Joissakin yhdyssanoissa sanaa urval kuitenkin käytetään, esimerkiksi urvalsprov (valintakoe).

student admissions: Termi student admissions on suositettava englannin vastine opiskelijavalinta-käsitteelle niin *toisen asteen koulutuksen* kuin korkeakoulujen (1) osalta.

student selection: Opiskelijavalinnasta näkee käytettävän englanniksi myös vastinetta student selection; näin etenkin *toisen asteen koulutuksen* osalta. Myös korkeakouluissa (1) käytetään joissakin tapauksissa termiä student selection (tai ilmausta to select students). Esimerkiksi Taideyliopistossa opiskelijavalinnan yhteydessä voi toimia arvointiraateja, jotka valitsevat hakijoista (1) koulutuksen toteutukseen pääsevät, ja niiden toiminnasta voidaan käyttää select-verbä. Myös jatko-opintoihin voidaan valita opiskelijat sopivan opintomenestyksen ja tutkimussuunnitelman perusteella, jolloin select saattaa olla sopiva verbi. Myös korkeakoulun (1) perustutkintoon jo valittujen opiskelijoiden valitsemisesta tietyille erikoiskursseille esim. opintomenestyksen perusteella voi olla sopivaa käyttää verbiä select.

Ks. myös *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: c359

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#), [Valintatyypit](#), [Hakukohde](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

343

opiskelijaksi ottaminen

sv antagning som studerande;
antagning av studerande (2)
en admission of a student

määritelmä

toiminta, jossa *koulutustoimija* tai *koulutusorganisaatio* päättää *hakijan* ottamisesta *opiskelijaksi opiskelijavalinnan* lopputuloksena

huomautus

Opiskelijaksi ottaminen on opiskelijavalinnan viimeinen vaihe.

Ks. myös *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: c947

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi* ja *Valintatyypit*

344

valintaperuste

sv antagningsgrund;
antagningskriterium;
urvalsgrund <ammattillinen koulutus>
hellre än: antagningsprincip (1)

en admissions criterion <lukiokoulutus, ammattillinen koulutus, korkeakoulut>;
selection criterion <lukiokoulutus, ammattillinen koulutus; korkeakoulut tietyissä yhteyksissä>

määritelmä

lainsäädännön ja *koulutustoimijan* määrittämä peruste, jonka mukaan *hakijoita* valitaan *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (2)*

huomautus

Valintaperusteita ovat esimerkiksi "*todistuksen (1)* perusteella", "*valintakokeen* perusteella", "*soveltuvuuskokeen* perusteella" sekä näiden yhdistelmät.

selection criterion: Suositeltava englannin vastine valintaperusteelle on admissions criterion. Vastinetta selection criterion on kuitenkin johdonmukaista käyttää samoissa yhteyksissä, joissa opiskelijavalinnasta käytetään vastinetta student selection. Ks. tarkempi kuvaus käsitteen *opiskelijavalinta* kohdalla.

admissions criterion, selection criterion: Englannin sanan criterion monikkomuoto on criteria.

Käsitteen tunnus: c366

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*, *Valintatyypit* ja *Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot*

345

lisänäyttö

sv tilläggsprestation
en additional proof of competence

määritelmä

valintaperuste, jota voidaan käyttää *opiskelijavalinnassa todistuksen (1)* ja mahdollisen *valintakokeen* tai *pääsy- ja soveltuvuuskokeen* lisäksi

huomautus

Lisänäyttö on käytössä *lukiokoulutuksessa*.

Lisänäytön voi muodostaa esimerkiksi todiste tai näyttö osaamisesta, aiemmasta *koulutuksesta (2)* tai harrastuneisuudesta.

Käsitteen tunnus: c373

Luokka: <lukiokoulutus>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: *Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi*

346

valintapiste

sv antagningspoäng
en admission point;
~ admission score

määritelmä

tietyn *valintaperusteen* mukaan *hakijalle* annettu piste

huomautus

Kunkin hakijan saamien valintapisteiden yhteenlaskettu summa määrittää hakijoiden (1) keskinäisen järjestyksen *opiskelijavalinnassa*.

Englannin termi admission score viittaa yhteispisteisiin.

Käsitteen tunnus: c361

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

347

hakijaryhmä

sv grupp av sökande
en applicant category

määritelmä

hakijoiden joukko, johon sovelletaan tiettyjä *valintaperusteita* tai jolle varataan tietty osa *aloituspaikoista*

huomautus

Perusteista, joilla hakijoita (1) voidaan jakaa hakijaryhmiin, säädetään lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c368

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

348

valintakiintiö

sv antagningskvot
en intake quota

määritelmä

opiskelijavalinnassa käytettävä kiintiö, jossa tietyille *hakijaryhmälle* on varattu tietty määrä *aloituspaikkoja*

huomautus

Valintakiintiön perusteena voi olla esimerkiksi *hakijan pohjakoulutus*.

Käsitteen tunnus: c369

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

349

**valintakoe;
pääsykoe**

sv urvalsprov *n*;
antagningsprov *n*;
inträdesprov *n* <pääsykoe>
en entrance examination;
entrance exam;
entrance test

määritelmä

koe, joka järjestetään osana *oppilas-* tai *opiskelijavalintaa*

huomautus

Valintakokeita on erityyppisiä. Usein valintakokeella mitataan *hakijan* tietoja esimerkiksi tietystä aineistosta (vrt. *soveltuvuuskoe*, jolla selvitetään tietojen sijaan edellytyksiä ja soveltuvuutta). Valintakoe voi sisältää soveltuvuus- ja *kielikokeen* tai jommankumman näistä.

Toisaalta termejä valintakoe ja pääsykoe käytetään joskus termin *soveltuvuuskoe* synonyymina kokeista, joissa mitataan kykyjä ja ominaisuuksia (kuten musikaalisuus, rytmitaju).

Valintakokeessa menestyminen voi (esimerkiksi *todistusten (1)* sijaan) olla *valintaperuste*.

Käsitteen tunnus: c371

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#) ja [Valintatyypit](#)

350

soveltuvuuskoe;

pääsy- ja soveltuvuuskoe <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>

sv lämplighetsprov *n*;
antagnings- och lämplighetsprov *n* <toisen asteen koulutus>;
inträdes- och lämplighetsprov *n* <toisen asteen koulutus>

en aptitude test

määritelmä

koe, jolla selvitetään *hakijan* edellytykset ja soveltuvuus *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (2) oppilas-* tai *opiskelijavalintaa* varten

huomautus

Edellytyksillä ja soveltuvuudella voidaan tarkoittaa esimerkiksi taitoja (kuten vuorovaikutustaidot tai jonkin instrumentin käsittelytaito), kykyjä (kuten fyysinen koordinaatiokyky) tai henkilön luonteen tai muiden ominaisuuksien sopivuutta.

Käsitteen tunnus: c372

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

351

<opetushallinto>

kielikoe;

opetuskielen hallinnan osoittamiseksi järjestettävä kielikoe

sv språkprov *n*

en language proficiency test (1);
language test

määritelmä

koe, jonka tarkoituksena on *opetuskielen (1)* tai *opetuskielen (2)* hallinnan osoittaminen

huomautus

Kielikokeita (1) voidaan järjestää esimerkiksi *opiskelijavalintojen* yhteydessä tai *oppilaitoksen* sisäisesti.

Opiskelijavalinnassa *koulutuksen järjestäjä* tai *korkeakoulu (1)* voi edellyttää *hakijan* suorittavan kielikokeen (1) silloin, kun järjestettävän *koulutuksen (2)* kieli on eri kuin hakijan äidinkieli.

Kielikoe (1) voi olla osa *valintakoetta*.

Vrt. *kielitutkinto*.

Käsitteen tunnus: c374

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

352

päätös oppilaaksi ottamisesta <perusopetus>;

päätös opiskelijaksi ottamisesta <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus>;

valintapäätös

sv beslut *n* om antagning som studerande;
antagningsbeslut *n*

en admission decision <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulutus>;
decision on admission <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulutus>;
administrative decision on admission <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulutus>; kun halutaan viestiä että kyseessä on hallintopäätös>;
decision on student admission <lukiokoulutus, ammatillinen, korkeakoulutus>
rather than: selection decision <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen>

määritelmä

[koulutustoimijan](#) tai [koulutusorganisaation opiskelijaksi ottamisesta](#) tai [oppilaaksi ottamisesta](#) tekemä hallintopäätös

huomautus

Opiskelijaksi ottamista tai oppilaaksi ottamista koskevasta päätöksestä voidaan antaa [hakijalle](#) asiakirja tai muu ilmoitus. Myös tätä asiakirjaa tai ilmoitusta voidaan kutsua päätökseksi opiskelijaksi ottamisesta tai valintapäätökseksi.

Käsitteen tunnus: c375

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <opiskelijavalinta>

Käsitteekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)

353

ennakkotehtävät *pl*;

esitehtävät *pl*

sv förhandsuppgifter *pl*

en preliminary assignments *pl*;
advance assignments *pl*

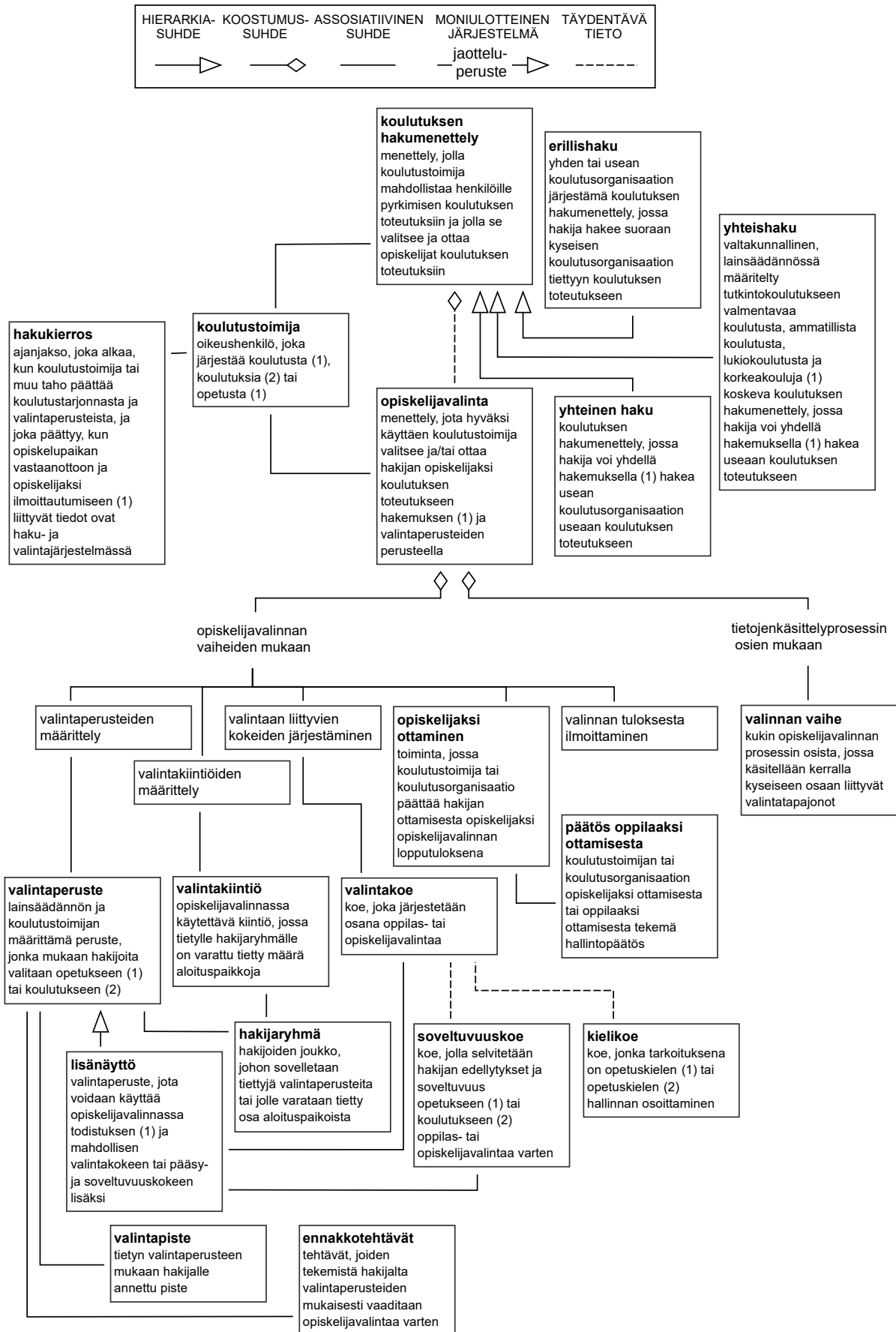
määritelmä

tehtävät, joiden tekemistä [hakijalta valintaperusteiden](#) mukaisesti vaaditaan [opiskelijavalintaa](#) varten

huomautus

Käsitteen tunnus: c376

Käsitteekaavio: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#)



Käsitekaavio 40. Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi.

5.3.2 Valintatyyppejä

354

oppilaaksi ottaminen; oppilaaksiotto

- sv antagning av elev (1);
elevantagning (1)
en pupil admission (1);
admission of pupils (1)

määritelmä

menettely, jolla *opetuksen järjestäjä* ottaa lapsen *esi-* tai *perusopetukseen*
huomautus
Oppilaaksi ottaminen suoritetaan viranhaltijan tekemällä päätöksellä.
Käsitteen tunnus: c357

Käsittekaavio: [Valintatyypit](#)

355

oppilasvalinta

- sv antagning av elev (2);
elevantagning (2)
en pupil admission (2);
admission of pupils (2);
pupil admission based on selection criteria (??);
pupil selection

määritelmä

menettely, jota hyväksi käyttäen *opetuksen järjestäjä* hyväksyy lapsen *esi-* tai *perusopetukseen hakemuksen (2)* ja *valintaperusteiden* perusteella
huomautus
Esimerkki oppilasvalintaa käyttävästä *perusopetuksesta* on *painotettu opetus*, kuten kuvataiteen, musiikin ja liikunnan erikoisluokat. Painotetun opetuksen oppilasvalintaan liittyy *soveltuvuuskoe*, haastattelu ja/tai arvonta.
Oppilasvalintaa käytetään myös haettaessa esimerkiksi *joustavan perusopetuksen opetusryhmään (2)* tai *taiteen perusopetukseen*.
Ks. myös *haku painotettuun opetukseen*.
Käsitteen tunnus: c358

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Valintatyypit](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

356

esivalinta

- sv förurval;
första urval
inte: förhandsantagning
en preliminary selection phase

määritelmä

opiskelijavalinnan mahdollinen osa, jossa osa tai kaikki *hakijoista* valitaan seuraavaan *valinnan vaiheeseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c364

Käsittekaavio: [Valintatyypit](#)

357

yhteisvalinta

sv gemensam antagning

en joint admissions

määritelmä

korkeakoulujen (1) yhteistyönä toteutettava *opiskelijavalinta*, jossa yhteistyöhön osallistuvilla *hakukohteilla* on yhteiset *valintaperusteet* ja/tai yhteinen *valintakoe*

huomautus

Yhteisvalinta on käytössä esimerkiksi kauppatieteen alalla.

Ks. *hakutoiveiden priorisointi*.

Käsitteen tunnus: c360

Luokka: <yhteinen/yleinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Valintatyytit](#)

358

harkinnanvarainen valinta

ei: joustava valinta (vanhentunut)

sv antagning enligt prövning

en discretionary admission

määritelmä

opiskelijavalinta, joka tapahtuu henkilöön liittyvällä erityisellä perusteella *hakukelpoisuudesta* ja *valintaperusteista* riippumatta

huomautus

Koulutuksen järjestäjä tai *korkeakoulu (1)* voi käyttää harkinnanvaraista valintaa silloin, kun *hakijalla* ei ole hakukelpoisuutta. Koulutuksen järjestäjä tai korkeakoulu (1) voi valita esimerkiksi enintään 30 prosenttia hakijoista valintapistemääristä riippumatta hakijoiden (1) esittämien syiden perusteella.

Harkinnanvaraisessa valinnassa voi tulla valituksi esim. henkilö, jolta puuttuu vaadittava *pohjakoulutus* tai *työkokemus*, mutta jolla *oppilaitos* tai korkeakoulu (1) katsoo olevan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten.

Käsitteen tunnus: c362

Luokka: <yhteinen/yleinen>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Valintatyytit](#)

359

todistusvalinta;

~ suoravalinta

- sv antagning på basis av betyg;
betygsbaserad antagning;
~ direktantagning <suoravalinnasta>
- en certificate-based admission;
< admission based on prior academic record;
~ direct admission <suoravalinnasta>

määritelmä

opiskelijavalinta, jossa *valintaperusteena* on erillisen *valintakokeen* sijaan *hakijan* aiemmasta *koulutuksesta (2)* saama *todistus (1)*

huomautus

Esimerkki todistusvalinnasta on, että hakija valitaan *yliopiston* tai *ammattikorkeakoulun koulutukseen (2)* *ylioppilastutkintotodistuksen arvosanojen* perusteella tai *ylempään korkeakoulututkintoon* johtavaan koulutukseen (2) *alemman korkeakoulututkinnon* todistuksen (1) perusteella.

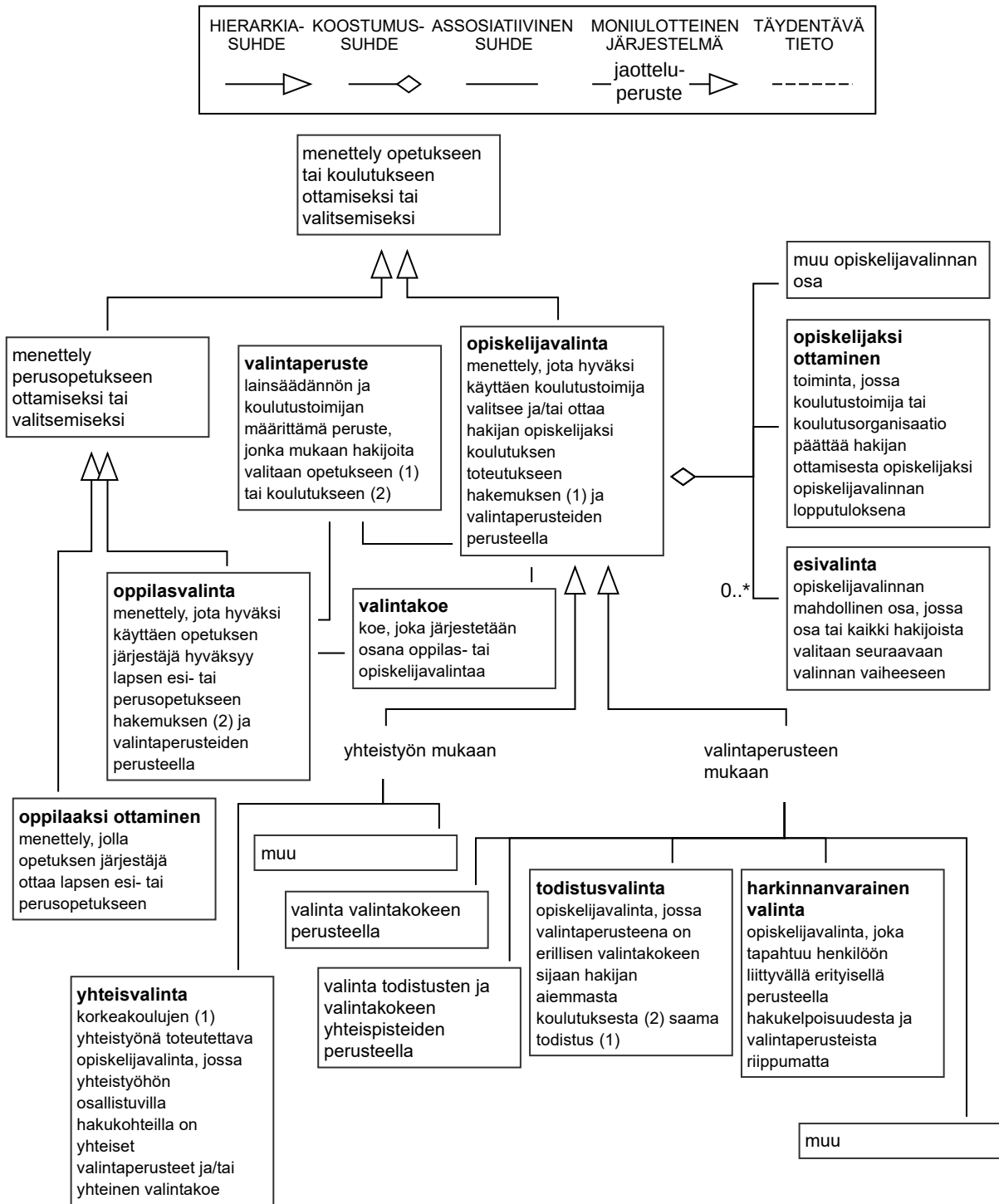
Joskus termiä suoravalinta käytetään rajatusti tarkoittamaan sellaista todistusvalintaa, jossa pääsyn takaavat kriteerit on kerrottu etukäteen. Esimerkiksi tapaus, jossa valituiksi tulevat *hakijat*, jotka ovat kirjoittaneet *ylioppilastutkinnon* ainerealin kemian kokeessa arvosanan laudatur.

Muutoin suoravalinta on todistusvalinnan lähikäsite; hiukan todistusvalintaa väljempi siinä mielessä, että suoravalinnassa valituksi tulemisen perusteena ei ole välttämättä todistus (1) aiemmasta koulutuksesta (2). Esimerkki suoravalinnasta on, että hakija valitaan yliopiston koulutukseen (2) matematiikkakilpailumenestyksen perusteella.

Käsitteen tunnus: c365

Luokka: <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Valintatyypit](#)



Käsitekaavio 41. Valintatyypit.

5.3.3 Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä

360

hyväksytyt

sv antagen (2)

en admission offered

määritelmä

hyväksytylle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1088

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

361

ehdollinen valinta;

ehdollisesti hyväksytyt

määritelmä

ehdollisesti hyväksytylle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1075

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

362

hylätty

määritelmä

hylätylle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1262

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

363

varasijalla

sv på reservplats

määritelmä

varasijalla olevalle hakijalle tietojärjestelmään määritetty *valinnan tila*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1264

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

364

hyväksytty hakija

sv sökande *n* som antagits;
antagen (1);
> nyantagen
en admitted student (1);
admittee
not: admitted

määritelmä

koulutuksen toteutukseen otettu *hakija*

huomautus

nyantagen: Ruotsiksi käytetään termiä nyantagen hakijoista, jotka on otettu koulutuksen toteutukseen kyseisenä vuonna.

admittee: Englannin kielessä attribuutti admitted vaatii pääsanana, jota se määrittää (esim. "admitted student"). Mikäli esimerkiksi koodistossa halutaan käyttää lyhyempää muotoa, suositellaan sanaa "admittee".

Ks. myös *valinnan tila*, *hyväksytty*.

Käsitteen tunnus: c367

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

365

ehdollisesti hyväksytty hakija

määritelmä

hakija, joka on otettu *koulutuksen toteutukseen* sillä ehdolla, että *opiskelijaksi ottamiseen* vaikuttavien seikkojen, joista on valintahetkellä käytettävissä vain ennakkotietoa tai oletuksia, voidaan myöhemmin osoittaa pitävän paikkansa

huomautus

Hakija voidaan hyväksyä ehdollisesti *korkeakoulutukseen* esimerkiksi, jos hän on suorittanut *IB-* tai *EB-tutkinnon*, mutta valintamenettelyn hyväksymisvaiheessa *tutkinnon* valmistumisesta ei ole varmuutta ja *arvosanoista* on tiedossa vasta *opettajan* tekemät ennakkoarviot, ei lopullisia arvosanoja. Tällöin *opiskelijavalinta* tehdään opettajan tekemien ennakkoarvioiden perusteella, ja hakija hyväksytään sillä ehdolla, että tutkinto tulee suoritetuksi ja mahdollisesti ennakkoarviosta poikkeavat lopulliset arvosanat eivät pudota hakijaa valittujen joukosta.

Ehdollisesti hyväksytyltä hakijalta voidaan edellyttää esimerkiksi virallisesti oikeaksi todistettuja asiakirjoja, kuten *tutkintotodistusta* lopullisine arvosanoineen, tai tietoa *hakuajan* jälkeen tapahtuneesta valmistumisesta.

Käsitteen tunnus: c1855

Luokka: <opiskelijavalinnat>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

366

varasijalla oleva hakija

sv ~ på reservplats <hakijoille suunnatussa viestinnässä>
en ~ on a waiting list <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

määritelmä

hakija, joka on *opiskelijavalinnassa varasijalla* tiettyyn *koulutuksen toteutukseen* pääsemiseksi

huomautus

Varasijalla olevan hakijan on mahdollista tulla valituksi koulutuksen toteutukseen, mikäli paikka vapautuu. Varasijalla oleva hakija täyttää *hyväksytyksi* tulemisen minimivaatimukset, mutta jää tarjolla olevan aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. *Aloituspaikka* voi vapautua esimerkiksi silloin, kun *hakukohteeseen* aiemmin *hyväksytty* hakija päättää olla ottamatta tarjottua aloituspaikkaa vastaan.

Käsitteen tunnus: c1267

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

367

hylätty hakija

sv ~ du har inte fått en studieplats <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

en ~ you have not received a study place <hakijoille suunnatussa viestinnässä>

määritelmä

hakija, joka ei *opiskelijavalinnassa* ole tullut otetuksi *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Hakija voi jäädä ottamatta koulutuksen toteutukseen eri syistä. Yleisimmin syynä on se, että vaikka hakija on hakukelpoinen (ks. *hakukelpoisuus*) ja hän täyttää muut kriteerit, hän jää koulutuksen toteutuksen aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. Muita syitä ovat, että hakijalla ei ole hakukelpoisuutta tai ettei hän täytä muita *opiskelijavalinnan* kriteereitä, esimerkiksi kielitaitovaatimuksia, ja se, ettei hakijalle voida myöntää *opiskeluoikeutta* SORA-lainsäädännön perusteella.

Ks. myös *opiskelijaksi ottaminen*, *aloituspaikka*.

Käsitteen tunnus: c1268

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

368

aloituspaikka

sv nybörjarplats

en available student place;

~ initial intake;

~ available intake;

~ potential intake;

~ maximum intake

määritelmä

hakukohteeseen tietyssä *koulutuksen hakumenettelyssä* tarjolla oleva *opiskelupaikka*

huomautus

Aloituspaikkamäärä on määrä, joka *koulutustoimijalla* on oikeus ja suunnitelman mukaiset edellytykset ottaa *opiskelijoita*. Aloituspaikkamäärä on optio; se ei välttämättä toteudu.

Ilmaissalla "aloituspaikat" viitataan *koulutuksen järjestäjän* tai *korkeakoulun (1)* ilmoittamaan tietoon siitä, kuinka monta opiskelupaikkaa hakukohteeseen on tietyssä koulutuksen hakumenettelyssä tarjolla.

Ilmaissalla "päättökseen mukaiset aloituspaikat" (lyhenne "palpa") tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän, *oppilaitoksen* ylläpitäjän tai korkeakoulun (1) päättämää aloituspaikkojen lukumäärää.

Ilmaissalla "valinnan aloituspaikat" (lyhenne "valpa") tarkoitetaan *opiskelijavalinnassa* käytettävää aloituspaikkamäärää, jossa on varauduttu peruutuksiin tai jossa osa päätökseen mukaisista aloituspaikoista on varattu opiskeluoikeuden aikaisemmin saaneille.

initial intake, available intake, potential intake, maximum intake: Englannin intake-loppuisilla vastineilla viitataan hakukohteeseen tarjolla olevien opiskelupaikkojen kokonaismäärään.

Käsitteen tunnus: c370

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Koulutustarjonta ja opetustarjonta](#)

369

varasija

sv reservplats (???)

määritelmä

ilman [aloituspaikkaa](#) jääneen [hakijan](#) asema, jossa hakijan on vielä mahdollista tulla valituksi [koulutuksen toteutukseen](#), mikäli paikka vapautuu

huomautus

Varasijalla oleva hakija täyttää [hyväksytyksi](#) tulemisen minimivaatimukset, mutta jää tarjolla olevan aloituspaikkamäärän ulkopuolelle. Aloituspaikka voi vapautua esimerkiksi silloin, kun [hakukohteeseen](#) aiemmin [hyväksytyt](#) hakija päättää olla ottamatta tarjottua aloituspaikkaa vastaan.

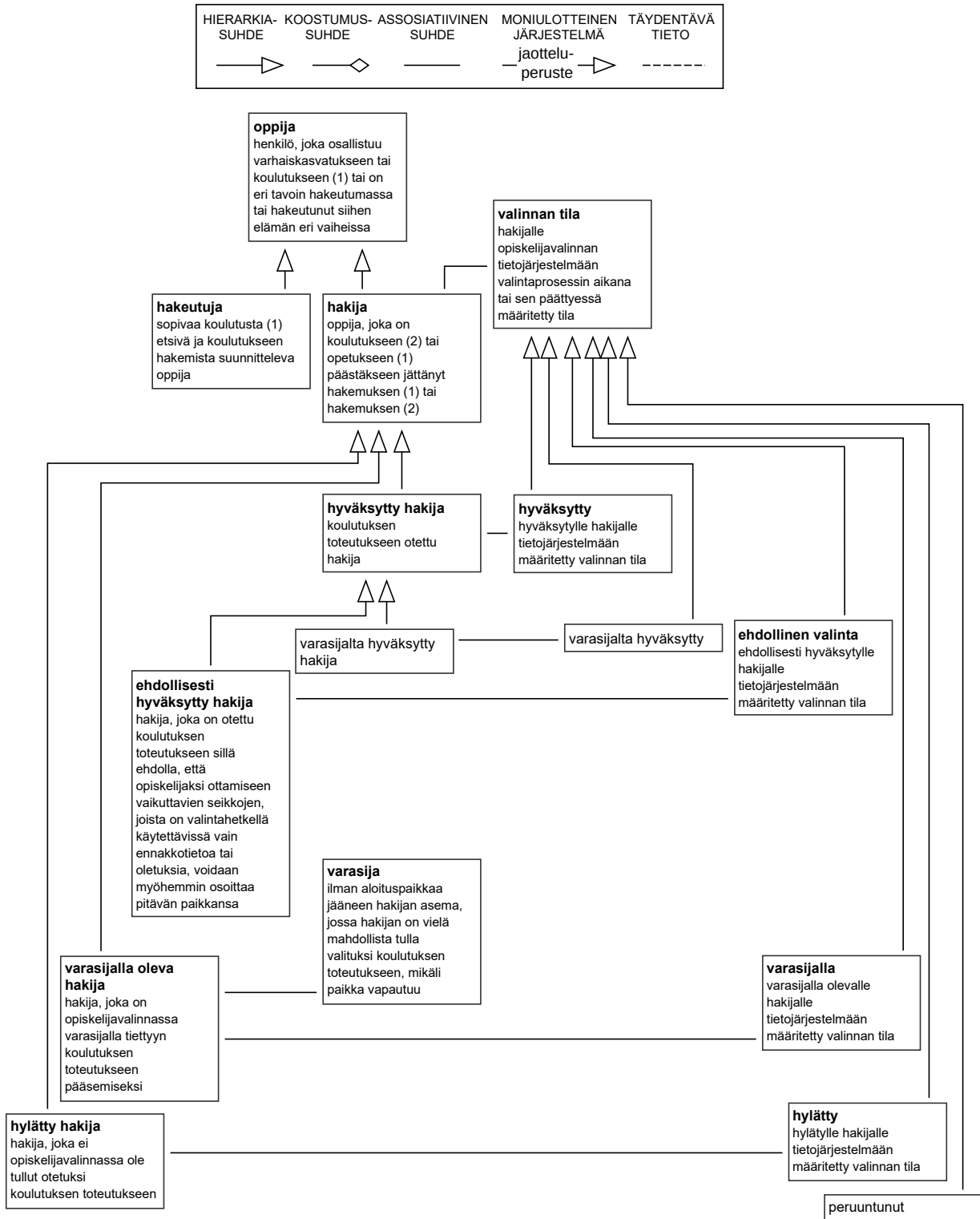
Ks. myös [varasijalla oleva hakija](#).

Käsitteen tunnus: c882

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#)

Opetus- ja koulutussanasto (OKSA), luonnos 15.3.2024



Käsitekaavio 42. Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä.

5.3.4 Haku ja valinta: tietojärjestelmän käsitteitä

5.3.4.1 Hakukohde

370

<koulutukseen haun ja valinnan tietojärjestelmä>

haku (2)

sv ansökan (1);
urvalsparti <Svenska handelshögskolan>

en application data

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu *koulutuksen toteutuksista*, jotka on tietojärjestelmässä luokiteltu samaan ryhmään *opiskelijavalintaa* varten tietyinä ajankohtana

huomautus

Tässä tarkoitettu haku (2) on tekninen käsite. Tietojärjestelmässä hakuun (2) kiinnitetään tiedot muun muassa *hakutavasta*, *hakutyypistä* ja *hakuajasta*.

Käsitteen tunnus: c336

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#) ja [Hakukohde](#)

371

hakukohdejoukko

sv grupp av ansökningsmål;
grupp av ansökningsobjekt;
grupp av ansökningsalternativ

en set of study options available for applicants

määritelmä

joukko *hakukohteita*, joita sitovat toisiinsa tietyt säännöt

huomautus

Hakukohdejoukkoa sitova sääntö voi koskea esimerkiksi sitä, mihin hakukohteisiin tulee hakea tai mihin ei saa hakea, jos hakee tiettyyn hakukohteeseen. Sääntö voi koskea myös esimerkiksi sitä, missä järjestyksessä tietyt hakukohteet tulee priorisoida.

Esimerkki hakukohdejoukosta ovat lääketieteen hakukohteet *korkeakoulujen (1) yhteishaussa*.

Käsitteen tunnus: c334

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

372

valintaryhmä

sv urvalsgrupp

määritelmä

hakukohdejoukko, joka käyttää *opiskelijavalinnassa* yhteisiä laskentakaavoja

huomautus

Valintaryhmä-käsitettä ei tule sekoittaa valintakoeryhmä-käsitteeseen. Valintaryhmä on tietojärjestelmiin liittyvä käsite; se on tapa ryhmitellä *hakukohteita valintaperusteiden* mallinnuksessa. Valintaryhmän hakukohteilla ei välttämättä ole minkäänlaista valintakoeyhteistyötä keskenään (vrt. *valintakoeryhmä*).

Käsitteen tunnus: c335

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

373

hakukohde

- sv ansökningsmål *n* <Studieinfo.fi, Svenska handelshögskolan>;
ansökningsobjekt *n* <Helsingfors universitet>;
ansökningsalternativ *n* <Aalto-universitetet>
en option available for application;
study programme available for application

määritelmä

koulutuksen toteutus, joka on liitetty tiettyyn *hakuun* (2)

huomautus

Esimerkki *ammattillisen koulutuksen* hakukohteesta *yhteishaussa* on puualan perustutkinto (180 *osaamispistettä*) kevään 2015 yhteishaussa.

Esimerkki *korkeakoulutuksen* hakukohteesta yhteishaussa on yleinen kielitiede (180 *opintopistettä* (2)) kevään 2015 *korkeakoulujen* (1) yhteishaussa.

Käsitteen tunnus: c331

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Hakutapoja ja -tyyppejä](#), [Hakukohde](#), [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Koulutus](#) (2) -käsitteen alakäsitteitä

374

hakutoive

- sv ansökningsönskemål *n*
en preferred option for application;
preferred study programme <lukiokoulutus, jossa linjoja; korkeakoulut>

määritelmä

hakukohde, jonne *hakija* hakee *opiskelu-oikeutta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c332

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

375

hakutoiveiden priorisointi

mieluummin kuin: hakukohteiden priorisointi

- sv prioritering av ansökningsönskemål;
rangordning av ansökningsönskemål
en ~ order of preference

määritelmä

hakijan tekemä *hakukohteiden* etusija- tai miellisuusjärjestykseen asettaminen

huomautus

Käsitteen tunnus: c333

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)

376

valintakoeryhmä

- sv grupp för urvalsprovssamarbete
hellre än: urvalsprovgrupp
en entrance examination group

määritelmä

koulutuksen toteutukset, joissa käytetään yhteistä *valintakoetta*

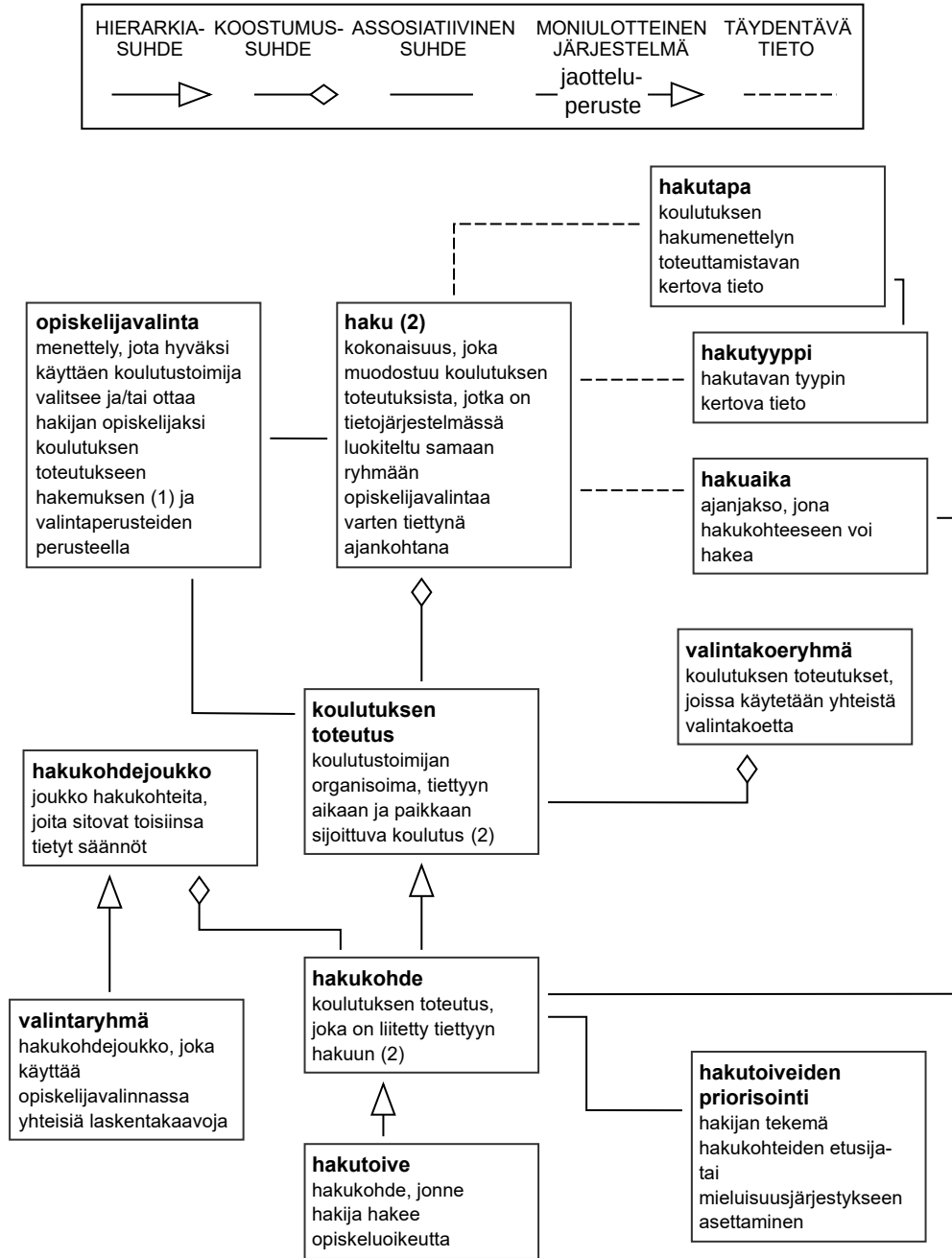
huomautus

Valintakoeryhmäyhteistyössä olevat *koulutusorganisaatioilla* valintakoe voi olla kaikilla koulutuksen toteutuksilla sama tai osalla eri, mutta koulutusorganisaatiot hyväksyvät toisessa samaan yhteistyöryhmään kuuluvassa koulutusorganisaatiossa tehdyn valintakokeen tuloksen.

Käsitteen tunnus: c337

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Hakukohde](#)



Käsittekaavio 43. Hakukohde.

5.3.4.2 Tietojärjestelmällä suoritettava opiskelijavalintaan liittyvä prosessi

377

haku- ja valintajärjestelmä

sv ansöknings- och antagningsystem *n*

en application and admissions system

määritelmä

opiskelijavalintarekisteriä hyödyntävä tietojärjestelmä, jonka avulla voi hakea ja tulla valituksi *koulutukseen (2)* tai *koulutuksen toteutukseen*

huomautus

Ks. myös *koulutukseen hakeminen, opiskelijavalinta*.

Käsitteen tunnus: c377

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

378

valintalaskenta

sv urvalskörning;

antagningskörning

en admission ranking phase

määritelmä

tietojärjestelmällä suoritettavan, *opiskelijavalintaan* liittyvän prosessin vaihe, jonka tuloksena *hakijat* ovat *valintaperusteiden* mukaan *valintatapajonoittain* keskinäisessä järjestyksessä ja kunkin *hakijan valinnan tila* on joko 'hyväksyttävissä oleva' tai 'hylätty'

huomautus

Käsitteen tunnus: c906

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaavio: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#)

379

<koulutuksen haku- ja valintajärjestelmä>

sijoittelu

sv placering

en placement

määritelmä

tietojärjestelmällä suoritettavan, *opiskelijavalintaan* liittyvän prosessin vaihe, jossa *hakija* valitaan *valintalaskennan* tuloksen perusteella ylimpään sellaiseen *hakutoiveeseensa*, johon hänen on *aloituspaikkojen* puitteissa mahdollisuus päästä

huomautus

Käsitteen tunnus: c907

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsitekaaviot: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

380

opiskelijavalintarekisteri

ei: hakijarekisteri (vanhentunut)

sv antagningsregister *n*

en student admissions register

rather than: student selection register

määritelmä

erityislailla säädetty rekisteri, joka sisältää tiedot *opiskelijavalinnan* toteuttamiseksi

huomautus

Opiskelijavalintarekisteristä on säädetty laissa 1058/1998.

Opiskelijavalintarekisteri voi sisältää tiedot *hakijoista*, *hakutoiveista*, *hakukohteista*, *valintaperusteista*, *opiskelijavalinnoista*, *opiskelupaikan vastaanotosta* ja *opiskelijaksi ilmoittautumisesta (1)*. Sitä käytetään myös opinnoista tiedottamiseen ja *arviointiin (2)*.

Opiskelijavalintarekisteri koostuu seuraavista osarekistereistä: 1) *korkeakoulujen (1)* hakurekisteri ja 2) *ammattillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen* ja muun *perusopetuksen* jälkeisen *koulutuksen (1)* hakurekisteri.

Student selection register -termiä tavataan joissakin suomalaisissa lähteissä, mutta kansainvälisesti vakiintunut englanninkielinen termi on student admissions register.

Käsitteen tunnus: c355

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#)

5.3.4.3 Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot

381

<koulutuksen haku- ja valintajärjestelmä>

valintatapa;

valintamenettely

- sv antagningsätt *n*;
antagningsförfarande *n*;
urvalsmetod <ammattikorkeakoulut>
hellre än: urvalssätt *n* <Svenska handelshögskolan>;
urvalsförfarande *n*
inte: antagningsprincip (2) <Helsingfors universitet> (föråldrad)
- en selection procedure <perusaste, lukiokoulutus, ammatillinen>;
admissions procedure (2) <korkeakoulut>
rather than: selection method

määritelmä

tieto, joka ilmaisee, mitä *valintaperustetta* käytetään *hakijan* hyväksymisessä *koulutukseen* (2)

huomautus

Valintatapoja ovat esimerkiksi *todistuksen* (1), *valintakokeen* tai näistä yhdessä muodostuvien kriteerien perusteella. Samassa *hakukohteessa* hakijoita voidaan valita eri valintatavoilla.

antagningsprincip (2): Valintatavan ruotsinkielisenä vastineena käytettiin aiemmin esimerkiksi Helsingin yliopistossa termiä antagningsprincip. Nykyisin termiä antagningsprincip käytetään *valintaperusteen* ruotsinkielisenä vastineena, joten termin käyttöä valintatavan vastineena ei enää suositella.

selection method: *Ammattikorkeakoulujen* valintaperustesuosituksessa käytetään termiä selection method. Tässä sanastossa termi selection on kuitenkin varattu *toisen asteen koulutuksen* käyttöön, ja tästä syystä myöskään termin selection method käyttöä ei suositella muuten kuin toisen asteen koulutuksen yhteydessä.

Ks. *todistusvalinta*.

Käsitteen tunnus: c378

Luokka: <opiskelijavalinnat>, <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

382

avoimen väylä

- sv öppna universitetsleden;
öpu-leden
- en open university route
rather than: open university track

määritelmä

korkeakoulun (1) *opiskelijavalinnassa hakijoille* tarjottu mahdollisuus tulla valituksi *avoimessa korkeakouluopetuksessa* suoritettujen opintojen perusteella

huomautus

Avoimen väylä on yksi *valintatavoista*.

Käsitteen tunnus: c379

Luokka: <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

383

valintatapajono

sv antagningskö
en listing based on admissions type;
admissions type listing
rather than: admission queue

määritelmä

jono, joka muodostuu *valintaperusteiden* mukaan järjestykseen asetetuista *hakijoista*

huomautus

Samassa *hakukohteessa* voi olla useita valintatapajonoja (esim. *todistusvalinta*, valintakoevalinta tai näiden yhdistelmä).

Ammattikorkeakoulujen valintaperustesuosituksessa valintatapajonosta käytetään englanniksi termiä admission queue. Termit listing based on admissions type ja admissions type listing kuvaavat kuitenkin käsitettä paremmin, ja tämän vuoksi termin admission queue käyttöä ei suositella.

Käsitteen tunnus: c380

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

384

valinnan vaihe

sv antagningsskede *n*
hellre än: > urvalsskede *n*
en stage of admissions procedure

määritelmä

kukin *opiskelijavalinnan* prosessin osista, jossa käsitellään kerralla kyseiseen osaan liittyvät *valintatapajonot*

huomautus

Valinnan vaiheita on useita, esimerkiksi hakukelpoisuusvaihe, lähtöpisteiden laskemisvaihe, koekutsuvaihe, esivalintavaihe ja varsinainen valinta. Kun kaikki valinnan vaiheet on suoritettu, *hakija* on joko hyväksyttävissä jatkoon tai *hylätty*.

Käsitteen tunnus: c381

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijan tai koulutusorganisaation opiskelijavalintaprosessi](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

385

valinnan tila; hakijan valinnan tila; valintatieto

sv antagningsstatus;
urvalsstatus
en admission status

määritelmä

hakijalle opiskelijavalinnan tietojärjestelmään valintaprosessin aikana tai sen päättyessä määritetty tila

huomautus

Valinnan tiloja ovat muun muassa *hyväksyty*, *hylätty*, *varasijalta* hyväksyty, *varasijalla* ja peruuntunut.

Valinnan tila on lähinnä *haku- ja valintajärjestelmässä* käytettävä tieto/käsite. *Hakijoille* suunnatussa viestinnässä näytettävä tieto on *valinnan tulos*.

Käsitteen tunnus: c389

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Hakijan roolit valinnassa ja valinnan tilat tietojärjestelmässä](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

386

valinnan tulos

sv antagningsresultat *n*
inte: urvalsresultat *n*
en admissions result

määritelmä

hakijan hakukohdekohtainen *valinnan tila*

huomautus

Ruotsiksi termin urvalsresultat käyttöä valinnan tulos -käsitteen vastineena ei suositella, sillä urvalsresultat assosioituu pikemminkin esimerkiksi *valintakokeen* (ruotsiksi urvalsprov) tulokseen.

Käsitteen tunnus: c383

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#), [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

387

valintaehdotus;

valintalaskennan tulos

sv antagningsförslag *n*
hellre än: urvalsförslag
en proposal for placement phase

määritelmä

joukko *valinnan tuloksia*, joka ilmaisee *hakijat* hakukohdekohtaisesti keskinäisessä valintatapajono-kohtaisessa järjestyksessä ennen *sijoittelua*

huomautus

Valintaehdotus syntyy *valintalaskennan* tuloksena.

Valinnan tulos on hakijakohtainen; valintaehdotus puolestaan on joukko valinnan tuloksia eli se muodostuu listasta hakijoita (1).

Ks. myös *hakukohde*.

Käsitteen tunnus: c382

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

388

sijoittelun tulos

sv resultat *n* av placeringen
en placement results *pl*

määritelmä

valinnan tulos, joka muodostuu tietojärjestelmässä *sijoittelun* päätteeksi *hakutoiveiden priorisointia* käytävissä *koulutuksen hakumenettelyissä*

huomautus

Sijoittelun tulosta käytetään *yhteishaussa* ja *sijoittelua* käytävissä *erillishauissa*.

Käsitteen tunnus: c384

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi ja Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

389

valintaesitys

sv antagningsframställning
en admissions proposal

määritelmä

haku- ja valintajärjestelmän oppilaitokselle tuottama *valintaperusteiden* mukainen esitys valittavista *hakijoista*

huomautus

Valintaesityksen perusteella tehdään *päätös opiskelijaksi ottamisesta*.

Käsitteen tunnus: c385

Luokka: <opiskelijavalinnat>

Käsittekaaviot: [Koulutukseen hakemisen vaiheita](#), [Koulutuksen hakumenettelyn tietojärjestelmällä suoritettava prosessi](#) ja [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

390

valintaperustemalli

sv modell för antagningsgrunderna
en computation model for admissions
not: < data model for admissions

määritelmä

haku- ja valintajärjestelmään tallennettu laskentakaava, jolla lasketaan kunkin *valintaperusteen* perusteella *opiskelijavalinnassa* saatavat pisteet

huomautus

Valintaperustemalli voidaan liittää *hakukohteeseen* tai *valintaryhmään*.

Käsitteen tunnus: c387

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)

391

hakemusnumero

sv ansökningsnummer *n*;
ansökans nummer *n*
en application ID
rather than: application number

määritelmä

haku- ja valintajärjestelmän hakemukselle (1) antama tunnus

huomautus

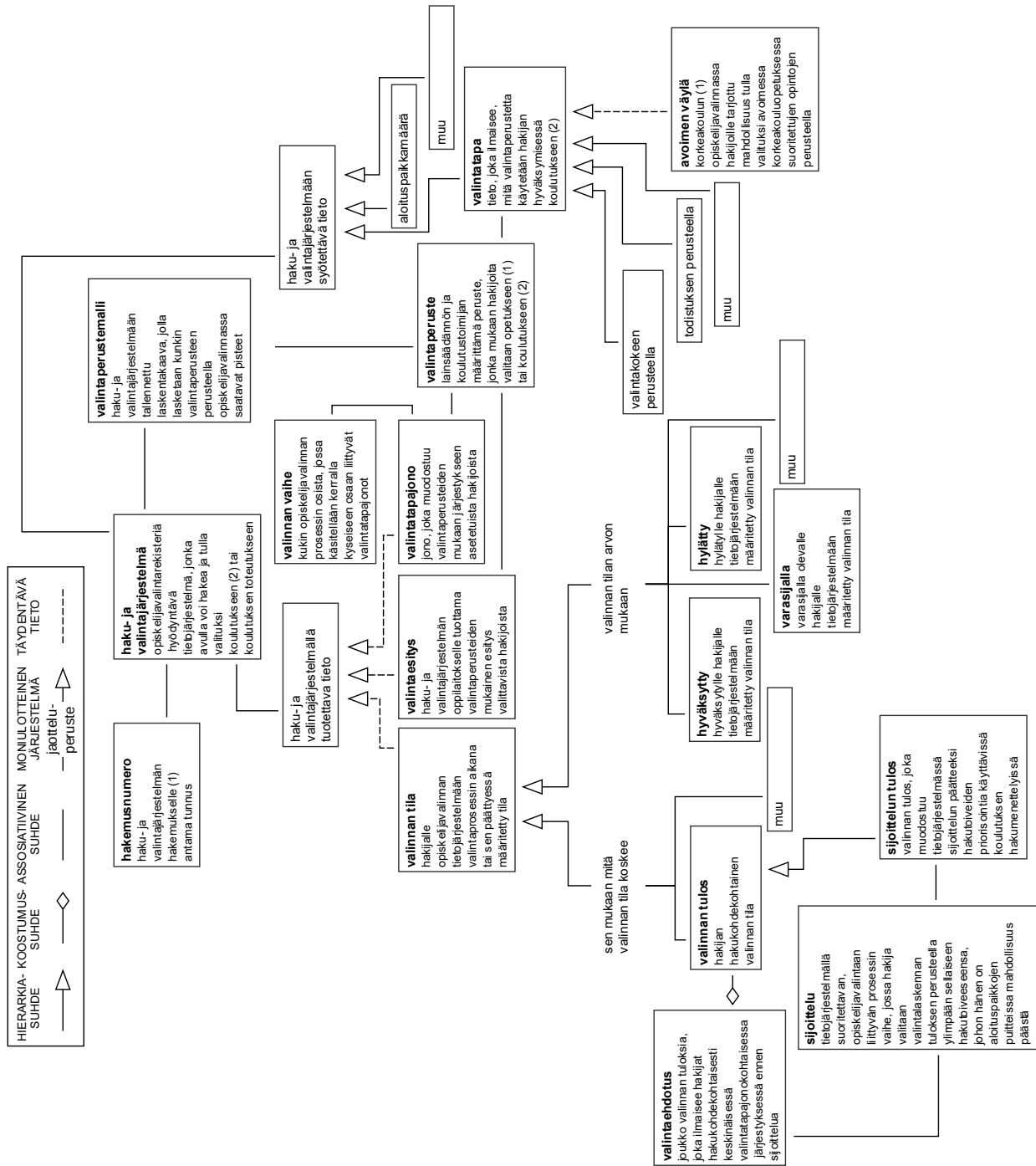
Hakemusnumero voi koostua numeroista ja kirjainmerkeistä.

Englannin termin application number käyttöä hakemusnumeron vastineena ei suositella, koska hakemusnumero voi sisältää myös kirjainmerkkejä.

Käsitteen tunnus: c388

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <opiskelijavalinnat>

Käsittekaavio: [Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot](#)



Käsittekaavio 45. Haku- ja valintajärjestelmässä käsiteltävät tiedot.

5.4 Peruskoulun määräytyminen tai valinta

392

koulutarjonta; kouluverkko

sv skolutbud *n*;
skolnät *n*

määritelmä

joukko, joka muodostuu kunnan tarjoamista [peruskouluista \(1\)](#) ja niiden [opetuspisteistä](#), joihin [oppilas](#) voidaan ilmoittaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c390

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)

393

ensisijainen koulu; lähikoulu

sv primär skola;
närskola

en ;
neighbourhood school;
local school

määritelmä

kunnan [oppivelvolliselle](#) osoittama [peruskoulu \(1\)](#)

huomautus

Ensisijainen koulu osoitetaan [oppilaan](#) asuinpaikan mukaiselta [oppilaaksiottoalueelta](#).

Tässä määrittelystä käsitteestä käytetään perusopetuslaissa (628/1998) termiä lähikoulu.

Lähikoulu ei nimityksestään huolimatta välttämättä ole oppilaan asuinpaikkaa maantieteellisesti lähimpänä sijaitseva peruskoulu (1).

Käsitteen tunnus: c391

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)

394

toissijainen koulu

sv sekundär skola
en secondary school

määritelmä

[peruskoulu \(1\)](#), joka ei ole kunnan/kaupungin [oppivelvolliselle](#) osoittama peruskoulu (1) ja josta [huoltaja](#) hakee oppivelvolliselle koulupaikkaa

huomautus

Toissijainen koulu voi olla esimerkiksi [painotettua opetusta](#) tarjoava koulu.

Termi toissijainen koulu ei ole käytössä kaikissa kunnissa.

Toissijaiseen kouluun hakevaa oppilasta kutsutaan toissijaiseksi hakijaksi.

Ks. [kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan oppivelvolliselle osoittamaan kouluun, haku painotettuun opetukseen, hakemus \(2\)](#).

Käsitteen tunnus: c392

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)

395

oppilaaksiottoalue

sv elevupptagningsområde *n*
 en school admission area

määritelmä

maantieteellinen alue, jolta kukin *peruskoulu (1)* ottaa *oppilaansa*

huomautus

Se, mihin oppilaaksiottoalueeseen *oppivelvollinen* kuuluu, määräytyy hänen asuinpaikkansa mukaan. Oppivelvollisella on oikeus päästä siihen peruskouluun (1), jonka oppilaaksiottoalueella hän asuu.

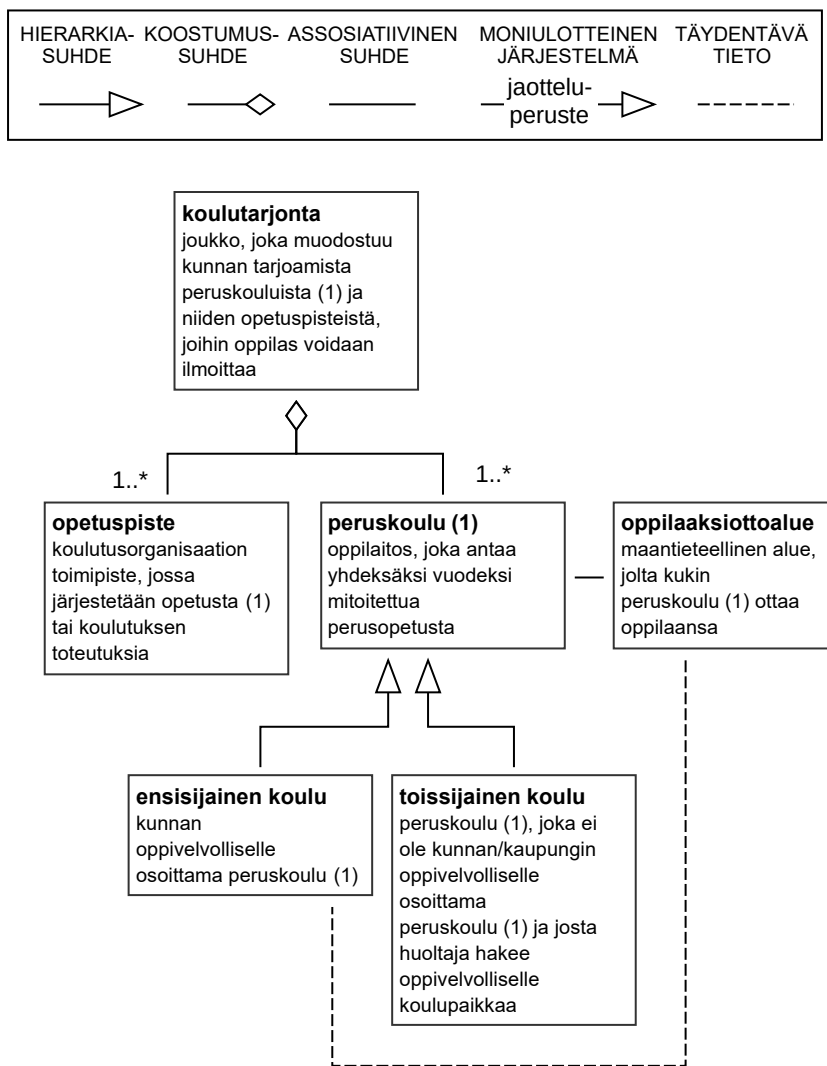
Joissakin kunnissa oppilaaksiottoalueella voi sijaita useampi kuin yksi peruskoulu (1).

Esimerkiksi Helsingin kaupungissa oppilaaksiottoalueesta, jolla sijaitsee useampi kuin yksi peruskoulu (1), käytetään termiä laajennettu oppilaaksiottoalue.

Käsitteen tunnus: c394

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Peruskoulun määräytyminen tai valinta](#)



Käsittekaavio 46. Peruskoulun määräytyminen tai valinta.

6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit

6.1 Varhaiskasvatus

6.1.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja

396

varhaiskasvatustilanne

ei: päivähoito (2) (vanhentunut)

- sv småbarnspedagogisk service;
småbarnspedagogiska tjänster *pl*;
tjänster *pl* inom småbarnspedagogik
inte: dagvårdsservice (föräldrad)
- en early childhood education and care service;
ECEC service

määritelmä

varhaiskasvatustilain (540/2018) mukaista *varhaiskasvatusta* tuottava palvelu

huomautus

Kunnalla tai kuntayhtymällä on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuksen järjestämismuodosta riippuen kunta voi toimia myös *varhaiskasvatuksen palveluntuottajana*.

Yksityinen *päiväkotitoiminta* on luvanvaraista 1.1.2023 alkaen. Ennen lain voimaantuloa yksityisten palvelujen antajien rekisteriin merkityillä yksityisillä *päiväkodeilla* on siirtymäaikaa luvan hakemiseen 31.12.2026 asti. Yksityinen *perhepäivähoito* on ilmoituksenvaraista.

småbarnspedagogiska tjänster / tjänster inom småbarnspedagogik: Jos ruotsinkielisessä tekstissä käsitellään sekä virkoja (tjänst) että palveluja, suositellaan varhaiskasvatuksen viroista käytettäväksi muotoa tjänster inom småbarnspedagogik.

Käsitteen tunnus: c395

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

397

varhaiskasvatustoiminta

- sv verksamhet inom småbarnspedagogik;
småbarnspedagogisk verksamhet (2)
- en early childhood education and care activities;
ECEC activities

määritelmä

ammattillinen toiminta, joka perustuu varhaiskasvatustilain (540/2018) ja *varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin*

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat *päiväkotitoiminta*, *perhepäivähoito*, mukaan lukien *ryhmäperhepäivähoito*, ja *avoin varhaiskasvatustoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1582

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan ja Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

398

**varhaiskasvatuksen inklusioperiaate;
inklusiivisuus**

sv principen om inkludering i småbarnspedagogiken
en principles of inclusion in early childhood education and care;
principles of inclusion in ECEC;
inclusiveness

määritelmä

[varhaiskasvatustoiminnan](#) periaate, joka muodostaa [varhaiskasvatuksen](#) järjestämisen arvoperustan ja jossa [lapsi](#) voi osallistua yhdenvertaisesti varhaiskasvatukseen hänen yksilölliset tarpeensa huomioiden

huomautus

Varhaiskasvatuksen inklusioperiaatteen mukaan lapsen osallistuminen varhaiskasvatukseen ei riipu esimerkiksi [varhaiskasvatuksessa annettavan tuen](#) tarpeista, vammaisuudesta tai lapsen kulttuurisesta tai sosioekonomisesta taustasta.

[Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#) noudattaa inklusioperiaatetta.

anmärkning

Käsitteen tunnus: c1911

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#) ja [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

399

varhaiskasvatuksen toimintamuoto

sv verksamhetsform inom småbarnspedagogik
en type of early childhood education and care;
type of ECEC

määritelmä

tapa, jolla [varhaiskasvatustoiminta](#) toteutetaan

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat [päiväkotitoiminta](#), [perhepäivähoito](#), mukaan lukien [ryhmäperhepäivähoito](#), ja [avoin varhaiskasvatustoiminta](#).

Vertaa [opetusmuoto](#).

Käsitteen tunnus: c1848

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

400

päiväkotitoiminta

sv daghemsverksamhet
en centre-based early education and care

määritelmä

[varhaiskasvatuksen toimintamuoto](#), jota toteutetaan [päiväkodissa](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1024

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

401

perhepäivähoito

sv familjedagvård
en home-based childcare;
family-based childcare
rather than: family daycare (1);
family-based daycare

määritelmä

varhaiskasvatuksen toimintamuoto, jota toteutetaan *perhepäiväkodissa*

huomautus

Perhepäivähoitoa järjestetään pääsääntöisesti *perhepäivähoitajan* kotona, mutta sitä voidaan antaa myös *lapsen* tai lasten kotona tai *ryhmäperhepäivähoitona*.

Ks. *ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon harjoittamisesta*.

Käsitteen tunnus: c397

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

402

ryhmäperhepäivähoito

sv gruppfamiljedagvård
en multi-practitioner home-based childcare
not: group family daycare (1)

määritelmä

perhepäivähoito, jota antaa kaksi tai kolme *perhepäivähoitajaa* yhdessä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1584

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

403

avoin varhaiskasvatustoiminta

ei: muu varhaiskasvatus (vanhentunut);
avoin päiväkotitoiminta (2) (vanhentunut)

sv öppen småbarnspedagogisk verksamhet
inte: övrig småbarnspedagogik (föräldrad)
en open activities in early childhood education and care;
open activities in ECEC
rather than: open early childhood education and care activities

määritelmä

kerholuonteinen *varhaiskasvatuksen toimintamuoto*, jota tarjotaan *lapsille* tai lapsille yhdessä aikuisen kanssa

huomautus

Avoin varhaiskasvatustoiminta on pääsääntöisesti suunnattu lapsille, jotka eivät osallistu *osa-* tai *kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen*. Toiminta voi olla kohdennettu tietyille ikäryhmille ja sen nimi voi vaihdella toiminnan painotuksen mukaan.

Avointa varhaiskasvatustoimintaa ovat esimerkiksi leikkipuistotoiminta, lasten leikki- ja kerhotoiminta ja *avoin päiväkotitoiminta (1)*.

Lainsäädännössä ei säädetä avoimen varhaiskasvatustoiminnan *henkilöstön* mitoituksesta tai kelpoisuusehdoista.

muu varhaiskasvatus: Termiä muu varhaiskasvatus käytettiin aikaisemmin lainsäädännössä.

övrig småbarnspedagogik: Ruotsin termiä övrig småbarnspedagogik käytettiin aikaisemmin lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c398

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

404

avoin päiväkotitoiminta (1)

sv öppen daghemsverksamhet
en open centre-based early education activities

määritelmä

avoin varhaiskasvatustoiminta, jota järjestetään sitä varten varatuissa tiloissa

huomautus

Avoimen päiväkotitoiminnan (1) toimintamuodot voivat vaihdella.

Käsitteen tunnus: c412

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

405

varhaiskasvatuksen järjestämismuoto

sv form för anordnandet av småbarnspedagogik
en form in which early childhood education and care is organised

määritelmä

tapa, jolla *varhaiskasvatustoiminta* on järjestetty

huomautus

Varhaiskasvatuksen järjestämismuotoja ovat kunnan tai kuntayhtymän järjestämä *varhaiskasvatus*, kunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna järjestetty varhaiskasvatus, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus, yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus ja *yksityinen varhaiskasvatus* ilman yksityisen hoidon tukea.

Käsitteen tunnus: c1849

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

406

yksityinen varhaiskasvatus

sv privat småbarnspedagogik;
privat småbarnspedagogisk verksamhet
en private early childhood education and care;
privately run early childhood education and care;
private ECEC
not: private daycare

määritelmä

liike- tai ammattitoimintaan perustuva *varhaiskasvatustoiminta*

huomautus

Yksityinen *päiväkotitoiminta* on luvanvaraista 1.1.2023 alkaen. Ennen lain voimaantuloa yksityisten palvelujen antajien rekisteriin merkityillä yksityisillä *päiväkodeilla* on siirtymäaikaa luvan hakemiseen 31.12.2026 asti. Yksityinen *perhepäivähoito* on ilmoituksenvaraista.

Kunta, aluevalvontavirasto ja sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto valvovat yksityistä varhaiskasvatusta.

Käsitteen tunnus: c994

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

407

**varhaiskasvatuksen lupaviranomainen;
lupaviranomainen**

sv tillståndsmyndighet inom småbarnspedagogik

määritelmä

valtakunnallinen viranomainen, joka myöntää luvan yksityiselle [päiväkotitoiminnalle](#) ja sen olennaisille muutoksille

huomautus

[Varhaiskasvatuksen](#) lupaviranomaisena toimii aluehallintovirasto. Olennainen muutos toiminnassa on esimerkiksi [varhaiskasvatuksen toimipaikkojen](#) lukumäärän lisääminen. Varhaiskasvatuksen lupaviranomaisesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa ([540/2018](#)).

Käsitteen tunnus: c1889

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

408

**lupa harjoittaa yksityistä päiväkotitoimintaa;
lupa yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamiseksi**

sv tillstånd att bedriva privat daghemsverksamhet

määritelmä

[varhaiskasvatuksen lupaviranomaisen](#) yksityiselle [varhaiskasvatuksen palveluntuottajalle](#) myöntämä lupa harjoittaa [päiväkotitoimintaa](#)

huomautus

[Varhaiskasvatusta](#) järjestävällä tai tuottavalla yksityisellä [varhaiskasvatuksen palveluntuottajalla](#) on ennen toiminnan aloittamista oltava lupa [päiväkotitoiminnan](#) harjoittamiseksi.

Käsitteen tunnus: c1890

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

409

ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon harjoittamisesta

sv anmälan om bedrivande av privat familjedagvård

määritelmä

[perhepäivähoitoa](#) järjestävän tai tuottavan yksityisen [varhaiskasvatustoimijan](#) tekemä ilmoitus [varhaiskasvatuksesta](#) vastaavalle kunnan monijäseniselle toimielimelle

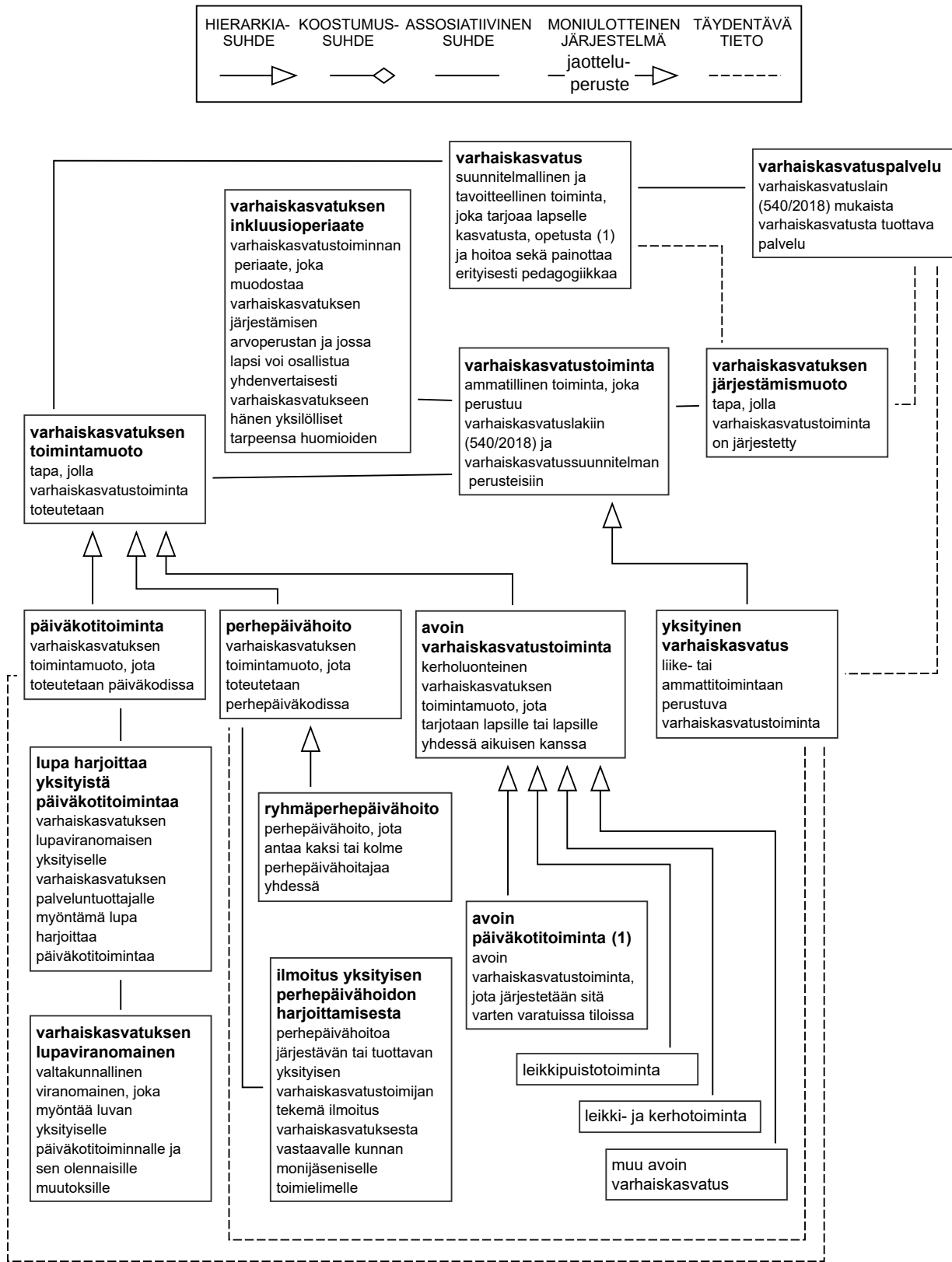
huomautus

Yksityisen varhaiskasvatustoimijan ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon aloittamisesta tai muuttamisesta on tehtävä ennen toiminnan aloittamista tai muuttamista.

Käsitteen tunnus: c1891

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#) ja [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)



Käsitekaavio 47. Varhaiskasvatuksen toimintamuodot.

6.1.2 Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

410

varhaiskasvatuksen toimintavuosi

sv verksamhetsår *n* inom småbarnspedagogik
en working year in early childhood education and care;
working year in ECEC;
ECEC working year

määritelmä

ajanjakso, joka alkaa elokuun alusta ja loppuu seuraavan vuoden heinäkuun loppuun

huomautus

Vertaa [koulutuksen \(1\)](#) käsite [lukuvuosi](#).

Käsitteen tunnus: c967

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

411

varhaiskasvatuksen toimintakausi

sv verksamhetsperiod inom småbarnspedagogik
en working term in early childhood education and care;
working term in ECEC;
ECEC working term

määritelmä

[varhaiskasvatuksen](#) järjestämistä jaksottava osa [varhaiskasvatuksen toimintavuodesta](#)

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintavuosi jakautuu syys- ja kevätkauteen.

Vertaa [koulutuksen \(1\)](#) käsite [lukukausi](#).

Käsitteen tunnus: c968

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

412

kokoaikainen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik på heltid
en full-time early childhood education and care (1);
full-time ECEC

määritelmä

[varhaiskasvatus](#), johon [lapsen](#) on sovittu osallistuvan 35 tuntia tai enemmän viikossa

huomautus

Kokoaikainen varhaiskasvatus on [varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin](#) liittyvä käsite ja siitä on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa oleva lapsi voi päiväkohtaisesti olla joko [osapäiväisessä](#) tai [kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa](#).

Käsitteen tunnus: c404

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#) ja [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

413

osa-aikainen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik på deltid
en part-time early childhood education and care;
part-time ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan alle 35 tuntia viikossa

huomautus

Osa-aikainen varhaiskasvatus on *varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin* liittyvä käsite ja siitä on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa oleva lapsi voi päiväkohtaisesti olla joko *osapäiväisessä* tai *kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa*.

Käsitteen tunnus: c940

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#) ja [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

414

kokopäiväinen varhaiskasvatus;

kokopäivähoito

sv heldagsverksamhet inom småbarnspedagogik;
heldagsvård
en full-day early childhood education and care;
full-day ECEC
not: full-time early childhood education and care (2)

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan yli 5 tuntia päivässä

huomautus

Kokopäiväisen varhaiskasvatuksen raja, yli viisi tuntia päivässä, perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) mukaiseen henkilöstömitoitukseen.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatus saa pääsääntöisesti kestää enintään kymmenen tuntia yhtäjaksoisesti.

Käsitettä kokopäiväinen varhaiskasvatus käytetään varhaiskasvatuksen tiedontuotannossa.

Kokopäiväinen varhaiskasvatus voi olla varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) mukaan joko *kokoaikaista* tai *osa-aikaista varhaiskasvatusta*.

full-day early childhood education and care vs. full-time early childhood education and care: Englannin termit full-day early childhood education and care ja full-time early childhood education and care voisivat periaatteessa viitata samaan käsitteeseen, ja varhaiskasvatuslain (540/2018) englanninkielisessä käännöksessä on käytetty kokopäiväisestä varhaiskasvatuksesta vastinetta full-time early childhood education and care. Lakikäännöksen julkaisemisen jälkeen opetus- ja kulttuuriministeriössä on kuitenkin linjattu, että termiä full-day early childhood education and care käytetään käsitteestä kokopäiväinen varhaiskasvatus ja termiä full-time early childhood education and care varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) mukaisesta käsitteestä *kokoaikainen varhaiskasvatus*.

Vertaa *kokoaikainen varhaiskasvatus*.

Käsitteen tunnus: c1591

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

415

osapäiväinen varhaiskasvatus

ei: osapäivähoito

sv halvdagsverksamhet inom småbarnspedagogik;
halvdagsvård

en part-day early childhood education and care;
part-day ECEC;
~ half-day early childhood education and care;
~ half-day ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan 5 tuntia tai vähemmän päivässä

huomautus

Osapäiväisen varhaiskasvatuksen raja viisi tuntia tai vähemmän päivässä perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) mukaiseen henkilöstömitoitukseen. Käsitettä käytetään varhaiskasvatuksen tiedontuotannossa.

Termejä osapäivähoito ja halvdagsvård on käytetty aikaisemmin lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c405

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

416

osaviikkoinen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik under en del av veckan

en part-weekly early childhood education and care;
part-weekly ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan vain tiettyinä viikonpäivinä

huomautus

Osaviikkoisen varhaiskasvatuksen viikonpäivät sovitaan asiakaskohtaisesti.

Käsitteen tunnus: c941

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

417

päivittäinen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik som ordnas dagligen

en daily early childhood education and care;
daily ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan kaikkina arkipäivinä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1595

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

418

varhaiskasvatuspäivä

- sv dag inom småbarnspedagogik;
småbarnspedagogisk dag
en day in early childhood education and care;
early childhood education and care day;
day in ECEC;
ECEC day

määritelmä

päivä, jona *lapsen* on sovittu osallistuvan *varhaiskasvatukseen*

huomautus

Lapsen varhaiskasvatuspäivät ja säännölliset poissaolopäivät sovitaan aina etukäteen.

Käsitteen tunnus: c943

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

419

varhaiskasvatuksen toimintapäivä

- sv verksamhetsdag inom småbarnspedagogik
en operating day of the early childhood education and care unit

määritelmä

päivä, jona *varhaiskasvatuksen toimipaikka* tarjoaa *varhaiskasvatusta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1596

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

420

**varhaiskasvatuksen vuorohoito;
vuorohoito**

ei: vuoropäivähoito (vanhentunut)

- sv skiftomsorg inom småbarnspedagogik;
skiftomsorg;
skiftesvård inom småbarnspedagogik;
skiftesvård
en early childhood education and care with extended hours;
ECEC with extended hours;
non-standard hours early childhood education and care;
non-standard hours ECEC;
~ extended hours in ECEC (1)
not: flexibly scheduled early childhood education and care;
flexibly scheduled ECEC;
shift care in early childhood education and care;
shift care in ECEC;
day and night care in ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, jota järjestetään myös *varhaiskasvatuksen toimipaikkojen* normaalin aukioloajan lisäksi

huomautus

Varhaiskasvatuksen vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan myös illalla, yöllä, viikonloppuna tai arkipyhinä. Varhaiskasvatuksen toimipaikkojen normaali aukioloaika on yleensä kello 6.00 ja 18.00 välinen aika maanantaista perjantaihin.

Varhaiskasvatuksen vuorohoidon muotoja ovat *ympärivuorokautinen varhaiskasvatus*, *varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito* ja *varhaiskasvatuksen iltahoito*.

Käsitteen tunnus: c406

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

421

ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus;

ympäri vuorokautinen hoito

ei: ympäri vuorokautinen päivähoito (vanhentunut)

sv småbarnspedagogisk verksamhet dygnet runt;
dygnet runt vård

en 24/7 early childhood education and care;
24/7 ECEC;
ECEC services which operate 24/7
rather than: 24-hour early childhood education and care;
around-the-clock early childhood education and care

määritelmä

[varhaiskasvatuksen vuoro hoito](#), jota järjestetään kaikkina vuorokauden aikoina ja kaikkina viikonpäivinä

huomautus

Tarpeen mukaan [lapsi](#) voi osallistua ympäri vuorokautiseen varhaiskasvatukseen myös useita vuorokausia peräkkäin.

Käsitteen tunnus: c407

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

422

varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito;

viikonloppuhoito

sv småbarnspedagogik under veckoslut;
vård under veckoslut

en early childhood education and care at weekends;
ECEC at weekends
not: weekend care in early childhood education and care;
weekend care in ECEC

määritelmä

[varhaiskasvatuksen vuoro hoito](#), jota järjestetään perjantai-illan ja maanantaiaamun välisenä aikana

huomautus

Käsitteen tunnus: c1598

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

423

varhaiskasvatuksen iltahoito;

iltahoito;

~ varhaiskasvatuksen laajennettu aukiolo

sv kvällsvård inom småbarnspedagogik;
kvällsvård

en early childhood education and care in the evenings;
ECEC in the evenings;
~ extended hours in ECEC (2)
not: evening care in early childhood education and care;
evening care in ECEC

määritelmä

[varhaiskasvatuksen vuoro hoito](#), jota järjestetään normaalin aukioloajan lisäksi myös kello 18.00 ja 22.00 välisenä aikana

huomautus

Ilmaus varhaiskasvatuksen laajennettu aukiolo viittaa toimintaan, jossa [varhaiskasvatusta](#) tarjotaan illasta pidennetyllä aukioloajalla maanantaista perjantaihin.

Käsitteen tunnus: c1599

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

424

sairaalassa järjestettävä varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik som ordnas vid sjukhus

määritelmä

[varhaiskasvatus](#), jota järjestetään sairaalahoidossa olevalle [lapselle](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1898

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

6.2 Opetus (1)

425

ryhmäopetus

sv gruppundervisning

en team study

määritelmä

opetusryhmälle (2) tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus

Ryhmäopetusta ovat esimerkiksi pienryhmäopetus, seminaariopetus, ryhmässä suoritettavat harjoitukset, lukupiiri ja vertaisryhmäopetus.

Käsitteen tunnus: c413

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#) ja [Opetus \(1\)](#)

426

luokkaopetus

sv klassundervisning

en class teaching

määritelmä

oppilaitoksen tiloissa annettava *ryhmäopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c414

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

427

yksilöopetus

sv individuell undervisning

määritelmä

yhdelle *oppijalle* tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c415

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#) ja [Opetus \(1\)](#)

428

luento-opetus

sv föreläsningsundervisning;

föreläsning

en lecture;

lectures;

instruction given in the form of lectures

määritelmä

luentoina järjestettävä *opetus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c416

Luokka: <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

429

tukiopetus

sv stödundervisning
en remedial instruction;
remedial teaching;
remedial education
not: extra lesson

määritelmä

opetus (1), joka on tarkoitettu tilapäistä tai lyhytaikaista tukea opinnoissaan tarvitsevalle *oppilaalle*

huomautus

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee *oppimisessaan* lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta heti, kun oppimiseen liittyvät vaikeudet on havaittu. Tukiopetuksella voidaan myös ehkäistä vaikeuksia ennakolta. Tukiopetus on *opetuksen eriyttämisen* muoto, jolle ovat ominaisia yksilöllisesti suunnitellut tehtävät, ajankäyttö ja *ohjaus*. Sitä voidaan antaa *yleistä*, *tehostettua* ja *erityistä tukea (1)* saavalle oppilaalle.

Tukiopetuksen antamiseen ei tarvita erityistä päätöstä kuten esimerkiksi *erityisopetuksen (1)* antamiseen.

Käsitteen tunnus: c417

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

430

osa-aikainen erityisopetus

sv specialundervisning på deltid;
deltidsspecialundervisning
en part-time special needs education

määritelmä

opetus (1), jota annetaan *yleisen, tehostetun* tai *erityisen tuen (1)* piirissä olevalle, *oppimisessaan* tai koulunkäynnissään lieviä vaikeuksia omaavalle *oppilaalle* muun opetuksen (1) ohessa

huomautus

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan esimerkiksi *oppijalle*, jolla on vaikeuksia yksittäisissä *oppiaineissa*, opiskelutaidoissa, sosiaalisissa taidoissa tai koulunkäynnissä. Sitä annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai *yksilöopetuksena*.

Käsitteen tunnus: c418

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

431

erityisopetus (1)

sv specialundervisning (1)
en special needs education (1)
rather than: special education

määritelmä

opetus (1), jota annetaan *erityisen tuen (1)* piiriin kuuluvalla *esiopetuksessa* olevalle *lapselle* tai *perusopetuksen oppilaalle* osana erityistä tukea (1)

huomautus

Perusopetuksessa erityisopetus (1) on erityisen tuen (1) keskeinen pedagoginen osa-alue. Sellaisen oppilaan, jolle on tehty erityisen tuen päätös, opetus (1) ja muu tuki annetaan hänelle laaditun *henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman* mukaisesti.

Perusopetuksen erityisopetuksessa (1) voidaan poiketa *oppiaineista* ja niitä koskevasta valtakunnallisesta *tuntijaosta* sen mukaan kuin erityistä tukea koskevassa päätöksessä määrätään. Perusopetuksen erityisopetus (1) voidaan järjestää joko muun opetuksen (1) yhteydessä tai osittain tai kokonaan *erityisluokalla* tai muussa soveltuvassa paikassa.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas [UN Disability-Inclusive Communications Guidelines](#) suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan ([Disability-Inclusive Language Guidelines](#)), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävinä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c419

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Opetus \(1\)](#) ja [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

432

erityisopetus (2)

sv specialundervisning (2)
en special needs education (2)

määritelmä

opetus (1), jonka tarkoituksena on tukea lukio-opintojen suorittamisessa *lukiokoulutuksen opiskelijaa*, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi haasteita suoriutua opinnoistaan

huomautus

Lukiolain ([714/2018](#)) mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta (2) ja muuta *oppimisen tukea* yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Mahdollinen tuen tarve kirjataan opiskelijan *henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan* sisältyvään opiskelusuunnitelmaan. Tuen tarvetta seurataan opintojen ajan.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas [UN Disability-Inclusive Communications Guidelines](#) suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan ([Disability-Inclusive Language Guidelines](#)), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävinä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Ks. myös [erityisopettaja](#).

Käsitteen tunnus: c1659

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Opetus \(1\)](#) ja [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

433

erityisopetus varhaiskasvatuksessa

ei: varhaiserityiskasvatus (vanhentunut);

erityisvarhaiskasvatus (vanhentunut)

sv specialundervisning inom småbarnspedagogik
inte: specialpedagogik inom småbarnspedagogik (föräldrad)

en early childhood education for children with special educational needs;
early childhood education for children with additional educational needs
not: education for children with special educational needs;
special needs education for children with special educational needs

määritelmä

varhaiskasvatuksen erityisopettajan antama *opetus (1)*

huomautus

Erityisopetus varhaiskasvatuksessa voi olla osa- tai kokoaikaista.

Suomen tulkinta erityisopetuksen perusteista poikkeaa joistakin kansainvälisistä tulkinnoista.

Suomessa erityisopetuksen perusteina ovat *oppimisen* ja kehityksen vaikeudet. Suomessa esimerkiksi *lapsen* suomen tai ruotsin kielen taidon puute tai se, että lapsi kuuluu haavoittuvassa asemassa olevaan ryhmään, ei itsessään ole peruste erityisopetukselle.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas [UN Disability-Inclusive Communications Guidelines](#) suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan ([Disability-Inclusive Language Guidelines](#)), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävänä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c1949

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Opetus \(1\)](#)

434

starttiluokka;

starttiopetus

sv startklass

en start class

määritelmä

koulunkäynnin aloittamisen lykkäämisen tapauksessa järjestettävä, *perusopetuksessa* tarvittavien valmiuksien kehittämiseen tähtäävä *opetus (1)*

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 27 §) mukaan *opetuksen järjestäjä* voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Ks. myös *oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: c451

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Opetus \(1\)](#)

435

joustava perusopetus

sv flexibel grundläggande utbildning
en flexible basic education;
flexible comprehensive education

määritelmä

perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 yhteydessä järjestettävä *opetus (1)* ja *oppimisen* ja kasvun tuki, jonka tavoitteena on vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä

huomautus

Joustava perusopetus järjestetään *opetussuunnitelman perusteiden* mukaan.

Joustava perusopetus järjestetään pienryhmämuotoisesti koulussa ja muissa *oppimisympäristöissä* moniammatillista yhteistyötä sekä tuki- ja neuvontapalveluita käyttäen.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c453

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

436

verkko-opetus

sv nätbaserad undervisning;
nätundervisning;
webbaserad undervisning;
~ webbkurs;
~ e-kurs;
~ kurs via Internet
en online teaching;
web-based teaching;
~ e-teaching;
~ computer-aided teaching

määritelmä

tietoverkossa tai sen avulla toteutettu *opetus (1)*

huomautus

Yleisimmin verkko-opetus tapahtuu internetin kautta tai avulla.

Käsitteen tunnus: c427

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

437

aineenopetus

sv ämnesundervisning
en subject teaching

määritelmä

tiettyyn *oppiaineeseen* liittyvä, kyseiseen oppiaineeseen pätevöityneen *aineenopettajan* antama *opetus (1)*

huomautus

Perusopetuksessa aineenopetusta on pääosin *vuosiluokilla 7–9*; tätä alemmilla vuosiluokilla lähes kaikkien oppiaineiden opetusta (1) antaa *luokanopettaja*. *Lukiokoulutuksessa* kaikkien oppiaineiden opetus (1) on aineenopetusta.

Käsitteen tunnus: c428

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

438

korvaava opetus

sv ersättande undervisning

määritelmä

perusopetuksen oppilaalle jonkin *oppiaineen* opetuksen (1) sijaan järjestettävä *opetus (1)* tai *ohjaus*

huomautus

Korvaavaa opetusta saava oppilas vapautuu korvatus oppiaineen opetuksesta (1).

Käsitteen tunnus: c429

Luokka: <perusopetus>

439

kaksikielinen opetus

sv undervisning på två språk;
tvåspråkig undervisning

en bilingual instruction;
< bilingual education <kaksikielinen koulutus>

määritelmä

opetus (1), jossa käytetään kahta kieltä

huomautus

Perusopetuksen kaksikielisessä opetuksessa osa *opetuksesta (1)* annetaan jollain muulla kielellä kuin *koulun opetuskielellä*. Opetusta (1) voidaan myös antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin koulun opetuskielellä.

Ks. myös *opetuskieli (2)*.

Käsitteen tunnus: c438

Luokka: <perusopetus>

440

kielikylpy

sv språkbäd *n*

en language immersion

määritelmä

kielenopetusmenetelmä, jossa on tavoitteena opetella muuta kieltä kuin *oppijan* äidinkieltä siten, että kyseistä kieltä käytetään tarkoituksellisesti oppijan toimintaympäristössä

huomautus

Kielikylpyä voidaan käyttää esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* sekä *esi-* ja *perusopetuksessa*. Perusopetuksessa järjestettävässä kielikylpyopetuksessa oppija oppii usein lukemaan ja kirjoittamaan suoraan opeteltavalla kielellä ja eri *oppiaineita* opetetaan opeteltavalla kielellä.

Ks. myös *kielisuihku*.

Käsitteen tunnus: c439

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

441

kielisuihku

sv språkdusch

en language shower

määritelmä

kielikylvyn kevyt muoto, jossa *oppijan* kosketukset opetettavaan kieleen ovat lyhyitä ja tapahtuvat muun toiminnan ohessa

huomautus

Kielisuihussa kosketukset kieleen voivat tapahtua esimerkiksi laulujen, leikkien tai lorujen avulla.

Kielisuihku-käsitettä ei ole määritelty *varhaiskasvatuksen* lainsäädännössä eikä *varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c1056

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

442

vuosiluokka (2) <perusopetus, lukiokoulutus>;

vuosikurssi (1) <lukiokoulutus>;

vuositaso <lukiokoulutus>

sv årskurs (1)

en grade (1) <perusopetus, lukiokoulutus>;

year <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista *oppilaista* tai *opiskelijoista*

huomautus

Vuosiluokan (2) muodostavat esimerkiksi tietyn *peruskoulun (1)* kuudensien *luokkien* oppilaat.

Perusopetuksen käsite vuosiluokka (2) on kuvattu perusopetusasetuksen (852/1998) 2 §:ssä, jonka mukaan perusopetuksen opetusryhmät muodostetaan vuosiluokittain.

Perusopetuksessa termillä vuosiluokka viitataan myös toiseen käsitteeseen, ks. *vuosiluokka (1)*.

Käsitteen tunnus: c1049

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

443

vuosiluokka (1)

sv årskurs

en grade

määritelmä

lukuvuoden mittainen jakso, jollaisiin *perusopetuksen oppimäärän* suorittaminen on jaettu

huomautus

Perusopetuksen käsite vuosiluokka (1) on kuvattu perusopetusasetuksen (852/1998) 11 §:ssä, jossa on säännöksiä muun muassa siitä, millä ehdoin *oppilas* siirtyy *lukuvuoden* päätyttyä seuraavalle vuosiluokalle.

Esimerkkejä käytöstä: ”ensimmäisen vuosiluokan oppimäärä”, ”seitsemännen vuosiluokan oppimäärä”.

Vrt. *vuosiluokka (2)*.

Käsitteen tunnus: c245

Luokka: <perusopetus>

444

luokka <perusopetus>;
opetusryhmä (1) <perusopetuksen lainsäädännössä>;
ryhmänohjausryhmä <lukiokoulutus>;
lähiohjausryhmä <lukiokoulutus>;
< opiskelijaryhmä <lukiokoulutus>;
< ryhmä <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>

sv klass <perusopetus>;
 undervisningsgrupp (1) <perusopetuksen lainsäädännössä>;
 > sammansatt klass <yhdysluokka>;
 < grupp <ammattillinen koulutus>

en class <perusopetus>;
 homeroom group <lukiokoulutus>;
 < group <ammattillinen koulutus>;
 > multigrade class <yhdysluokka>;
 > multi-year class <yhdysluokka>
 not: tutor group

määritelmä

joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista, hallinnollisesti saman *opettajan* valvontaan kuuluvista *oppilaista* tai *opiskelijoista*, tai *ammattillisessa koulutuksessa* joukko opiskelijoita jotka hankkivat samaa osaamista ja kuuluvat hallinnollisesti saman opettajan valvontaan

huomautus

Pienessä *peruskoulussa (1)* voi olla esimerkiksi vain yksi 3. luokka; suuremmassa oppilaat on jaettu esim. luokkiin 3A ja 3B. Yhden luokan oppilaat voivat muodostaa *opetusryhmän (2)*, tai luokan oppilaat voivat jakaantua eri *opetusryhmiin (2)* esimerkiksi valinnaisten kielten *opettamista* varten.

Yhdysluokalla tarkoitetaan *perusopetuksen opetusryhmää (2)*, joka muodostuu kahden tai useamman peräkkäisen *vuosiluokan (2)* oppilaista, esimerkiksi pienen peruskoulun (1) yhdistetty viides ja kuudes luokka.

Lukiokoulutuksen osalta terminkäyttö vaihtelee. Lukiokoulutuksessa annetaan *opetussuunnitelman perusteiden* mukaan ryhmänohjausta (ks. *ohjaus*), ja tämän termin pohjalta muodostettu termi ryhmänohjausryhmä on suhteellisen yleinen.

Ammatillisessa koulutuksessa ei käytetä termiä luokka. Lähin vastaava käsite on ryhmä, ruotsiksi grupp.

homeroom group: Tässä sanastossa on pyritty antamaan käsitteille ensisijaisesti brittienglannin mukaiset vastineet. "Homeroom group" on amerikanenglannin termi. Sitä on kuitenkin päädytty suosittamaan Suomen lukiokoulutuksen ryhmänohjausryhmän vastineeksi sen vuoksi, että Suomen järjestelmä poikkeaa tältä osin niin paljon brittijärjestelmästä, ettei brittienglannista löydy kuvaavaa termiä tälle käsitteelle.

group: Englannin termi group viittaa laajempaan käsitteeseen kuin suomen luokka; *koulutuksen (1)* alalla group viittaa mihin tahansa opetusryhmään.

Ks. myös *luokanvalvoja; ryhmänohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c445

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitteekaavio: [Opetus \(1\)](#)

445

opetusryhmä (2)

sv undervisningsgrupp (2)

en teaching group

not: study group

määritelmä

joukko, joka muodostuu yhtä aikaa opetettavista *oppilaista* tai *opiskelijoista*

huomautus

Opetusryhmä (2) voi muodostua esimerkiksi yhden tai useamman *luokan* tai *oppilaitoksen* oppilaista tai tietyn *oppiaineen* valinneista oppilaista tai opiskelijoista.

study group: Englannin termin study group käyttöä opetusryhmä-käsitteen vastineena ei suositella, sillä se viittaa myös toiseen käsitteeseen, tiettyä aihetta opiskelemaan kokoontuvien, toisiaan tukevien henkilöiden ryhmään.

Käsitteen tunnus: c444

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

446

erityisluokka

sv specialklass

en special needs class

määritelmä

opetusryhmä (2), joka muodostuu *erityistä tukea (1)* tarvitsevista *oppilaista*

huomautus

Erytisluokan oppilaat voivat opiskella samalla *vuosiluokalla (2)* tai erityisluokka voi muodostua useamman *vuosiluokan (2)* oppilaista.

Käsitteen tunnus: c434

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

447

opetusryhmäkoko

sv undervisningsgruppens storlek

en teaching group size

määritelmä

yhteen *opetusryhmään (2)* kuuluvien *oppilaiden* tai *opiskelijoiden* määrä

huomautus

Käsitteen tunnus: c446

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

448

vuosikurssi (2)

sv årskurs (2)

en students who begin their studies in the same year;

student year group

määritelmä

joukko *opiskelijoita*, jotka ovat aloittaneet opintonsa *koulutusorganisaatiossa* samana vuonna

huomautus

Esimerkiksi vuosikurssi 2002 eli vuonna 2002 aloittaneet.

Käsitteen tunnus: c1052

Luokka: <korkeakoulut>

449

varhaiskasvatusympäristö

sv småbarnspedagogisk miljö
en early childhood education and care environment;
ECEC environment

määritelmä

varhaiskasvatuksen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja digitaalisen ympäristön kokonaisuus, joka on kehittävä, *oppimista* edistävä sekä terveellinen ja turvallinen

huomautus

Varhaiskasvatusympäristössä tulee ottaa huomioon *lapsen* ikä, kehitys ja muut edellytykset ja sen tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä.

Varhaiskasvatusympäristö kattaa myös piha-alueet ja muun lähiympäristön. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Vertaa *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c1600

Luokka: <varhaiskasvatus>

450

oppimisympäristö;

opiskeluympäristö

sv lärmiljö;
lärandemiljö;
inlärningsmiljö
en learning environment

määritelmä

fyysisen tai digitaalisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden, sosiaalisten suhteiden ja pedagogisten ratkaisujen kokonaisuus, jossa *opetus (1)*, *ohjaus*, *opiskelu* ja *oppiminen* tapahtuvat

huomautus

Oppimisympäristöjä voivat olla esimerkiksi *oppilaitos*, työpaikka ja erilaiset verkkoympäristöt.

Säädöksissä (kuten perusopetuslaki *628/1998* ja laki ammatillisesta koulutuksesta *531/2017*) käytetään termiä opiskeluympäristö; esimerkiksi säädetään oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön.

Vrt. *opetustila*.

Käsitteen tunnus: c244

Luokka: <yleinen/yhteinen>

451

nivelvaihe

sv övergångsskede *n*
en transition point
not: transition (2);
transition phase (2)

määritelmä

koulutusjärjestelmään kuuluvien *koulutusten (1)* välinen vaihe, koulutusjärjestelmään kuuluvan koulutuksen (1) ja työelämän välinen vaihe taikka sellainen *koulutuksen (1)* sisällä oleva vaihe, jossa *opetuksen (1)* menetelmät, sisällöt, tavoitteet tai *opetusmuoto* muuttuvat merkittävästi

huomautus

Koulutusten (1) välisiä nivelvaiheita ovat esimerkiksi *varhaiskasvatuksen* ja *esiopetuksen* välinen vaihe, esiopetuksen ja *perusopetuksen* välinen vaihe, *perusopetuksen* ja *toisen asteen koulutuksen* välinen vaihe ja toisen asteen koulutuksen ja *korkeakoulutuksen* välinen vaihe.

Koulutuksen (1) sisäisistä nivelvaiheista esimerkkejä ovat perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* mainitut *perusopetuksen* 2. ja 3. *vuosiluokan (1)* välinen vaihe sekä perusopetuksen 6. ja 7. vuosiluokan (1) välinen vaihe.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen voidaan ajatella itsessään olevan *perusopetuksen* ja *toisen asteen koulutuksen* välinen nivelvaihe, tai sitten voidaan puhua nivelvaiheesta tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen ja esimerkiksi *lukiokoulutuksen* välillä.

Ks. myös *siirtymävaihe*.

Käsitteen tunnus: c246

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaavio: [Nivelvaihe ja siirtymävaihe](#)

452

siirtymävaihe

en transition phase (1);
transition (1)

määritelmä

oppijan koulutuspolkuun sisältyvä ajanjakso, jonka aikana *oppija* siirtyy yhdestä *koulutusjärjestelmään* kuuluvasta *koulutuksesta (1)* seuraavaan koulutukseen (1), yhdestä *koulutuksesta (2)* toiseen koulutukseen (2), koulutuksesta (1) työelämään taikka *koulutuksen (1)* sisällä vaiheesta toiseen niin että *opetuksen (1)* menetelmät, sisällöt, tavoitteet tai *opetusmuoto* muuttuvat samalla merkittävästi

huomautus

Siirtymävaiheen kesto voi vaihdella eri oppijoiden välillä.

Siirtymävaiheita on muun muassa koulutusjärjestelmän koulutusten (1) välisissä ja koulutusten (1) sisäisissä *nivelvaiheissa*.

Esimerkkejä koulutusjärjestelmän *koulutusten (1)* välisistä siirtymävaiheista ovat *varhaiskasvatukseen* kuuluvan *esiopetuksen* aloittaminen, esiopetuksesta *perusopetuksen* alkuopetukseen siirtyminen, *perusopetuksesta toisen asteen koulutukseen* siirtyminen ja toisen asteen koulutuksesta *korkeakoulutukseen* siirtyminen.

Esimerkkejä *koulutusten (1)* sisäisistä siirtymävaiheista ovat perusopetuksen toiselta *vuosiluokalta* kolmannelle siirtyminen ja *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulusta perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 kouluun* siirtyminen.

Ammatillisessa koulutuksessa siirtymävaiheita ovat muun muassa vaiheet, joissa *opiskelija* siirtyy *ammattillisesta perustutkinnosta ammattitutkintoon* tai *erikoisammattitutkintoon* tai vaihtaa yhden *koulutusalan* koulutuksesta (2) toisen koulutusalan koulutukseen (2).

Esimerkki siirtymävaiheesta on myös vaihe, jossa opiskelija vaihtaa kesken opintojen *toisen asteen koulutuksen* sisällä *lukiokoulutuksesta* ammatilliseen koulutukseen.

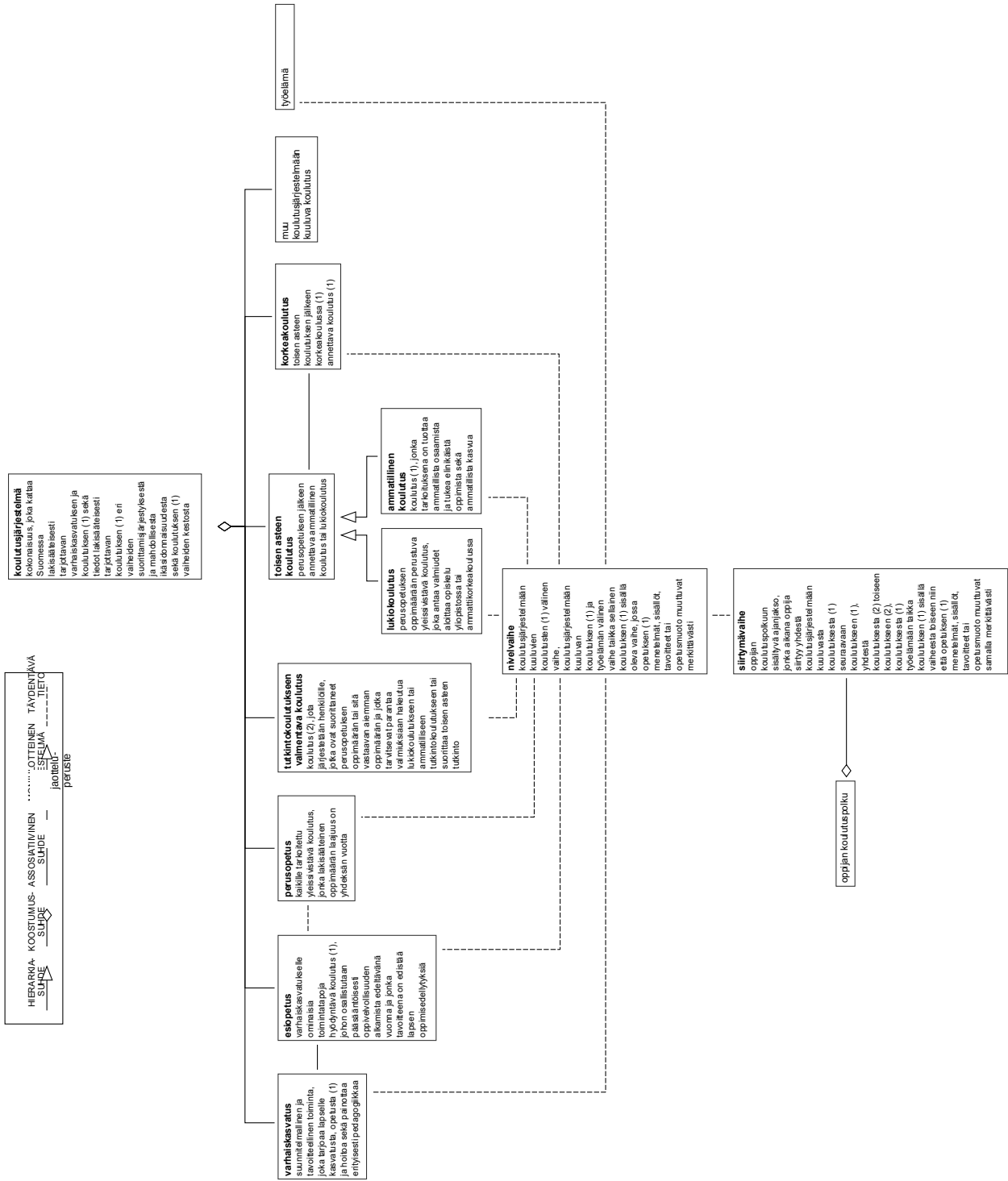
Varhaiskasvatuksessa termejä siirtymävaihe ja siirtymä käytetään myös eri merkityksessä: viittaamaan siihen, että *lapsi* siirtyy *varhaiskasvatuspäivän* aikana *varhaiskasvatuksen* toiminnasta *esiopetuksen* toimintaan.

Ks. myös *nivelvaihe*.

Käsitteen tunnus: c1952

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Nivelvaihe ja siirtymävaihe](#)



Käsitekaavio 49. Nivelvaihe ja siirtymävaihe.

453

<perusopetus, lukiokoulutus>

toimintakulttuuri

sv verksamhetskultur

en school ethos;
school values, practices and procedures <selittävä vastine>;
school culture
not: operating culture

määritelmä

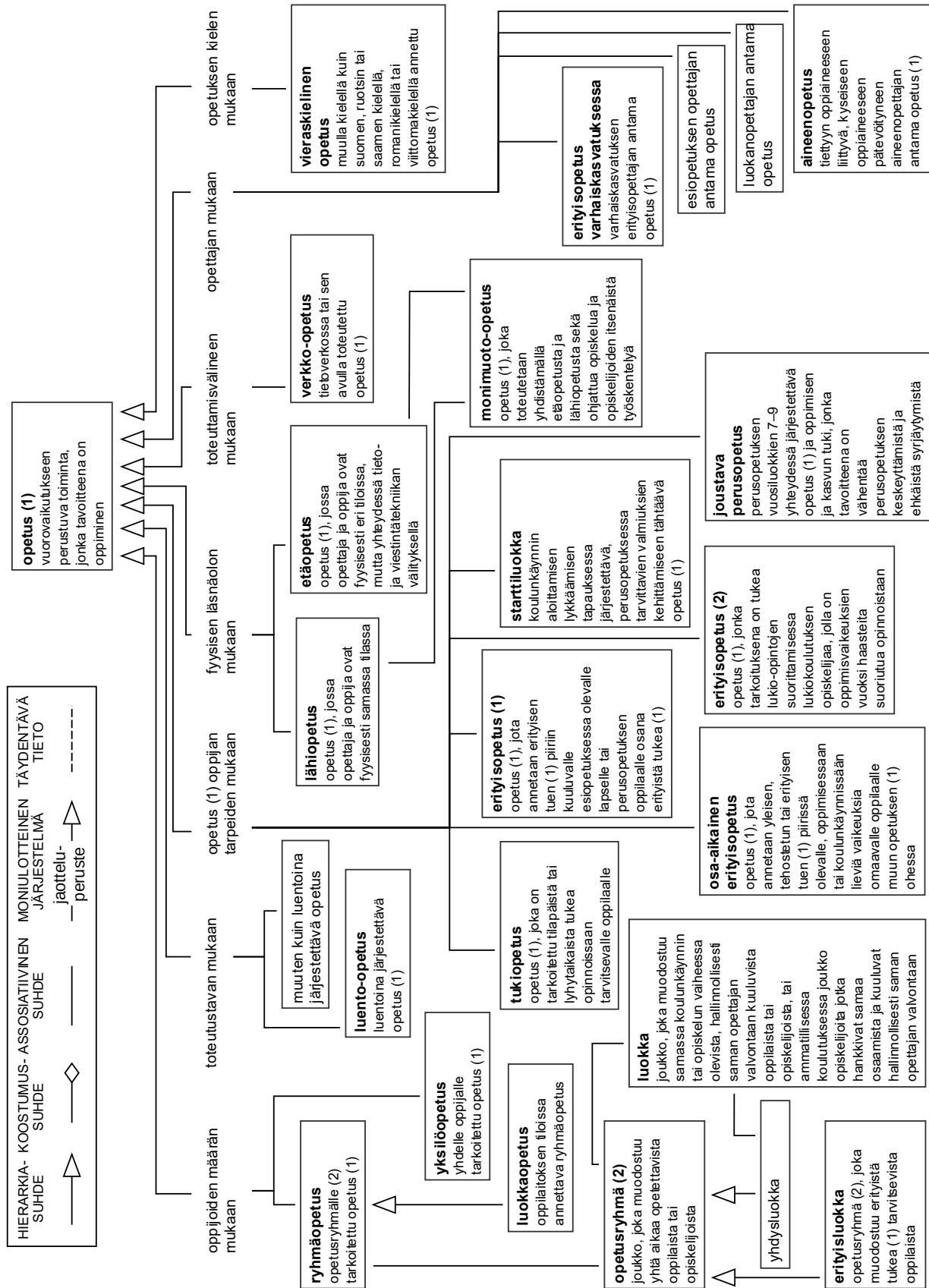
kokonaisuus, joka muodostuu *oppilaitoksessa* vallitsevista ajattelu-, käyttäytymis- ja toimintamalleista ja joka on määritelty *opetussuunnitelman perusteissa*

huomautus

Toimintakulttuuriin sisältyvät myös oppilaitoksen työn laadun perustana olevat säännöt, arvot, periaatteet ja kriteerit.

Käsitteen tunnus: c447

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>



Käsitekaavio 50. Opetus (1).

6.2.1 Opetusmuotokäsitteitä

454

<koodistot>

opetusmuoto;

opiskelumuoto (1) <opiskelijan näkökulmasta tarkasteltaessa>

sv undervisningsform

en mode of teaching

määritelmä

tapa, jolla *opetus (1)* ja *opiskelu* järjestetään ja johon sisältyvät käytettävät toimintatavat, välineet, ajankohdat ja paikat

huomautus

Opetusmuotoa voidaan kuvata *opiskelumuodon (2)*, *opetustavan* ja *opetusajankohdan* yhdistelminä; esimerkiksi ohjattu opiskelu *lähiopetuksena* iltaisin.

Näkökulman mukaan (esim. opettaja/opiskelija) käsitteestä opetusmuoto käytetään myös termiä opiskelumuoto (1). Vrt. myös näkökulma yhtäältä termeissä päivä- ja iltapetus sekä *monimuoto-opetus* ja toisaalta termeissä päivä- ja iltapetus sekä monimuoto-opiskelu.

Varhaiskasvatuksen puolella tätä käsitettä vastaa käsite *varhaiskasvatuksen toimintamuoto*, ks. myös käsitteen *varhaiskasvatus* kohdalla oleva huomautus.

Vrt. *opetuksen järjestämismuoto*; *koulutuksen järjestämismuoto*.

Käsitteen tunnus: c420

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä](#)

455

<koodistot>

opiskelumuoto (2)

sv studieforn

en form of learning

määritelmä

koulutuksen (2) osaamistavoitteiden (1) saavuttamistapa, joka ilmaisee, onko *opiskelu* ohjattua vai itsenäistä

huomautus

Opiskelumuotoja (2) ovat ohjattu opiskelu ja itsenäinen opiskelu.

Käsitteen tunnus: c421

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä](#)

456

<koodistot>

opetustapa

sv undervisningssätt *n*

inte: undervisningsmetod

en form of instruction

määritelmä

opetuksen (1) muoto tarkasteltuna sen mukaan, missä ympäristössä tai millä välineillä *opettaja* ja *oppija* ovat yhteydessä toisiinsa ohjatun *opiskelun* aikana

huomautus

Opetustapoja ovat *lähi-* ja *etäopetus*.

undervisningssätt / undervisningsmetod: Opetustapa-tiedon ruotsinkielisenä vastineena koodistoissa on suositeltavaa käyttää termiä undervisningssätt. Termiä undervisningsmetod ei tulisi tässä yhteydessä käyttää, sillä se kuuluu lähinnä pedagogiikan alaan ja viittaa opetusmetodiin.

Vrt. *verkko-opetus*.

Käsitteen tunnus: c422

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä](#)

457

<koodistot>

opetusajankohta

mieluummin kuin: opetusaika

sv undervisningstidpunkt

en time period when teaching takes place;

> time period when instruction takes place

not: teaching time

määritelmä

ajankohta, jona *opetus (1)* tai *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opetusajankohta voi olla esimerkiksi päivä, ilta tai viikonloppu, jolloin kyseessä on vastaavasti päivä-, ilta- tai viikonloppuopetus.

teaching time: Englannin termi teaching time viittaa opetuksen (1) tai opettamisen keston, esim. kaksi tuntia.

Käsitteen tunnus: c423

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä](#)

458

lähiopetus

sv kontaktundervisning;

närundervisning

en contact teaching

määritelmä

opetus (1), jossa *opettaja* ja *oppija* ovat fyysisesti samassa tilassa

huomautus

Lähiopetus on yksi *opetustapa*.

Ks. myös *opetuksen järjestämismuoto; koulutuksen järjestämismuoto*

Käsitteen tunnus: c424

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <esiopetus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: [Opetus \(1\)](#) ja [Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä](#)

459

etäopetus

sv distansundervisning
en distance teaching;
remote teaching;
distance education

määritelmä

opetus (1), jossa *opettaja* ja *oppija* ovat fyysisesti eri tiloissa, mutta yhteydessä tieto- ja viestintätekniiikan välityksellä

huomautus

Etäopetus on yksi *opetustapa*.

Lähtökohtaisesti etäopetus on synkronista *opetusta (1)*: opettaja ja oppija ovat samanaikaisessa yhteydessä toisiinsa. Tällaisessa etäopetuksessa oppija voi siis valita etäyhteyspaikan, mutta opetuksen (1) aika on opetusjärjestelyissä määrätty.

Etäopetuksella voidaan kuitenkin tarkoittaa laajemmin kaikkea opetusta (1), jossa opettaja ja oppija ovat yhteydessä toisiinsa tieto- ja viestintätekniiikan välityksellä, riippumatta siitä onko tämä yhteys samanaikainen. Näin käytettynä käsitettä etäopetus voidaan ajatella yläkäsitteeksi muun muassa käsitteille *monimuoto-opetus* ja *verkko-opetus* (jonka piiriin puolestaan kuuluvat muun muassa kaikille avoimet verkkokurssit eli MOOCit).

Etäopetuksiksi voidaan mieltää myös *opiskelua* tukevien materiaalien avulla tapahtuva *opettaminen*, jossa opettajan rooli on minimoitu ja vuorovaikutus tapahtuu lähinnä oppijan ja opiskelumateriaalin välillä. Tästä esimerkkejä ovat aiemmillä vuosikymmenillä yleiset kirjekurssit sekä Yleisradion yhteistyössä *koulutustoimijoiden* kanssa tuottamat televisioidut opetusohjelmat.

Käsitettä etäopetus käytetään *toisen asteen koulutuksen*, *korkeakoulujen (1)* ja *vapaan sivistystyön* lisäksi myös *aikuisten perusopetuksessa* mutta ei lasten ja nuorten *perusopetuksessa*. Viimeksi mainitun osalta ks. *etäyhteyksiä hyödyntävä opetus*.

Vrt. *opetuksen järjestämismuoto*; *koulutuksen järjestämismuoto*

Käsitteen tunnus: c425

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: *Opetus (1)* ja *Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä*

460

etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

sv ~ fjärruppkoppling i undervisningen

määritelmä

oppivelvollisten perusopetukseen kuuluvaa *lähiopetusta* tietyissä erityistilanteissa täydentävä *opetus (1)*, jota *opettaja* antaa etäyhteyksiä hyödyntäen *lukuvuosisuunnitelman* mukaisina työaikoina

huomautus

Määritelmässä mainittu etäyhteys voidaan muodostaa tieto- ja viestintätekniiikan avulla, esimerkiksi videon tai tietokoneen välityksellä.

Perusopetuslain (628/1998) mukaan lasten ja nuorten perusopetus on annettava lähiopetuksena, eikä laki mahdollista opetuksen (1) järjestämistä sellaisena *etäopetuksena*, jossa *oppilas* itse voisi valita *opiskelun* ajan ja paikan. Tämän vuoksi lasten ja nuorten perusopetuksessa ei käytetä termiä etäopetus.

Koska lasten ja nuorten perusopetus on annettava lähiopetuksena, etäyhteyksiä hyödyntävä opetus tapahtuu lapsen tai nuoren *lähikoulussa*, jossa opettaja on läsnä.

Etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta voidaan käyttää täydentämään lähiopetusta. Etäyhteyksiä hyödyntämällä voidaan tukea esimerkiksi harvemmin opiskeltujen kielten, uskontojen ja valinnaisten *oppiaineiden* opetusta (1). Etäyhteyksiä hyödyntävällä opetuksella voidaan edistää myös oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia monipuoliseen ja laadukkaaseen perusopetukseen *koulun* koosta ja sijainnista riippumatta.

Käsitteen tunnus: c1899

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: *Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä*

461

monimuoto-opetus;
~ sulautuva opetus;
~ hybridiopetus;
~ joustava hybridiopetus

ei: HyFlex

sv flerformsundervisning
en blended teaching;
~ hybrid teaching;
~ hybrid flexible teaching;
HyFlex teaching
not: multiform teaching (obsolete)

määritelmä

opetus (1), joka toteutetaan yhdistämällä **etäopetusta** ja **lähiopetusta** sekä ohjattua opiskelua ja **opiskelijoiden** itsenäistä työskentelyä

huomautus

Käsitteet monimuoto-opetus, sulautuva opetus, hybridiopetus ja joustava hybridiopetus on otettu käyttöön eri aikoina. Monimuoto-opetus on käsitteistä vanhin ja hybridiopetus ja joustava hybridiopetus uusimpia. Käsitteet ovat keskenään hyvin samankaltaisia, mutta niiden välille on tehtävissä pieniä painotuseroja.

Monimuoto-opetusta on kaikki opetus (1), joka toteutetaan yhdistämällä etäopetusta ja lähiopetusta sekä ohjattua opiskelua ja opiskelijoiden itsenäistä työskentelyä. Monimuoto-opetus on siis tässä määritellyistä käsitteistä yleisluonteisin.

Sulautuvassa opetuksessa pyritään sulauttamaan erilaisia **oppimisympäristöjä** (esimerkiksi fyysinen **opetustila**, virtuaalinen oppimisalusta, työelämän ympäristöt, sosiaalinen media, kaupunkiympäristö) pedagogisesti toimivaksi kokonaisuudeksi. Sulautuvassa opetuksessa yhdistetään lähi- ja etäopetusta sekä ohjattua opiskelua ja itsenäistä työskentelyä. Lisäksi sulautuvassa opetuksessa voidaan hyödyntää synkronista ja asynkronista **opetusta (1)** ja **ohjausta**, opetuksen (1) eri menetelmiä, tiedon ja toiminnan eri muotoja sekä edellä mainitun kaltaisia ympäristöjä.

Käsitteiden monimuoto-opetus ja sulautuva opetus välillä voidaan tunnistaa tavoite- ja menetelmäeroja, mutta esimerkiksi koulutuspalveluiden tietojärjestelmissä näitä termejä käytetään usein synonyymisesti.

Hybridiopetus on yhtäaikaista lähiopetuksena ja etäopetuksena järjestettävää opetusta (1). Opetustilanne toteutuu toisella kahdesta vaihtoehdoisesta tavasta tai niitä vuorotellen:

1) **opettajan** lähiopetukseen osallistuu **oppijoita** lähiosallistujina (= samassa fyysisessä tilassa kuin opettaja) ja etäyhteyden välityksellä etäosallistujina tai

2) opettajan etäopetukseen osallistuu oppijoita etäyhteyden välityksellä lähiosallistujina (= keskenään samassa fyysisessä tilassa) ja etäosallistujina.

- Molemmissa vaihtoehdoissa lähi- ja etäosallistujien toiminta on synkronista ja yhteistoiminnalliseksi suunniteltua. Opetusryhmä on yhteisessä oppimisympäristössä, joka muodostuu vuorovaikutuksesta ja siihen käytetystä välineistöstä.

- Usein toteutusmuoto 1 ja 2 vaihtelevat niin, että opettaja on välillä läsnä, välillä etänä, ja myös oppijat voivat ovat välillä lähi- ja välillä etäosallistuvassa roolissa.

- Vaihtoehto 1 voidaan pitää hybridiopetuksen perusmuotona. Vaihtoehto 2 voi liittyä esimerkiksi opetusyhteistyöverkoston toimintatapaan, jossa **opintojaksolla** on opettajia useista eri **korkeakouluista (1)**.

joustava hybridiopetus: Kun hybridiopetus toteutetaan niin, että etäosallistujilla on mahdollisuus osallistua opintoihin **opetusajankohdasta** riippumattomasti ja ohjatusta lähiopetuksesta poikkeavalla tavalla, toteutustapaa kutsutaan joustavaksi hybridiopetuksiksi (engl. hybrid flexible, HyFlex).

Ks. myös **opetustapa**, **opiskelumuoto (2)**.

Käsitteen tunnus: c426

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsitteekaaviot: **Opetus (1)** ja **Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä**

462

lähiopiskelu

en contact learning;
contact-based learning;
physical learning

määritelmä

opiskelu, jossa *opettaja* ja *oppija* ovat fyysisesti samassa tilassa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1929

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä](#)

463

etäopiskelu

en distance learning

määritelmä

opiskelu, jossa *opettaja* ja *oppija* ovat fyysisesti eri tiloissa, mutta yhteydessä tieto- ja viestintätekniiikan välityksellä

huomautus

Ks. myös *etäopetus*.

Käsitteen tunnus: c1920

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä](#)

464

monimuoto-opiskelu;

~ hybridiopiskelu

sv ~ blandade lärmiljöer *pl*

en blended learning;
hybrid learning

määritelmä

opiskelu, johon liittyy yhdistelmä *lähiopetusta* ja *etäopetusta* sekä ohjattua opiskelua ja *opiskelijan* itsenäistä työskentelyä

huomautus

Monimuoto-opiskelulla viitataan opiskeluun *monimuoto-opetuksessa*.

Hybridiopiskelulla viitataan opiskeluun *hybridiopetuksessa* (ks. hybridiopetuksen kuvaus käsitteen *monimuoto-opetus* kohdalta).

Käsitteen tunnus: c1059

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Opetusmuotoon liittyviä käsitteitä](#)

6.3 Koulutus (1)

6.3.1 Koulutus (1) tarkoituksen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

465

yleissivistävä koulutus

sv allmänbildande utbildning

en general education

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on antaa tietoja ja taitoja, jotka auttavat toimimaan ja vaikuttamaan yhteiskunnassa

huomautus

Yleissivistävää koulutusta ovat *esiopetus*, *perusopetus*, *lukiokoulutus* ja muut ei-ammattilliset opinnot esimerkiksi *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Vrt. *ammattillinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: c448

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus*, *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*, *Työpaikalla järjestettävä koulutus* ja *Perusopetuksen lajeja*

466

**ammattillinen koulutus;
ammattikoulutus**

sv yrkesutbildning

en vocational education and training;
vocational upper secondary education and training;
VET

not: upper secondary vocational education <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>;
technical vocational education and training <käytössä ensisijaisesti Euroopan ulkopuolella>;
TVET <käytössä ensisijaisesti Euroopan ulkopuolella>

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on tuottaa ammatillista osaamista ja tukea *elinikäistä oppimista* sekä ammatillista kasvua

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa voi suorittaa *ammattillisia perustutkintoja* sekä *ammatti- ja erikoisammattitutkintoja*.

Ammatillisessa koulutuksessa voi *tutkinnon* suorittamisen lisäksi suorittaa *tutkinnon osia, työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta* tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osia sekä *muuta ammatillista koulutusta*.

Ammatillisen koulutuksen tarkoitus ja tavoitteet on tarkemmin kuvattu ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

vocational education and training: Myös termi vocational education and training viittaa nimenomaan toisen asteen ammatilliseen koulutukseen, vaikkei termissä ole eksplisiittisesti mukana *koulutusasteita* ("upper secondary"). Sana "vocational" assosioituu *toisen asteen koulutukseen; korkeakouluissa (1)* käytetään sanaa "professional".

upper secondary vocational education: Ammatillinen koulutus -käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: vocational upper secondary education vs. upper secondary vocational education. Myös *lukiokoulutus*-käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: general upper secondary education vs. upper secondary general education. On tarkoituksenmukaista, että näiden kahden käsitteen englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja vocational upper secondary education ja general upper secondary education.

technical vocational education and training (TVET): Termiä technical vocational education and training käytetään ammatillisen koulutuksen englanninkielisenä vastineterminä erityisesti Euroopan ulkopuolella. Termillä tarkoitetaan (sanasta "technical" huolimatta) laajasti koko ammatillista koulutusta, ei pelkästään tekniikan alan *koulutusta (1)*.

Käsitteen tunnus: c449

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä, Muu koulutuksen henkilöstö, Ammatillisten tutkintojen rakenne, Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö, Nivelvaihe ja siirtymävaihe, Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan, Työpaikalla järjestettävä koulutus, Ammatillisen koulutuksen lajeja, Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa ja Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2)*

467

**vapaa sivistystyö;
vapaan sivistystyön koulutus**

sv fritt bildningsarbete
en liberal adult education;
< non-qualification programmes
not: non-formal adult education

määritelmä

kaikille avoin, omaehtoinen ja vapaatavoitteinen *koulutus (1)*

huomautus

Vapaa sivistystyö on *tutkintoon* johtamatonta koulutusta (1). Vapaa sivistystyö voi olla luonteeltaan esimerkiksi harrastuspohjaista.

Vapaasta sivistystyöstä säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998).

Vapaan sivistystyön järjestämiseen vaaditaan *oppilaitoksen ylläpitämislupa*, ks. *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä*.

Käsitteen tunnus: c463

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsitekaaviot: *Koulutusjärjestelmä*, *Koulutus (1)* koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan ja *Koulutus (1)* tutkintotavoitteisuuden mukaan

468

varhaiskasvatus

ei: päivähoito (1) (vanhentunut)

sv småbarnspedagogik;
småbarnspedagogisk verksamhet (1);
förskola /SE/
inte: dagvård (föräldrad)

en early childhood education and care;
ECEC;

< early years education <kansainvälisissä yhteyksissä käytetty käsite; voi kattaa varhaiskasvatuksen lisäksi esiopetusta ja alkuopetusta>
not: daycare (obsolete);
kindergarten (1) (obsolete);
playschool (1);
preschool (1)

määritelmä

suunnitelmallinen ja tavoitteellinen toiminta, joka tarjoaa *lapselle kasvatusta*, *opetusta (1)* ja *hoitoa* sekä painottaa erityisesti pedagogiikkaa

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat *päiväkotitoiminta*, *perhepäivähoito* ja *avoin varhaiskasvatustoiminta*. Opetuksen (1) ja *koulutuksen (1)* puolella käsitettä varhaiskasvatuksen toimintamuoto vastaa käsite *opetusmuoto*.

early years education: Englanninkielistä termiä early years education esiintyy kansainvälisissä yhteyksissä. Se on kuitenkin käsitteenä laajempi kuin Suomen varhaiskasvatus; early years education voi käsittää varhaiskasvatuksen lisäksi *esiovetusta* ja alkuopetusta (eli *perusopetuksen* ensimmäisen ja toisen *vuosiluokan opetusta (1)*) vastaavaa toimintaa.

Käsitteen tunnus: c125

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus*, *Koulutusjärjestelmä*, *Varhaiskasvatuksen toimintamuodot*, *Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja*, *Nivelvaihe ja siirtymävaihe* ja *Koulutus (1)* koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

469

täydentävä varhaiskasvatus

sv kompletterande småbarnspedagogik
en supplementary early childhood education and care;
supplementary ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsi* voi osallistua ennen oppivelvollisuusikää *esiopetuksen*, *esiopetuksen tavoitteet* saavuttavan toiminnan tai *perusopetuksen* lisäksi

huomautus

Täydentävä varhaiskasvatus järjestetään varhaiskasvatuslain (540/2018) perusteella.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään perusopetuksen *oppilaille*.

Käsitteen tunnus: c1669

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

470

esiopetus

ei: esikouluopetus (vanhentunut)

sv förskoleundervisning

en pre-primary education;

< preschool (3) <kansainvälisissä yhteyksissä käytetty käsite, joka kattaa esiopetuksen lisäksi osan varhaiskasvatuksesta>

määritelmä

varhaiskasvatukselle ominaisia toimintatapoja hyödyntävä *koulutus (1)*, johon osallistutaan pääsääntöisesti *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna ja jonka tavoitteena on edistää *lapsen* oppimisedellytyksiä

huomautus

Esiopetuksesta on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Perusopetuslain (6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös varhaiskasvatukseen.

Kunta voi järjestää esiopetuksen itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia sen muulta julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Esiopetusta voi järjestää kunta tai yksityinen *perusopetuksen* järjestäjä, jolla on *opetuksen järjestämisluvan* myötä oikeus järjestää myös esiopetusta.

Esiopetusta voidaan antaa *päiväkodissa* tai *peruskoulussa (1)*.

Määritelmän sana ”pääsääntöisesti” viittaa siihen, että nk. *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä olevilla *oppilailta* esiopetus kuuluu oppivelvollisuuden alkuun.

pre-primary education: Esimerkiksi Britannian, Ranskan tai Yhdysvaltain

koulutusjärjestelmissä ei ole Suomen esiopetusta vastaavaa, nimenomaan vuotta ennen

oppivelvollisuusikää annettavaa, koulutusta (1). Termi pre-primary education on luotu

kuvaamaan Suomen esiopetus-käsitettä, mutta jotta termi ymmärrettäisiin oikein

kansainvälisissä yhteyksissä, sen yhteydessä kannattaa mainita, että Suomessa esiopetukseen

osallistutaan vuosi ennen oppivelvollisuusikää ja oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona *lapsi*

täyttää seitsemän vuotta. (Pelkkä termi pre-primary education saattaa kansainvälisissä

yhteyksissä herättää mielikuvan esiopetusikää nuoremmille lapsille annettavasta

varhaiskasvatuksesta.)

preschool: Kansainvälisissä yhteyksissä ja monien maiden koulutusjärjestelmissä käytetään

käsitettä preschool, mutta preschool kattaa Suomen esiopetusta vastaavan koulutuksen (1)

lisäksi 2,5- tai 3-vuotiaille ja sitä vanhemmille lapsille annettavan varhaiskasvatuksen. Tämän

vuoksi myös termi preschool Suomen esiopetuksen vastineena kaippaa usein tarkennusta siitä,

missä iässä Suomessa esiopetukseen osallistutaan.

Käsitteen tunnus: c450

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitteekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö](#), [Nivelvaihe ja siirtymävaihe](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

471

**perusopetus;
peruskoulu (2)**

sv grundläggande utbildning;
grundskola (2)
en primary and lower secondary education;
comprehensive school education;
comprehensive education
rather than: basic education
not: elementary education /US/;
compulsory school

määritelmä

kaikille tarkoitettu [yleissivistävä koulutus](#), jonka lakisääteinen [oppimäärän](#) laajuus on yhdeksän vuotta huomautus

Perusopetusta annetaan [peruskouluissa \(1\)](#). Sen lisäksi sitä voidaan antaa myös [kansanopistoissa](#), aikuislukioissa tai muissa [oppilaitoksissa](#). Perusopetukseen osallistumalla tai hankkimalla muulla tavoin vastaavat tiedot suoritetaan perusopetuslakiin (628/1998) perustuva oppimäärä.

Perusopetus antaa [jatko-opintokelpoisuuden \(1\) toisen asteen koulutukseen](#).

Perusopetuksesta voidaan käyttää englanniksi joko vastinetta primary and lower secondary education tai comprehensive school education (josta on myös lyhyempi muoto comprehensive education). Basic education on puolestaan vain harvoihin yhteyksiin sopiva vastine.

primary and lower secondary education: Termi primary and lower secondary education kuvastaa perusopetuksen sijoittumista kansainvälisten koulutusjärjestelmäluokitusten (kuten ISCED-luokitus) tasoihin ja antaa siten oikean mielikuvan käsitteestä myös Suomen [koulutusjärjestelmää](#) tuntemattomalle vastaanottajalle.

comprehensive school education: Termiä comprehensive school education voidaan käyttää Suomen perusopetus-käsitteen vastineena pitemmän ilmauksen primary and lower secondary education sijaan esimerkiksi silloin, kun termin ei tarvitse tarkasti kuvastaa perusopetuksen sijoittumista kansainväliseen koulutusjärjestelmäluokitukseen.

Toisekseen termiä comprehensive school education voidaan käyttää, jos on tarve tehdä ero yhtäältä koulussa annettavan perusopetuksen ja toisaalta esimerkiksi [sairaalaopetuksen](#) tai kotiopetuksen välillä.

Termin sana comprehensive viittaa siihen, että (Suomen) perusopetus on tarkoitettu koko ikäluokalle eikä oppilaita erotella erityyppisiin kouluihin esimerkiksi koulumenestyksen perusteella. Englanninkielisissä maissa termiä comprehensive school education käytetään laajasti. Kuitenkin esimerkiksi Isossa-Britanniassa käsitejärjestelmä poikkeaa Suomesta: siellä tehdään ero käsitteiden comprehensive school ja grammar school välille – jälkimmäiseen näistä oppilaat valitaan [pääsykokeen](#) perusteella.

Käytettäessä perusopetuksesta vastinetta comprehensive school education voi olla hyödyllistä tarkentaa, minkä ikäisenä perusopetukseen Suomessa osallistutaan, sillä muissa maissa comprehensive school education [-koulutukseen \(1\)](#) osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein vuotta nuorempia) kuin Suomessa.

comprehensive education: Muotoa comprehensive education voi käyttää pidemmän muodon comprehensive school education sijaan toiston välttämiseksi, kun pitempi muoto on aiemmin mainittu. Pelkkä ilmaus comprehensive education ilman pitempää termimuotoa tai selvää asiayhteyttä saatetaan kuitenkin tulkita merkitsemään kokonaisvaltaista, laaja-alaista tai kattavaa [koulutusta \(1\)](#).

basic education: Perusopetuksesta on aiemmin monissa yhteyksissä käytetty englanniksi termiä basic education. OKSA-sanastossa tämän termin käyttöä perusopetuksen vastineena ei kuitenkaan suositella, koska termi on monitulkintainen ja koska sille on olemassa tarkempia ja kansainvälisesti yleisemmin käytettyjä vaihtoehtoja.

Termiä basic education käytetään eri maissa ja kansainvälisissä organisaatioissa viittaamaan hyvin erilaisiin käsitteisiin. Esimerkiksi Unescon mukaan basic education kattaa koulussa tapahtuvan muodollisen oppimisen lisäksi epämuodollista oppimista sekä arkioppimista. Toisaalta esimerkiksi englannin yleiskielessä basic education -ilmauksella viitataan Suomen perusopetusta huomattavasti suppeampaan käsitteeseen: pelkästään oppimisen alkeisiin, kuten lukemisen sekä yhteen- ja vähennyslaskun [oppimiseen](#).

Termi basic education voi kuitenkin olla hyödyllinen esimerkiksi kun viestitään Suomen perusopetuksesta kansainvälisille koulutusalan asiantuntijoille, joille termi on tuttu myös Suomen perusopetusta vastaavan koulutuksen (1) nimityksenä. Termiä basic education käytettäessä kannattaa varmistaa (muun muassa täsmentämällä ikävuodet, joina

perusopetukseen tyypillisesti osallistutaan), että vastaanottaja ymmärtää käsitteen oikein.
Ks. myös [perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu](#), [perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu](#).
Käsitteen tunnus: c452

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö](#), [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#), [Nivelvaihe ja siirtymävaihe](#), [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#), [Perusopetuksen lajeja ja Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

472

toisen asteen koulutus

sv utbildning på andra stadiet
en upper secondary education

määritelmä

[perusopetuksen](#) jälkeen annettava [ammattillinen koulutus](#) tai [lukiokoulutus](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c455

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö](#), [Nivelvaihe ja siirtymävaihe](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

473

lukiokoulutus; lukio (2)

sv gymnasieutbildning
en general upper secondary education
not: upper secondary general education <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>

määritelmä

[perusopetuksen oppimäärään](#) perustuva [yleissivistävä koulutus](#), joka antaa valmiudet aloittaa [opiskelu yliopistossa](#) tai [ammattikorkeakoulussa](#)

huomautus

Lukiokoulutus antaa myös valmiudet aloittaa opiskelu lukiokoulutuksen [oppimäärään](#) perustuvassa [ammattillisessa koulutuksessa](#).

Lukiokoulutuksen päätteeksi suoritetaan [ylioppilastutkinto](#).

Lukiokoulutusta annetaan pääasiassa [lukioissa \(1\)](#).

general upper secondary education: Suomessa suoraan [perusopetuksesta](#) lukiokoulutukseen jatkavat [opiskelijat](#) ovat lukiokoulutuksen aikana tyypillisesti 16–19 vuoden ikäisiä. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen lukiokoulutus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa upper secondary education -tason [koulutukseen \(1\)](#) osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein vuotta nuorempia) kuin Suomessa.

upper secondary general education: Lukiokoulutus-käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: general upper secondary education vs. upper secondary general education. Myös [ammattillinen koulutus](#) -käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: vocational upper secondary education vs. upper secondary vocational education. On tarkoituksenmukaista, että näiden kahden käsitteen englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja general upper secondary education ja vocational upper secondary education.

Ks. myös [perusopetus](#).

Käsitteen tunnus: c456

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö](#), [Opintojen ja osaamisen laajuusyksikkö sekä rahoitukseen vaikuttava yksikkö](#), [Nivelvaihe ja siirtymävaihe](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

474

korkeakoulutus

sv högskoleutbildning;
utbildning på högskolenivå
en higher education;
tertiary education

määritelmä

[toisen asteen koulutuksen](#) jälkeen [korkeakoulussa \(1\)](#) annettava [koulutus \(1\)](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c457

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Nivelvaihe ja siirtymävaihe ja Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

475

ammattikorkeakoulutus

sv yrkeshögskoleutbildning
en university of applied sciences education;
education provided by universities of applied sciences
not: polytechnic education (obsolete)

määritelmä

[ammattikorkeakoulussa](#) annettava [korkeakoulutus](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c459

Käsittekaaviot: [Koulutus \(1\) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan ja Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

476

yliopistokoulutus

sv universitetsutbildning
en university education

määritelmä

[yliopistossa](#) annettava [korkeakoulutus](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c458

Käsittekaaviot: [Koulutus \(1\) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan ja Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

477

taiteen perusopetus

sv grundläggande konstundervisning
en basic education in arts

määritelmä

[peruskoulun \(1\)](#) ulkopuolinen, ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettu eri taiteenalojen [koulutus \(1\)](#), joka ei johda [tutkintoon](#)

huomautus

Taiteen perusopetusta annetaan mm. musiikkioppilaitoksissa, kuvataidekouluissa, tanssioppilaitoksissa ja käsityökouluissa.

Käsitteen tunnus: c462

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

478

avoin korkeakouluopetus

sv öppen högskoleundervisning
en open higher education studies

määritelmä

tutkintovaatimusten mukainen *korkeakoulutus*, jota tarjotaan henkilöille, joilla pääsääntöisesti ei ole tutkinnonsuorittamisoikeutta

huomautus

Käsitteen tunnus: c431

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\)](#) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan ja [Koulutus \(1\)](#) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

479

avoin yliopisto-opetus

sv öppen universitetsundervisning
en open university studies

määritelmä

yliopistossa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c432

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\)](#) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

480

avoin ammattikorkeakouluopetus

sv öppen yrkeshögskoleundervisning
en open university of applied sciences studies;
open UAS studies
not: open polytechnic education (obsolete)

määritelmä

ammattikorkeakoulussa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c433

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\)](#) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

481

aikuiskoulutus

sv vuxenutbildning
en adult education and training

määritelmä

aikuisille suunniteltu ja järjestetty *koulutus (1)*

huomautus

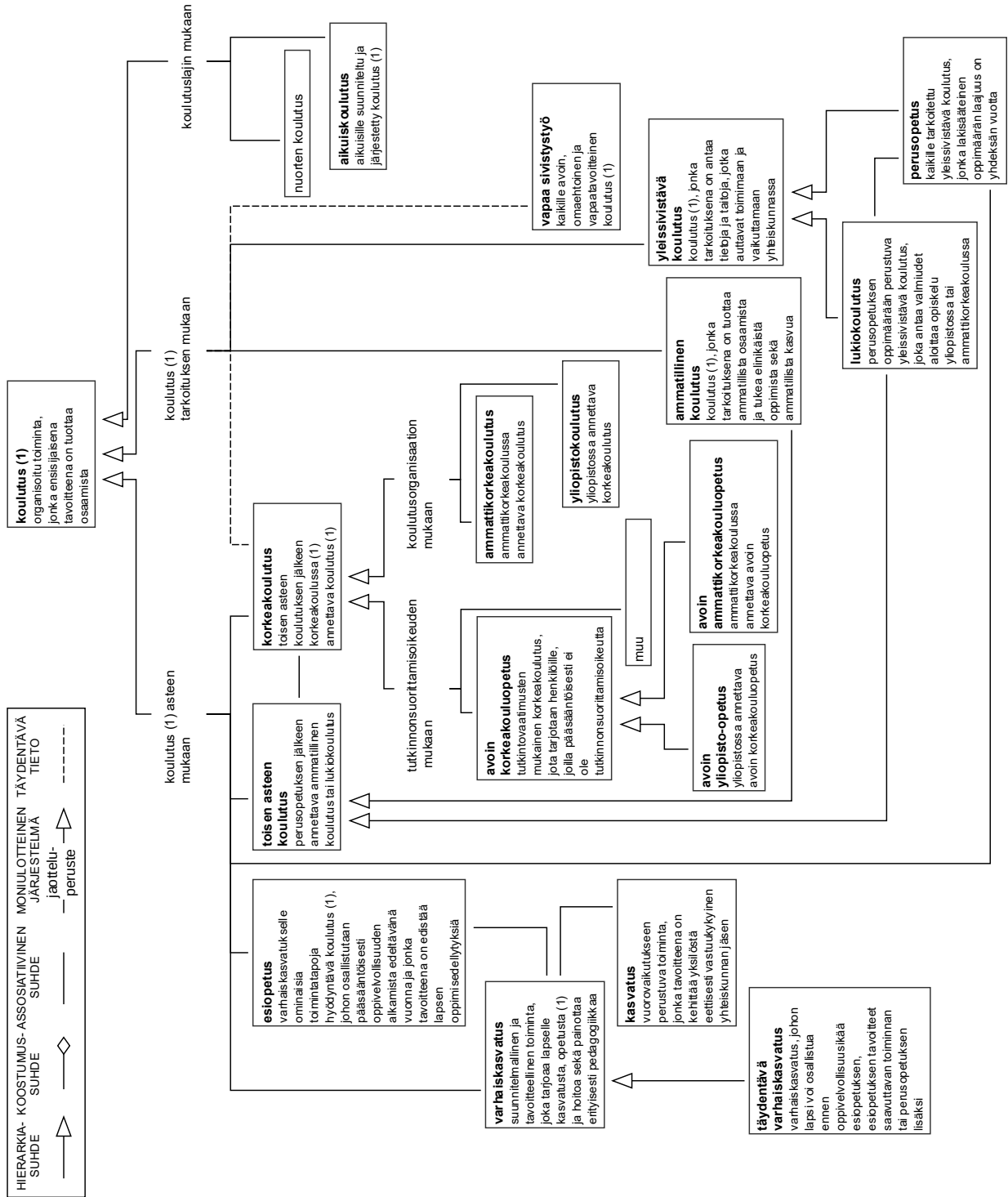
Aikuiskoulutusta järjestetään kaikilla koulutuksen (1) osa-alueilla. Se voi olla esimerkiksi *täydennyskoulutusta* tai *tutkintoon* johtavaa tai valmistavaa koulutusta (1). Aikuiskoulutus voi olla omaehtoista koulutusta, *henkilöstökoulutusta* tai *työvoimakoulutusta*.

Käsite *ammattillinen aikuiskoulutus* poistui käytöstä, kun ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c464

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Koulustarjonta ja opetustarjonta](#) ja [Koulutus \(1\)](#) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan



Käsitekaavio 52. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan.

6.3.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1)

482

tutkintokoulutus;

> tutkintoon johtava koulutus

- sv examensutbildning;
examensinriktad utbildning;
utbildning som leder till examen
- en > programme leading to a general upper secondary qualification <lukiokoulutus>;
> education and training to complete a qualification <ammattillinen koulutus>;
> degree programme (4) <korkeakoulutus>;
> graduate programme <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtava koulutus>;
> graduate studies <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtavat opinnot>;
> postgraduate programme <ylempään korkeakoulututkintoon tai jatkotutkintoon johtava koulutus>

määritelmä

tutkintoon tai – *ammattillisessa koulutuksessa* myös – *tutkinnon osaan* johtava *koulutus (1)*

huomautus

programme / studies: Englannin sana programme viittaa määrämuotoiseen koulutukseen (1); studies voi olla vähemmän määrämuotoinen kokoelma opintoja.

graduate programme, graduate studies: Englannin termit graduate programme ja graduate studies viittaavat yleisesti ainoastaan *ylempään korkeakoulututkintoon* ja *jatkotutkintoihin* johtavaan koulutukseen (1) tai opintoihin, eivät muuhun tutkintokoulutukseen.

Käsitteen tunnus: c1488

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaaviot: [Opiskelijan rooleja](#) ja [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

483

muuntokoulutus

- sv examensinriktad fortbildning
- en retraining and upgrading of qualifications

määritelmä

tietyn *pohjakoulutuksen* suorittaneille tarkoitettu *tutkintokoulutus*, jossa *opetussuunnitelma (1)* on räätälöity tälle ryhmälle ja joka johtaa uuteen *tutkintoon*

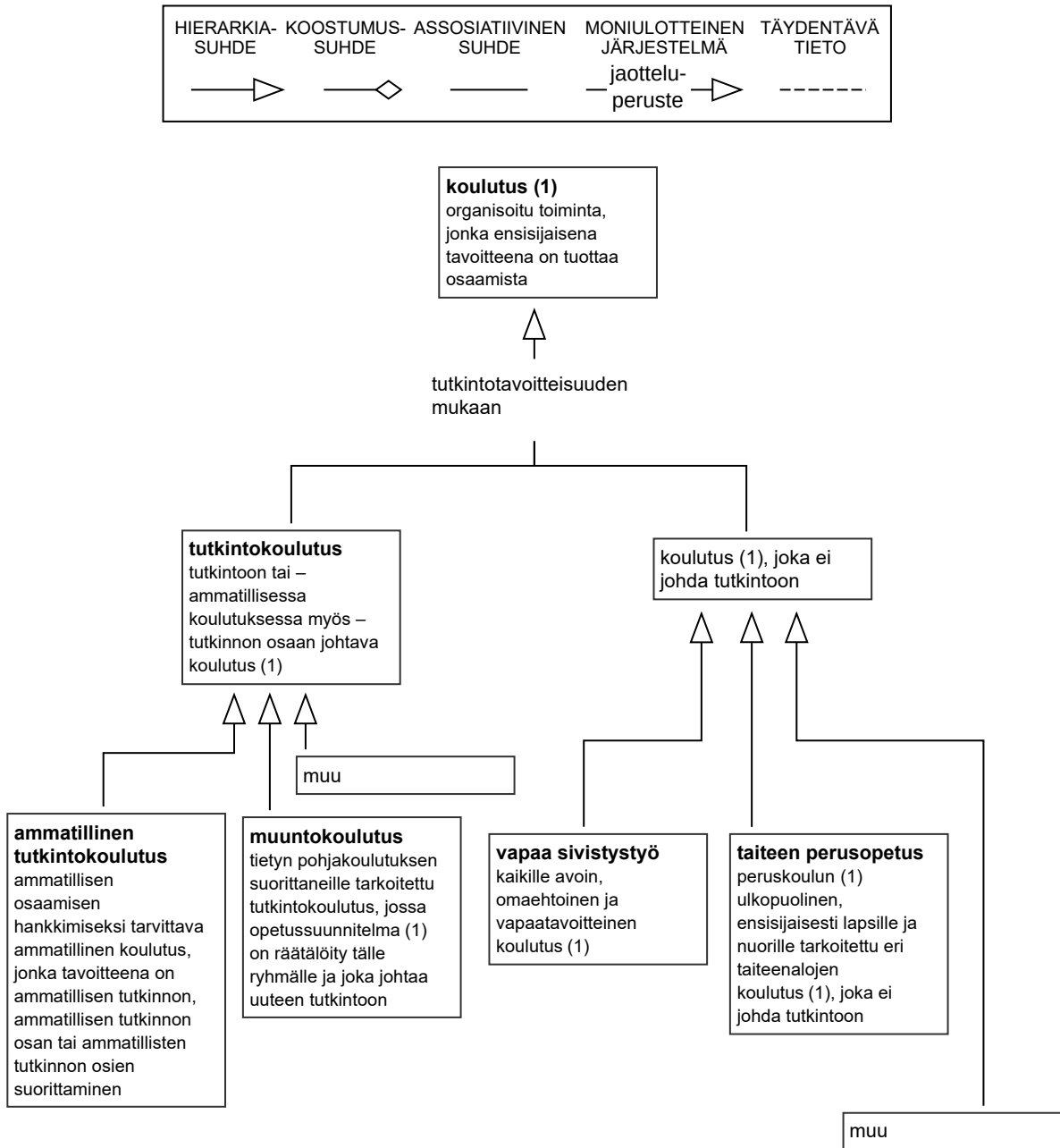
huomautus

Esimerkki muuntokoulutuksesta on insinööritutkintoon johtava kaivosalan *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet insinööri (AMK)- tai DI-tutkinnon kone- ja tuotantotekniikan, sähkötekniikan tai tuotantotalouden alalta.

Käsitteen tunnus: c461

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)



Käsitekaavio 53. Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

6.3.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

484

tilauskoulutus

sv uppdragsutbildning
en commissioned education

määritelmä

yhteisötilaajan rahoittamana opiskelijaryhmälle järjestettävä *tutkintokoulutus*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *ammattillisen koulutuksen* järjestäjä voi järjestää tilauskoulutuksena *koulutuksen järjestämisluvassa* määrättyjä *ammattillisia tutkintoja* ja *tutkinnon osia* sekä niihin valmistavaa *tutkintokoulutusta*.

Yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *yliopisto* ja *ammattikorkeakoulu* voivat järjestää tilauskoulutuksena *korkeakoulututkintoon* johtavaa *koulutusta (1)*.

Tilauskoulutuksen tilaajan on oltava yhteisö (ei yksittäinen henkilö).

Yliopistolain (558/2009), ammattikorkeakoululain (932/2014) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) säännösten mukaan tilauskoulutuksen voi tilata ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö.

Lukiokoulutuksessa tilauskoulutusta saa järjestää *koulutuksen järjestäjä*, jonka *koulutuksen järjestämislupa*n sisältyy lupa järjestää *IB-tutkintoon* johtavaa koulutusta (1).

Ammattikorkeakouluissa tilauskoulutuksena annettavan *opetuksen (1)* on liityttävä *ammattikorkeakoulun toimiluvassa* määrättyyn koulutustehtävään.

Yliopistoissa tilauskoulutuksena annettavan opetuksen (1) on liityttävä sellaiseen perus- tai jatkokoulutukseen, jossa yliopistolla on tutkinnonanto-oikeus.

Tilauskoulutuksesta on *koulutuksen (2)* tilaajalta perittävä vähintään koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kattava maksu. Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauskoulutukseen osallistuvilta *opiskelijoilta* koulutuksen sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja.

Käsitteen tunnus: c1299

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaaviot: *Koulutus (1)* sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä *rahoituksen mukaan* ja *Koulutus (1)* oppivelvollisuuden kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

485

henkilöstökoulutus

sv personalutbildning
en personnel training

määritelmä

työnantajan *henkilöstölleen* järjestämä tai hankkima *koulutus (1)*

huomautus

Henkilöstökoulutuksen voi rahoittaa työnantaja kokonaan tai osittain. Henkilöstökoulutus voi saada myös julkista rahoitusta; vrt. *julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus*.

Vrt. omaehtoinen koulutus, jonka sisällön *opiskelija* itse valitsee *koulutustarjonnasta*.

Käsitteen tunnus: c1300

Käsittekaavio: *Koulutus (1)* oppivelvollisuuden kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

486

julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus

sv offentligfinansierade personalutbildning;
offentligt finansierade personalutbildning;
> statligt finansierade personalutbildning

määritelmä

henkilöstökoulutus, joka on osin työnantajan rahoittamaa ja osin julkisesti rahoitettua

huomautus

Käsitteen tunnus: c1095

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Koulutus \(1\)](#) sen mukaan onko siitä säädetty koulutuslainsäädännössä sekä rahoituksen mukaan ja [Koulutus \(1\)](#) oppivelvollisuuden kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

487

oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus

määritelmä

koulutus (1), jossa henkilö suorittaa *oppivelvollisuuttaan*

huomautus

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan oppivelvollisuuteen kuuluvaa koulutusta voivat olla *perusopetus* ja sen jälkeen suoritettava *toisen asteen tutkintoon* tähtäävä *koulutus (1)* tai viimeksi mainitulle vaihtoehtoisesti esimerkiksi *tutkintokoulutukseen valmentava koulutus*, *työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus*, kansanopistojen oppivelvollisille suunnattu vapaa sivistystyön koulutus tai tietyissä tapauksissa *aikuisten perusopetus*.

Oppivelvollisuuteen kuuluvaa koulutusta on myös lasten perusopetus, jota oppija suorittaa sen jälkeen, kun hänen perusopetuslain (628/1998, 26 §) mukainen velvollisuutensa suorittaa perusopetusta on päättynyt eli käytännössä *lukuvuonna* joka alkaa sinä vuonna, jona *oppija* täyttää 17 vuotta.

Käsitteen tunnus: c1340

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\)](#) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

488

täydennyskoulutus

sv fortbildning (1)
en continuing education;
continuing professional development;
in-service training <toisen asteen koulutus>;
further training <toisen asteen koulutus>
rather than: extension studies

määritelmä

aikaisempaa *koulutusta (2)* tai *pätevyyttä* täydentävä ja ajanmukaistava *koulutus (1)*

huomautus

Täydennyskoulutus on yleistermi, jolla voidaan viitata hyvin monenlaisiin, muun muassa *toisen asteen oppilaitoksissa*, *yliopistoissa* ja *ammattikorkeakouluissa* järjestettäviin *koulutuksiin (2)*.

Täydennyskoulutuksella ei tarkoiteta *erillisiä opintoja*, esimerkiksi *aineenopettajaksi* pätevöittäviä erillisiä opintoja.

extension studies: Englanninkielisellä termillä extension studies on eri maissa eri merkityksiä, minkä vuoksi sen käyttöä täydennyskoulutuksen vastineena ei suositella.

Vrt. *korkeakoulujen täydennyskoulutus*, *ammattillinen lisäkoulutus*.

Käsitteen tunnus: c460

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\)](#) oppivelvollisuuteen kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan

489

korkeakoulujen täydennyskoulutus

sv högskolornas fortbildning;
fortbildning (2)
en academic continuing education

määritelmä

[korkeakoulututkinnon](#) suorittaneelle tarjottava, liiketaloudellisin perustein järjestettävä, asiakkaalle maksullinen [täydennyskoulutus](#)

huomautus

Täydennyskoulutuksen kesto vaihtelee yhden päivän mittaisesta [koulutuksesta \(2\)](#) usean [lukukauden](#) mittaiseen koulutukseen (2). Täydennyskoulutusta järjestetään avoimina ohjelmina sekä [henkilöstökoulutuksena](#), joka suunnitellaan vastaamaan asiakkaan osaamistarpeisiin.

Käsitteen tunnus: c891

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\) oppivelvollisuuden kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan](#)

490

työvoimakoulutus

ei: työvoimapolitiittinen koulutus (vanhentunut)

sv arbetskraftsutbildning
en labour market training

määritelmä

[koulutus \(1\)](#), jonka toteutus perustuu työ- ja elinkeinohallinnon ennakointitoimintaan sekä työ- ja elinkeinoelämän tarpeista lähtien tuotettuun suunnitelmaan

huomautus

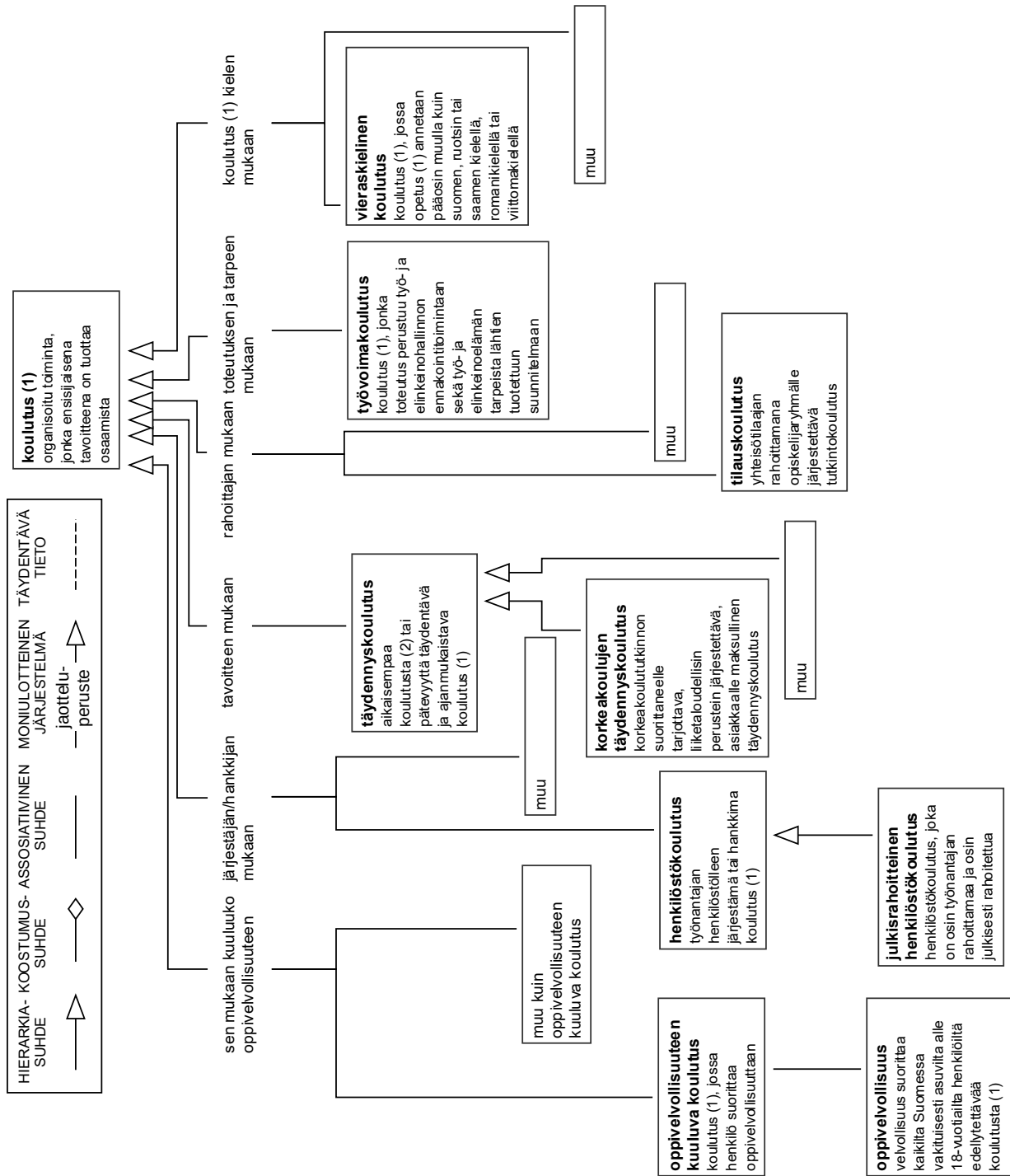
Työvoimakoulutus voi olla [ammattillista koulutusta](#) tai sitä voidaan järjestää [korkeakouluissa \(1\)](#).

Työvoimakoulutuksen [opiskelijat](#) valitaan työ- ja elinkeinoviranomaisen toteaman koulutustarpeen perusteella. Työvoimakoulutusta järjestetään ensisijaisesti työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille.

Työvoimakoulutuksesta ja [opiskelijavalinnasta](#) säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012).

Käsitteen tunnus: c466

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\) oppivelvollisuuden kuulumisen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan](#)



Käsitekaavio 54. Koulutus (1) oppivelvollisuuden kuuluminen, järjestäjän, tavoitteen, rahoittajan ja kielen mukaan.

6.3.4 Työpaikalla järjestettävän koulutuksen peruskäsitteitä

491

työpaikalla järjestettävä koulutus <säädöksissä>;

työpaikalla opiskelu;

~ **työelämässä oppiminen;**

~ **työpaikalla oppiminen**

ei: ~ työssäoppiminen <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan käsite>;

~ työssä oppiminen <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan käsite>;

työharjoittelu (2) <termi vanhentunut ammatillisen koulutuksen kontekstissa> (vanhentunut)

sv utbildning som ordnas på en arbetsplats <säädöksissä>;

UA (1);

~ lärande i arbetslivet <työelämässä oppiminen>

hellre än: ~ inläring i arbetslivet <työelämässä oppiminen>;

~ inläring i yrkeslivet <työelämässä oppiminen>

inte: ~ inläring i arbetet <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>;

~ lärande i arbetet <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>;

~ IA <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>;

~ LIA <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>

en workplace education and training

määritelmä

koulutus (1), jossa *opiskelijan osaamisen hankkiminen* tapahtuu pääosin työelämässä käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Työpaikalla järjestettävä koulutus kattaa *ammatillisesta koulutuksesta* annetussa laissa (531/2017) säädetyt muodot eli *koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen* ja *oppisopimuskoulutuksen*. Lisäksi työpaikalla järjestettävä koulutus voi käsittää muita muotoja, joista sovitaan *koulutuksen järjestäjän* ja työpaikan edustajan kesken ja jotka kirjataan *henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan*.

työelämässä oppiminen, työpaikalla oppiminen: Lähikäsitteet työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen poikkeavat käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus (eli työpaikalla opiskelu). Työpaikalla järjestettävä koulutus on koulutuksen järjestäjän ja työpaikan organisoimaa toimintaa: määrämuotoista, sovitua, suunnitelmallista, tavoitteellista ja ohjattua. Sen sijaan työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen ovat yksilön toimintaa, jota tapahtuu, vaikka kyse olisi suunnitelmallisesta osaamisen hankkimisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hyväksynyt, että termejä työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen voidaan käyttää esimerkiksi yrityksille suunnatussa viestinnässä viittaamaan työpaikalla järjestettävään koulutukseen silloin, kun asiayhteydestä on selvää, että kyse on nimenomaan työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta.

työssäoppiminen, työssä oppiminen: Termejä työssäoppiminen ja työssä oppiminen ei suositella käytettäväksi *ammatillisen koulutuksen* yhteydessä, sillä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla (mm. hallituksen esityksessä 93/2018 julkisista rekrytointipalveluista ja osaamisen kehittämisspalveluista annettavaksi laiksi) näitä termejä käytetään eri merkityksessä.

työharjoittelu: Termi työharjoittelu on vanhentunut tässä määritellyyn käsitteeseen viittaavana nimityksenä ammatillisen koulutuksen yhteydessä.

inläring / lärande: Ruotsin sana inläring assosioituu yleensä yksisuuntaiseen, *opettajalta* opiskelijalle tapahtuvaan *opettamiseen*, joten termin käyttöä ei suositella, kun puhutaan nykyisestä ammatillisesta koulutuksesta oppimiskäsityksineen. Sana lärande puolestaan viittaa *oppimiseen*, joka ei välttämättä tapahdu tiettyyn aikaan tiettyssä paikassa, vaan prosessina, ja joka voi tapahtua yksin tai ryhmässä.

Käsitteen tunnus: c1709

Käsittekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

492

koulutussopimus

sv utbildningsavtal;
UA (2)
en training agreement

määritelmä

koulustoitimijan ja työpaikan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus *opiskelijan osaamisen hankkimisesta* työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutussopimukseen kuuluu, että opiskelija hankkii osaamista työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ilman, että on työsuhteessa työpaikkaan.

Yliopistoissa koulutussopimuksia tehdään esimerkiksi lääkäreiden *erikoistumiskoulutuksen* suorittamiseksi kliinisessä ympäristössä. Yliopistojen sopimukseen kuuluu, että opiskelija solmii työnantajaansa normaalin työsuhteen.

Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa* koulutussopimus sovitaan *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaisesti *tutkinnonosa-* tai koulutuksenosakohtaisesti. Koulutussopimukseen liitetään opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin se koskee koulutussopimukseen perustuvaa *koulutusta (2)*. Henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta ilmenevät ne käytännön työtehtävät, joita tekemällä opiskelija voi saavuttaa tavoitteeksi asetetun osaamisen.

Vrt. *oppisopimus*.

Käsitteen tunnus: c1232

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#) ja [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#)

493

koulutussopimukseen perustuva koulutus

sv utbildning som grundar sig på utbildningsavtal
en training based on a training agreement

määritelmä

koulutus (1), jossa *opiskelijan osaamisen hankkiminen* järjestetään työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa perustana on *koulustoitimijan* ja työpaikan välinen *koulutussopimus*

huomautus

Koulutussopimus on käytössä sekä ammatillisessa koulutuksessa että *yliopistoissa*. Näin ollen koulutussopimukseen perustuva koulutus voi olla *ammattillista koulutusta* tai *korkeakoulutusta*.

Käsitteen tunnus: c1710

Käsittekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

494

oppisopimus

sv läroavtal;
LA
en apprenticeship agreement

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijan ja työnantajan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus, jonka perusteella järjestetään *oppisopimuskoulutusta*

huomautus

Oppisopimuksesta tulee ilmetä sopimuksen voimassaoloaika, sovellettava työaika ja opiskelijan palkkauksen perusteet. Oppisopimukseen tulee myös liittää *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma* siltä osin kuin suunnitelma koskee oppisopimuskoulutusta.

Joskus näkee käytettävän termiä yrittäjän oppisopimus, mutta termi on virheellinen, sillä yrittäjälle ei solmita varsinaista oppisopimusta, vaan tehdään ainoastaan sopimus *oppisopimuskoulutuksen* järjestämisestä. Ks. myös *yrittäjän oppisopimuskoulutus*.

Käsitteen tunnus: c1430

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#) ja [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#)

495

oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning
en apprenticeship training

määritelmä

[*ammattillinen koulutus*](#), jossa [*opiskelijan osaamisen hankkiminen*](#) järjestetään pääosin tai kokonaan työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa opiskelija on työnantajaan työsopimussuhteessa, virkasuhteessa tai virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa tai toimii yrittäjänä

huomautus

Määritelmän sana 'pääosin' viittaa siihen, että oppisopimuskoulutuksessa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvaa oppimista täydennetään tarvittaessa muissa [*oppimisympäristöissä*](#), kuten [*oppilaitoksessa*](#), tapahtuvalla osaamisen hankkimisella. Tässä mielessä oppisopimuskoulutus poikkeaa [*koulutussopimukseen perustuvasta koulutuksesta*](#).

Yrittäjälle voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos ammatillisen [*koulutuksen järjestäjä*](#) ja yrittäjä siitä kirjallisesti sopivat (eli tekevät sopimuksen oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä).

Oppisopimuskoulutuksessa olevan [*opiskelijan*](#) viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.

Työpaikalla järjestettävää oppisopimuskoulutusta täydennetään muissa [*oppimisympäristöissä*](#) tapahtuvalla osaamisen hankkimisella.

Oppisopimuskoulutuksessa opiskelijan tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Oppisopimuskoulutus perustuu työnantajan ja opiskelijan väliseen [*oppisopimukseen*](#) sekä [*koulutuksen järjestäjän*](#) ja työnantajan väliseen sopimukseen oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä.

Vrt. [*koulutussopimus*](#).

Käsitteen tunnus: c483

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#), [Ammattillisen koulutuksen lajeja ja Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

496

työsuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning som grundar sig på arbetsavtalsförhållande
en apprenticeship training based on an employment relationship

määritelmä

[*oppisopimuskoulutus*](#), jossa [*opiskelija*](#) on työnantajaan työsopimussuhteessa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1711

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

497

virkasuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning som grundar sig på tjänsteförhållande
en apprenticeship training based on a public service relationship

määritelmä

[*oppisopimuskoulutus*](#), jossa [*opiskelija*](#) on työnantajaan virkasuhteessa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1712

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

498

virkasuhteeseen verrattavaan julkisoikeudelliseen palvelussuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning som grundar sig på ett offentligrättsligt anställningsförhållande som kan jämföras med ett tjänsteförhållande
en apprenticeship training based on a comparable service relationship in a public corporation

määritelmä

[oppisopimuskoulutus](#), jossa [opiskelija](#) on työnantajaan virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1713

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

499

yrittäjän oppisopimuskoulutus

sv läroavtalsutbildning för företagare;
företagarens läroavtalsutbildning
en entrepreneur's apprenticeship training

määritelmä

[oppisopimuskoulutus](#), jossa [opiskelija](#) toimii yrittäjänä ja työpaikkana on opiskelijan yritys

huomautus

[Ammatillisen koulutuksen](#) opiskelijalle, joka toimii yrittäjänä, voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos ammatillisen [koulutuksen järjestäjä](#) ja yrittäjä siitä kirjallisesti sopivat. Yrittäjän oppisopimuskoulutuksessa toisessa yrityksessä tai organisaatiossa toimiva kokenut yrittäjä tai työntekijä toimii opiskelijan [mentorina](#).

Käsitteen tunnus: c1714

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Työpaikalla järjestettävä koulutus](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

500

osaamisperusteisuus

sv kompetensinriktning;
~ kompetensbaserad utbildning
en ~ competence-based

määritelmä

pedagogista toimintaa ohjaava periaate, jonka mukaan [koulutuksessa \(1\)](#) tärkeintä on se, että [oppija](#) saavuttaa hänelle tavoitteeksi asetetun osaamisen, ei se, millä tavoin ja minkä ajan kuluessa osaaminen on hankittu

huomautus

Osaamisperusteisen pedagogiikan mukaan koulutuksessa (1) ei pyritä opiskelemaan tiettyjä [oppiaineita](#) ja suorittamaan vakiomäärää opintoja, vaan tärkeintä on, että oppijalle tavoitteeksi asetettu osaaminen tulee [koulutuksen \(2\)](#) aikana hankittua. Lähtökohtana on oppijan aikaisemmin hankittu [tutkinnon](#) kannalta olennainen osaaminen, jonka päälle kerrytetään tarvittavin osin uutta osaamista. Oppijat voivat saavuttaa osaamisensa erilaisissa [oppimisympäristöissä](#) (ei esimerkiksi pelkästään oppilaitoksessa), ja he voivat hankkia osaamisensa toisiinsa verrattuna eri tavoin ja eri tahdissa.

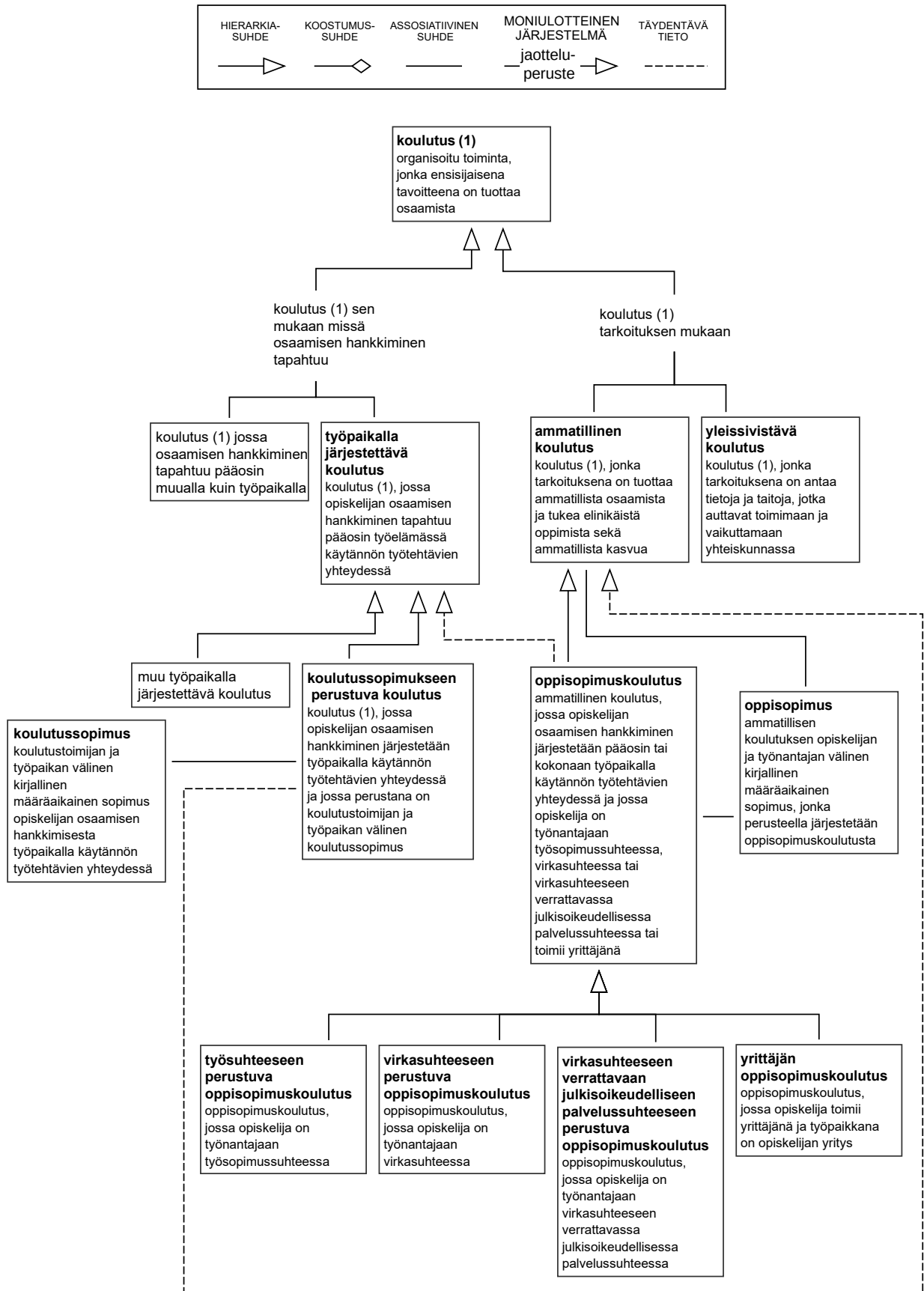
Ammatillinen osaaminen on kokonaisuus, joka muodostuu ammatissa tarvittavista tiedoista ja taidoista ja niiden soveltamisesta käytännön työtehtäviin.

Käsitteen tunnus: c1715

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019



Käsitekaavio 55. Työpaikalla järjestettävä koulutus.

6.3.5 Perusopetuksen lajeja

501

painotettu opetus

sv betonad undervisning

en ~ weighted-curriculum

määritelmä

perusopetus, jossa jonkin *oppiaineen*, *aineryhmän* tai muun sisältöalueen *opetusta (2)* annetaan enemmän ja vaativammin tavoittein kuin muussa perusopetuksessa

huomautus

Esimerkkejä painotusalueista ovat musiikki, kuvataide, ilmaisutaito, matemaattis-luonnontieteelliset aineet ja liikunta. Painotettua opetusta annetaan esimerkiksi musiikin, kuvataiteen, ilmaisutaidon ym. erikoisluokilla.

Ks. myös *oppilasvalinta*.

Käsitteen tunnus: c435

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Perusopetuksen lajeja](#)

502

sairaalaopetus

sv sjukhusundervisning

en hospital education

määritelmä

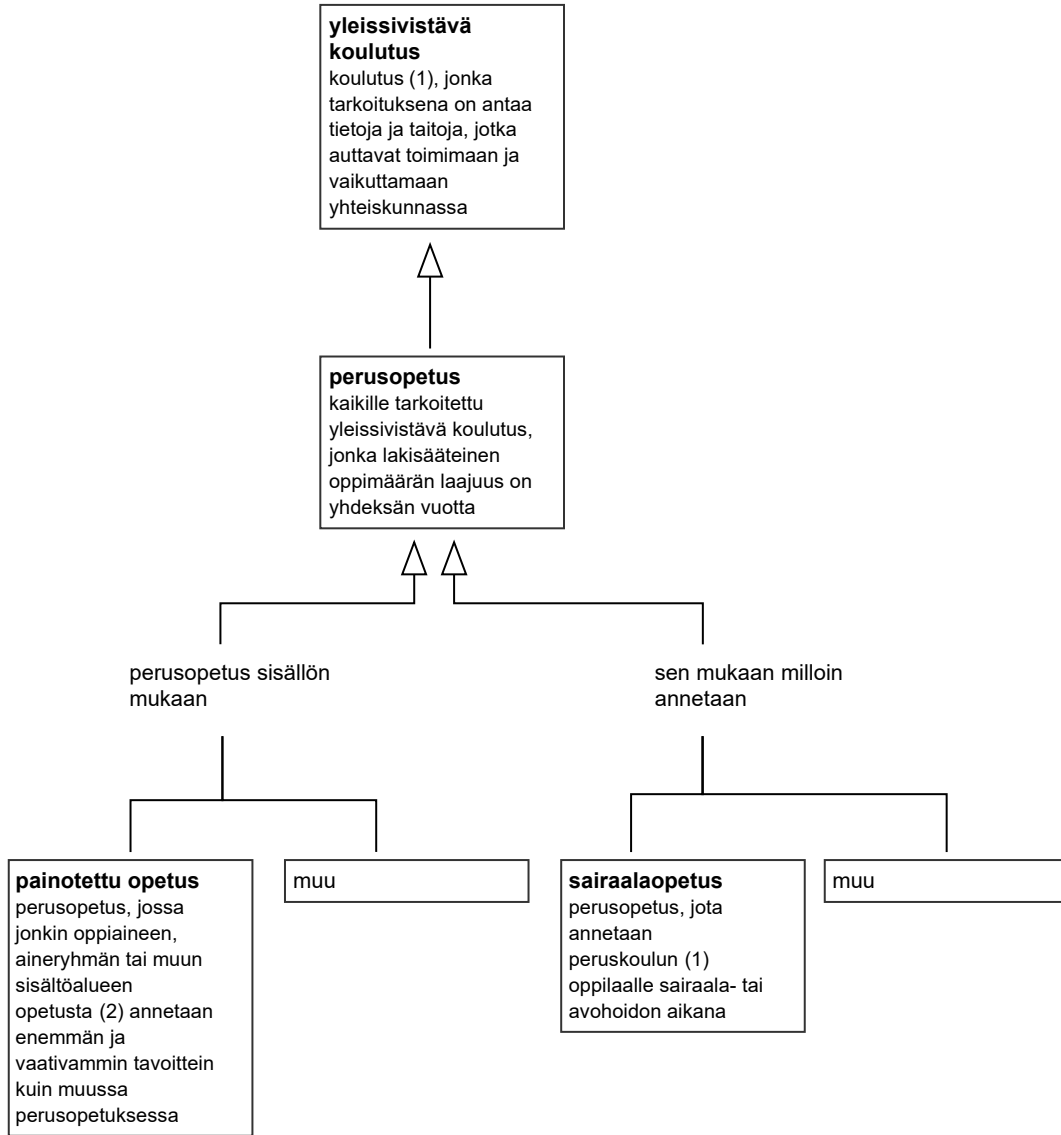
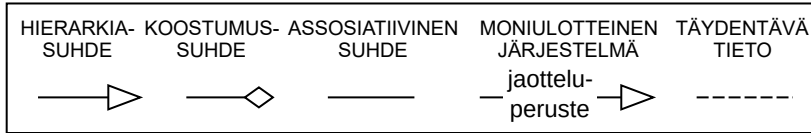
perusopetus, jota annetaan *peruskoulun (1) oppilaalle* sairaala- tai avohoidon aikana

huomautus

Käsitteen tunnus: c437

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Perusopetuksen lajeja](#)



Käsitekaavio 56. Perusopetuksen lajeja.

6.3.6 Ammatillisen koulutuksen lajit ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaisesti

503

ammatillinen tutkintokoulutus

sv yrkesinriktad examensutbildning

määritelmä

ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava [ammatillinen koulutus](#), jonka tavoitteena on [ammatillisen tutkinnon](#), [ammatillisen tutkinnon osan](#) tai ammatillisten tutkinnon osien suorittaminen

huomautus

Vrt. [tutkintokoulutus](#).

Vrt. [osaamisen hankkiminen](#).

Käsitteen tunnus: c1213

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#), [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#), [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#) ja [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

504

muu ammatillinen koulutus

sv övrig yrkesutbildning

en other vocational education and training;
other VET

määritelmä

[ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus](#) tai [ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1218

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#)

505

ammatillista osaamista syventävä tai täydentävä koulutus

sv utbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen

en advanced or supplementary vocational education and training;
advanced or supplementary VET

määritelmä

[ammatillinen koulutus](#), jonka tavoitteena ei ole [tutkinnon](#) tai [tutkinnon osan](#) suorittaminen ja joka syventää tai täydentää ammatillista osaamista

huomautus

Käsitteen tunnus: c1219

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa](#)

506

ammatilliseen tehtävään valmistava koulutus

sv utbildning som förbereder för yrkesuppgifter

en education (and training?) for a particular vocational task

määritelmä

[ammatillinen koulutus](#), jonka tavoitteena ei ole [tutkinnon](#) tai [tutkinnon osan](#) suorittaminen ja joka valmistaa ansio- ja liikennealentäjän, lennonjohtajan tai kaupunkiraideliikenteen kuljettajien tehtäviin

huomautus

Käsitteen tunnus: c1220

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#)

507

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus>

valmentava koulutus

sv handledande utbildning;
förberedande utbildning

en preparatory education and training

määritelmä

ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus*

huomautus

Valmentavista koulutuksista ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus korvautui *tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella* oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä 1.8.2021 alkaen. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus jäi tällöin edelleen voimaan.

Käsitteen tunnus: c1221

Luokka: <ammattillinen koulutus>

508

(vanhentunut)

valmentavan koulutuksen osa

sv del i den handledande utbildningen

en unit of preparatory education and training (?)

määritelmä

arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista *valmentava koulutus* muodostuu

huomautus

Esimerkkejä valmentavan koulutuksen osista olivat *ammattilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen* osa ”opiskeluvalmiuksien vahvistaminen” sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* osa ”ammattillisen toimintakyvyn vahvistaminen”.

Vrt. käsite *tutkinnon osa*, jollaisista *ammattillinen tutkintokoulutus* muodostuu.

Käsite valmentavan koulutuksen osa on vanhentunut, kun oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä *ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus* korvautui *tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella* 1.8.2021 alkaen.

Ks. *koulutuksen osa*.

Käsitteen tunnus: c1491

Luokka: <ammattillinen koulutus>

509

koulutuksen osa

sv utbildningsdel

en education and training unit

määritelmä

arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista *tutkintokoulutukseen valmentava koulutus* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus* muodostuu

huomautus

Esimerkkejä koulutuksen osista ovat *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen* osa ”opiskelu- ja urasuunnittelutaidot” ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* osa ”ammattillisen toimintakyvyn vahvistaminen”.

Ammatillisessa koulutuksessa on käytössä käsitteen koulutuksen osa lisäksi käsite *tutkinnon osa*. Jälkimmäinen käsite liittyy *ammattilliseen tutkintokoulutukseen*.

Käsitteen tunnus: c1927

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsitekaavio: [Ammattillisen koulutuksen lajeja](#)

510

(vanhentunut)

ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus;

VALMA

ei: ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus (vanhentunut)

sv utbildning som handleder för yrkesutbildning
inte: utbildning som handleder för grundläggande yrkesutbildning (föräldrad)

en preparatory education and training for VET;
preparatory education and training for vocational education and training;
preparatory education for vocational training

määritelmä

tutkintoon johtamaton *ammattillinen koulutus*, joka antaa *opiskelijalle* valmiuksia *ammattilliseen tutkintokoulutukseen* hakemiseksi sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa *ammattillinen tutkinto*

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain [531/2017](#) mukaan ammattillisen *koulutuksen järjestäjät* voivat järjestää *tutkintoon johtamattomana valmentavana koulutuksena* ammattilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta sekä *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta*.

Ennen ammattillista perusopetusta koskevan lain ([630/1998](#)) vuonna 2015 voimaantullutta muutosta koulutuksen järjestäjät saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia ammattilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä *koulutuksia (2): ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, maahanmuuttajien ammattilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, kotitalousopetus*, valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus 1. (nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammattilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen.

Ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus korvautui *tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella* oppivelvollisuuslain ([1214/2020](#)) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen. Oppivelvollisuuslain mukaista *oppivelvollisuutta* oli kuitenkin mahdollista suorittaa myös ammattilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa vielä siirtymäkauden ajan eli 31.7.2022 saakka.

Ks. myös *hakeutuminen*.

Käsitteen tunnus: c861

Luokka: <ammattillinen koulutus>

511

työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus;

TELMA

sv utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv

en preparatory education and training for work and independent living

määritelmä

tutkintoon johtamaton *ammattillinen koulutus*, joka antaa sairauden tai vamman vuoksi *erityistä tukea (2)* tarvitsevalle *opiskelijalle* henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista *opetusta (1)* ja *ohjausta*

huomautus

Oppivelvollisuuslain ([1214/2020](#)) mukaan työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus on yksi tapa suorittaa *oppivelvollisuutta*.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus sisältää työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen (nk. valmentava II; ks. *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus*), jota järjestettiin ennen kuin ammattillista perusopetusta koskevan lain ([630/1998](#)) muutos tuli voimaan elokuussa 2015.

Ammattillista perusopetusta koskevan lain ([630/1998](#)) elokuussa 2015 voimaan tulleen muutoksen mukaan ammattillisen *koulutuksen järjestäjät* saattoivat järjestää *tutkintoon johtamattomana valmentavana koulutuksena* ammattilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulutusta (myöhemmin *ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus*) sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Käsitteen tunnus: c862

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaaviot: [Ammattillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

512

ammattillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus

sv utbildning som behövs för förvärvande av yrkeskompetens

en education required for achieving vocational competence

määritelmä

ammattillinen koulutus, jota ammatillisen koulutuksen *opiskelija* tarvitsee *tutkinnon perusteissa* tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteissa* edellytetyn osaamisen osoittamiseksi tai muun ammatillisen osaamisen hankkimiseksi

huomautus

Ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus tarkoittaa kaikkea ammatillista koulutusta, jossa opiskelija hankkii häneltä puuttuvaa, *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaista osaamista. Kuten ammatillinen koulutus yleensä, ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus voi olla *ammattillista tutkintokoulutusta*, *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta* tai *muuta ammatillista koulutusta*.

Ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava koulutus voidaan toteuttaa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävänä tai *koulutuksen järjestäjän* omissa *oppimisympäristöissä* annettavana *koulutuksena (1)*.

Ks. myös *osaamisen osoittaminen*, *osaamisen hankkiminen*.

Käsitteen tunnus: c1302

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa](#)

513

urheilijan ammatillinen koulutus

sv yrkesutbildning för idrottare

en vocational education and training for athletes

määritelmä

ammattillinen koulutus, jossa *opiskelijalle* tarjotaan *opiskelun* ohella mahdollisuus urheilulajiin valmentautumiseen

huomautus

Urheilijan ammatillista koulutusta järjestetään niissä *koulutusorganisaatioissa*, joilla on *erityinen koulutustehtävä* tällaisen *koulutuksen (1)* järjestämiseksi.

Käsitteen tunnus: c485

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

514

erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus

sv yrkesutbildning som anordnas som specialundervisning

määritelmä

ammattillinen koulutus, joka on tarkoitettu erityisopetusta tarvitseville *opiskelijoille*

huomautus

Koulutuksen järjestäjällä tulee olla *erityinen koulutustehtävä* erityisopetuksen järjestämiseen, jotta se voi suunnata *hakukohteita* erityisopetuksena järjestettäväksi. Myös koulutuksen järjestäjä, jolla ei ole erityistä koulutustehtävää erityisopetuksen järjestämiseen, voi järjestää ammatillista koulutusta erityisopetuksena erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille.

Käsitteen tunnus: c486

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Ammatillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

515

<ammattillinen koulutus>

opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot

sv studier som stöder studiefärdigheterna

en studies supporting learning skills

määritelmä

osana *ammattillista tutkintokoulutusta* järjestettävät opinnot, joiden tarkoituksena on mahdollistaa *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* suorittaminen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen osallistuminen ja *osaamisen osoittaminen näytössä* silloin, kun *opiskelijalla* ei ole riittäviä opiskeluvalmiuksia

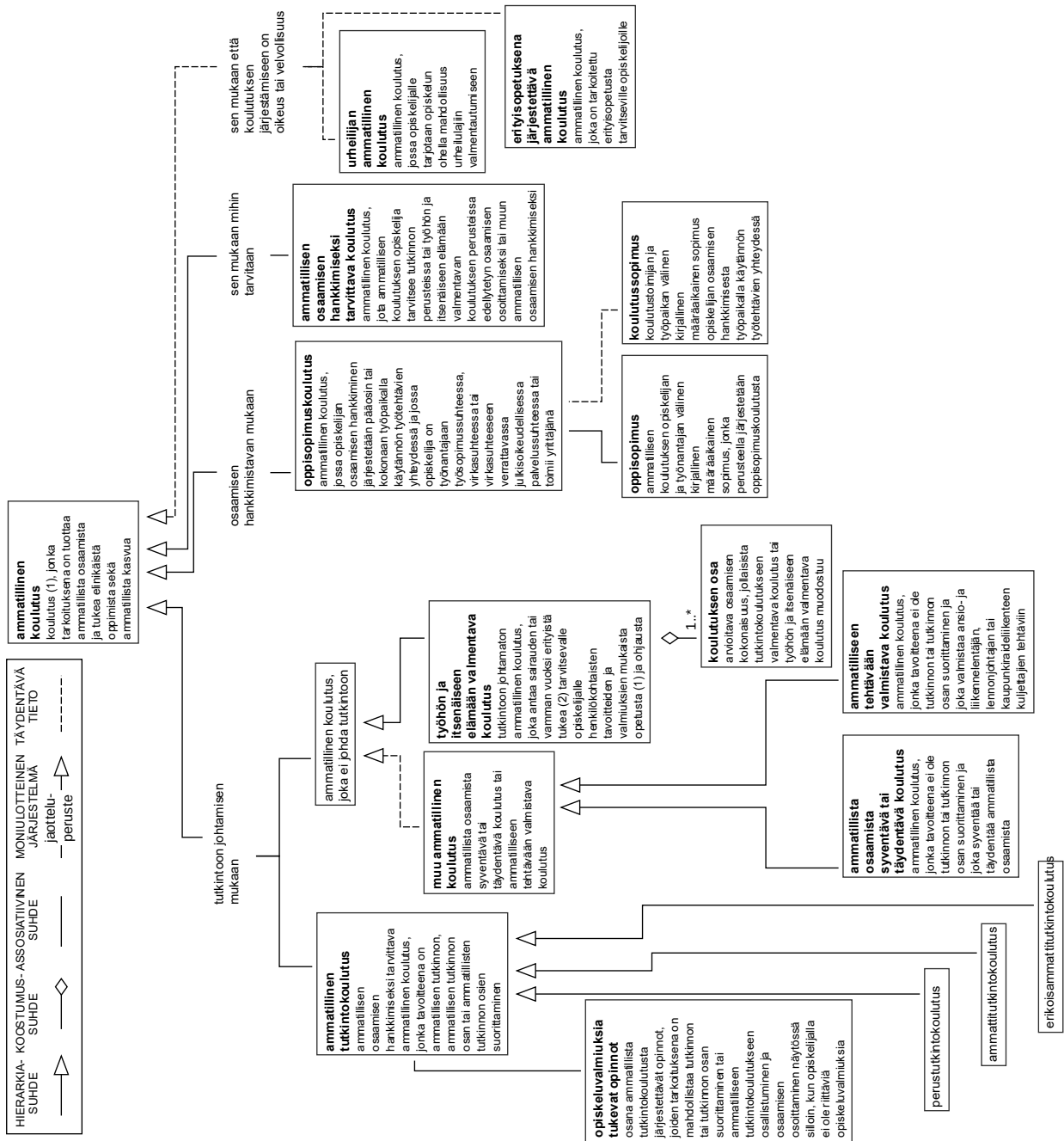
huomautus

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot perustuvat kunkin opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin.

Käsitteen tunnus: c1303

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Ammattillisen koulutuksen lajeja](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)



Käsittekaavio 57. Ammatillisen koulutuksen lajeja.

6.3.7 Ammatillisen koulutuksen lajit, järjestämismuodot ja -tavat ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa

516

(vanhentunut)

ammatillinen peruskoulutus

sv grundläggande yrkesutbildning

en vocational upper secondary education and training;
vocational upper secondary education

määritelmä

ammatilliseen perustutkintoon johtava tai valmistava *ammatillinen koulutus*

huomautus

Ammatillinen peruskoulutus antaa laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet ja yleisen *jatko-opintokelpoisuuden (1) korkeakouluihin (1)*.

Ammatillista peruskoulutusta järjestävät esimerkiksi *ammatilliset oppilaitokset*, *ammatilliset erityisoppilaitokset* ja *kansanopistot*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c481

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

517

(vanhentunut)

ammatillinen lisäkoulutus

sv yrkesinriktad tilläggsutbildning

en vocational further education and training

määritelmä

ammatillinen koulutus, joka valmistaa *ammatti-* tai *erikoisammattitutkintoon*, tai ei *tutkintoon* valmistava ammatillinen jatko- ja *täydennyskoulutus*

huomautus

Ammatti- ja erikoisammattitutkinto suoritetaan aina *näyttötutkintona*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c482

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

518

(vanhentunut)

ammatillinen aikuiskoulutus

sv yrkesinriktad vuxenutbildning

en vocational upper secondary education for adults;
vocational adult education and training

määritelmä

aikuisille suunnattu ja järjestetty *ammatillinen koulutus*

huomautus

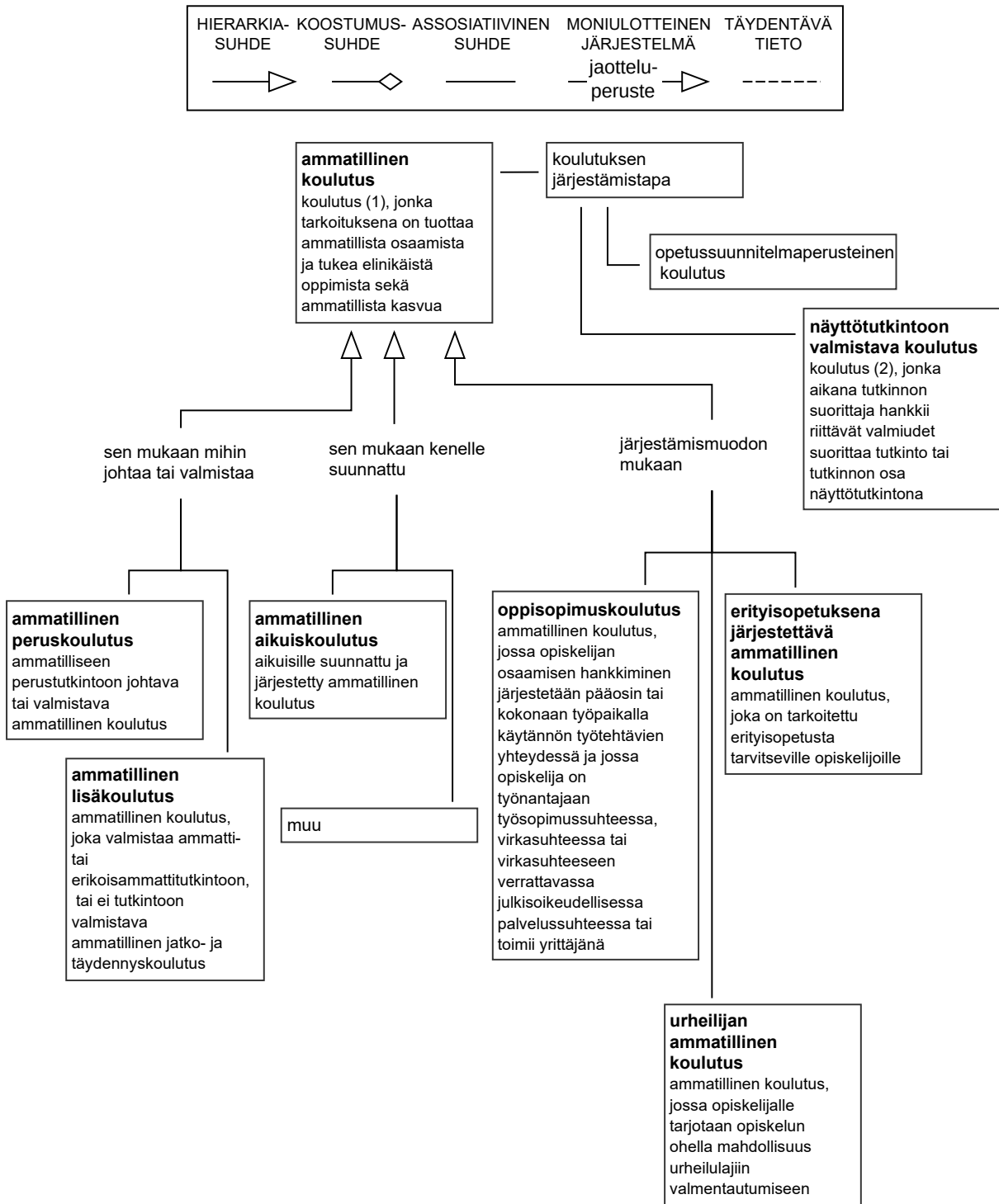
Ammatillisessa aikuiskoulutuksessa voi suorittaa *ammatillisen perustutkinnon*, *ammattitutkinnon*, *erikoisammattitutkinnon* tai osan jostain *tutkinnosta* (ks. *tutkinnon osa*).

Opintoja voi tehdä työn ohessa, *oppisopimuskoulutuksena*, *työvoimapoliittisena koulutuksena* tai *henkilöstökoulutuksena*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c484

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)



Käsittekaavio 58. Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa.

6.4 Koulutus (2)

519

(vanhentunut)

näyttötutkintoon valmistava koulutus

sv utbildning som förbereder för fristående examen

en preparatory training for a competence-based qualification

määritelmä

koulutus (2), jonka aikana *tutkinnon suorittaja* hankkii riittävät valmiudet suorittaa *tutkinto* tai *tutkinnon osa näyttötutkintona*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c474

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Ammatillisen koulutuksen lajeja ja muotoja ennen lain 531/2017 voimaantuloa](#)

520

erilliset opinnot *pl*

sv fristående studier utan rätt att avlägga examen

en non-degree studies

määritelmä

koulutus (2), joka suoritetaan *erillisen opiskeluoikeuden* perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: c478

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

521

erikoistumiskoulutus

ei: erikoistumisopinnot *pl* (vanhentunut)

sv specialiseringsutbildning;
specialiseringsstudier *pl*

en professional specialisation education;
specialist education;
specialist training <lääketieteen koulutukset>

määritelmä

ammatillista kehittymistä ja erikoistumista edistävä *koulutus (2)*, jollaisia *yliopistot* ja *ammattikorkeakoulut* järjestävät *korkeakoulututkinnon* suorittaneille, työelämässä jo toimineille henkilöille ja niille, joilla *korkeakoulu (1)* toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet

huomautus

Käsitteen tunnus: c477

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

522

koulutuskokeilu

sv utbildningsförsök
en education trial;
education pilot;
> training trial <toisen asteen koulutus>
rather than: educational trial

määritelmä

toiminta, jolla selvitetään *koulutuksen (2)*, *tutkinnon* tai *ammattillisen koulutuksen osaamisalan* toimivuutta ja sitä, miten se vastaa siihen kohdistuviin tarpeisiin tai vaatimuksiin

huomautus

Koulutuskokeilussa *koulutustoimijalle* voidaan myöntää *opetuksen järjestämislupa* tai *koulutuksen järjestämislupa* kyseessä olevan koulutuksen (2) järjestämiseksi esimerkiksi muutaman *lukuvuoden* ajan.

education trial, education pilot: Englannin termit education trial ja education pilot ovat synonyymisia ilmauksia. Kuitenkin esimerkiksi pääministeri Juha Sipilän hallitus (v. 2015–2019) käytti termiä education pilot, kun viitattiin hallituksen kokeilukulttuurin mukaisiin, pienimuotoisiin ja lyhytkestoisiin koulutuskokeiluihin.

Käsitteen tunnus: c480

Luokka: <yleinen/yhteinen>

523

työpaikkaohjaajakoulutus

sv arbetsplatshandledarutbildning
en workplace instructor training

määritelmä

koulutus (2), jonka tavoitteena on tuottaa työelämässä toimivalle henkilölle valmiudet toimia *työpaikkaohjaajana*

huomautus

Koulutuksen järjestäjät järjestävät työpaikkaohjaajakoulutuksia. Työpaikkaohjaajien on suositeltavaa osallistua työpaikkaohjaajakoulutukseen, mutta osallistumista ei edellytetä.

Käsitteen tunnus: c1717

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

524

osaamisen arvioijan perehdytys

sv introduktion av bedömare

määritelmä

koulutuksen järjestäjän vastuulla oleva perehdytys, jonka tavoitteena on varmistaa, että *osaamisen arviointia (2)* suorittavalla henkilöllä on tähän tarvittava osaaminen

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017, 54 §) mukaan koulutuksen järjestäjällä on velvoite järjestää perehdytys *osaamisen arvioijille*. Vrt. *työpaikkaohjaajakoulutus*, jonka järjestämistä suositellaan.

Käsitteen tunnus: c1718

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

525

(vanhentunut)

**perusopetuksen lisäopetus;
lisäopetus;
10. luokka;
kymppiluokka**

sv påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen;
tionde klass

inte: påbyggnadsundervisning inom den grundläggande utbildningen

en voluntary additional primary and lower secondary education
rather than: voluntary additional basic education

määritelmä

lukuvuoden kestävä vapaaehtoinen, yleissivistävä *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu *perusopetuksen päättötodistuksen* samana tai edellisenä vuonna saaneille

huomautus

Perusopetuksen lisäopetuksen laajuus on vähintään 1100 tuntia.

Perusopetuksen lisäopetus korvautui *tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella* oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen. Oppivelvollisuuslain mukaista *oppivelvollisuutta* oli kuitenkin mahdollista suorittaa myös perusopetuksen lisäopetuksessa vielä siirtymäkauden ajan eli 31.7.2022 saakka.

voluntary additional basic education: Suomalaista *koulutusjärjestelmää* tuntematon vastaanottaja saattaa ymmärtää ilmaisun *basic education* virheellisesti, katso tarkemmin käsitteen *perusopetus* kohdalta.

Käsitteen tunnus: c430

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

526

aikuisten perusopetus

ei: oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus (vanhentunut)

sv grundläggande utbildning för vuxna

en preparatory instruction and lower secondary education for adults
rather than: basic education for adults (obsolete)

määritelmä

perusopetuksen päättötodistuksen saamiseen tähtäävä *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu 17 vuotta täyttäneille henkilöille, jotka eivät ole suorittaneet *perusopetuksen oppimäärää*

huomautus

Aikuisten perusopetus koostuu *opiskelijan* osaamistarpeen mukaan alku- ja päättövaiheen tai ainoastaan päättövaiheen *opetuksesta (1)*. Opiskelijan osaamistarpeen mukaan alkuvaihe voi sisältää lisäksi lukutaitovaiheen.

Aikuisten perusopetuksessa voi perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisen sijaan opiskella myös yksittäisiä perusopetuksen oppimäärään kuuluvia *oppiaineita* (nk. aineopiskelija) tai korottaa perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen *arvosanaa*.

oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus: Perusopetuslaki (628/1998) käytti vuoteen 2020 saakka termiä oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus, koska termi aikuisten perusopetus ei sopinut tapaukseen, jossa opiskelija oli oppivelvollisuusiän ylittänyt (eli esimerkiksi 17-vuotias) muttei kuitenkaan vielä aikuinen eli 18 vuotta täyttänyt. Oppivelvollisuuslain (1214/2020) käyttämä termi on kuitenkin aikuisten perusopetus.

basic education for adults: Suomalaista *koulutusjärjestelmää* tuntematon vastaanottaja saattaa ymmärtää ilmaisun basic education virheellisesti, katso tarkemmin käsitteen *perusopetus* kohdalta.

Ks. myös *aikuisten perusopetuksen alkuvaihe*, *aikuisten perusopetuksen päättövaihe*, *aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe*.

Käsitteen tunnus: c479

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

527

aikuisten perusopetuksen alkuvaihe

sv inledningsskedet *n* i den grundläggande utbildningen för vuxna
en preparatory instruction for lower secondary education for adults
rather than: introductory phase to basic education for adults (obsolete)

määritelmä

aikuisten perusopetuksen vaihe, jossa annettavan *opetuksen (2)* tavoitteena on antaa *oppijalle* sellaiset tiedot ja taidot, että hänellä on mahdollisuus jatkaa opintojaan *aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa*

huomautus

Aikuisten perusopetuksen alkuvaihe voi sisältää lukutaitovaiheen (ks. *aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe*).

introductory phase to basic education for adults: Tämä aiemmin käytössä ollut termi on merkitty sanastossa epäsuositettavaksi, sillä ensinnäkin suomalaista *koulutusjärjestelmää* tuntematon vastaanottaja saattaa ymmärtää ilmaisun basic education virheellisesti (katso tarkemmin käsitteen *perusopetus* kohdalta), ja toisaalta ilmaus introductory phase to basic education for adults ei anna ymmärrettävää käsitystä tästä koulutusvaiheesta ja sen tavoitteesta.

Käsitteen tunnus: c1643

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

528

aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe

sv läskunnighetsskedet *n* i den grundläggande utbildningen för vuxna
en entry phase for preparatory instruction for lower secondary education for adults
rather than: literacy training phase of basic education for adults (obsolete)

määritelmä

aikuisten perusopetuksen alkuvaiheeseen mahdollisesti sisällytettävä vaihe, jossa annettava *opetus (2)* on tarkoitettu henkilöille, joilla ei ole luku- ja kirjoitustaitoa tai joiden luku- ja kirjoitustaito ovat puutteellisia

huomautus

Aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe sisältää luku- ja kirjoitustaidon alkeita, numeerisia perustaitoja ja kotoutumista tukevia sisältöjä.

literacy training phase of basic education for adults: Tämä aiemmin käytössä ollut termi on merkitty sanastossa epäsuositettavaksi, sillä suomalaista *koulutusjärjestelmää* tuntematon vastaanottaja saattaa ymmärtää ilmaisun basic education virheellisesti (katso tarkemmin käsitteen *perusopetus* kohdalta).

Vrt. *vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus*.

Käsitteen tunnus: c1644

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)

529

aikuisten perusopetuksen päättövaihe

sv slutskedet *n* i den grundläggande utbildningen för vuxna

en lower secondary education for adults
rather than: final phase of basic education for adults (obsolete)

määritelmä

aikuisten perusopetuksen vaihe, jossa annettavan *opetuksen (2)* tavoitteena on *perusopetuksen* koko *oppimäärän* suorittaminen ja *päättötodistuksen* saaminen ja joka on tarkoitettu henkilöille, joilla on opinnoista suoriutumiseen riittävät opiskelutaidot sekä riittävä *opetuskielen (1)* hallinta

huomautus

Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opinnot vastaavat perusopetuksen *vuosiluokkien* 7–9 opintoja.

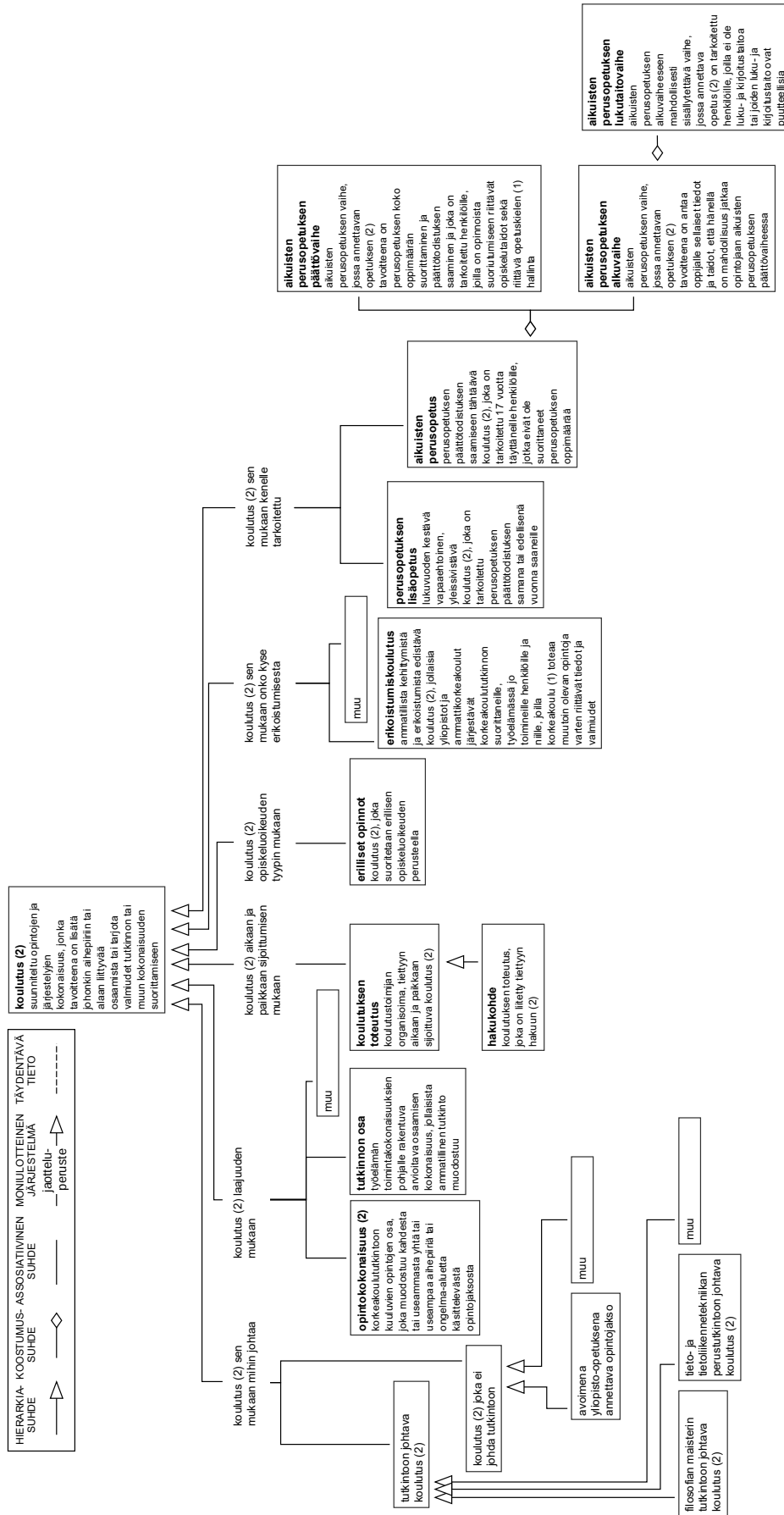
Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa voi perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisen sijaan opiskella myös yksittäisiä perusopetuksen oppimäärään kuuluvia *oppiaineita* (nk. aineopiskelija) tai korottaa perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen *arvosanaa*.

final phase of basic education for adults: Tämä aiemmin käytössä ollut termi on merkitty sanastossa epäsuositettavaksi, sillä suomalaista *koulutusjärjestelmää* tuntematon vastaanottaja saattaa ymmärtää ilmaisun basic education virheellisesti (katso tarkemmin käsitteen *perusopetus* kohdalta). Termin lower secondary education for adults katsotaan kuvaavan käsitteen sisältöä suomalaista järjestelmää tuntemattomalle vastaanottajalle.

Käsitteen tunnus: c1645

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutus \(2\) -käsitteen alakäsitteitä](#)



Käsitekaavio 59. Koulutus (2) -käsitteen alakäsitteitä.

6.4.1 Tutkintoon johtamattomia koulutuksia (2)

530

perusopetukseen valmistava opetus

sv undervisning som förbereder för grundläggande utbildning
en preparatory education for basic education;
preparatory instruction for basic education

määritelmä

[koulutus \(2\)](#), jota järjestetään esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille ja jonka tarkoituksena on antaa [oppijalle](#) kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet [esiopetukseen](#) tai [perusopetukseen](#) siirtymistä varten

huomautus

Käsitteen tunnus: c1633

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

531

(vanhentunut)

lukiokoulutukseen valmistava koulutus

ei: maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus (vanhentunut)

sv utbildning som förbereder för gymnasieutbildning

en preparatory education for general upper secondary education

not: course preparatory to general upper secondary education <kielellisesti virheellinen muoto>;

instruction preparing for general upper secondary education;

instruction preparatory to general upper secondary education <kielellisesti virheellinen muoto>;

preparatory education for general upper secondary education for immigrants and foreign-language speakers (obsolete)

määritelmä

[koulutus \(2\)](#), jota järjestetään maahanmuuttajille ja vieraskielisille ja jonka tarkoituksena on antaa [oppijalle](#) kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet [lukiokoulutukseen](#) siirtymistä varten

huomautus

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus korvautui [tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella](#) oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen.

Oppivelvollisuuslain mukaista [oppivelvollisuutta](#) oli kuitenkin mahdollista suorittaa myös lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa vielä siirtymäkauden ajan eli 31.7.2022 saakka.

Käsitteen tunnus: c469

Luokka: <lukiokoulutus>

532

**tutkintokoulutukseen valmentava koulutus;
toisen asteen tutkintokoulutukseen valmentava koulutus;
TUVA-koulutus;
< nivelvaiheen koulutus**

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään henkilöille, jotka ovat suorittaneet *perusopetuksen oppimäärän* tai sitä vastaavan aiemman oppimäärän ja jotka tarvitsevat parantaa valmiuksiaan hakeutua *lukiokoulutukseen* tai *ammattilliseen tutkintokoulutukseen* tai suorittaa *toisen asteen tutkinto*

huomautus

Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain (1215/2020) mukaan tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen tavoitteena on antaa *opiskelijalle* valmiuksia hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen, ohjata opiskelijaa jatko-opinto- ja työelämäsuunnitelman laadintaan sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärä ja sen päätteeksi suoritettava *ylioppilastutkinto* taikka *ammattillinen tutkinto*.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus on tarkoitettu sellaisille *oppivelvollisille* ja muille ilman toisen asteen tutkintoa oleville henkilöille, jotka tarvitsevat valmentavaa koulutusta; opiskelijoille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame; sekä opiskelijoille, jotka ovat suorittaneet perusopetuksen tai sitä vastaavan *koulutuksen (1)* muulla kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai saameksi.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen laajuus on enintään 38 *viikkoa*.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen suoritus aika on enintään vuosi, mutta opiskelija voi jo aiemmin siirtyä opiskelemaan *lukiokoulutukseen* tai *ammattilliseen koulutukseen*.

Tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen on yhdistetty aiemmat perusopetuksen ja toisen asteen tutkintotavoitteisen koulutuksen väliin sijoittuneet nivelvaiheen koulutukset eli *perusopetuksen lisäopetus*, *lukiokoulutukseen valmistava koulutus* ja *ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus*.

Käsitteen tunnus: c1688

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsitekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#), [Nivelvaihe ja siirtymävaihe](#), [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#) ja [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

533

(vanhentunut)

aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus

sv utbildning i läs- och skrifvärdigheter för vuxna invandrare

en literacy training for adult migrants

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään oppivelvollisuuden ylittäneille maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on, että *oppija* oppii suomen tai ruotsin kielen alkeet sekä luku- ja kirjoitustaidon perusteet

huomautus

Käsite aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus on vanhentunut 1.1.2018. Aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus oli työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla järjestetty koulutus (2), joka oli tarkoitettu oppijoille, jotka eivät osanneet lukea millään kielellä tai osasivat lukea muulla kuin latinalaisella kirjaimistolla, mutta lukutaito ei ollut riittävä tietoyhteiskunnan vaatimusten näkökulmasta. Vuoden 2018 alussa aikuisten luku- ja kirjoitustaidon koulutus siirrettiin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle osaksi *koulutusjärjestelmää*.

Vuoden 2018 alusta lähtien aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus on korvautunut käsitteillä *aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe* sekä *vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus*. Myös *kotoutumiskoulutuksessa* on mahdollisuus vahvistaa latinalaisen kirjaimiston hallintaa.

Käsitteen tunnus: c471

Luokka: ?

534

vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus

sv utbildning i grundläggande litteracitet inom fritt bildningsarbete

en literacy training in liberal adult education

määritelmä

koulutus (2), jota annetaan **vapaan sivistystyön oppilaitoksissa** maahanmuuttajille kotoutumisen tueksi ja jonka tarkoituksena on kehittää **oppijan** luku- ja kirjoitustaitoa

huomautus

Luku- ja kirjoitustaidon kehittämisen ohella vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen tavoitteena on tutustuttaa oppijaa suomalaiseen yhteiskuntaan, kulttuuriin ja arkielämään.

Vapaan sivistystyön lukutaitokoulutus on tarkoitettu kotoutumisen tueksi sellaisille maahanmuuttajille, joilla ei omassa kotimaassaan tai muualla ole ollut mahdollisuutta saada riittävästi koulutusta ja yleissivistystä, jotta he voisivat selviytyä **opiskelun**, työssäkäynnin sekä käytännön arjen toimintojen haasteista suomalaisessa yhteiskunnassa.

Opetushallitus on antanut vapaan sivistystyön lukutaitokoulutukseen opetussuunnitelmasuosituksen, joka tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c1646

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)

535

kotoutumiskoulutus

mieluummin kuin: aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus (vanhentunut)

sv integrationsutbildning

en integration training

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään ensisijaisesti sellaisille maahanmuuttajille, joiden **oppivelvollisuus** on päättynyt, ja jonka tarkoituksena on kehittää henkilön suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat henkilön pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan

huomautus

Kotoutumislain (681/2023, voimaantulo 1.1.2025) mukaan kotoutumiskoulutuksessa noudatetaan Opetushallituksen antamia kotoutumiskoulutuksen **opetussuunnitelman perusteita**.

Maahanmuuttajan tarpeen mukaisesti kotoutumiskoulutuksena voidaan lisäksi toteuttaa

- a) luku- ja kirjoitustaidon koulutusta, jossa noudatetaan Opetushallituksen **vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen** opetussuunnitelmasuositusta ja

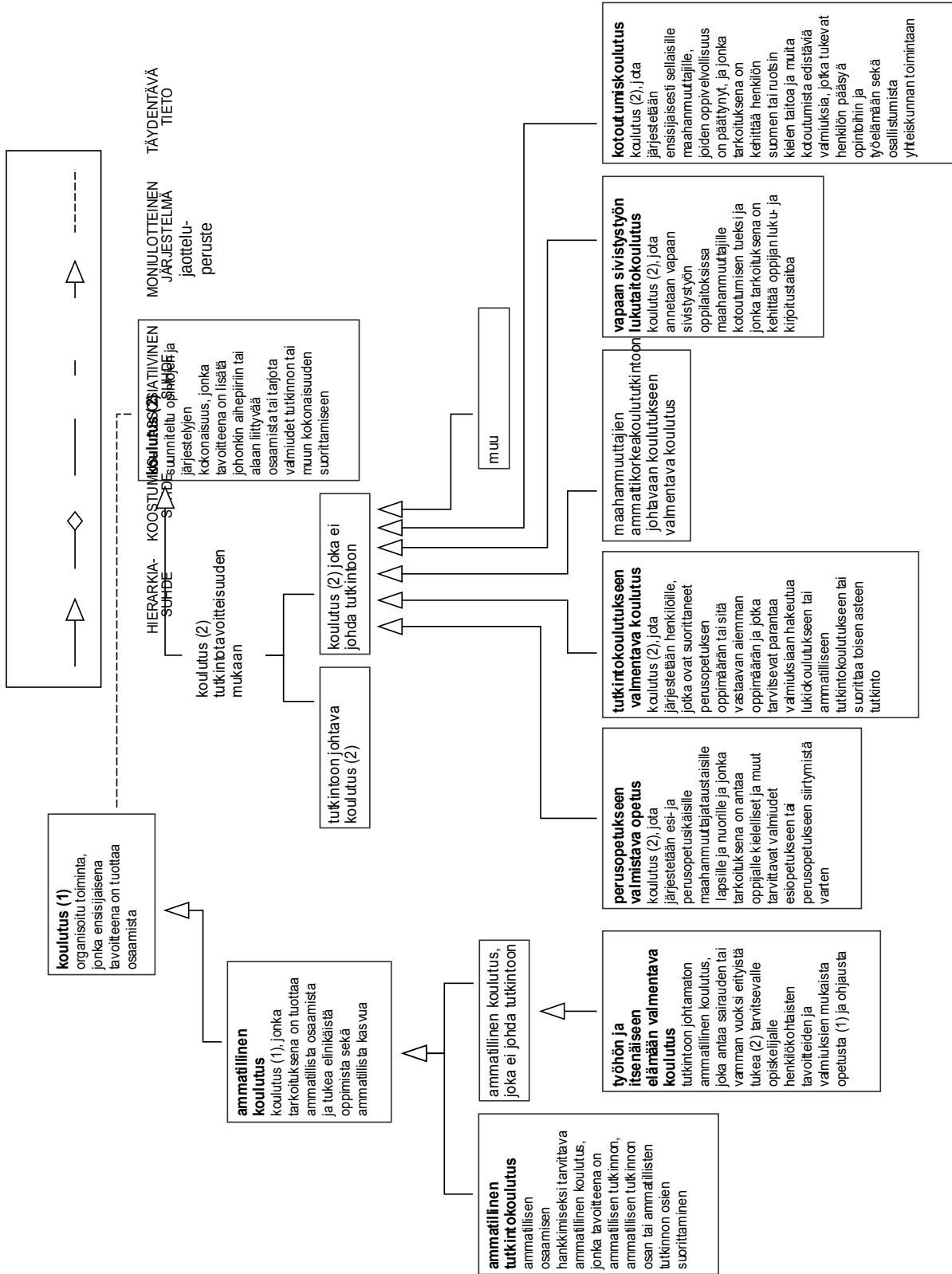
- b) **aikuisten perusopetusta**, jossa noudatetaan Opetushallituksen aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti **työvoimakoulutuksena**, mutta sitä voidaan järjestää myös **vapaan sivistystyön koulutuksena**.

Käsitteen tunnus: c472

Luokka:

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Tutkintoon johtamattomat koulutukset \(2\)](#)



Käsitekaavio 60. Tutkintoon johtamattomat koulutukset (2).

6.4.1.1 Ennen vuotta 2015 järjestettyjä tutkintoon johtamattomia, ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2)

536

(vanhentunut)

ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus; ammattistartti

sv orienterande och förberedande utbildning före den grundläggande yrkesutbildningen; utbildning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning

en preparatory training and guidance for vocational upper secondary education; pre-vocational programme; preparatory education for vocational studies

määritelmä

koulutus (2), jonka tavoitteena on täydentää *oppijan* valmiuksia hakeutua *ammatilliseen perustutkintoon* johtavaan koulutukseen (2) sekä tukea ja vahvistaa oppijan edellytyksiä suorittaa ammatillinen perustutkinto

huomautus

Ammatilliseen koulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen tavoitteena on tarjota *opiskelijalle ammatillisessa peruskoulutuksessa* tarvittavat perustiedot ja -taidot ja yksilöllistä tukea vastuulliseksi ja tasapainoiseksi ihmiseksi ja aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi kehittymiseen.

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta voidaan järjestää esimerkiksi opiskelijoille, joilla on heikko *perusopetuksen päättötodistuksen* keskiarvo tai joilla ei ole riittäviä valmiuksia ammatilliseen koulutukseen *hakeutumiseen* tai opinnoista suoriutumiseen. Kohderyhmään voivat lukeutua muun muassa maahanmuuttajat ja vammaiset.

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin *630/1998 koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia ammatilliseen koulutukseen hakeutumista edistäviä koulutuksia (2): ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, *maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, kotitalousopetus, vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus* 1. (ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus eli nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain *531/2017* myötä *ammatilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: c476

Luokka: <ammatillinen koulutus>

537

(vanhentunut)

maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus

sv förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning för invandrare

en preparatory education for immigrants for vocational education and training

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet *ammatilliseen peruskoulutukseen* siirtymistä varten

huomautus

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin *630/1998 koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammatilliseen koulutukseen* hakeutumista edistäviä koulutuksia (2): *ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, *kotitalousopetus*, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I; ks. *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus*) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammatillisesta koulutuksesta annetun lain *531/2017* myötä *ammatilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: c470

Luokka: <ammatillinen koulutus>

538

(vanhentunut)

<ammattillinen peruskoulutus>

kotitalousopetus

sv undervisning i huslig ekonomi

en course in home economics

määritelmä

tutkintoon johtamaton *koulutus (2)*, jonka tavoitteena on antaa *oppijalle* kotitalouden hoitamisessa sekä hyvinvoinnin edistämässä tarvittavia käytännön tietoja ja taitoja

huomautus

Tässä määritelty kotitalousopetus ei tarkoita *perusopetuksen* kotitalous-*oppiainetta*.

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin 630/1998 *koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammattilliseen koulutukseen hakeutumista* edistäviä koulutuksia (2): *ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, *maahanmuuttajien ammattilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, kotitalousopetus, ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I; ks. *vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus*) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammattilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 myötä *ammattilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: c467

Luokka: <ammattillinen koulutus>

539

(vanhentunut)

vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus

sv undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för handikappade

en rehabilitative instruction and guidance for the disabled

määritelmä

opetus (1) ja *ohjaus*, joiden tarkoituksena on täydentää *oppijan* valmiuksia hakeutua *ammattilliseen perustutkintoon* johtavaan *koulutukseen (2)* sekä tukea ja vahvistaa oppijan edellytyksiä suorittaa ammattillinen perustutkinto, tai joiden tarkoituksena on antaa *erityistä tukea (2)* runsaasti tarvitsevalle oppijalle lisää valmiuksia, mahdollisuuksia ja edellytyksiä *ammattilliseen peruskoulutukseen*, työhön ja itsenäiseen elämään

huomautus

Vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus on vammaisille *opiskelijoille* järjestettävää *tutkintoon* johtamatonta *koulutusta (2)*. Se voi olla ammattilliseen peruskoulutukseen valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta (nk. valmentava I) tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta (nk. valmentava II).

Ennen elokuussa 2015 voimaan tullutta muutosta lakiin 630/1998 *koulutuksen järjestäjät* saattoivat lain nojalla järjestää seuraavia *ammattilliseen koulutukseen hakeutumista* edistäviä koulutuksia (2): *ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus*, *maahanmuuttajien ammattilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus*, *kotitalousopetus*, ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (nk. valmentava I) sekä *oppisopimuskoulutuksen* ennakkopakso. Elokuussa 2015 voimaan tulleen lakimuutoksen jälkeen nämä koulutukset (2) sisältyivät ammattilliseen peruskoulutukseen valmentavaan koulutukseen (jonka nimi muuttui ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 myötä *ammattilliseen koulutukseen valmentavaksi koulutukseksi*).

Käsitteen tunnus: c475

Luokka: <ammattillinen koulutus>

6.5 Opiskelu-oikeuteen liittyviä toimenpiteitä

540

opiskelu-oikeus;
opinto-oikeus;
opiskelupaikka;
> **tutkintoon johtava opiskelu-oikeus;**
> **tutkintoon johtava opinto-oikeus;**
> **tutkinnonsuoritusoikeus;**
> **rajattu opiskelu-oikeus;**
> **rajattu opinto-oikeus**

sv studierätt;
studieplats <opiskelupaikasta>
inte: examensrätt

en right to study;
student place <opiskelupaikasta>
rather than: study right
not: study entitlement;
study place

määritelmä

oikeus suorittaa *tutkinto* tai osallistua *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)*

huomautus

Yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) säädellään tutkintoon johtavia opiskelu-oikeuksia. Yliopistolain ja ammattikorkeakoululain mukaan opiskelu-oikeuden määritelmä on siis yllä annettua suppeampi: opiskelu-oikeudella tarkoitetaan nimenomaan oikeutta suorittaa tutkinto (ei oikeutta osallistua koulutukseen (2) tai opetukseen (1)).

Ammatillisessa koulutuksessa ja *lukiokoulutuksessa* opiskelu-oikeus syntyy, kun *koulutuksen järjestäjä* ottaa *hakijan opiskelijaksi*. Ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa opiskelu-oikeus alkaa *koulutuksen järjestäjän* päättämänä ajankohtana.

tutkintoon johtava opiskelu-oikeus; tutkintoon johtava opinto-oikeus; tutkinnonsuoritusoikeus sekä **rajattu opiskelu-oikeus; rajattu opinto-oikeus**: Termin opiskelu-oikeus käyttöyhteydessä täytyy erikseen tarkentaa, onko kyse tutkintoonjohtavasta oikeudesta (termit "tutkintoon johtava opiskelu-oikeus", "tutkintoon johtava opinto-oikeus" ja "tutkinnonsuoritusoikeus") vai oikeudesta osallistua *koulutukseen (2)* tai *opetukseen (1)* (termit "rajattu opiskelu-oikeus" ja "rajattu opinto-oikeus").

opiskelupaikka: Termit opiskelu-oikeus ja opiskelupaikka ovat (ainakin lähes) synonyymeja, mutta niillä on hiukan eri käyttökontekstit. Esimerkiksi puhutaan *opiskelupaikan vastaanotosta* eikä opiskelu-oikeuden vastaanotosta.

examensrätt: Ruotsin termiä examensrätt käytetään joskus virheellisesti viittaamaan opiskelu-oikeuteen, vaikka se merkitsee tutkinnon myöntämislupaa.

study place: Englannin termi study place sisältää myös viittauksen fyysiseen paikkaan, joten sen käyttöä ei suositella suomen opiskelupaikka-termin vastineena.

Ks. myös *opiskelu-oikeuden päättyminen*.

Käsitteen tunnus: c487

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: *Opiskelu-oikeuteen liittyviä toimenpiteitä*, *Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä* ja *Opiskelun keskeytyminen*

541

opiskelu-oikeuden tila

sv studierättens status

en status of the right to study
not: study entitlement status

määritelmä

oppijan opiskelu-oikeudelle tietojärjestelmään määritetty tila

huomautus

Opiskelu-oikeuden tiloja voivat olla esimerkiksi aktiivinen, optio, päättynyt, passivoitu, luopunut ja peruutettu. Tilaa "aktiivinen" tarkennetaan *lukukausi-ilmoittautumisen tila* -tiedolla.

Käsitteen tunnus: c488

Käsittekaavio: *Opiskelu-oikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

542

opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>

en ~ put studies on hold *verb*

määritelmä

oppivelvollisuuden piiriin kuulumattomille tarkoitetun *lukiokoulutuksen* tai *ammattillisen koulutuksen järjestäjän* toimenpide, jolla *opiskelijan opiskeluoikeus* keskeytetään väliaikaisesti

huomautus

Kun opiskeluoikeus keskeytetään väliaikaisesti, opiskelijan opiskeluoikeus säilyy, mutta hän ei aktiivisesti opiskele keskeytyksen aikana. Vrt. *opiskeluoikeuden menettäminen*, jossa opiskelija menettää opiskeluoikeutensa kokonaan.

Oppivelvollisuuden piiriin kuulumattomille tarkoitetuissa lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa *koulutuksen järjestäjä* päättää opiskeluoikeuden väliaikaisesta keskeyttämisestä opiskelijan hakemuksesta.

Lukiokoulutuksen opiskelijan oikeudesta opiskeluoikeuden väliaikaiseen keskeyttämiseen säädetään lukiolaissa (714/2018, 23 §). Ammatillisen koulutuksen opiskelijan oikeudesta opiskeluoikeuden väliaikaiseen keskeyttämiseen säädetään puolestaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 96 §). Sekä lukiokoulutuksessa että ammatillisessa koulutuksessa opiskelijalla on oikeus keskeyttää opiskeluoikeutensa väliaikaisesti esimerkiksi siksi ajaksi, jonka hän on suorittamassa asevelvollisuuttaan.

Korkeakouluissa (1) opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen -käsitettä vastaa lähinnä käsite *poissaolevaksi ilmoittautuminen*.

Ks. myös *väliaikaisesti keskeyttäneet*.

Vrt. *oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen*.

Käsitteen tunnus: c1628

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#) ja [Opiskelun keskeyttäminen](#)

543

opiskeluoikeuden peruuttaminen

sv indragning av studierätten

en revocation of the right to study;

revoking the right to study

määritelmä

koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän* toimenpide, jolla soveltumattomaksi osoittautuneen *opiskelijan opiskeluoikeus* peruutetaan

huomautus

Opiskeluoikeuden peruuttaminen voi tulla kysymykseen *koulutuksessa (2)*, johon liittyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia. Peruuttaminen voidaan tehdä esimerkiksi, jos opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan koulutukseen (2) liittyvissä käytännön tehtävissä tai jos hän on terveydentilansa vuoksi soveltumaton. Opiskeluoikeuden peruuttamisesta on säädetty ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017), yliopistolaisissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaisissa (932/2014).

Opiskeluoikeuden peruuttaminen voidaan tehdä myös kurinpidollistyyppisestä syystä.

Opiskeluoikeus voidaan peruuttaa esimerkiksi tapauksessa, jossa opiskelijan *opiskelijavalinnassa* käyttämä dokumentaatio todetaan vilpilliseksi.

Käsitteen tunnus: c489

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#) ja [Opiskelun keskeytyminen](#)

544

opiskeluoikeuden palauttaminen

sv återställande *n* av studierätten

en reinstatement of the right to study <peruutetun opiskeluoikeuden palauttamisesta>;
~ readmission <menetetyn opiskeluoikeuden palauttamisesta>

määritelmä

koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän* päätös, jolla *opiskelijan* peruutettu *opiskeluoikeus* palautetaan

huomautus

Peruutettu opiskeluoikeus (ks. *opiskeluoikeuden peruuttaminen*) tulee palauttaa, jos *opiskelija* osoittaa, ettei opiskeluoikeuden peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole.

Termillä opiskeluoikeuden palauttaminen viitataan joskus myös menetetyn opiskeluoikeuden (ks. *opiskeluoikeuden menettäminen*) takaisin antamiseen, vaikka esimerkiksi *ammattillisessa koulutuksessa* ja yliopistolaissa (558/2009) sillä tarkoitetaan nimenomaan peruutetun opiskeluoikeuden palauttamista.

reinstatement of the right to study, readmission: Englanniksi (peruutetun) opiskeluoikeuden palauttamisesta käytetään termiä reinstatement of the right to study (esimerkiksi *yliopistolain 558/2009 englanninkielisessä käännöksessä*). Menetetyn opiskeluoikeuden takaisin hakemisesta puolestaan käytetään epävirallisesti termiä reapplication ja menetetyn opiskeluoikeuden palauttamisesta termiä readmission.

Käsitteen tunnus: c491

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

545

opiskeluoikeuden menettäminen

sv förlust av studierätten

en forfeiture of the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulut>

määritelmä

korkeakoulun (1) toimenpide, joka seuraa säännösten noudattamatta jättämisestä ja jossa *opiskelija* menettää *opiskeluoikeutensa*

huomautus

Korkeakoulun (1) opiskelija voi menettää *opiskeluoikeutensa* esimerkiksi mikäli hän on laiminlyönyt yliopistolain mukaisen ilmoittautumisvelvollisuuden (ks. *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*) tai ei ole suorittanut opintojaan säädetyssä ajassa.

Lukiokoulutuksen, ammattillisen koulutuksen ja tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen osalta käsite opiskeluoikeuden menettäminen on oppivelvollisuuslain (1214/2020) 1.8.2022 voimaantulleiden säädösmuutosten myötä vanhentunut ja korvautunut käsitteellä *eronneeksi katsominen*.

Menetetty opiskeluoikeus on mahdollista saada takaisin.

Ks. myös *opiskeluoikeuden menettänyt*.

Vrt. *eronneeksi katsominen*.

Käsitteen tunnus: c490

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#), [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#) ja [Opiskelun keskeytyminen](#)

546

eroamisesta ilmoittaminen <ammatillinen, lukiokoulutus>;

eroaminen <ammatillinen, lukiokoulutus>;

opiskeluoikeudesta luopuminen <korkeakoulut>

sv avstå sin studierätt *verb*

en waiver of the right to study <korkeakoulut>;

renouncement of the right to study <korkeakoulut>

määritelmä

oppijan toimenpide, jossa oppija ilmoittaa *opetuksen järjestäjälle* tai *koulutuksen järjestäjälle* eroavansa tai *korkeakoululle (1)* luopuvansa *opiskeluoikeudestaan*

huomautus

Perusopetuksessa eroamisesta ilmoittaminen voi tulla kyseeseen sellaisen *oppilaan* kohdalla, jonka lainmukainen velvollisuus suorittaa perusopetusta on päättynyt. Ks. tarkemmat tiedot käsitteen *eronneeksi katsominen* kohdalta.

Ks. myös *eronneeksi katsominen*, *eronneeksi katsottu*, *opiskeluoikeudesta luopunut*.

Käsitteen tunnus: c504

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: *Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan*, *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä* ja *Opiskelun keskeyttäminen*

547

opiskeluoikeuden päättyminen

sv studierättens upphörande

en termination of the right to study

määritelmä

opiskelijan opiskeluoikeuden loppuminen

huomautus

Lukiokoulutuksessa lukiolain (714/2018) mukaan opiskeluoikeuden päätymisen perusteita ovat *eronneeksi katsominen* sekä se, että opiskelija on suorittanut *koulutuksen (2)*, johon hänet on otettu opiskelijaksi. Lukiolain (714/2018) mukaan *koulutuksen järjestäjä* antaa opiskeluoikeuden päättymisestä erillisen päätöksen.

Ammatillisessa koulutuksessa opiskeluoikeuden päätymisen perusteita ovat opiskelijan *eronneeksi katsominen* sekä se, että opiskelija on suorittanut *tutkinnon*, *tutkinnon osan* tai koulutuksen (2), johon hänet on otettu opiskelijaksi. *Työvoimakoulutuksessa* opiskeluoikeus päättyy *koulutuksen järjestäjän* ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai työ- ja elinkeinotoimiston sopimana ajankohtana.

Korkeakouluissa (1) opiskeluoikeuden päätymisen perusteita ovat *opiskeluoikeudesta luopuminen*, *opiskeluoikeuden menettäminen* sekä se, että opiskelija on suorittanut tutkinnon tai koulutuksen (2), johon hänet on otettu opiskelijaksi.

Käsitteen tunnus: c1615

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: *Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä*

548

**lisääjän myöntäminen opiskeluoikeuteen;
opiskeluoikeuden jatkaminen <korkeakoulut>**

ei: suoritusajan pidennys <lukiokoulutus> (vanhentunut)

sv förlängning av studierätt <korkeakoulut>;
förlängning av studietid <korkeakoulut>;
~ fortsatt studierätt <korkeakoulut>

en extension of the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulut>;
extension of the time for completing studies <lukiokoulutus>

määritelmä

koulutusorganisaation toimenpide, jolla opintojen suorittamisen sallittua kestoja tai *opiskeluoikeuden* kestoja jatketaan *opiskelijan* hakemuksesta

huomautus

Lukiokoulutuksessa opiskelijalla on oikeus suorittaa lukiokoulutuksen *oppimäärä* enintään neljässä vuodessa, jollei *koulutuksen järjestäjä* myönnä opiskelijalle sairauden, vamman tai muun erityisen syyn vuoksi lisääntynyttä opintojen loppuun saattamiseen.

Korkeakoulutuksessa opiskelijalla on opiskeluoikeuden jatkamista koskevan hakemuksen yhteydessä esitettävä suunnitelma opintojen loppuun saattamisesta. Opiskeluoikeutta voidaan jatkaa, mikäli opiskelijalla on suunnitelman perusteella mahdollisuus saattaa opintonsa loppuun kohtuullisessa ajassa. Yliopistolain (558/2009) mukaan opiskeluoikeutta voidaan *korkeakoulussa (1)* jatkaa korkeintaan kaksi vuotta tavoiteaikaa pidemmäksi.

Käsitteen tunnus: c892

Luokka: <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

549

ensisijainen opiskeluoikeus

sv primär studierätt

en primary right to study

määritelmä

useasta yhdessä *korkeakoulussa (1)* samaan aikaan voimassaolevasta *opiskeluoikeudesta* se, jonka *opiskelija* ilmoittaa ensisijaiseksi

huomautus

Eri tavoitetutkintoihin tähtäävistä, samassa korkeakoulussa (1) samaan aikaan voimassaolevista opiskeluoikeuksista vain yksi voi kunakin ajanjaksona olla ensisijainen.

Käsitteen tunnus: c493

Käsittekaavio: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)

550

**erillinen opiskeluoikeus;
erillinen opinto-oikeus**

sv separat studierätt

en non-degree right to study;
right to complete non-degree studies
not: separate non-degree right to study

määritelmä

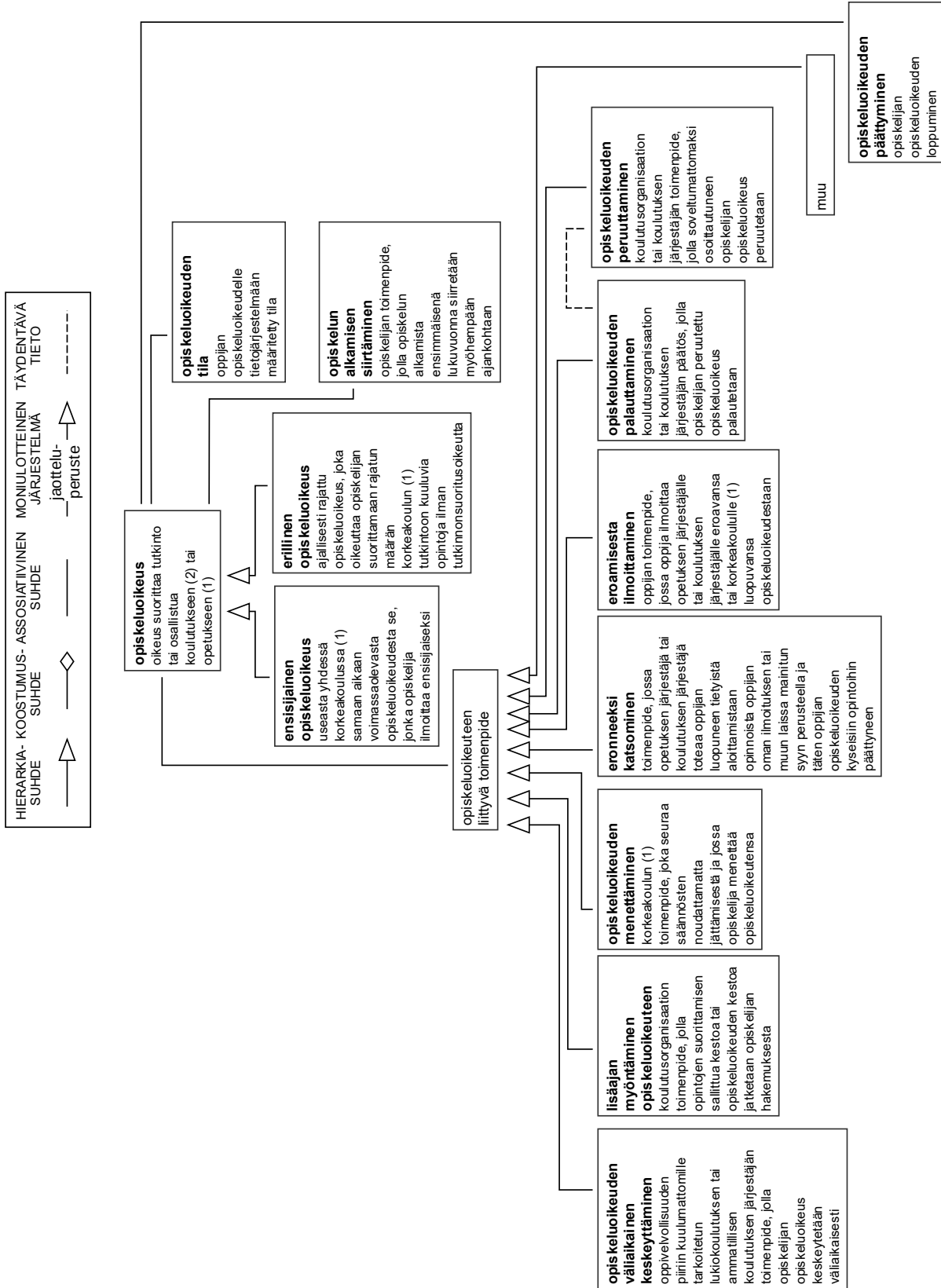
ajallisesti rajattu *opiskeluoikeus*, joka oikeuttaa *opiskelijan* suorittamaan rajatun määrän *korkeakoulun (1) tutkintoon* kuuluvia opintoja ilman tutkinnonsuoritusoikeutta

huomautus

Käsitteen tunnus: c494

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskeluoikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#)



Käsitekaavio 61. Opiskelu-oikeuteen liittyviä toimenpiteitä.

6.6 Ilmoittautuminen

551

oppilaaksi ilmoittautuminen

sv anmälning (1)

määritelmä

toimenpide, jolla *oppilasvalintaa* käyttävään *esi-* tai *perusopetukseen* hyväksytty *oppilas* ilmoittaa, aikooko hän osallistua *opetukseen* (1)

huomautus

Käsitteen tunnus: c495

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

552

opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)

ei: kirjoittautuminen (vanhentunut)

sv anmälning (2)

inte: inskrivning (1)

en enrolment

not: registration (2)

määritelmä

toimenpide, jolla *opiskelupaikan* vastaanottanut *hakija* ilmaisee *korkeakoululle* (1) aloittavansa *opiskelun*, minkä jälkeen hänet merkitään korkeakoulun (1) opiskelijarekisteriin *opiskelijaksi*

huomautus

Henkilön on tehtävä opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), kun hän saa uuden *opiskeluoikeuden*.

Opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) yhteydessä korkeakouluopiskelija tekee *lukuvuosi-ilmoittautumisen* läsnä olevaksi tai, mikäli laissa määritellyt ehdot täyttyvät, poissa olevaksi.

Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Mikäli korkeakouluopiskelijalla ei ole aiempia opiskeluoikeuksia, opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) tuloksena tapahtuu *kirjoilletulo*.

Lukiokoulutuksessa ei ole erillistä ”opiskelijaksi ilmoittautuminen”-toimenpidettä, vaan *opiskelupaikan vastaanotto* kattaa myös *oppilaitoksen* opiskelijaksi ilmoittautumista vastaavan toimenpiteen.

enrolment, registration: Englannin registration-termiä käytetään ilmoittautumisesta *lukuvuosille* tai *lukukausille* (ks. *lukuvuosi-ilmoittautuminen* ja *lukukausi-ilmoittautuminen*), kun taas opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), engl. enrolment, tehdään vain kerran, opintojen alussa.

Ks. myös *opiskelupaikan vastaanotto*.

Myös *vapaassa sivistystyössä* käytetään termiä opiskelijaksi ilmoittautuminen (2), mutta sillä viitataan eri käsitteeseen; ks. *opetukseen ilmoittautuminen*.

Käsitteen tunnus: c496

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

553

opiskelun alkamisen siirtäminen

sv skjuta upp studiestarten *verb*
en deferral of the start of studies;
postponement of the start of studies

määritelmä

opiskelijan toimenpide, jolla *opiskelun* alkamista ensimmäisenä *lukuvuonna* siirretään myöhempään ajankohtaan

huomautus

Opiskelun alkamisen siirtäminen on mahdollista ainoastaan laissa säädetyistä syistä.

Opiskelun alkamisen siirtäminen tapahtuu ilmoittautumalla ensimmäiseksi lukuvuodeksi - tai poikkeuksellisesti ensimmäiseksi *lukukaudeksi* - poissa olevaksi (ks. *lukukausi-ilmoittautuminen*).

Vrt. *poissaoleva opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c492

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Opiskelu-oikeuteen liittyviä toimenpiteitä](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

554

kirjoilletulo

sv inskrivning (2);
inskrivning i matrikeln <historiallinen, juhlallinen>
en entry into the student register

määritelmä

henkilön ensimmäinen kirjaaminen *korkeakoulun (1)* opiskelijarekisteriin *tutkintoon* johtavien opintojen aloittamisen yhteydessä

huomautus

Ks. myös *opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)*.

Käsitteen tunnus: c500

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#) ja [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

555

lukuvuosi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (1)

sv läsårsanmälan /FI/
en registration for the academic year
rather than: annual registration

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu tietyn *lukuvuoden lukukausia* koskevista *lukukausi-ilmoittautumisista*

huomautus

Opiskelijan velvollisuudesta ilmoittautua joka lukuvuosi säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Lukuvuosi-ilmoittautumisella opiskelija voi ilmoittautua lukuvuoden lukukausiksi läsnäolevaksi tai, mikäli laissa mainitut ehdot täyttyvät, poissaolevaksi. Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa.

Lukuvuosi-ilmoittautuminen voi kohdistua *korkeakouluun (1)* tai tiettyyn *opiskelu-oikeuteen*.

Käsitteen tunnus: c883

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

556

lukukausi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (2)

sv terminsanmälan

en registration for the academic term

määritelmä

toimenpide, jolla *opiskelija* ilmoittaa olevansa läsnä tai poissa tietyn *lukukauden* ajan

huomautus

Käsitteen tunnus: c497

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#) ja [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

557

poissaolevaksi ilmoittautuminen

sv anmäla sig som frånvarande *verb*

en register as non-attending *verb*

määritelmä

lukukausi-ilmoittautuminen, jolla *korkeakoulun (1) opiskelija* ilmoittaa olevansa *lukukauden* poissa

huomautus

Korkeakoulussa (1) opiskelijan tulee yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan ilmoittautua joka *lukuvuosi* läsnä- tai poissaolevaksi.

Korkeakoulujen (1) poissaolevaksi ilmoittautuminen -käsitettä vastaa *toisen asteen koulutuksessa* lähinnä käsite *opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen*.

Ks. myös *poissaoleva opiskelija, väliaikaisesti keskeyttänyt*.

Käsitteen tunnus: c1660

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

558

lukukausi-ilmoittautumisen tila;

~ lukuvuosi-ilmoittautumisen tila

sv status för terminsanmälan

en registration status for the academic term;

~ registration status for the academic year

määritelmä

opiskelijan lukukausi-ilmoittautumiselle tietojärjestelmään määritetty tila

huomautus

Lukukausi-ilmoittautumisen tila liittyy tarkentavana tietona *opiskeluoikeuden tilaan* ”aktiivinen”.

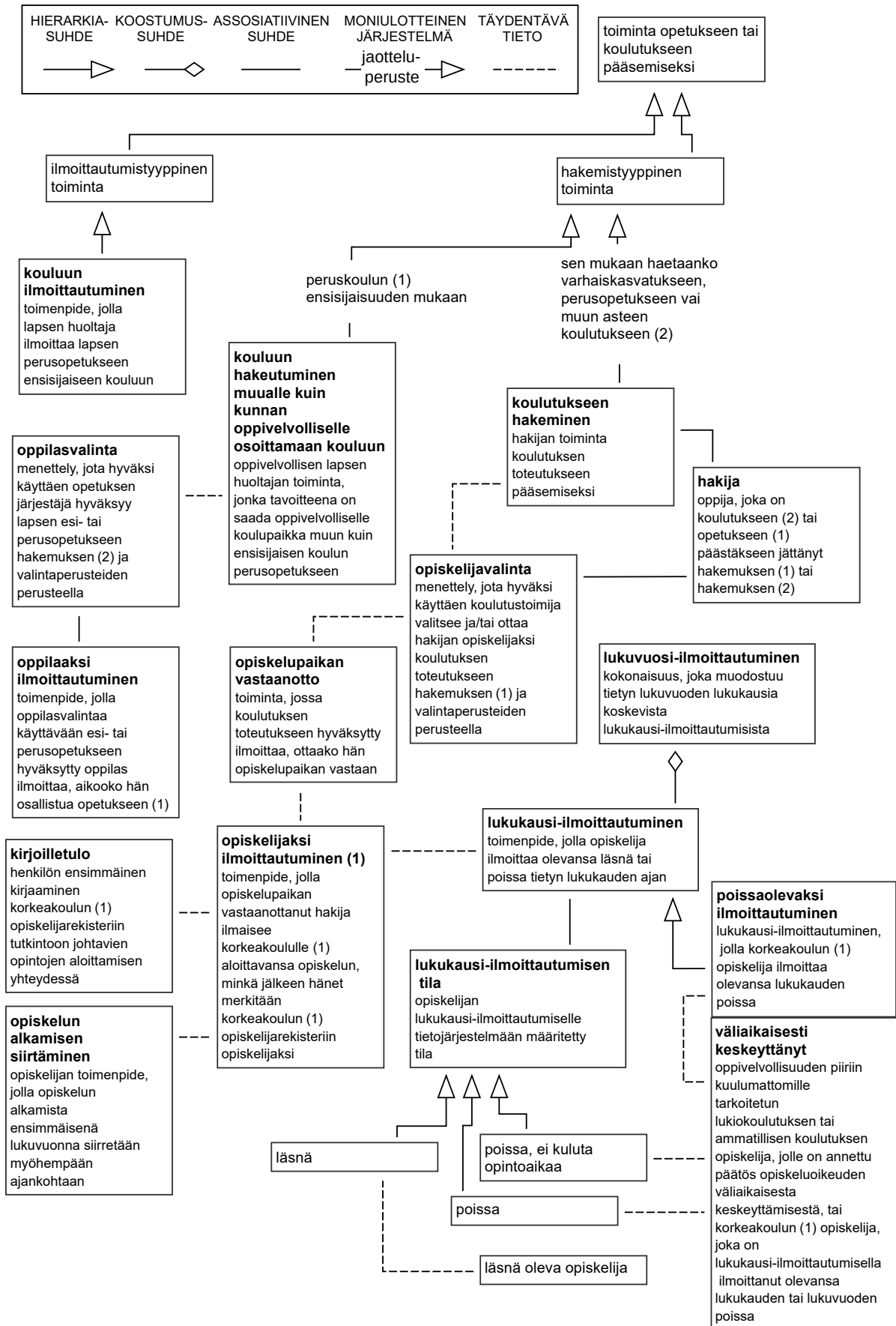
Lukukausi-ilmoittautumisen tiloja ovat ”läsnä”, ”poissa” ja ”poissa, ei kuluta opintoaikaa”.

Lukuvuosi-ilmoittautumisen tila muodostuu tietyn *lukuvuoden* lukukausi-ilmoittautumisten tilatiedoista.

Käsitteen tunnus: c884

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)



Käsitekaavio 62. Ilmoittautumiskäsitteitä.

559

**kirjoilletulopäivämäärä;
kirjoihintulopäivämäärä**

sv inskrivningsdatum *n*

en date of entry into the student register

määritelmä

päivämäärä, jona *opiskelijan kirjoilletulo* on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tapahtunut

huomautus

Käsite kirjoilletulopäivämäärä on eri kuin käsite *opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä*.

Käsitteen tunnus: c501

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

560

**lukukausi-ilmoittautumispäivämäärä;
~ lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä**

sv datum *n* för terminsanmälan

en date of registration for the academic term;
~ date of registration for the academic year

not: enrolment date

määritelmä

päivämäärä, jona *opiskelija* on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tehnyt *lukukausi-ilmoittautumisen*

huomautus

Tietojärjestelmiin merkitään hienomman jaon mukainen tieto eli tieto lukukausi-ilmoittautumisesta. Lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä päätellään lukukausi-ilmoittautumispäivämääristä. Lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä on siis päivämäärä, jona opiskelija on opiskelijarekisterin merkinnän mukaan tehnyt tiettyyn *lukuvuoteen* liittyvät lukukausi-ilmoittautumiset.

Käsitteen tunnus: c499

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

561

opiskeluoikeuden alkamispäivämäärä

sv startdatum *n* för studierätten

en start date of the right to study

määritelmä

päivämäärä, jona *opiskelijan opiskeluoikeus* on *korkeakoulun (1)* opiskelijarekisterin merkinnän mukaan alkanut

huomautus

Opiskeluoikeus alkaa korkeakoulussa (1) yleensä ensimmäinen elokuuta tai ensimmäinen tammikuuta.

Käsitteen tunnus: c502

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)

562

opintojen aloittamispäivämäärä

sv studiernas startdatum *n*

en start date of studies

määritelmä

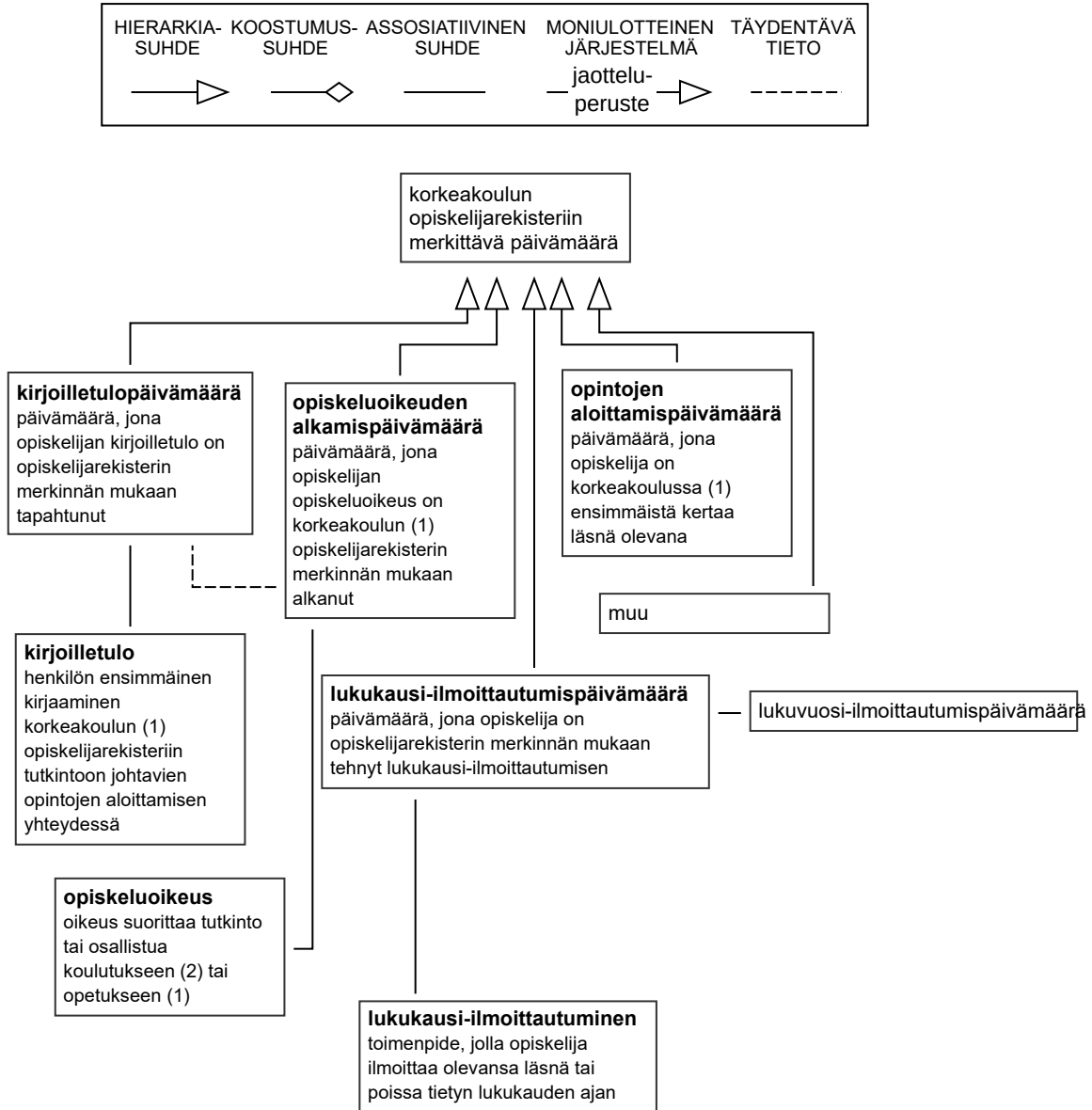
päivämäärä, jona *opiskelija* on *korkeakoulussa (1)* ensimmäistä kertaa läsnä olevana

huomautus

Käsitteen tunnus: c908

Luokka: <korkeakoulut>

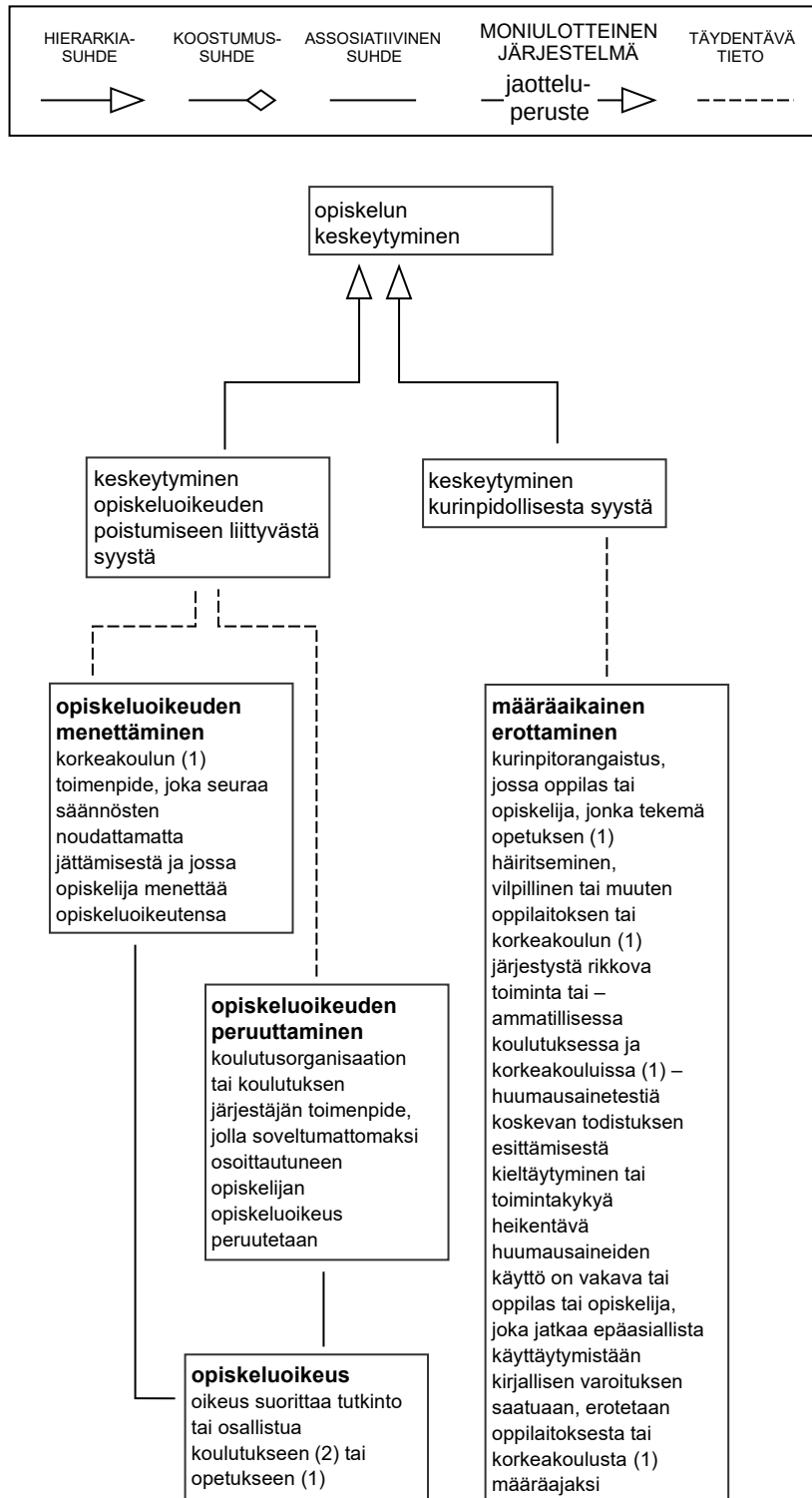
Käsitekaavio: [Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä](#)



Käsitekaavio 63. Korkeakoulun opiskelijarekisterin päivämääriä.

6.7 Opintojen keskeytyminen ja keskeyttäminen

6.7.1 Opiskelun keskeytyminen



Käsitekaavio 64. Opiskelun keskeytyminen.

6.7.2 Oppivelvollisuuden suorittamisen tai muun opiskelun keskeyttäminen

563

esiopetuksen keskeyttäminen

sv avbrytande *n* av förskoleundervisning

määritelmä

tilanne, jossa *lapsi* lakkaa osallistumasta *esiopetukseen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c877

Luokka: <esiopetus>

Käsittekaavio: [Opiskelun keskeyttäminen](#)

564

(vanhentunut)

koulunkäynnin keskeyttäminen

sv avbrytande *n* av skolgång

määritelmä

tilanne, jossa *oppilas* lakkaa suorittamasta *oppivelvollisuuttaan*

huomautus

Käsite koulunkäynnin keskeyttäminen vanhentui oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen.

Vrt. [oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen](#).

Käsitteen tunnus: c503

Luokka: <perusopetus>

565

oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen

määritelmä

opetuksen järjestäjän, koulutuksen järjestäjän tai *oppivelvollisen* asuinkunnan toimenpide, jolla oppivelvollisen *oppivelvollisuuden* suorittaminen keskeytyy määräajaksi tai toistaiseksi

huomautus

Oppivelvollisella on oikeus tietyissä erityistilanteissa keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi tai toistaiseksi. Tästä oikeudesta on säädetty oppivelvollisuuslaissa (1214/2020, 7 §).

Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi esimerkiksi oppivelvollisuuden suorittamisen estävän pitkäaikaisen sairauden tai vamman vuoksi.

Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen toistaiseksi, jos oppivelvollisuuden suorittamisen estävä sairaus tai vamma on luonteeltaan pysyvä. Jos oppivelvollisuuden suorittaminen keskeytetään toistaiseksi, oppivelvollinen katsotaan eronneeksi. (ks. [eronneeksi katsominen](#)).

Ks. myös [oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttänyt](#).

Käsitteen tunnus: c1791

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsittekaavio: [Opiskelun keskeyttäminen](#)

566

(vanhentunut)

opintojen työvoimapoliittinen keskeyttäminen

sv < avbrott i studierna

en temporary discontinuation of the right to study on employment policy grounds

määritelmä

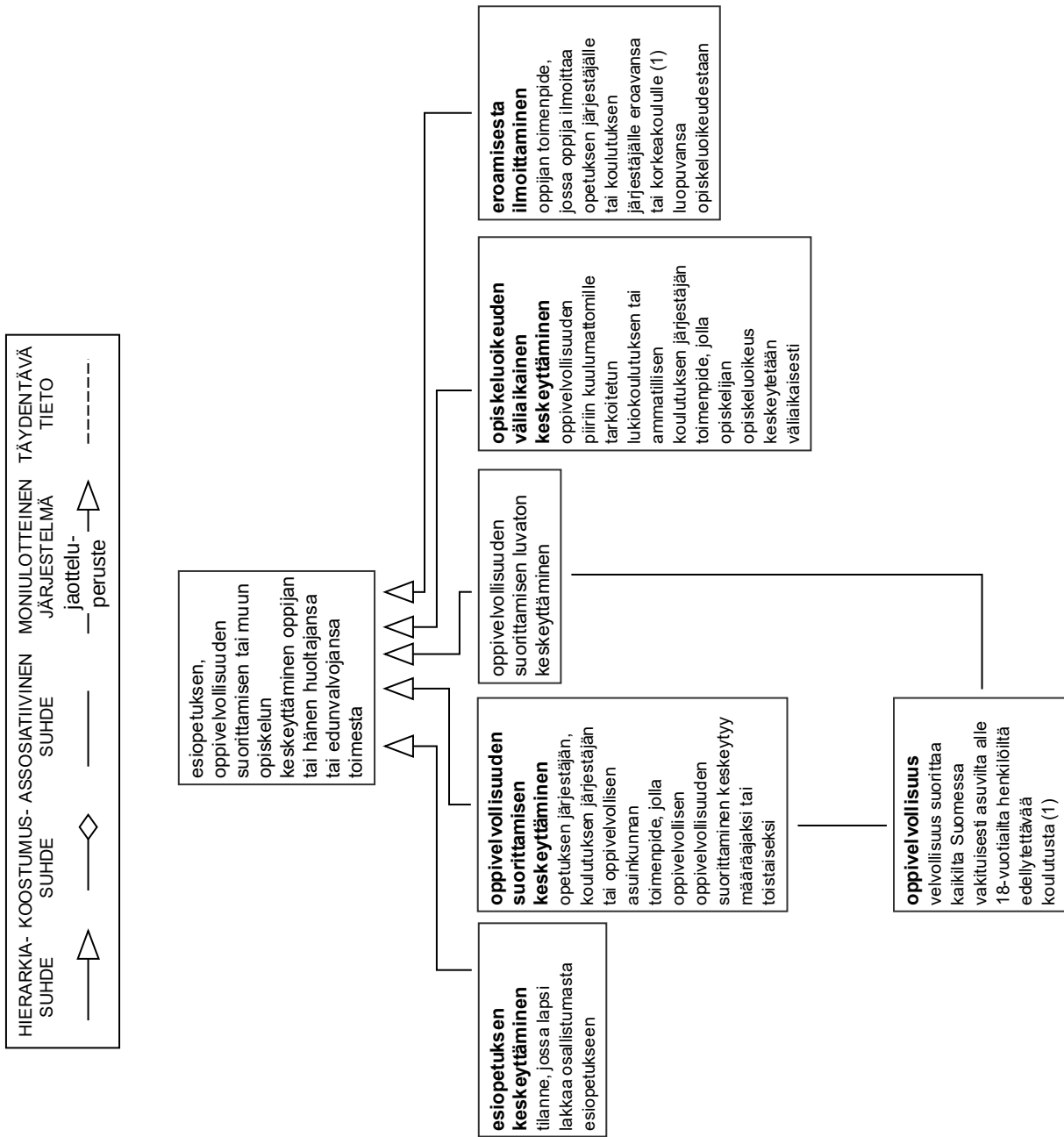
toimenpide, jossa yliopisto-opiskelija ilmoittaa luopuvansa *opiskeluoikeudestaan* väliaikaisesti vähintään vuoden ajaksi, jona aikana häntä ei työttömyysturvalain mukaan pidetä päätoimisena *opiskelijana*

huomautus

Työttömyysturvalain (1290/2002) mukaan yliopisto-opiskelijaa, joka on keskeyttänyt opintonsa vähintään vuoden ajaksi, ei keskeytysaikana pidetä päätoimisena opiskelijana.

Vrt. *opiskeluoikeudesta luopuminen*.

Käsitteen tunnus: c506



Käsittekaavio 65. Opiskelun keskeyttäminen.

6.8 Ohjaus

567

työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus

sv arbetsplatshandledning

en workplace tutoring

määritelmä

työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä annettava *ohjaus*, joka pyrkii edesauttamaan *oppijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaisten tavoitteiden saavuttamista

huomautus

Työpaikalla järjestettävän ohjauksen tavoitteena on ohjata *opiskelijaa osaamisen hankkimisessa* ja valmistaa opiskelijaa *näyttöön*.

Työpaikalla järjestettävää ohjausta voivat antaa *työpaikkaohjaaja* ja *oppilaitosohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c1720

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Ohjauskäsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

568

ohjausmerkintä; ohjauskirjaus

sv dokumentering av handledning

määritelmä

tietojärjestelmään kirjattava merkintä, joka tehdään suunnitellusta tai tapahtuneesta *ohjauksesta*

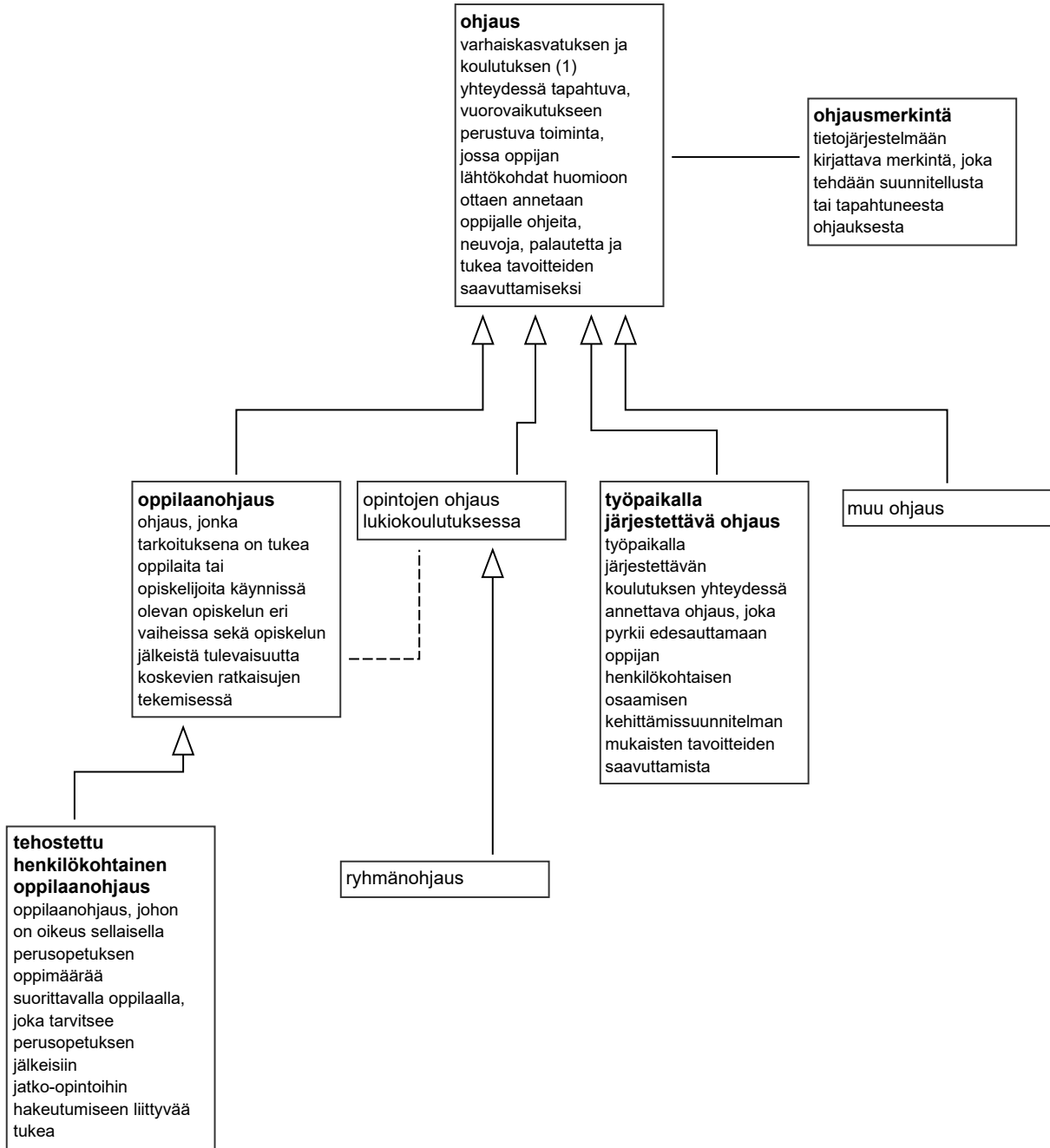
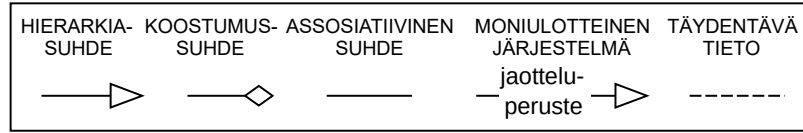
huomautus

Käsitteen tunnus: c1721

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Ohjauskäsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019



Käsitekaavio 66. Ohjaukäsisteitä.

6.9 Opiskelun tuki

6.9.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus

569

oppilaanohjaus <perusopetus>;
opinto-ohjaus (1) <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;
opintoneuvonta <korkeakoulutus>;
> opinto-ohjaus (2) <yliopistot>;
~ opiskelijaneuvonta <korkeakoulutus>

sv elevhandledning <perusopetus>;
 studiehandedning <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>;
 < studierådgivning <korkeakoulutus>

en study and careers guidance <perusopetus, lukiokoulutus>;
 study guidance <korkeakoulutus>;
 student advice <korkeakoulutus>;
 academic advice <yliopistojen opinto-ohjaus (2)>;
 ~ study and careers education <perusopetus ja lukiokoulutus: oppiaineeseen rinnastettava oppilaanohjaus ja opinto-ohjaus>
 not: guidance counselling

määritelmä

ohjaus, jonka tarkoituksena on tukea *oppilaita* tai *opiskelijoita* käynnissä olevan *opiskelun* eri vaiheissa sekä opiskelun jälkeistä tulevaisuutta koskevien ratkaisujen tekemisessä

huomautus

Tässä määriteltyyn ohjaustoimintaan sisältyy *perusopetuksessa* ja *lukiokoulutuksessa* myös opintoja: perusopetuksessa kaikille yhteiseen *oppiaineeseen* rinnastettava oppilaanohjauksen *oppimäärä* ja *lukiokoulutuksessa oppiaineeseen* rinnastettava opinto-ohjauksen (1) pakollinen *oppimäärä*.

Perusopetuksen oppilaanohjaukseen kuuluu oppilaiden tukeminen opintojen etenemisessä, auttaminen oppimisongelmissa sekä henkilökohtainen ohjaus. Perusopetuksen oppilaanohjausta antaa *oppilaanohjaaja*. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä *huoltajien* kanssa. Perusopetuksen oppilaanohjaus tutustuttaa *oppijoita* myös työntekoon järjestämällä tutustumiskäyntejä yrityksiin ja toteuttamalla käytännön tutustumista työelämään. Oppilaalla on oikeus saada *opetussuunnitelman (2)* mukaista oppilaanohjausta.

Ammatillisen koulutuksen opinto-ohjaukseen (1) kuuluu *opiskelijoiden* tukeminen opiskelu- ja työelämätaitojen kehittämisessä, opintojen aikaisissa valinnoissa sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisessä tai työuralla etenemisessä. Opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista opinto-ohjausta.

Lukiokoulutuksen opinto-ohjaukseen (1) kuuluu opiskelijan tukeminen opinnoissa lukioaikana sekä siitä huolehtiminen, että opiskelijalla on riittävästi tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee siirtyessään jatko-opintoihin ja työelämään. Lukiokoulutuksen opinto-ohjaukseen kuuluu säännöllisesti saatavan opinto-ohjauksen (1) lisäksi opiskelijan tarpeiden mukaista opinto-ohjausta (1).

Lukiokoulutuksen osalta vertaa myös käsite *opintojen ohjaus*. Jälkimmäiseen sisältyy opinto-ohjauksen (1) lisäksi henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin *hakeutumiseen* liittyvää ohjausta.

Korkeakouluissa (1) käytetään termiä opintoneuvonta. Opintoneuvonnan tavoitteena on neuvoa opiskelijoita opiskeluun liittyvissä kysymyksissä (esimerkkinä *pääaineen* vaihtamiseen tai tietyn *siivaineen* saamiseen liittyvät menettelyt).

Yliopistoissa käsite opinto-ohjaus (2) on suppeampi kuin tässä määritelty käsite opintoneuvonta. Yliopistojen opinto-ohjauksella (2) tarkoitetaan kunkin *opintoalan* toimintaa, jota voi tehdä *professori* tai muu *opetushenkilöstön* edustaja.

Korkeakoulujen (1) käsite opiskelijaneuvonta on tässä määriteltyä laajempi käsite, johon sisältyy esimerkiksi *opiskelijavaihtoa* koskeva neuvonta.

studierådgivning: Ruotsin termi studierådgivning viittaa tässä määriteltyä laajempaan käsitteeseen, esimerkiksi opintososiaalisiin teemoihin liittyvään ohjaamiseen.

study and careers education: Termi study and careers education viittaa *lukiokoulutuksen oppiaineeseen* rinnastettavaan opinto-ohjaukseen sekä toisaalta *opinto-ohjaajan* tekemään ryhmä- tai henkilökohtaiseen ohjaukseen, joka liittyy edellä mainittuun oppiaineeseen rinnastettavaan opinto-ohjaukseen.

guidance counselling: Termiä guidance counselling käytetään joillakin englanninkielisillä kulttuurialueilla oppilaanohjauksen ja opinto-ohjauksen tyypisistä toiminnasta. Kuitenkin koska guidance counselling toisilla englanninkielisillä kulttuurialueilla assosioituu terapian luonteiseen toimintaan ja esimerkiksi *koulupsykologin* tai *koulukuraattorin* tekemään työhön, termin käyttöä oppilaanohjauksen tai opinto-ohjauksen englanninkielisenä vastineena ei suositella.

Käsitteen tunnus: c902

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaavio: [Ohjauskäsitteitä](#)

570

tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

sv intensifierad personlig elevhandledning

määritelmä

[oppilaanohjaus](#), johon on oikeus sellaisella [perusopetuksen oppimäärää](#) suorittavalla [oppilaalla](#), joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea

huomautus

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta, laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma sekä tehostetaan työelämään ja [koulutukseen \(1\)](#) tutustumista. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan 8. ja 9. vuosiluokalla.

Käsitteen tunnus: c1938

Luokka: <perusopetus>

Käsitteekaavio: [Ohjauskäsitteitä](#)

6.9.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

571

opintososiaalinen etu <perusopetus, ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>;

opintososiaalinen etuus <ammattillinen koulutus>;

~ **opintososiaalinen palvelu**

sv studiesocial förmån

en social benefit for students

määritelmä

lakisääteinen etu, jolla ylläpidetään ja edistetään [perusopetuksen oppilaan](#) tai [toisen asteen koulutuksen opiskelijan](#) oppimista, terveyttä ja hyvinvointia

huomautus

Etuudella tarkoitetaan taloudelliselta arvoltaan määriteltävissä olevaa hyödykettä, joka myönnetään saajan aseman tai elämäntilanteen perusteella ennalta määritellyin perustein. Etuudet eivät aina ole rahamääräisiä, mutta niiden rahallinen arvo on laskettavissa. (Lähde: Kelan terminologinen sanasto – Etuuksiin liittyvät käsitteet, versio 6.1 [2023].) Etu puolestaan on yleiskielen sana ja viittaa hyödylliseen tai myönteiseen asiaan ottamatta kantaa siihen, voidaanko asian taloudellista arvoa määrittää. Opetus- ja koulutusalaalla termejä opintososiaalinen etu ja opintososiaalinen etuus käytetään kuitenkin osin synonyymisesti.

Opintososiaaliset edut tai opintososiaaliset etuudet on laaja käsite, ja nämä edut tai etuudet voivat olla myös palveluita (nk. opintososiaaliset palvelut). Esimerkkejä opintososiaalisista palveluista ovat [opiskeluhoolto](#) sekä niihin sisältyvät [opiskeluterveydenhuolto](#) ja [kouluterveydenhuolto](#).

[Perusopetukseen](#), [lukiokoulutukseen](#) ja [ammattilliseen perustutkintoon](#) johtavaan [ammattilliseen koulutukseen](#) sekä [tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen](#) ja [työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen](#) liittyviä opintososiaalisia etuja ovat esimerkiksi [opetuksen \(1\)](#) ja [kouluterian](#) maksuttomuus.

Ammattilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen liittyviä opintososiaalisia etuuksia ovat esim. avustajapalvelut ja erityiset apuvälineet sekä ammattillisessa koulutuksessa lisäksi [oppisopimuskoulutuksessa](#) päiväraha ja korvaus majoitus- ja matkakustannuksista.

Vertaa Kelan maksamat opintoetuudet eli etuudet, joilla tuetaan [peruskoulun \(1\)](#) jälkeisiä päätoimisia opintoja. Kelan myöntämiä opintoetuuksia ovat opintotukeen kuuluvat opintoraha, opintotuen asumislisä ja opintolainan valtiontakaus sekä koulumatkatuki, ateriatuki ja korkoavustus.

Käsitteen tunnus: c636

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsitteekaaviot: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#) ja [Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa](#)

572

oppilashuolto <esiopetus, perusopetus>;

opiskelijahuolto <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;

opiskeluhoito <yhteinen nimitys oppilashuollolle ja opiskelijahuollolle>

sv elevvård <esiopetus, perusopetus>;
studerandevård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;
elevhälsa <opiskeluhoito>

en student welfare <oppilashuolto, opiskelijahuolto ja niiden yhdessä muodostama opiskeluhoito>;
~ student welfare body <opiskeluhoitoyhmä>
rather than: pupil welfare
not: pupil and student welfare <opiskeluhoito>;
student care services

määritelmä

oppilaitoksessa tapahtuva toiminta, jonka tavoitteena on edistää **esiopetuksessa** olevan **lapsen**, **perusopetuksen oppilaan** tai **lukiokoulutuksen** tai **ammattillisen koulutuksen opiskelijan oppimista** ja tukea hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan

huomautus

Esiopetuksessa oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina lastenneuvolapalveluina.

Perusopetuksen oppilashuollon palvelut muodostuvat **kouluterveydenhuollon** sekä **koulukuraattorin** ja **koulupsykologin** palveluista.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijahuollon palvelut muodostuvat **opiskeluterveydenhuollon** palveluista sekä opiskeluhoollon **kuraattorin** ja **psykologin** palveluista.

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa koulunkäynnin ja **opiskelun** tukea ja **ohjausta**, joilla edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä **oppijoiden** perheiden ja muiden läheisten kanssa ja tuetaan oppijoiden **oppimista** ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Oppilas- ja opiskelijahuolto on maksutonta.

oppilashuolto, opiskelijahuolto, opiskeluhoito: Oppilas- ja opiskelijahuollosta on säädetty laissa 1287/2013. Laissa käytetään termiä opiskeluhoito, jolla viitataan sekä perusopetuslain (628/1998) mukaiseen oppilashuoltoon että lukiolain (714/2018) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaiseen opiskelijahuoltoon.

student welfare: Englanniksi suositellaan käytettäväksi termiä student welfare myös oppilashuollosta. Termiä on käytetty myös oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) englannin käännöksessä.

Käsitteen tunnus: c508

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

573

kouluterveydenhuolto

sv skolhälsovård
en school healthcare
not: school health service

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on seurata ja tukea *perusopetuksen oppilaiden* kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan

huomautus

Kouluterveydenhuollon tehtäviin kuuluu myös tarjota ja järjestää tukea oppilaiden tarpeen mukaan, tukea vanhempia heidän kasvatustehtävässään sekä varmistaa kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus ja yhteisön hyvinvointi.

Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat muun muassa *koululääkäriin* ja *kouluterveydenhoitajan* tekemät terveystarkastukset, terveysneuvonta ja suun terveyden huolto.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina lastenneuvolapalveluina.

Kouluterveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuu on *peruskoulun (1)* sijaintikunnalla.

Kouluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010).

Käsitteen tunnus: c198

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

574

opiskeluterveydenhuolto

mieluummin kuin: opiskelijaterveydenhuolto

sv studerandehälsovård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;
studenthälsovård <korkeakoulut>
en student health care;
student health service

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on edistää *toisen asteen oppilaitosten* ja *korkeakoulujen (1) opiskelijoiden* terveyttä, ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan sekä parantaa ja hoitaa sairaita opiskelijoita

huomautus

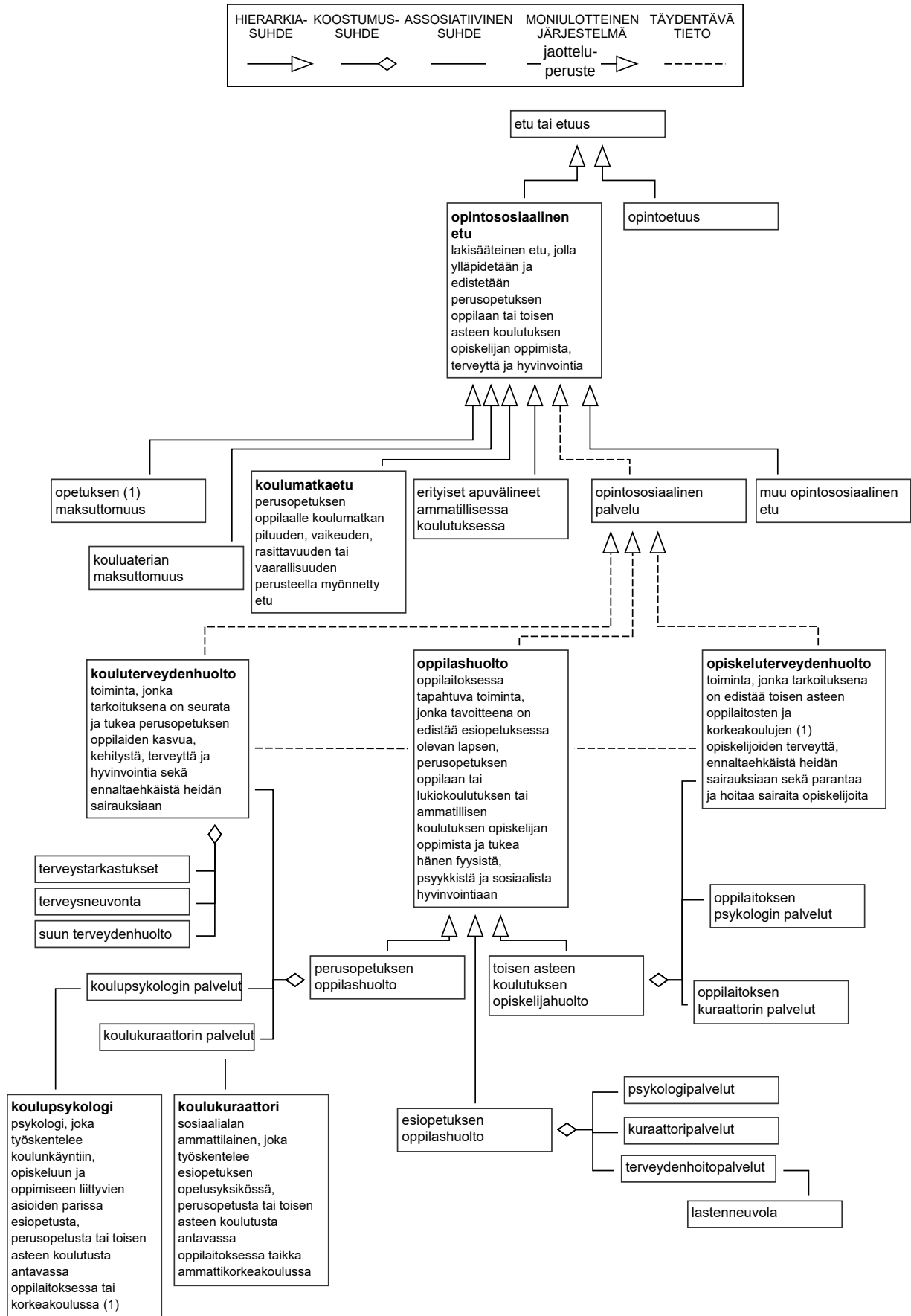
Opiskeluterveydenhuollon palvelut kuuluvat *lukioiden (1)*, *ammattillista koulutusta* antavien *oppilaitosten* sekä *korkeakoulujen (1) opiskelijoille*. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen, oppilaitosympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen, terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, opiskelijan *erityisen tuen (2)* ja tutkimuksen tarpeen varhainen tunnistaminen ja tarvittaessa tutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen.

Opiskeluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa (695/2019).

Käsitteen tunnus: c199

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)



Käsitekaavio 67. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.

6.9.2.1 Työpaikalla järjestettävään koulutukseen liittyviä etuuksia ja korvauksia

575

opiskelijan ateriakorvaus; ruokaraha

sv måltidsersättning för studerande

määritelmä

opiskelijan ateriointikulujen kattamiseen tarkoitettu korvaus, joka maksetaan *ammattilliseen perustutkintoon* johtavan *koulutuksen (2)* opiskelijalle sellaisina opiskelupäivinä, joina opiskelija on ollut oikeutettu *maksuttomaan ateriaan* mutta ei ole voinut käyttää tätä oikeuttaan

huomautus

Opiskelijan ateriakorvausta maksetaan muun muassa *työpaikalla järjestettävän koulutuksen* ajalta.

Vrt. käsite *maksuton ateria*.

Tässä määriteltyä käsitettä ei tule sekoittaa toiseen ateriakorvaus-nimiseen käsitteeseen, jolla tarkoitetaan esimerkiksi työnantajan työntekijälle maksamaa kustannusten korvausta ateriointikuluista, jotka johtuvat työmatkasta.

Käsitteen tunnus: c1724

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

576

koulutuskorvaus

sv utbildningsersättning

en financial compensation for education and training

määritelmä

korvaus, jota *koulutuksen järjestäjä* maksaa työnantajalle *oppisopimuskoulutuksesta* aiheutuvista kustannuksista

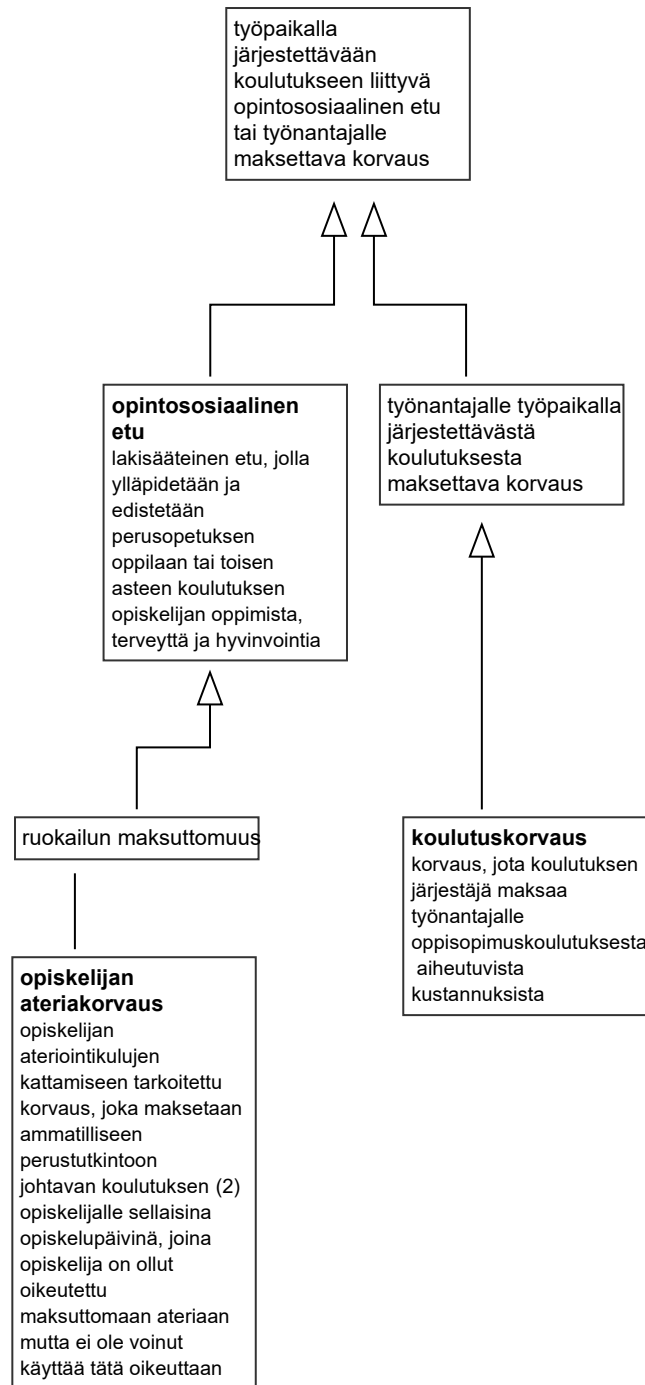
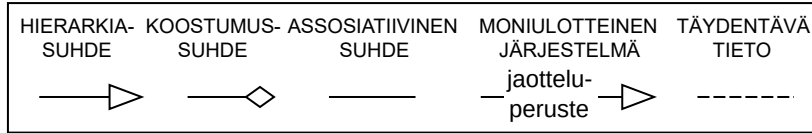
huomautus

Koulutuksen järjestäjä maksaa koulutuskorvausta oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevan sopimuksen mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c1726

Käsittekaavio: [Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019



Käsitekaavio 68. Etuuksia ja korvauksia työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.

6.9.3 Muut opiskelua tukevat palvelut

577

opiskelun tukipalvelut

- sv stödtjänster för studerande
en ancillary student support services;
non-academic student support services <korkeakoulut>
rather than: study support services;
student services
not: academic support services

määritelmä

koulutusorganisaation tarjoamat, varsinaista **opiskelua** tukevat palvelut

huomautus

Esimerkkejä opiskelun tukipalveluiksi luettavista **korkeakoulujen (1)** palveluista ovat opiskelijapalvelut, terveydenhuoltopalvelut (ks. **opiskeluterveydenhuolto**), esteettömyyspalvelut, vakuutuspalvelut, vapaa-ajanpalvelut ja liikuntapalvelut.

Monissa **korkeakouluissa (1)** opiskelun tukipalveluihin sisältyvät myös tieto- ja viestintätekniiikan tukipalvelut.

Käsitteen tunnus: c509

Luokka: <korkeakoulut>

6.9.4 Lapsen, oppilaan ja opiskelijan tukeminen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

578

varhaiskasvatuksessa annettava tuki

- sv stöd inom småbarnspedagogik
en support provided by early childhood education and care;
support provided by ECEC

määritelmä

tuki, jonka lähtökohtana ovat **varhaiskasvatuksessa** olevan **lapsen** vahvuudet sekä **oppimiseen**, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät tarpeet

huomautus

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa tai hyvinvointinsa edellyttämää tukea heti tuen tarpeen ilmettyä.

Varhaiskasvatuksessa annettava tuki rakentuu lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja **oppimisympäristöihin** liittyvistä ratkaisuista.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja varhaiskasvatustlain (540/2018) mukaan lapsen tarvitsema tuki kirjataan **lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan** ja lapselle määritellään hänelle sopiva tuki ja tuen muodot. Suunnitelmaan kirjataan varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen liittyvät vastuut ja työnjako, tukitoimenpiteet sekä niiden toteuttamistapa ja **arviointi (1)**.

support provided by early childhood education and care: Englanninkielisissä maissa saatetaan käyttää myös termiä intervention, kun viitataan tukeen.

Käsitteen tunnus: c1851

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: **Varhaiskasvatuksessa annettava tuki** ja **Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa**

579

<varhaiskasvatus>

tuen tarpeen arviointi

- sv bedömning av stödbehovet;
bedömning av behovet av stöd
en assessment of support needs;
assessment of the need for support

määritelmä

arviointi, joka koskee *lapsen varhaiskasvatuksessa annettavan tuen* tarvetta ja sen riittävyttä sekä toteutumista

huomautus

Lapsen tuen tarpeen arviointi kirjataan *lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Päätös annettavasta tuesta* edellyttää tuen tarpeen arviointia.

Lapsen tuen tarpeen arvioinnista ja arvioinnin ajankohdista on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018).

Käsitteen tunnus: c1901

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

580

<varhaiskasvatus>

tuen vaikuttavuuden arviointi

- sv utvärdering av stödets inverkan;
utvärdering av stödets effekt
en assessment of the effectiveness of the support

määritelmä

lapselle varhaiskasvatuksessa annettavan tuen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen ja hyödyn arviointi

huomautus

Tuen vaikuttavuuden arvioinnin perusteella päivitetään suunnitelma varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta.

Tuen vaikuttavuuden arviointi kirjataan *lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan*.

Käsitteen tunnus: c1902

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

581

päätös varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta ja tukipalveluista

- sv beslut *n* om stöd och stödjtjänster som ges i småbarnspedagogiken
en decision on support and support services provided by early childhood education and care;
decision on support and support services provided by ECEC

määritelmä

kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hallintopäätös *varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta* ja *tukipalveluista*

huomautus

Päätös annetaan *tehostetusta* ja *erityisestä tuesta* ja *yleisen tuen* kohdalla tukipalveluista.

Kansainvälisessä viestinnässä voi olla joissain tapauksissa tarpeen korostaa, että kyseessä on hallintopäätös (sv: förvaltningsbeslut, en: administrative decision).

Käsitteen tunnus: c1903

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

582

**varhaiskasvatuksen tukipalvelut;
tukipalvelut**

- sv stödtjänster inom småbarnspedagogik;
stödtjänster
- en support services for early childhood education and care;
support services for ECEC

määritelmä

eri viranomaisten [varhaiskasvatuksessa annettavan tuen](#) toteuttamista tukevat palvelut

huomautus

Varhaiskasvatuksen tukipalveluista säädetään varhaiskasvatuslaissa (540/2018). Tukipalveluita voivat olla esimerkiksi [varhaiskasvatuksen erityisopettajan](#) antama konsultaatio ja [opetus \(1\)](#), tulkitsemis- ja avustamispalvelut sekä apuvälineet.

Varhaiskasvatuksen tukipalveluita voivat järjestää esimerkiksi [varhaiskasvatuksen järjestäjä](#) tai sosiaali- ja terveydenhuolto.

Käsitteen tunnus: c1905

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

583

**varhaiskasvatuksen tuen muoto;
tukimuoto**

- sv stödform inom småbarnspedagogik;
stödform
- en type of support in early childhood education and care;
type of support in ECEC

määritelmä

[varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen](#) liittyvä toimenpide, joka toteuttaa [lapsen](#) etua ja vastaa hänen tuen tarvettaan

huomautus

Varhaiskasvatuksen tuen muotoja ovat [pedagogiset](#), [rakenteelliset](#) ja [hoidolliset toimenpiteet](#).

Käsitteen tunnus: c1914

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

584

**pedagogiset toimenpiteet;
pedagogiset järjestelyt;
pedagogiset ratkaisut**

- sv pedagogiska åtgärder;
pedagogiska arrangemang;
pedagogiska lösningar
- en pedagogical measures;
pedagogical arrangements;
pedagogical solutions

määritelmä

[varhaiskasvatuksen tuen muoto](#), joka vastaa [lapsen](#) tuen tarpeisiin niiden edellyttämällä pedagogisilla ja erityispedagogisilla toimintatavoilla ja -menetelmillä

huomautus

Pedagogisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi [varhaiskasvatuksen](#) toistuvien toimintojen ja struktuurin luominen lapsen päivän rakenteeseen ja sensitiiviset ja saavutettavat vuorovaikutus- ja kommunikointitavat, kuten puhetta korvaavat kommunikaatiomenetelmät. Pedagogisiin toimenpiteisiin kuuluvat myös toiminnan suunnittelu, havainnointi, dokumentointi ja arviointi.

Pedagogisia toimenpiteitä voivat olla myös [varhaiskasvatuksen erityisopettajan](#) antama konsultaatio ja [opetus \(1\)](#).

Käsitteen tunnus: c1907

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

585

**rakenteelliset toimenpiteet;
rakenteelliset järjestelyt;
rakenteelliset ratkaisut**

- sv strukturella åtgärder;
strukturella arrangemang;
strukturella lösningar
- en structural measures;
structural arrangements;
structural solutions

määritelmä

varhaiskasvatuksen tuen muoto, joka vastaa *lapsen* tuen tarpeisiin *henkilöstön* osaamista tai määrää lisäämällä, *varhaiskasvatuksen lapsiryhmän* kokoa pienentämällä tai tulkitsemis- ja avustamispalveluiden ja apuvälineiden avulla

huomautus

Rakenteellisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi tarvittavan henkilöstön lisääminen lapsiryhmään tai ryhmän lapsimäärän pienentäminen tai henkilöstörakenteen tarkastelu ja muuttaminen lapsen tuen tarpeen mukaan.

Käsitteen tunnus: c1908

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

586

**hoidolliset toimenpiteet;
hoidolliset järjestelyt;
hoidolliset ratkaisut**

- sv vårdinriktade åtgärder;
vårdinriktade arrangemang;
vårdinriktade lösningar
- en care-related measures;
care-related arrangements;
care-related solutions
not: therapeutic measures;
therapeutic arrangements;
therapeutic solutions

määritelmä

varhaiskasvatuksen tuen muoto, joka vastaa *lapsen* perushoitoon, hoivaan sekä avustamiseen ja tarvittaessa myös lapsen terveydenhoidollisiin tarpeisiin

huomautus

Hoidolliset toimenpiteet voivat olla esimerkiksi pitkäaikaissairauksien hoitoon, lääkitykseen, ruokavalioon ja liikkumiseen liittyviä avustamisen tarpeita ja apuvälineitä.

Käsitteen tunnus: c1909

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

587

<varhaiskasvatus>

monialainen yhteistyö

sv sektorsövergripande samarbete
en multidisciplinary cooperation
not: cross-sectoral cooperation;
multilateral cooperation;
multiprofessional cooperation

määritelmä

yhteistyö [opetuksesta \(1\)](#), liikunnasta ja kulttuurista, lastensuojelusta ja muusta sosiaalihuollosta sekä [lasten](#) neuvolatoiminnasta ja muusta terveydenhuollosta vastaavien ja muiden tarvittavien tahojen kanssa

huomautus

Monialaista yhteistyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan [varhaiskasvatusta](#) järjestettäessä on luotava tarvittavat yhteistyörakenteet.

Käsitteen tunnus: c1910

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

588

yleinen tuki varhaiskasvatuksessa;

yleinen tuki (2)

sv allmänt stöd *n* inom småbarnspedagogik
en general educational support in early childhood education and care;
general educational support in ECEC;
general educational support

määritelmä

[varhaiskasvatuksessa annettavan tuen](#) toteutus, jossa [lapsi](#) tarvitsee yleensä lyhytkestoista tai yksittäisiä [varhaiskasvatuksen tukimuotoja](#) sisältävää ja intensiteetiltään matalaa tukea ja saa sitä osana [varhaiskasvatuksen](#) perustoimintaa

huomautus

Englanninkielisissä maissa saatetaan käyttää myös termiä intervention, kun viitataan tukeen.

Käsitteen tunnus: c1915

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

589

tehostettu tuki varhaiskasvatuksessa;

tehostettu tuki (2)

sv intensifierat stöd *n* inom småbarnspedagogik
en enhanced educational support in early childhood education and care;
enhanced educational support in ECEC;
enhanced educational support
not: intensified support (2)

määritelmä

[varhaiskasvatuksessa annettavan tuen](#) toteutus, jossa [lapsi](#) tarvitsee ja saa tukea, kun [yleinen tuki \(2\)](#) ei riitä vastaamaan hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa

huomautus

Englanninkielisissä maissa saatetaan käyttää myös termiä intervention, kun viitataan tukeen.

Käsitteen tunnus: c1916

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

590

erityinen tuki varhaiskasvatuksessa;

erityinen tuki (3)

sv särskilt stöd *n* inom småbarnspedagogik
en intensive educational support in early childhood education and care;
intensive educational support in ECEC;
intensive educational support
not: intensive special support;
special support (2)

määritelmä

varhaiskasvatuksessa annettavan tuen vahvin toteutus, jossa *lapsi* tarvitsee ja saa pitkäkestoista, jatkuvaa, kokoaikaista ja yleensä erityispedagogista osaamista ja useita tuen muotoja sisältävää tukea vastaamaan hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa

huomautus

Erityisessä tuessa (3) lapsi tarvitsee tukea vammasta tai sairaudesta, kehityksen viivästyisestä tai muusta lapsen *oppimisen* ja kehityksen tuen tarpeesta johtuen.

Käsitteen tunnus: c1917

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

591

vaativa monialainen tuki varhaiskasvatuksessa

sv krävande sektorsövergripande stöd *n* inom småbarnspedagogik
en multidisciplinary support for complex needs in early childhood education and care;
multidisciplinary support for complex needs in ECEC

määritelmä

varhaiskasvatuksessa annettavan tuen toteutus joka edellyttää *monialaista yhteistyötä* ja jota annetaan *yleisen tuen* (2), *tehostetun tuen* (2) tai *erityisen tuen* (3) osana

huomautus

multidisciplinary support for complex needs in ECEC: Englanninkielisissä maissa saatetaan käyttää myös termiä intervention, kun viitataan tukeen.

Käsitteen tunnus: c1918

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

592

yleinen tuki (1)

sv allmänt stöd *n*
en general support

määritelmä

kaiken *kasvatuksen* ja *opetuksen* (1) osana *opettajan arvioinnin* (2) perusteella annettava tuki, jonka tehtävänä on tukea *oppijaa* tavoitteiden saavuttamisessa

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan yleinen tuki (1) on ensimmäinen keino vastata *oppilaan* tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä pedagogisia ratkaisuja sekä ohjaus- ja tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa osana *peruskoulun* (1) arkea. Perusopetuslain (628/1998, 30 §) mukaan *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä.

Yleisen tuen (1) aikana voidaan käyttää kaikkia tukimuotoja lukuun ottamatta *erityisen tuen* (1) päätökseen perustuvaa *erityisopetusta* (1). Tuen tarpeen kasvaessa ja oppilaan tarvitessa suunnitelmallista tukea hänen tulee saada *tehostettua tukea* (1).

Käsitteen tunnus: c510

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

593

tehostettu tuki (1)

sv intensifierat stöd *n*

en intensified support (1)

määritelmä

tuki, jota annetaan *oppijalle*, joka tarvitsee *yleistä tukea (1)* voimakkaampaa, säännöllisempää ja suunnitelmallista tukea

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 16a §) mukaan *oppilaalle*, joka tarvitsee *oppimisessaan* tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on annettava tehostettua tukea hänelle tehdyn *oppimissuunnitelman* mukaisesti.

Tehostettu tuki (1) sisältää erityisesti *tukiopetusta* ja *osa-aikaista erityisopetusta*, *opetukseen (1)* osallistumisen edellyttämiä tulkitsemis- ja avustajapalveluita, muita opetuspalveluita, erityisiä apuvälineitä, *oppilashuollon* palveluita sekä tarvittavia pedagogisia järjestelyjä. Tehostetun tuen (1) ja oppimissuunnitelman keskeisestä sisällöstä määrätään *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c511

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

594

<esiopetus, perusopetus>

erityinen tuki (1)

sv särskilt stöd *n* (1)

en special support (1);

~ decision for a student to receive special support <erityisen tuen päätös, perusopetuksessa>

määritelmä

tuki, jota annetaan *esiopetuksessa* olevalle *lapselle* tai *perusopetuksen oppilaalle*, jonka kasvun, kehityksen tai *oppimisen* tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi *tehostetun tuen (1)* avulla

huomautus

Esi- ja perusopetuksessa peruste sille, että *oppija* kuuluu erityisen tuen (1) piiriin, voi olla esimerkiksi vammaisuus, sairaus, kehityksessä viivästyminen tai tunne-elämän häiriö.

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaan erityinen tuki (1) muodostuu *erityisopetuksesta (1)* ja muusta *oppilaan* tarvitsemasta, perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta.

Erityisen tuen (1) antamiseksi *opetuksen järjestäjän* tulee tehdä kirjallinen päätös.

Erityisopetus (1) ja oppilaan saama muu tuki muodostavat järjestelmällisen kokonaisuuden.

Käytettävissä ovat kaikki perusopetuslain mukaiset tukimuodot. Erityinen tuki (1) järjestetään joko yleisen *oppivelvollisuuden* tai *pidennetyin oppivelvollisuuden* piirissä. Erityistä tukea saava oppilas opiskelee joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain. Mikäli oppilas opiskelee *oppiaineittain*, hän opiskelee eri oppiaineissa joko yleisen tai yksilöllistetyn *oppimäärän* mukaisesti.

Perusopetuksen erityistä tukea (1) varten oppilaasta tehdään *pedagoginen selvitys*, minkä jälkeen tehdään erityistä tukea (1) koskeva hallintopäätös (nk. erityisen tuen päätös, engl. decision for a pupil to receive special support).

Oppilaalle laaditaan *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma*, josta käy ilmi erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen *opetuksen (1)* ja muun tuen antaminen.

special support: Tämän käsitteen englanninkieliseksi vastineeksi on vakiintunut special support. Täsmällisempi termi olisi special educational support. Kannattaa huomata, että vaikka englannin termi special support on varsin geneerinen, Suomen käsitteen erityinen tuki piiriin kuuluu ainoastaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvä tuki.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas *UN Disability-Inclusive Communications Guidelines* suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan (*Disability-Inclusive Language Guidelines*), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävänä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c512

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

595

pedagoginen arvio tehostettua tukea varten

sv pedagogisk bedömning för intensifierat stöd

en pedagogical evaluation

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *yleisestä tuesta (1)* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *tehostetun tuen (1)* tarpeesta

huomautus

Tehostetun tuen (1) aloittaminen ja käsittely moniammatillisessa oppilashuoltotyössä perustuu kirjalliseen pedagogiseen arvioon. Arvion laativat *oppilaan opettaja* tai opettajat yhdessä, ja tarvittaessa muut asiantuntijat yhteistyössä oppilaan ja *huoltajan* kanssa. Pedagogisessa arviossa kuvattavat asiat, kuten oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena, oppilaan saaman *yleisen tuen (1)* vaikutukset sekä arvio tarvittavista tukijärjestelyistä, sisältyvät *opetussuunnitelman perusteisiin*.

Käsitteen tunnus: c513

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

596

pedagoginen selvitys erityistä tukea varten

sv pedagogisk utredning för särskilt stöd

en pedagogical investigation for the type of support to be provided for the pupil

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *tehostetusta tuesta (1)* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *erityisen tuen (1)* tarpeesta

huomautus

Pedagogisessa selvityksessä arvioidaan *oppilaan* erityisen tuen (1) tarvetta. Pedagoginen selvitys tehdään ennen erityistä tukea koskevaa päätöstä.

Käsitteen tunnus: c515

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

597

perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä

sv individualiserad lärokurs i den grundläggande utbildningen

en individualised curriculum

määritelmä

oppimäärä, joka on määritelty *erityistä tukea (1)* saavan *oppilaan* tavoitetasolle hänen omien edellytystensä mukaiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c516

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

598

pidennetty oppivelvollisuus

sv förlängd läroplikt

en extended compulsory education

määritelmä

oppivelvollisuus, joka alkaa vuotta säädettyä aiemmin

huomautus

Jos **perusopetukselle** säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona **lapsi** täyttää kuusi vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset ja sairaat lapset. Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapselle tehdään aina myös päätös **erityisestä tuesta (1)**.

Käsitteen tunnus: c517

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

599

toiminta-alueittain järjestetty opetus

sv undervisning enligt verksamhetsområde

määritelmä

oppiainejaon sijasta käytettävä **perusopetuksen** järjestämistapa, jota voidaan käyttää vammaisen tai vakavasti sairaan **oppilaan** kohdalla ja josta tehdään päätös **erityisen tuen (1)** päätöksessä

huomautus

Vaikeimmin kehitysvammaisten **oppilaiden opetus (1)** voidaan järjestää oppiainejaon sijasta **koulutuksen järjestäjän** toiminta-alueittain. Myös muulla tavoin vammaisen tai vakavasti sairaan oppilaan opetus (1) voi olla perusteltua järjestää toiminta-alueittain. Perusopetuksen **opetussuunnitelmaan (1)** kuuluvat toiminta-alueet ovat motoriset taidot, kieli ja kommunikaatio, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot ja kognitiiviset taidot.

Käsitteen tunnus: c518

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

600

erityiset opetusjärjestelyt <perusopetus>;
erityiset opetus- ja opiskelijajärjestelyt <ammattillinen koulutus>

sv särskilda undervisningsarrangemang

määritelmä

hallintopäätökseen perustuva [opetuksen \(1\)](#) järjestäminen toisin kuin laissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään

huomautus

[Perusopetuksessa](#) erityisiä opetusjärjestelyitä voidaan käyttää, kun kyse on [erityistä tukea \(1\)](#) saavasta [oppilaasta](#). Tällaisen oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä määrätään erityisen tuen päätöksessä.

Erityisiä opetusjärjestelyjä voidaan käyttää myös tietyissä muissa perusopetuslain (628/1998) mukaisissa tilanteissa, kuten jos oppilaalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan perusopetuksen [oppimäärää](#) vastaavat tiedot ja taidot, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä. Erityisistä opetusjärjestelyistä tehdään hallintopäätös, minkä jälkeen oppilaalle laaditaan [oppimissuunnitelma](#).

[Ammatillisessa koulutuksessa](#) erityisiä opetus- ja opiskelijajärjestelyitä voidaan käyttää, kun on kyse erityisopetuksessa olevasta [opiskelijasta](#).

Erityisiä opetus- ja opiskelijajärjestelyitä voidaan käyttää myös tietyissä muissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaisissa tilanteissa, kuten jos [opiskelijalla](#) katsotaan joltakin osin ennestään olevan tutkinnon sisältämiä opintoja vastaavat tiedot ja taidot, jos [tutkinnon](#) sisältämien opintojen suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja opiskelijan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisten opetus- ja opiskelijajärjestelyiden käyttämisen tavoitteena on, että opiskelija voi suorittaa [tutkinnon](#) tai [koulutuksen \(2\)](#), vaikka hän joiltakin osin ei voi saavuttaa [tutkinnon perusteiden](#) tai koulutuksen (2) perusteiden mukaisia [ammattitaitovaatimuksia](#) tai [osaamistavoitteita \(2\)](#). Ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista (2) voidaan poiketa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: c519

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

601

<ammattillinen koulutus>

erityinen tuki (2);
ammattillisen koulutuksen erityinen tuki

sv särskilt stöd *n* (2)

en special needs support

määritelmä

tuki ja siihen liittyvät [erityiset opetus- ja opiskelijajärjestelyt](#), jota annetaan [ammattillisen koulutuksen opiskelijalle](#) silloin, kun hän tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä [oppimisen](#) ja [opiskelun](#) tukea oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi

huomautus

Erityinen tuki (2) on opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista ja pedagogista tukea.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas [UN Disability-Inclusive Communications Guidelines](#) suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan ([Disability-Inclusive Language Guidelines](#)), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa vältettävinä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c1306

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaaviot: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

602

<amatillinen koulutus>

vaativa erityinen tuki

sv krävande särskilt stöd *n*

en intensive special needs support

määritelmä

erityinen tuki (2), jota annetaan *ammattillisen koulutuksen opiskelijalle* silloin, kun hänellä on vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi hän tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista tukea

huomautus

Vaativaa erityistä tukea voivat antaa vain vaativan erityisen tuen tehtävän saaneet *koulutuksen järjestäjät*.

special-sanan käytöstä: YK:n syrjimättömän kielen opas *UN Disability-Inclusive*

Communications Guidelines suosittelee, että henkilöön viittaavan special-sanan käytöstä

luovutaan. YK:n Geneven maatoimisto tarkentaa omissa ohjeissaan (*Disability-Inclusive*

Language Guidelines), että special-sanan käytöstä luovutaan myös esimerkiksi opetusryhmien

nimissä. Opetus- ja koulutussanaston kolmas laitos sisältää edelleen näissä suosituksissa

vältettävänä pidettyjä ilmaisuja. Suositukset otetaan huomioon jatkotyössä.

Käsitteen tunnus: c1307

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

603

osaamisen arvioinnin mukauttaminen

sv anpassning av bedömningen av kunnandet

en adjustment of competence assessment

määritelmä

järjestely, jossa *erityistä tukea (2)* saavan *opiskelijan ammatillisen perustutkinnon perusteiden*

mukaista *osaamisen arviointia (2)* muutetaan laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen

arviointi (2), jossa otetaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa erityisen tuen (2) tavoitteena on, että opiskelija voi saavuttaa

tutkinnon perusteiden tai *koulutuksen (2)* perusteiden mukaiset *ammattitaitovaatimukset* ja

osaamistavoitteet (2). Erityistä tukea (2) saavan opiskelijan osalta ammatillisen perustutkinnon

perusteiden mukaista osaamisen arviointia (2) voidaan mukauttaa laatimalla opiskelijalle

yksilöllinen osaamisen arviointi (2). Osaamisen arviointia (2) voidaan mukauttaa vain siinä

määrin, kuin se on opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet huomioon ottaen

välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: c881

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#) ja [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

604

oppimisen tuki

en support for learning

määritelmä

tuki, jonka tarkoituksena on tukea lukio-opintojen suorittamisessa *lukiokoulutuksen opiskelijaa*, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi haasteita suoriutua opinnoistaan

huomautus

Yksi lukiokoulutuksessa käytetty oppimisen tuen muoto on *erityisopetus (2)*. Muita tuen muotoja

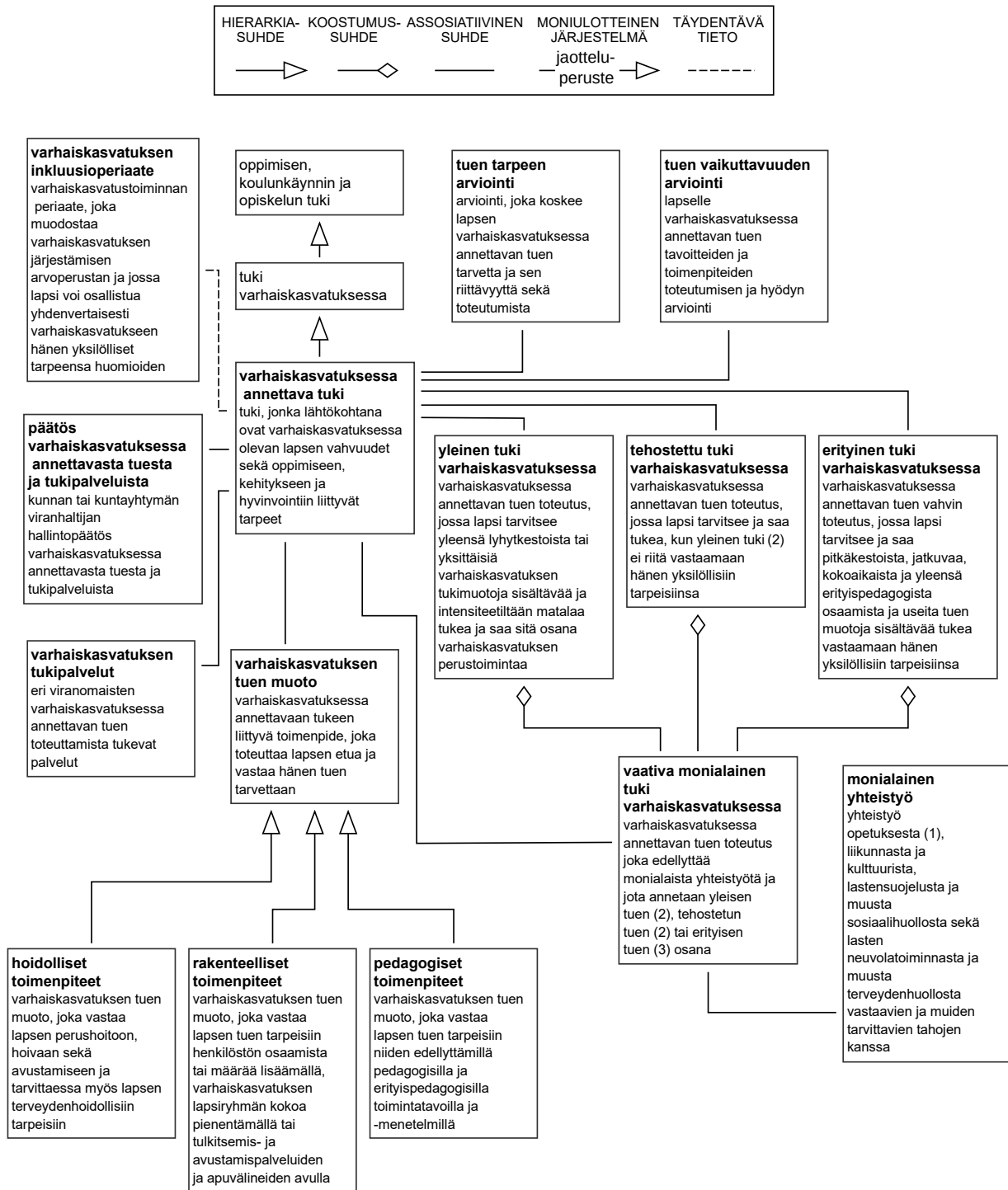
ovat esimerkiksi *aineenopettajan* antama pedagoginen tuki, erilaiset opetusjärjestelyt ja

ylioppilaskokeen suorittamiseen annettava lisäaika.

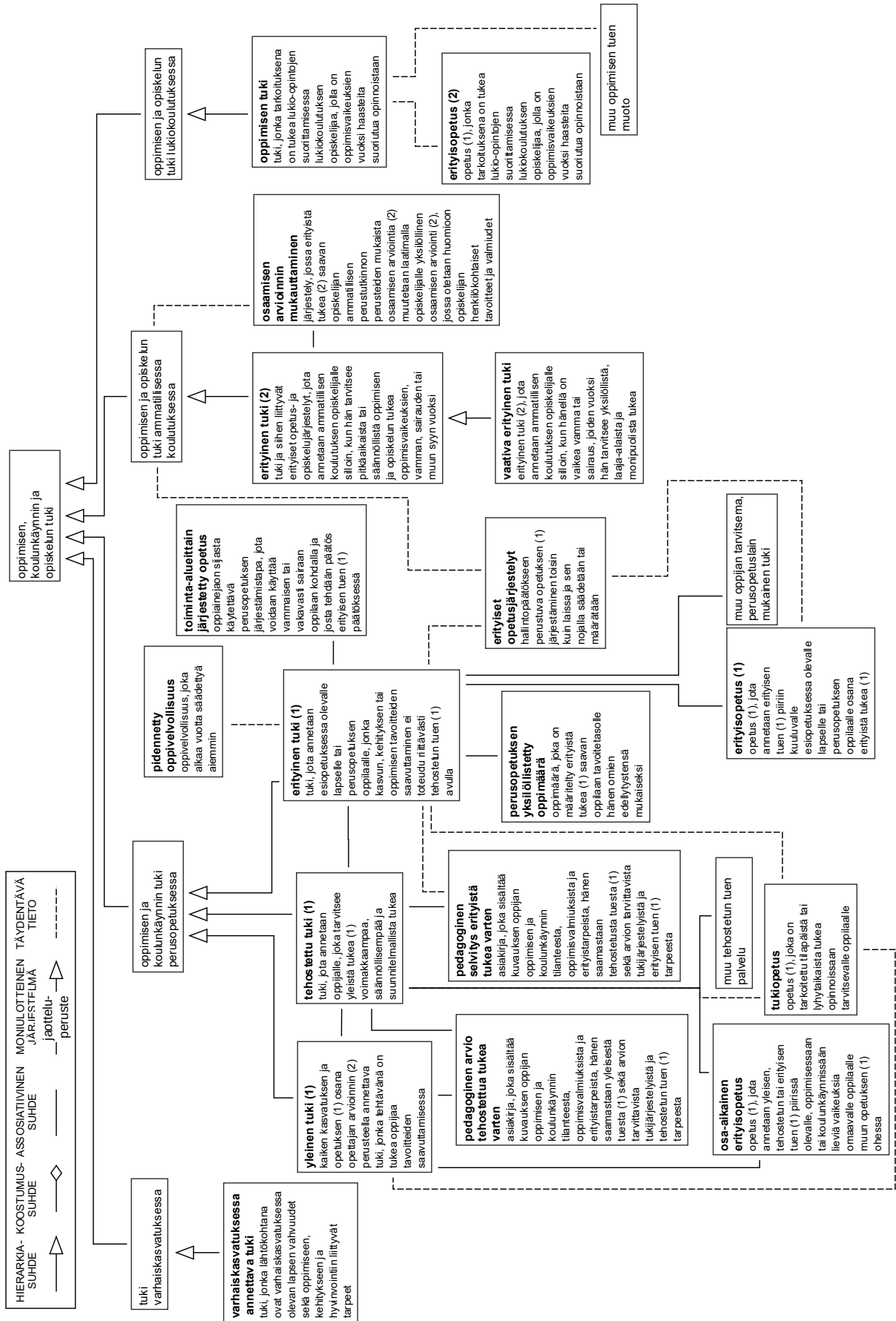
Käsitteen tunnus: c1686

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)



Käsittekaavio 69. Varhaiskasvatuksessa annettava tuki.



Käsitekaavio 70. Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa.

6.9.5 Turvallisuuteen ja työrauhaan liittyvät ja kurinpidolliset toimenpiteet

6.9.5.1 Kurinpito

605

kurinpito

sv disciplin
en discipline

määritelmä

opetuksen (1) yhteydessä *oppilasta* tai *opiskelijaa* kohtaan käytettävä menettely, joka tähtää järjestyksen ylläpitämiseen, *oppimisympäristön* turvallisuuteen ja *vilppiä* koskevien sääntöjen noudattamiseen

huomautus

Ks. myös *järjestyssäännöt*.

Käsitteen tunnus: c522

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

606

vilppi

sv fusk
en cheating

määritelmä

tahallinen, epärehellinen teko tai keino, jonka tarkoituksena on antaa väärä kuva *oppijan* omasta tai toisen henkilön osaamisesta taikka tutkittavaa aihetta koskevista havainnoista tai tutkimustuloksista

huomautus

Korkeakouluopinnoissa vilpin eri muotoja ovat esimerkiksi tenttivilppi eli lunttaaminen (ruots. luntning, engl. cheating), plagiointi (ruots. plagiering, engl. plagiarism) eli luvaton toisen julkituoman tutkimussuunnitelman, käsikirjoituksen, artikkelin tai muun tekstin tai sen osan esittäminen omana, autoplagiointi (engl. autoplagerism) eli omien töiden kierrättäminen uusissa *opintosuorituksissa*, sepittäminen (engl. fabrication) eli tekaistujen havaintojen tai tulosten esittäminen tiedeyhteisölle, havaintojen vääristely (engl. misrepresentation, falsification) eli alkuperäisten havaintojen tarkoituksellinen muokkaaminen tai esittäminen niin, että havaintoihin perustuva tulos vääristyy, ja anastaminen (engl. misappropriation) eli luottamuksella esitetyn aineiston luvaton esittäminen tai esittäminen omassa nimissään.

Käsitteen tunnus: c1530

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

607

järjestyssäännöt; järjestysmääräykset

sv ordningsregler;
ordningsstadga;
ordningsbestämmelser
en rules;
rules of procedure;
rules and regulations;
> school rules <perusopetus, toisen asteen koulutus>;
> school rules and regulations <perusopetus, lukiokoulutus>
not: school ordinance

määritelmä

koulutuksen järjestäjän oppilaitokselle hyväksymät tai *korkeakoulun (1)* itselleen hyväksymät säännöt, joilla edistetään sisäistä järjestystä, *opiskelun* esteetöntä sujumista sekä *opiskeluympäristön* ja yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä

huomautus

Järjestyssääntöjen loukkaaminen voi johtaa *kurinpitokeinojen* käyttöön.

Käsitteen tunnus: c1309

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

608

<opetus ja koulutus>

kurinpitokeino <perusopetus, ammatillinen, lukiokoulutus, korkeakoulut>;

kurinpitotoimenpide <perusopetus, korkeakoulut>

sv disciplinär åtgärd

en disciplinary action (1);

disciplinary measure

määritelmä

keino *kurinpidon* toteuttamiseksi

huomautus

Kurinpitokeinot voidaan jakaa lievempiin keinoihin ja *kurinpitorangaistuksiin*.

Perusopetuksessa, *lukiokoulutuksessa* ja *ammattillisessa koulutuksessa* lievempiä kurinpitokeinoja ovat esimerkiksi *oppijan* poistaminen *opetustilasta* sekä *opetukseen osallistumisen epääminen*.

Perusopetuslain (628/1998) mukaan *opetuksen järjestäjän* tulee *opetussuunnitelman* (2) yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen ja *kasvatuskeskustelun* käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Käsitteen tunnus: c1310

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

609

<opetus ja koulutus>

kurinpitorangaistus

sv disciplinärt straff *n*;

disciplinstraff *n*

en sanction;

disciplinary sanction;

< disciplinary action (2)

rather than: punishment

määritelmä

kurinpitokeino, jota käytetään vakavassa tai toistuvassa rikkomuksessa ja jossa *opiskelijaa* tai *oppilaan huoltajaa* on kuultava ennen toimenpiteitä

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan kurinpitorangaistuksia ovat *kirjallinen varoitus* ja *määräaikainen erottaminen*.

Lukiolain (714/2018) mukaan kurinpitorangaistuksia ovat *kirjallinen varoitus* ja *määräaikainen erottaminen*.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan kurinpitorangaistuksia ovat kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen sekä *asuntolasta erottaminen*.

Yliopistolain (558/2009) mukaisia kurinpitorangaistuksia ovat kirjallinen varoitus ja opiskelijan määräaikainen erottaminen. Opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta päättää *yliopiston rehtori* ja opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta yliopiston hallitus. Ennen asian ratkaisemista on kurinpitorangaistukseen syynä oleva teko tai laiminlyönti yksilöitävä, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Perusopetuksessa, *lukiokoulutuksessa* ja *ammattillisessa koulutuksessa* kurinpitorangaistusten antamista voivat rajoittaa syytteen vireilläolo ja tuomioistuinten ratkaisut.

Käsitteen tunnus: c1311

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

6.9.5.2 Kurinpitokeinoja perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, lukiokoulutuksessa ja korkeakouluissa

610

kasvatuskeskustelu

sv fostrande samtal *n*

en disciplinary educational discussion

määritelmä

toimenpide, jossa *opetusta (1)* häirinneen tai muutoin *peruskoulun (1)* järjestystä rikkoneen, vilpillisesti menetelleen tai epäkunnioittavasti käyttäytyneen *oppilaan* kanssa keskustellen yksilöidään tämän teko tai laiminlyönti, tarvittaessa selvitetään sen syyt ja seuraukset sekä keinot oppilaan käyttäytymisen ja hyvinvoinnin parantamiseksi

huomautus

Kasvatuskeskustelusta on säädetty perusopetuslain muuttamisesta annetussa laissa (1267/2013). Kasvatuskeskustelu on yllä mainitussa tapauksessa ensisijainen toimenpide. Keskustelu kestää yhteensä enintään kaksi tuntia, ja se voidaan järjestää kerralla tai useassa osassa. Kasvatuskeskusteluun määrää *peruskoulun (1) opettaja* tai *rehtori*.

Ks. myös *vilppi*.

Vrt. *kurinpito*.

Käsitteen tunnus: c523

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

611

jälki-istunto

sv kvarsittning

en detention

määritelmä

perusopetuksessa käytettävä *kurinpitokeino*, jossa *oppilas opetuksen (1)* häiritsemisen, *oppilaitoksen* järjestyksen rikkomisen tai *vilpin* käytön vuoksi määrätään jäämään *oppilaitoksen* tiloihin normaalin koulupäivän päättymisen jälkeen

huomautus

Jälki-istunto on perusopetuslain (628/1998) mukainen kurinpitokeino. Jälki-istunnon pituus voi olla enintään kaksi tuntia. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä ja harjoituksia. Tehtävien ja harjoitusten tulee olla *kasvatusta*, opetusta (1) ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia.

Käsitteen tunnus: c524

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

612

poistumismääräys;

oppilaan poistumaan määrääminen <perusopetus>;

opiskelijan poistumaan määrääminen <ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulutus>

sv bestämmelse om att lämna utrymmet;
uppmaning att avlägsna sig

en order to leave;
~ order someone to leave *verb*

määritelmä

kurinpitokeino, jossa *opetusta (1)* häiritsevä, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvä tai turvallisuutta vaarantava *oppilas* tai *opiskelija* määrätään poistumaan luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta (1) annetaan, taikka *koulutusorganisaation* järjestämästä tilaisuudesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1538

Luokka: <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

613

**oppilaan poistaminen;
opiskelijan poistaminen**

- sv avlägsnande av en elev;
avlägsnande av en studerande
- en > removal from the class <poistaminen oppitunnilta>;
> removal from the premises <poistaminen koulun alueelta>

määritelmä

kurinpitokeino, jossa *oppilas* tai *opiskelija*, joka ei noudata *poistumismääräystä*, poistetaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa *opetusta (1)* annetaan, taikka *oppilaitoksen* järjestämästä tilaisuudesta, tarvittaessa käyttäen tarpeellisia voimakeinoja

huomautus

Oppilaan poistaminen on käytössä *perusopetuksessa*, *lukiokoulutuksessa* ja *ammattillisessa koulutuksessa*. Näiden *koulutusasteiden* lainsäädännön mukaan *rehtorilla* ja *opettajalla* on lisäksi oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta oppilas tai opiskelija, joka ei poistu alueelta saatuaan tiedon *opetukseen osallistumisen epäämisestä*.

Perusopetuslaissa (628/1998), lukiolaissa (629/1998) ja ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) todetaan, että jos poistettava *oppija* koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, *rehtorilla* ja *opettajalla* on oikeus käyttää sellaisia oppijan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Käsitteen tunnus: c1540

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

614

opetukseen osallistumisen epääminen

- sv ~ förvägra (någon) rätt att delta i undervisning *verb*;
förvägrande av rätten till undervisning
- en banning a student from attending instruction

määritelmä

kurinpitokeino, jossa *oppilaan* tai *opiskelijan* häiritsevän, uhkaavan tai väkivaltaisen käyttäytymisen vuoksi häneltä kielletään *opetukseen (1)* osallistuminen

huomautus

Opetukseen osallistumisen epääminen on perusopetuslain (628/1998), lukiolain (629/1998) ja ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) sekä ammattikorkeakoululain (932/2014) ja yliopistolain (558/2009) mukainen kurinpito- ja turvaamiskeino. Opetukseen osallistumisen epääminen voidaan tehdä vain lain nojalla.

Perusopetuksessa, *lukiokoulutuksessa*, *ammattillisessa koulutuksessa* ja *korkeakouluissa (1) oppijan* osallistuminen opetukseen (1) voidaan evätä, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai opiskelijan tai *oppilaitoksessa*, korkeakoulussa (1) tai muussa *opetustilassa* työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi tai jos opetus (1) tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan tai opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Perusopetuksessa oppilaan osallistuminen opetukseen (1) voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi.

Lukiokoulutuksessa ja *ammattillisessa koulutuksessa* opiskelijan osallistuminen opetukseen (1) voidaan evätä enintään kolmeksi työpäiväksi.

Vrt. *poistumismääräys*, *oppilaan poistaminen*.

Käsitteen tunnus: c527

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

615

kirjallinen varoitus

sv skriftlig varning
en written warning
not: written caution

määritelmä

kurinpitorangaistus, jossa *oppilaalle* tai *opiskelijalle* annetaan asiakirja, jossa todetaan hänen *opetusta (1)* häiritsevä, vilpillinen tai muuten *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* järjestystä rikkova toimintansa tai – *ammattillisessa koulutuksessa* ja korkeakouluissa (1) – huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä kieltäytymisensä tai toimintakykyä heikentävä huumausaineiden käyttämisensä sekä varoitetaan häntä toiminnan tai menettelyn mahdollisista seurauksista

huomautus

Kirjallinen varoitus on käytössä *perusopetuksessa*, *ammattillisessa koulutuksessa*, *lukiokoulutuksessa*, *ammattikorkeakouluissa* ja *yliopistoissa*.

Perusopetuslain (628/1998) ja lukiolain (629/1998) mukaan kirjallinen varoitus voi seurata *opetuksen (1)* häiritsemisestä, koulun järjestyksen rikkomisesta ja vilpillisestä menettelystä.

Ammatillisessa koulutuksessa, yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa opiskelijalle voidaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017), yliopistolain (558/2009) tai ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan antaa kirjallinen varoitus, jos opiskelija häiritsee opetusta, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti, menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen tai korkeakoulun (1) järjestystä, kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä tai on selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt.

Ammatillisessa koulutuksessa kirjallinen varoitus voidaan antaa myös *koulutuksen järjestäjän* asuntolassa asuvalle, jos hän käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti asuntolan tiloissa tai rikkoo asuntolan järjestystä.

written caution: Englannin termin written caution käyttöä kirjallisen varoituksen vastineena ei suositella, sillä termi viittaa poliisiin liittyvissä yhteyksissä eri käsitteeseen.

Ks. myös *vilppi*.

Käsitteen tunnus: c529

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

616

opiskeluoikeuden pidättäminen;

~ **pidättää oikeus opiskeluun** *verbi*

sv avstängning från studierna;
avhållande *n* från studierätt;
avhållande *n* från studierna;
~ avhålla från studier *verb*

en suspension of a student from school

määritelmä

koulutusorganisaation tai *koulutuksen järjestäjän kurinpitokeino*, jolla *ammattillisen koulutuksen* tai *korkeakoulun (1) opiskelijan opiskeluoikeus* pidätetään, kunnes opiskelija suostuu todistamaan täyttävänsä opiskeluoikeuden säilyttämisen edellytykset terveydentilan, toimintakyvyn ja mahdollisen rikostaustan osalta, tai jolla *lukiokoulutuksen* opiskelijan opiskeluoikeus pidätetään siihen saakka, kunnes opiskelija ei enää ole tutkimuksen alaisena rikoksesta

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa ja *korkeakouluissa (1)* opiskeluoikeuden pidättäminen tulee ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017), ammattikorkeakoululain (932/2014) ja yliopistolain (558/2009) mukaan kyseeseen tapauksessa, jossa opiskelija kieltäytyy tietyistä em. laeissa tarkoitetuista terveydentilansa tai toimintakykynsä toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista tai tutkimuksista tai em. laeissa tarkoitettua rikosrekisteriotteen nähtäväksi antamisesta. Opiskeluoikeus voidaan pidättää siihen saakka, kunnes opiskelija suostuu tarvittaviin tarkastuksiin tai tutkimuksiin tai rikosrekisteriotteen toimittamiseen nähtäväksi.

Lukiolain (629/1998) mukaan lukiokoulutuksessa opiskeluoikeuden pidättäminen tulee kyseeseen tapauksessa, jossa opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta ja jos pidättäminen on opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden perusteltua.

Käsitteen tunnus: c1539

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitteekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

617

<perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, korkeakoulut>

määräaikainen erottaminen

- sv avstängning för viss tid;
uppsägning för viss tid
- en suspension;
suspension for a fixed term;
suspension for a fixed period

määritelmä

kurinpitorangaistus, jossa *oppilas* tai *opiskelija*, jonka tekemä *opetuksen (1)* häiritseminen, vilpillinen tai muuten *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* järjestystä rikkova toiminta tai – *ammattillisessa koulutuksessa* ja korkeakouluissa (1) – huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisestä kieltäytyminen tai toimintakykyä heikentävä huumausaineiden käyttö on vakava tai oppilas tai opiskelija, joka jatkaa epäasiallista käyttäytymistään *kirjallisen varoituksen* saatuaan, erotetaan *oppilaitoksesta* tai *korkeakoulusta (1)* määräajaksi

huomautus

Määräaikainen erottaminen merkitsee opiskelijalle *opiskeluoikeuden menettämistä* määräaikaisesti.

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilas, jonka opetuksen (1) häiritseminen, muu oppilaitoksen järjestyksen rikkominen tai vilpillinen menettely on vakava, samoin kuin oppilas, joka jatkaa aiempaa epäasiallista käyttäytymistään *jälki-istunnon* tai kirjallisen varoituksen saatuaan, voidaan erottaa määräaikaisesti, enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Ammattillisessa koulutuksessa opiskelija voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi. Ks. myös *asuntolasta erottaminen*.

Lukiolain (629/1998) mukaan opiskelija voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* opiskelija voidaan erottaa enintään yhdeksi vuodeksi.

Ks. myös *vilppi*.

Käsitteen tunnus: c530

Luokka: <perusopetus>, <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Opiskelun keskeytyminen](#) ja [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

618

asuntolasta erottaminen

- sv uppsägning från elevhemmet <lukiokoulutus>;
uppsägning från internatboendet <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>
inte: uppsägning från studieboenden
- en denial of access to dormitory accommodation

määritelmä

kurinpitorangaistus, jossa *opiskelija*, jonka tekemä *oppilaitoksen* tai *koulutuksen järjestäjän* asuntolan järjestyksen rikkominen tai vilpillinen menettely on vakava tai joka jatkaa epäasiallista käyttäytymistään *kirjallisen varoituksen* saatuaan, erotetaan *koulutuksen järjestäjän* asuntolasta

huomautus

Asuntolasta erottamista voidaan käyttää *lukiokoulutuksessa* ja *ammattillisessa koulutuksessa*, ja lukiolain (714/2018) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan se voidaan tehdä määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

uppsägning från studieboenden: Termiä uppsägning från studieboenden ei tule käyttää asuntolasta erottamisen vastineena, sillä sana studieboend viittaa ylipäänsä opiskelija-asuntoon, ei pelkästään asuntolaan.

Ks. myös *vilppi*.

Käsitteen tunnus: c528

Luokka: <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Kurinpitoon liittyviä käsitteitä](#)

6.10 Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa

619

henkilökohtaistaminen

sv personlig tillämpning

en personalisation

määritelmä

toiminta, jossa tehdään *opiskelijan* aiemmin hankkiman *osaamisen tunnistaminen* ja *tunnustaminen* sekä suunnitellaan opiskelijan tarvitseman *osaamisen hankkiminen* ja *osoittaminen* ja tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet

huomautus

Määritelmän ilmaisu ”suunnitellaan opiskelijan tarvitseman osaamisen hankkiminen ja osoittaminen” kattaa tarvittaessa *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamisen* ja *osaamisen arvioinnin mukauttamisen*.

Henkilökohtaistaminen tehdään opiskelijan esittämien asiakirjojen ja muiden selvitysten perusteella. Henkilökohtaistamisessa otetaan huomioon opiskelijan edellytykset ja valmiudet sekä hänen *urasuunnitelmansa*.

Määritelmässä mainittuihin ”tarvittaviin ohjaus- ja tukitoimiin” voivat opiskelijan tarpeesta riippuen sisältyä myös *opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot* ja *erityinen tuki (2)*.

Henkilökohtaistamisesta laaditaan *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantuloa henkilökohtaistamisella tarkoitettiin ”näyttötutkintoon tai siihen valmistavaan *koulutukseen (2)* hakeutumisen, näyttötutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen suunnittelua ja toteuttamista asiakaslähtöisesti”. Lain (531/2017) mukaisesti vuoden 2018 jälkeen ei ole enää näyttötutkintojärjestelmää eikä näyttötutkintoja, joten henkilökohtaistamisen käsite on muuttunut yllä kuvatun kaltaiseksi.

Käsitteen tunnus: c440

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

620

urasuunnitelma

sv karriärplan

en career plan (new term)

määritelmä

henkilökohtaiseen osaamiseen kehittämissuunnitelmaan sisältyvä suunnitelma, joka koskee toimenpiteitä, joilla edistetään *opiskelijan* työllistymistä tai jatko-opintoihin sijoittumista välittömästi *tutkinnon* tai *koulutuksen (2)* suorittamisen jälkeen

huomautus

Opiskelijan tavoitteena voi olla esimerkiksi työllistyminen määrättyihin työtehtäviin, yrittäjyys tai jatko-opinnot.

Urasuunnitelma koskee opiskelijan opintojen aikaisen *osaamisen hankkimisen* sisällön ja toteutuksen suunnittelua sekä yksilöllisten valintojen tekemistä, jotta yksilön osaaminen vastaisi työelämän tarpeita ja edesauttaisi työllistymistä. Toisaalta urasuunnitelmaan voi sisältyä jatko-opintosuunnitelma taikka suunnitelma työelämään siirtymiseksi tai työuralla etenemiseksi.

Opetushallituksen ohjeistuksen mukaan urasuunnitelman sisältöön vaikuttavista tekijöistä sovitaan opintojen aloittamisesta lähtien tutkinnon suorittamisen loppuun asti.

Käsitteen tunnus: c1728

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

621

**ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen;
ammattillisen tutkinnon ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen**

sv avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet

en exception to vocational competence requirements or to key competence requirements

määritelmä

järjestely, jossa [ammattillisen perustutkinnon](#) suorittajan ei tarvitse osoittaa jotakin [tutkinnon perusteiden](#) edellyttämää osaamista

huomautus

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen tehdään osana [henkilökohtaistamista](#). Siitä on tehtävä päätös, josta [opiskelijalla](#) on oikeus hakea oikaisua.

Ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen on mahdollista siinä tapauksessa, että [tutkinnon perusteiden](#) tai [työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteiden](#) mukaiset [ammattitaitovaatimukset](#) tai [osaamistavoitteet \(2\)](#) ovat joko olosuhteet tai aiemmin hankittu osaaminen huomioiden joltakin osin [opiskelijalle](#) kohtuuttomia tai jos poikkeaminen on perusteltua opiskelijan vammaan tai terveydentilaan liittyvistä syistä.

Esimerkiksi maahanmuuttanut, joka ei ole koskaan opiskellut ruotsin kieltä, voi suorittaa vastaavan osaamispiistemäärän suomen kieltä tai omaa äidinkieltään.

Käsitteen tunnus: c1308

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaaviot: [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa](#)

622

(vanhentunut)

hakeutumisen henkilökohtaistaminen

sv personlig tillämpning vid ansökan

määritelmä

[henkilökohtaistamisen](#) osa, jossa [näyttötutkintoon](#) tai siihen valmistavaan [koulutukseen \(1\)](#) [hakeutuminen](#) suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus

Hakeutumisen henkilökohtaistamisessa selvitetään [hakijan](#) näyttötutkinnon suorittamiseen ja [opiskeluun](#) vaikuttavat lähtökohdat, soveltuva [tutkinto](#), aiemmin hankittu osaaminen, koulutustarve sekä [ohjauksen](#) ja [erityisen tuen \(2\)](#) tarve. Hakeutumisvaiheeseen sisältyy hakijan saavutetun [osaamisen tunnistaminen](#) sekä osoitetun [osaamisen tunnustaminen](#).

Henkilökohtaistaminen alkaa viimeistään silloin, kun [koulutuksen järjestäjä](#) vastaanottaa [hakemuksen \(1\)](#) ja käsittelee sen.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ([531/2017](#)) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c441

Luokka: <ammattillinen koulutus>

623

(vanhentunut)

tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen

sv personlig tillämpning vid genomförandet av examen

määritelmä

[henkilökohtaistamisen](#) osa, jossa [näyttötutkinnon](#) suorittaminen suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus

Tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistamisessa etsitään [tutkinnon suorittajalle](#) soveltuvat ja perustellut tutkintosuoritustavat ja toteutetaan ne. Henkilökohtaistetussa tutkinnon suorituksessa noudatetaan [tutkinnon perusteissa](#) määriteltyjä [ammattitaitovaatimuksia](#), [arvioinnin \(2\)](#) kriteereitä sekä [ammattitaidon osoittamistapoja](#). Tutkintosuorituksiksi hyväksytään myös aikaisemmin osoitettu osaaminen (vrt. [osaamisen tunnustaminen](#)).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ([531/2017](#)) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c442

Luokka: <ammattillinen koulutus>

624

(vanhentunut)

tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen

sv personlig tillämpning vid anskaffandet av behövlig yrkesskicklighet

määritelmä

henkilökohtaistamisen osa, jossa *näyttötutkintoon* liittyvä tarvittavan ammattitaidon hankkiminen suunnitellaan ja toteutetaan asiakaslähtöisesti

huomautus

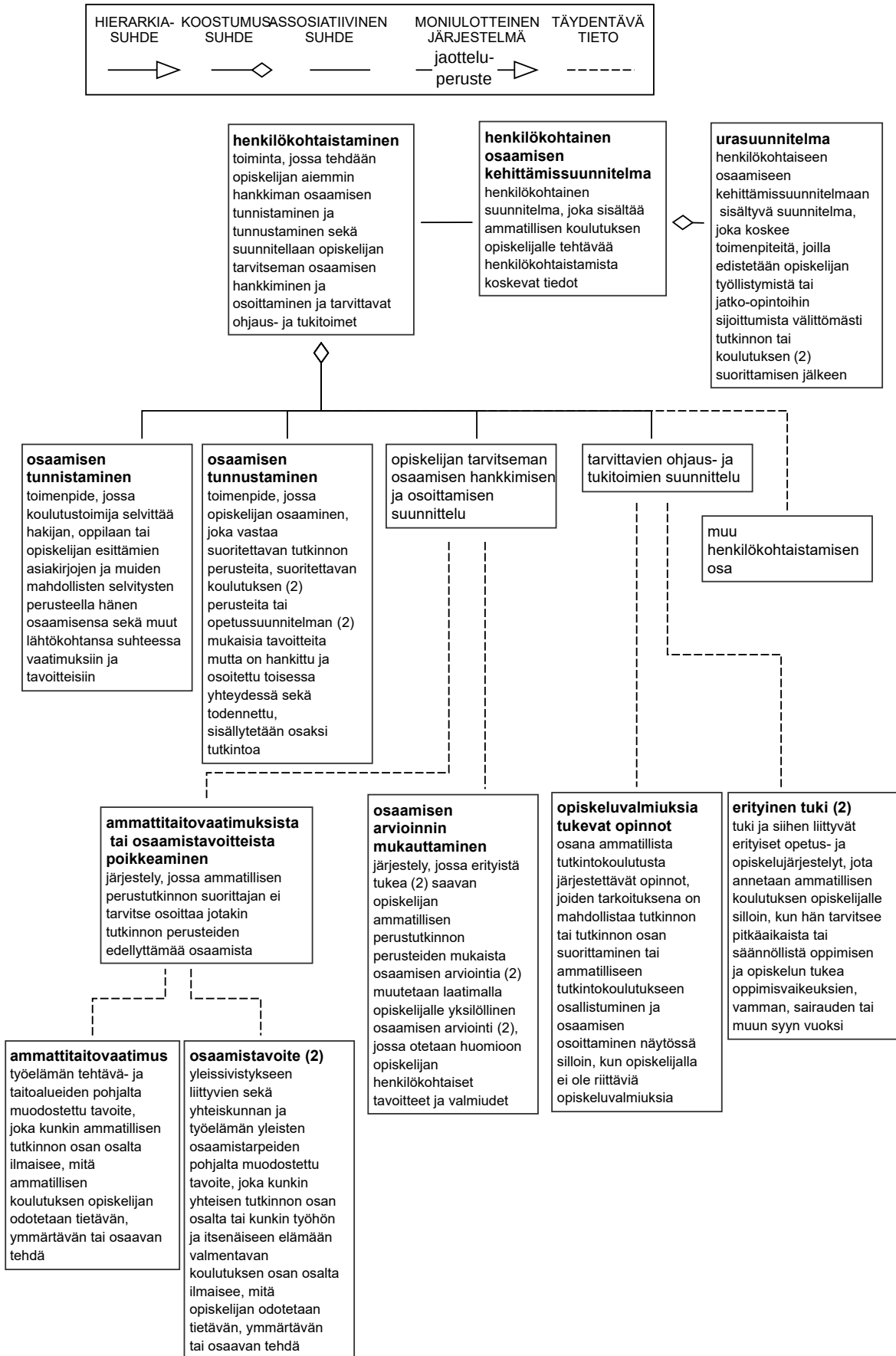
Tarvittavan ammattitaidon hankkiminen tarkoittaa *opiskelijan* osaamisen täydentämistä niiltä osin kuin tavoitteena oleva osaaminen tai ammattitaito on vielä vajaa.

Tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen tarkoittaa sellaisten joustavien opiskelujärjestelyjen ja oppimismahdollisuuksien suunnittelua ja toteutusta sekä *oppimisympäristöjen* valintaa, joissa otetaan huomioon *opiskelijan* elämän- ja työtilanne, aikaisemmin hankittu osaaminen ja todetut oppimistarpeet ja oppimisvalmiudet. Ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisessa käytetään *ohjauksen*, neuvonnan ja *opetuksen (1)* menetelmiä sekä erilaisia tukitoimia.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c443

Luokka: <ammatillinen koulutus>



Käsitekaavio 72. Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa.

6.11 Opiskelijaliikkuvuus

625

opiskelijaliikkuvuus

- sv studentmobilitet;
studerandemobilitet;
studentrörlighet
- en student mobility;
> credit mobility (1);
> degree mobility

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* tekee *tutkintoonsa* tai *henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaansa* sisältyviä opintoja muualla kuin varsinaisessa *oppilaitoksessaan*, *korkeakoulussaan* (1) tai koulutustyöpaikassaan tai jossa opiskelija suorittaa koko tutkintonsa maassa, johon on muuttanut opintojen suorittamista varten ja joka on muu kuin se maa, jossa hän on suorittanut *hakukelpoisuuden* antavan *pohjakoulutuksensa*

huomautus

Opiskelijaliikkuvuus on käsite, joka kattaa esimerkiksi kansainvälisen *opiskelijavaihdon*, kotimaisen opiskelijaliikkuvuuden (esimerkiksi korkeakoulujen (1) välisiin sopimuksiin perustuva kotimainen liikkuvuus, ks. *joustava opiskeluoikeus*) ja tutkintoon johtavan kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden.

Tutkinnon suorittamisen sisällä tapahtuvaa opiskelijaliikkuvuutta ovat mm. kansainvälinen *opiskelijavaihto* sekä *oppilaitoksen* tai korkeakoulun (1) ulkopuolella suoritettava *työharjoittelu*.

student- / studerande-: Ruotsin yhdyssana-alkuosa "student-" on modernimpaa kieltä kuin "studerande-". Edellistä muotoa käytetään esimerkiksi opiskelijaviestinnässä, jälkimmäistä esimerkiksi *yliopistojen* johtosäännöissä.

credit mobility: Opiskelijaliikkuvuudesta, jossa opiskelija suorittaa toisen maan oppilaitoksessa tai korkeakoulussa (1) osan lähtömaan tutkintoonsa sisältyvistä opinnoista, käytetään englanniksi termiä credit mobility.

degree mobility: Opiskelijaliikkuvuudesta, jossa opiskelija suorittaa koko tutkintonsa muussa maassa kuin siinä jossa on suorittanut korkeakoulun (1) hakukelpoisuuden antavan pohjakoulutuksensa, käytetään englanniksi termiä degree mobility.

Käsitteen tunnus: c531

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

626

opiskelijavaihto;

oppilasvaihto <lukiokoulutus>

- sv studentutbyte;
studerandeutbyte *n*
- en student exchange;
credit mobility (2) <tilastot>

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* suorittaa osan yhden maan *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun* (1) *tutkinnosta* toisen maan oppilaitoksessa tai korkeakoulussa (1)

huomautus

Opiskelijavaihto-termin englanninkielinen vastine on student exchange. Euroopan komission alainen tilastotietoa tuottava Eurostat käyttää kuitenkin termiä credit mobility erottaakseen käsitteen nk. degree mobility -käsitteestä (ks. määritelmät kohdasta *opiskelijaliikkuvuus*).

Ruotsin yhdyssana-alkuosa "student-" on modernimpaa kieltä kuin "studerande-". Edellistä muotoa käytetään esimerkiksi opiskelijaviestinnässä, jälkimmäistä esimerkiksi *yliopistojen* johtosäännöissä.

Käsitteen tunnus: c532

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#) ja [Opiskelijaliikkuvuus](#)

627

vaihto-opiskelija;

vaihto-oppilas <lukiokoulutus>

sv utbytesstudent;
utbyteselev <lukiokoulutus>

en exchange student

määritelmä

opiskelija, joka osallistuu *opiskelijavaihtoon*

huomautus

Käsitteen tunnus: c533

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Opiskelijan rooleja](#) ja [Opiskelijaliikkuvuus](#)

628

lähtevä vaihto-opiskelija

sv utresande utbytesstudent
en outgoing exchange student

määritelmä

vaihto-opiskelija, joka lähtee *oppilaitoksesta* tai *korkeakoulusta (1) opiskelijavaihtoon* toiseen maahan

huomautus

Käsitteen tunnus: c534

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

629

saapuva vaihto-opiskelija

mieluummin kuin: tuleva vaihto-opiskelija

sv inkommande utbytesstudent
en incoming exchange student

määritelmä

vaihto-opiskelija, joka saapuu *opiskelijavaihtoon oppilaitokseen* tai *korkeakouluun (1)* toisesta maasta

huomautus

tuleva vaihto-opiskelija: Termiä tuleva vaihto-opiskelija ei suositella sen monitulkintaisuuden vuoksi.

Käsitteen tunnus: c535

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

630

**joustava opiskeluoikeus;
joustava opinto-oikeus;
JOO**

sv flexibel studierätt

määritelmä

määräaikainen *opiskeluoikeus*, joka mahdollistaa suomalaisen *yliopiston opiskelijalle tutkintoonsa* sisällytettävien opintojen suorittamisen toisessa suomalaisessa yliopistossa

huomautus

Joustavaa opiskeluoikeutta koskeva kansallinen sopimus, nk. JOO-sopimus, on tehty 11. kesäkuuta 2003. JOO-sopimuksen piiriin kuuluvat perustutkinto- ja jatkotutkinto-oikeuden saaneet opiskelijat. Joustavan opiskeluoikeuden tarkoittamat opinnot ovat lähtökohtaisesti sellaisia, joita ei ole tarjolla opiskelijan kotiyliopistossa, mutta jotka on mahdollista ja tarkoituksenmukaista liittää osaksi opiskelijan tutkintoa. JOO-opinnot ovat opiskelijalle maksuttomia, mutta opiskelijan kotiyliopisto sitoutuu suorittamaan korvauksen joustavan *opiskelijaliikkuvuuden* kustannuksista kohdeyliopistolle. JOO-opiskelijaksi pääseminen edellyttää kotiyliopiston puolta ja kohdeyliopiston vahvistusta määräaikaiselle *opiskeluoikeudelle*. Yliopistoilla on myös alueellisia JOO-sopimuksia yhteistyöyliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* kanssa.

Joustavan opiskeluoikeuden käyttäminen on kotimaista opiskelijaliikkuvuutta.

Käsitteen tunnus: c903

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijaliikkuvuus](#)

631

<ammattillinen koulutus>

ulkomaanjakso

sv period av utbildning utomlands

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjattu ajanjakso, jonka aikana opiskelijan *osaamisen hankkiminen* tapahtuu ulkomailla

huomautus

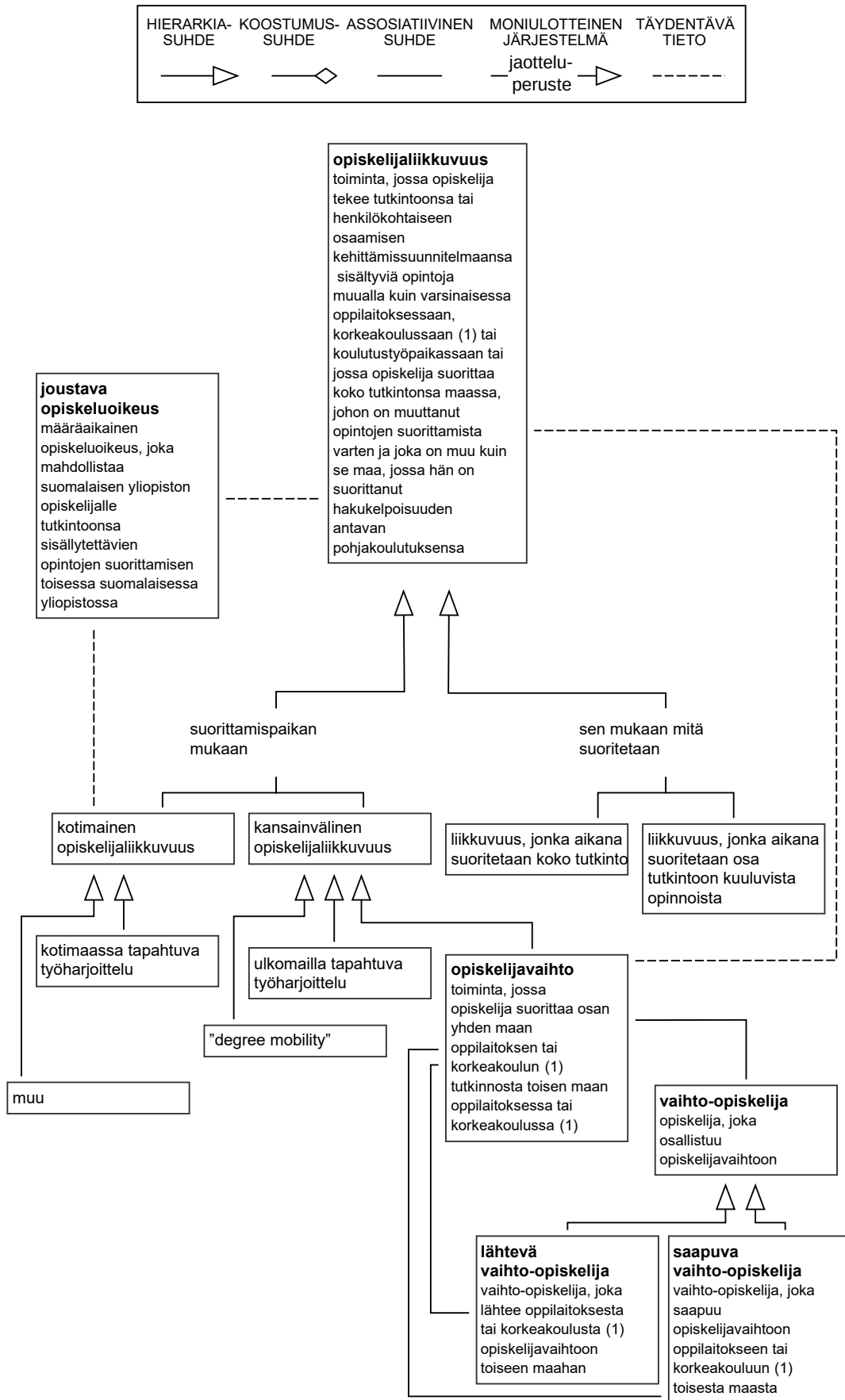
Osaamisen hankkiminen ulkomailla voi tapahtua *koulutussopimuksen* perusteella tai muulla sovitulla tavalla, kuten *opiskelijavaihdossa*.

Tietojärjestelmissä oletuksena on, että osaamisen hankkiminen tapahtuu kotimaassa, ja tämän vuoksi tietojärjestelmissä rajataan erikseen ainoastaan ne tapaukset, joissa osaamisen hankkiminen tapahtuu ulkomailla.

Käsitteen tunnus: c1729

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019



Käsittekaavio 73. Opiskelijaliikkuvuus.

6.12 Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu

632

työelämään tutustumisjakso;

TET-jakso

sv praktisk arbetslivsorientering;
prao

en work experience learning period
not: period of work experience

määritelmä

[perusopetukseen](#) kuuluva jakso, jonka aikana [oppilas](#) tutustuu työelämään ja ammatteihin aidossa työympäristössä

huomautus

Työelämään tutustumisjakso kuuluu [oppilaanohjaukseen](#). Työelämään tutustumisjakso on viikon tai kahden viikon mittainen.

Käsitteen tunnus: c536

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

633

työharjoittelu (1) <korkeakoulut>;

korkeakouluharjoittelu <korkeakoulut>;

työssäoppiminen <vapaa sivistystyö>;

~ koulutussopimukseen perustuva koulutus <ammattillinen koulutus>

sv arbetspraktik <korkeakoulut>;
praktik <korkeakoulut>;
högskolepraktik <korkeakouluharjoittelu>;
inlärnning i arbetet <ammattillinen koulutus>

en traineeship <korkeakoulut>;
placement;
traineeship for university students <yliopistojen korkeakouluharjoittelu>;
internship /US/ <korkeakoulut, erityisesti lääketiede ja eläinlääketiede>;
on-the-job learning <ammattillinen koulutus>;
on-the-job training <ammattillinen koulutus>;
job placement;
work-study (?)

määritelmä

tavoitteellinen [oppiminen](#), joka tapahtuu työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

[Ammattikorkeakouluissa](#) ja [yliopistoissa](#) käytetään termejä työharjoittelu ja korkeakouluharjoittelu.

Käsitteen tunnus: c1465

Luokka: <yleinen/yhteinen>?, <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

634

kliininen harjoittelu

sv klinisk praktik

en clinical training

määritelmä

lääketieteen tai terveysalan [korkeakoulututkintoon](#) johtavan [koulutuksen \(2\)](#) tai erikoislääkärikoulutuksen aikana aidossa toimintaympäristössä tapahtuva harjoittelu

huomautus

Käsitteen tunnus: c1033

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

635

**auskultointi (1);
tuomioistuinharjoittelu**

sv auskultering
en court training

määritelmä

oikeustieteen *ylemmän korkeakoulututkinnon* jälkeen tuomioistuimessa suoritettavissa oleva harjoittelu

huomautus

Auskultointi (1) pätevöittää varatuomariksi, ja siinä perehdytään käräjäoikeuden, hovioikeuden ja hallinto-oikeuden lainkäyttötehtäviin.

Käsitteen tunnus: c538

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)

636

opetusharjoittelu

ei: auskultointi (2) (vanhentunut)

sv undervisningspraktik
en teaching practice
not: teacher training

määritelmä

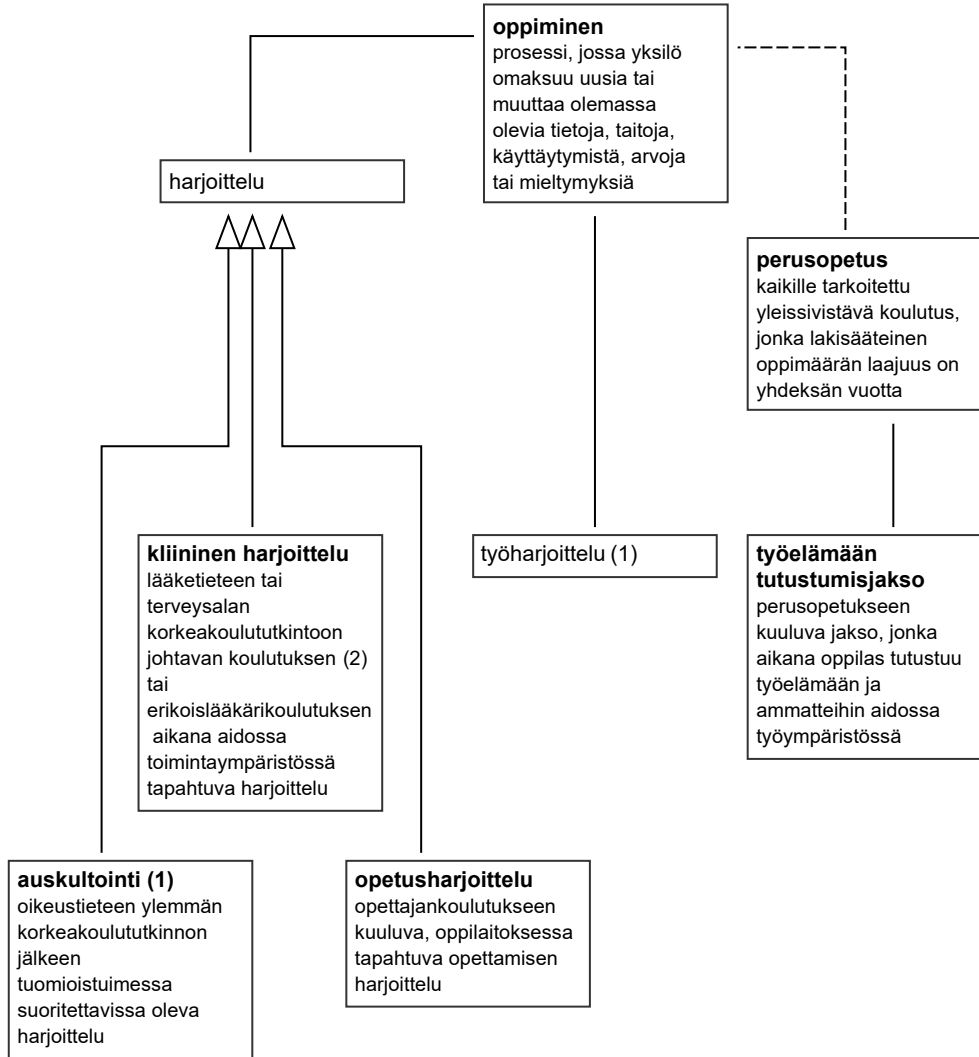
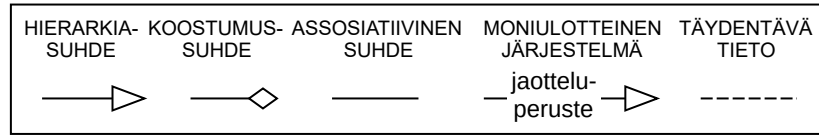
opettajankoulutukseen kuuluva, *oppilaitoksessa* tapahtuva *opettamisen* harjoittelu

huomautus

Käsitteen tunnus: c904

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu](#)



Käsitekaavio 74. Työelämään tutustuminen ja työharjoittelu.

6.13 Oppilaan suoritukset, arvosanat ja näytöt

6.13.1 Todistus

637

todistus (2)

määritelmä

jonkin seikan todistava asiakirja

huomautus

Käsite todistus (2) toimii OKSA-sanastossa yläkäsitteenä niin *koulutusjärjestelmään kuuluvaan koulutukseen liittyville todistuksille* (todistus (1)) kuin myös *koulutusjärjestelmän* ulkopuoliseen *koulutukseen (1)* liittyville todistuksille. Todistus (2) -käsitteen alakäsitteitä ovat myös esimerkiksi työtodistus ja pätevyystodistus, mutta niitä ei ole määritelyssä tässä sanastossa.

Käsitteen tunnus: c1867

Käsittekaavio: [Todistus](#)

638

**koulutusjärjestelmään kuuluvaan koulutukseen liittyvä todistus;
todistus (1)**

sv betyg *n* <arvioinnin sisältävä todistus>;
intyg *n* <todistus ilman arviointia>

en certificate (3);
diploma (2);
report card;
~ licence

määritelmä

koulutusjärjestelmään kuuluvaan *opetukseen (1)* ja *koulutukseen (1)* liittyvä asiakirja, joka todistaa tällaiseen *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (1)* osallistumisesta, *koulutuksen (2)*, *tutkinnon*, *oppimäärän* tai *näytön* suorittamisesta, *oppimisen* tai opintojen etenemisestä tai muusta *oppijan* koulutusjärjestelmään kuuluvaan koulutusprosessiin liittyvästä tapahtumasta tai seikasta

huomautus

Esiopetuksessa käytettävä todistustyyppi on *lukuvuoden* päätteeksi annettava esiopetuksen *osallistumistodistus*.

Perusopetuksessa käytettävät todistustyyppit ovat *lukuvuositolistus*, *välitolistus*, *päättötodistus* ja *erotodistus* sekä *erityiseen tutkintoon* liittyvät *todistukset (2)* eli *todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta*, *todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä* ja *todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta*.

Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa annettavat todistustyyppit ovat *todistus suoritetuista koulutuksen osista (2)* ja *todistus suoritetuista opinnoista (1)*.

Ammatillisessa koulutuksessa todistustyyppit ovat *tutkintotodistus*, *todistus suoritetuista tutkinnon osista*, *todistus suoritetusta työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta*, *todistus suoritetuista koulutuksen osista (1)* ja *todistus koulutukseen osallistumisesta* (yhtäältä *tutkintokoulutukseen* ja toisaalta *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen osallistumisesta*). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa voidaan antaa *todistus osaamisesta*.

Lukiokoulutuksessa käytettävät todistustyyppit ovat *päättötodistus*, *todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta* ja *erotodistus*. Päättötodistukseen voi sisältyä liitteinä muita todistuksia (2).

Korkeakouluissa (1) käytettäviin todistustyyppihin kuuluu muuten muassa *tutkintotodistus*.

Lisäksi korkeakouluissa (1) annetaan todistuksia (2) esimerkiksi *erikoistumiskoulutuksen* suorittamisesta. Korkeakoulun (1) *opiskelijalle* voidaan antaa todistus suoritetuista opinnoista myös *opiskelun* kestäessä. *Yliopistojen* ja *ammattikorkeakoulujen* todistuksista säädetään asetuksissa 794/2004 ja 1129/2014.

Vapaassa sivistystyössä yleisimmin käytettävä todistustyyppi on *osallistumistodistus*. Toinen vapaassa sivistystyössä käytettävä todistustyyppi on todistus opiskelijan osaamisesta.

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatussa vapaan sivistystyön *koulutuksessa (2)* annetaan todistus (1), jonka tiedoista määrätään Opetushallituksen antamissa *opetussuunnitelman perusteissa*. Jos kansanopiston oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen (2) *opiskelija* eroaa tai keskeyttää koulutuksen (2) suorittamisen, ylläpitäjän tulee opiskelijan pyynnöstä antaa hänelle *todistus suoritetuista opinnoista (2)*.

Käsitteen tunnus: c1386

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: [Todistus](#) ja [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

639

päättötodistus

ei: päästötodistus (vanhentunut)

sv avgångsbetyg *n*

en school-leaving certificate

määritelmä

todistus (1) tietyn **koulutuksen (2)** koko **oppimäärän** suorittamisesta

huomautus

Käsite päättötodistus on käytössä mm. **perusopetuksessa**, **lukiokoulutuksessa** sekä **taiteen perusopetuksessa** (kuten musiikki- ja tanssiopistoissa).

Käsitteelle päättötodistus ei löydy englanninkielistä vastinetta, vaan englanninkielisen vastineen valinta riippuu siitä, minkä **koulutuksen (2)** tai **oppimäärän** suorittamisesta todistus (1) annetaan.

Ks. myös **perusopetuksen päättötodistus**, **lukion päättötodistus**.

Käsitteen tunnus: c539

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: [Todistus](#) ja [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

640

<lukiokoulutus, tutkintokoulutukseen valmentava koulutus>

todistus suoritetuista opinnoista (1)

sv betyg *n* över slutförda studier <lukiokoulutus>

en transcript of completed studies <lukiokoulutus>;

> transcript of completed study units <lukiokoulutus: opintojaksoista>

määritelmä

todistus (1), jossa on tieto **oppilaan** tai **opiskelijan opintosuorituksista**

huomautus

Suoritetuista opinnoista voidaan antaa todistus (1) opintojen aikana tai keskeytyneen **koulutuksen (2)** jälkeen.

Kun **tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen** opiskelija päättää koulutuksen (2) suorittamisen, hän saa **todistuksen suoritetuista koulutuksen osista (2)**. Tämän lisäksi opiskelija saa erillisen todistuksen (1) koulutuksen (2) aikana suoritetuista **perusopetuksen**, **lukiokoulutuksen** tai **ammattillisen koulutuksen** opinnoista.

Lukiokoulutuksessa todistus suoritetuista opinnoista (1) ei kuulu lukiokoulutuksen **opetussuunnitelman perusteissa** lueteltuihin todistustyyppisiin, mutta lukiokoulutuksessa voidaan antaa todistus suoritetuista opinnoista (1) esimerkiksi jos opiskelija opiskeluaikanaan tarvitsee todisteen opiskelijastatuksestaan.

transcript of completed studies / transcript of completed study units: **Lukiokoulutuksessa** englanninkielinen termi transcript of completed studies on suositettavampi (kuin transcript of completed study units), sillä opintosuoritukset eivät välttämättä ole **opintojaksoja**.

Vrt. **ammattillisen koulutuksen** käsitteet **todistus suoritetuista tutkinnon osista** ja **todistus suoritetuista koulutuksen osista (1)**.

Vrt. **opintosuoritusote**, **erotodistus**.

Käsitteen tunnus: c546

Luokka: <lukiokoulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsitekaavio: [Todistus](#)

641

opintosuoritusote;
opintorekisteriote;
ote opintosuoritusrekisteristä

sv studieprestationsutdrag *n*;
utdrag över studieprestationer
en transcript of study records

määritelmä

koulutustoimijan antama asiakirja, jossa on tieto *opiskelijan* rekisteröidyistä *opintosuorituksista*

huomautus

Lukiokoulutuksessa käsite opintosuoritusote on käytössä, mutta siitä ei ole säädetty lukiolainsäädännössä.

Kun *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija* päättää *koulutuksen (2)* suorittamisen, hän saa *todistuksen suoritetuista koulutuksen osista (2)*. Lisäksi opiskelija saa erillisen *todistuksen (1)* koulutuksen (2) aikana suoritetuista *perusopetuksen, lukiokoulutuksen* tai *ammattillisen koulutuksen* opinnoista; näistä ammattillisen koulutuksen opinnot ilmenevät opintosuoritusotteelta.

Korkeakouluiissa (1): Tarvitessaan todisteen opintosuorituksistaan opiskelija voi ladata *korkeakoulun (1)* tietojärjestelmästä epävirallisen sähköisen opintosuoritusotteen tai tilata virallisen, allekirjoituksella ja korkeakoulun (1) leimoilla varmennetun opintosuoritusotteen.

Vrt. *todistus suoritetuista opinnoista (1)* ja *erotodistus*.

Käsitteen tunnus: c1625

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>

Käsitekaavio: [Todistus](#)

642

todistus suoritetuista tutkinnon osista;
todistus tutkinnon osan suorituksesta

sv betyg *n* över avlagda examensdelar;
betyg *n* över avlagd examensdel
en certificate of completed qualification units

määritelmä

todistus (1), jonka *koulutuksen järjestäjä* antaa *opiskelijalle ammattillisen tutkinnon osan* tai osien suorittamisesta

huomautus

Ennen ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantuloa todistuksen suoritetuista tutkinnon osista antoi *tutkinnon suorittajalle tutkintotoimikunta*.

Vrt. *todistus suoritetuista koulutuksen osista (1)* sekä *todistus suoritetuista opinnoista (1)*.

Käsitteen tunnus: c547

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Todistus](#)

643

<työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus>

todistus suoritetuista koulutuksen osista (1)

määritelmä

todistus (1), jonka *koulutuksen järjestäjä* antaa *opiskelijalle työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* osan tai osien suorittamisesta

huomautus

Koulutuksen järjestäjän tulee antaa työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen opiskelijalle todistus suoritetuista koulutuksen osista (1), jos opiskelija on *katsottu eronneeksi*. Koulutuksen järjestäjän tulee antaa todistus suoritetuista koulutuksen osista (1) myös opiskelijan pyynnöstä.

Vrt. *todistus suoritetuista työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta*.

Käsitteen tunnus: c1682

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Todistus](#)

644

todistus suoritetusta koulutuksesta;

> **todistus suoritetusta työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta** <ammattillinen koulutus>;

> **todistus suoritetuista koulutuksen osista (2)** <tutkintokoulutukseen valmentava koulutus>

sv betyg *n* över slutförd utbildning

en certificate of completed education and training;

> certificate of completed preparatory education and training for work and independent living (?)

<todistus suoritetusta työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta>

määritelmä

todistus (1), joka annetaan *tutkintoon* johtamattoman *koulutuksen (2)* suorittamisesta

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän tulee antaa *opiskelijalle* todistus suoritetusta työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta, kun *työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus* on suoritettu.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestäjän tulee antaa opiskelijalle todistus suoritetuista koulutuksen osista, kun *opiskelija* päättää tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen suorittamisen. Koulutuksen järjestäjän tulee antaa todistus suoritetuista koulutuksen osista opiskelijan pyynnöstä myös muulloin.

Korkeakoulujen (1) puolelta esimerkki tutkintoon johtamattomasta koulutuksesta (2), josta saa todistuksen, ovat *yliopistossa* suoritettavat erilliset *opettajan* pedagogiset opinnot.

Vrt. *tutkintokoulutuksesta* annettava *tutkintotodistus*.

Käsitteen tunnus: c545

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <koulutuspolun nivelvaiheen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Todistus](#)

645

tutkintotodistus

sv examensbetyg *n*

en qualification certificate <ammattillinen koulutus>;

degree certificate <korkeakoulut>;

degree diploma <korkeakoulut>;

< certificate (2)

määritelmä

suoritetusta *tutkinnosta* annettava *todistus (1)*

huomautus

Tutkintotodistus on käsitteenä käytössä *lukiokoulutuksessa*, *ammatillisessa koulutuksessa* ja *korkeakouluissa (1)*. Lukiokoulutuksessa tutkintotodistuksena pidetään *ylioppilastutkintotodistusta*.

Tutkintotodistuksiin voidaan rinnastaa myös *perusopetuksen päättötodistus* ja *lukion päättötodistus*, mutta ne eivät ole tutkintotodistuksia, sillä *perusopetuksen* tai lukiokoulutuksen *oppimäärän* suorittamista ei tavata pitää tutkinnon suorittamisena.

certificate, diploma: Englannin termeillä certificate ja diploma viitataan todistuksen lisäksi joskus myös tutkintoon. Certificate viittaa myös muihin todistuksiin kuin tutkintotodistukseen, mutta sitä voidaan käyttää termin tutkintotodistus käännökseenä, kun kontekstista on muuten selvää, että kyseessä on tutkintotodistus (esim. käännettäessä tutkintotodistuksen otsikkoa).

Vrt. *todistus suoritetusta koulutuksesta*.

Käsitteen tunnus: c550

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: [Todistus](#), [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#), [Tutkintotodistus](#) ja [Tutkinto](#)

646

<ammattillinen koulutus>

**todistus opiskelijan osaamisesta;
todistus osaamisesta**

määritelmä

todistus (1), jonka *ammattillisen koulutuksen järjestäjä* antaa *ammattillisen perustutkinnon tutkintokoulutuksessa* olevalle *opiskelijalle*, jos *osaamisen arvioinnin mukauttamisen* tai *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamisen* vuoksi opiskelija ei ole saavuttanut keskeisiä *tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksia* ja *osaamistavoitteita (2)*

huomautus

Jos opiskelija ei ole saavuttanut tutkinnon osien keskeisiä ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita (2), *koulutuksen järjestäjä* ei saa antaa *tutkintotodistusta* tai *todistusta suoritetuista tutkinnon osista*. Tällöin koulutuksen järjestäjä antaa opiskelijalle todistuksen (1) siitä opiskelijan osaamisesta, jonka hän on osoittanut.

Käsitteen tunnus: c1687

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: [Todistus](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa](#)

647

osallistumistodistus;

> **esiopetuksen osallistumistodistus** <esiopetus>;

> **todistus tutkintokoulutukseen osallistumisesta** <ammattillinen koulutus>;

> **todistus valmentavaan koulutukseen osallistumisesta** <työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus>

sv intyg *n* över deltagande;

> intyg *n* över deltagande i förskoleundervisning <esiopetus>;

> intyg *n* över deltagande i examensutbildning <ammattillinen koulutus>

en certificate of participation <esiopetus, perusopetusta täydentävä opetus, perusopetukseen valmistava opetus>;

certificate of participation in VET <ammattillinen koulutus>;

> certificate of participation in education and training to complete a qualification <todistus

tutkintokoulutukseen osallistumisesta>;

> certificate of participation in preparatory education and training <todistus työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen osallistumisesta>

määritelmä

todistus (1) opetukseen (1) tai *koulutukseen (2)* osallistumisesta

huomautus

Esiopetuksessa lapsille voidaan antaa *lukuvuoden* päätteeksi esiopetuksen osallistumistodistus.

Perusopetuksessa oppilaalle annetaan *lukuvuoden* päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävään saamen kielen, romanikielen tai oppilaan oman äidinkielen opetukseen osallistumisesta.

Osallistumistodistus annetaan myös esimerkiksi *perusopetukseen valmistavaan opetukseen* osallistumisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa osallistumistodistus annetaan *muuhun ammatilliseen koulutukseen* osallistumisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa ovat käytössä myös käsitteet todistus *tutkintokoulutukseen* osallistumisesta ja todistus valmentavaan koulutukseen osallistumisesta; jälkimmäinen annetaan *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen* osallistumisesta.

Vapaassa sivistystyössä osallistumistodistus on yleisimmin käytettävä todistustyyppi.

Osallistumistodistuksessa kuvataan, millaiseen *koulutukseen (2) opiskelija* on osallistunut (esimerkiksi koulutuksen nimi tai aihe ja laajuus).

Osallistumistodistuksia voivat antaa myös *koulutusjärjestelmän* ulkopuoliset *koulutustoimijat*.

Käsitteen tunnus: c549

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Todistus](#)

648

osaamismerkki

en digital badge;
e-badge;
competence badge;
open badge <avoimen Open Badges -standardin mukainen termi>

määritelmä

digitaalisessa muodossa oleva visuaalinen *todistus (2)*, jolla myöntäjätaho todistaa, että henkilö on osallistunut *osaamista* tuottavaan toimintaan tai saavuttanut tietyt kriteerit täyttävän osaamisen

huomautus

Osaamismerkki koostuu kuvasta ja siihen liitetyistä metatiedoista. Metatietoja voivat olla esimerkiksi merkin nimi, kuvaus, osaamiskriteerit, myöntäjän tiedot ja merkin voimassaoloaika.

Määritelmässä mainittu osaaminen voi liittyä esimerkiksi tietoon, taitoon, *pätevyyteen*, rooliin, tehtävään tai asenteeseen.

Osaamismerkkin voi ansaita esimerkiksi osallistumalla *koulutukseen (2)*, työelämään, yhdistys- tai järjestötoimintaan, harrastustoimintaan tai vapaaehtoistyöhön. Joissakin tapauksissa saavutettu osaaminen tulee osoittaa kokeella osaamismerkkin saavuttamiseksi.

Osaamismerkkin voi myöntää *koulutusorganisaation* lisäksi esimerkiksi yritys, järjestö tai julkishallinto. Työelämässä osaamismerkkejä voidaan hyödyntää esimerkiksi työntekijöiden perehdyttämisessä, ja järjestötoiminnassa osaamismerkeillä voidaan edistää toimijoille karttuvan osaamisen tunnistamista ja tunnustamista.

Oppija voi linkittää osaamismerkkinsä esimerkiksi sähköiseen ansioluetteloonsa tai sosiaalisen median sivustolle.

open badge: Open Badges on avoin kansainvälinen standardi sähköisen osaamismerkkin kuvaamiseksi tietojärjestelmissä. Standardissa käytettyä termiä open badge käytetään myös osaamismerkkin englanninkielisenä yleisnimityksenä.

Käsitteen tunnus: c1818

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: [Todistus](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#)

649

kielitodistus

sv språkintyg *n*;
> intyg *n* över avlagd allmän språkexamen <yleisestä kielitutkinnosta>
en certificate of language proficiency;
language proficiency certificate

määritelmä

todistus (2), joka osoittaa henkilön osaavan tiettyä kieltä määrätyllä tasolla

huomautus

Kielitodistuksia myöntävät niin *koulutusjärjestelmään* kuuluvat toimijat kuin koulutusjärjestelmän ulkopuolisetkin toimijat.

Käsitteen tunnus: c559

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Todistus](#)

650

osaamistodistus

en certificate of competence (?)

määritelmä

todistus (2), joka osoittaa todeksi lyhytkestoisen **koulutuksen (2)** avulla tai työelämässä tai vapaa-ajan toiminnassa saavutetun **osaamisen**

huomautus

Osaamistodistuksena voi toimia lyhytkestoisen **koulutuksen (2)**, kuten **opintojakson** tai opintojakson osan, suorittamisesta myönnetty todistus (2), tai työtodistus. Myös pätevyystodistus voi toimia samalla osaamistodistuksena.

Esimerkki osaamistodistuksesta voi olla **ammattikorkeakoulussa** verstaatin työkoneiden käyttöön perehdyttävän **opintojakson** suorittamisesta myönnettävä todistus (2).

Osaamistodistuksia on eriluonteisia. Esimerkiksi monet luvat, kuten ajolupa tai lupa henkilönostimen käyttöön rakennustyömaalla, toimivat samalla myös osaamistodistuksina.

Osaamistodistuksina toimivien asiakirjojen nimitykset vaihtelevat; nimityksiä voivat olla esimerkiksi todistus, diplomi, sertifikaatti, kortti (kuten tilityökortti) ja passi (kuten hygieniapassi). Myös **osaamismerkkiä** voidaan pitää yhdeksäntyyppisenä osaamistodistuksena.

Osaamistodistuksina pidettäviä todistuksia (2) myöntävät niin **koulutusjärjestelmään** kuuluvat toimijat kuin koulutusjärjestelmän ulkopuolisetkin toimijat.

Käsitteen tunnus: c1829

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Todistus](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#)

651

välitodistus

sv mellanbetyg *n*
en interim certificate;
interim report card
not: intermediate report

määritelmä

[perusopetuksessa lukuvuoden](#) aikana, muulloin kuin lopussa, annettava [todistus \(1\)](#)

huomautus

[Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden](#) mukaan lukuvuoden aikana voidaan antaa välitodistuksia [opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa](#) päätettävällä tavalla.

Välitodistuksen sisällöstä määrätään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa.

Vrt. [lukuvuositodistus](#) sekä mm. [lukiokoulutuksessa](#) käytettävä käsite [opintosuoritusote](#).

Käsitteen tunnus: c558

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

652

lukuvuositodistus

sv läsårsbetyg *n*
en end of school year certificate;
end of school year report card
not: school year report

määritelmä

[perusopetuksessa lukuvuoden](#) päättyessä annettava [todistus \(1\)](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c557

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

653

perusopetuksen päättötodistus

sv avgångsbetyg *n* från den grundläggande utbildningen
en primary and lower secondary education certificate
not: basic education certificate (obsolete);
final certificate

määritelmä

[päättötodistus perusopetuksen](#) koko [oppimäärän](#) suorittamisesta

huomautus

basic education certificate: Suomalaista [koulutusjärjestelmää](#) tuntematon vastaanottaja saattaa ymmärtää ilmaisun basic education virheellisesti, katso tarkemmin käsitteen [perusopetus](#) kohdalta.

Käsitteen tunnus: c540

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

654

lukion päättötodistus

sv avgångsbetyg *n* från gymnasiet
en general upper secondary education certificate
not: high school diploma /US/

määritelmä

päättötodistus lukiokoulutuksen koko **oppimäärän** suorittamisesta

huomautus

Amerikanenglannin termi high school diploma viittaa suunnilleen Suomen lukion päättötodistusta vastaavaan käsitteeseen Yhdysvalloissa. Termiä ei kuitenkaan voi käyttää suomalaisesta lukion päättötodistuksesta.

Ks. myös **lukio (1)**.

Käsitteen tunnus: c541

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#) ja [Tutkintotodistus](#)

655

todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta

sv betyg *n* i en ämneslärokurs i den grundläggande utbildningen
en certificate for the completion of a primary and lower secondary education subject syllabus
not: certificate for the completion of a basic education subject syllabus (obsolete)

määritelmä

todistus (1) perusopetuksen jonkin **oppiaineen oppimäärän** suorittamisesta

huomautus

certificate for the completion of a basic education subject syllabus: Suomalaista **koulutusjärjestelmää** tuntematon vastaanottaja saattaa ymmärtää ilmaisun basic education virheellisesti, katso tarkemmin käsitteen **perusopetus** kohdalta.

Käsitteen tunnus: c542

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

656

todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä

sv betyg *n* över delvis fullgjord lärokurs i den grundläggande utbildningen
en certificate for the partial completion of the primary and lower secondary education syllabus
not: certificate for the partial completion of the basic education syllabus (obsolete)

määritelmä

todistus (1) perusopetuksen oppimäärän osan suorittamisesta

huomautus

Todistus voidaan antaa esimerkiksi yhden **vuosiluokan (1)** oppimäärän suorittamisesta.

certificate for the partial completion of the basic education syllabus: Suomalaista **koulutusjärjestelmää** tuntematon vastaanottaja saattaa ymmärtää ilmaisun basic education virheellisesti, katso tarkemmin käsitteen **perusopetus** kohdalta.

Käsitteen tunnus: c543

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

657

todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

- sv betyg *n* över fullgjord lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen;
betyg *n* över slutförd lärokurs i alla ämnen i den grundläggande utbildningen
- en certificate for the completion of the entire primary and lower secondary education syllabus
not: certificate for the completion of the basic education syllabus (obsolete);
certificate of completion of the basic education syllabus (obsolete)

määritelmä

todistus (1) perusopetuksen koko *oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

certificate for the completion of the basic education syllabus: Suomalaista *koulutusjärjestelmää* tuntematon vastaanottaja saattaa ymmärtää ilmaisun basic education virheellisesti, katso tarkemmin käsitteen *perusopetus* kohdalta.

Käsitteen tunnus: c544

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

658

todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta

- sv betyg *n* över en slutförd lärokurs i ett läroämne inom gymnasieutbildningen
- en certificate for completion of a subject syllabus

määritelmä

todistus (1) lukiokoulutuksen jonkin *oppiaineen oppimäärän* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c887

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

659

<lukiokoulutus>

todistus suullisesta kielitaidosta;

todistus suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta

- sv intyg *n* över muntlig språkfärdighet
- en certificate of oral skills

määritelmä

todistus (1), joka annetaan *lukion päättötodistuksen* liitteenä kielen suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1057

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

660

lukiodiplomitodistus

- en certificate of a general upper secondary school diploma

määritelmä

todistus (1), joka annetaan *lukion päättötodistuksen* liitteenä *lukiodiplomin* suorittamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1678

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)

661

puheviestintätaitojen päättökokeen todistus;

puhvi-todistus <arkikielessä>

en certificate of final examination for oral communications skills
not: certificate for puhvi test;
puhvi certificate

määritelmä

todistus (1), joka annetaan *lukiokoulutuksen* aikana puheviestintätaitojen päättökokeen suorittamisesta

huomautus

Puheviestintätaitojen päättökoe (engl. final examination for oral communications skills) on Opetushallituksen vuosittain lukiolaisille ja *ammattillisen peruskoulutuksen opiskelijoille* laatima koe, jossa arvioidaan opiskelijan puhe- ja vuorovaikutustaitoja. Kokeen järjestämisestä päätetään paikallisesti.

certificate for puhvi test; puhvi certificate: Näitä termimuotoja ei tulisi käyttää, sillä englannin kielen termissä ei pitäisi käyttää suomenkielistä lyhennettä.

Käsitteen tunnus: c1680

Luokka: <lukiokoulutus>

662

erotodistus <perusopetus, lukiokoulutus>;

> todistus lukiosta eroamisesta <lukiokoulutus>;

> todistus suoritetuista opinnoista (2) <lukiolaissa 714/2018 ja kansanopistojen oppivelvollisille suunnatussa vapaan sivistystyön koulutuksessa>

sv skiljebetyg *n*;
intyg *n* över avlagda studier <vapaassa sivistystyössä: todistus suoritetuista opinnoista>

en certificate of school discontinuation <perusopetus>;
certificate of termination of studies <oppivelvollisuuden piiriin kuulumaton lukiokoulutus>
rather than: > proof of completed study units <lukiokoulutus>
not: certificate of resignation;
> certificate of resignation from general upper secondary school <lukiokoulutus>

määritelmä

todistus (1), josta ilmenevät todistuksen antamisajankohtaan mennessä suoritettut opinnot ja joka annetaan *perusopetuksen oppilaalle*, joka vaihtaa toisen *opetuksen järjestäjän peruskouluun (1)*, eroaa koulusta kesken perusopetuksen *oppimäärän* suorittamista tai ei ole saanut *oppivelvollisuutta* suoritetuksi oppivelvollisuusiän aikana, taikka *lukiokoulutuksen opiskelijalle*, joka eroaa *lukiosta (1)* ennen lukiokoulutuksen koko oppimäärän suorittamista tai jonka *opiskeluoikeus* on päättynyt kesken lukiokoulutuksen, taikka *kansanopiston oppivelvollisille* suunnatun *vapaan sivistystyön koulutuksen* opiskelijalle, joka eroaa tai keskeyttää *koulutuksen (2)* suorittamisen

huomautus

Perusopetuksen erotodistuksesta säädetään perusopetusasetuksessa (852/1998). Perusopetusasetuksen mukaan erotodistus annetaan kesken perusopetuksen oppimäärän suorittamista koulusta eroavalle oppilaalle.

Myös perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* määrätään erotodistuksesta. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan tilanteita, joissa erotodistus annetaan, ovat perusopetusasetuksen (852/1998) mukaisen tilanteen lisäksi se, että oppilas vaihtaa toisen opetuksen järjestäjän peruskouluun (1) ja se, ettei oppilas ole saanut oppivelvollisuutta suoritetuksi oppivelvollisuutensa aikana.

Lukiokoulutuksen erotodistuksesta säädetään lukioasetuksessa (810/1998).

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatussa *vapaan sivistystyön koulutuksessa* annettavasta, suoritettuja opintoja koskevasta todistuksesta ("todistus suoritetuista opinnoista") säädetään laissa vapaasta sivistystyöstä (632/1998).

certificate of resignation; certificate of resignation from general upper secondary school:

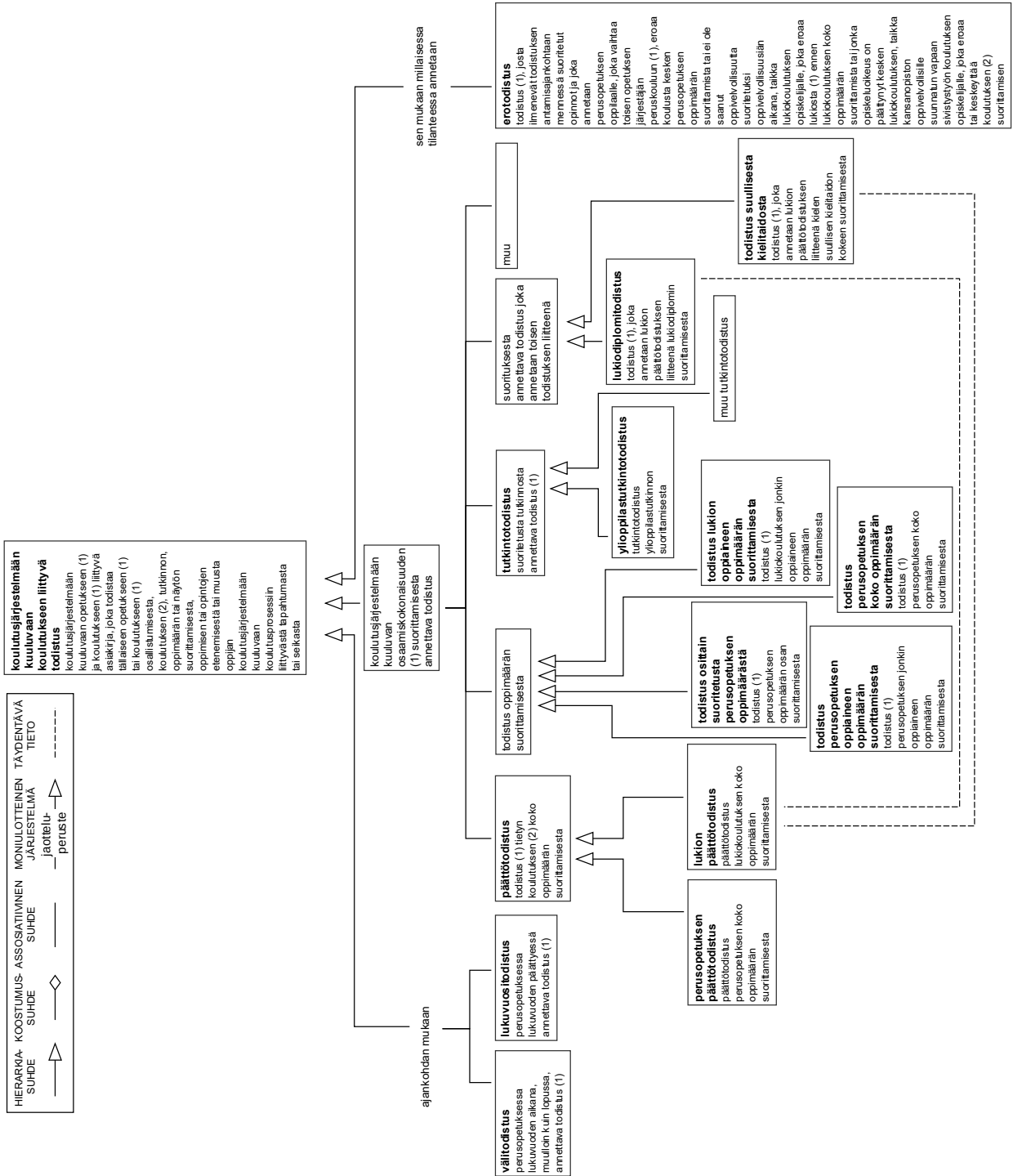
Erotodistuksen vastineena ei pitäisi käyttää sanan "resignation" sisältäviä termejä, sillä verbi "resign" viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei *opiskelupaikan* jättämiseen, ja lisäksi 'resignation' tapahtuu aina henkilön omasta aloitteesta.

Ks. myös *eroamisesta ilmoittaminen*.

Käsitteen tunnus: c548

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset](#)



Käsitekaavio 76. Perusopetuksen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset.

663

ylioppilastutkintotodistus

sv studentexamensbetyg *n*
en matriculation examination certificate

määritelmä

[tutkintotodistus ylioppilastutkinnon](#) suorittamisesta

huomautus

Ks. myös [lukion päättötodistus](#).

Käsitteen tunnus: c551

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Hakukelpoisuus](#), [Perusopetukseen ja lukiokoulutukseen liittyvät todistukset ja Tutkintotodistus](#)

664

(vanhentunut)

ammattillisen peruskoulutuksen päättötodistus

sv avgångsbetyg *n* från grundläggande yrkesutbildningen (?)
en vocational upper secondary certificate

määritelmä

[ammattillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksen](#) osa, johon on merkitty tiedot kaikkien [ammattilliseen perustutkintoon](#) kuuluvien [tutkinnon osien](#) suorittamisesta

huomautus

Toisen osan ammattillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksesta muodostaa [näyttötodistus](#).

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c886

Käsittekaavio: [Hakukelpoisuus](#)

665

(vanhentunut)

näyttötodistus

sv yrkesprovsbetyg *n*
en certificate of skills demonstration

määritelmä

[ammattillisen peruskoulutuksen tutkintotodistuksen](#) osa, johon on merkitty [opiskelijan](#) hyväksytysti suorittamat [ammattiosaamisen näytöt](#)

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c552

Luokka: <ammattillinen koulutus>

666

(vanhentunut)

näyttötutkintotodistus

sv betyg *n* över fristående examen
en competence-based qualification;
certificate of skills demonstration

määritelmä

[tutkintotodistus ammattillisen tutkinnon](#) suorittamisesta [näyttötutkintona](#)

huomautus

Näyttötutkintotodistuksen voi saada [ammattillisen perustutkinnon](#), [ammattitutkinnon](#) tai [erikoisammattitutkinnon](#) suorittamisesta.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c553

Luokka: <ammattillinen koulutus>

667

(vanhentunut)

ammattikirja

sv yrkesbevis

en certificate of vocational skills

määritelmä

Opetushallituksen hyväksymä asiakirja, jonka voi saada *ammattillisen perustutkinnon*, *ammattitutkinnon* tai *erikoisammattitutkinnon* hyväksytysti suorittanut henkilö ja johon tehty merkintä *tutkinnosta* tai *tutkinnon osasta* on erilliseen todistukseen verrattava *todistus (1)* tutkinnon tai sen osan suorittamisesta

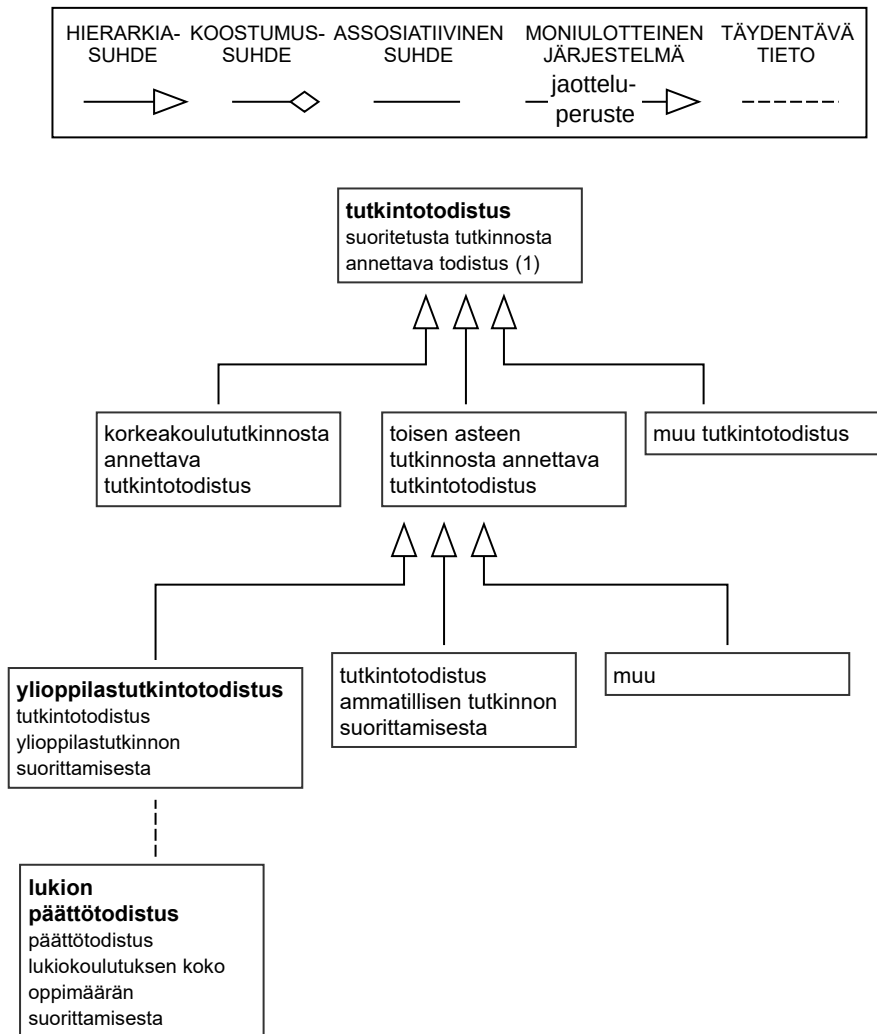
huomautus

Ammattikirjaan merkitään seuraavat tiedot: ammattikirjan haltija henkilötunnuksineen, suoritettut tutkinnot ja tutkinnon osat, muut *koulutukset (2)* ja *pätevyyydet* sekä työ- ja muut palvelussuhteet.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c554

Luokka: <ammatillinen koulutus>



Käsittekaavio 77. Tutkintotodistus.

6.13.2 Tutkinto

668

tutkinto

sv examen

en qualification (1);
degree (1) <korkeakoulut>;
< certificate (1) <sekä tutkinnosta että todistuksesta>;
< diploma (1) <sekä tutkinnosta että todistuksesta>;
~ studies (3) <tutkinnon edellytyksenä oleva koulutus (2)>

määritelmä

opetuksesta (1) vastaavan viranomaisen vahvistamien vaatimusten mukainen suoritus, josta tehdään hallintopäätös

huomautus

Tutkinnon saaminen edellyttää A) jonkin *koulutuksen (2)* suorittamista ja/tai B) osallistumista *tutkintotilaisuuteen* ja tilaisuudessa annetun suorituksen hyväksymistä. Esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto edellyttää tietyn koulutuksen (2) läpikäymistä, kun taas esimerkiksi *näyttö* edellyttää tutkintotilaisuuteen osallistumista ja tilaisuudessa annetun suorituksen hyväksymistä. *Ylioppilastutkinto* puolestaan edellyttää kumpaakin: A) *lukiokoulutuksen* suorittamista sekä B) tutkintotilaisuuteen osallistumista ja suorituksen hyväksymistä.

Se, mitä viranomaisen vahvistamien vaatimusten mukaisia suorituksia pidetään tutkintoina, perustuu osin konventioihin. Esimerkiksi *perusopetuksen* ja lukiokoulutuksen koko *oppimääriä* ei pidetä tutkintoina eikä niiden suorittamista tutkinnon suorittamisena.

certificate, diploma: Englannin termit certificate ja diploma viittaavat tutkinnon lisäksi todistukseen (ks. *tutkintotodistus*).

studies: Englanniksi suomen tutkinto-termin vastineena voidaan joissakin tilanteissa käyttää myös termiä studies. Tällöin on yleensä kyseessä terminologisesti epätäsmällinen kielenkäyttö, jossa suomen termillä tutkinto viitataan tutkinnon edellytyksenä olevaan *koulutukseen (2)*.

Käsitteen tunnus: c560

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: *Koulutusjärjestelmä, Tutkintorakenne, Tutkinnon rakenne (osien pakollisuuden mukaan), Osaamiskokonaisuuksia, Ammatillisten tutkintojen rakenne, Osaamistavoitteet, Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan, Tutkinto, Ulkomainen tutkinto, Aiemmat ammatilliset tutkinnot ja Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

669

tutkintonimike

- sv examensbenämning;
~ akademisk grad
en qualification title <toisen asteen koulutus>;
degree title <korkeakoulutus>

määritelmä

nimike, jota henkilö voi käyttää suorittuaan sen käyttöön oikeuttavan *tutkinnon*

huomautus

Ammatillisten perustutkintojen sekä *ammatti-* ja *erikoisammattitutkintojen* osalta tutkintonimikkeistä on 1.8.2015 lähtien päättänyt Opetushallitus.

Ammattikorkeakoulujen osalta tutkintonimikkeistä säädetään asetuksella (1129/2014).

Yliopistoissa tutkintonimikkeet on lueteltu tutkintoasetuksen (794/2004) liitteissä, eikä tutkintonimikkeiden säätely ole yhtä yksityiskohtaisella tasolla kuin ammattikorkeakouluissa. Esimerkkejä yliopistojen tutkintonimikkeistä ovat filosofian maisteri, tekniikan tohtori ja proviisori.

Epätäsmällisessä kielenkäytössä termiä tutkintonimike käytetään joskus myös viitattaessa tutkinnon nimeen. Tutkinnon nimi ja tutkintonimike ovat kuitenkin kaksi eri käsitettä. Esimerkki tutkinnon nimestä on "filosofian maisterin tutkinto" ja esimerkki tutkintonimikkeestä "filosofian maisteri".

Käsite tutkintonimike poikkeaa myös käsitteestä *oppiarvo*. Tutkintonimike annetaan automaattisesti, kun henkilö valmistuu. Oppiarvon myöntämisessä yliopistolla on puolestaan harkintavalta.

akademisk grad: Ruotsin termi akademisk grad ei viittaa tutkintonimikkeeseen eikä tutkintoon, vaan arvoon (esimerkiksi kunniatohtorin arvo).

Käsitteen tunnus: c588

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Tutkinto](#)

670

(vanhentunut)

perusasteen tutkinto

- sv examen på grundstadiet;
examen på grundnivå <Tilastokeskus>
en comprehensive school qualification;
basic education qualification

määritelmä

perusopetuksen oppimäärän mukainen *tutkinto*

huomautus

Käsite perusasteen tutkinto on ollut käytössä aiemmin muun muassa tilastoinnissa, mutta koska *perusopetuksen oppimäärää* ei pidetä *tutkintona*, käsitteen perusasteen tutkinto käyttöä ei harhaanjohtavuuden vuoksi enää suositella.

Käsitteen tunnus: c561

Luokka: <yleinen/yhteinen>

671

toisen asteen tutkinto

- sv examen på andra stadiet
en upper secondary qualification

määritelmä

toisen asteen koulutuksessa suoritettava *tutkinto*

huomautus

Toisen asteen tutkintoja ovat esimerkiksi *lukiokoulutuksen tutkinnot* (*ylioppilastutkinto*, *EB-tutkinto*, *IB-tutkinto*, *Reifeprüfung-tutkinto*) ja *ammattillinen tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c562

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: [Tutkinto](#), [Toisen asteen tutkinnot](#) ja [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

672

korkeakoulututkinto

sv högskoleexamen

en > university degree <yliopistotutkinto>;
> university of applied sciences degree <ammattikorkeakoulututkinto>;
academic degree;
degree (2)
rather than: higher education degree
not: polytechnic degree <ammattikorkeakoulututkinto> (obsolete)

määritelmä

toisen asteen tutkinnon jälkeen *korkeakoulussa (1)* suoritettava *tutkinto*

huomautus

Käsitteen tunnus: c573

Käsittekaaviot: [Opintokokonaisuus ja opintojakso](#), [Tutkinto](#), [Korkeakoulututkinto](#) ja [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

673

kielitutkinto

sv språkexamen

en language proficiency test (2)

määritelmä

kielitaidon osoittamiseen tarkoitettu *tutkinto*

huomautus

Kielitutkintoja ovat *yleiset kielitutkinnot* ja *valtionhallinnon kielitutkinto*.

Viranomaisten määrittelemien kielitutkintojen lisäksi on olemassa esimerkiksi kaupallisten tahojen järjestämiä kokeita, kuten TOEFL-kielikoe.

Käsitteen tunnus: c581

Käsittekaavio: [Tutkinto](#)

674

yleinen kielitutkinto

sv allmän språkexamen

en national certificate of language proficiency
not: national language examination

määritelmä

kielitaidon hankkimistavasta riippumaton, toiminnallisen kielitaidon osoittamiseksi järjestetty *kielitutkinto*

huomautus

Yleisellä kielitutkinnolla mitataan viestinnällistä kielitaitoa tehtävissä, joita aikuinen voi kohdata henkilökohtaisissa, julkisissa, *koulutukseen (1)* ja työhön liittyvissä kielenkäyttötilanteissa, joissa puhutaan, kuunnellaan, kirjoitetaan tai luetaan vierasta kieltä joko Suomessa tai ulkomilla. Yleisen kielitutkinnon voi suorittaa seuraavissa kielissä: englanti, espanja, italia, ranska, ruotsi, saame, saksa, suomi, venäjä (tilanne v. 2014).

Englannin sana examination viittaa koetilaisuuteen, joten termimuotoa national language examination ei suositella yleisen kielitutkinnon vastineeksi.

Käsitteen tunnus: c582

Käsittekaavio: [Tutkinto](#)

675

valtionhallinnon kielitutkinto

sv språkexamen för statsförvaltningen
en public administration language examination
rather than: > state administration language examination

määritelmä

julkishallinnon *henkilöstöltä* vaadittavan toisen kotimaisen kielen hallinnan osoittamiseen tarkoitettu *kielitutkinto*

huomautus

Laissa julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (424/2003) käsitteestä käytetään termiä valtionhallinnon kielitutkinto. Tutkintoa käytetään kuitenkin nykyisin paitsi valtion, myös esimerkiksi kuntien ja evankelis-luterilaisen kirkon palveluksessa olevalta henkilöstöltä vaadittavan kielitaidon osoittamiseen. Tässä mielessä termi on suppea.

Valtionhallinnon kielitutkinnosta suositellaan käyttämään englanninkielistä termiä public administration language examination mieluummin kuin termiä state administration language examination, sillä edellinen kattaa valtionhallinnon lisäksi muun julkishallinnon, kuten kunnallishallinnon ja kirkon. Termiä state administration language examination on kuitenkin käytetty lain 424/2003 englanninkielisessä käänöksessä.

Käsitteen tunnus: c583

Käsittekaavio: [Tutkinto](#)

676

auktorisoidun kääntäjän tutkinto

sv examen för auktoriserade translatorer
en examination for authorised translators;
authorised translators' examination

määritelmä

tutkinto, joka järjestetään auktorisoidun kääntäjän ammatinharjoittamisessa tarvittavan kieli-, kääntämis- ja muun taidon osoittamiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c584

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Tutkinto](#)

677

(vanhentunut)

opetussuunnitelmaperusteinen tutkinto

sv läroplansbaserad examen

määritelmä

opetussuunnitelmaan (2) perustuvana *koulutuksena (2)* suoritettava *tutkinto*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c589

678

(vanhentunut)

näyttötutkinto

sv fristående examen

en competence-based qualification;
competence-based vocational qualification for adults

määritelmä

ammattitaidon hankkimistavasta riippumaton *tutkinto*, jossa ammattitaito osoitetaan työtä tekemällä *tutkintotilaisuudessa*

huomautus

Näyttötutkintona on mahdollista suorittaa *ammattillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* tai *erikoisammattitutkinto*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c590

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

679

<perusopetus, lukiokoulutus>

erityinen tutkinto

sv särskild examen

en separate examination <perusopetus, lukiokoulutus>
not: special examination

määritelmä

tietojen ja taitojen hankkimistavasta riippumaton *tutkinto*, jossa osoitetaan tietojen ja taitojen vastaavan *perusopetuksen* tai *lukiokoulutuksen oppimäärää* tai jommankumman oppimäärän osaa

huomautus

Erityisestä tutkinnosta on säädetty perusopetuslaissa (628/1998) ja -asetuksessa (852/1998) sekä lukiolaissa (714/2018) ja -asetuksessa (810/1998).

Käsitteen tunnus: c580

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Tutkinto](#)

680

kaksoistutkinto

sv dubbelexamen

en ~ parallel studies to complete two or more qualifications <toisen asteen koulutus>;
> double degree <korkeakoulut>;
> dual degree <korkeakoulut>

määritelmä

koulutusorganisaatioiden väliseen sopimukseen perustuva kahden eri *tutkinnon* muodostama kokonaisuus

huomautus

Yleiskielessä sanalla kaksoistutkinto viitataan usein nimenomaan *ylioppilastutkinnosta* ja *ammattillisesta perustutkinnosta* muodostuvaan kokonaisuuteen. Lainsäädännöstä ei kuitenkaan löydy kaksoistutkinnolle tällaista määritelmää. Yleiskielen ilmaus kaksoistutkinto on tässä tapauksessa myös osin harhaanjohtava, sillä kyseessä on kaksi erillistä tutkintoa.

Korkeakouluissa (1) termillä kaksoistutkinto puolestaan tarkoitetaan useimmiten nimenomaan kansainvälistä kaksoistutkintoa eli kaksoistutkintoa, jonka *opiskelija* saa kahden eri maissa sijaitsevan korkeakoulun (1) opintojen suorittamisesta.

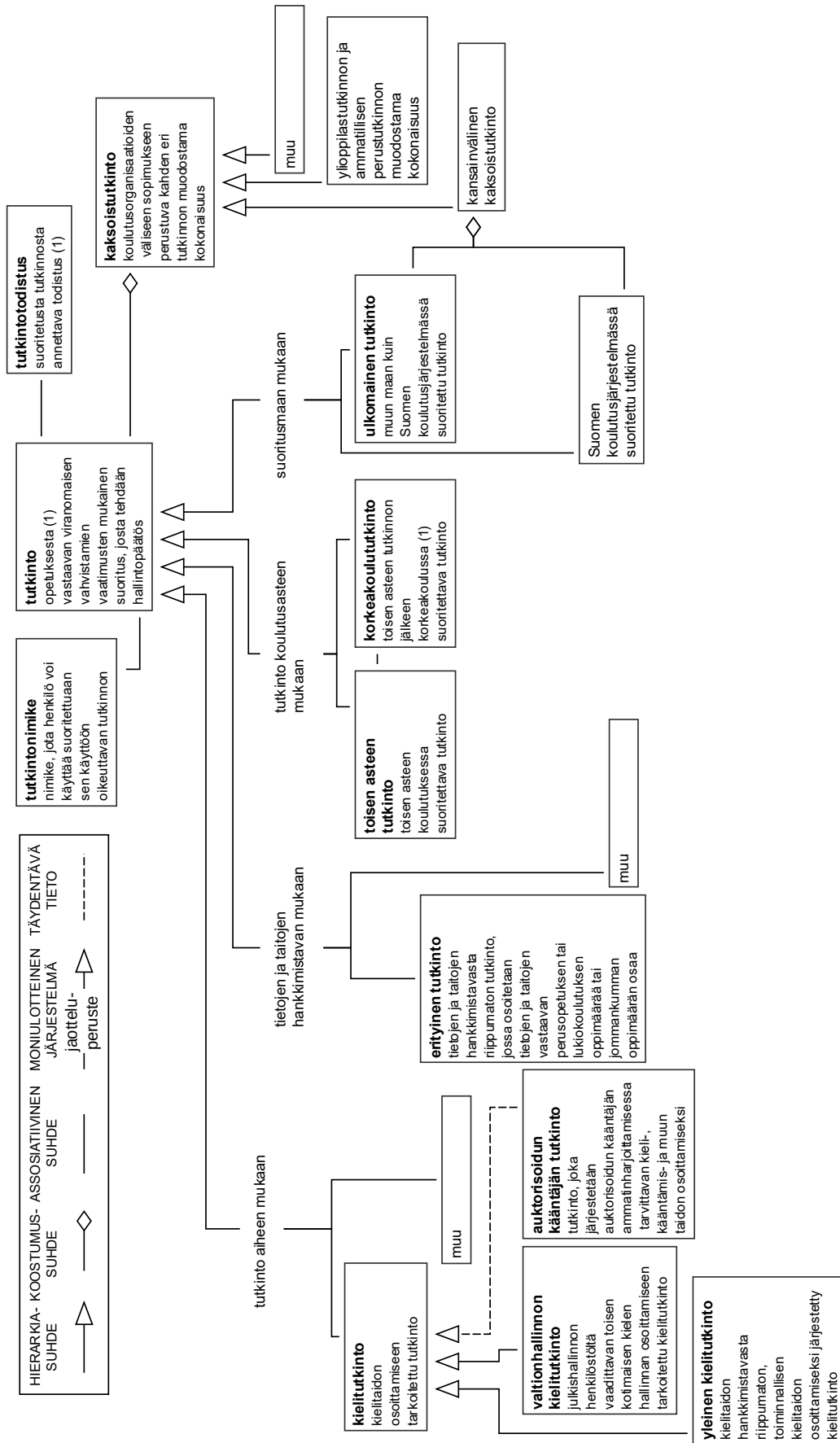
Vrt. myös termi kolmoistutkinto, jolla viitataan *lukiokoulutuksen oppimäärän*, *ylioppilastutkinnon* ja *ammattillisen perustutkinnon* muodostamaan kokonaisuuteen. Termi kolmoistutkinto ei esiinny lainsäädännössä, mutta sitä käytetään yleiskielessä. Termi on myös osin harhaanjohtava, sillä lukiokoulutuksen oppimäärä ei ole tutkinto.

Ks. myös *yhdistelmäopinnot*.

Käsitteen tunnus: c1038

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Tutkinto](#)



Käsitekaavio 78. Tutkinto.

6.13.2.1 Toisen asteen tutkinnot

681

lukiokoulutuksen tutkinto

sv gymnasieexamen

en general upper secondary qualification

määritelmä

[ylioppilastutkinto](#) tai [tutkinto](#), jonka suorittaminen tuottaa samat oikeudet kuin ylioppilastutkinnon suorittaminen

huomautus

Lukiokoulutuksen tutkinnot ovat [toisen asteen tutkintoja](#). Lukiokoulutuksen tutkinnot antavat keskenään yhteneväiset [jatko-opintokelpoisuudet \(1\)](#).

Lukiokoulutuksen tutkintoja ovat ylioppilastutkinnon lisäksi [EB-tutkinto](#), [IB-tutkinto](#), [Reifeprüfung-tutkinto](#) ja [DIA-tutkinto](#).

Käsitettä lukiokoulutuksen tutkinto käytetään tilastoissa.

Ruotsin termi gymnasieexamen pienellä alkukirjaimella kirjoitettuna viittaa tässä määriteltyyn käsitteeseen; isolla alkukirjaimella kirjoitettuna se viittaa ahvenanmaalaiseen tutkintoon ([Gymnasieexamen](#)). Myös Ruotsissa termi gymnasieexamen on käytössä merkityksessä 'lukiokoulutuksen tutkinto'.

Ks. myös [lukiokoulutus](#).

Käsitteen tunnus: c563

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

682

ylioppilastutkinto

sv studentexamen;

finländsk studentexamen

en matriculation examination;

Finnish matriculation examination;

national school-leaving examination <selittävä käännös>

määritelmä

[lukiokoulutuksen oppimäärän](#) mukainen valtakunnallinen yleissivistävä [tutkinto](#)

huomautus

Ylioppilastutkinto laaditaan valtakunnallisesti ja sen kokeet tarkastetaan keskitetysti yhtenäisin perustein. Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta. Kokeita järjestetään keväisin ja syksyisin. Kokelas saa suorittaa tutkinnon kerralla tai osina enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana.

finländsk studentexamen: Ruotsinruotsalaiselle yleisölle viestittäessä voi olla tarpeen käyttää pelkän termin "studentexamen" sijaan täsmentävää synonyymia "finländsk studentexamen", jottei käsite sekoittuisi Ruotsin studentexamen-käsitteeseen. Ruotsissa ei ole suomalaistyyppistä lukiokoulutuksesta erillistä ylioppilastutkintoa kokeineen, vaan kun [opiskelija](#) on suorittanut kaikki [lukiokoulutuksen kurssit \(1\)](#), hän saa ylioppilastutkinnon. Ruotsissa on erikseen vapaaehtoinen nk. högskoleprov, jota voidaan käyttää pyrittäessä [korkeakoulutukseen](#).

Käsitteen tunnus: c564

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Toisen asteen tutkinnot](#) ja [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

683

EB-tutkinto;

European Baccalaureate -tutkinto

- sv European Baccalaureate-examen;
Europaskolornas European Baccalaureate -examen;
EB-examen
- en European Baccalaureate diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>;
EB diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>;
~ European Baccalaureate certificate <päättötodistus>;
~ EB certificate <päättötodistus>;
< European Baccalaureate

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava *Eurooppa-koulujen tutkinto*, joka suoritetaan kaksivuotisen *lukiokoulutuksen* päätteeksi

huomautus

European Baccalaureate: Englannin termi European Baccalaureate viittaa paitsi EB-tutkintoon myös tämän *tutkinnon* suorittaneeseen henkilöön.

Käsitteen tunnus: c565

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

684

IB-tutkinto;

International Baccalaureate -tutkinto

- sv International Baccalaureate-examen;
IB-examen
- en International Baccalaureate diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>;
IB diploma <tutkinto ja tutkintotodistus>;
~ International Baccalaureate certificate <todistus osin suoritetusta IB-tutkinto-ohjelmasta>

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava kansainvälinen englanninkielinen *tutkinto*, johon johtavaa *opetusta (1)* annetaan Suomessa *erityisen koulutustehtävän* saaneissa *lukioissa (1)*

huomautus

Englannin termi International Baccalaureate viittaa paitsi IB-tutkintoon myös tämän *tutkinnon* suorittaneeseen henkilöön.

International Baccalaureate diploma, International Baccalaureate certificate:

Englanninkieliset termit International Baccalaureate diploma ja International Baccalaureate certificate viittaavat eri käsitteisiin. IB diploma annetaan *opiskelijalle*, joka suorittaa koko IB-tutkinto-ohjelman eli kuusi ainetta, kun taas IB certificate annetaan opiskelijalle, joka suorittaa ohjelman vain osittain (esimerkiksi viisi ainetta).

Käsitteen tunnus: c566

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

685

Reifeprüfung-tutkinto;

Abiturprüfung-tutkinto

- sv Reifeprüfung-examen;
RP-examen
- en Reifeprüfung diploma

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava Saksan ulkomaankouluissa suoritettava vanhempi *tutkinto*

huomautus

Suomessa Reifeprüfung -tutkinnon voi suorittaa Helsingin Saksalaisessa koulussa, jossa *koulutusorganisaation opetuskieli* on saksa.

Reifeprüfung-tutkinnon korvaa kevästä 2019 lukien *DIA-tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c567

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

686

**DIA-tutkinto;
Deutsche Internationale Abitur -tutkinto**

sv Deutsche Internationale Abitur-examen;
DIA-examen
en German International Abitur Diploma

määritelmä

suomalaista *ylioppilastutkintoa* vastaava Saksan ulkomaankouluissa suoritettava uusi *tutkinto*, joka korvaa *Reifeprüfung-tutkinnon*

huomautus

Suomessa DIA-tutkinnon voi suorittaa Helsingin Saksalaisessa koulussa, jossa *koulutusorganisaation opetuskieli* on saksa. DIA-tutkintoon tähtäävä *koulutus (2)* on alkanut lukuvuonna 2016–2017.

DIA-tutkinto korvaa *Reifeprüfung-tutkinnon* keväästä 2019 lukien.

Käsitteen tunnus: c1498

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

687

Gymnasieexamen

sv Gymnasieexamen
en Gymnasieexamen diploma;
general upper secondary school Gymnasieexamen diploma
not: Gymnasieexamen high school diploma

määritelmä

ahvenanmaalaisen Ålands lyceum -lukion myöntämä *tutkinto*, joka yhdessä kansallisen *ylioppilastutkinnon* kanssa muodostaa yleissivistävän *lukiokoulutuksen tutkinnon*, tai Ålands yrkesgymnasium -ammattilukion myöntämä tutkinto, joka yhdessä *opiskelijan* suorittamien *ammattilliseen tutkintoon* sisältyvien *näyttöjen* kanssa muodostaa ammattisuuntautuneen lukiokoulutuksen tutkinnon

huomautus

Opiskelija voi käyttää Gymnasieexamen-tutkinnosta saamaansa *todistusta (1)* (gymnasieexamensbetyg) esimerkiksi hakeutuessaan opiskelemaan Ruotsiin.

Käsitteen tunnus: c568

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

688

ammattillinen tutkinto

sv yrkesinriktad examen
en vocational qualification

määritelmä

ammattillisen osaamisen kohottamiseen ja ylläpitämiseen sekä ammattitaidon osoittamiseen tarkoitettu *tutkinto*

huomautus

Ammattillisia tutkintoja ovat *ammattillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* ja *erikoisammattitutkinto*.

Käsitteen tunnus: c569

Käsitekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Ammatillisten tutkintojen rakenne](#), [Osaamistavoitteet](#), [Toisen asteen tutkinnot](#) ja [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

689

ammattillinen perustutkinto

sv yrkesinriktad grundexamen

en initial vocational qualification

määritelmä

[ammattillinen tutkinto](#), jossa osoitetaan laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin sekä erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvällä osa-alueella

huomautus

Käsitteen tunnus: c570

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

690

ammattitutkinto

sv yrkesexamen

en further vocational qualification

määritelmä

[ammattillinen tutkinto](#), jossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on [ammattillista perustutkintoa](#) syvällisempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin

huomautus

Käsitteen tunnus: c571

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

691

erikoisammattitutkinto

sv specialyrkesexamen

en specialist vocational qualification

määritelmä

[ammattillinen tutkinto](#), jossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on [ammattitutkintoa](#) syvällisempää ammatin hallintaa tai monialaista osaamista

huomautus

Käsitteen tunnus: c572

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Toisen asteen tutkinnot](#)

6.13.2.2 Korkeakoulututkinto

692

<tilastointi, luokittelu>

alemman korkeakouluasteen tutkinto

huomautus

Alemman korkeakouluasteen tutkinnoiksi luokitellaan [ammattikorkeakoulututkinnot](#) ja [alemmat korkeakoulututkinnot](#).

Käsitteen tunnus: c1406

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

693

ammattikorkeakoulututkinto

sv yrkeshögskoleexamen

en bachelor's degree (2);

Bachelor's degree (2);

< first-cycle degree (3)

not: first-cycle polytechnic degree (obsolete);

polytechnic Bachelor's degree (obsolete)

määritelmä

alin [ammattikorkeakoulussa](#) suoritettava [korkeakoulututkinto](#)

huomautus

bachelor's degree / Bachelor's degree: Termin bachelor's degree / Bachelor's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa ammattikorkeakouluissa Suomessa käytetään edelleen isolla B-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin bachelor's degree kirjoittaminen pienellä b:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitetä, tässä tapauksessa käsitettä ammattikorkeakoulututkinto. Kun puhutaan ammattikorkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja [tutkintojen](#) nimistä, esim. Bachelor of Health Care, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

first-cycle degree: Englannin termi first-cycle degree (samoin kuin second-cycle degree ja third-cycle degree) on peräisin Bolognan prosessista eli vuonna 1999 käynnistetystä eurooppalaisen korkeakoulualueen luomisesta, johon kuului mm. kolmiportaisen [tutkintorakenteen \(2\)](#) ([ensimmäisen syklin tutkinnot](#), [toisen syklin tutkinnot](#) ja [kolmannen syklin tutkinnot](#)) vakiinnuttaminen. Termiä first-cycle degree voidaan käyttää niputtavana yläkäsitteenä esimerkiksi puhuttaessa useiden eri alojen keskenään samantasoisista tutkinnoista.

Käsitteen tunnus: c575

Käsittekaaviot: [Korkeakoulututkinto](#) ja [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

694

alempi korkeakoulututkinto

sv lägre högskoleexamen
en bachelor's degree (1);
Bachelor's degree (1);
< first-cycle degree (2)
not: lower university degree

määritelmä

alin *yliopistossa* suoritettava *korkeakoulututkinto*

huomautus

bachelor's degree / Bachelor's degree: Termin bachelor's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa *korkeakouluissa (1)* Suomessa käytetään edelleen isolla B-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin bachelor's degree kirjoittaminen pienellä b:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitettä, tässä tapauksessa käsitettä alempi korkeakoulututkinto. Kun puhutaan alemman korkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja *tutkintojen* nimistä, esim. Bachelor of Arts, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

first-cycle degree: Englannin termi first-cycle degree (samoin kuin second-cycle degree ja third-cycle degree) on peräisin Bolognan prosessista eli vuonna 1999 käynnistetystä eurooppalaisen korkeakoulualan luomisesta, johon kuului mm. kolmiportaisen *tutkintorakenteen (2)* (*ensimmäisen syklin tutkinnot*, *toisen syklin tutkinnot* ja *kolmannen syklin tutkinnot*) vakiinnuttaminen. Termiä first-cycle degree voidaan käyttää niputtavana yläkäsitteenä esimerkiksi puhuttaessa useiden eri alojen keskenään samantasoisista tutkinnoista.

Käsitteen tunnus: c574

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

695

<tilastointi, luokittelu>

ylemmän korkeakouluasteen tutkinto

huomautus

Ylemmän korkeakouluasteen tutkinnoiksi luokitellaan *ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot* ja *ylemmät korkeakoulututkinnot*.

Käsitteen tunnus: c1407

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

696

ylempi ammattikorkeakoulututkinto

sv högre yrkeshögskoleexamen
 en master's degree (2);
 Master's degree (2);
 < second-cycle degree (3)
 not: second-cycle polytechnic degree (obsolete);
 polytechnic Master's degree (obsolete)

määritelmä

[ammattikorkeakoulututkinnon](#) tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon pohjalta [ammattikorkeakoulussa](#) suoritettava [korkeakoulututkinto](#)

huomautus

master's degree / Master's degree: Termin master's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa [korkeakouluissa \(1\)](#) Suomessa käytetään edelleen isolla M-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin master's degree kirjoittaminen pienellä m:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitettä, tässä tapauksessa käsitettä ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Kun puhutaan ylempään ammattikorkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja [tutkintojen](#) nimistä, esim. Master of Business Management, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

second-cycle degree: Englannin termi second-cycle degree (samoin kuin first-cycle degree ja third-cycle degree) on peräisin Bolognan prosessista eli vuonna 1999 käynnistetystä eurooppalaisen korkeakoulualan luomisesta, johon kuului mm. kolmiportaisen [tutkintorakenteen \(2\)](#) ([ensimmäisen syklin tutkinnot](#), [toisen syklin tutkinnot](#) ja [kolmannen syklin tutkinnot](#)) vakiinnuttaminen. Termiä second-cycle degree voidaan käyttää niputtavana yläkäsitteenä esimerkiksi puhuttaessa useiden eri alojen keskenään samantasoisista tutkinnoista.

Käsitteen tunnus: c577

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

697

ylempi korkeakoulututkinto

sv högre högskoleexamen
 en master's degree (1);
 Master's degree (1);
 < second-cycle degree (2)
 not: higher university degree

määritelmä

[alemman korkeakoulututkinnon](#) tai vastaavien opintojen pohjalta [yliopistossa](#) suoritettava [korkeakoulututkinto](#)

huomautus

master's degree / Master's degree: Termin master's degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto. Kuitenkin mm. monissa [korkeakouluissa \(1\)](#) Suomessa käytetään edelleen isolla M-kirjaimella alkavaa muotoa.

Englannin termin master's degree kirjoittaminen pienellä m:llä koskee kuitenkin ainoastaan yläkäsitettä, tässä tapauksessa käsitettä ylempi korkeakoulututkinto. Kun puhutaan ylempään korkeakoulututkinnon alakäsitteistä ja [tutkintojen](#) nimistä, esim. Master of Arts, on kunkin nominin alussa käytettävä isoa alkukirjainta.

second-cycle degree: Englannin termi second-cycle degree (samoin kuin first-cycle degree ja third-cycle degree) on peräisin Bolognan prosessista eli vuonna 1999 käynnistetystä eurooppalaisen korkeakoulualan luomisesta, johon kuului mm. kolmiportaisen [tutkintorakenteen \(2\)](#) ([ensimmäisen syklin tutkinnot](#), [toisen syklin tutkinnot](#) ja [kolmannen syklin tutkinnot](#)) vakiinnuttaminen. Termiä second-cycle degree voidaan käyttää niputtavana yläkäsitteenä esimerkiksi puhuttaessa useiden eri alojen keskenään samantasoisista tutkinnoista.

Käsitteen tunnus: c576

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

698

<tilastointi, luokittelu>

tutkijakoulutusasteen tutkinto

huomautus

Tutkijakoulutusasteen tutkinnoiksi luokitellaan [jatkotutkinnot](#).

Käsitteen tunnus: c1408

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

699

jatkotutkinto

sv påbyggnadsexamen;
forskarexamen

en third-cycle degree (2);
~ licenciante and doctoral degrees *pl*;
~ licenciante or doctoral degree
rather than: < postgraduate degree

määritelmä

[ylemmän korkeakoulututkinnon](#) jälkeen [yliopistossa](#) suoritettava [korkeakoulututkinto](#)

huomautus

Jatkotutkintoja ovat [tohtorin tutkinnot](#) ja [lisenssiaatin tutkinnot](#) lukuun ottamatta eläinlääketieteen, hammaslääketieteen ja lääketieteen lisensiaatin tutkintoja.

Termiä jatkotutkinto käytettiin myös [ammattikorkeakoulujen](#) jatkotutkintokokeilussa (v. 2002–2005). Tästä kokeilusta annetussa laissa tarkoitettuja ammattikorkeakoulujen jatkotutkintoja olivat ammattikorkeakoulun liiketalouden jatkotutkinto, ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan jatkotutkinto ja ammattikorkeakoulun tekniikan jatkotutkinto. Kokeilun jälkeen ammattikorkeakouluihin vakiintui kuitenkin termin jatkotutkinto sijaan termi [ylempi ammattikorkeakoulututkinto](#). Ylempi ammattikorkeakoulututkinto vastaa yliopistojen [ylempää korkeakoulututkintoa](#).

postgraduate degree: Englannin postgraduate degree -termiä käytettäessä tulee ottaa huomioon, että sillä voidaan viitata tässä määritellyn jatkotutkinnon lisäksi myös ylempään korkeakoulututkintoon (esim. maisterin tutkinto).

third-cycle degree: Termiä third-cycle degree käytetään myös käsitteestä [kolmannen syklin tutkinto](#).

Käsitteen tunnus: c593

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

700

**liseniaatin tutkinto;
liseniaatintutkinto**

sv licentiatexamen
en licentiate degree;
Licentiate degree;
interim degree preceding the doctorate <kuvaileva vastine>;
pre-doctoral degree <kuvaileva vastine>

määritelmä

yliopistossa suoritettava alempi *jatkotutkinto*

huomautus

Liseniaatin tutkinto on jatkokoulutuksen välitutkintona toiseksi ylin *korkeakoulututkinto*.

Poikkeuksia ovat lääketieteen, hammaslääketieteen ja eläinlääketieteen alat, joilla liseniaatin tutkinto on *ylempi korkeakoulututkinto*. Näiden alojen liseniaatintutkinnot ovat laajempia kuin tavanomainen ylempi korkeakoulututkinto, maisterintutkinto.

Jatkokoulutukseen otettu *opiskelija* voi suorittaa liseniaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista, *tutkintoon* mahdollisesti sisältyvän *erikoistumiskoulutuksen* sekä laatinut *opinnäytetyönä* liseniaatintutkimuksen, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä. Musiikin, teatterin ja tanssin alalla liseniaatintutkimuksen voi korvata myös julkisilla opin- ja taidonnäytteillä.

licentiate degree / Licentiate degree: Termin licentiate degree kirjoitusmuoto (pieni vs. iso alkukirjain) vaihtelee kansainvälisesti ja myös Ison-Britannian sisällä. Nykyinen suuntaus englannin kielessä kuitenkin on, että isoja alkukirjaimia sisältävistä muodoista siirrytään kohti pienillä kirjaimilla kirjoitettuja muotoja. Tämän vuoksi tässä sanastossa on annettu ensisijaiseksi pienellä kirjaimella alkava muoto.

Englanniksi ensisijainen termi on licentiate degree, mutta mikäli tarvitaan kuvailevaa vastinetta, niin voidaan käyttää muotoja 'interim degree preceding the doctorate' tai 'pre-doctoral degree'.

Käsitteen tunnus: c578

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

701

**tohtorin tutkinto;
tohtorintutkinto**

sv doktorsexamen
en doctoral degree;
doctorate;
Doctor's degree
rather than: PhD /US/

määritelmä

yliopistossa suoritettava ylin *jatkotutkinto*

huomautus

Tohtorin tutkinto koostuu tieteellisen tai taiteellisen jatkokoulutuksen opinnoista sekä julkisesti puolustetusta väitöskirjatutkimuksesta tai kuvataiteen, musiikin, taideteollisella ja teatteri- ja tanssialalla väitöskirjalle vaihtoehtoisesti julkisesta opin- ja taidonnäytteestä. Tutkintoon liittyvissä opinnoissa ja *opinnäytetöissä* tulee *tutkinnon* suorittajan osoittaa hyvää perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaan sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

PhD: Yhdysvalloissa termiä PhD käytetään tohtorin tutkinto -käsitteen vastineena (ei esimerkiksi vain filosofian tohtorin tutkinto -käsitteen vastineena).

Käsitteen tunnus: c579

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

702

yhteistutkinto

sv gemensam examen

en joint degree

määritelmä

korkeakoulututkinto, jonka *opiskelija* saa kahden tai useamman *korkeakoulun* (1) yhdessä kehittämän ja järjestämän *koulutusohjelman* (2) suorittamisesta

huomautus

Yhteistutkinnon suorittamisesta annetaan yksi *tutkintotodistus*. Kun kahden tai useamman korkeakoulun (1) yhdessä järjestämän koulutusohjelman (2) suorittaminen tuottaa kaksi tutkintotodistusta, kyseessä on *kaksoistutkinto*.

Käsitteen tunnus: c888

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

703

koulutusohjelma (2);

~ tutkinto-ohjelma

sv utbildningsprogram *n* (2)

en degree programme (3);

degree studies

määritelmä

kokoelma opintoja, joiden perusteella *opiskelija* saa *korkeakoulututkinnon*

huomautus

Korkeakouluissa (1) termillä koulutusohjelma (2) viitataan tapaan järjestää *tutkintoon* johtavat opinnot. Opintojen järjestäminen koulutusohjelmajohdteisesti on vaihtoehto oppiainepohjaiselle järjestämiselle.

tutkinto-ohjelma: Joskus termejä koulutusohjelma (2) ja tutkinto-ohjelma käytetään synonyymisesti, mutta usein näitä käsitteitä pidetään toistensa lähikäsitteinä tai jompaakumpaa käsitettä pidetään toisen yläkäsitteenä.

Esimerkiksi Tampereen yliopistossa tutkinto-ohjelmaksi kutsutaan tutkintoon johtavaa koulutusohjelmaa (2). Tällöin tutkinto-ohjelma on koulutusohjelman (2) hierarkkinen alakäsite.

Jossakin korkeakoulussa (1) puolestaan koulutusohjelma (2) (kuten sähkötekniikan koulutusohjelma) voi koostua useista tutkinto-ohjelmista (kuten sähkötekniikan kandidaattiohjelmasta ja sähkötekniikan DI-ohjelmasta). Tällaisessa tapauksessa koulutusohjelma (2) voidaan hahmottaa tutkinto-ohjelman koostumussuhteiseksi yläkäsitteeksi.

Vrt. toisen asteen *ammattillisen koulutuksen osaamisala*, josta käytetään myös termiä koulutusohjelma (1).

Vrt. *erikoistumiskoulutus*.

Käsitteen tunnus: c300

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

704

maisteriohjelma

sv magisterprogram
en Master's degree programme;
Master's programme

määritelmä

koulutusohjelma (2), joka tähtää *ylempään korkeakoulututkintoon* ja pohjautuu *alempaan korkeakoulututkintoon* tai sitä tasoltaan vastaavaan *koulutukseen (2)* ja johon on erillinen *opiskelijavalinta*

huomautus

Opetusministeriön asetuksessa [767/2008](#) on lueteltu maisteriohjelmat, jotka kussakin *yliopistossa* voi suorittaa. Asetuksessa mainittujen maisteriohjelmien lisäksi on olemassa muita maisterivaiheen *koulutuksia (2)*, joihin on erilliset opiskelijavalinnat. Myös niistä käytetään arkikielessä termiä maisteriohjelma.

Käsitteen tunnus: c301

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

705

ensimmäisen syklin tutkinto

en first-cycle degree (1)

määritelmä

Bolognan prosessissa käyttöön otetun korkeakoulututkintojen kolmiportaisen luokituksen ensimmäiselle tasolle kuuluva eli *alemman korkeakouluasteen tutkintoa* vastaava *korkeakoulututkinto*

huomautus

Ensimmäisen syklin tutkinnot ovat laajuudeltaan tyypillisesti 180–240 *opintopistettä (2)* (ECTS); vähintään 60 opintopistettä (2) *lukuvuotta* kohti. Useimmiten ensimmäisen syklin tutkinnon suorittaminen vaatii 3–4 lukuvuoden *opiskelua*.

Suomen *koulutusjärjestelmässä* ensimmäisen syklin tutkintoja ovat *yliopistoissa* suoritettavat *alemmat korkeakoulututkinnot* (kuten kandidaatin tutkinto) ja *ammattikorkeakouluissa* suoritettavat *ammattikorkeakoulututkinnot*. Suomessa ei ole alempaa korkeakoulututkintoa lyhyempiä korkeakoulututkintoja (nk. lyhyttutkinnot, engl. short-cycle degrees), kuten joissakin maissa.

Määritelmässä mainittu Bolognan prosessi on Euroopan maiden ministerikokousten sarja, joka käynnistyi Bolognan julistukseksi kutsutun asiakirjan allekirjoittamisesta Bolognassa vuonna 1999. Bolognan prosessin alkuperäisenä tarkoituksena oli lisätä eurooppalaisen *korkeakoulutuksen* kilpailukykyä ja vetovoimaa muihin maanosiin verrattuna. Tavoitteeseen on pyritty muun muassa yhdenmukaistamalla *tutkintorakenteita (1)*, luomalla yhteinen opintojen mitoitustajärjestelmä ja lisäämällä *opiskelijaliikkuvuutta*.

Käsitteen tunnus: c1500

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

706

toisen syklin tutkinto

en second-cycle degree (1)

määritelmä

Bolognan prosessissa käyttöön otetun korkeakoulututkintojen kolmiportaisen luokituksen toiselle tasolle kuuluva eli *ylemmän korkeakouluasteen tutkintoa* vastaava *korkeakoulututkinto*

huomautus

Toisen syklin tutkinnot ovat laajuudeltaan tyypillisesti 60–120 *opintopistettä (2)* (ECTS); vähintään 60 opintopistettä (2) *lukuvuotta* kohti. Toisen syklin tutkinnon suorittaminen vaatii useimmiten 1–2 lukuvuoden *opiskelua ensimmäisen syklin tutkinnon* suorittamisen jälkeen.

Suomen *koulutusjärjestelmässä* toisen syklin tutkintoja ovat *yliopistoissa* suoritettavat *ylemmät korkeakoulututkinnot* (kuten maisterin tutkinto) ja *ammattikorkeakouluissa* suoritettavat *ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot*.

Käsitteen tunnus: c1501

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)

707

kolmannen syklin tutkinto

en third-cycle degree (1)

määritelmä

Bolognan prosessissa käyttöön otetun korkeakoulututkintojen kolmiportaisen luokituksen kolmannelle tasolle kuuluva eli [jatkotutkintoa](#) vastaava [korkeakoulututkinto](#)

huomautus

Kolmannen syklin tutkinnoissa on suuria alakohtaisia kesto- ja kattavuuseroja, joten niille on vaikea ilmoittaa laajuuden vaihteluväliä. Joidenkin maiden [tohtorintutkinnoilla](#) on kuitenkin vähimmäislaajuus; useimmiten 120–420 [opintopistettä \(2\)](#) (ECTS).

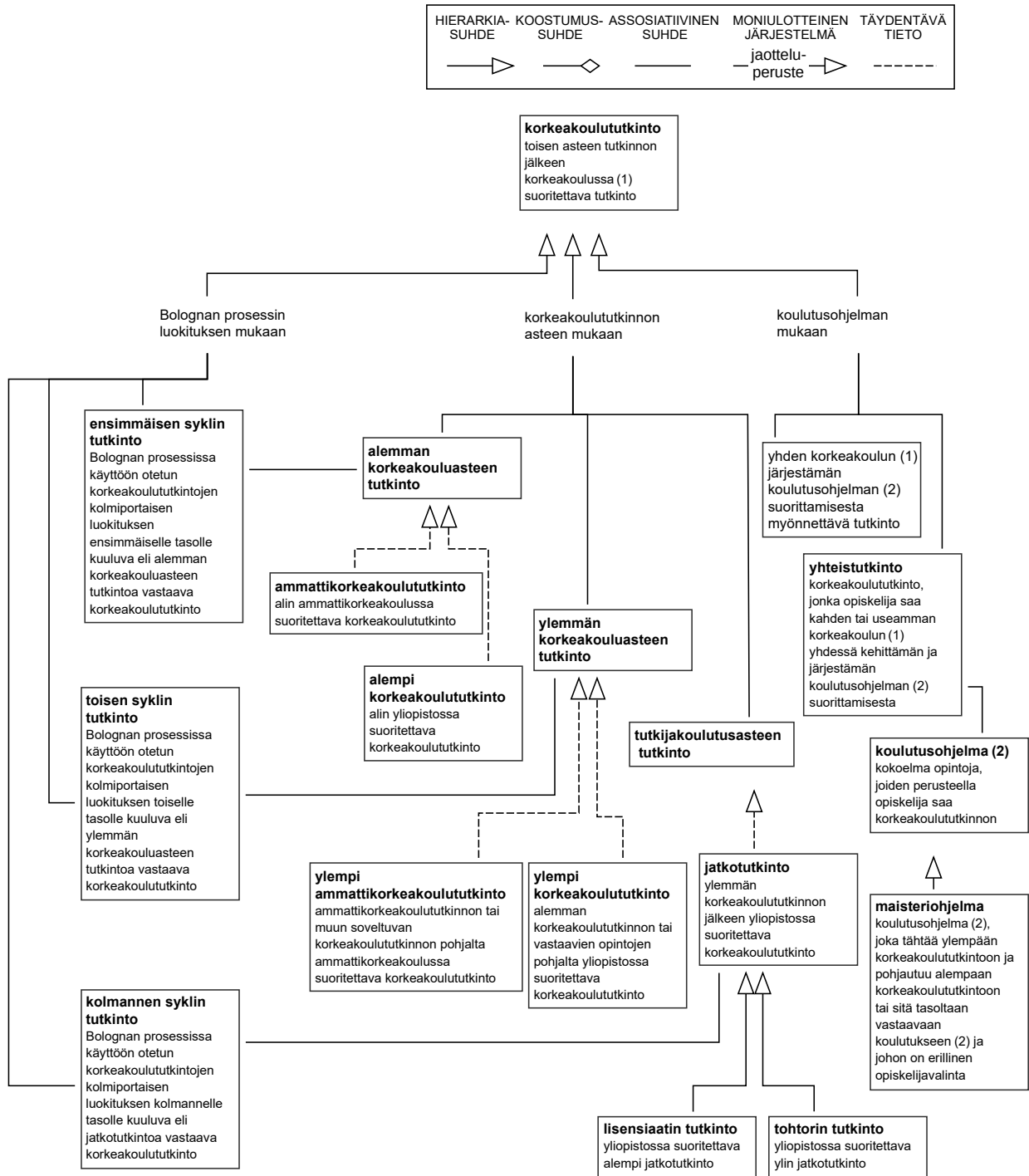
Kolmannen syklin tutkinto edellyttää tavallisesti 2–4 [lukuvuoden opiskelua](#), josta pääosan muodostaa ohjauksessa tehtävä oma tutkimus.

Suomen [koulutusjärjestelmässä](#) kolmannen syklin tutkintoja ovat [yliopistoissa](#) suoritettavat [jatkotutkinnot](#) (kuten [lisensiaatin tutkinto](#) ja [tohtorin tutkinto](#)).

Käsitteen tunnus: c1502

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Korkeakoulututkinto](#)



Käsitekaavio 80. Korkeakoulututkinto.

6.13.2.3 Ulkomainen tutkinto

708

ulkomainen tutkinto

mieluummin kuin: ulkomailla suoritettu tutkinto

- sv examen som avlagts utomlands;
utomlands avlagd examen;
> utländsk utbildning som i landet i fråga ger behörighet för motsvarande högskolestudier
<Helsingin yliopisto>
- en foreign qualification;
foreign diploma;
foreign degree <korkeakoulut>

määritelmä

muun maan kuin Suomen [koulutusjärjestelmässä](#) suoritettu [tutkinto](#)

huomautus

Ulkomainen tutkinto voi tuottaa [hakijalle hakukelpoisuuden koulutukseen \(2\)](#) Suomessa.

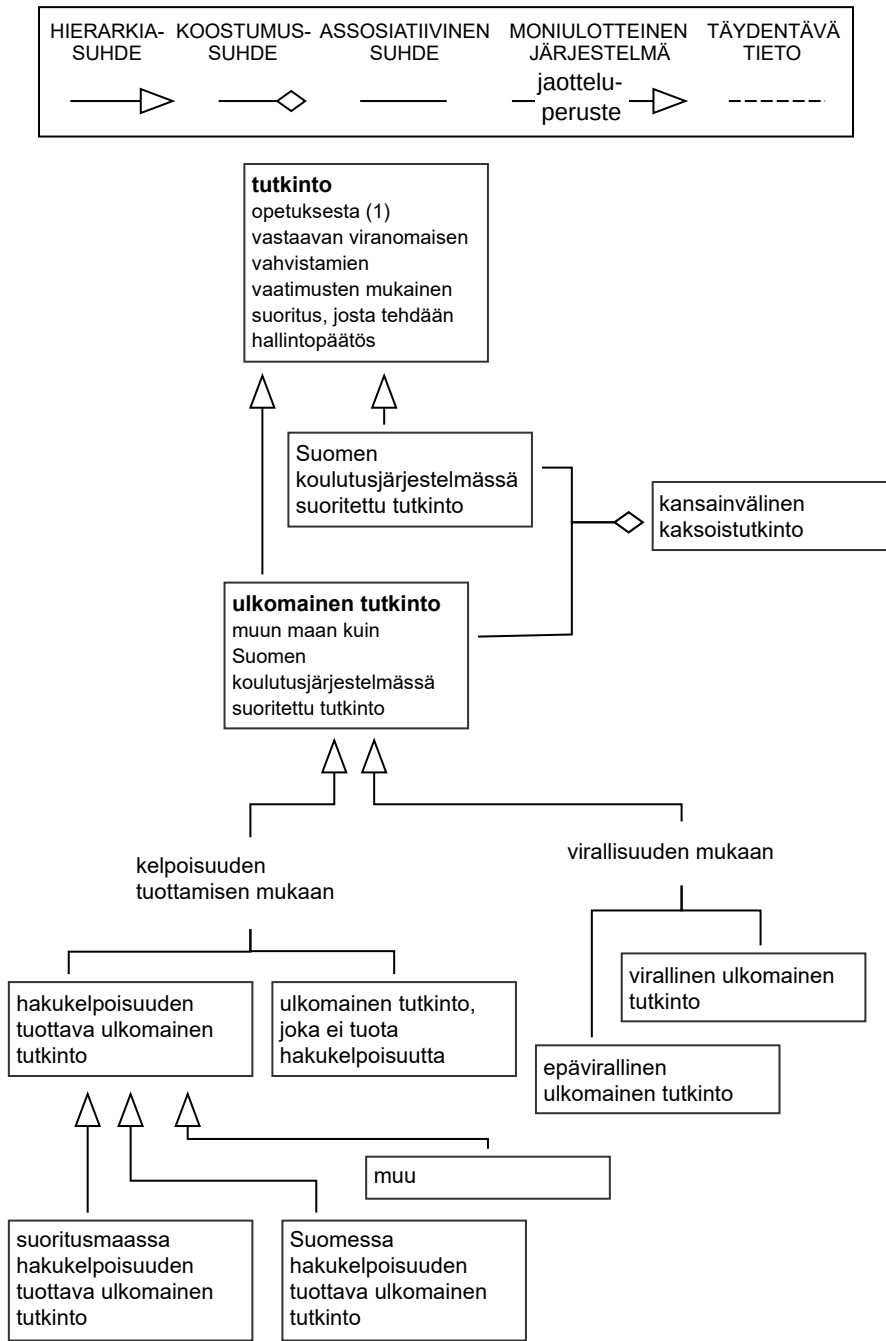
Yliopistolain (558/2009) mukaan pelkästään [alempaan korkeakoulututkintoon](#) tai sekä alempaan että [ylempään korkeakoulututkintoon](#) johtaviin opintoihin voidaan ottaa [opiskelijaksi](#) henkilö, joka on suorittanut ulkomaisen koulutuksen (2), joka asianomaisessa maassa antaa [kelpoisuuden](#) vastaaviin korkeakouluopintoihin.

Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan [ammattikorkeakoulututkintoon](#) johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut ulkomaisen koulutuksen (2), joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin.

Käsitteen tunnus: c591

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Tutkinto](#) ja [Ulkomainen tutkinto](#)



Käsitekaavio 81. Ulkomainen tutkinto.

6.13.2.4 Aiemmat ammatilliset tutkinnot

709

(vanhentunut)

kouluasteen tutkinto

sv examen på skolstadiet

määritelmä

ammattillisten [oppilaitosten](#) aikaisempien, alemman asteen opintolinjojen [tutkinto](#)

huomautus

Käsite kouluasteen tutkinto poistui käytöstä 1990-luvun puolivälissä [ammattillisen koulutuksen](#) rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin kouluasteen tutkintoja vastaavat [toisen asteen tutkinnot](#).

[Ammatillisten oppilaitosten](#) aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös [opistoasteen tutkinto](#), [ammattillisen korkea-asteen tutkinto](#).

Käsitteen tunnus: c585

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

710

(vanhentunut)

opistoasteen tutkinto

sv examen på institutnivå;
institutexamen

määritelmä

ammattillisten [oppilaitosten](#) aikaisempien, keskimmäisen asteen opintolinjojen [tutkinto](#)

huomautus

Opistoasteen [koulutuksen \(1\)](#) sisäänotto päättyi 1990-luvun lopussa [ammattillisen koulutuksen](#) rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin opistoasteen tutkintoja vastaavat lähinnä [toisen asteen tutkinnot](#) ja [ammattikorkeakoulututkinnot](#).

Opetushallinnon koulutusasteluokituksessa opistoasteen tutkinnot ovat käytössä edelleen.

[Ammatillisten oppilaitosten](#) aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös [kouluasteen tutkinto](#), [ammattillisen korkea-asteen tutkinto](#).

Käsitteen tunnus: c586

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)

711

(vanhentunut)

ammattillisen korkea-asteen tutkinto

sv examen inom yrkesutbildning på högre nivå

määritelmä

ammattillisten [oppilaitosten](#) aikaisempien, ylimmän asteen opintolinjojen [tutkinto](#)

huomautus

Ammattillisen korkea-asteen [koulutuksen \(1\)](#) sisäänotto päättyi 1990-luvun lopussa [ammattillisen koulutuksen](#) rakenneuudistuksen myötä. Nykyisin ammatillisen korkea-asteen tutkintoja vastaavat lähinnä [ammattikorkeakoulututkinnot](#).

Opetushallinnon koulutusasteluokituksessa ammatillisen korkea-asteen tutkinnot ovat käytössä edelleen.

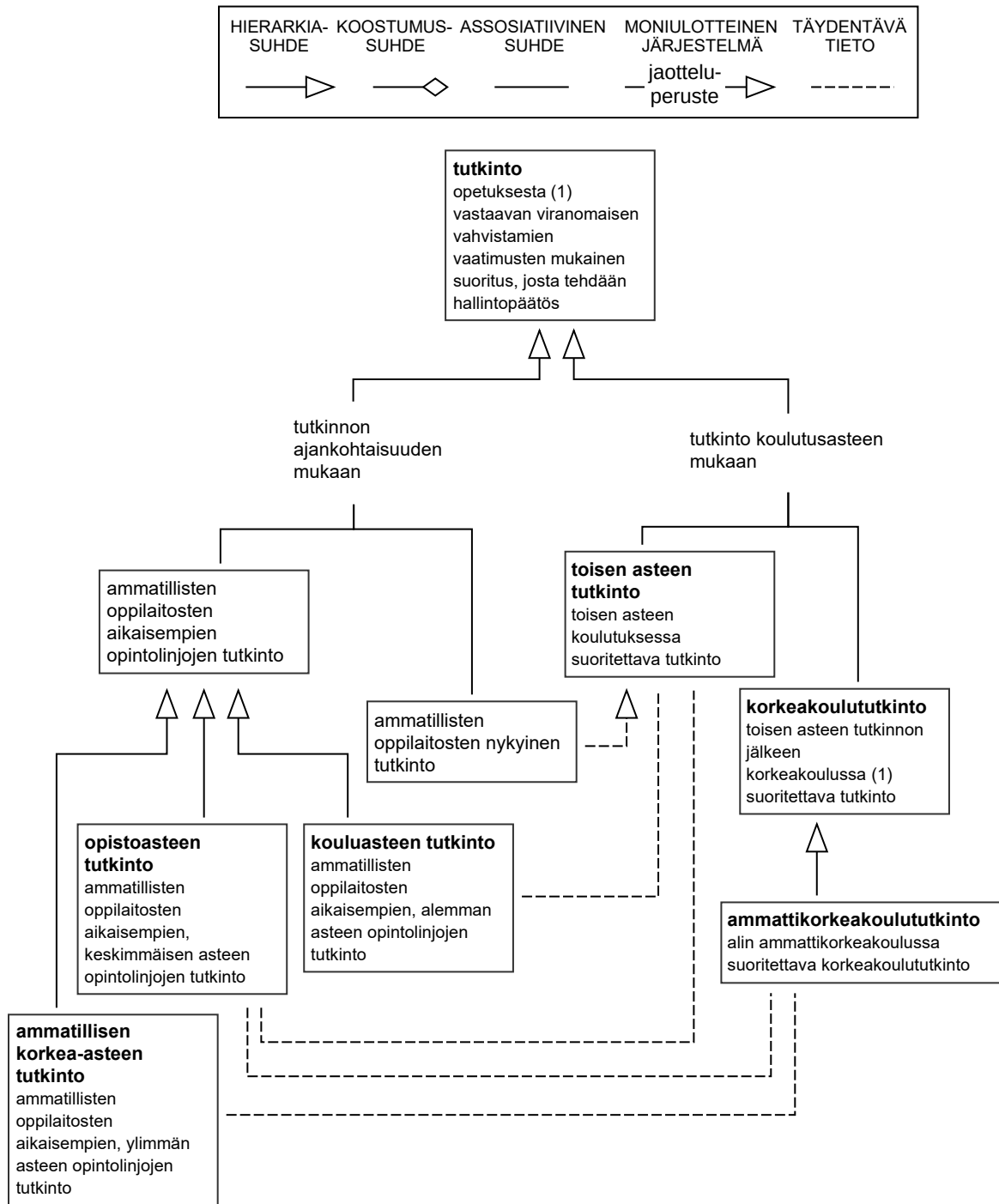
[Ammatillisten oppilaitosten](#) aiemmat opintolinjat alimmasta ylimpään olivat kouluaste, opistoaste ja ammatillinen korkea-aste.

Ks. myös [kouluasteen tutkinto](#), [opistoasteen tutkinto](#).

Käsitteen tunnus: c587

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Aiemmat ammatilliset tutkinnot](#)



Käsitekaavio 82. Aiemmat ammatilliset tutkinnot.

6.13.3 Opintosuorituksia

712

opintosuoritus

sv studieprestation

en completed study unit <suoritettu opintojakso>;
completed course <suoritettu opintojakso korkeakoulussa>;
completed credit <lukiokoulutus, korkeakoulutus>;
completed unit (?) <ammattillinen koulutus>;
performance;
study attainment <erityisesti säädöksissä>;
successful pass <hyväksyty opintosuoritus, esim. ylioppilastutkinnon koe>;
~ assessment result

määritelmä

oppijan koulutukseen (2) liittyvä suoritus, jonka laajuus on määritetty ja joka arvioidaan

huomautus

Opintosuorituksen laajuus voidaan ilmaista esimerkiksi *opintopisteinä (1)*, *opintopisteinä (2)*, *opintoviikkoina* tai *osaamispisteinä*.

Opintosuoritus-käsitteelle tarvitaan englanniksi useita eri vastinetermejä, joita kutakin käytetään hiukan eri konteksteissa. Käyttöesimerkkejä:

[opiskelijan omassa tietojärjestelmänäkymässä, jossa opintosuoritukset pisteinä:] 'completed study units: --' tai 'completed courses: --'

fi: Mattin opintosuoritus liittyy kokonaisuuteen "Maantieteen perusopinnot".

en: Matti's study attainment is a part of the module 'Basic Studies in Geography'.

fi: *Opettaja* syöttää tulevaisuudessa opintosuoritukset itse tietojärjestelmään.

en: In the future, the teacher enters the assessment results to the data system.

fi: *Opiskelijalla* on hyväksyty opintosuoritus *opintojaksosta* "Johdatus kasvatustieteeseen".

en: The student has successfully passed the course 'Introduction to Educational Science'.

fi: Voitko tulostaa minulle opintosuoritusotteeni?

en: Can you print me my transcript of study records, please?

Vrt. *opintosuoritusote*.

Ks. myös *arviointi (2)*.

Käsitteen tunnus: c624

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaaviot: *Varhaiskasvatuksessa*, *opetuksessa (1)*, *koulutuksessa (1)*, *opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opintosuorituksia*

713

opinnäytetyö;

~ opinnäyte

- sv lärdomsprov *n*;
examensarbete *n* <akademisk>;
~ vetenskapligt arbete *n* <akademisk>
- en final project <lähinnä toisen asteen koulutus>;
thesis <lähinnä korkeakoulut>;
thesis project <lähinnä korkeakoulut>

määritelmä

opiskelijan koulutuksen (1) aikana hankkimaa tietoa ja osaamista kokoava ja osoittava kirjallinen tai muu työ

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa opinnäytetyö voi olla esimerkiksi *opiskelijan* suunnittelema ja tekemä tuote, portfolio tai esitys. *Korkeakouluissa (1)* opinnäytetöitä ovat esimerkiksi pro gradu- ja diplomityöt sekä väitöskirjat.

Opinnäyte-termiä käytetään usein opinnäytetyö-termin synonyymina. Toisaalta opinnäyte-termillä voidaan viitata opinnäytetyön koostumussuhteeseen yläkäsitteeseen (opinnäyte voi koostua useista opinnäytetöistä). Kolmanneksi opinnäyte-termillä voidaan viitata *tutkinnon* osaan, jonka suorittamistapa on opinnäytetyön tekeminen.

Ruotsin termi lärdomsprov on käytössä myös akateemisessa ympäristössä; esim. Åbo Akademi viittaa tällä termillä pro gradun ja *kypsyysnäytteen* muodostamaan kokonaisuuteen.

Helsingin yliopisto käyttää opinnäytetyöstä (esim. pro gradu) ruotsiksi vastinetta examensarbete.

Englannin kielessä sana thesis viittaa kirjalliseen tuotokseen. Tämän vuoksi thesis-sanaa ei voi käyttää (ainakaan yksinään), jos opinnäytetyökokonaisuus sisältää kirjallisen työn lisäksi myös muuta.

Ruotsin termillä "vetenskapligt arbete" viitataan tietoa ja osaamista kokoavaan ja osoittavaan *opintojaksoon* tai *kurssiin (4)*.

Käsitteen tunnus: c606

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opintosuorituksia](#)

714

kypsyysnäyte;

maturiteetti

- sv mognadsprov *n*;
mogenhetsprov *n*
inte: maturitetsprov *n* (föråldrad)
- en maturity essay;
maturity test

määritelmä

kirjallinen työ, jolla *korkeakoulun (1) opiskelija* osoittaa perehtyneisyytensä *opinnäytetyönsä* alaan sekä *tutkintoa* varten vaadittavan suomen tai ruotsin kielen taitonsa

huomautus

Kypsyysnäyte muodostuu lyhyehköstä opinnäytetyön alaan liittyvästä esseekirjoitelmasta. Kypsyysnäytteellä pyritään varmentamaan opinnäytetyön ja sen tekijän yhteys.

Kypsyysnäyte vaaditaan *ammattikorkeakoulututkintoa* sekä *alempaa korkeakoulututkintoa* ja *ylempää korkeakoulututkintoa* varten. Kun kypsyysnäyte edellytetään jo alempaa korkeakoulututkintoa varten, sillä usein kuitataan myös ylempään tutkintoon liittyvä näytevaatimus.

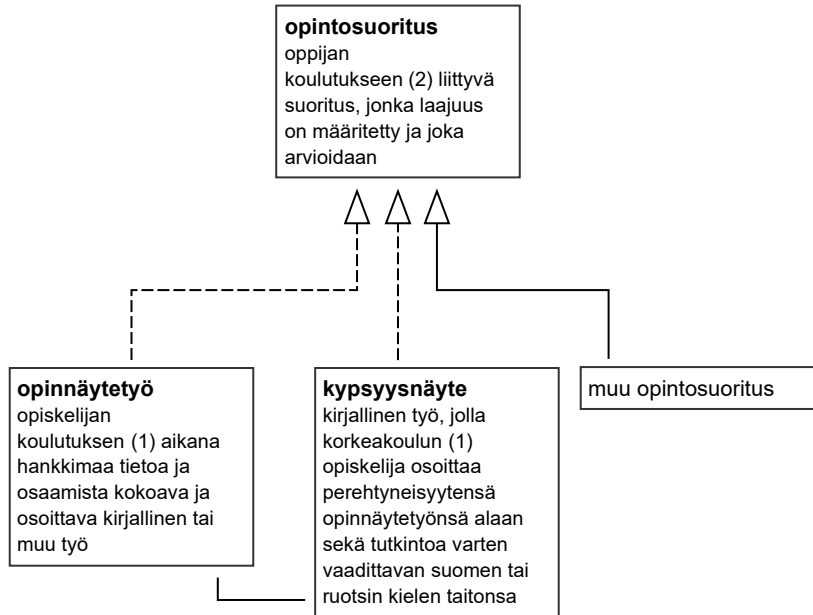
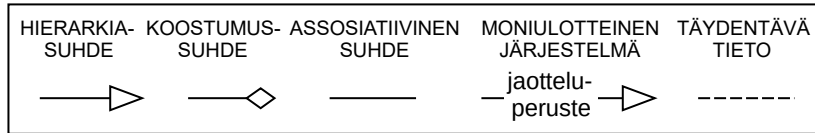
Mikäli *yliopiston* opiskelijalta ei tutkintoa varten vaadita suomen tai ruotsin kielen taitoa, yliopisto määrää kypsyysnäytteen kielestä erikseen.

Mikäli *ammattikorkeakoulun* opiskelijalta ei tutkintoa varten vaadita suomen tai ruotsin kielen taitoa, ammattikorkeakoulu päättää kypsyysnäytteestä.

Käsitteen tunnus: c1050

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opintosuorituksia](#)



Käsitekaavio 83. Opintosuorituksia.

6.13.4 Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa

715

<ammatillinen koulutus>

osaamisen osoittaminen

sv påvisande av kunnandet

en demonstration of competence

not: skills demonstration (obsolete)

määritelmä

toiminta, jolla *ammatillisen tutkintokoulutuksen* tai *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija* osoittaa *ammatillisen tutkinnon perusteissa* tai *tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteissa* määritellyn ammattitaidon tai osaamisen

huomautus

Osaamisen osoittaminen voi tapahtua *näytön* kautta tai muulla tavalla.

Käsitteen tunnus: c1317

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaaviot: [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa](#)

716

<ammattillinen koulutus>

näyttö

ei: näyttökoe (vanhentunut)

sv yrkesprov *n*

en competence demonstration

määritelmä

toiminta, jossa *opiskelija* osoittaa käytännön työtehtäviä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut *ammattillisen tutkinnon perusteissa* määritellyn keskeisen ammattitaidon ja osaamisen

huomautus

Ammatilliset tutkinnot (*ammattillinen perustutkinto*, *ammattitutkinto* ja *erikoisammattitutkinto*) suoritetaan näytön avulla.

Näyttö arvioidaan suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin *arviointikriteereihin*.

Näyttö on yhdenlaista *osaamisen osoittamista*.

Näyttö korvaa *ammattillisen koulutuksen* aikaisemmat käsitteet *ammattiosaamisen näyttö* ja *tutkintotilaisuus*.

Ks. myös *osaamisen arviointi (2)*.

Käsitteen tunnus: c1318

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitteekaavio: [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

717

näyttöympäristö

sv yrkesprovsmiljö;

omgivning där yrkesprovet genomförs;

> plats för yrkesprovet <fyysinen paikka>

hellre än: miljön för examenstillfället (föråldrad)

en environment for competence demonstration

määritelmä

ympäristö, jossa *opiskelija* osoittaa ammatillisen osaamisen käytännön työtehtäviä tekemällä

huomautus

Näyttöympäristö on paikka, jossa *näyttö* suoritetaan.

Tavoitteena on, että näyttöympäristö on mahdollisimman autenttinen eli ensisijaisesti todellinen työympäristö tai, mikäli se ei ole mahdollista, mahdollisimman pitkälle todellista työympäristöä vastaava.

Näyttöympäristönä toimii usein työpaikka, mutta perustellusta syystä näyttöympäristö voi olla myös muu paikka, esimerkiksi *oppilaitoksen* oma ympäristö tai simulaattori.

Käsitteen tunnus: c1730

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitteekaavio: [Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

718

(vanhentunut)

ammattiosaamisen näyttö

sv yrkesprov *n*

määritelmä

ammattillisessa peruskoulutuksessa käytettävä *tutkinnon osien arviointimenetelmä (2)*, jossa *opiskelija* osoittaa osaamisensa käytännön työtehtäviä tekemällä

huomautus

Eryistä tukea (2) tarvitseva opiskelija voi suorittaa näytön mukautetuin ammattitavoittein ja *arviointikriteerein*; ks. *osaamisen arvioinnin mukauttaminen*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 531/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c604

Luokka: <ammattillinen koulutus>

719

(vanhentunut)

<ammattillisen koulutuksen näyttötutkinnot>

tutkintotilaisuus

sv examenstillfälle *n*

en demonstration of skills

määritelmä

tilaisuus, jossa *näyttötutkinnon* suorittaja osoittaa *tutkinnon perusteissa* määritellyn, tiettyyn *tutkinnon osaan* liittyvän ammattitaidon

huomautus

Tutkintotilaisuuksia järjestetään tutkinnonosittain.

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 531/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c605

Luokka: <ammattillinen koulutus>

720

(vanhentunut)

näyttötutkinnon tutkintosuoritus

sv examensprestation vid fristående examen

en execution

määritelmä

näyttötutkinnon suorittajan *tutkintotilaisuudessa* antama osoitus *tutkinnon perusteissa* vaadittavasta ammattitaidosta

huomautus

Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c619

Luokka: <ammattillinen koulutus>

721

ammattitaidon osoittamistavat

sv sätt *n pl* att visa yrkesskickligheten

en method of demonstrating competence

määritelmä

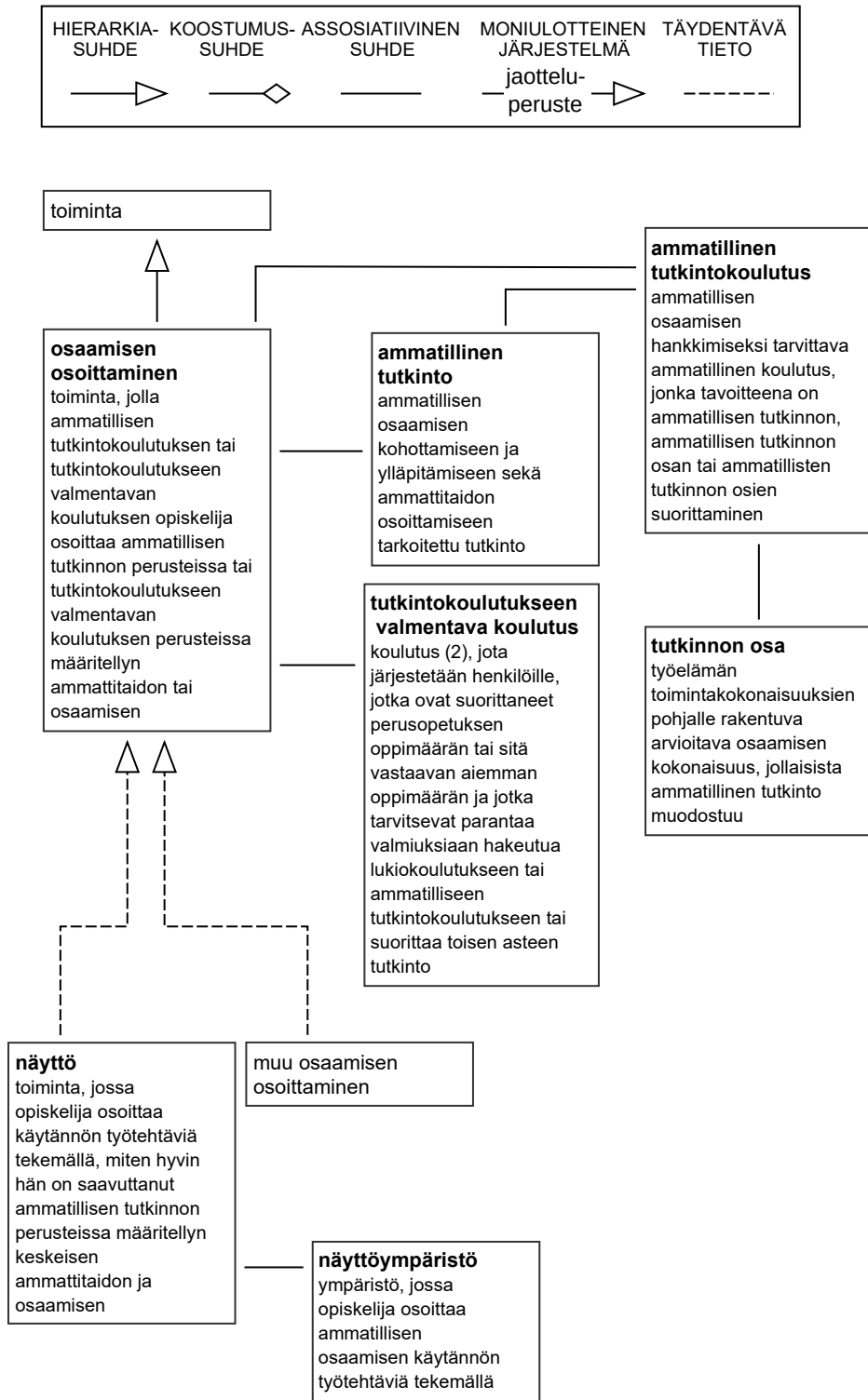
määräys siitä, miten *ammattillisten tutkinnon osien* edellyttämä ammattitaito osoitetaan

huomautus

Ammattitaito osoitetaan *näytössä* käytännön työtehtävissä. Siltä osin kuin *tutkinnon osassa* vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Käsitteen tunnus: c620

Luokka: <ammattillinen koulutus>



Käsitekaavio 84. Tutkinnon suorittaminen ammatillisessa koulutuksessa.

6.13.5 Oppilaan ja opiskelijan suorituksen arviointi

722

**arviointi (2);
oppilaan arviointi;
opiskelijan arviointi;
opintosuorituksen arviointi <korkeakoulut>;
> arvostelu**

sv bedömning (1);
elevbedömning <oppilaan arviointi>;
bedömning av eleven <oppilaan arviointi>;
bedömning av den studerande <opiskelijan arviointi>;
bedömning av studieprestationer <opintosuorituksen arviointi korkeakouluissa>
inte: utvärdering (2);
evaluering (2)

en assessment (1);
student assessment <oppilaan tai opiskelijan arviointi>;
> assessment of learning;
> assessment of learning outcomes <oppimistulosten arviointi>;
> assessment for learning <formatiivisessa arvioinnissa>;
> marking <arvostelu>;
> grading <arvostelu>
rather than: pupil assessment <oppilaan arviointi>
not: evaluation (2)

määritelmä

arviointi (1), jonka tavoitteena on *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen*, osaamisen tai *oppimistulosten* arvottaminen

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilaan arvioinnissa arvioidaan oppilaan oppimista, työskentelyä, käyttäytymistä ja *opintosuorituksia*.

Arviointia (2) voidaan tehdä opintojen aikana ja opintojen päättyessä (nk. *päättöarviointi*).

Opintojen aikaista arviointia (2) on esimerkiksi kokeen tai tentin pisteyttäminen ja kurssiarvosanan antaminen.

Arvioinnin (2) tyyppejä ovat *numeerinen arviointi* ja *sanallinen arviointi*.

arvostelu: Termiä arvostelu käytetään suppeammassa merkityksessä; esimerkiksi kokeen arvostelu.

assessment (1): Englannin termi assessment viittaa tavoitteen ja tuloksen vertailuun mittausten perusteella, joten se voidaan kääntää suomeksi paitsi sanalla "arviointi", myös sanalla "mittaaminen".

assessment / evaluation: Kun on kyse yksilön oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten *arvioinnista* (2), englannin kielessä käytetään termiä assessment, ei evaluation. Englannin termi evaluation tarkoittaa arvottavaa analyysia, ja koulutuksen alalla evaluation liittyy lähinnä järjestelmän tason *arviointiin* (1) (esimerkiksi *koulutuksen arviointi*).

assessment / evaluation: Esimerkki englannin termien evaluation ja assessment käytöstä opetus- ja koulutusalailla:

fi: Tämän oppimisen ja osaamisen arviointiin perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa kohdentuneen arvioinnin tarkoituksena on [--].

en: The purpose of this evaluation focusing on the assessment of learning and competence in comprehensive school education and general upper secondary education is to [--].

pupil assessment: Oppilaan arvioinnista suositetaan käyttämään englanninkielistä vastinetta student assessment vastineen pupil assessment sijaan. Termiä pupil assessment voidaan kuitenkin käyttää EU-yhteyksissä, ks. tarkemmin käsitteen *oppilas* kohdalta.

Käsitteen tunnus: c594

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: *Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi*, *Muutoksenhaku arviointiin* (2), *Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen*, *Arviointi* ja *Arviointeihin liittyviä käsitteitä*

723

arviointiaineisto

sv bedömningsmaterial *n*;
evalueringsmaterial *n*

en evaluation data;
> assessment data <oppilaan, opiskelijan tai opintosuorituksen arviointi>

määritelmä

kaikki [arviointissa \(1\)](#) tai [arviointissa \(2\)](#) käytetty ja sitä varten kerätty tieto ja materiaali tai annettu näyttö, johon arviointi (1) tai arviointi (2) perustuu

huomautus

Arviointiaineisto voi olla tuotettu esimerkiksi myös kyselyillä, haastatteluilla tai muilla [arviointimenetelmillä \(1\)](#).

Arviointiaineistoa voi olla esimerkiksi kirjallinen tai muuten tallennettu opintoja tai osaamista koskeva aineisto.

Määritelmässä käytetty sana näyttö on merkitykseltään laajempi kuin [ammattillisessa koulutuksessa](#) käytettävä käsite [näyttö](#).

Käsitteen tunnus: c609

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

724

arviointikriteeri;

arvioinnin kriteeri <ammattillinen koulutus>;

arviointiperuste <lukiokoulutus>

sv bedömningskriterium *n*;
utvärderingskriterium *n*;
kriterium *n* för bedömning;
kriterium *n* för utvärdering

en > evaluation criterion <arvioinnin (1) kriteeri>;
> assessment criterion <arvioinnin (2) kriteeri>

määritelmä

peruste, jonka avulla [arvioinnin \(1\)](#) tai [arvioinnin \(2\)](#) kohteen tai kohteiden arvo, tila tai keskinäinen järjestys määritetään

huomautus

Arvioinnissa (1) ja arvioinnissa (2) käytetään usean arviointikriteerin kokonaisuutta.

Toiminnan arvioinnissa (1) arviointikriteerit kertovat millaista toimintaa, tulosta tai laatutasoa tavoitellaan.

Arviointikriteeri on [varhaiskasvatuksessa laatuindikaattoria](#) tarkemmin määrittävä tai erotteleva ominaisuus.

[Oppilaan](#) tai [opiskelijan](#) arvioinnissa (2) arviointikriteerit määrittelevät eri [arvosanoihin](#) vaadittavan osaamisen tason. Arviointikriteerit on määritelty esimerkiksi [perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa](#) ja [lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa](#). Vertaa [päättöarvioinnin kriteeri](#).

[Ammatillisessa koulutuksessa](#) arvioinnin kriteereitä ovat [osaamisen arvioinnissa \(2\)](#) käytettävät kuvaukset kunkin [arvosanan](#) edellyttämästä osaamisesta. Määritelmässä mainittu ”kohteiden keskinäisen järjestyksen määrittäminen” ei päde ammatilliseen koulutukseen, sillä ammatillisessa koulutuksessa [arvioinnin \(2\)](#) tarkoitus on osoittaa [opiskelijan](#) osaamisen taso suhteessa ennalta määrättyihin arvioinnin kriteereihin, ei esimerkiksi asettaa opiskelijoita paremmuusjärjestykseen.

evaluation criterion: Esimerkki termin käytöstä: ”One evaluation criterion used in evaluating learning outcomes is the number of students who enter higher education.”

assessment criterion: Esimerkki termin käytöstä: ”When assessing a pupil’s knowledge and skills for the purpose of issuing reports and certificates, assessment criteria derived from the objectives defined in the core curriculum are used.”

Käsitteen tunnus: c613

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#), [Arviointi](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

725

päättöarvioinnin kriteeri

sv kriterium *n* vid slutbedömning

en final assessment criteria

määritelmä

[arviointikriteeri](#), jota käytetään [perusopetuksen oppilaan](#) kunkin [oppiaineen](#) päättöarvosanaa muodostettaessa ja joka perustuu oppiaineelle määriteltyihin [arvosanoihin](#) vaadittavaan tieto- ja taitotasoon

huomautus

[Arvioinnissa \(2\)](#) käytetään usean arviointikriteerin kokonaisuutta.

Perusopetuksen [yhteisten oppiaineiden](#) päättöarvioinnin kriteerit on määritelty perusopetuksen [opetussuunnitelman perusteissa](#).

Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerit arvosanoille 5, 7, 8 ja 9 otetaan käyttöön 1.8.2021 alkaen. Tätä aikaisemmin kriteerit on määritelty vain arvosanalle 8.

Käsitteen tunnus: c614

Luokka: <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

726

arvosana;

> numeroarvosana

sv vitsord *n*;
> siffervitsord *n* <numeroarvosana>

en grade (2);
mark;
> matriculation examination grade <ylioppilastutkinnon arvosana>;
> matriculation examination test grade <ylioppilaskokeen arvosana>

määritelmä

arvioinnin (2) tuloksena *oppilaalle* tai *opiskelijalle* annettava, järjestetystä joukosta valittava numeerinen tai sanallinen ilmaus

huomautus

Numeromuotoinen arvosana voidaan antaa esimerkiksi asteikolta 4–10 (*perusopetus* ja *lukiokoulutus*) tai 1–5.

Esimerkki sanallisen ilmauksen muotoisesta arvosanasta on magna cum laude approbatur.

Käsitteen tunnus: c617

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen](#)

727

arvosana-asteikko

sv vitsordsskala;
betygsskala
hellre än: bedömningsskala

en grading scale;
marking scale
not: assessment scale

määritelmä

asteikko, joka määrittää *arvosanojen* keskinäisen järjestyksen ja suhteet

huomautus

Eri *koulutusasteilla* käytetään eri asteikkoja. Esimerkiksi *perusopetuksessa* käytetään numeroasteikkoa 4–10.

Arvosana-asteikoista on säädetty lainsäädännössä, esimerkiksi perusopetusasetuksessa (1998/852) ja asetuksessa lukiokoulutuksesta (1998/810).

Ruotsin termi bedömningsskala viittaa mihin tahansa arviointiasteikkoon.

Käsitteen tunnus: c618

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

728

arviointimenetelmä (2)

sv bedömningsmetod;
metod för bedömning
en assessment method (2);
evaluation method (2)

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan oppimisen*, osaamisen tai *oppimistulosten arvioinnissa (2)* käytettävä kohdekohtainen *arviointimenetelmä (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c610

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: *Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi* ja *Arviointeihin liittyviä käsitteitä*

729

osaamisen arviointi (1)

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan* tiedollisen ja taidollisen osaamisen tason *arviointi (2)*

huomautus

Perusopetuksessa osaamisen arvioinnissa (1) käytetään perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* määriteltyjä, tavoitteista johdettuja *arviointikriteereitä* kuudennen *vuosiluokan (1)* päätteeksi annettavassa arvioinnissa (2) ja *päätösarvioinnissa*.

Käsitteen tunnus: c1736

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: *Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi*

730

<ammattillinen koulutus>

osaamisen arviointi (2)

sv bedömning av kunnandet
en competence assessment

määritelmä

ammattillisen tutkintokoulutuksen tai *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen opiskelijan* osaamisen olemassaolon ja tason *arviointi (2)*

huomautus

Osaamisen arviointi (2) tapahtuu vertaamalla osaamista *tutkinnon perusteissa* tai *koulutuksen (2)* perusteissa määrättyihin *ammattitaitovaatimuksiin* tai *osaamistavoitteisiin (2)* ja niiden *arviointikriteereihin*.

Erityistä tukea (2) saavalle opiskelijalle voidaan laatia yksilöllinen osaamisen arviointi (2) (ks. *osaamisen arvioinnin mukauttaminen*). Lisäksi ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista (2) on mahdollista poiketa (ks. *ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen*).

Osaamisen arviointia (2) tehdään *osaamisen tunnistamisen* ja *osaamisen tunnustamisen* yhteydessä sekä erilaisten osaamisen osoittamistapojen, kuten *näyttöjen*, yhteydessä.

Osaamisen arviointi (2) tehdään *arviointiaineiston* pohjalta.

Käsitteen tunnus: c1099

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: *Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä*, *Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi*, *Muutoksenhaku arviointiin (2)*, *Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen* ja *Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa*

731

<oppijan arviointi>

sanallinen arviointi

sv verbal bedömning;
verbalt omdöme

en written assessment
not: verbal assessment <suullinen arviointi>

määritelmä

[arviointi \(2\)](#), jonka tulos ilmaistaan tekstinä

huomautus

Sanallinen arviointi voidaan ilmaista yhteydestä riippuen määrättyssä muodossa tai yksilöllisenä tekstinä.

Käsitteen tunnus: c595

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

732

numeerinen arviointi

sv numerisk bedömning

en numerical assessment

määritelmä

[arviointi \(2\)](#), jonka tulos ilmaistaan numerona [arvosana](#)-asteikolla

huomautus

Käsitteen tunnus: c1535

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

733

päätöarviointi

sv slutbedömning

en final assessment

määritelmä

opintojen päättyessä tehty [arviointi \(2\)](#)

huomautus

[Perusopetuksessa](#) päätöarvioinnin tehtävänä on määrittää, kuinka hyvin ja missä määrin [oppilas](#) on saavuttanut perusopetuksen [opetussuunnitelman perusteissa oppiaineille](#) asetetut tavoitteet perusopetuksen päättyessä.

Käsitteen tunnus: c1423

Luokka: <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

734

**itsearviointi (2);
oppilaan itsearviointi;
opiskelijan itsearviointi**

sv självbedömning;
självvärdering (2);
självutvärdering;
självevaluering (2)
en self-assessment

määritelmä

arviointi (2), jossa *oppilas* tai *opiskelija* itse arvottaa *oppimistaan*, osaamistaan tai työskentelyään

huomautus

Itsearviointiin (2) tulee tapahtua suhteessa tavoitteeseen ja perustellusti.

Vrt. *itsearviointi (1)*, jossa arvioinnin (2) kohde on yleisempi.

Käsitteen tunnus: c616

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

735

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

palaute

sv respons
en feedback

määritelmä

oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä tai toiminnasta saatava kommentti tai arvio, joka tukee kohteen kehittymistä tai kehittämistä

huomautus

Palaute voi olla luonteeltaan hyvin erilaista ja se voi olla henkilökohtaista tai kohdistua esim. *koulutuksen* tai *varhaiskasvatuksen järjestäjään* tai *koulutukseen (1)*.

Palaute voi olla positiivista tai negatiivista.

Jotta palautetta voidaan saada tai antaa, tavoitteen saavuttamista on pitänyt ensin arvioida.

Palautetta voidaan käsitellä palautekeskustelussa tai siitä voidaan laatia palauteraportti.

Palaute on osa *formatiivista arviointia*.

Käsitteen tunnus: c1737

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

736

vertaispalaute

en peer feedback

määritelmä

palaute, jonka ryhmän jäsenet antavat toisilleen

huomautus

Esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* toisen oppilaan tai opiskelijan *oppimisesta*, osaamisesta tai työskentelystä antama palaute.

Vertaispalautteen tavoite oppilaan ja opiskelijan työskentelyssä on myös kehittää palautetaitoja.

Vertaispalaute on lähellä *vertaisarviointia (1)*.

Perusopetuksessa itsearviointi (2) ja vertaispalaute ovat osa *formatiivista arviointia*.

Käsitteen tunnus: c1739

Luokka: <arviointi>

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

737

<ammattillinen koulutus>

palaute osaamisen kehittämisestä

sv respons på hur kunnandet utvecklas

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijalle annettava *palaute*, jolla ohjataan ja kannustetaan *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* tavoitteiden saavuttamiseen sekä kehitetään edellytyksiä *itsearviointiin (2)*

huomautus

Opiskelijan osaamisen kehittymistä arvioi ja siitä palautetta voi antaa esimerkiksi *opetuksesta (2)* vastaava *opettaja* tai *työpaikkaohjaaja*. Palaute osaamisen kehittämisestä annetaan *ammattillisen tutkintokoulutuksen* aikana tai *ammattillisen tutkinnon* suorittamisen ja *osaamisen arvioinnin (2)* yhteydessä.

Ks. myös *näyttö*.

Käsitteen tunnus: c1313

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#)

738

**tieteellisen julkaisun vertaisarviointi;
vertaisarviointi (2)**

sv referentgranskning

en peer review

määritelmä

menettely, jossa tutkimustuloksia julkaiseva taho pyytää tieteenalan asiantuntijoita ennakolta arvioimaan julkaistavaksi tarjotun käsikirjoituksen tieteellisen julkaisukelpoisuuden

huomautus

Tieteellisen julkaisun vertaisarvioinnilla pyritään varmistamaan, että tutkimustulokset ovat valideja, ajanmukaisia ja kiinnostavia. Vertaisarviointi (2) liittyy myös julkaisukanavien tasoluokitusvaatimukseen.

Vertaisarviointia (2) voivat käyttää esimerkiksi lehdet, konferenssit ja kirjankustantajat.

Käsitteen tunnus: c1547

Luokka: <korkeakoulut>

739

(vanhentunut)

<ammattillisen koulutuksen näyttötutkinnot>

arviointikeskustelu

sv bedömningssamtal *n*;

utvärderingssamtal *n*

en assessment discussion

määritelmä

keskustelu, joka käydään *tutkinnon suorittajan* sekä opetusalan ja työelämän edustajien välillä osana *arviointia (2)*

huomautus

Arviointikeskustelu käydään esimerkiksi *tutkintotilaisuuden* arvioinnin (2) yhteydessä.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c607

Luokka: <ammattillinen koulutus>

740

(vanhentunut)

näyttötutkinnon arviointikokous

sv bedömningsmöte *n*

määritelmä

kokous, jossa työnantajia, työntekijöitä ja *opettajia* edustavat, *tutkintotoimikunnan* hyväksymät arvioijat tekevät *arviointiaineiston* perusteella esityksen *tutkinnon osan arvioinnista (2)* tutkintotoimikunnalle

huomautus

Arvioijilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka arvioivat *opiskelijan* oppimista, osaamista tai tutkintosuoritusta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c608

Luokka: <amatillinen koulutus>

741

(vanhentunut)

tutkinnon osan arviointisuunnitelma

sv bedömningsplan för examensdel

määritelmä

suunnitelma *tutkinnon osan arvioinnin (2)* tekemisestä ja *arviointimenetelmistä (2)*

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c611

Luokka: <amatillinen koulutus>

742

(vanhentunut)

<amatillinen koulutus>

arviointiesitys

sv bedömningsförslag *n*

määritelmä

työnantajia, työntekijöitä ja *opettajia* edustavan arvioijaryhmän tekemä tutkinnonosakohtainen esitys, joka tehdään *tutkintotoimikunnalle* päätöksentekoa varten ja joka perustuu kattaviin *näyttötutkintojen tutkintosuoritusten arviointeihin (2)*

huomautus

Arvioijaryhmä esittää tutkintotoimikunnalle, miltä osin *opiskelijan todennettu osaaminen* soveltuu tunnustettavaksi vastaamaan suoritettavan *tutkinnon tutkinnonosia*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c615

Luokka: <amatillinen koulutus>

6.13.5.1 Muutoksenhaku arviointiin (2)

743

arvioinnin tarkistuspyyntö

sv begäran om kontroll av bedömningen
en request for rectification of assessment

määritelmä

kirjallinen pyyntö, jolla [ammattillisen koulutuksen opiskelija](#) hakee [arvioinnin tarkistamista](#) saamaansa [osaamisen arviointiin \(2\)](#)

huomautus

Mikäli opiskelija on tyytymätön osaamisen arviointiin (2), hän voi tehdä [osaamisen arvioijille](#) arvioinnin tarkistuspyynnön.

[Perusopetuksessa](#) ammatillisen koulutuksen käsitettä arvioinnin tarkistuspyyntö vastaa lähinnä käsite arvioinnin uusimispyyntö.

[Yliopistojen](#) ja [ammattikorkeakoulujen](#) osalta vrt. [arvioinnin oikaisupyyntö](#).

Käsitteen tunnus: c1315

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

744

arvioinnin uusiminen (1)

sv ombedomning
en reassessment
not: revised decision on assessment

määritelmä

ratkaisu [huoltajan](#), [oppilaan](#) tai [opiskelijan](#) pyyntöön tehdä uusi sellainen [arviointi \(2\)](#), johon liittyy opinnoissa etenemistä tai ([perusopetuksessa](#)) [vuosiluokalle \(1\)](#) jättämistä koskeva päätös, tai ratkaisu huoltajan, oppilaan tai opiskelijan pyyntöön tehdä uusi [päättöarviointi](#)

huomautus

Arvioinnin uusimista (1) voi itse pyytää 15 vuotta täyttänyt oppilas.

Perusopetuksessa ja [lukiokoulutuksessa](#) arvioinnin uusimista (1) koskevan ratkaisun antaa [oppilaitoksen rehtori](#).

Ratkaisu voi olla uuden arvioinnin (2) tekeminen tai pyynnön hylkääminen.

[Ammatillisessa koulutuksessa](#) perusopetuksen käsitettä arvioinnin uusiminen (1) vastaa lähinnä [arvioinnin tarkistaminen](#).

[Yliopistojen](#) ja [ammattikorkeakoulujen](#) osalta vrt. [arvioinnin oikaisu](#).

[Vapaan sivistystyön oppivelvollisille](#) suunnatussa [koulutuksessa \(2\)](#) [opiskelija](#) voi pyytää [rehtorilta](#) arvioinnin uusimista (1).

Käsitteen tunnus: c601

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

745

arvioinnin tarkistaminen

sv kontroll av bedömningen
en rectification of assessment (1)

määritelmä

ratkaisu, jossa *osaamisen arvioijat opiskelijan* kirjallisesta pyynnöstä tarkistavat *osaamisen arviointia (2)* tai hylkäävät pyynnön

huomautus

Ks. myös *arvioinnin tarkistuspyyntö*.

Jos *ammattillisen koulutuksen* opiskelija on tyytymätön arvioinnin tarkistamista koskevaan päätökseen, hän voi pyytää *arvioinnin oikaisua* (ks. *arvioinnin oikaisupyyntö*).

Perusopetuksessa ammattillisen koulutuksen käsitettä arvioinnin tarkistaminen vastaa lähinnä käsite *arvioinnin uusiminen (1)*.

Yliopistojen ja *ammattikorkeakoulujen* osalta vrt. *arvioinnin oikaisu*.

Käsitteen tunnus: c1314

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

746

arvioinnin oikaisuvaatimus <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut, vapaa sivistystyö>; arvioinnin oikaisupyyntö <ammattillinen koulutus, korkeakoulut>

sv begäran om omprövning;
~ begära omprövning av bedömningen *verb*
en request for an administrative review of an assessment
not: claim for a revised assessment;
request for rectification of an assessment;
appeal (2) <valitus>;
challenge <yleiskieltä>

määritelmä

pyyntö, jolla *arvioinnin uusimiseen (1)*, *arvioinnin tarkistamiseen* tai – *korkeakoulussa (1)* – opintosuorituksen *arviointiin (2)* tai *opintosuorituksen hyväksilukemiseen* tyytymätön *huoltaja* tai *oppija* hakee oikaisua arvioinnin uusimista (1), arvioinnin tarkistamista, *opintosuorituksen* arviointia (2) tai hyväksilukemista koskevaan päätökseen

huomautus

Arvioinnin oikaisuvaatimuksen tai -pyynnön voi tehdä oppilaan huoltaja tai 15-vuotias tai sitä vanhempi *oppilas* tai *opiskelija* itse.

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* arvioinnin oikaisuvaatimus osoitetaan aluehallintovirastolle.

Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa arvioinnin oikaisupyynnön on oltava kirjallinen. Pyyntö osoitetaan ammatillista koulutusta koskevan lain mukaisesti *työelämätoimikunnalle* ja *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa rehtorille*.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* opiskelija voi yliopistolain 558/2009 ja ammattikorkeakoululain 932/2014 mukaan suullisesti tai kirjallisesti pyytää oikaisua *opintosuorituksensa arviointiin (2)* tai muualla suoritettujen opintojensa tai muulla tavoin osoitetun osaamisensa hyväksilukemiseen. Opintosuorituksen arviointia (2) koskeva oikaisupyyntö on tehtävä arvostelun suorittaneelle *opettajalle*. Hyväksilukemista koskeva oikaisupyyntö on tehtävä päätöksen tehneelle henkilölle.

Yliopistossa ja *ammattikorkeakoulussa* arvioinnin oikaisupyynnön johdosta tehtyyn päätökseen (*arvioinnin oikaisu*) saa vaatia oikaisua tutkintolautakunnalta tai muulta siihen tehtävään määrättyltä toimielimeltä siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään.

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatussa *vapaan sivistystyön koulutuksessa opiskelija* saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen *arviointiin (2)* tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, aluehallintovirastolta.

Käsitteen tunnus: c1316

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus> <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

747

arvioinnin oikaisu

- sv omprövning av bedömning;
> rättelse av bedömning av kunnande <ammattillinen koulutus, osaamisen arvioinnin oikaisu>
inte: rättelse av bedömning
- en administrative review of an assessment;
~ correction of an assessment <virheellisten tietojen korjaaminen>
not: revised decision;
rectification of assessment (2);
assessment rectification

määritelmä

ratkaisu [arvioinnin oikaisuvaatimukseen tai -pyyntöön](#)

huomautus

[Perusopetuksessa](#) ja [lukiokoulutuksessa](#) kirjallinen [arvioinnin oikaisuvaatimus](#) osoitetaan aluehallintovirastolle. Aluehallintoviraston ratkaisuna voi olla kyseisen [arvioinnin uusimista \(1\)](#) koskevan hallintopäätöksen muuttaminen, hallintopäätöksen kumoaminen, arvioinnin oikaisua koskevan vaatimuksen hylkääminen tai asian palauttaminen [rehtorille](#) uudelleen käsiteltäväksi.

[Ammatillisessa koulutuksessa](#) arvioinnin oikaisu koskee vain [osaamisen arviointia \(2\)](#) ja [ammattillisen koulutuksen järjestäjä](#) voidaan perustellusta syystä myös edellyttää asettamaan uudet [osaamisen arvioijat](#).

[Yliopistossa](#) ja [ammattikorkeakoulussa opiskelija](#) voi yliopistolain 558/2009 ja ammattikorkeakoululain 932/2014 mukaan pyytää oikaisua [opintosuorituksensa arviointiin \(2\)](#) tai muualla suoritettujen opintojensa tai muulla tavoin osoitetun osaamisensa [hyväksilukemiseen](#) (ks. [arvioinnin oikaisupyyntö](#)).

Yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa arvioinnin oikaisupyynnön johdosta tehtyyn arvioinnin oikaisuun saa vaatia oikaisua tutkintolautakunnalta tai muulta siihen tehtävään määrättyä toimielimeltä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Käsitteen tunnus: c602

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsitteekaavio: [Muutoksenhaku arviointiin \(2\)](#)

6.13.5.2 Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen

748

suorituksen uusiminen;
opintosuorituksen uusiminen;
arvioinnin uusiminen (2) <laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017>;
osaamisen osoittamisen uusiminen <ammatillinen koulutus>

sv omtagning;
omtagning av bedömningen <laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017>
en ~ resit a test *verb* <kokeen uusiminen>;
~ resit an exam *verb* <kokeen uusiminen>;
~ retake a test *verb* <kokeen uusiminen>;
~ retake an exam *verb* <kokeen uusiminen>

määritelmä

toiminta, jossa *oppilas* tai *opiskelija* tekee *opintosuorituksensa* uudelleen tai osoittaa osaamisensa uudelleen ja saa siitä uuden *arvioinnin (2)* tai *osaamisen arvioinnin (1)*

huomautus

Perusopetuksessa suorituksen uusiminen tulee kyseeseen tilanteissa, joissa *oppija* ei ole suorittanut hyväksytysti *koulutukseen (2)* kuuluvia opintoja tai hänen *arviointinsa (2)* on hylätty.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän tulee järjestää *opiskelijalle* mahdollisuus osaamisen osoittamisen uusimiseen, jos opiskelijan *osaamisen arviointi (2)* on hylätty.

Lukiokoulutuksessa opiskelijalla on oikeus suorituksen uusimiseen sekä hylätyn että hyväksytyt opintosuorituksen kohdalla. Sekä hyväksytyt että hylätyn opintosuorituksen uusimisessa voi olla kyse myös *arvosanan korottamisesta*.

Korkeakouluissa (1) suorituksen uusiminen voi tulla kyseeseen sekä hylätyn että hyväksytyt opintosuorituksen kohdalla. Korkeakoulu (1) voi määrätä vähimmäis- ja enimmäismäärän *opetukseen (1)* liittyvien kuulusteluiden ja muiden opintosuoritusten uusimiskerroille.

Ks. myös *osaamisen osoittaminen*, *arvioinnin uusiminen (1)* ja *arvosanan korottaminen*.

Käsitteen tunnus: c600

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen](#)

749

arvosanan korottaminen

sv höjning av vitsord
en grade improvement;
mark improvement;
improving a grade;
improving a mark;
~ raise a grade *verb*;
~ raise a mark *verb*

määritelmä

toiminta, jossa *oppilas* tai *opiskelija* uusii *arvioinnin (2)* tai *osaamisen arvioinnin (1)* perustana olleen *opintosuorituksen* tai muun *osaamisen osoittamisen* tai tekee lisäsuorituksen saadakseen korkeamman *arvosanan*

huomautus

Perusopetuksessa oppilas voi *opetukseen (1)* osallistumatta korottaa *lukuvuositodistukseen* merkittyä hylättyä arvosanaa. Hyväksytyn arvosanan korottamisesta ei ole erikseen säädetty, mutta *opetuksen järjestäjä* voi antaa tällaisen mahdollisuuden oppilaalle. Muu kuin perusopetuksen oppilas voi korottaa perusopetuksen arvosanojaan *tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa*, *aikuisten perusopetuksessa* tai *erityisessä tutkinnossa*.

Lukiokoulutuksessa opiskelijalla on oikeus korottaa sekä hyväksytyä että hylättyä arvosanaa *suorituksen uusimisen* kautta.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän tulee järjestää opiskelijalle mahdollisuus *osaamisen arvioinnin (2)* perusteella annetun hyväksytyn arvosanan korottamiseen (hylätyn arvosanan kohdalla käytetään käsitettä *osaamisen osoittamisen uusiminen*).

Korkeakouluissa (1) arvosanan korottaminen tapahtuu *suorituksen uusimisen* kautta.

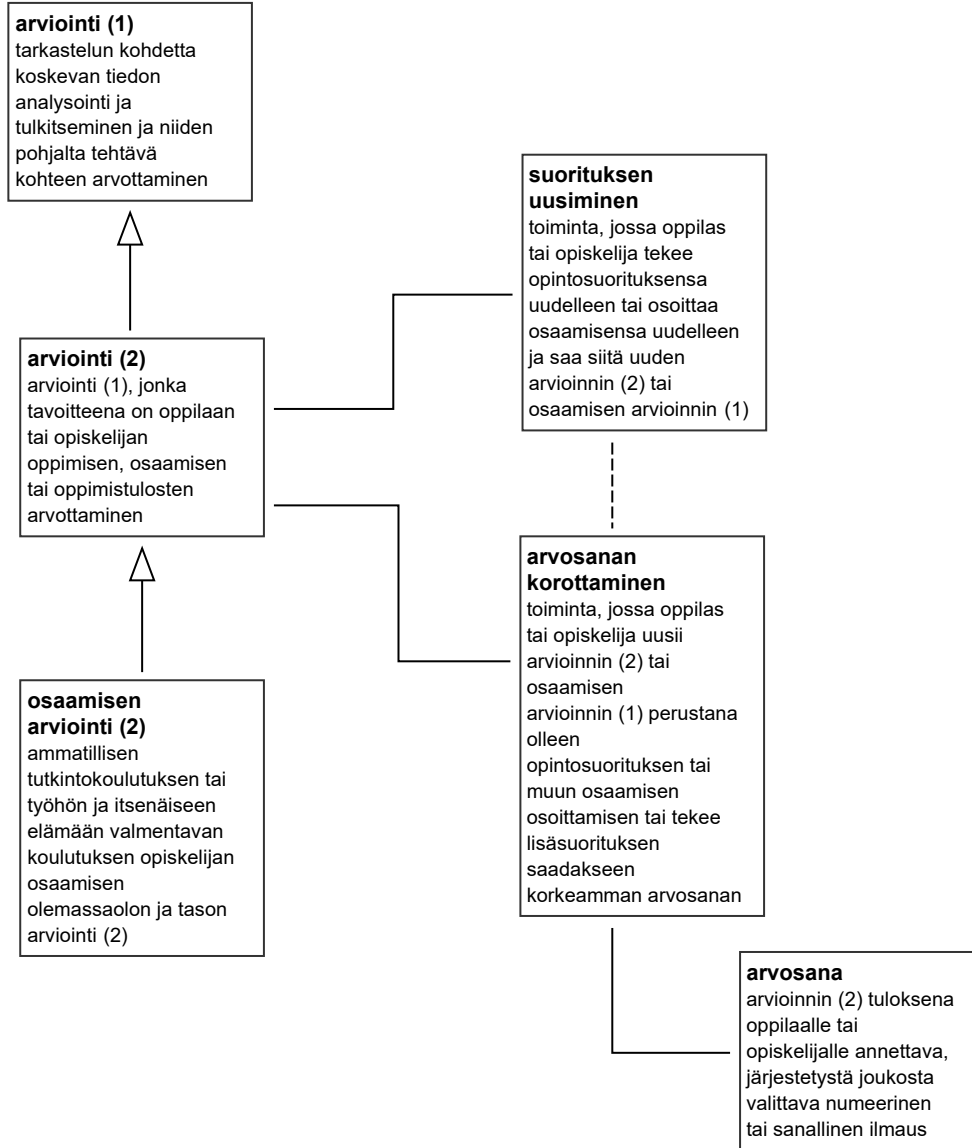
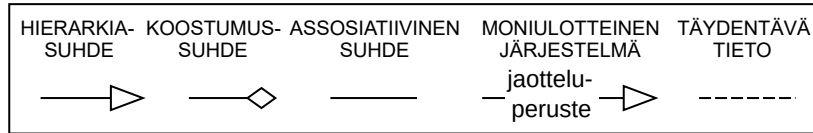
Vrt. *suorituksen uusiminen*, *arvioinnin oikaisuvaatimus*.

Käsitteen tunnus: c603

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen](#)



Käsitekaavio 87. Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen.

6.14 Opintosuorituksen hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä tutkinnon tunnustaminen

750

opinnollistaminen

- sv godkännande av kunnande som förvärvas utanför den formella utbildningen;
godkännande av kunnande som förvärvas på annat sätt;
godkännande av kunskaper som visats på annat sätt <selittävä vastine>
- en identification and documentation of planned learning;
recognition of non-formal learning;
recognition of informal learning;
accreditation of experiential learning;
accreditation of learning demonstrated in some other manner <selittävä vastine>

määritelmä

toimenpide, jossa sovitaan, että osaaminen, jota *opiskelija* tulee hankkimaan *oppilaitoksen* tai *korkeakoulun (1)* ulkopuolella muuten kuin opiskelemalla, tullaan dokumentoimaan, tunnistamaan (ks. *osaamisen tunnistaminen*) ja tunnustamaan (ks. *osaamisen tunnustaminen*) osaksi tavoitteena olevaa *tutkintoa*

huomautus

Opinnollistamisessa voidaan jo ennen osaamista tuottavaa toimintaa (esimerkiksi työ tai harrastustoiminta) pohtia, miten kyseinen toiminta olisi sellaista, että se edistäisi oppimistavoitteiden saavuttamista.

Opinnollistaminen eroaa *osaamisen tunnustamisesta* siten, että opinnollistamisesta sovitaan ennen osaamisen hankkimista (esimerkiksi työn aloittamista).

Käsitteen tunnus: c1636

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

751

osaamisen tunnistaminen

sv identifiering av kunnande
en identification of prior learning;
identification of learning;
identification of competence

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutustoimija* selvittää *hakijan*, *oppilaan* tai *opiskelijan* esittämien asiakirjojen ja muiden mahdollisten selvitysten perusteella hänen osaamisensa sekä muut lähtökohtansa suhteessa vaatimuksiin ja tavoitteisiin

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvan osaamisen tunnistamisen yhteydessä 'osaaminen' viittaa myös ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomaan osaamiseen, josta *oppijalla* ei ole asiakirjoja, jotka riittävästi ilmaisivat taidon tason vastaavuutta *tutkinnon perusteissa* määrättyjen *ammattitaitovaatimusten* tai *osaamistavoitteiden (2)* kanssa.

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvan osaamisen tunnistamisen yhteydessä *koulutuksen järjestäjän* edustaja selvittää hakijan tai opiskelijan saavuttaman osaamisen erilaisin menetelmin, mukaan lukien verkkosivusto www.osaan.fi. Niiltä osin kuin *todennettu osaaminen* vastaa suoritettavan *tutkinnon* osia tai *yhteisten tutkinnon osien* osa-alueita, osaaminen tunnustetaan osaksi tutkintoa. Jos opiskelijalla on asiakirjojen tai muiden selvitysten perusteella osaamista, jonka perusteella *tutkinto*, *tutkinnon osa* tai *yhteisten tutkinnon osien* osa-alue on mahdollista suorittaa ilman osaamisen hankkimista, koulutuksen järjestäjän tulee ohjata opiskelija osoittamaan osaamisensa (ks. *osaamisen osoittaminen*). Osaaminen osoitetaan vain siltä osin, kuin sitä ei ole aiemmin arvioitu ja todennettu.

identification of prior learning: Englannin termi identification of prior learning on peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin sitä käytetään laajemminkin. Termin ilmaus "prior learning" ei viittaa siihen, että tunnistettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen *koulutuksen (2)* aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnistamistoimenpidettä.

Ks. myös *osaamisen tunnustaminen*, *osaamisen arviointi (2)*.

Käsitteen tunnus: c628

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#), [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#)

752

osaamisen tunnustaminen

mieluummin kuin: aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen;
AHOT;
ahotointi

- sv erkännande av kunnande
hellre än: erkännande av tidigare förvärvat kunnande;
> erkännande av tidigare förvärvad kompetens
- en recognition of prior learning;
accreditation of prior learning (2);
recognition of learning;
recognition of competence;
accreditation of competence

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* osaaminen, joka vastaa suoritettavan *tutkinnon perusteita*, suoritettavan *koulutuksen (2)* perusteita tai *opetussuunnitelman (2)* mukaisia tavoitteita mutta on hankittu ja osoitettu toisessa yhteydessä sekä todennettu, sisällytetään osaksi *tutkintoa*

huomautus

Toisessa yhteydessä hankittu osaaminen tulee todentaa, mikä voi tapahtua esimerkiksi opiskelijan esittämällä *todistuksella (2)*.

Esimerkiksi *korkeakoulujen (1)* osaamisen tunnustamisen prosessissa yksi tai useampi asiantuntija arvioi todennetun osaamisen ja valitun tutkinnon *tutkintovaatimusten* vastaavuuden sekä esittää tutkinnon myöntäjälle osaamisen tunnustamista tutkinnoksi tai sen osaksi.

Osaamisen tunnistaminen ja osaamisen tunnustaminen muodostavat yhdessä vastaavan toimenpiteen kuin *opintosuorituksen hyväksilukeminen*, mutta tunnistettava ja tunnustettava osaaminen voi olla muutakin kuin *opintosuorituksia*.

aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen; AHOT; ahotointi: Suomenkielinen termi aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen on tässä sanastossa merkitty epäsuositettavaksi termiksi, koska siitä saattaa syntyä virheellinen mielikuva, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen koulutuksen (2) aloittamista. (Osaaminen on kuitenkin aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.)

erkännande av tidigare förvärvad kompetens: Ruotsin sana kompetens (ilmauksessa "tidigare förvärvad kompetens") viittaa yksittäiseen taitoon. Taito-käsite on suppeampi kuin käsite osaaminen.

recognition of prior learning, accreditation of prior learning (2): Englannin termit recognition of prior learning ja accreditation of prior learning (2) ovat peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin niitä käytetään laajemminkin. Termien ilmaus "prior learning" ei viittaa siihen, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen *koulutuksen (2)* aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.

Vrt. *tutkinnon tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c629

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Henkilökohtaistaminen ammatillisessa koulutuksessa](#), [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#)

753

oppijan arvio osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista (uudistermi);

~ esi-HOKS <ammatillinen koulutus>

mieluummin kuin: esiahotointi <korkeakoulut>

määritelmä

toiminta, jossa *oppija* vertaa jo hankittua tai tavoitteena olevaa osaamistaan tarjolla olevan *koulutuksen (2)* sisältöön ja arvioi mahdollisuuksia *osaamisen tunnustamiseen* tai *opintosuoritusten hyväksilukemiseen*

huomautus

Oppijan arvio osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista voi sisältää pohdintaa siitä, mihin vaihtoehtoiseen *oppilaitokseen* tai *koulutukseen (2)* hakemalla oppija voisi tarkoituksenmukaisimmin saada hyväksiluetuksi olemassa olevaa tai tavoitteena olevaa osaamistaan.

Korkeakoulun (1) opiskelija voi tehdä arvion osaamisen tunnustamisen mahdollisuuksista (eli nk. esiahotoinnin) ennen koulutusta (2), koulutuksen (2) aikana tai uuteen koulutukseen (2) hakeutuessaan.

Käsitteen tunnus: c1634

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

754

ennakollinen hyväksilukeminen;

ennakollinen hyväksiluku

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* kotikorkeakoulu päättää, että opinnot, jotka opiskelija tulee suorittamaan muussa *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa (1)*, tullaan sisällyttämään osaksi opiskelijan tavoitteena olevaa *tutkintoa opintosuorituksen hyväksilukemisen* kautta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1635

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

755

**opintosuorituksen hyväksilukeminen;
opintosuorituksen hyväksiluku**

sv tillgodoräknande *n* av studieprestation;
tillgodoräknande av studier
en accreditation of prior learning (1);
credit transfer

määritelmä

toimenpide, jossa *opiskelijan* aiempi *opintosuoritus* sisällytetään osaksi tavoitteena olevaa *tutkintoa*

huomautus

Opintosuorituksen hyväksilukeminen voi tapahtua *opintosuorituksen korvaamisen* tai *opintosuorituksen sisällyttämisen* kautta.

Ammatillisen koulutuksen osalta käsite opintosuorituksen hyväksilukeminen on vanhentunut. Ammatillisessa koulutuksessa *osaamisen tunnistaminen* ja *osaamisen tunnustaminen* muodostavat yhdessä vastaavan toimenpiteen kuin opintosuorituksen hyväksilukeminen, mutta tunnistettava ja tunnustettava osaaminen voi olla muutakin kuin opintosuorituksia.

Lukiokoulutuksessa lukiolain (714/2018) mukaan *koulutuksen järjestäjän* on tunnustettava toisessa lukiolain mukaista koulutusta antavassa *oppilaitoksessa* suoritettut lukiokoulutuksen *oppimäärään* kuuluvat opinnot hyväksilukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää.

sisällyttää: Opintosuorituksen hyväksilukeminen -käsitteen määritelmässä esiintyvää sanaa "sisällyttää" käytetään tässä sanastossa (ja ylipäänsä opintosuoritusten hyväksilukemisen ja osaamisen tunnustamisen yhteydessä) kahdessa merkityksessä. Laajemmin ajateltuna sisällyttäminen toimii opintosuorituksen korvaamisen ja opintosuorituksen sisällyttämisen yhteisenä yläkäsitteenä. Suppeammin ajateltuna sisällyttämällä viitataan nimenomaan sanastossa määriteltävään *opintosuorituksen sisällyttämiseen* (erotukseksi opintosuorituksen korvaamisesta).

Ks. myös *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c625

Luokka: <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

756

opintosuorituksen korvaaminen

sv ersättande av studieprestation
en substitution of studies;
substitution of a course;
> substitution of a credit <korkeakoulut>

määritelmä

opintosuorituksen hyväksilukemisen muoto, jossa *opiskelijan* eri yhteydessä suorittaman *opintosuorituksen* todetaan vastaavan jotakin tavoitteena olevan *tutkinnon tutkintovaatimusten* kohtaa ja jossa kyseisen tutkintovaatimusten kohdan suorittaminen kokonaan tai osittain korvataan eri yhteydessä suoritettulla opintosuorituksella

huomautus

Esimerkiksi Helsingin yliopistossa matematiikkaa opiskeleva voi mahdollisesti korvata tutkintovaatimusten edellyttämän *opintojakson* Analyysi I Turun yliopistossa tehdyllä suorituksella Analyysi I.

Ammatillisessa koulutuksessa ei käytetä käsitteitä opintosuorituksen korvaaminen ja *opintosuorituksen sisällyttäminen*, vaan näitä vastaavan toimenpiteen muodostavat *osaamisen tunnistaminen* ja *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c626

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

757

opintosuorituksen sisällyttäminen

sv inkluderande av studieprestation
en inclusion of studies;
inclusion of a course;
> inclusion of a credit

määritelmä

opintosuorituksen hyväksilukemisen muoto, jossa *opiskelijan* jossakin *koulutusorganisaatiossa* tekemä *opintosuoritus* sisällytetään osaksi toisen *koulutusorganisaation tutkintoa* ilman, että suoritus korvaa mitään sisällöllisesti tarkasti määriteltyä kohtaa *tutkintovaatimuksissa*

huomautus

Esimerkiksi opiskelija sisällyttää kauppatieteen *perusopinnot sivuaineeksi* tutkintoonsa *yliopistossa*, jossa ei järjestetä kauppatieteen *koulutusta (2)*.

sisällyttäminen: Opintosuorituksen sisällyttäminen -käsitteen nimityksessä esiintyvää sanaa "sisällyttäminen" käytetään tässä sanastossa (ja ylipäänsä opintosuoritusten hyväksilukemisen ja *osaamisen tunnustamisen* yhteydessä) kahdessa eri merkityksessä. Suppeammin ajateltuna sisällyttämisellä viitataan nimenomaan tässä määriteltyyn opintosuorituksen sisällyttämiseen (erotukseksi *opintosuorituksen korvaamisesta*). Laajemmin ajateltuna sisällyttäminen toimii opintosuorituksen korvaamisen ja opintosuorituksen sisällyttämisen yhteisenä yläkäsitteenä.

Ammatillisessa koulutuksessa ei käytetä käsitteitä opintosuorituksen sisällyttäminen ja *opintosuorituksen korvaaminen*, vaan näitä vastaavan toimenpiteen muodostavat *osaamisen tunnustaminen* ja *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c627

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

758

todennettu osaaminen

sv intygat kunnande n
en validated competence

määritelmä

opiskelijan aiemmin suorittamat opinnot, jotka toimivaltainen viranomainen on arvioinut ja todentanut ja jotka voidaan sisällyttää osaksi suoritettavaa *tutkintoa*

huomautus

Määritelmässä tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat muun muassa *koulutuksen järjestämisluvan* saaneet *ammattillisen koulutuksen järjestäjät*.

Todennettu osaaminen on määritelty ammatillisesta koulutuksesta annetussa asetuksessa (673/2017).

Todennettua osaamista ovat esimerkiksi opiskelijan suorittamat voimassa olevien *ammattillisen perustutkinnon*, *ammattitutkinnon* tai *erikoisammattitutkinnon perusteiden* mukaiset *tutkinnon osat* ja *yhteisten tutkinnon osien osa-alueet*, lukio-opinnot, korkeakouluopinnot sekä muut toimivaltaisen viranomaisen arvioimat ja todentamat opinnot, jotka voidaan sisällyttää osaksi suoritettavaa tutkintoa.

Ks. myös *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c898

Luokka: <ammattillinen koulutus>

759

tutkinnon tunnustaminen;

tutkinnon rinnastaminen <Opetushallituksen käyttämä termi>;

tutkinnon laillistaminen <Valviran käyttämä termi>;

> ammatillinen tunnustaminen;

> akateeminen tunnustaminen

sv erkännande av examina

en recognition of qualifications

määritelmä

toimenpide, jossa selvitetään, millaisen *kelpoisuuden* tai *pätevyyden* jossakin maassa suoritettu *tutkinto* tai *opintosuoritus* antaa haettaessa työtä tai *opiskelupaikkaa* toisessa maassa, ja jonka lopputuloksena on asiaa koskeva hallintopäätös

huomautus

Tutkinnon tunnustamisessa selvitetään työn tai opiskelupaikan hakemista varten muussa maassa suoritettua tutkintoa tai opintosuorituksen vastaavuus suomalaisen tutkinnon tai opintosuorituksen kanssa ja tehdään asiaa koskeva päätös. Tutkinnon tunnustamisen lopputuloksena on päätös tutkinnon tunnustamisesta.

Tutkinnon tunnustaminen eroaa käsitteistä *osaamisen tunnustaminen* ja *opintosuorituksen hyväksilukeminen* siten, että tutkinnon tunnustamisesta ei seuraa päätöstä tutkinnon, *osaamisen* tai opintosuorituksen hyväksilukemisesta osaksi laajempaa kokonaisuutta, vaan siinä tehdään ainoastaan päätös muussa maassa suoritettua tutkinnon tai opintosuorituksen vastaavuudesta suomalaisen tutkinnon tai opintosuorituksen kanssa. Kuitenkin niin kutsuttuun akateemiseen tunnustamiseen (ks. huomautus jäljempänä) voi liittyä myös mahdollisuus ulkomailla suoritettujen opintojen hyväksilukemisesta suomalaiseen tutkintoon.

Tutkinnon tunnustamisesta vastaa työnantaja tai viranomainen (kun kyseessä on ammatillinen tunnustaminen) tai *oppilaitos* tai *korkeakoulu (1)* (kun kyseessä on akateeminen tunnustaminen). Joissakin tilanteissa tunnustamisen ehdoksi voidaan määrätä täydentäviä opintoja tai muita täydentäviä suorituksia.

ammatillinen tunnustaminen: Kun *ulkomailla suoritettua tutkintoa* tai opintosuorituksen perusteella haetaan työtä, puhutaan käsitteestä ammatillinen tunnustaminen. Mikäli haettuun tehtävään vaaditaan lain mukaan tietty tutkinto, opintosuoritus tai ammatinharjoittamisoikeus, tutkinnon tunnustamisesta vastaa viranomainen. Päätöksiä tekeviä viranomaisia ovat esimerkiksi Valvira (sosiaali- ja terveysala) ja Opetushallitus (mm. opetus- ja varhaiskasvatusala, yleinen virkakelpoisuus ja virkakelpoisuus oikeustieteellistä tutkintoa edellyttäviin tehtäviin).

Esimerkiksi Valvira voi hakemuksesta myöntää oikeuden harjoittaa Suomessa sosiaali- ja terveydenhuollon alan ammattia (kuten lääkäri tai geronomi) laillistettuna ammattihenkilönä henkilölle, jolle on jossakin muussa valtiossa kuin Suomessa suoritettua *koulutuksen (2)* perusteella myönnetty *tutkintotodistus* tai muu asiakirja, joka kyseisessä valtiossa vaaditaan kyseiseen ammattiin.

akateeminen tunnustaminen: Kun ulkomailla suoritettua tutkinnon tai opintosuorituksen perusteella haetaan *opiskelupaikkaa*, puhutaan käsitteestä akateeminen tunnustaminen. Akateemisella tunnustamisella tarkoitetaan toimenpidettä, jossa *oppilaitos* tai *korkeakoulu (1)* selvittää *hakijan* muussa maassa suorittaman tutkinnon tai opintosuorituksen vastaavuuden suomalaisen tutkinnon tai opintosuorituksen kanssa ja tekee päätöksen *opinto-oikeuden* myöntämisestä ulkomailla suoritettua koulutuksen (2) perusteella. Lisäksi *opiskelijan* ulkomailla suorittamat opinnot tai osa niistä voidaan mahdollisesti hyväksilukea osaksi Suomessa suoritettavaa tutkintoa.

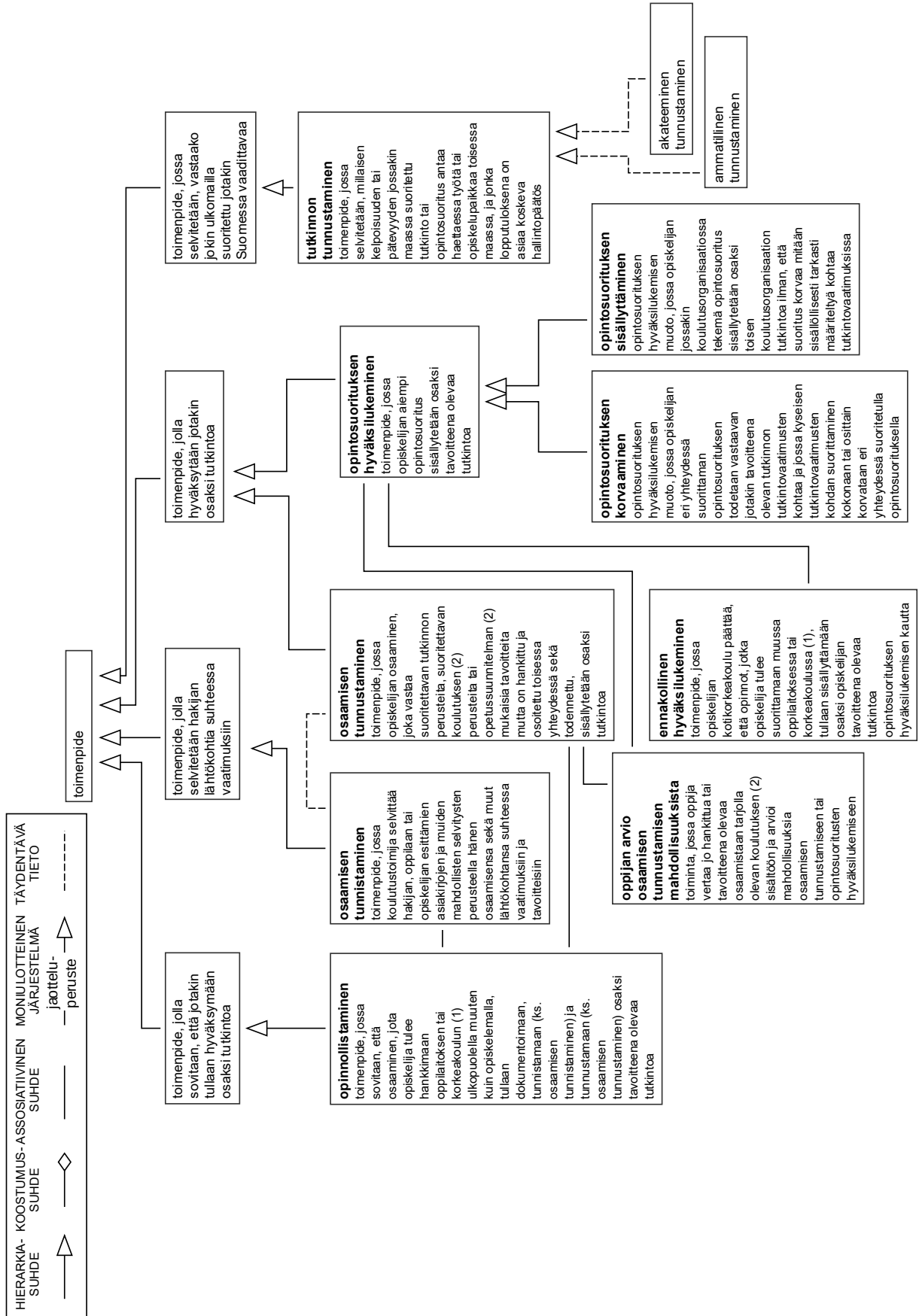
Tutkinnon tunnustaminen on yleistermi. Samasta toiminnasta voidaan käyttää muitakin termejä, joista useat ovat peräisin lainsäädännöstä. Esimerkkejä synonyymisistä nimityksistä ovat tutkinnon rinnastaminen (Opetushallitus) ja tutkinnon laillistaminen (Valvira).

Vrt. *opintosuorituksen hyväksilukeminen, osaamisen tunnustaminen.*

Käsitteen tunnus: c1035

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)



Käsittekaavio 88. Suoritusten hyväksilukeminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

6.15 Varhaiskasvatukseen, opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

760

varhaiskasvatuksen asiakasmaksu

- sv klientavgift för småbarnspedagogik;
kundavgift för småbarnspedagogik
- en early childhood education and care client fee;
client fee for early childhood education and care;
ECEC client fee

määritelmä

[varhaiskasvatuksesta](#) perittävä asiakasmaksu

huomautus

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu on aina lapsikohtainen ja kunta tekee siitä maksupäätöksen tai yksityinen [varhaiskasvatuksen palveluntuottaja](#) sopimuksen.

Laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016) säädetään kunnan järjestämässä [päiväkotitoiminnassa](#) ja [perhepäivähoidossa](#) perittävistä asiakasmaksuista. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta, esimerkiksi [avoimesta varhaiskasvustoiminnasta](#) kunta voi periä päättämänsä asiakasmaksun.

Käsitteen tunnus: c1602

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

761

kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu

- sv klientavgift för småbarnspedagogik på heltid;
kundavgift för småbarnspedagogik på heltid
- en client fee for full-time early childhood education and care;
full-time ECEC client fee

määritelmä

[kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta](#) perittävä [varhaiskasvatuksen asiakasmaksu](#)

huomautus

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Käsitteen tunnus: c1603

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

762

osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu

- sv klientavgift för småbarnspedagogik på deltid;
kundavgift för småbarnspedagogik på deltid
- en client fee for part-time early childhood education and care;
part-time ECEC client fee

määritelmä

[osa-aikaisesta varhaiskasvatuksesta](#) perittävä [varhaiskasvatuksen asiakasmaksu](#)

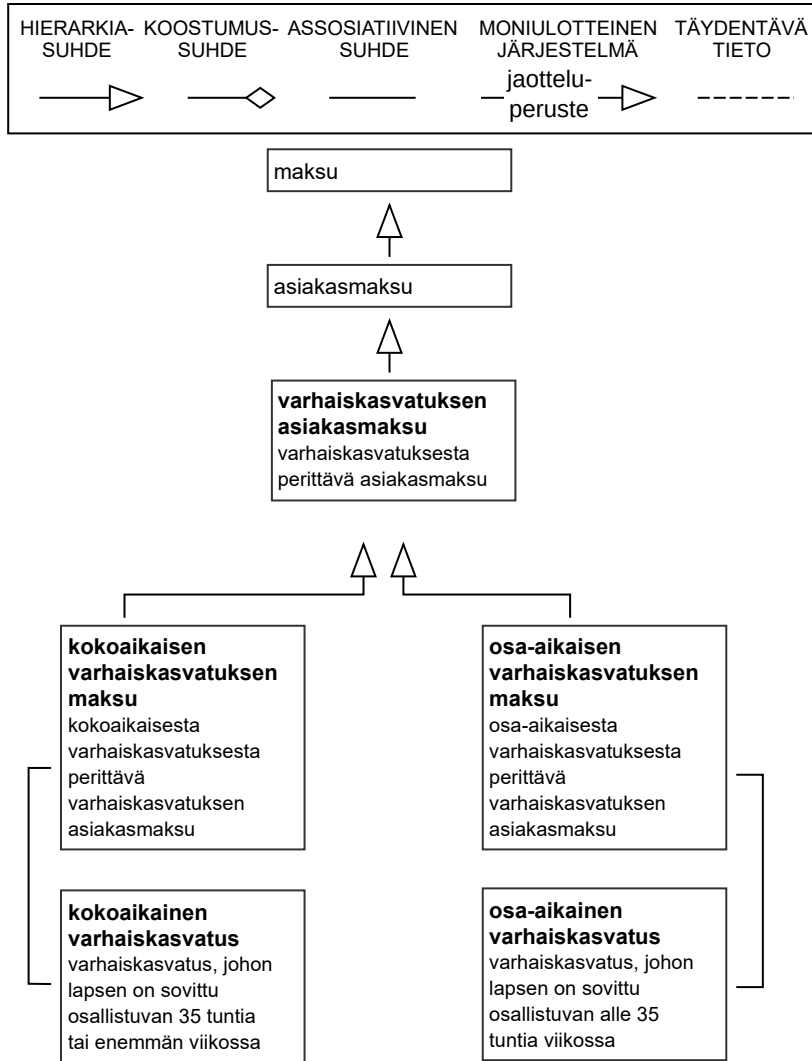
huomautus

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksusta on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 6 §:ssä (1503/2016).

Käsitteen tunnus: c1604

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)



Käsitekaavio 89. Varhaiskasvatuksen maksut.

763

opiskelumaksu;

opintomaksu;

opiskelijamaksu;

maksu opetukseen osallistumisesta <esim. aikuisten lukiokoulutuksessa aineopiskelijalta perittävä maksu>;

opetuksesta perittävä maksu <korkeakoulut>;

~ materiaalmaksu

sv studieavgift

en > course fee <esim. aikuisten lukiokoulutuksessa aineopiskelijalta perittävä maksu opetukseen osallistumisesta>;

> education and training fee <ammattillinen koulutus>;

~ materials fee <materiaalmaksu>

määritelmä

koulutukseen (1) osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Toisen asteen koulutukseen (lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus) liittyvä *opetus (1)* ja *ohjaus* on maksutonta, mutta *opiskelijoilta* voidaan periä esimerkiksi materiaalmaksuja.

Ammattitutkintokoulutuksessa, erikoisammattitutkintokoulutuksessa ja *muussa ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjä* voi periä opiskelijalta kohtuullisen opiskelumaksun, jolla katetaan osittain *koulutuksen (2)* järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Aikuisten *lukiokoulutuksessa* yksittäisen *oppiaineen* opiskelijalta (nk. aineopiskelija) voidaan periä maksu opetukseen osallistumisesta.

Vapaan sivistystyön lainsäädännössä käytetään termiä opiskelumaksu, mutta yleiskielessä vapaan sivistystyön opiskelumaksuista käytetään nimityksiä kurssimaksu, *lukukausimaksu* ja lukuvuosimaksu. *Vapaan sivistystyön koulutuksessa* voi olla myös materiaalmaksuja.

Ammattikorkeakoulujen toiminnassa perittävistä maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1440/2014) mukaan *ammattikorkeakoulu* voi periä maksuja avoimista ammattikorkeakouluopinnoista ja *erillisellä opiskeluoikeudella* suoritettavista opinnoista.

Yliopistojen toiminnassa perittävistä maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1082/2009) mukaan *yliopisto* voi periä maksuja avoimista yliopisto-opinnoista ja *erillisellä opiskeluoikeudella* suoritettavista opinnoista.

Korkeakouluissa (1) voidaan edellä mainittujen opetuksesta perittävien maksujen lisäksi periä myös mm. materiaalmaksuja.

Käsitteen tunnus: c634

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

764

lukukausimaksu;
~ lukuvuosimaksu

sv termsavgift;
~ läsårsavgift <lukuvuosimaksu>
en tuition fee /GB/;
~ annual tuition fee <lukuvuosimaksu>
rather than: tuition (2) /US/

määritelmä

koulutuksesta (1) lukukautta kohti perittävä *opiskelumaksu*

huomautus

lukuvuosimaksu: Termillä lukuvuosimaksu viitataan *lukuvuotta* kohti perittävään opiskelumaksuun.

Lainsäädännössä termi lukuvuosimaksu (tai lukukausimaksu) on käytössä ainoastaan *korkeakoulujen (1)* osalta. Kuitenkin myös muilla *koulutusasteilla* (esim. *perusopetuksessa erityisen koulustehtävän* saaneilla *oppilaitoksilla* sekä *vapaassa sivistystyössä*) perittäviä maksuja voidaan nimittää lukukausi- tai lukuvuosimaksuiksi.

Suomen *korkeakouluissa (1)* lukukausimaksu on käytössä EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleville *opiskelijoille vieraskielisessä koulutuksessa*.

tuition fee / tuition: Englannin sana tuition viittaa *opettamiseen*. Amerikanenglannissa termi tuition viittaa myös *opetukseen (1)* liittyvään maksuun, kuten lukukausimaksuun; brittienglannissa tuition-sanana perään on lisättävä 'fee'. On suositettavampaa käyttää sanaa *tuition opettamisesta* ja tuition fee opetukseen (1) liittyvästä maksusta, jotta käsitteiden välille saadaan tehtyä ero.

Käsitteen tunnus: c630

Luokka: <perusopetus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

765

lukuvuosimaksuvelvollisuus

määritelmä

opiskelijan velvollisuus suorittaa lukuvuosimaksu

huomautus

Lukuvuosimaksulla tarkoitetaan *koulutuksesta (1) lukuvuotta* kohti perittävää *opiskelumaksua*, ks. *lukukausimaksu*.

Suomen *korkeakouluissa (1)* lukuvuosimaksu ja lukuvuosimaksuvelvollisuus liittyy *koulutukseen (1)*, joka on muun kuin suomen- tai ruotsinkielistä, johtaa *alempaan* tai *ylempään korkeakoulututkintoon* eikä ole *tilauskoulutusta*. Esimerkki tällaisesta koulutuksesta (1) on vieraskielinen perustutkintokoulutus, kuten englanninkielisen *maisteriohjelman koulutus (2)*.

Yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan opiskelijalla ei ole lukuvuosimaksuvelvollisuutta, mikäli hän on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai mikäli hänet Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen, tai mikäli hän on edellä mainittujen perheenjäsen. Lukuvuosimaksuvelvollisuutta ei ole myöskään opiskelijalla, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu Euroopan unionin sininen kortti, jatkuva tai pysyvä oleskelulupa tai pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai jos hän on edellä mainittujen perheenjäsen.

Käsitteen tunnus: c1541

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

766

lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija

määritelmä

opiskelija, jolla on *lukuvuosimaksuvelvollisuus*

huomautus

Lukuvuosimaksuvelvollisia ovat *korkeakoulujen (1) tutkinto-opiskelijat*, joilta korkeakoulu (1) lain mukaisesti perii *opiskelusta* lukuvuosimaksun.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopiston* on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen *alempaan* tai *ylempään korkeakoulututkintoon* johtavaan *koulutukseen (2)* hyväksytyltä opiskelijalta vähintään 1 500 euron suuruinen maksu *lukuvuodessa*.

Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun* on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen *ammattikorkeakoulututkintoon* tai *ylempään ammattikorkeakoulututkintoon* johtavaan koulutukseen (2) hyväksytyltä opiskelijalta vähintään 1 500 euron suuruinen maksu lukuvuodessa.

Ks. myös *lukukausimaksu*.

Käsitteen tunnus: c1542

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

767

tutkintomaksu

sv examensavgift

en qualification fee

määritelmä

tutkintoon osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Esimerkiksi *ylioppilastutkintoon* osallistuvalla tutkintomaksu peritään tutkintoon ilmoittautumisen yhteydessä.

Käsitteen tunnus: c631

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

768

ylioppilaskunnan jäsenmaksu

sv studentkårens medlemsavgift;

studentkårsavgift

en student union membership fee

määritelmä

maksu, joka peritään *ylioppilaskunnan* jäsenyydestä

huomautus

Ylioppilaskunnan jäsenmaksu on *yliopistojen perustutkinto-opiskelijoille* pakollinen.

Käsitteen tunnus: c632

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

769

opiskelijakunnan jäsenmaksu

sv studerandekårens medlemsavgift;

studerandekårsavgift

en student association membership fee

määritelmä

maksu, joka peritään *opiskelijakunnan (1)* jäsenyydestä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1051

Luokka: <korkeakoulut>

770

YTHS-maksu;

Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu

sv SHVS-avgift;
avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse
en Finnish Student Health Service fee
rather than: FSHS fee

määritelmä

terveydenhuoltopalveluista [korkeakoulun \(1\) lukukausi-ilmoittautumisen](#) yhteydessä perittävä maksu

huomautus

YTHS-maksu on [opiskelijalle](#) pakollinen, jos hän ilmoittautuu läsnä olevaksi.

Käsitteen tunnus: c633

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

771

(vanhentunut)

maksu tutkinnon järjestämisestä

sv avgift för examensarrangemangen

määritelmä

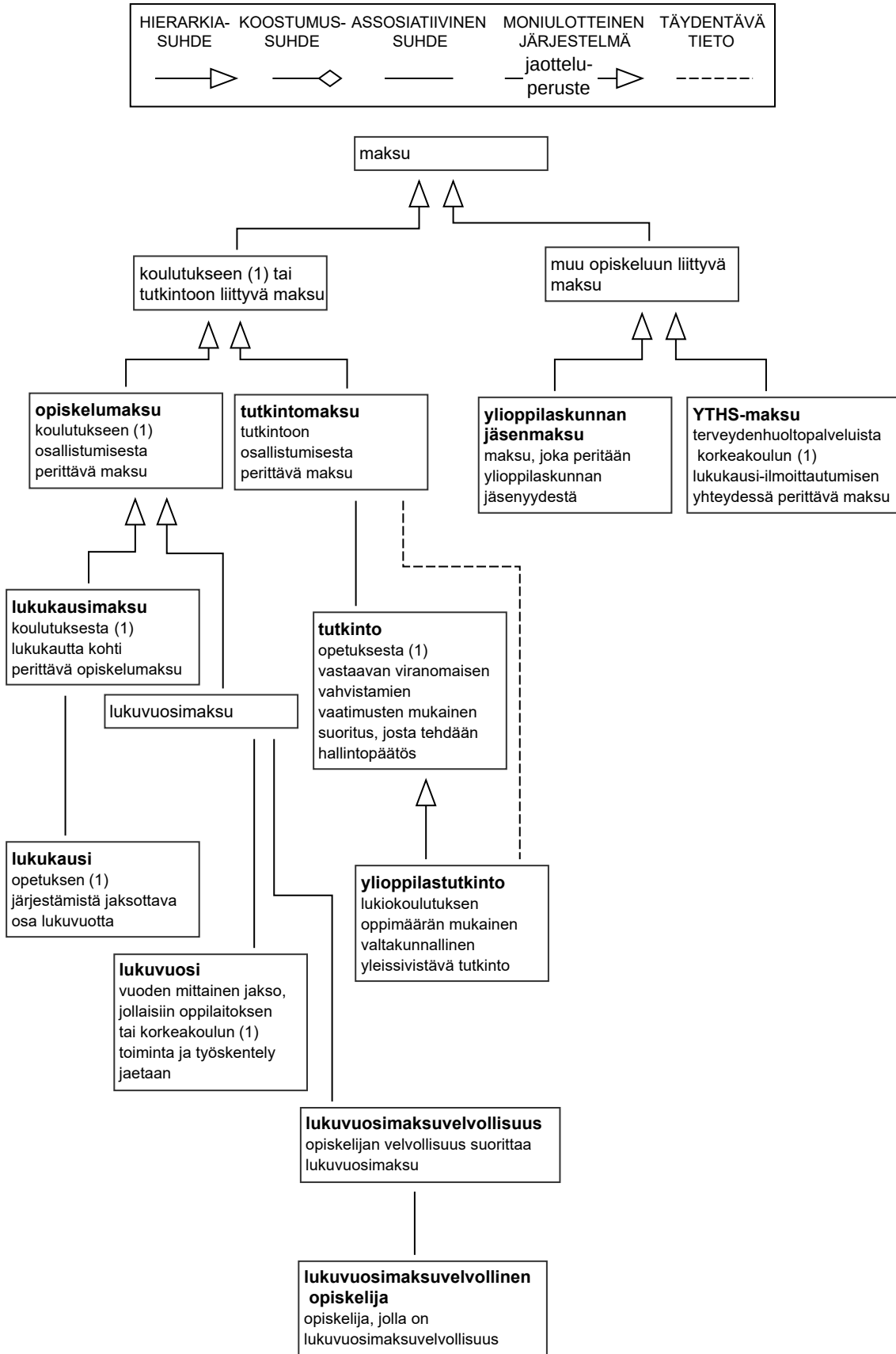
maksu, joka voidaan periä [ammattitutkintoon](#) tai [erikoisammattitutkintoon](#) osallistuvalta, joka suorittaa [tutkinnon](#) osallistumatta tutkintoon valmistavaan [koulutukseen \(2\)](#)

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c635

Luokka: <ammatillinen koulutus>



Käsittekaavio 90. Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.

6.16 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä

772

aamu- ja iltapäivätoiminta

sv morgon- och eftermiddagsverksamhet
en before- and after-school activities
rather than: morning and afternoon activities

määritelmä

perusopetuksen oppilaille ennen koulupäivää tai sen jälkeen järjestettävä vapaaehtoinen toiminta

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1- ja 2-luokkalaisille sekä niille muiden *vuosiluokkien (2)* oppilaille, jotka saavat *erityistä tukea (1)*.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa ovat esimerkiksi *koulun kerhotoiminta* ja *taiteen perusopetus*. Toiminnan järjestäjinä voivat olla esimerkiksi *peruskoulut (1)*, kunnan nuorisopalvelut, järjestöt tai seurakunnat.

morning and afternoon activities: Tämän termin käyttöä ei suositella, sillä se voi viitata muussakin kuin perusopetuksen yhteydessä (esimerkiksi ikääntyneille) järjestettävään aamu- ja iltapäivätoimintaan.

Käsitteen tunnus: c454

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

773

koulun kerhotoiminta

sv skolans klubbverksamhet

määritelmä

perusopetuksen oppilaille järjestetty vapaa-ajan toiminta, jonka lähtökohtana ovat *peruskoulun (1)* kasvatukselliset, opetukselliset ja ohjaukselliset tavoitteet

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 47 §) mukaan perusopetuksen yhteydessä voidaan oppilaille järjestää kirjastotoimintaa, kerhotoimintaa ja muuta *opetukseen (1)* läheisesti liittyvää toimintaa.

Koulun kerhotoimintaa järjestetään *perusopetuksen* yhteydessä oppituntien ulkopuolella.

Kerhotoiminnan tavoitteena on olla monipuolista, lasten ja nuorten kasvua tukevaa toimintaa, joka vakiintuu osaksi lasten ja nuorten iltapäivää.

Käsitteen tunnus: c876

Luokka: <perusopetus>

774

varhaiskasvatuksen ruokailu

sv måltider inom småbarnspedagogik
en meals *pl* in early childhood education and care;
ECEC meals *pl*

määritelmä

varhaiskasvatuksessa olevalle *lapselle* järjestetty tarkoituksenmukainen ja ohjattu ruokailu

huomautus

Vertaa *kouluateria*.

Käsitteen tunnus: c976

Luokka: <varhaiskasvatus>

775

kouluateria <perusopetus>;

maksuton ateria <ammattillinen koulutus ja lukiokoulutus>;

~ **kouluruokailu** <perusopetus>;

~ **maksuton ruokailu** <ammattillinen koulutus ja lukiokoulutus>

sv skolmåltid

en school meal

määritelmä

oppilaitoksen oppilailleen tai **opiskelijoilleen** maksutta tarjoama ateria

huomautus

Aterian järjestämisestä vastaa **opetuksen järjestäjä** tai **koulutuksen järjestäjä**, mutta käytännössä aterian tarjoaa oppilaitos.

Esiopetuksessa ja **perusopetuksessa** opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää oppilaille maksuton ateria työpäivittäin. Oikeus kouluateriaan koskee **perusopetukseen valmistavan opetuksen** oppilaita, perusopetuksen oppilaita sekä **aikuisten perusopetuksen** opiskelijoita. Oikeus kouluateriaan koskee myös **tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen** opiskelijoita.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää maksuton ateria päätoimisille opiskelijoille työpäivittäin. Velvollisuus järjestää maksuton ateria liittyy nuorten lukiokoulutukseen sekä toisaalta sisäoppilaitosmuotoisesti järjestettävään lukiokoulutukseen. Ks. tarkemmin lukiolaki **714/2018**, 35 §.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää maksuton ateria muun muassa päätoimisille ammatillisen perustutkintokoulutuksen ja **työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen** opiskelijoille sellaisina päivinä, joina opiskelijan on oltava läsnä koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. **Oppivelvollisella** opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan myös päätoimisessa ammattitutkintokoulutuksessa. Ks. tarkemmin laki ammatillisesta koulutuksesta **531/2017**, 100 §.

Ammatillisessa koulutuksessa oikeus maksuttomaan ruokailuun ei kuitenkaan koske **oppisopimuskoulutuksen**, **työvoimakoulutuksen** eikä **henkilöstökoulutuksen** opiskelijoita.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan **peruskoulu (1)** määrittelee omassa **opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassaan** kouluruokailun keskeiset periaatteet sekä kuvaa järjestämisessä huomioon otettavat terveys-, ravitsemus- ja tapakasvatuksen tavoitteet.

Vrt. **varhaiskasvatuksen ruokailu**.

Käsitteen tunnus: c637

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

776

koulumatka

sv skolväg <koulumatka etäisyytenä tai konkreettinen tie tai reitti>;

skolresa <koulumatka siirtymisenä paikasta toiseen>

en distance between home and school;

distance between a student's home and school

not: school travel

määritelmä

oppilaan tai **opiskelijan** matka asuinpaikasta **oppilaitokseen**

huomautus

Perusopetuksessa oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos matka kodin ja koulupaikkakoulun välillä on yli viisi kilometriä tai jos matka on oppilaalle esimerkiksi liian vaarallinen.

Oppilas tai opiskelija voi koulumatkatukilain (**48/1997**) mukaan olla oikeutettu koulumatkatukeen (katso koulumatkatuki-käsitteen määritelmä **Kelan sanastosta**).

Käsitteen tunnus: c638

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

777

koulumatkaetu

sv skolreseförmån (??);
skolskjutsförmån
en school transport (?)

määritelmä

[perusopetuksen oppilaalle koulumatkan](#) pituuden, vaikeuden, rasittavuuden tai vaarallisuuden perusteella myönnetty etu

huomautus

Koulumatkaetu voidaan myöntää, jos [oppilaan](#) koulumatka on yli viisi kilometriä tai jos koulumatka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Koulumatkaetu voi olla maksuton kuljetus tai oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä avustus.

[Lukiokoulutuksessa](#) perusopetuksen koulumatkaetua vastaa Kelan maksama koulumatkatuki (katso koulumatkatuki-käsitteen määritelmä [Kelan sanastosta](#)).

Käsitteen tunnus: c639

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

778

kuljetuspäätös

sv beslut *n* om skolskjuts

määritelmä

[koulumatkaedun](#) myöntämistä koskeva päätös

huomautus

Kuljetuspäätös tehdään oppijakohtaisesti. Kuljetuspäätös tehdään myös väliaikaisesta kuljetusedusta, jollainen voi tulla kyseeseen esimerkiksi loukkaantumistapauksessa.

Käsitteen tunnus: c641

Luokka: <perusopetus>

779

kodin ja koulun yhteistyö <perusopetus>;

kodin ja oppilaitoksen yhteistyö <lukiokoulutus>

sv samarbete *n* mellan hem och skola <perusopetus>;
samarbete *n* mellan hem och läroanstalt <lukiokoulutus>
en cooperation between home and school <perusopetus, lukiokoulutus>;
home-school cooperation <perusopetus, lukiokoulutus>;
~ homes and schools working together

määritelmä

toiminta, jossa [huoltajilla](#) on mahdollisuus yhdessä [opettajan](#) ja [oppilaiden](#) kanssa osallistua [oppilaitoksen](#) opetus- ja kasvatustyön suunnittelemiseen ja [arviointiin \(1\)](#)

huomautus

[Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden](#) mukaan huoltajille tulee antaa tietoa [opetussuunnitelmasta \(1\)](#), [opetuksen \(1\)](#) järjestämisestä, [oppilashuollosta](#) ja mahdollisuudesta osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön.

Käsitteen tunnus: c514

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

7 Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi

7.1 Arvioinnin peruskäsitteitä

780

arviointi (1)

- sv utvärdering (1);
evaluering (1);
> bedömning (2) <oppijan tai opintosuorituksen arviointi>
- en evaluation (1);
> assessment (2) <oppijan, oppimisen tai opintosuorituksen arviointi>

määritelmä

tarkastelun kohdetta koskevan tiedon analysointi ja tulkitseminen ja niiden pohjalta tehtävä kohteen arvottaminen

huomautus

Arviointi (1) tehdään [arviointikriteerien](#) tai tavoiteasetannan perusteella.

Arviointi (1) voi kohdistua esimerkiksi toiminnan tai sen tulosten laatuun tai tehokkuuteen.

Opetustoimen alueella tehtävää arviointia (1) ovat mm. [opintosuoritusten](#) arviointi (ks. [arviointi \(2\)](#)) ja [koulutuksen arviointi](#).

utvärdering / bedömning: Ruotsin kielessä terminkäyttö poikkeaa suomen kielestä. Tässä määritellystä yläkäsitteestä arviointi (1) sekä käsitteestä koulutuksen arviointi käytetään termiä utvärdering, kun taas mm. käsitteistä oppilaan arviointi, opiskelijan arviointi ja opintosuorituksen arviointi (ks. [arviointi \(2\)](#)) käytetään termiä bedömning.

assessment (2): Englannin termi assessment (2) viittaa ennen kaikkea mittausten perusteella tehtävään tavoitteen ja tuloksen vertailuun, ja suomeksi assessment käännetään usein sanalla mittaaminen. Termiä assessment käytetään myös käsitteen oppilaan arviointi / opiskelijan arviointi / opintosuorituksen arviointi (ks. [arviointi \(2\)](#)) englanninkielisenä vastineena.

Ks. myös [arviointikriteeri](#).

Käsitteen tunnus: c750

Luokka: <yhteinen/yleinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitteekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#), [Suorituksen uusiminen ja arvosanan korottaminen](#), [Arviointi](#), [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

781

seuranta

- sv uppföljning
en monitoring (?);
follow-up (?)

määritelmä

tiedonkeruun perusteella tehtävä kohteen järjestelmällinen havainnointi

huomautus

Opetus- ja koulutussektorilla seurannan kohteena voivat olla yhtäältä [oppijoiden oppiminen](#), [osaaminen](#) ja [oppimistulokset](#) ja toisaalta [opetukseen \(1\)](#) ja [koulutukseen \(1\)](#) liittyvä toiminta ja järjestelmät.

Seuranta ei ole luonteeltaan arvottavaa, vrt. [arviointi \(1\)](#).

Käsitteen tunnus: c752

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitteekaavio: [Arviointi](#)

782

kehittävä arviointi

sv utvecklande utvärdering

en enhancement-led evaluation

määritelmä

arviinnin (1) toimintaperiaate, jossa kehitetään toimintaa sitomalla yhteen arviointi (1) ja aktiivinen kehittäminen

huomautus

Kehittävä arviointi on osallistavaa ja sen perustana on arviinnin (1) toteuttajan ja arviointiin osallistuvan välinen luottamus ja *koulutusorganisaation* vastuu toimintansa kehittämisestä.

Kehittävän arviinnin menetelmät voidaan räätälöidä tapauskohtaisesti tukemaan *arviointien vaikuttavuutta* ja toiminnan kehittämistä jo arviointiprosessin aikana.

Kehittävän arviinnin tuloksena osallistujat saavat *palautetta* toimintansa kehittämiskohteista, hyvistä käytänteistä ja vahvuuksista.

Käsitteen tunnus: c1742

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

783

kansallinen arviointi;

kansallisen tason arviointi

sv nationell utvärdering

en national evaluation

määritelmä

arviointi (1), joka tehdään valtakunnallisesti samoilla yhteisillä periaatteilla

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) vastaa *varhaiskasvatuksen, opetuksen (1)* ja *koulutuksen (1)* kansallisesta arvioinnista.

Kansallinen arviointi voi kohdistua esimerkiksi *koulutustoimijoihin* tai oppilas- tai opiskelijaryhmiin. Kansallinen arviointi voi olla myös esimerkiksi *teema-arviointia*.

Kansallinen arviointi on *ulkoista arviointia*.

Käsitteen tunnus: c1744

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

784

**Kansallinen koulutuksen arviointikeskus;
Karvi**

sv Nationella centret för utbildningsutvärdering
en Finnish Education Evaluation Centre;
FINEEC

määritelmä

[koulutuksen \(1\)](#) ja [varhaiskasvatuksen ulkoisen arvioinnin](#) riippumaton asiantuntijaorganisaatio, jonka tehtävät määritellään laissa

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus tuottaa [arviointiin \(1\)](#) perustuvaa tietoa koulutuspoliittista päätöksentekoa ja koulutuksen (1) ja varhaiskasvatuksen kehittämistä varten.

Arviointikeskuksen päätehtävänä on toteuttaa koulutukseen (1) ja varhaiskasvatukseen sekä [varhaiskasvatukseen](#), [opetuksen](#) ja [koulutuksen järjestäjien](#) ja [korkeakoulujen \(1\)](#) toimintaan sekä [vapaaseen sivistystyöhön](#) liittyviä arviointeja (1), tehdä [arviointisuunnitelman](#) mukaisia [oppimistulosten arviointeja](#), tukea varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä sekä korkeakouluja (1) arviointia (1) ja [laadunhallintaa](#) koskevissa asioissa sekä kehittää koulutuksen (1) ja varhaiskasvatuksen arviointia (1).

Arviointikeskuksesta on säädetty laissa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (2013/1295).

Käsitteen tunnus: c1745

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

785

arviointineuvosto

sv utvärderingsrådet
en Evaluation Council

määritelmä

valtioneuvoston nimittämä asiantuntijaelin, joka seuraa ja kehittää [Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen](#) toimintaa ja laatii toiminnan strategiset linjaukset sekä vastaa kansallisesta koulutuksen [arviointisuunnitelman](#) laadimisesta

huomautus

Arviointineuvostoilla on keskeinen rooli kansallisten arviointikohteiden määrittämisessä.

Arviointineuvoston kokoonpanosta, tehtävistä ja päätösvaltaisuudesta säädetään asetuksessa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (1317/2013).

Käsitteen tunnus: c1746

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

786

**paikallinen arviointi;
paikallisen tason arviointi**

sv lokal utvärdering
en local evaluation;
local-level evaluation

määritelmä

[arviointi \(1\)](#), joka tehdään alueellisesti tai yhden toimijan alueella

huomautus

Paikallinen arviointi voi olla esimerkiksi yhden [koulutuksen](#) tai [varhaiskasvatuksen järjestäjän](#) tai [palveluntuottajan](#) tekemä arviointi (1).

Käsitteen tunnus: c1747

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

787

**toiminnan tasolla tehtävä arviointi;
yksikössä tehtävä arviointi**

määritelmä

paikallinen arviointi, joka tehdään yhden toimijan alueella tai *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai *koulutusorganisaation toimipisteessä*

huomautus

Toiminnan tasolla tehtävä arviointi on *itsearviointia (1)*.

Käsitteen tunnus: c1748

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

788

<varhaiskasvatus>

pedagogisen toiminnan arviointi

sv utvärdering av den pedagogiska verksamheten

en evaluation of pedagogical activity

määritelmä

toiminnan tasolla tehtävä arviointi, joka tehdään *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai *lapsiryhmässä*

huomautus

Pedagogisen toiminnan tasolla *arviointin (1)* kohteena on *varhaiskasvatushenkilöstön* toiminta ja *lapsen* kohtaama *varhaiskasvatuksen* laatu. Arviointin (1) kohteena eivät ole lasten ominaisuudet, kehitys tai *oppiminen*.

Pedagogisen toiminnan arviointi on pääasiassa *itsearviointia (1)*.

Käsitteen tunnus: c1749

Luokka: varhaiskasvatus

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

789

**ulkoinen arviointi;
ulkopuolinen arviointi**

sv extern utvärdering

en external evaluation;

extern evaluation

määritelmä

arviointi (1), jonka tekee kohteen ulkopuolinen arvioija

huomautus

Varhaiskasvatus- ja *koulustoitimijoita* on laeissa velvoitettu osallistumaan ulkoiseen arviointiin, esimerkiksi varhaiskasvatuslaki [540/2018](#), perusopetuslaki [628/1998](#), lukiolaki [714/2018](#), laki ammatillisesta koulutuksesta [531/2017](#), ammattikorkeakoululaki [932/2014](#), ja yliopistolaki [558/2009](#).

Kansallista koulutusta koskeva ulkoinen arviointi on laissa ([2013/1295](#)) säädetty *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* (Karvi) tehtäväksi.

Vertaa *itsearviointi (1)*.

Käsitteen tunnus: c1479

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

790

itsearviointi (1)

sv självbedömning;
självvärdering (1);
självevaluering (1);
intern utvärdering
en self-evaluation

määritelmä

arvioinnin (1) kohteen itse tekemä *arviointi (1)*

huomautus

Itsearvioinnin (1) kautta tuotetaan tietoa toiminnasta, *toimintakulttuurista* sekä vallitsevista arvoista ensisijaisesti toimijan sisäiseen käyttöön. Itsearviointi (1) auttaa tunnistamaan kehittämiskohteita sekä olemassa olevia vahvuuksia, joita voidaan edelleen hyödyntää systemaattisen kehittämisen tukena.

Itsearviointi (1) on keskeisessä asemassa laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Itsearviointi (1) on osa *formatiivista arviointia*.

Esimerkiksi varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja perusopetuslaki (628/1998) velvoittavat *koulutuksen järjestäjiä* oman toiminnan arviointiin (1).

Itsearviointi (1) on käytössä *oppilaiden* ja *opiskelijoiden* arvioinnissa. Vrt. *itsearviointi (2)*

Vertaa *ulkoinen arviointi*.

Käsitteen tunnus: c1029

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

791

vertaisarviointi (1)

sv kamratbedömning;
kollegial bedömning;
referentgranskning
en peer evaluation;
peer assessment

määritelmä

arviointi (1), jossa arvioitavat arvioivat toisiaan tai jossa arvioinnin (1) tekevät arvioitavia vastaavassa ryhmässä toimivat ulkoiset arvioijat

huomautus

Esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* tekemä toisen oppilaan tai opiskelijan *oppimisen*, osaamisen tai työskentelyn vertaisarviointi (1).

Vertaisarvioinnin (1) tavoite oppilaan ja opiskelijan työskentelyssä on myös kehittää arviointitaitoja.

Vertaisarviointia (1) voidaan käyttää myös *varhaiskasvatus-* tai *koulutustoimijoiden* arvioinnissa (1).

Vrt. *tieteellisen julkaisun vertaisarviointi* ja *vertaispalaute*.

Käsitteen tunnus: c1094

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi](#) ja [Arviointi](#)

792

systemaattinen arviointi

sv systematisk utvärdering

en systematic evaluation

määritelmä

arviointi (1), jossa kohteesta kerätään tietoa suunnitelmallisesti eri tavoin ja menetelmin ja tietoa verrataan ennalta asetettuihin ominaisuuksiin ja tavoitteisiin

huomautus

Systemaattiseen arviointiin liittyy myös ajallinen suunnitelmallisuus ja toistettavuus.

Määriteltyjä tavoitteita voidaan kuvailla tarkemmin *laatuindikaattorien* avulla.

Systemaattisen arviointitiedon kerääminen edellyttää, että indikaattorit käsitteellistetään vielä arviointiperusteiksi, *arviointikriteereiksi*.

Käsitteen tunnus: c1750

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

793

diagnostinen arviointi

sv diagnostisk bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>;

diagnostisk utvärdering

en diagnostic assessment

määritelmä

etukäteen tehtävä **arviointi (1)**, jonka tarkoitus on selvittää *oppilaan* tai *opiskelijan* lähtötaso

huomautus

Diagnostisen arvioinnin tarkoitus on kartoittaa oppimisedellytyksiä ja sitä, miten oppilas tai opiskelija hallitsee arvioitavia tietoja ja taitoja.

Diagnostinen arviointi on tyypillistä myös oppimisvaikeuksien seulonnassa.

Diagnostiseen arviointiin voi liittyä *seurantaa*.

Käsitteen tunnus: c1041

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

794

formatiivinen arviointi;

ohjaava arviointi

sv formativ bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>;

formativ utvärdering;

formativ utvärdering av utbildning <koulutuksen arviointi>

en formative assessment

määritelmä

oppimisprosessin aikainen **arviointi (1)**, jonka tarkoitus on ohjata ja tukea *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen* edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin

huomautus

Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta tai opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiiivinen arviointi on osa *opetusta (1)*.

Itsearviointi (1) ja *vertaispalautte* ovat osa formatiivista arviointia.

Käsitteen tunnus: c1043

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

795

**prognostinen arviointi;
koulutuksen prognostinen arviointi**

sv prognostisk utvärdering;
prognostisk utvärdering av utbildning <koulutuksen arviointi>

määritelmä

arviointi (1), joka pyrkii ennustamaan nykytilan perusteella tulevaa

huomautus

Suomalaisessa **koulutusjärjestelmässä** esimerkiksi **ylioppilastutkinnolla** ja **valintakokeilla** on prognostinen tehtävä.

Käsitteen tunnus: c1042

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

796

summatiivinen arviointi

sv summativ bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>;
summativ utvärdering <koulutuksen arviointi>

en summative assessment

määritelmä

tarkastelujakson lopussa tehtävä **arviointi (1)**, jonka tarkoitus on selvittää, saavutettiinko asetetut tavoitteet

huomautus

Summatiivinen arviointi voi kohdistua esimerkiksi **oppilaan** tai **opiskelijan** osaamiseen.

Summatiivista arviointia käytetään esimerkiksi kuvaamaan, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas tai opiskelija on saavuttanut **opetussuunnitelmassa (2)** asetetut tavoitteet.

Esimerkiksi perusopetusasetus (852/1998) velvoittaa antamaan kunkin **lukuvuoden** päättyessä oppilaalle **lukuvuositolodistuksen**, joka perustuu summatiiviseen arviointiin. Myös opintojen päättyessä annettu **päättötodistus** perustuu summatiiviseen arviointiin.

Koulutuksen (1) summatiivisesta arvioinnista käytetään ruotsin termiä summativ utvärdering av utbildning.

Käsitteen tunnus: c1044

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

797

**koulutuksen arviointi;
< arviointi (3)**

sv utvärdering av utbildning;
evaluering av utbildning

en evaluation of education;
< evaluation (3)

määritelmä

arviointi (1), jossa selvitetään, missä määrin **opetus (1)** tai **koulutus (1)** on saavuttanut lainsäädännön mukaiset tavoitteensa

huomautus

Koulutuksen arviointi koskee kaikkia **koulutusasteita**. Koulutuksen arvioinnilla pyritään tukemaan **koulutuksen (1)** toteuttamista ja kehittämistä ja parantamaan **oppimisen** edellytyksiä.

Koulutuksen järjestäjällä voi olla velvollisuus arvioida järjestämänsä koulutusta (1) itse (ks. **itsearviointi (1)**) ja osallistua ulkopuolisen tahon tekemään koulutuksen arviointiin (1) (nk. **ulkoinen arviointi**).

Käsitteen tunnus: c642

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

798

oppimistulosten arviointi

sv utvärdering av inlärningsresultat;
utvärdering av lärrresultat
en learning outcomes evaluation;
learning outcomes assessment

määritelmä

opetussuunnitelman (1) tavoitteiden saavuttamisen, *oppiaineen* osaamisen tason sekä *koulutuksen (2)* tasa-arvon toteutumisen *arviointi (1)*

huomautus

Oppimistulosten arviointi toteutetaan yleensä tehtävillä, jotka voivat kohdistua osaamisen eri osa-alueille.

Esi- ja *perusopetuksessa* kansallinen oppimistulosten arviointi kohdistuu *opetussuunnitelman perusteiden* tavoitteiden saavuttamiseen ja on yleensä *otantaperustaista arviointia*, jonka tulokset voidaan yleistää koskemaan koko ikäluokkaa.

PISA (Programme for International Student Assessment) on esimerkki kansainvälisestä oppimistulosten arvioinnista. PISA on OECD:n jäsenmaiden yhteinen tutkimusohjelma, joka tuottaa tietoa *koulutuksen (2)* tilasta ja tuloksista kansainvälisessä vertailukehyksessä. Muita esimerkkejä kansainvälisistä arvioinneista ovat TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) ja PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study).

Käsitteen tunnus: c1752

Luokka: <arviointi>

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

799

otantaperustainen arviointi

määritelmä

arviointi (1), jossa tarkastellaan vain osaa kohteista ja otoksen perusteella tehdään päätelmiä kokonaisuudesta

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus arvioi *oppimistuloksia* otantaperustaisesti. Kansalliset *oppimistulosten arvioinnit* eivät ensisijaisesti arvioi yksittäisiä *oppilaitoksia*, *oppilaita* tai *opiskelijoita*, vaan ne arvioivat *koulutusjärjestelmää*.

Otos on varsinaisen kohderyhmän osa, joka valitaan joko satunnaisotannalla tai systemaattisella otannalla. Otoksen edustavuus ratkaisee, kuinka tarkasti tulokset kuvaavat koko kohderyhmää.

Käsitteen tunnus: c1754

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

800

kriteeriperustainen arviointi;

kriteeriperusteinen arviointi

sv kriteriebaserad bedömning

en criterion-referenced evaluation;
criterion-referenced assessment

määritelmä

arviointi (1), jossa kohdetta verrataan ennalta määritettyihin *arviointikriteereihin*

huomautus

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa arvioinnin (1)* kohteena olevaa toimintaa verrataan arviointikriteereihin ja sen perusteella päätellään, miten toiminta toteutuu.

Perusopetuksessa yhteisten oppiaineiden päättöarvioinnin kriteerit on määritelty perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa*.

Oppilaan tai *opiskelijan arvioinnissa (2)* arviointikriteerit määrittelevät eri *arvosanoihin* vaadittavan osaamisen tason

Toiminnan laatua ja tuloksia verrataan yleensä yhdessä sovittuihin arviointikriteereihin.

Käsitteen tunnus: c1756

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: *Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi* ja *Arviointi*

801

teema-arviointi

sv ;

temautvärdering

en thematic evaluation;
sector-specific evaluation;
thematic review

määritelmä

arviointi (1), joka kohdistuu johonkin sisällölliseen kokonaisuuteen tai aihepiiriin

huomautus

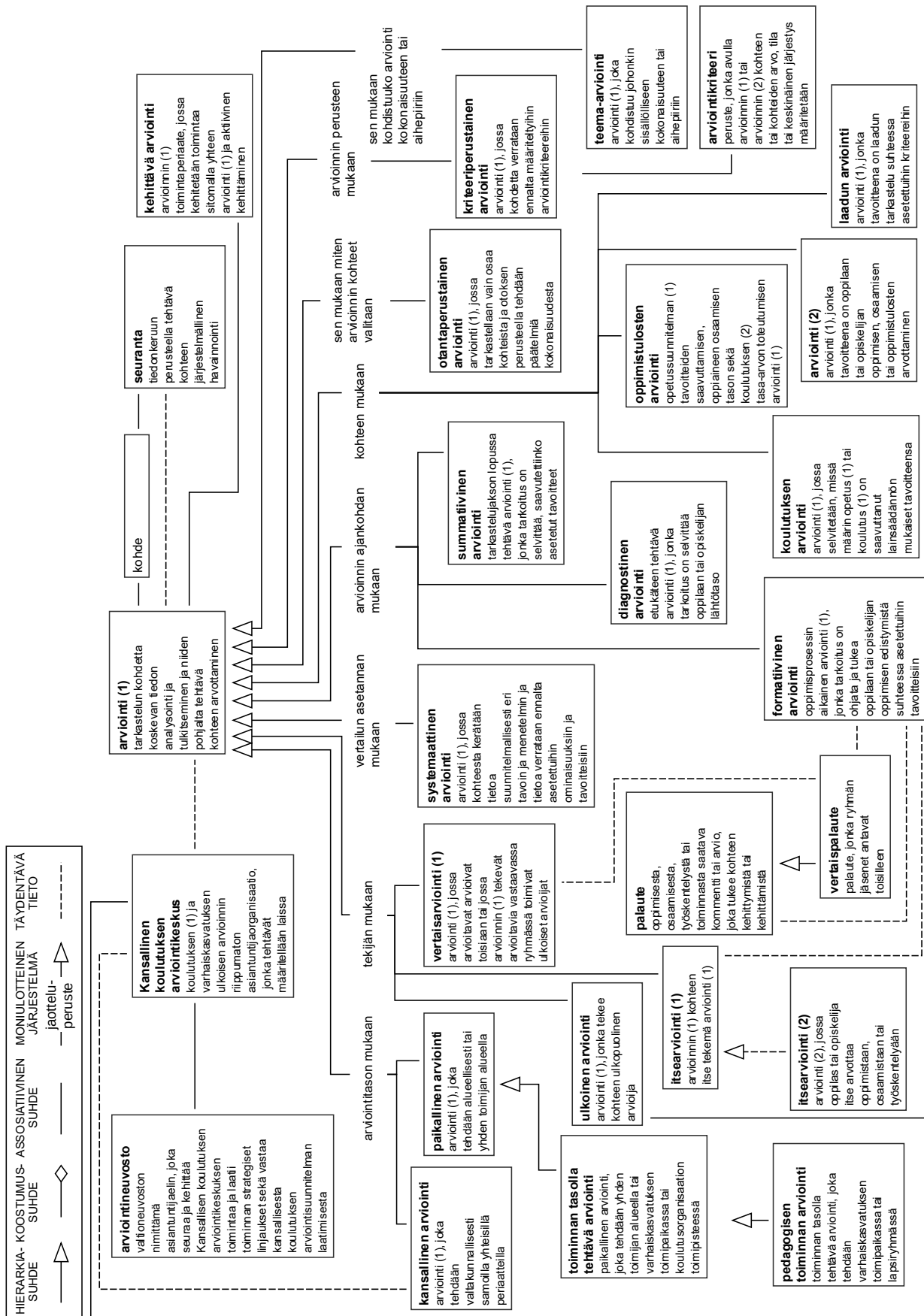
Teema-arviointi voi kohdistua *koulutusta (1)* tai *varhaiskasvatusta* käsitteleviin, yhteiskunnallisesti ajankohtaisiin ja kriittisiin teemoihin tai *koulutusjärjestelmän* osaan tai tilaan.

Käsitteen tunnus: c1758

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: *Arviointi*



Käsitekaavio 91. Arviointi.

802

arvioinnin vaikuttavuus

sv effekt
en impact;
effectiveness

määritelmä

arviointitiedon hyödyntämisen aikaansaama ensi- tai toissijainen muutos

huomautus

[Arvioinnilla \(1\)](#) haetaan ensisijaisesti positiivista vaikuttavuutta. Vaikuttavuus voi olla suoraa tai epäsuoraa.

Arvioinnin vaikuttavuus voi ilmetä tietyllä aikajänteellä sekä [arvioinnin \(1\)](#) kohteille että päätöksenteossa ja kehittämisessä [koulutusjärjestelmän](#) eri tasoilla.

Esimerkki epäsuorasta vaikuttavuudesta on [ylioppilastutkinnon](#) kielikoetyyppien heijastuminen [oppimateriaaleihin](#) ja koetyyppien käyttö lukio-opetuksessa.

Arvioinnin vaikuttavuus on esimerkiksi myös yksi [Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen](#) strategisista tavoitteista.

Käsitteen tunnus: c1759

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

803

arvioinnin viitekehys

sv referensram
en framework of reference

määritelmä

[arvioinnin \(1\)](#) runkona toimivat ja sitä ohjaavat osaamisen ja laadun määrittelyt

huomautus

Arvioinnin viitekehys voi arvottaa eri osaamisen tasoja ja tavoitteita. Sen voivat muodostaa esimerkiksi laatustandardit, erilaisten [osaamiskokonaisuuksien \(2\)](#) määrittelyt tai arviointi- tai laatukriteerit.

[Tutkintojen](#) viitekehuksesta säädetään tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehuksesta annetussa laissa ([93/2017](#)) sekä tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa ([120/2017](#)). Viitekehys perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseen eurooppalaisesta tutkintojen viitekehuksesta (European Qualifications Framework, EQF).

Muita arvioinneissa (1) käytettäviä viitekehyskäsitteitä ovat esimerkiksi perusopetuksen laatukriteerit ja Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset (Karvi 24:2018) sekä esimerkiksi myös kansainväliset varhaiskasvatuksen laadun teoreettinen viitekehys (European Quality Framework for Early Childhood and Care 2014) ja kieltenopetuksessa käytettävä Eurooppalainen viitekehys (Common European Framework of Reference, CEFR).

Käsitteen tunnus: c1760

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

804

arviointisuunnitelma

sv utvärderingsplan
en evaluation plan

määritelmä

suunnitelma, joka sisältää *arvioinnin (1)* kohteet ja arviointien (1) aikataulun

huomautus

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintaa ohjaa koulutuksen arviointisuunnitelma, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa.

Varhaiskasvatuksen tai *koulutuksen järjestäjillä* tai palveluntuottajilla voi olla organisaatio- tai kuntakohtainen arviointisuunnitelma

Käsitteen tunnus: c1761

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

805

arviointiraportti

sv utvärderingsrapport
en evaluation report

määritelmä

arvioinnista (1) ja sen tuloksista kirjoitettu raportti

huomautus

Arviointiraportit voivat olla paikallisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti julkaistavia. Paikallisia raportteja julkaisevat esimerkiksi *varhaiskasvatuksen* ja *koulutuksen järjestäjät*. Kansallisia arviointiraportteja julkaisee esimerkiksi *Kansallinen koulutuksen arviointikeskus*.

Käsitteen tunnus: c1762

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

806

**arviointimenetelmä (1);
arviointimetodi**

en evaluation method (1);
assessment method (1)

määritelmä

menettelyiden ja menetelmien kokonaisuus, joiden avulla tuotetaan tietoa *arviointia (1)* tai *arviointia (2)* varten

huomautus

Eri arviointimenetelmiä (1) voidaan käyttää esimerkiksi *varhaiskasvatuksen*, *koulutuksen (2)* tai *opetuksen (1)* toteuttamisen arviointiin (1) tai *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen* ja osaamisen arviointiin (2).

Arviointimenetelmien (1) käyttöön liittyviin kokonaisuuksiin, esimerkiksi arviointikriteeristöihin (ks. *arviointikriteeri*) tai *itsearviointin (1)* kyselylomakkeisiin, voidaan joissain yhteyksissä viitata termillä arviointityökalu.

Vrt. *arviointimenetelmä (2)*

Käsitteen tunnus: c1763

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Oppijan oppimisen, osaamisen ja oppimistulosten arviointi ja Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

807

arviointijärjestelmä (1)

sv utvärderingssystem *n*;
system *n* för utvärdering
en evaluation system

määritelmä

tietojärjestelmä, jonka avulla kerätään arviointitietoja ja tuotetaan *arviointiin (1)* tai *arviointiin (2)* perustuvaa tietoa

huomautus

Esimerkki arviointijärjestelmästä (1) on *varhaiskasvatuksen* laadunarviointijärjestelmä.

Käsitteen tunnus: c1769

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

808

**arviointijärjestelmä (2);
kansallinen laadun arviointijärjestelmä**

määritelmä

kokonaisuus, jonka avulla *arviointeja (1)* toteutetaan ja arviointitietoa kerätään

huomautus

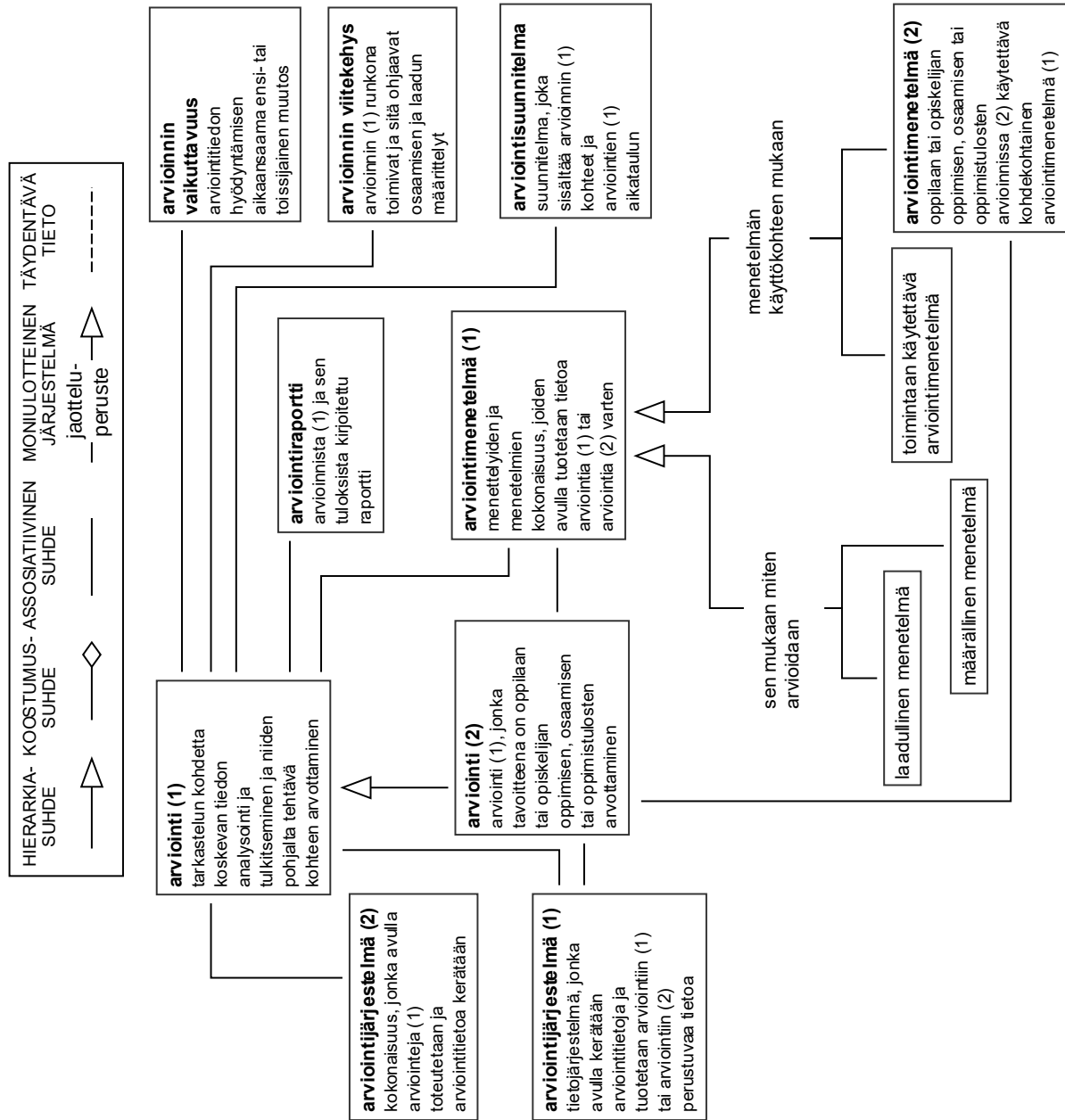
Yhtenäisellä arviointijärjestelmällä (2) pyritään suunnitelmalliseen ja kumuloituvaan arviointi- ja seurantatiedon tuotantoon. Kansallisella laadun arviointijärjestelmällä pyritään myös arviointien (1) luotettavuuden lisäämiseen.

Käsitteen tunnus: c1770

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Laatukäsitteitä](#)



Käsitekaavio 92. Arviointeihin liittyviä käsitteitä.

7.2 Laatu

809

laadun arviointi

sv utvärdering av kvaliteten

en quality evaluation <varhaiskasvatus>;
evaluation of quality <varhaiskasvatus>

määritelmä

arviointi (1), jonka tavoitteena on laadun tarkastelu suhteessa asetettuihin kriteereihin

huomautus

Varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjien tulee arvioida toimintaansa (esimerkiksi varhaiskasvatuslaki 540/2018, perusopetuslaki 628/1998, lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, ammattikorkeakoululaki 932/2014 ja yliopistolaki 558/2009). **Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen** tehtävänä on tukea varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä sekä **korkeakouluja (1)** arviointia (1) ja **laadunhallintaa** koskevissa asioissa (1295/2013, § 2).

Laatukriteeri on ominaisuus, joka on valittu laadun määrittämisen perusteeksi. Ks. myös **arviointikriteeri**.

Käsitteen tunnus: c1773

Luokka: <arviointi>

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Arviointi](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

810

laadunarviointimalli

en quality assessment model

määritelmä

arviointimalli, joka tukee **laadunhallintaa** ja laadun kehittämistä

huomautus

Laadunarviointimalli voi kohdistua esimerkiksi järjestäjätasolle tai pedagogiseen toimintaan esimerkiksi **varhaiskasvatuksessa**.

Esimerkki yleisesti käytetystä järjestäjätason laadunarviointimallista on CAF-arviointimalli (Common Assessment Framework, European Public Administration Network).

Käsitteen tunnus: c1774

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

811

laatuindikaattori

sv kvalitetsindikator

en quality indicator

määritelmä

laatulausuma, jolla kuvataan millaista toimintaa, tulosta tai laatutasoa tavoitellaan

huomautus

Laatuindikaattorit muunnetaan systemaattisen arviointitiedon keräämiseksi **arviointikriteereiksi**.

Varhaiskasvatuksessa laatuindikaattori on kuvaus laadukkaan varhaiskasvatuksen olennaisista ja tavoiteltavista ominaisuuksista. Varhaiskasvatuksen laatuindikaattorit kuvaavat tavoitetason ja ne luovat pohjan kansallisesti yhtenäisille toimintatavoille ja periaatteille, joiden mukaisesti varhaiskasvatuksen **arviointia (1)** ja kehittämistä voidaan toteuttaa.

Käsitteen tunnus: c1775

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

812

laadunhallinta

sv kvalitetsledning;
kvalitetssäkring
en quality management

määritelmä

toimenpiteet, joilla pyritään määrittämään ja saavuttamaan organisaation laatutavoitteet

huomautus

Laadunhallinta sisältää johtamista, suunnittelua, *arviointia (1)* ja toiminnan kehittämistä.

Laadunhallinta kattaa laadun suunnittelun ja ohjauksen, laadunvarmistuksen ja laadun parantamisen tai kehittämisen. Laadunhallinta on laadukasta organisaation johtamista, eikä sitä voi toteuttaa organisaation johtamisjärjestelmästä erillisenä.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen tehtävänä on tukea *varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä* sekä *korkeakouluja (1) arviointia (1)* ja laadunhallintaa koskevissa asioissa (1295/2013, § 2).

Käsitteen tunnus: c1776

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

813

**laadunhallintajärjestelmä;
laatujärjestelmä;
laadunvarmistusjärjestelmä**

sv kvalitetsstyrningssystem;
kvalitetssystem
en quality management system

määritelmä

kokonaisuus, jonka avulla laatua hallitaan ja *laadunhallintaan* liittyvää tietoa kerätään ja käsitellään

huomautus

Laadunhallintajärjestelmä kattaa yleensä ainakin laadunhallinnan organisaatiosta, vastuunjaosta, menettelytavoista ja resursseista muodostuvan kokonaisuuden.

Vrt. *arviointijärjestelmä (2)*

Käsitteen tunnus: c1777

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

814

**laatutekijä;
laadun tekijä**

sv kvalitetsfaktor
en factor of quality;
quality factor <varhaiskasvatus>

määritelmä

tekijä, joka kuvaa laatua tietystä näkökulmasta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1778

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

815

laadun rakennetekijä

sv strukturell kvalitetsfaktor
en structural factor of quality;
structural quality factor <varhaiskasvatus>

määritelmä

varhaiskasvatuksen tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen liittyvä *laatutekijä*, jota määrää lainsäädäntö tai muu sääätely

huomautus

Laadun rakennetekijöitä voidaan säädellä esimerkiksi laeissa, asetuksissa tai muissa valtakunnallisissa asiakirjoissa, esimerkiksi *opetussuunnitelmassa (1)*.

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun rakennetekijät liittyvät toiminnan puitteisiin, kuten varhaiskasvatuksen järjestämiseen, toimintamuotoihin, tiloihin ja turvallisuuteen, *varhaiskasvatushenkilöstön* ja *lasten* suhdelukuihin, *kelpoisuuksiin* ja henkilöstörakenteeseen.

Laadun rakennetekijät ovat suhteellisen pysyviä ja ne luovat reunaehtoja pedagogisen toiminnan toteuttamiselle eli *laadun prosessitekijöille*.

Käsitteen tunnus: c1780

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

816

laadun prosessitekijä

sv process-relaterad kvalitetsfaktor
en process-related factor of quality;
process-related quality factor <varhaiskasvatus>

määritelmä

laatutekijä, joka kuvaa miten toiminnalle asetettuja tavoitteita ja sisältöjä toteutetaan

huomautus

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun prosessitekijät ovat pedagogiikan ydintoimintoja ja yksikön pedagogista *toimintakulttuuria* kuvaavia tekijöitä, joilla on suora yhteys *lapsen* kokemuksiin.

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun prosessitekijät ovat pedagogista toimintakulttuuria, kuten vuorovaikutusta, pedagogista prosessia tai toiminnan sisältöjä kuvaavia tekijöitä, joilla on suora yhteys *lapsen* kokemuksiin, *oppimiseen*, kehitykseen ja hyvinvointiin.

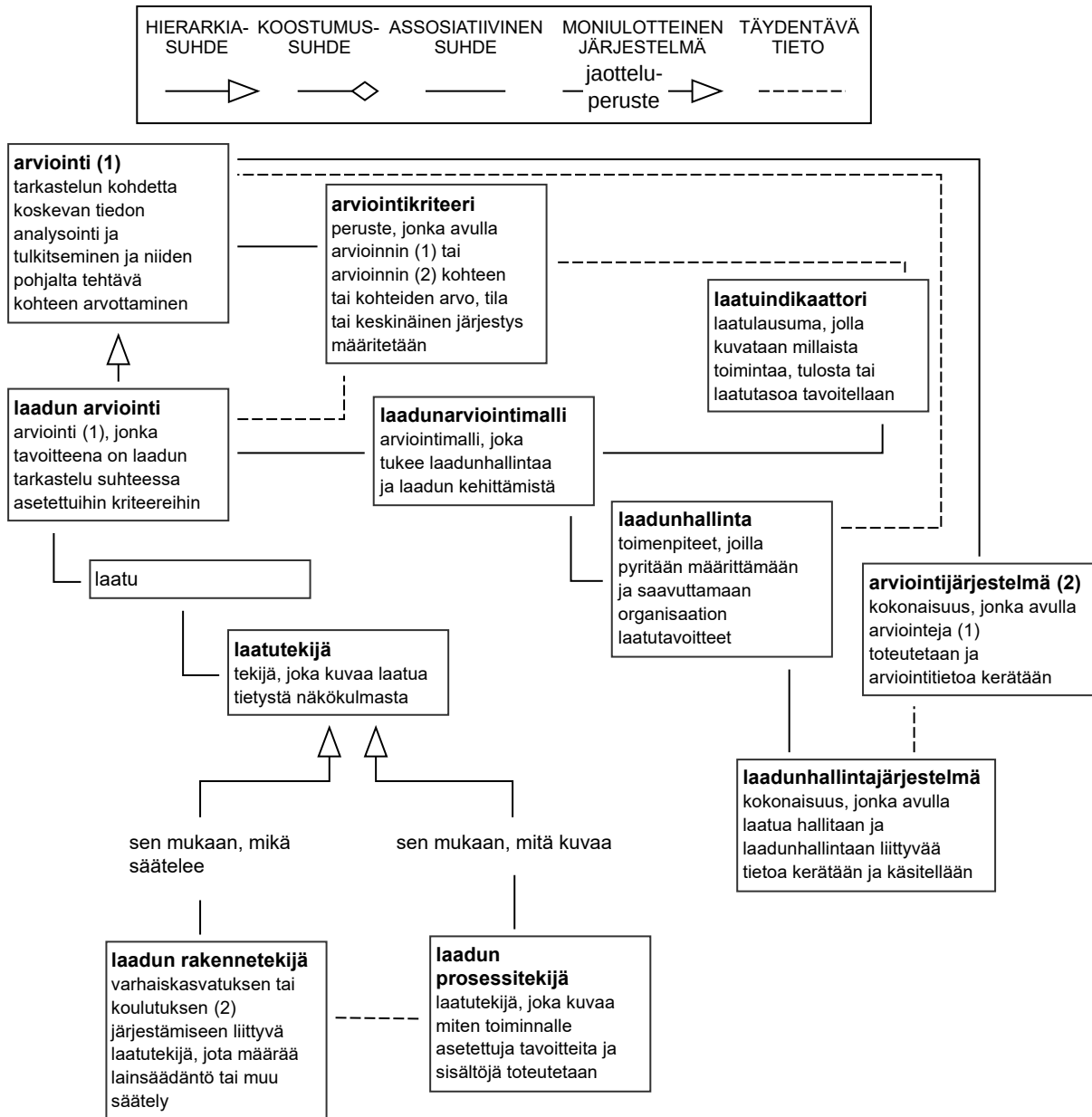
Laadun rakennetekijät luovat reunaehtoja pedagogisen toiminnan toteuttamiselle eli laadun prosessitekijöille.

Käsitteen tunnus: c1782

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)



Käsitekaavio 93. Laatukäsitteitä.

8 Muutoksenhaku

817

muutoksenhaku

- sv ändringssökande;
sökande av ändring
- en request for a review;
request for review;
> appeal (1)

määritelmä

toimenpide, jolla tuomioistuimelta tai muulta muutoksenhakuviranomaiselta pyritään saamaan muutos hallintoviranomaisen tai tuomioistuimen ratkaisuun

huomautus

[Varhaiskasvatuksessa](#) varhaiskasvatusta koskevaan päätökseen voi hakea oikaisua kunnan monijäseniseltä toimielimeltä. [Lapsen varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea](#) koskevaan päätökseen haetaan oikaisua aluehallintovirastolta. [Oikaisuvaatimukseen](#) annettuun päätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeudelle.

[Ammatillisessa koulutuksessa](#) muutoksenhaku osoitetaan hallinto-oikeudelle, jos se koskee [opiskelijalle](#) annettavaa [kirjallista varoitusta](#), opiskelijan [määräaikaista erottamista](#), asuntolasta erottamista, [opiskeluoikeuden](#) pidättämistä tai säädettyjä etuja ja oikeuksia.

[Ammatillisessa koulutuksessa](#) muutoksenhaku osoitetaan opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalle, jos se koskee [opiskeluoikeuden peruuttamista](#) tai [opiskeluoikeuden palauttamista](#).

appeal: Termiä appeal voi käyttää vain, kun muutoksenhaku tapahtuu valittamalla.

Käsitteen tunnus: c1320

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

818

oikaisuvaatimus

- sv begäran om omprövning;
rättelseyrkan;
rättelseyrkande *n*
- en request for an administrative review;
request for administrative review
not: claim for a revised decision;
claim for adjustment

määritelmä

oikaisukeino, jossa hallintoviranomaiselle tehdään kirjallinen pyyntö viranomaisen päätöksen muuttamiseksi

huomautus

Hallintolain (434/2003) mukaan oikaisua saa vaatia laissa säädettyihin päätöksiin.

Opetustoimen alalla päätöksistä, joihin saa vaatia oikaisua, on säädetty eri *koulutusasteita* koskevissa laeissa.

Varhaiskasvatuksessa saa vaatia oikaisua *lapsen* varhaiskasvatusta koskevaan päätökseen kunnan toimielimeltä (varhaiskasvatuslaki 540/2018). Lapsen *varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea* koskevaan päätökseen haetaan oikaisua aluehallintovirastolta

Perusopetuksessa saa vaatia oikaisua perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettuun päätökseen, joka koskee *oppilaaksi ottamista*, oikeutta saada uskonnon ja elämäkatsomustiedon *opetusta (1)*, *erityisen tuen (1)* järjestämistä, *erityisiä opetusjärjestelyjä*, *pidennettyä oppivelvollisuutta* tai perusopetuksen poikkeavaa aloittamisajankohtaa. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Ammatillisessa koulutuksessa saa vaatia oikaisua päätökseen, joka koskee *opiskelijaksi ottamista*, *opiskelijalle* annettavaa *erityistä tukea (2)* tai *osaamisen arvioinnin mukauttamista*, *ammattitaitovaatimuksista* ja *osaamistavoitteista (2)* poikkeamista, *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen* suoritusaikaa, opiskelijan *eronneeksi katsomista* tai huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuutta. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Lukiokoulutuksessa saa vaatia oikaisua esimerkiksi päätökseen, joka koskee *opiskelijaksi ottamista*, lisäajan myöntämistä opintoihin, *opiskeluoikeuden* päättymistä, suoritettujen *opintosuoritusten hyväksilukemista*, *opiskelun* poikkeavaa järjestämistä tai oikeutta saada uskonnon tai elämäkatsomustiedon opetusta (1). Edellä mainittuja päätöksiä koskevat oikaisuvaatimukset tehdään aluehallintovirastolle.

Lukiokoulutuksessa oikaisuvaatimus voi koskea myös *ylioppilastutkintolautakunnan* tekemää päätöstä.

Korkeakouluissa (1) saa vaatia oikaisua päätökseen, joka koskee *opintosuorituksen arvostelua* tai *opiskelijavalintaa*. Oikaisuvaatimus tehdään korkeakoululle (1) itselleen.

Vrt. käsite *arvioinnin oikaisuvaatimus; arvioinnin oikaisupyyntö*.

Käsitteen tunnus: c1321

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

9 Oppimisanalytiikka

819

oppimisanalytiikka

sv lärandeanalytik;
lärandeanalys;
inlärningsanalytik
en learning analytics

määritelmä

analytiikka, joka kohdistuu oppimisdataan ja muuhun *oppimiseen* liittyvään dataan ja jonka tarkoituksena on ymmärtää, tukea, arvioida, kehittää ja edistää *oppimista*, *oppimisympäristöjä* sekä *koulutusorganisaatioiden*, *koulutustoimijoiden* ja *varhaiskasvatustoimijoiden* toimintaa

huomautus

Oppimisanalytiikka voi tavoitteesta riippuen hyödyttää *oppijaa*, *opettajaa* tai opintohallintoa.

Oppimisanalytiikassa dataa käsitellään ja hyödynnetään muun muassa käyttäen mittaamista, raportointia ja analysoitavan ilmiön näkyväksi tekemistä.

Jos oppimisanalytiikassa käytetty data ei sisällä henkilötietoja eikä ole yhdistettävissä henkilöön, yleistä tietosuoja-asetusta (EU 2016/679) ei sovelleta.

Henkilötiedon muuttaminen anonymiksi dataksi edellyttää oman tietojenkäsittelyn vaiheen, jolle rekisterinpitäjällä tulee olla yleisen tietosuoja-asetuksen tai lainsäädännön mukainen peruste.

Esimerkki oppimisanalytiikasta on liikennelentäjän *koulutuksessa (2)* lentosimulaattorin avulla tehtävä datan kerääminen *oppijan* oppimisesta sekä *palautteen* antaminen oppijalle simuloidun lentosuorituksen tuottaman datan perusteella.

Muu oppimisanalytiikkaan liittyvä data voi olla esimerkiksi oppimiseen vaikuttavaa oppimisympäristöön tai tilaan liittyvää dataa.

Käsitteen tunnus: c1960

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Oppimisanalytiikka](#)

820

kasvatuksen ja koulutuksen analytiikka (uudistermi);

> koulutuksen analytiikka;

> akateeminen analytiikka <korkeakoulut>

en > academic analytics <korkeakoulut>

määritelmä

oppimisanalytiikka, jonka tarkoituksena on tukea *koulutusorganisaatiota*, *koulutustoimijaa* tai *varhaiskasvatustoimijaa* päätöksenteossa sekä toiminnan kehittämisessä ja raportoinnissa

huomautus

Kasvatus- ja koulutustoiminnan analytiikka kohdistuu oppimisdataan *koulutusjärjestelmän*, organisaation tai organisaation yksikön tasolla.

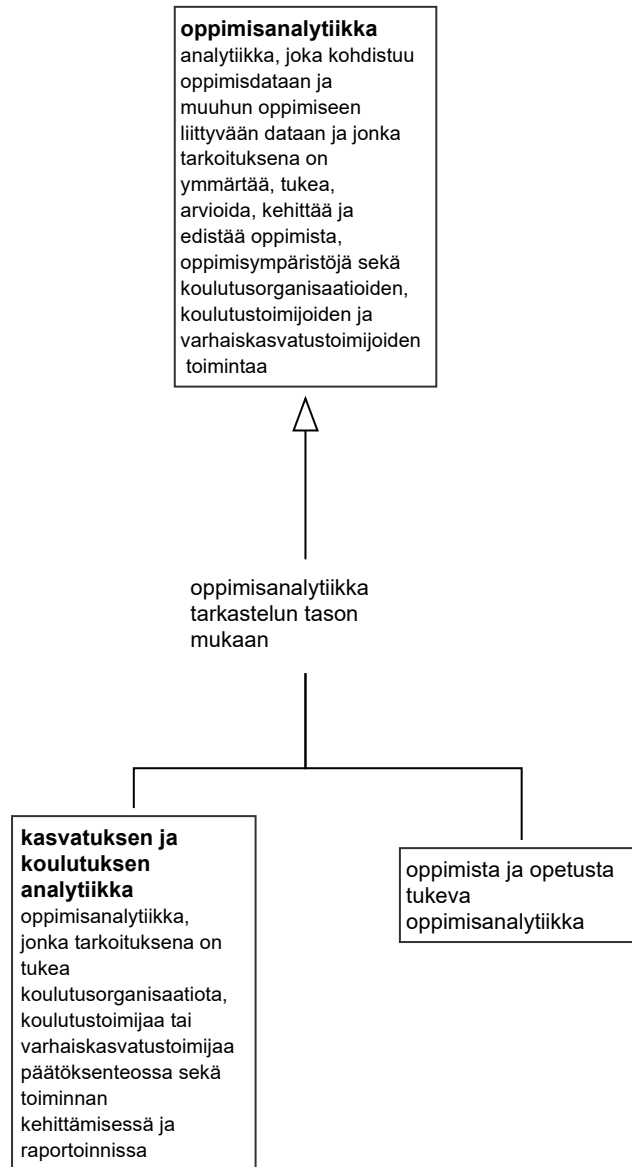
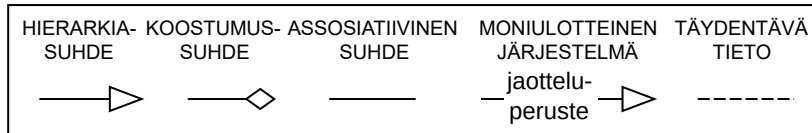
Kasvatus- ja koulutustoiminnan analytiikka tukee *koulutusorganisaatioiden* ja *varhaiskasvatuksen palveluntuottajien* lisäksi *varhaiskasvatuksen*, *opetuksen* ja *koulutuksen järjestäjiä* (esimerkiksi kuntia). Kasvatus- ja koulutustoiminnan analytiikkaa voidaan hyödyntää myös ylemmillä hallinnon tasoilla, kuten opetus- ja kulttuuriministeriössä.

Kasvatus- ja koulutustoiminnan analytiikka liittyy tiedolla johtamiseen ja datakeskeiseen päätöksentekoon ja sitä voi käyttää esimerkiksi opetussuunnitelmatyön tukena.

Käsitteen tunnus: c1962

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Oppimisanalytiikka](#)



Käsitekaavio 94. Oppimisanalytiikka.

10 Koulutuksen strategisen ohjauksen käsitteitä

821

tutkintotavoite

määritelmä

tavoite, joka kertoo, kuinka monen tietyn tason tai alan *tutkinnon* suorittamiseen *korkeakoulun (1)* tai korkeakoulujen (1) *koulutuksen (1)* tulisi johtaa sovituna aikana

huomautus

Tutkintotavoitteet sovitaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja kunkin korkeakoulun (1) välisessä tulossopimuksessa. Sopimuskausi voi olla esimerkiksi neljä vuotta.

Tulossopimuksissa sovittavat tutkintotavoitteet ovat osa mekanisme, jolla valtio ohjaa korkeakoulujen (1) *tutkintokoulutuksen* laajuutta Suomessa.

Ylempien korkeakoulututkintojen määrää koskevat tavoitteet sovitaan korkeakouluille (1) yhteisesti koulutusalaryhmittäin (ks. *koulutusala*).

Alempien korkeakoulututkintojen, *tohtorintutkintojen* ja *ylempien ammattikorkeakoulututkintojen* määriä sekä ammatillisen opettajankoulutuksen suorittaneiden määrää koskevat tavoitteet sovitaan korkeakoulukohtaisesti.

Käsitteen tunnus: c1492

Luokka: <korkeakoulut>

11 Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä

822

ammattiala

sv bransch;
yrkesområde *n*;
fackområde
en vocational field (?)

määritelmä

luokka, jollaisiin ammatit jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Ammattialoja ovat esimerkiksi elektroniikka, sähköteollisuus ja kauneudenhoitoala.

Käsitteen tunnus: c754

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammattillinen koulutus>

823

<koulutus, työnhaku>

kelpoisuus

sv behörighet
en eligibility (2);
qualification (2);
competence;
~ meet the requirements *verb*

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää [koulutukseen \(2\)](#) tai työtehtävään valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Koulutukseen (2) liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä [hakukelpoisuus](#).

Työtehtävään liittyvien edellytysten täyttämässä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet kelpoisuus ja [pätevyys](#).

Ks. myös [pääsyvaatimukset](#).

Käsitteen tunnus: c755

824

kokelasnumero

en matriculation examination candidate ID

määritelmä

tunnus, joka annetaan [ylioppilastutkintoon](#) osallistuvalla henkilöllä kunkin tutkintokerran yksilöimistä varten

huomautus

Vrt. [oppijanumero](#), [opiskelijanumero](#).

Käsitteen tunnus: c1683

Luokka: <lukiokoulutus>

825

koulunkäyntihistoria

en student education record;
education record

määritelmä

tieto [oppilaitoksista](#), joissa [oppilas](#) on opiskellut

huomautus

Koulunkäyntihistoria on usein opintohallintojärjestelmään liittyvä, ja historiatietoja kerätään esimerkiksi koulunvaihtotilanteissa.

Käsitteen tunnus: c756

Luokka: <perusopetus>

826

lähtökoulu

määritelmä

peruskoulu (1), josta *oppilas* siirtyy kesken *oppivelvollisuuden* suorittamisen toiseen peruskouluun (1) tai *perusopetuksen* päätyttyä jatko-opintoihin

huomautus

Käsitteen tunnus: c757

Luokka: <perusopetus>

827

mukautettu arviointi

sv anpassad bedömning /SE/

huomautus

Käsitteen tunnus: c895

828

mukautetut osaamistavoitteet

sv anpassade krav *pl* på yrkesskicklighet

huomautus

Käsitteen tunnus: c896

829

opetustila

sv undervisningslokal

hellre än: undervisningsutrymme

en teaching facilities;

education facilities;

> classroom <luokkahuone>;

> lecture room <luentosali>

määritelmä

fyysinen tila, jossa *opetusta (1)* järjestetään

huomautus

Opetustiloja ovat esimerkiksi luokkahuone, luentosali ja auditorio.

Opetustila ja *opiskelutila* on tässä sanastossa määritelty fyysisiksi tiloiksi. Muut kuin fyysiset tilat kattava käsite on *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c758

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

830

opiskelutila

sv studierum *n*

en study facilities *pl*;

learning facilities *pl*

määritelmä

fyysinen tila, joka on tarkoitettu *oppijan* itsenäiseen *opiskeluun*

huomautus

Esimerkkejä opiskelutiloista ovat ryhmätyöskentelytila ja mikroluokka.

Opiskelutila ja *opetustila* on tässä sanastossa määritelty fyysisiksi tiloiksi. Muut kuin fyysiset tilat kattava käsite on *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c759

Luokka: <yleinen/yhteinen>

831

opiskelijakunta (1)

sv studerandekår (1)
en student association (1)
rather than: student body (2);
student union (2)

määritelmä

ammattikorkeakoulun opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan (1) kuulumisen on vapaaehtoista; vrt. [yliopiston ylioppilaskunta](#).

student body (2), student union (2): Opiskelijakunnan vastineina käytetään joskus myös termejä student body ja student union, mutta niiden käyttöä ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan (1) englanninkielisenä vastineena ei suositella. Student body -termi viittaa [oppilaitoksen](#) kaikkien opiskelijoiden muodostamaan kokonaisuuteen, ja sitä käytetään perusasteen [oppilaskunnista](#) ja [toisen asteen oppilaitosten opiskelijakunnista \(2\)](#). Student union puolestaan on [yliopistojen](#) vastaavan käsitteen, [ylioppilaskunnan](#), englanninkielinen vastine.

Vrt. [oppilaskunta](#), [ylioppilaskunta](#).

Käsitteen tunnus: c774

Luokka: <korkeakoulut>

832

opiskelijanumero

sv elevnummer *n*;
studienummer *n*;
studentnummer *n* (1) <korkeakoulut>;
studerandenummer *n* <lukiokoulutus, korkeakoulut>;
~ matrikelnummer <korkeakoulut juhlavissa yhteyksissä>
inte: inlärandenummer (1)
en student number

määritelmä

koulutusorganisaation sisäisessä käytössä oleva [opiskelijan](#) yksilöivä tunnus

huomautus

[Toisen asteen oppilaitoksissa](#) käytäntö vaihtelee: joissakin [oppilaitoksissa](#) on oppilaitoksen sisäisessä käytössä oleva opiskelijanumero, toisissa ei.

studentnummer (1), studerandenummer, matrikelnummer: Joissakin [yliopistoissa](#) termi matrikelnummer on täysi synonyymi termeille studentnummer (1) ja studerandenummer. Toisissa yliopistoissa matrikelnummer on puolestaan lähinnä historiallinen ja juhlavissa yhteyksissä käytettävä termi. Joissakin yliopistoissa studerandenummer- ja matrikelnummer-nimiset tunnukset muodostetaan keskenään eri tavalla.

Vrt. [oppijanumero](#).

Käsitteen tunnus: c897

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

833

opiskelijapalautte

sv studentrespons
en student feedback

määritelmä

toiminta, jossa [opetukseen \(1\)](#) tai [koulutuksen toteutukseen](#) osallistunut [oppija](#) antaa tietoa niitä koskevista näkemyksistään huomioon otettavaksi opetuksen (1) tai [koulutuksen \(2\)](#) arvioimisessa, suunnittelussa ja kehittämisessä, tai tällaisen toiminnan tulos

huomautus

Opetukseen (1) tai koulutuksen toteutukseen osallistunut [opiskelija](#) voi olla velvoitettu tai oikeutettu antamaan siitä [palautetta](#).

Käsitteen tunnus: c623

834

oppiarvo

määritelmä

arvo, jonka käyttöoikeus voidaan myöntää *korkeakoulussa (1) tutkinnon* suorittaneelle henkilölle tämän suorittamien *opinnäytteiden* perusteella

huomautus

Oppiarvoista säädetään yliopistojen tutkinnoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (794/2004). Asetuksen mukaan *yliopisto* voi oikeuttaa muun muassa

- kauppatieteiden maisterin tutkinnon suorittaneen käyttämään ekonomin arvoa;
- maatalous- ja metsätieteiden maisterin tutkinnon suorittaneen käyttämään agronomin tai metsänhoitajan arvoa;
- aikaisemmin voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaisen kandidaatti-nimisen *ylemmän korkeakoulututkinnon* suorittaneen käyttämään maisterin arvoa.

Aiemmin esimerkiksi maisteri oli maksullinen oppiarvo, jonka sai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen maksamalla pienen maksun. Maisterin oppiarvon hankkimiseen oikeuttava tutkinto oli esimerkiksi humanistisella alalla filosofian kandidaatin tutkinto.

Käsite oppiarvo poikkeaa käsitteestä *tutkintonimike*. Tutkintonimike annetaan automaattisesti, kun henkilö valmistuu. Oppiarvon myöntämisessä yliopistolla on puolestaan tutkintoasetuksen (794/2004) mukaisesti harkintavalta.

Käsitteen tunnus: c1545

Luokka: <korkeakoulut>

835

oppijanumero

sv studentnummer *n* (2) <lain 1058/1998 mukainen termi kaikille koulutusasteille>;

nationellt elevnummer *n*

inte: inlärandenummer *n* (2)

en national learner ID

määritelmä

oppijan yksilöivä valtakunnallinen tunnus

huomautus

Oppijanumeroa voidaan käyttää yksilöintiin ja indeksointiin, ja sitä voivat käyttää niin *koulutuksen* ja *opetuksen järjestäjät* kuin viranomaisetkin.

Henkilölle luodaan oppijanumero, kun hän asioi ensimmäistä kertaa Opintopolku-palvelussa.

Oppijanumero on valtakunnallisesti yksikäsitteinen, joten sitä voidaan käyttää korvaamaan *koulutusorganisaatioiden* paikalliset *opiskelijanumerot* ja -tunnukset. Oppijanumero on 11 numeroa pitkä luku, jonka viimeinen numero on tarkistusmerkki. Teknisesti oppijanumero rakentuu osaksi JHS 159:n ohjeistamaa ISO OID -yksilöintitunnusta (International Standard Organization: Object Identifier). ISO OID -koodi on puurakenteinen hierarkia, jonka haara 1.2.246.562.24 on varattu oppijanumerolle.

studentnummer (2), nationellt elevnummer: Laissa 1058/1998 (laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä) oppijanumeron ruotsinkielisenä vastineena käytetään termiä studentnummer *koulutusasteesta* riippumatta. Tämän termin sijaan voi käyttää termiä nationellt elevnummer niissä yhteyksissä, joihin termi studentnummer ei konnotaatioidensa vuoksi sovi (ruotsin sana 'student' viittaa *ylioppilaaseen* ja korkeakouluopiskelijaan).

Käsitteen tunnus: c760

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

836

oppilaskunta <perusopetus>;
opiskelijakunta (2) <lukiokoulutus, ammatillinen>

sv elevkår <perusopetus>;
studerandekår (2) <lukiokoulutus>
en student body (1) <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>
not: student association (2)

määritelmä

perusopetusta antavan *oppilaitoksen oppilaista* tai *toisen asteen oppilaitoksen opiskelijoista* muodostuva yhteisö

huomautus

Perusopetuksessa oppilaskunta voi muodostua yhden *peruskoulun (1)* oppilaista tai olla useamman koulun yhteinen. Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilaskunnan tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää oppilaiden ja *opetuksen järjestäjän* välistä yhteistyötä.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksella tulee olla opiskelijakunta (2). Koulutuksen järjestäjän eri oppilaitoksilla voi olla myös yhteinen opiskelijakunta (2). Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan opiskelijakunnan (2) tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä.

Lukiokoulutuksessa jokaisella oppilaitoksella tulee olla opiskelijakunta (2). Koulutuksen järjestäjän eri oppilaitoksilla voi olla myös yhteinen opiskelijakunta. Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijakunnan (2) tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Opiskelijakunnat myös osaltaan valmistavat opiskelijoita aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen.

Oppilas- tai opiskelijakunta voi keskuudestaan valita hallituksen. Käsitteet oppilaskunta ja oppilaskunnan hallitus (*toisen asteen oppilaitoksissa* opiskelijakunta (2) ja opiskelijakunnan hallitus) sekaantuvat toisinaan keskenään.

Vrt. *opiskelijakunta (1)*, *ylioppilaskunta*.

Käsitteen tunnus: c773

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

837

koulutusmateriaali;
> **kurssimateriaali**

sv utbildningsmaterial
en educational material;
> course material <erityisesti korkeakoulut; kurssimateriaalista>

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* tai *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä

huomautus

Käsite koulutusmateriaali kattaa oppijan käyttämän *oppimateriaalin* ja opettajan käyttämän *opetusmateriaalin* (esim. tehtävien ratkaisut).

Termillä kurssimateriaali viitataan esim. *korkeakoulun (1) opintojaksolla* käytettävään koulutusmateriaaliin.

Käsitteen tunnus: c1072

838

opetusmateriaali

sv undervisningsmaterial;
~ lärarens material
en teaching material;
instructional material

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opettajan käyttämä opetusmateriaali voi poiketa *oppijan* käyttämästä *oppimateriaalista* esim. siten, että edellinen sisältää tehtävien ratkaisut.

Käsitteen tunnus: c1073

839

oppimateriaali

sv studiematerial;
~ elevens material
en learning material;
study material

määritelmä

aineisto, jota *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu

huomautus

Oppimateriaaleja voivat olla kirjat ja muut painotuotteet, audiovisuaaliset aineistot kuten televisio-ohjelmat sekä mm. erilaiset sähköiset aineistot.

Kullakin *opintojaksolla* käytettävä oppimateriaali voidaan mainita opetustarjontatietojen yhteydessä (kohdassa "kurssin kirjallisuus").

Käsitteen tunnus: c761

Luokka: <yleinen/yhteinen>

840

<työnhaku>

**pätevyys;
ammattipätevyys**

sv behörighet;
kompetens
en professional competence;
occupational competence;
vocational competence;
vocational skill

määritelmä

se, että henkilö täyttää työtehtävään liittyvät vaatimukset

huomautus

Työtehtävään liittyvien vaatimusten täyttämisenä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet pätevyys ja *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c763

841

tutkinnon vahvistuspäivämäärä

huomautus

Käsitteen tunnus: c899

842

työkokemus

sv arbetserfarenhet

määritelmä

taitojen ja tietojen kokonaisuus, jonka työssäolo ja ammatillinen toiminta tuottaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c748

843

viittomakieli

sv teckenspråk *n*
en sign language

määritelmä

kuurojen käyttämä luonnollinen kieli, joka on käsien ja kehon sekä ilmeiden avulla osoitettujen merkkien järjestelmä

huomautus

Perusopetuksessa viittomakieli on äidinkieli ja kirjallisuus -*oppiaineen oppimäärä* sekä mahdollinen *koulutusorganisaation opetuskieli*.

Käsitteen tunnus: c749

Luokka: <perusopetus>

844

**ylioppilaskoe;
ylioppilastutkinnon koe**

sv studentexamensprov *n*;
prov *n* i studentexamen
en matriculation examination test;
test

määritelmä

ylioppilastutkinnon myöntämisen edellytyksenä oleva koe

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan ylioppilaskokeita järjestetään äidinkielessä ja kirjallisuudessa, toisessa kotimaisessa kielessä, vieraissa kielissä, matematiikassa ja reaaliaineissa. Jokainen ylioppilaskoe arvostellaan erikseen. Mikäli kokelas saa vähintään neljässä ylioppilaskokeessa hyväksytyt *arvosanan* tietyin lisäehdoin, hänelle myönnetään ylioppilastutkinto.

matriculation examination test: Esimerkiksi käsitteen ”äidinkielen (suomi) ylioppilaskoe” vastine englanniksi on ”matriculation examination test in Finnish language and literature”.

Käsitteen tunnus: c770

Luokka: <lukiokoulutus>

845

ylioppilastutkintolautakunta

sv studentexamensnämnden
en Matriculation Examination Board

määritelmä

opetus- ja kulttuuriministeriön alainen virasto, joka vastaa *ylioppilastutkinnon* johtamisesta, järjestämisestä ja toimeenpanosta sekä ylioppilastutkinnon hallinnosta

huomautus

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää ylioppilastutkintolautakunnan jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Lautakunnalla on oikeus ottaa apujäseniä.

Käsitteen tunnus: c771

Luokka: <lukiokoulutus>

846

ylioppilastutkinnon suoritusvuosi

sv år *n* då studentexamen har avlagts
en year of completion of the matriculation examination

määritelmä

vuosi, jona henkilölle on myönnetty *ylioppilastutkinto*

huomautus

Käsitteen tunnus: c772

Luokka: <lukiokoulutus>

847

ylioppilaskunnan jäsen

sv studentkårsmedlem
en student union member

huomautus

Ylioppilaskunnan jäsenyyden saa maksamalla jäsenmaksun. Jäsenyys oikeuttaa tiettyihin sosiaalipalveluihin ja taloudellisiin etuihin. Kaikkien *ylöpistojen ylempää korkeakoulututkintoa* ja *alempaa korkeakoulututkintoa* suorittavien tulee maksaa *ylioppilaskuntien jäsenmaksu* ilmoittautuessaan läsnä olevaksi *opiskelijaksi*. *Jatkotutkintoa* suorittaville maksun suorittaminen on vapaaehtoista.

Käsitteen tunnus: c776

Luokka: <korkeakoulut>

848

ylioppilaskunta

sv studentkår

en student union (1)

määritelmä

yliopiston opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Yliopistolain (558/2009) mukaan ylioppilaskuntaan kuuluvat kaikki yliopiston opiskelijat, jotka on otettu opiskelijoiksi *alempaan korkeakoulututkintoon* tai *ylempään korkeakoulututkintoon* johtaviin opintoihin, lukuun ottamatta *tilauskoulutukseen* osallistuvia opiskelijoita.

Ylioppilaskunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita yliopiston opiskelijoita, esimerkiksi *jatko-opiskelijoita*.

Vrt. *oppilaskunta*, *opiskelijakunta (1)*.

Käsitteen tunnus: c775

Luokka: <korkeakoulut>

12 Liite: European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementtien nimiä ja sisältökuvauksia suomeksi

Tässä OKSA-sanaston liitteessä on annettu noin 45 European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) -tietoelementin suomenkieliset nimet sekä lyhyet kuvaukset tietoelementtien sisällöstä. Tietoelementtien sisältökuvaukset on laadittu terminologisen sanastotyön periaatteista poikkeavalla tavalla.

12.1 Koulutustoimija (Learning Opportunity Provider)

849

esteettömyys ja vammaisten tukipalvelut

en GeneralInformationOnFacilitiesForStudentsWithSpecialNeeds

määritelmä

tietoa [koulutustoimijan](#) esteettömyydestä ja palveluista vammaisille [opiskelijoille](#)

huomautus

ECTS-tiedon kuvaus englanniksi: Descriptive information about facilities that would be useful to students with special needs contemplating study at an institution providing ECTS learning opportunities

Käsitteen tunnus: c777

850

hakukohteeseen liittyvän organisaation nimi; organisaation nimi; koulutustoimija (ECTS-termi)

en InstitutionName

määritelmä

[koulutustoimijan](#) yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c778

851

kansainväliset koulutusohjelmat; vieraskieliset koulutusohjelmat

en GeneralInformationOnInternationalProgrammes

määritelmä

kuvaus kansainvälisille [opiskelijoille](#) suunnatuista [koulutusohjelmista \(2\)](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c779

852

kieliopinnot

en GeneralInformationOnLanguageCourses

määritelmä

tietoa [koulutuksen järjestäjän](#) tarjoamista kieliopinnoista

huomautus

Käsitteen tunnus: c780

853

opetuksen vastuuhenkilöt

en InstitutionAcademicAuthorities

määritelmä

tietoa [koulutuksen \(2\)](#) suunnittelun, toteutuksen ja korvaavuuksien määrittelystä vastaavista henkilöistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c781

854

opetuksen vuosikello

en InstitutionAcademicCalendar

määritelmä

lukukausien ja periodien sekä *opetustarjonnan* ajankohdat kertova *koulutustoimijan* kalenteri

huomautus

Käsitteen tunnus: c782

855

opintojen rahoitus

en GeneralInformationOnFinancialSupport

määritelmä

tietoa opintotuesta, stipendeistä ja muusta rahoitukseen liittyvästä

huomautus

Käsitteen tunnus: c783

856

opintojen tunnustamissäännöt organisaatiossa

en InstitutionMainUniversityRegulations

määritelmä

opintojen hyväksilukemista koskeva *koulutustoimijan* ohjeisto

huomautus

Käsitteen tunnus: c784

857

opiskelijapalvelut;

opintotoimisto;

~ **hakutoimisto** <ammattikorkeakoulut>

en GeneralInformationOnStudentAffairsOffice

määritelmä

tietoa opiskelijapalveluiden yhteystiedoista ja palveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: c785

858

opiskelijaruokailu

en GeneralInformationOnMeals

määritelmä

tietoa ruokailusta, opiskelijaravintoloista ja opiskelijalounaan hinnoista

huomautus

Käsitteen tunnus: c786

859

organisaation ECTS-koordinaattori

en InstitutionalEctsCoordinator

huomautus

ECTS User's Guide -dokumentissa ei ole nimetty/määritelty organisaation ECTS-koordinaattoria. Annettu tarkkuustaso kuvattavalle asialle on yleisempi: organisaation tiedoista tulee löytyä kuvaus *opiskelijalle* tarjottavista opintopalveluista. Kyseessä on siis *koulutustoimijan* itse määrittelemä ja asettama kansainvälisiin opintohallintoasioihin liittyvä vastuurooli.

Käsitteen tunnus: c787

860

opintoihin liittyvät työharjoittelut

en GeneralInformationOnInternships

määritelmä

tietoa siitä, miten *työharjoittelun* voi liittää opintoihin, mahdollisesta rahoituksesta ja *opintopisteistä (2)* sekä työpaikan hankkimismenettelyistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c788

861

organisaation yleiskuvaus

en InstitutionGeneralDescription

määritelmä

[koulutustoimijaa](#) koskevaa tietoa, josta käy ilmi mm. organisaation tyyppi

huomautus

Käsitteen tunnus: c789

862

opiskelijajärjestöt

sv studentnätverk *n pl*

en GeneralInformationOnStudentAssociations

määritelmä

tietoa opiskelijajärjestöjen toiminnasta ja yhteistyöstä [korkeakoulun \(1\)](#) kanssa

huomautus

Käsitteen tunnus: c790

863

terveydenhuoltopalvelut

en GeneralInformationOnMedicalFacilities

määritelmä

tietoa opiskelijaterveydenhuollosta (ml. yhteystiedot ja hinnat) (ks. OKSA-sanaston käsite

[opiskeluterveydenhuolto](#))

huomautus

Käsitteen tunnus: c791

864

tietoa elämisen kustannuksista

en GeneralInformationOnCostOfLiving

määritelmä

[opiskelijaa](#) ohjaavaa tietoa siitä, mihin kaikkien opintojen rahoituksen tulisi riittää

huomautus

Käsitteen tunnus: c792

865

tietoa opiskelijaliikkuvuudesta

en GeneralInformationForMobileStudents

määritelmä

käytännön tietoa [vaihto-opiskelijoille](#), vaihtoon lähteville, koko [tutkinnon](#) suorittamista harkitseville ulkomailla asuville ja [yhteistutkinnoista](#) kiinnostuneille henkilöille (vrt. OKSA-sanaston käsite [opiskelijaliikkuvuus](#))

huomautus

Käsitteen tunnus: c793

866

tietoa opiskelijaliikunnasta

en GeneralInformationOnSportsFacilities

määritelmä

tietoa [koulutustoimijan](#), [opiskelijajärjestöjen](#) ja muiden yhteistyötahojen [opiskelijoille](#) tarjoamista liikuntapalveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: c794

867

tietoa oppimisympäristöstä

en GeneralInformationOnStudyFacilities

määritelmä

konkreettinen kuvaus [opetuksen \(1\)](#) fyysisistä (mm. tilat, välineet ja opetusmateriaalit) ja tietoteknisistä resursseista (vrt. OKSA-sanaston käsite [oppimisympäristö](#))

huomautus

Käsitteen tunnus: c795

868

tietoa vakuutuksista

en GeneralInformationOnInsurance

määritelmä

koulutustoimijan tarjoamaa tietoa *opiskelun* aikaisista vakuutuksista

huomautus

Käsitteen tunnus: c796

869

valintamenettely (ECTS-termi)

en InstitutionAdmissionProcedures

määritelmä

tietoa *opiskelijavalintojen* toteutuksesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c797

870

vapaa-ajanpalvelut

en GeneralInformationOnExtraMuralAndLeisureFacilities

määritelmä

tietoa tarjolla olevista vapaa-aikaan liittyvistä palveluista

huomautus

Käsitteen tunnus: c798

12.2 Koulutus (Learning Opportunity)

871

arviointikriteerit (ECTS-termi)

en DegreeProgrammeExaminationAndAssesmentRegulations

määritelmä

sanallinen kuvaus arviointikriteereistä (vrt. OKSA-sanaston käsite *arviointikriteerit*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c799

872

arviointimenetelmät (ECTS-termi)

en CourseUnitAssessmentMethods

määritelmä

menetelmä, jolla *opiskelijan* osaaminen mitataan ja todetaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *arviointimenetelmä (2)*)

huomautus

Esimerkiksi kirjalliset kokeet, testit, haastattelut, portfolioit.

Käsitteen tunnus: c800

873

jatko-opintomahdollisuudet

en DegreeProgrammeAccessToFurtherStudies

määritelmä

tietoa mahdollisista jatko-opintoväylistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c802

874

koulukselliset ja ammatilliset tavoitteet

en DegreeProgrammeEducationAndProfessionalGoals

määritelmä

kuvaus siitä, mitä *oppija* tietää, ymmärtää tai kykenee tekemään *koulutuksen (2)* suoritettuaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *osaamistavoitteet (1)*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c803

875

koulutuksen nimi;

tutkintoon johtavan koulutuksen nimi

en DegreeProgrammeTitle

määritelmä

koulutuksen (2) yksilöivä, luonnollista kieltä oleva tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c804

876

koulutuksen rakenne (ECTS-termi)

en DegreeProgrammeStructureDiagram

määritelmä

osat, joista *tutkintoon* johtavat tai *koulutukseen (2)* kuuluvat opinnot koostuvat (vrt. OKSA-sanaston käsite *tutkintorakenne (1)*)

huomautus

Koulutuksen rakenne esitetään kaaviona ja kuvauksena. Koulutuksen rakenne -tiedoista ilmenevät osat, joista opinnot koostuvat, sekä *tutkinnon osien* laajuudet ja mahdollisesti suoritusajataulu.

Käsitteen tunnus: c805

877

koulutuksen tyyppi

en LearningOpportunityType

määritelmä

tieto siitä, minkä tyyppinen *koulutus (2)* on kyseessä

huomautus

Arvoja ovat esimerkiksi *tutkinto*, *tutkinnon osa*, *opintokokonaisuus (2)* ja *opintojakso*.

Käsitteen tunnus: c806

878

koulutustunnus

mieluummin kuin: koulutusmoduulitunnus

sv id *n* för utbildning

määritelmä

oppilaitoksen tai *korkeakoulun (1) koulutukselle (2)* antama tunnus

huomautus

Koulutustunnus voidaan antaa Learning Opportunitylle tai LO-instancelle.

Tunnuksen on oltava yksikäsitteinen kontekstissa, jossa sitä käytetään.

Käsitteen tunnus: c807

879

kuvaus valmistumiseen vaadittavista opinnäytetöistä;

kuvaus valmistumiseen vaadittavista loppukokeista

en DegreeProgrammeFinalExamination

määritelmä

sanallinen kuvaus *koulutuksen (2)* loppukokeista/opinnäytetyöstä

huomautus

Käsitteen tunnus: c808

880

**luennoitsija (ECTS-termi);
opettaja (ECTS-termi)**

en Lecturer

määritelmä

koulutuksen (2) sisällöllisestä toteutuksesta vastaava henkilö

huomautus

Vrt. Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) käsite *opettaja*.

Käsitteen tunnus: c809

881

ohjeellinen suoritusvuosi

en CourseUnitYearOfStudy

määritelmä

tieto siitä, millä *vuosiluokalla opintojakso* on tarkoitus suorittaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c810

882

**opetuskieli (ECTS-termi);
opetuskielet (ECTS-termi)**

en LanguageOfInstruction

määritelmä

kieli, jolla *opetusta (1)* annetaan (vrt. OKSA-sanaston käsite *koulutusorganisaation opetuskieli*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c811

883

opetusmenetelmät

en CourseUnitTeachingMethods

määritelmä

kuvaus opetusmenetelmistä

huomautus

Käsitteen tunnus: c812

884

**opintojakso (ECTS-termi);
kurssi (ECTS-termi);
opinto (ECTS-termi)**

en CourseUnit

määritelmä

Vrt. Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) käsite *opintojakso*.

huomautus

Käsitteen tunnus: c813

885

opintojakson kuvaus

en CourseUnitContent

määritelmä

kuvaus *opintojakson* sisällöstä

huomautus

Käsitteen tunnus: c814

886

opintojakson nimi;
kurssin nimi;
opinnon nimi

en CourseUnitTitle

määritelmä

opintojakson yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c815

887

opintojakson taso;
kurssin taso;
opinnon taso

en CourseUnitLevel

määritelmä

kansallisella tasolla käytetyn tasoluokituksen mukainen tieto

huomautus

Esimerkiksi *korkeakouluissa (1) perusopinnot, aineopinnot* ja *syventävät opinnot*.

Käsitteen tunnus: c816

888

opintojakson tunnus;
kurssin tunnus;
opinnon tunnus

en CourseUnitCode

määritelmä

opintojakson, kurssin tai opinnon yksiselitteisesti yksilöivä tunnus

huomautus

Käsitteen tunnus: c817

889

opintojakson tyyppi <ECTS-termi>;
kurssin tyyppi;
opinnon tyyppi

en CourseUnitType

määritelmä

opintojakson, kurssin tai opinnon pakollisuutta kuvaava tieto

huomautus

Käsitteen tunnus: c818

890

oppimateriaali (ECTS-termi);
> kirjallisuus

en CourseUnitRecommendedReading

määritelmä

aineisto, jota käytetään *opetuksessa (1)* tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu (vrt. OKSA-sanaston käsite *oppimateriaali*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c819

891

**pääsyyvaatimukset;
edellytykset**

en prerequisite

määritelmä

vaatimukset, jotka *hakijan* tai *opiskelijan* täytyy täyttää päästäkseen *koulutukseen (2)* tai tietyille *opintojaksolle*

huomautus

Esimerkiksi mitä opintoja tai millainen *työkokemus* hakijalla (1) on oltava.

Vrt. Opetus- ja koulutussanastossa (OKSA) määritelty osittain vastaava käsite *hakukelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c820

892

toistuva opetuksen järjestämisaikajakso

en CourseUnitTermPattern

huomautus

Esimerkiksi "syyslukukausittain", "joka toinen vuosi kevätlukukaudella", "vuosittain periodissa 2".

Käsitteen tunnus: c821

893

tutkintonimike (ECTS-termi)

en qualification (ECTS)

määritelmä

nimike, jota henkilö voi käyttää, kun hän on suorittanut jonkin *tutkinnon* (vrt. OKSA-sanaston käsite *tutkintonimike*)

huomautus

Käsitteen tunnus: c822

13 Lisättäväksi sovittuja käsitteitä

894

osaamisprofiili

huomautus

Käsitteen tunnus: c1833

Luokka:

Käsittekaavio: [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#)

895

osaamisen kartoitus

huomautus

Käsitteen tunnus: c1834

Luokka:

Käsittekaavio: [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#)

896

suoritustapa

Luokka:

897

korkea-asteen tutkinto

huomautus

Käsitteen tunnus: c1499

Luokka:

14 Lisättäväksi ehdotettuja käsitteitä

898

osaaminen;

~ **kompetenssi** <erityisesti kansainvälisissä yhteyksissä>

sv kompetens;
kunnande

en competence

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu henkilöllä olevista tiedoista ja taidoista sekä valmiuksista käyttää niitä tiettyyn tarkoitukseen

huomautus

Määritelmässä käytetyllä sanalla valmiudet viitataan muun muassa asenteisiin, arvoihin ja käyttäytymiseen.

Osaaminen karttuu muun muassa *koulutuksen (1)*, työkokemuksen ja *arkioppimisen* kautta.

Määritelmässä mainittu ”tietty tarkoitus” voi olla esimerkiksi työtehtävä tai ammatillinen tai henkilökohtainen kehittyminen.

Käsitteen tunnus: c95

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä](#) ja [Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa](#)

Lähde: Jatkuvan oppimisen sanastoluonnos (kesäkuu 2021)

899

osaamistaso

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan osaaminen* verrattuna määriteltyihin *arviointikriteereihin*

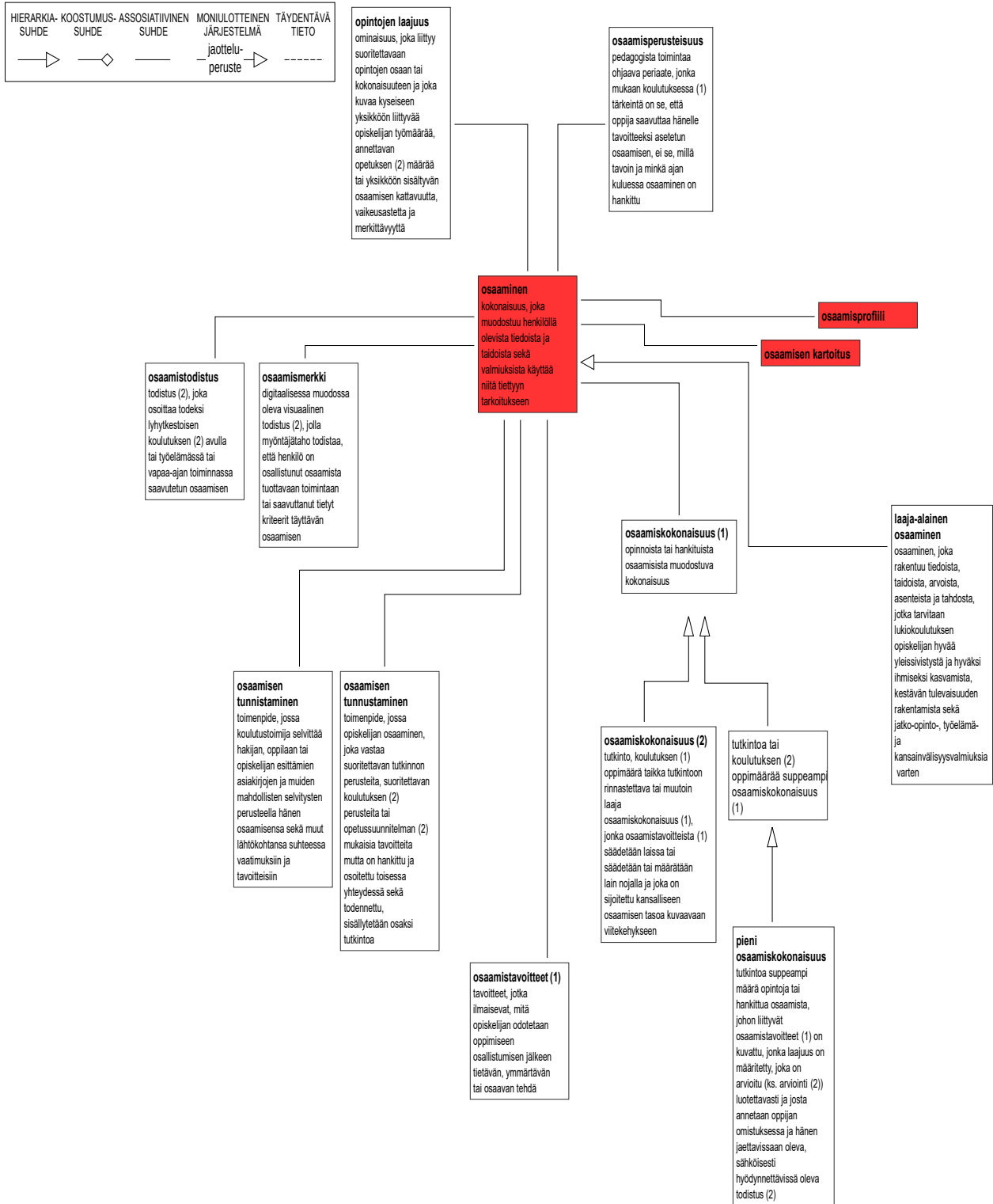
huomautus

Käsitteen tunnus: c1785

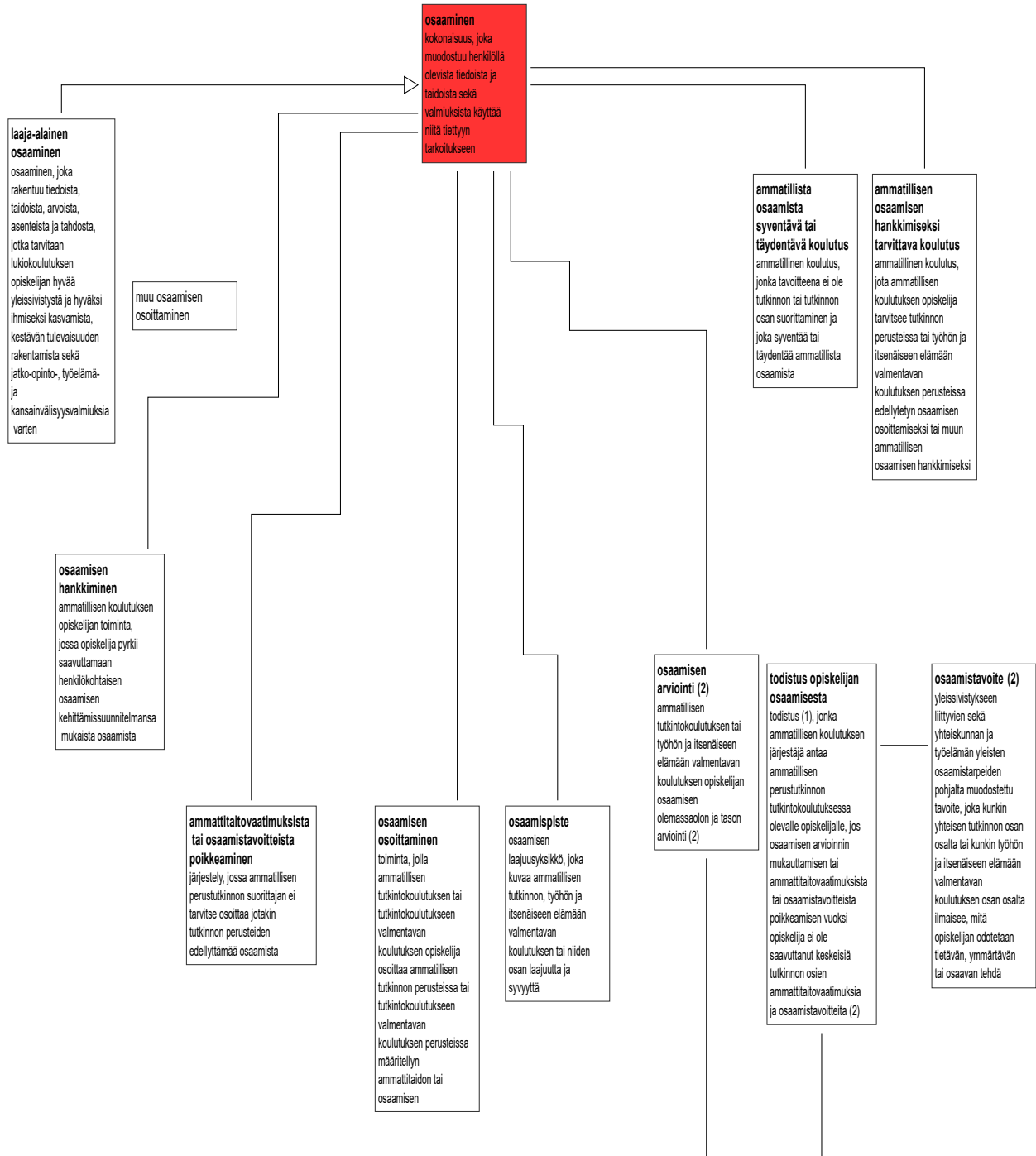
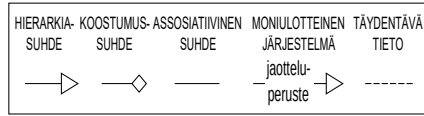
Luokka: <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Opetus- ja koulutussanasto (OKSA), luonnos 15.3.2024



Käsitekaavio 95. Osaaminen ja sen lähikäsitteitä.



Käsittekaavio 96. Osaaminen ja sen lähikäsitteitä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa.

900

**tutkimus- ja kehittämistoiminta;
t&k-toiminta**

sv forsknings- och utvecklingsverksamhet;
FoU

määritelmä

järjestelmällinen / suunnitelmallinen toiminta tiedon lisäämiseksi ja uusien sovellusten löytämiseksi tietoa käyttämällä

huomautus

Käsitteen tunnus: c768

Luokka: <korkeakoulut>

901

vapaaehtoinen kieli

Luokka:

902

suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

huomautus

Käsitteen tunnus: c1685

Luokka:

903

auditointi

sv auditering

en auditing

määritelmä

toiminnan tai järjestelmän *arviointi (1)*, jossa kohdetta verrataan toimijan itse laatimaan toiminnan tai järjestelmän standardin tai mallin mukaiseen kuvaukseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c751

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

14.1 Rahoitukseen liittyviä käsitteitä

904

omaehtoinen koulutus

sv frivillig utbildning;
självständig utbildning (2);
självständiga studier;
utbildning på egen hand

en self-motivated education

määritelmä

omaehtoinen koulutus (1), joka kustannetaan valtaosin valtion ja kuntien rahoituksella ja mahdollisesti pieneltä osin *opiskelumaksuilla*

huomautus

Ammatillisen koulutuksen ja *vapaan sivistystyön* rahoituksen näkökulmasta käsitteet omaehtoinen koulutus (2) ja henkilöstökoulutus (1) ovat vastinpari.

Käsitteen tunnus: c473

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>

905

henkilöstökoulutus (2)

sv personalutbildning

en staff-development and other training provided or purchased by employers;
staff training

määritelmä

henkilöstökoulutus, joka on kokonaan tai osittain työnantajan rahoittamaa

huomautus

Ammatillisen koulutuksen ja *vapaan sivistystyön* rahoituksen näkökulmasta käsitteet
henkilöstökoulutus (2) ja *omaehtoinen koulutus (2)* ovat vastinpari.

Käsitteen tunnus: c465

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <vapaa sivistystyö>

906

maksu hyväksytyin arvosanan korottamisesta

huomautus

Käsitteen tunnus: c1495

Luokka: <ammattillinen koulutus>

907

laskennallinen rahoitus

en imputed funding

huomautus

Käsitteen tunnus: c1543

908

vaativa tuki;

vaativa erityinen tuki (2)

Luokka: <perusopetus>

909

kansanopistojen oppivelvollisille suunnattu vapaan sivistystyön koulutus

en non-qualification programmes at folk high schools for learners within the scope of compulsory
education

Luokka:

910

formaali oppiminen;

muodollinen oppiminen;

virallinen oppiminen

en formal learning;
structured learning

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu maan (virallisen/julkisen/??) *koulutusjärjestelmään* kuuluvassa
koulutuksessa (1)

huomautus

Formaali oppiminen on julkisen hallinnon / *opetuksesta* vastaavien viranomaisten (?) tai julkisen
hallinnon hyväksymien yksityisten toimijoiden organisoimaa. Formaali oppiminen johtaa
opetuksesta vastaavien viranomaisten vahvistamien vaatimusten mukaisesti tutkintoihin tai
oppimääriin.

Formaaliin oppimiseen luetaan esimerkiksi perusopetuksessa, toisen asteen koulutuksessa ja
korkeakoulutuksessa sekä aikuiskoulutuksessa (?) tapahtuva oppiminen.

Käsitteen tunnus: c91

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: *Oppiminen sen mukaan, miten organisoidusti tai spontaanisti tapahtuu*

911

**non-formaali oppiminen;
epämuodollinen oppiminen;
epävirallinen oppiminen**

en non-formal learning

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu koulutukseksi (1) organisoidussa, mutta maan (virallisen/julkisen/??) koulutusjärjestelmän ulkopuolisessa *koulutuksessa* (1)

huomautus

Non-formaali oppiminen on oppijan kannalta tavoitteellista.

Non-formaali oppiminen ei johda kansallisten opetuksesta vastaavien viranomaisten hyväksymiin tutkintoihin.

Non-formaalia oppimista tapahtuu esimerkiksi ase- ja siviilipalveluksessa sekä yksityisten koulutusjärjestäjien koulutuksissa (2).

Käsitteen tunnus: c93

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Oppiminen sen mukaan, miten organisoidusti tai spontaanisti tapahtuu](#)

912

**informaali oppiminen;
arkioppiminen**

en informal learning

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu arkipäivän toiminnassa ja ympäristöissä, joita ei ole organisoitu erityisesti *koulutukseksi* (1)

huomautus

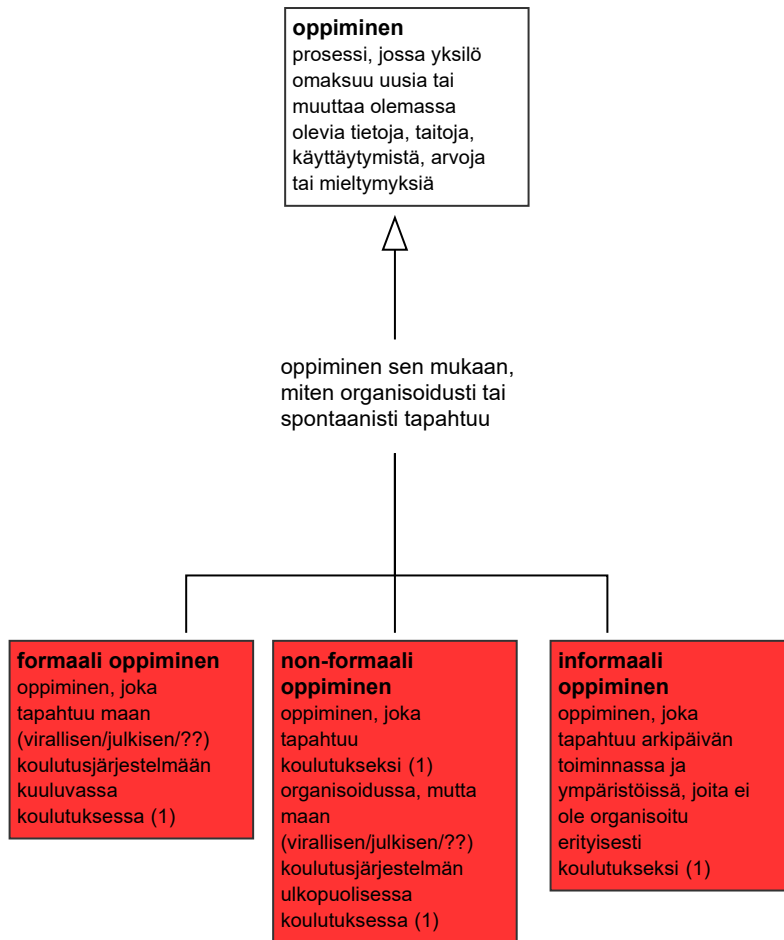
Informaali oppiminen ei oppijan kannalta ole välttämättä tavoitteellista.

Informaalia oppimista tapahtuu esimerkiksi arkielämän erilaisissa vuorovaikutustilanteissa: työssä, perheen tai suvun kesken ja vapaa-ajalla.

Käsitteen tunnus: c92

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Oppiminen sen mukaan, miten organisoidusti tai spontaanisti tapahtuu](#)



Käsittekaavio 97. *Oppiminen sen mukaan, miten organisoidusti tai spontaanisti tapahtuu.*

913

laajamittainen kaksikielinen opetus

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

914

**suppea kaksikielinen opetus;
kielirikasteinen opetus**

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

915

jatko-opintosuunnitelma

Luokka:

916

oppivelvollisille suunnattu koulutus

Luokka:

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

24-hour early childhood education and care	421	AEN teacher (ECEC)	124
24/7 early childhood education and care	421	alumna	174
24/7 ECEC	421	alumnae	174
academic advice	569	alumni	174
academic analytics	820	alumnus	174
academic continuing education	489	ancillary student support services	577
academic degree	672	annual plan for the implementation of the local curriculum	253
academic staff	103	annual registration	555
academic support services	577	annual tuition fee	764
academic year	340	appeal (1)	817
academy	91	appeal (2)	746
accepting a student place	314	applicant	309
accepting an offer of admission	314	applicant category	347
accepting an offered student place	314	applicant for early childhood education and care	296
accreditation of competence	752	application	312
accreditation of experiential learning	750	application and admissions system	377
accreditation of learning demonstrated in some other manner	750	application cycle	341
accreditation of prior learning (1)	755	application data	370
accreditation of prior learning (2)	752	application ID	391
achieved learning outcomes	277	application number	391
acquiring competence	7	application period	319
acquisition of competence	7	application procedure	316
additional application round	326	application procedure for early childhood education	295
additional educational needs teacher (ECEC)	124	application round	341
additional proof of competence	345	application semester	335
adjustment of competence assessment	603	application term	335
administrative decision on admission	352	application year	336
administrative decision on the admission to early childhood education and care	297	applied course	232
administrative review of an assessment	747	applying for early childhood education	295
admission based on prior academic record	359	applying for education	307
admission decision	352	applying for education and training	307
admission of a student	343	applying to weighted-curriculum education	306
admission of pupils (1)	354	apprenticeship agreement	494
admission of pupils (2)	355	apprenticeship training	495
admission offered	360	apprenticeship training based on a comparable service relationship in a public corporation	498
admission point	346	apprenticeship training based on a public service relationship	497
admission queue	383	apprenticeship training based on an employment relationship	496
admission ranking phase	378	apprenticeship training coordinator	182
admission score	346	aptitude test	350
admission status	385	area of study	29
admissions criterion	344	around-the-clock early childhood education and care	421
admissions procedure (1)	316	assessment (1)	722
admissions procedure (2)	381	assessment (2)	780
admissions proposal	389	assessment criterion	724
admissions result	386	assessment data	723
admissions type listing	383	assessment discussion	739
admitted	364	assessment for learning	722
admitted student (1)	364	assessment method (1)	806
admitted student (2)	148	assessment method (2)	728
admittee	364	assessment of learning	722
adult education and training	481	assessment of learning outcomes	722
adult education centre	82	assessment of support needs	579
adult student	159	assessment of the effectiveness of the support	580
advance assignments	353		
advanced or supplementary VET	505		
advanced or supplementary vocational education and training	505		
advanced studies	240		

Numbers in the index refer to the term record numbers.

assessment of the need for support	579	certificate for the partial completion of the basic education syllabus	656
assessment rectification	747	certificate for the partial completion of the primary and lower secondary education syllabus	656
assessment result	712	certificate of a general upper secondary school diploma	660
assessment scale	727	certificate of competence (?)	650
assessor of competence	184	certificate of completed education and training ..	644
assistant (ECEC)	128	certificate of completed preparatory education and training for work and independent living (?) ..	644
assistant in early childhood education and care ..	128	certificate of completed qualification units	642
auditing	903	certificate of completion of the basic education syllabus	657
authorisation to award a qualification and to provide VET	45	certificate of final examination for oral communications skills	661
authorisation to provide education	45	certificate of language proficiency	649
authorised translators' examination	676	certificate of oral skills	659
authority	105	certificate of participation	647
autoplagerism; see cheating	606	certificate of participation in education and training to complete a qualification	647
available courses	271	certificate of participation in preparatory education and training	647
available courses and modules	271	certificate of participation in VET	647
available instruction	271	certificate of resignation	662
available intake	368	certificate of resignation from general upper secondary school	662
available student place	368	certificate of school discontinuation	662
available teaching	271	certificate of skills demonstration	665
average weekly instruction time per year	288	certificate of skills demonstration	666
bachelor's degree (1)	694	certificate of termination of studies	662
Bachelor's degree (1)	694	certificate of vocational skills	667
bachelor's degree (2)	693	certificate-based admission	359
Bachelor's degree (2)	693	challenge	746
banning a student from attending instruction	614	cheating	606
basic education	471	cheating on exam; see cheating	606
basic education certificate	653	child	149
basic education for adults	526	child's individual early childhood education and care plan	196
basic education in arts	477	childcarer (ECEC)	126
basic education qualification	670	childcarer in early childhood education and care	126
basic education syllabus	187	childminder	127
basic studies	238	childminder	127
before- and after-school activities	772	claim for a revised assessment	746
before- and after-school activities instructor	107	claim for a revised decision	818
bilingual education	439	claim for adjustment	818
bilingual educational institution	78	class	444
bilingual instruction	439	class supervisor	133
blended learning	464	class teacher	134
blended teaching	461	class teaching	426
business and industry committee	96	classroom	829
campus	56	classroom assistant	115
candidate	159	classroom teacher	134
care	3	client fee for early childhood education and care	760
care-related arrangements	586	client fee for full-time early childhood education and care	761
care-related measures	586	client fee for part-time early childhood education and care	762
care-related solutions	586	clinical training	634
career plan	620	college	90
careers adviser	139	combination studies	207
caregiver	150	commissioned education	484
centre-based early education and care	400	commissioned education student	163
certificate (1)	668		
certificate (2)	645		
certificate (3)	638		
certificate for completion of a subject syllabus ..	658		
certificate for puhvi test	661		
certificate for the completion of a basic education subject syllabus	655		
certificate for the completion of a primary and lower secondary education subject syllabus	655		
certificate for the completion of the basic education syllabus	657		
certificate for the completion of the entire primary and lower secondary education syllabus	657		

common subject	245	course material	837
common unit	216	course preparatory to general upper secondary education	531
communication language	279	course realisation	213
competence	823	course realization	213
competence	898	course registration	304
competence area	274	course selection	271
competence assessment	730	course unit (1)	213
competence badge	648	course unit (2)	212
competence demonstration	716	courses on offer	271
competence module	209	CourseUnit	884
competence point	291	CourseUnitAssessmentMethods	872
competence-based	500	CourseUnitCode	888
competence-based qualification	666	CourseUnitContent	885
competence-based qualification	678	CourseUnitLevel	887
competence-based vocational qualification for adults	678	CourseUnitRecommendedReading	890
completed course	712	CourseUnitTeachingMethods	883
completed credit	712	CourseUnitTermPattern	892
completed study unit	712	CourseUnitTitle	886
completed unit (?)	712	CourseUnitType	889
composition of qualification	204	CourseUnitYearOfStudy	881
comprehensive education	471	court training	635
comprehensive school	71	cr	292
comprehensive school education	471	credit (1)	290
comprehensive school enrolment	303	credit (2)	292
comprehensive school qualification	670	credit mobility (1)	625
compulsory course (1)	241	credit mobility (2)	626
compulsory course (2)	230	credit transfer	755
compulsory education	188	credit unit	293
compulsory school	471	criterion-referenced assessment	800
compulsory schooling	188	criterion-referenced evaluation	800
compulsory studies	205	cross-curricular theme	265
compulsory studies	224	cross-institutional student	171
compulsory studies	230	cross-sectoral cooperation	587
compulsory study unit	241	curriculum	251
compulsory subject	245	custodian	150
compulsory unit	205	daily early childhood education and care	417
computation model for admissions	390	daily ECEC	417
computer-aided teaching	436	data model for admissions	390
conditional acceptance of an offer of admission	315	date of entry into the student register	559
conditional acceptance of student place	315	date of registration for the academic term	560
contact learning	462	date of registration for the academic year	560
contact teaching	458	day and night care in ECEC	420
contact-based learning	462	day in early childhood education and care	418
continuing education	488	day in ECEC	418
continuing professional development	488	daycare	468
continuous learning	15	daycare centre	38
contract for arranging competence-based qualifications	47	decide which courses to take	304
cooperation between home and school	779	decision for a student to receive special support	594
coordinating teacher	137	decision on admission	352
core curriculum	197	decision on student admission	352
core studies	238	decision on support and support services provided by early childhood education and care	581
correction of an assessment	747	decision on support and support services provided by ECEC	581
course (1)	212	decision on the admission to early childhood education and care	297
course (2)	213	decision on the organisation of early childhood education and care	297
course (3)	229	deem to have discontinued studies	158
course (4)	187	deem to have dropped out	158
course coordinator	137	deem to have resigned	158
course execution	213	deferral of the start of studies	553
course fee	763	defined learning outcomes	276
course implementation	213		
course in home economics	538		
course instance	213		

degree (1)	668	422
degree (2)	672	early childhood education and care centre
degree certificate	645	early childhood education and care client fee
degree diploma	645	early childhood education and care day
degree mobility	625	early childhood education and care environment
degree programme (1)	9	449
degree programme (2)	10	early childhood education and care in the evenings ..
degree programme (3)	703	423
degree programme (4)	482	early childhood education and care personnel
degree requirements	254	early childhood education and care place
degree structure	204	early childhood education and care service
degree student	160	early childhood education and care service
degree studies	703	organiser
degree system	30	32
degree title	669	early childhood education and care service provider
DegreeProgrammeAccessToFurtherStudies	873
DegreeProgrammeEducationAndProfessionalGoals	874	33
.....	874	early childhood education and care site
DegreeProgrammeExaminationAndAssesmentRegul	871	early childhood education and care staff
ations	871	99
DegreeProgrammeFinalExamination	879	early childhood education and care unit
DegreeProgrammeStructureDiagram	876	34
DegreeProgrammeTitle	875	early childhood education and care with extended
demonstration of competence	715	hours
demonstration of eligibility	334	420
demonstration of skills	719	early childhood education enrolment
denial of access to dormitory accommodation ..	618	301
deputy head of early education centre	120	early childhood education for children with additional
designated person	105	educational needs
detention	611	433
development and service activities for working life	62	early childhood education for children with special
62		educational needs
diagnostic assessment	793	433
differentiation of teaching	267	early childhood education premises
digital badge	648	34
diploma (1)	668	early childhood educator (1)
diploma (2)	638	123
direct admission	359	early childhood educator (2)
director of early childhood education and care	118	126
disciplinary action (1)	608	early childhood educator (3)
disciplinary action (2)	609	125
disciplinary educational discussion	610	early education centre
disciplinary measure	608	38
disciplinary sanction	609	early education setting
discipline	605	34
discretionary admission	358	early years education
distance between a student's home and school	776	468
distance between home and school	776	early years teacher; see teacher in early childhood
distance education	459	education and care.....
distance learning	463	123
distance teaching	459	EB certificate
distribution of lesson hours	186	683
distribution of study hours	186	EB diploma
Doctor's degree	701	683
doctoral degree	701	ECEC
doctorate	701	468
double degree	680	ECEC activities
dropout	155	397
dual degree	680	ECEC applicant
e-badge	648	296
e-teaching	436	ECEC at weekends
early childhood education and care	468	422
early childhood education and care activities	397	ECEC centre
early childhood education and care at weekends	38
		ECEC client fee
		760
		ECEC day
		418
		ECEC director
		118
		ECEC employee
		101
		ECEC environment
		449
		ECEC in the evenings
		423
		ECEC intake (tilastoissa)
		299
		ECEC meals
		774
		ECEC personnel
		99
		ECEC place
		298
		ECEC service
		396
		ECEC service organiser
		32
		ECEC service provider
		33
		ECEC services which operate 24/7
		421
		ECEC staff
		99
		ECEC staff member
		101
		ECEC unit
		34
		ECEC with extended hours
		420
		ECEC working term
		411
		ECEC working year
		410
		ECTS cr
		292
		ECTS credit
		292
		education (1)
		1

education (2)	2	enhancement-led evaluation	782
education (3)	8	enrolment	552
education (and training?) for a particular vocational task	506	enrolment date	560
education and training fee	763	entrance exam	349
education and training provision	270	entrance examination	349
education and training to complete a qualification 482		entrance examination group	376
education and training unit	509	entrance test	349
education facilities	829	entrant	148
education for children with special educational needs	433	entrepreneur's apprenticeship training	499
education institution	55	entry into the student register	554
education licence	45	entry phase for preparatory instruction for lower secondary education for adults	528
education note	302	environment for competence demonstration	717
education pilot	522	European Bacculaureate	683
education programme (1)	9	European Bacculaureate certificate	683
education programme (2)	10	European Bacculaureate diploma	683
education provided by universities of applied sciences	475	European School	76
education provided in a foreign language	286	European Schooling	76
education provider (1)	42	evaluation (1)	780
education provider (2)	43	evaluation (2)	722
education provider offering comprehensive education	42	evaluation (3)	797
education provider offering general upper secondary education	43	Evaluation Council	785
education provider-specific curriculum	252	evaluation criterion	724
education record	825	evaluation data	723
education required for achieving vocational competence	512	evaluation method (1)	806
education system	16	evaluation method (2)	728
education trial	522	evaluation of education	797
educational background	330	evaluation of pedagogical activity	788
educational establishment (1)	54	evaluation of quality	809
educational establishment (2)	55	evaluation plan	804
educational guidance	5	evaluation report	805
educational institute (1)	54	evaluation system	807
educational institute (2)	55	evening care in early childhood education and care 423	
educational institution (1)	54	evening care in ECEC	423
educational institution (2)	55	examination for authorised translators	676
educational level	26	exception to vocational competence requirements or to key competence requirements	621
educational material	837	exchange student	627
educational organisation	54	execution	720
educational premises	56	extended compulsory education	598
educational trial	522	extended hours in ECEC (1)	420
educator in early childhood Steiner education	129	extended hours in ECEC (2)	423
educator in early childhood Steiner education and care	129	extension of the right to study	548
effectiveness	802	extension of the time for completing studies	548
elementary education	471	extension studies	488
elementary school	57	extent of studies	273
eligibility (1)	328	extern evaluation	789
eligibility (2)	823	external evaluation	789
eligibility for doctoral studies	332	extra lesson	429
eligibility for further studies	331	facilitation	4
eligibility for postgraduate studies	332	factor of quality	814
eligibility for third-cycle studies	332	faculty (1)	91
end of school year certificate	652	faculty (2)	103
end of school year report card	652	falsification; see cheating	606
enhanced educational support	589	family childcarer	127
enhanced educational support in early childhood education and care	589	family daycare (1)	401
enhanced educational support in ECEC	589	family daycare (2)	39
		family daycare premises	39
		family-based childcare	401
		family-based daycare	401
		fee-paid teacher	142
		fee-paying service	69
		feedback	735

field of education (1)	27	full-time teacher	131
field of education (2)	29	further training	488
field of study (1)	27	further vocational qualification	690
field of study (2)	29	general education	465
field of vocational education and training	27	general educational support	588
final assessment	733	general educational support in early childhood education and care	588
final assessment criteria	725	general educational support in ECEC	588
final certificate	653	general support	592
final examination for oral communications skills; see certificate of final examination for oral communications skills.....	661	general upper secondary education	473
final phase of basic education for adults	529	general upper secondary education certificate	654
final project	713	general upper secondary education syllabus	187
financial compensation for education and training 576		general upper secondary qualification	681
FINEEC	784	general upper secondary school	73
Finnish Education Evaluation Centre	784	general upper secondary school diploma	228
Finnish matriculation examination	682	general upper secondary school Gymnasieexamen diploma	687
Finnish Student Health Service fee	770	GeneralInformationForMobileStudents	865
first calendar year of educational programme	338	GeneralInformationOnCostOfLiving	864
first semester of studies	337	GeneralInformationOnExtraMuralAndLeisureFacilitie s	870
first term of school	337	GeneralInformationOnFacilitiesForStudentsWithSpe cialNeeds	849
first term of studies	337	GeneralInformationOnFinancialSupport	855
first-cycle degree (1)	705	GeneralInformationOnInsurance	868
first-cycle degree (2)	694	GeneralInformationOnInternationalProgrammes	851
first-cycle degree (3)	693	GeneralInformationOnInternships	860
first-cycle polytechnic degree	693	GeneralInformationOnLanguageCourses	852
first-time applicant	310	GeneralInformationOnMeals	858
flexible basic education	435	GeneralInformationOnMedicalFacilites	863
flexible comprehensive education	435	GeneralInformationOnSportsFacilities	866
flexibly scheduled early childhood education and care	420	GeneralInformationOnStudentAffairsOffice	857
flexibly scheduled ECEC	420	GeneralInformationOnStudentAssociations	862
folk high school	80	GeneralInformationOnStudyFacilities	867
follow-up (?)	781	geographical area of operation of a vocational education and training provider	66
foreign degree	708	German International Abitur Diploma	686
foreign diploma	708	grade	443
foreign language educational institution	77	grade (1)	442
foreign qualification	708	grade (2)	726
forfeiture of the right to study	545	grade improvement	749
form in which early childhood education and care is organised	405	grading	722
form of education	272	grading scale	727
form of education (1)	51	graduate programme	482
form of education (2)	52	graduate studies	482
form of education (3)	49	group	444
form of instruction	456	group family daycare (1)	402
form of learning	455	group family daycare (2)	40
form of vocational education and training; see form of education (3).....	49	group family daycare premises	40
form teacher	133	group for children with additional educational needs . 36	
formal learning	910	group for children with special educational needs .	36
formative assessment	794	group in early childhood education and care	35
framework of reference	803	group in ECEC	35
free choice studies (?)	217	group supervisor	133
frasher	148	group tutor	133
freshman	148	guardian	150
FSHS fee	770	guidance	5
full-day early childhood education and care	414	guidance counselling	569
full-day ECEC	414	guidance counsellor (1)	138
full-time early childhood education and care (1) ..	412	guidance counsellor (2)	139
full-time early childhood education and care (2) ..	414	guidance for studies	5
full-time ECEC	412	Gymnasieexamen diploma	687
full-time ECEC client fee	761	Gymnasieexamen high school diploma	687

half-day early childhood education and care	415	InstitutionAcademicCalendar	854
half-day ECEC	415	InstitutionAdmissionProcedures	869
head of early childhood education and care	118	InstitutionalEctsCoordinator	859
head of early education centre	119	InstitutionGeneralDescription	861
head of family daycare	121	InstitutionMainUniversityRegulations	856
head of family-based daycare	121	InstitutionName	850
high school (1)	73	instruction (1)	2
high school (2)	58	instruction (2)	4
high school diploma	654	instruction given in the form of lectures	428
higher education	474	instruction preparatory to general upper secondary education	531
higher education degree	672	instruction preparing for general upper secondary education	531
higher education institution	87	instructional material	838
higher university degree	697	instructor (1)	130
holder of parental responsibility	150	instructor (2)	115
home-based childcare	401	intake quota	348
home-based childcare practitioner	127	integrated group	37
home-based childcarer	127	integrated group for children with additional educational needs	37
home-school cooperation	779	integrated group for children with special educational needs	37
homeroom group	444	integrated SEN group	37
homeroom group guidance; see educational guidance	5	integration training	535
homeroom teacher	133	intended learning outcomes	276
homes and schools working together	779	intensified support (1)	593
hospital education	502	intensified support (2)	589
hourly-paid teacher	142	intensive educational support	590
hybrid flexible teaching	461	intensive educational support in early childhood education and care	590
hybrid learning	464	intensive educational support in ECEC	590
hybrid teaching	461	intensive special needs support	602
HyFlex teaching	461	intensive support	590
IB diploma	684	interim certificate	651
identification and documentation of planned learning	750	interim degree preceding the doctorate	700
identification of competence	751	interim report card	651
identification of learning	751	intermediate report	651
identification of prior learning	751	intermediate studies	239
IEP	257	International Baccalaureate certificate	684
impact	802	International Baccalaureate diploma	684
improving a grade	749	internship	633
improving a mark	749	intervention; see support provided by early childhood education and care	578
imputed funding	907	introductory phase to basic education for adults	527
in-depth course	231	job placement	633
in-service training	488	joint admissions	357
inclusion of a course	757	joint application procedure	321
inclusion of a credit	757	joint application system; see joint application procedure	321
inclusion of studies	757	joint degree	702
inclusiveness	398	junior high school	58
incoming exchange student	629	key competence requirement	221
individual early childhood education and care plan for a child	196	key competences for lifelong learning	14
individual ECEC plan	196	kindergarten (1)	468
individual educational plan	257	kindergarten (2)	38
individual plan for completing competence-based qualification	262	kindergarten special teacher	124
individual study and training plan	264	kindergarten teacher	123
individual study plan	258	labour market training	490
individual study programme	261	language immersion	440
individualised curriculum	257	language of instruction (1)	281
individualised curriculum	597	language of instruction (2)	282
individualised educational plan	257	language of instruction and degrees	281
informal learning	912	language of instruction and examination	281
initial intake	368	language of instruction, examinations and degrees	..
initial vocational qualification	689		
institute-specific curriculum	252		
InstitutionAcademicAuthorities	853		

281		
language of learning	284	local curriculum for ECEC
language of qualification	284	local evaluation
language proficiency certificate	649	local optional studies
language proficiency test (1)	351	local school
language proficiency test (2)	673	local-level evaluation
language programme	250	LOI; see organisation of studies
language shower	441	LOS; see studies (1)
language test	351	lower secondary education for adults
language used in early childhood education and care	280	lower secondary school
language used in ECEC	280	lower university degree
LanguageOfInstruction	882	luentosali; see teaching facilities
learner	146	luokkahuone; see teaching facilities
learner in compulsory education	189	maintainer of liberal adult education institution
learning	12	major
learning achievements	277	major subject
learning analytics	819	mandatory course (1)
learning attainments	277	mandatory course (2)
learning environment	450	mandatory studies
learning facilities	830	mandatory study unit
learning material	839	mark
learning objectives	276	mark improvement
learning opportunity (1)	9	marking
learning opportunity (2)	10	marking scale
learning opportunity (3)	11	master's degree (1)
learning opportunity instance	10	Master's degree (1)
learning opportunity specification	9	master's degree (2)
learning outcomes (1)	276	Master's degree (2)
learning outcomes (2)	277	Master's degree programme
learning outcomes assessment	798	Master's programme
learning outcomes evaluation	798	materials fee
LearningOpportunityType	877	matriculation examination
lecture	428	Matriculation Examination Board
lecture room	829	matriculation examination candidate ID
lecturer	131	matriculation examination certificate
Lecturer	880	matriculation examination grade
lectures	428	matriculation examination test
legal entity for early childhood education and care	31	matriculation examination test grade
legal entity for education	41	maturity essay
lesson	269	maturity test
level of education	26	maximum intake
liberal adult education	467	meals in early childhood education and care
liberal adult education institution	79	meet the requirements
liberal adult education teacher	145	mentor
licence	638	method of demonstrating competence
licence to award a qualification and to provide VET	45	method of vocational education and training
licence to provide education	45	micro learning content; see micro-credential (1)
licenciate and doctoral degrees	699	micro learning; see micro-credential (1)
licenciate or doctoral degree	699	micro-credential (1)
licentiate degree	700	micro-credential (2)
Licentiate degree	700	middle school
lifelong learning	13	migrant student
lifewide learning	13	minor
listing based on admissions type	383	minor subject
literacy training for adult migrants	533	misappropriation; see cheating
literacy training in liberal adult education	534	misrepresentation; see cheating
literacy training phase of basic education for adults	528	mission of education
local curriculum	252	mission of general upper secondary education
local curriculum for early childhood education and care	195	mode of teaching
		module (1)
		module (2)
		monitoring (?)
		morning and afternoon activities
		morning and afternoon activities instructor
		multi-member governing body of the education

provider	65	open early childhood education and care activities ...	403
multi-practitioner home-based childcare	402	open higher education studies	478
multi-year class	444	open polytechnic education	480
multidisciplinary cooperation	587	open UAS studies	480
multidisciplinary support for complex needs in early		open university of applied sciences studies	480
childhood education and care	591	open university route	382
multidisciplinary support for complex needs in ECEC		open university studies	479
.....	591	open university track	382
multiform teaching	461	operating culture	453
multigrade class	444	operating day of the early childhood education and	
multilateral cooperation	587	care unit	419
multiprofessional cooperation	587	operating licence	45
national application procedure; see joint application		operational unit	60
procedure.....	321	option available for application	373
national certificate of language proficiency	674	optional module	206
national core curriculum	197	optional subject	246
national core curriculum for early childhood		order of preference	375
education and care	194	order someone to leave	612
national core curriculum for ECEC	194	order to leave	612
national core curriculum for preparatory education		organisation of studies	10
for general upper secondary education	198	organiser of competence test	46
national curriculum guidelines on early childhood		organiser of competence-based qualification	46
education and care	194	organiser of early childhood education and care ...	32
national education and training committee	94	other VET	504
national evaluation	783	other vocational education and training	504
national language examination	674	outgoing exchange student	628
national learner ID	835	parallel studies to complete two or more	
national optional studies	225	qualifications	680
national qualification requirements	199	parent	150
national school-leaving examination	682	parent and carer	150
neighbourhood school	393	parent or guardian	150
non-academic student support services	577	parent or other person who has custody of a student	
non-attending student	154	150
non-degree right to study	550	part-day early childhood education and care	415
non-degree student	166	part-day ECEC	415
non-degree studies	520	part-time early childhood education and care	413
non-formal adult education	467	part-time ECEC	413
non-formal learning	911	part-time ECEC client fee	762
non-qualification programmes	467	part-time special needs education	430
non-qualification programmes at folk high schools		part-time teacher	142
for learners within the scope of compulsory		part-weekly early childhood education and care .	416
education	909	part-weekly ECEC	416
non-standard hours early childhood education and		partner institution for open university instruction ...	93
care	420	PCDP instructor	183
non-standard hours ECEC	420	pedagogical arrangements	584
number of ECEC places	299	pedagogical evaluation	595
number of ECEC places available	299	pedagogical investigation for the type of support to	
numerical assessment	732	be provided for the pupil	596
obligation to arrange pre-primary education	191	pedagogical measures	584
obligatory course (1)	241	pedagogical solutions	584
obligatory course (2)	230	peer assessment	791
obligatory module	205	peer evaluation	791
obligatory studies	230	peer feedback	736
obligatory study unit	241	peer review	738
occupational competence	840	performance	712
on a waiting list	366	period of work experience	632
on-the-job learning	633	person having custody	150
on-the-job training	633	person in charge	105
online teaching	436	person in charge of early childhood education and	
open activities in early childhood education and care		care	122
.....	403	person in charge of home-based childcare	122
open activities in ECEC	403	person of compulsory school age	189
open badge	648	person participating in commissioned education .	163
open centre-based early education activities	404		

person responsible for training agreement	179	preparatory education for general upper secondary education	531
person who has custody of a child	150	preparatory education for general upper secondary education for immigrants and foreign-language speakers	531
person who qualifies as a first-time applicant	311	preparatory education for immigrants for vocational education and training	537
person within the scope of compulsory education	189	preparatory education for vocational studies	536
personal competence development plan	260	preparatory education for vocational training	510
personal early childhood education and care plan	196	preparatory education student	165
personal ECEC plan	196	preparatory instruction and lower secondary education for adults	526
personal study plan	258	preparatory instruction for basic education	530
personalisation	619	preparatory instruction for lower secondary education for adults	527
personalisation documentation	263	preparatory training and guidance for vocational upper secondary education	536
personalised early childhood education and care plan	196	preparatory training for a competence-based qualification	519
personalised ECEC plan	196	prerequisite	891
personalised learning plan	255	prerequisites for admission of a student	328
personalised study plan	258	preschool (1)	468
personnel	98	preschool (2)	38
personnel training	485	preschool (3)	470
PhD	701	preschool education obligation	190
physical learning	462	preschool special teacher	124
place in early childhood education and care	298	preschool teacher (1)	123
place in ECEC	298	preschool teacher (2)	132
place of activity	60	president	104
placement	379	previous degree	330
placement	633	previous qualifications	330
placement results	388	primary and lower secondary education	471
plagiarism; see cheating.....	606	primary and lower secondary education certificate	653
plan for arranging competence tests	48	primary and lower secondary education syllabus	187
playschool (1)	468	primary application round	325
playschool (2)	38	primary right to study	549
playschool special teacher	124	primary school	57
playschool teacher	123	principal	104
polytechnic	88	principal lecturer	144
polytechnic Bachelor's degree	693	principal workplace instructor	177
polytechnic degree	672	principles of inclusion in early childhood education and care	398
polytechnic education	475	principles of inclusion in ECEC	398
polytechnic Master's degree	696	prior degree	330
postgraduate degree	699	private daycare	406
postgraduate programme	482	private early childhood education and care	406
postgraduate student	162	private ECEC	406
postponement of the start of studies	553	privately run early childhood education and care	406
potential applicant	147	process-related factor of quality	816
potential intake	368	process-related quality factor	816
pre-application stage	300	procurement of education	68
pre-doctoral degree	700	professional competence	840
pre-primary education	470	professional specialisation education	521
pre-primary education enrolment	301	professor	112
pre-primary teacher	132	programme leading to a general upper secondary qualification	482
pre-vocational programme	536	proof of completed study units	662
preferred option for application	374	proposal for placement phase	387
preferred study programme	374	provision of study opportunities	270
preliminary assignments	353	PSP	258
preliminary selection phase	356	public administration language examination	675
premises for home-based childcare	39		
premises for multi-practitioner home-based childcare	40		
preparatory education and training	507		
preparatory education and training for VET	510		
preparatory education and training for vocational education and training	510		
preparatory education and training for work and independent living	511		
preparatory education for basic education	530		

public health nurse	116	renouncement of the right to study	546
puhvi certificate	661	report card	638
punishment	609	request for a review	817
pupil	151	request for administrative review	818
pupil admission (1)	354	request for an administrative review	818
pupil admission (2)	355	request for an administrative review of an assessment	746
pupil admission based on selection criteria (??) ..	355	request for rectification of an assessment	746
pupil and student welfare	572	request for rectification of assessment	743
pupil assessment	722	request for review	817
pupil in compulsory education	189	required course	241
pupil selection	355	required prior studies	329
pupil welfare	572	required study unit	241
pupil with special needs	175	requirements for preparatory education and training . 203	
put studies on hold	542	requirements of competence-based qualification	200
qualification (1)	668	resit a test	748
qualification (2)	823	resit an exam	748
qualification (ECTS)	893	retake a test	748
qualification certificate	645	retake an exam	748
qualification committee	95	retraining and upgrading of qualifications	483
qualification fee	767	revised decision	747
qualification structure (1)	204	revised decision on assessment	744
qualification structure (2)	30	revocation of the right to study	543
qualification title	669	revoking the right to study	543
qualification unit	214	right to complete non-degree studies	550
qualification-specific health requirement	333	right to early childhood education and care	185
qualifications level	278	right to study	540
quality assessment model	810	rolling admissions	323
quality evaluation	809	rolling application procedure	323
quality factor	814	rules	607
quality indicator	811	rules and regulations	607
quality management	812	rules of procedure	607
quality management system	813	sanction	609
raise a grade	749	school (1)	55
raise a mark	749	school (2)	91
range of studies	273	school admission area	395
readmission	544	school culture	453
reassessment	744	school doctor	117
recognition of competence	752	school dropout	155
recognition of informal learning	750	school enrolment	303
recognition of learning	752	school ethos	453
recognition of non-formal learning	750	school head	104
recognition of prior learning	752	school health service	573
recognition of qualifications	759	school healthcare	573
rectification of assessment (1)	745	school meal	775
rectification of assessment (2)	747	school nurse	116
rector	104	school ordinance	607
register as non-attending	557	school psychologist	113
registration (1)	304	school rules	607
registration (2)	552	school rules and regulations	607
registration for the academic term	556	school social worker	114
registration for the academic year	555	school transport (?)	777
registration status for the academic term	558	school travel	776
registration status for the academic year	558	school values, practices and procedures	453
rehabilitative instruction and guidance for the disabled	539	school year	340
Reifeprüfung diploma	685	school year report	652
reinstatement of the right to study	544	school-leaving certificate	639
religion and worldview studies	249	school-specific annual plan	253
remedial education	429	school-specific curriculum	252
remedial instruction	429	scope of competence (??)	273
remedial teaching	429	scope of studies	273
remote teaching	459	scope of syllabus	187
removal from the class	613		
removal from the premises	613		

screening of application opportunities	300	special needs support	601
second-cycle degree (1)	706	special needs teacher	136
second-cycle degree (2)	697	special needs teacher in ECEC	124
second-cycle degree (3)	696	special school	86
second-cycle polytechnic degree	696	special support (1)	594
secondary application round	327	special support (2)	590
secondary education establishment	72	specialisation	275
secondary education institution	72	specialisation course	231
secondary educational establishment	72	specialisation studies	240
secondary school	394	specialised vocational institution	85
secondary school graduate	176	specialist education	521
sector-specific evaluation	801	specialist option	275
select students	342	specialist training	521
selection criterion	344	specialist vocational qualification	691
selection decision	352	specific educational mission	61
selection method	381	sports institute	84
selection procedure	381	staff	98
self-assessment	734	staff members taken into account in the staff-child ratio	100
self-evaluation	790	staff training	905
self-motivated education	904	staff-development and other training provided or purchased by employers	905
semester	339	stage of admissions procedure	384
SEN group	36	start class	434
SEN teacher	136	start comprehensive school education one year earlier than enacted	192
SEN teacher (ECEC)	124	start comprehensive school education one year later than enacted	193
senior high school	73	start date of studies	562
separate admissions procedure	322	start date of the right to study	561
separate application procedure	322	state administration language examination	675
separate examination	679	status of the right to study	541
separate non-degree right to study	550	statutory duty to arrange pre-primary education ..	191
service and production supporting instruction	70	structural arrangements	585
service and production supporting tuition	70	structural factor of quality	815
set of study options available for applicants	371	structural measures	585
set of study units	223	structural quality factor	815
shared application procedure	320	structural solutions	585
shift care in early childhood education and care ..	420	structured learning	910
shift care in ECEC	420	student (1)	152
short-cycle degree; see first-cycle degree (1).....	705	student (2)	151
sign language	843	student admissions	342
site of early childhood education and care	34	student admissions register	380
sixth form	73	student advice	569
skills demonstration	715	student advisor	106
social benefit for students	571	student assessment	722
social pedagogue (ECEC)	125	student association (1)	831
social pedagogue in early childhood education and care	125	student association (2)	836
special early childhood educator	124	student association membership fee	769
special education	431	student body (1)	836
special education teacher	136	student body (2)	831
special educational mission	61	student care services	572
special educational needs teacher	136	student counsellor	139
special educational needs teacher (ECEC)	124	student education record	825
special educational needs teacher in early childhood education and care	124	student entitled to special needs education	175
special examination	679	student entitled to special needs support(?)	175
special group	36	student exchange	626
special needs assistant	115	student feedback	833
special needs class	446	student health care	574
special needs early childhood educator	124	student health service	574
special needs early education teacher	124	student in compulsory education	189
special needs education (1)	431	student instruction week	294
special needs education (2)	432	student mobility	625
special needs education for children with special educational needs	433	student number	832
special needs school	86		

student place	540	subject teacher	135
student receiving special support	175	subject teaching	437
student selection	342	substitution of a course	756
student selection register	380	substitution of a credit	756
student services	577	substitution of studies	756
student studying for an upper secondary qualification	160	subunit	214
student taking part in a program leading to an upper secondary qualification	160	successful pass	712
student union (1)	848	summative assessment	796
student union (2)	831	summer university	81
student union member	847	supplementary application round	326
student union membership fee	768	supplementary early childhood education and care . . 469	
student welfare	572	supplementary ECEC	469
student welfare body	572	support for learning	604
student who has discontinued studies	155	support provided by early childhood education and care	578
student who has forfeited the right to study	157	support provided by ECEC	578
student who has relinquished the right to study .	156	support services for early childhood education and care	582
student who has resigned	155	support services for ECEC	582
student who has waived the right to study	156	suspension	617
student with a decision on special support	175	suspension for a fixed period	617
student with special needs	175	suspension for a fixed term	617
student year group	448	suspension of a student from school	616
students who begin their studies in the same year 448		syllabus	187
studies (1)	9	syllabus student	164
studies (2)	10	systematic evaluation	792
studies (3)	668	target language	283
studies supporting learning skills	515	teacher	130
study (4)	6	teacher (ECEC)	123
study and careers adviser (1)	138	teacher in early childhood education and care	123
study and careers adviser (2)	139	teacher in pre-primary education	132
study and careers education	569	teacher of common studies	141
study and careers guidance	569	teacher training	636
study attainment	712	teacher-in-charge	137
study centre	83	teacher's aide	115
study counsellor	139	teaching (1)	2
study entitlement	540	teaching (2)	4
study entitlement status	541	teaching aide	115
study entity	223	teaching and research staff	103
study facilities	830	teaching and research staff on the 1st level of their career path	108
study group	445	teaching and research staff on the 2nd level of their career path	109
study guidance	569	teaching and research staff on the 3rd level of their career path	110
study material	839	teaching and research staff on the 4th level of their career path	111
study module (1)	222	teaching and research staff on the first level of their career path	108
study module (2)	237	teaching and research staff on the fourth level of their career path	111
study opportunities available	270	teaching and research staff on the second level of their career path	109
study place	540	teaching and research staff on the third level of their career path	110
study programme (1)	9	teaching assistant	115
study programme (2)	10	teaching facilities	829
study programme (3)	256	teaching group	445
study programme available for application	373	teaching group size	447
study right	540	teaching hour	269
study support services	577	teaching material	838
study unit	212	teaching on offer	271
study week	293	teaching practice	636
study year	340		
subfield	29		
subject	244		
subject group	248		
subject of common unit	244		
subject selection	247		
subject student	164		
subject syllabus	187		

teaching premises	59	UAS	88
teaching provided in a foreign language	285	undergraduate student	161
teaching staff	102	unit (1)	60
teaching time	457	unit (2)	214
team study	425	unit of preparatory education and training (?)	508
technical vocational education and training	466	unit of scope	287
temporary discontinuation of the right to study on employment policy grounds	566	unit of the scope of studies	287
term	339	unit promoting individual vocational competence	219
termination of the right to study	547	university	90
tertiary education	474	university consortium	92
tertiary-level institution for occupational teacher training	89	university degree	672
test	844	university education	476
thematic evaluation	801	university of applied sciences	88
thematic review	801	university of applied sciences degree	672
thematic studies	226	university of applied sciences education	475
theme studies	234	untenured teacher	142
therapeutic arrangements	586	upbringing	1
therapeutic measures	586	upper secondary education	472
therapeutic solutions	586	upper secondary general education	473
thesis	713	upper secondary general school	73
thesis project	713	upper secondary qualification	671
third-cycle degree (1)	707	upper secondary school (1)	72
third-cycle degree (2)	699	upper secondary school (2)	73
time period when instruction takes place	457	upper secondary school teacher	143
time period when teaching takes place	457	upper secondary vocational education	466
time-restricted admissions	324	validated competence	758
time-restricted application procedure	324	verbal assessment	731
TOEFL; see language proficiency test (2).....	673	VET	466
traineeship	633	VET provider	43
traineeship for university students	633	vocational adult education and training	518
training	8	vocational competence	840
training agreement	492	vocational competence requirement	220
training based on a training agreement	493	vocational education and training	466
training programme	274	vocational education and training for athletes	513
training staff	102	vocational education and training provider	43
training trial	522	vocational field (?)	822
transcript of completed studies	640	vocational further education and training	517
transcript of completed study units	640	vocational institution	74
transcript of study records	641	vocational qualification	688
transfer application procedure	308	vocational school	74
transfer student	170	vocational school teacher	140
transition (1)	452	vocational skill	840
transition (2)	451	vocational skills requirement	220
transition phase (1)	452	vocational special education institution	75
transition phase (2)	451	vocational studies teacher	140
transition point	451	vocational teacher	140
transversal competence	266	vocational teacher training institution	89
tuition (1)	4	vocational unit	215
tuition (2)	764	vocational unit based on local competence needs	218
tuition fee	764	vocational upper secondary certificate	664
tutor	133	vocational upper secondary education	516
tutor group	444	vocational upper secondary education and training	466
TVET	466	vocational upper secondary education and training	516
type of application procedure	317	vocational upper secondary education for adults	518
type of application round	318	voluntary additional basic education	525
type of early childhood education and care	399	voluntary additional primary and lower secondary education	525
type of ECEC	399	waiver of the right to study	546
type of education	272	web-based teaching	436
type of ownership	53		
type of support in early childhood education and care	583		
type of support in ECEC	583		

Englanninkielinen hakemisto / English index

weekend care in early childhood education and care	422	working year in ECEC	410
weekend care in ECEC	422	workplace education and training	491
weekly lesson per year	288	workplace instructor	177
weighted-curriculum	501	workplace instructor training	523
work experience learning period	632	workplace tutoring	567
work-study (?)	633	written assessment	731
working term in early childhood education and care .	411	written caution	615
working term in ECEC	411	written warning	615
working year in early childhood education and care ..	410	year	442
		year of completion of the matriculation examination .	846
		you have not received a study place	367

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger term-postnumren.

1–6-skola	57	ansökan till undervisning med särskild betoning ..	306
7–9-skola	58	ansökan till utbildning (1)	307
akademi	91	ansökan till utbildning (2)	312
akademisk grad	669	ansökans nummer	391
aktör inom läroavtalsutbildning	97	ansökning till utbildning	307
aktör inom småbarnspedagogik	31	ansöknings- och antagningssystem	377
allmän språkexamen	674	ansökningsalternativ	373
allmänbildande utbildning	465	ansökningsbehörighet	328
allmänt stöd	592	ansökningsförfarande inom yrkesutbildningen ..	316
allmänt stöd inom småbarnspedagogik	588	ansökningsförfarande till utbildning	316
alumn	174	ansökningsmål	373
anmäla sig som frånvarande	557	ansökningsnummer	391
anmälan om bedrivande av privat familjedagvård	409	ansökningsobjekt	373
anmälan till förskolan	301	ansökningsomgång (1)	341
anmälan till grundläggande utbildning	303	ansökningsomgång (2)	318
anmälan till skolan	303	ansökningsperiod	335
anmälan till undervisning	304	ansöknings sätt	317
anmälning (1)	551	ansökningstermin	335
anmälning (2)	552	ansökningstid	319
anordnare av fristående examen	46	ansökningstyp	318
anordnare av gymnasieutbildning	43	ansökningsår	336
anordnare av småbarnspedagogik	32	ansökningsönskemål	374
anordnare av utbildning (1)	42	antagen (1)	364
anordnare av utbildning (2)	43	antagen (2)	360
anordnare av yrkesutbildning	43	antagning av elev (1)	354
anpassad bedömning	827	antagning av elev (2)	355
anpassade krav på yrkesskicklighet	828	antagning av studerande (1)	342
anpassning av bedömningen av kunnandet	603	antagning av studerande (2)	343
anses ha avgått	158	antagning enligt provning	358
anskaffning av utbildning	68	antagning på basis av betyg	359
anställd inom småbarnspedagogik	101	antagning som studerande	343
anställda	98	antagnings- och lämplighetsprov	350
anställda inom småbarnspedagogik	99	antagningsbehörighet	328
ansvarig arbetsplatshandledare	177	antagningsbeslut	352
ansvarig handledare	181	antagningsframställning	389
ansvarig lärare (1)	137	antagningsförfarande	381
ansvarig lärare (2)	105	antagningsförslag	387
ansvarig lärare (3)	181	antagningsgrund	344
ansvarig person för familjedagvård	122	antagningskriterium	344
ansvarig person inom småbarnspedagogik	122	antagningskvot	348
ansvarsperson (1)	122	antagningskö	383
ansvarsperson (2)	105	antagningskörning	378
ansvarsperson för läroavtal	179	antagningspoäng	346
ansvarsperson för utbildning som ordnas på en arbetsplats	179	antagningsprincip (1)	344
ansvarsperson för utbildningsavtal	179	antagningsprincip (2)	381
ansökan (1)	370	antagningsprov	349
ansökan (2)	312	antagningsregister	380
ansökan (3)	313	antagningsresultat	386
ansökan för överflyttande studerande	308	antagningsskede	384
ansökan med ansökningstid	324	antagningsstatus	385
ansökan om överflyttning	308	antagnings sätt	381
ansökan till annan skola än den närskola som kommunen anvisat den läropliktiga	305	antal nybörjarplatser; se nybörjarplats.....	368
ansökan till betonad undervisning	313	antal platser inom småbarnspedagogik	299
ansökan till flera mål samtidigt	320	arbetserfarenhet	842
ansökan till sekundär skola	313	arbetskraftsutbildning	490
ansökan till skolan	313	arbetslivskommission	96
ansökan till småbarnspedagogik	295	arbetsplatshandledare	177
		arbetsplatshandledarutbildning	523
		arbetsplatshandledning	567
		arbetsplatsutbildare	177

arbetspraktik	633	behörighet	840
arbetstagare inom småbarnspedagogik	101	behörighet att ansöka	328
assistent inom småbarnspedagogik	128	behörighet för doktorandstudier	332
auditering	903	behörighet för doktorsutbildning	332
auskultering	635	behörighet för forskarutbildning	332
avbrott i studierna	566	behörighet för fortsatta studier (vid viss läroanstalt) ..	331
avbrytande av förskoleundervisning	563	behörighet för påbyggnadsstudier	332
avbrytande av skolgång	564	behörighet för viss utbildning	328
avdelning	60	behörighet till viss utbildning	328
avgift för examensarrangemangen	771	beslut om småbarnspedagogik	297
avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse	770	beslut om anordnande av småbarnspedagogik ..	297
avgiftsbelagd serviceverksamhet	69	beslut om antagning som studerande	352
avgångsbetyg	639	beslut om skolskjuts	778
avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen .	653	beslut om stöd och stödtjänster som ges i	
avgångsbetyg från grundläggande yrkesutbildningen		småbarnspedagogiken	581
(?)	664	bestämmelse om att lämna utrymmet	612
avgångsbetyg från gymnasiet	654	betonad undervisning	501
avhålla från studier	616	betyg	638
avhållande från studierna	616	betyg i en ämneslärokurs i den grundläggande	
avhållande från studierätt	616	utbildningen	655
avlägsnande av en elev	613	betyg över avlagd examensdel	642
avlägsnande av en studerande	613	betyg över avlagda examensdelar	642
avstå sin studierätt	546	betyg över delvis fullgjord lärokurs i den	
avstängning från studierna	616	grundläggande utbildningen	656
avstängning för viss tid	617	betyg över en slutförd lärokurs i ett läroämne inom	
avtal om anordnande av fristående examen	47	gymnasieutbildningen	658
avtalsansvarig för anskaffning av utbildning	180	betyg över fristående examen	666
avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen		betyg över fullgjord lärokurs i alla ämnen i den	
för kunnandet	621	grundläggande utbildningen	657
barn	149	betyg över slutförd lärokurs i alla ämnen i den	
barn som ska börja skolan	173	grundläggande utbildningen	657
barnets individuella plan för småbarnspedagogik	196	betyg över slutförd utbildning	644
barnets plan för småbarnspedagogik	196	betyg över slutförda studier	640
barngrupp inom småbarnspedagogik	35	betygsbaserad antagning	359
barnskötare	126	betygsskala	727
barnskötare inom småbarnspedagogik	126	biträdande daghemschef	120
barträdgårdslärare	123	biträdande daghemsföreståndare	120
bedömning av kunnandet	184	biträde inom småbarnspedagogik	128
bedömning (1)	722	biämne	236
bedömning (2)	780	blandade lärmiljöer	464
bedömning av behovet av stöd	579	bransch	822
bedömning av den studerande	722	campus	56
bedömning av eleven	722	chef för småbarnspedagogik	118
bedömning av kunnandet	730	dag inom småbarnspedagogik	418
bedömning av studieprestationer	722	daghem	38
bedömning av stödbehovet	579	daghemschef	119
bedömningsförslag	742	daghemsföreståndare	119
bedömningskriterium	724	daghemsverksamhet	400
bedömningsmaterial	723	dagvård	468
bedömningsmetod	728	dagvårdsplats	298
bedömningsmöte	740	dagvårdsservice	396
bedömningsplan för examensdel	741	datum för terminsanmälan	560
bedömningsamtal	739	del av examen	214
bedömningskala	727	del i den handledande utbildningen	508
begynnelseperiod	337	deltidsspecialundervisning	430
begynnelsetermin för utbildningen	337	den grundläggande utbildningens lärokurs	187
begynnelseår för utbildningen	338	den som avgått	155
begära omprövning av bedömningen	746	den som avstått	156
begäran om kontroll av bedömningen	743	den som har förlorat sin studierätt	157
begäran om omprövning	746	Deutsche Internationale Abitur-examen	686
begäran om omprövning	818	DIA-examen	686
behörighet	823	diagnostisk bedömning	793
		diagnostisk utvärdering	793

differentiering av undervisningen	267	examensdel som bygger på lokala krav på yrkesskicklighet	218
direkt ansökan	322	examensdel som erbjuds lokalt	218
direktantagning	359	examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet	218
direktör för småbarnspedagogik	118	examensdel som individuellt breddar examen	219
disciplin	605	examensdel som individuellt fördjupar yrkeskompetensen	219
disciplinstraff	609	examensdel som kompletterar yrkeskompetensen ...	216
disciplinär åtgärd	608	examensfordringar	254
disciplinärt straff	609	examensgrunder	199
distansundervisning	459	examensinriktad fortbildning	483
doktorsexamen	701	examensinriktad utbildning	482
dokument om personlig tillämpning	263	examenskommission	95
dokumentering av handledning	568	examensprestation vid fristående examen	720
du har inte fått en studieplats	367	examensrätt	540
dubbelexamen	680	examensspecifikt krav på hälsotillståndet	333
dygnetruntvård	421	examensspråk	284
e-kurs	436	examensstruktur	204
EB-examen	683	examensstruktur inom yrkesutbildningen	30
effekt	802	examenssystem	30
egentlig ansökan	325	examenstillfälle	719
elev	151	examensutbildning	482
elev som har fått ett beslut om särskilt stöd	175	examinand	159
elevantagning (1)	354	examinator	105
elevantagning (2)	355	extern utvärdering	789
elevbedömning	722	fackområde	822
elevens material	839	fakultet	91
elevhandledare	138	familjedaghem	39
elevhandledning	569	familjedagvård	401
elevhälsa	572	familjedagvårdare	127
elevkår	836	familjedagvårdschef	121
elevnummer	832	familjedagvårdsföreståndare	121
elevupptagningsområde	395	familjedagvårdsledare	121
elevvård	572	finländsk studentexamen	682
enhet för studiernas omfattning	287	fjärruppkoppling i undervisningen	460
erkännande av examina	759	flerformsundervisning	461
erkännande av kunnande	752	flexibel grundläggande utbildning	435
erkännande av tidigare förvärvad kompetens	752	flexibel studierätt	630
erkännande av tidigare förvärvat kunnande	752	folkhögskola	80
ersättande av studieprestation	756	form för anordnandet av småbarnspedagogik	405
ersättande undervisning	438	form för ordnande av utbildning	49
Europaskola	76	form i vilken utbildningen ordnas	49
Europaskolornas European Baccalaureate -examen	683	formativ bedömning	794
European Baccalaureate-examen	683	formativ utvärdering	794
evaluering (1)	780	formativ utvärdering av utbildning	794
evaluering (2)	722	forskarexamen	699
evaluering av utbildning	797	forskarstuderande	162
evalueringsmaterial	723	forskarutbildning; se tidigare utbildning	330
examen	668	forsknings- och utvecklingsverksamhet	900
examen för auktoriserade translatorer	676	fortbildning (1)	488
examen inom yrkesutbildning på högre nivå	711	fortbildning (2)	489
examen på andra stadiet	671	fortgående ansökan	323
examen på grundnivå	670	fortsatt studierätt	548
examen på grundstadiet	670	fostran	1
examen på institutnivå	710	fostrande samtal	610
examen på skolstadiet	709	FoU	900
examen som avlagts utomlands	708	fristående examen	678
examens kravnivå	278	fristående studerande	166
examens kvalifikationsnivå	278	fristående studier utan rätt att avlägga examen	520
examensarbete	713	fritt bildningsarbete	467
examensarrangör	46	fritt valbar examensdel	217
examensavgift	767	frivillig utbildning	904
examensbenämning	669		
examensbetyg	645		
examensdel	214		

frånvaroa nmäld studerande	154	grupp inom småbarnspedagogik	35
fusk	606	gruffamiljedaghem	40
förberedande utbildning	507	gruffamiljedagvård	402
förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning för invandrare	537	grupphandledare	133
fördjupad kurs	231	gruppundervisning	425
fördjupade studier	240	gymnasiediplom	228
föreläsning	428	gymnasieexamen	681
föreläsningsundervisning	428	Gymnasieexamen	687
företagarens läroavtalsutbildning	499	gymnasieskolan	74
förhandsantagning	356	gymnasiets lärokurs	187
förhandsuppgifter	353	gymnasieutbildning	473
förlust av studierätten	545	gymnasieutbildningens mål	268
förlängd läroplikt	598	gymnasium	73
förlängning av studierätt	548	halvdagsverksamhet inom småbarnspedagogik .	415
förlängning av studietid	548	halvdagsvård	415
förskola	468	handledande lärare	181
förskoleundervisning	470	handledande utbildning	507
första urval	356	handledning	5
förstagångssökande	310	heldagsverksamhet inom småbarnspedagogik .	414
föru rval	356	heldagsvård	414
förvägra (någon) rätt att delta i undervisning	614	huvudman för läroanstalt för fritt bildningsarbete .	44
förvägrande av rätten till undervisning	614	huvudämne	235
förvärvande av kunnande	7	högre högskoleexamen	697
gemensam ansökan (1)	321	högre yrkeshögskoleexamen	696
gemensam ansökan (2)	320	högskola (1)	87
gemensam antagning	357	högskola (2)	91
gemensam examen	702	högskoleexamen	672
gemensam examensdel	216	högskolepraktik	633
gemensamt läroämne	245	högskoleprov; se studentexamen.....	682
gemensamt ämne	245	högskoleutbildning	474
genomgående tema	265	högskolornas fortbildning	489
godkännande av kunnande som förvärvas på annat sätt	750	högstadium	58
godkännande av kunnande som förvärvas utanför den formella utbildningen	750	höjning av vitsord	749
godkännande av kunskaper som visats på annat sätt	750	IA	491
grund för ansöknin g	334	IB-examen	684
grunderna för examen	199	id för utbildning	878
grunderna för fristående examen	200	identifiering av kunnande	751
grunderna för förberedande utbildning	203	idrottsutbildningscenter	84
grunderna för gymnasieförberedande utbildning .	198	individualiserad lärokurs i den grundläggande utbildningen	597
grunderna för handledande utbildning	203	individuell plan för anordnande av undervisning .	257
grunderna för läroplanen	197	individuell plan för fristående examen	262
grunderna för planen för småbarnspedagogik	194	individuell plan för hur undervisning skall ordnas	257
grunderna för utbildning som förbereder för gymnasieutbildning	198	individuell studie- och träningsplan	264
grundexamensstuderande	161	individuell studieplan	258
grundläggande konstundervisning	477	individuell undervisning	427
grundläggande utbildning	471	individuellt studieprogram	258
grundläggande utbildning för vuxna	526	indragning av studierätten	543
grundläggande yrkesutbildning	516	inkluderande av studieprestation	757
grundskola (1)	71	inkommande utbytesstudent	629
grundskola (2)	471	inledningsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna	527
grundstudier	238	inledningstermin för utbildningen	337
grundutbildning (1)	330	inlärandenummer (1)	832
grundutbildning (2)	330	inlärandenummer (2)	835
grupp	444	inlärare	146
grupp av ansökningsalternativ	371	inläring	12
grupp av ansökningsmål	371	inläring i arbetet	491
grupp av ansökningsobjekt	371	inläring i arbetet	633
grupp av sökande	347	inläring i arbetslivet	491
grupp för urvalsprovssamarbete	376	inläring i yrkeslivet	491
		inlärningsanalytik	819
		inlärningsmiljö	450

inlärningsresultat	277	kriterium för utvärdering	724
inriktningsalternativ	275	kriterium vid slutbedömning	725
inskrivning (1)	552	krävande sektorsövergripande stöd inom småbarnspedagogik	591
inskrivning (2)	554	krävande särskilt stöd	602
inskrivning i matrikeln	554	kundavgift för småbarnspedagogik	760
inskrivning till förskolan	301	kundavgift för småbarnspedagogik på deltid	762
inskrivningsdatum	559	kundavgift för småbarnspedagogik på heltid	761
institutexamen	710	kunnande	898
intagning av studerande	342	kurator	114
integrationsutbildning	535	kurs (1)	229
integrerad specialgrupp	37	kurs (2)	212
intensifierad personlig elevhandledning	570	kurs via Internet	436
intensifierat stöd	593	kursanmälan	304
intensifierat stöd inom småbarnspedagogik	589	kvalitetsfaktor	814
intern utvärdering	790	kvalitetsindikator	811
International Baccalaureate-examen	684	kvalitetsledning	812
introduktion av bedömare	524	kvalitetsstyrningssystem	813
inträdes- och lämplighetsprov	350	kvalitetssystem	813
inträdesprov	349	kvalitetssäkring	812
intyg	638	kvartsittning	611
intyg över avlagd allmän språkexamen	649	kvällsvård	423
intyg över avlagda studier	662	kvällsvård inom småbarnspedagogik	423
intyg över deltagande	647	LA	494
intyg över deltagande i examensutbildning	647	ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamhet .. 107	
intyg över deltagande i förskoleundervisning	647	lektion	269
intyg över muntlig språkfärdighet	659	lektor	131
intyogat kunnande	758	LIA	491
IP	257	licentiatexamen	700
ISP	258	livslång inläring	15
kamratbedömning	791	livslångt lärande	13
karriärplan	620	livslångt lärande	15
klass	444	lokal läroplan	252
klassföreståndare	133	lokal plan för småbarnspedagogik	195
klasslärare	134	lokal utvärdering	786
klassundervisning	426	lokala valfria studier	227
klientavgift för småbarnspedagogik	760	luntning; se fusk	606
klientavgift för småbarnspedagogik på deltid	762	lågstadium	57
klientavgift för småbarnspedagogik på heltid	761	lägre högskoleexamen	694
klinisk praktik	634	läkare inom studerandehälsovård	117
kollegial bedömning	791	lämplighetsprov	350
kollegialt organ hos utbildningsanordnaren	65	lära sig	12
kombinationsstudier	207	lära ut	4
kommunikationsspråk	279	lärande	12
kompetens	840	lärande i arbetet	491
kompetens	898	lärande i arbetslivet	491
kompetensbaserad utbildning	500	lärandeanalys	819
kompetensinriktning	500	lärandeanalytik	819
kompetensområde	274	lärandemiljö	450
kompetenspoäng	291	lärandemål	276
kompletterande småbarnspedagogik	469	lärare	130
kompletteringsansökan	327	lärare i fritt bildningsarbete	145
konstaterande att en studerande har avgått	158	lärare i gemensamma ämnen	141
kontaktspråk	279	lärare i yrkesämnen	140
kontaktundervisning	458	lärare inom förskoleundervisning	132
kontinuerlig ansökan	323	lärare inom småbarnspedagogik	123
kontinuerligt lärande	15	lärare på andra stadiet	143
kontor	60	lärarens material	838
kontroll av bedömningen	745	lärdomsprov	713
krav på grundutbildning	329	lärmiljö	450
krav på tidigare utbildning	329	läroanstalt	55
krav på yrkeskunskap	220	läroanstalt för fritt bildningsarbete	79
krav på yrkesskicklighet	220	läroanstalt med undervisning på främmande språk ...	
kriteriebaserad bedömning	800		
kriterium för bedömning	724		

77	
läroanstalt på andra stadiet	72
läroanstaltens verksamhetsplan för läsåret	253
läroavtal	494
läroavtalsexpert	182
läroavtalskoordinator	182
läroavtalsutbildning	495
läroavtalsutbildning för företagare	499
läroavtalsutbildning som grundar sig på arbetsavtalsförhållande	496
läroavtalsutbildning som grundar sig på ett offentligrättsligt anställningsförhållande som kan jämföras med ett tjänsteförhållande	498
läroavtalsutbildning som grundar sig på tjänsteförhållande	497
läroinrättning	55
lärokurs	187
lärokursens omfattning	187
läroplan (1)	251
läroplan (2)	252
läroplansbaserad examen	677
läroplansgrunderna	197
läroplikt	188
läropliktig	189
läroämne	244
läroämnesgrupp	248
lärrresultat	277
läskunnighetsskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna	528
läsår	340
läsårsanmälan	555
läsårsavgift	764
läsårsbetyg	652
läsårsplan	253
magisterprogram	704
matrikelnummer	832
maturitetsprov	714
medborgarinstitut	82
meddelande om läroplikt	302
mellanbetyg	651
mentor	178
metod för bedömning	728
mikromerit (1)	210
mikromerit (2)	211
miljön för examenstillfället	717
modell för antagningsgrunderna	390
mogenhetsprov	714
mognadsprov	714
morgon- och eftermiddagsverksamhet	772
mottagande av studieplats	314
mål för den grundläggande utbildningen	268
mål för förskoleundervisningen	268
mål för kunnandet (1)	276
mål för kunnandet (2)	221
mål för undervisningen	268
målsman	150
målspråk	283
måltider inom småbarnspedagogik	774
måltidsersättning för studerande	575
mångsidig kompetens	266
nationell utvärdering	783
Nationella centret för utbildningsutvärdering	784
nationellt elevnummer	835
numerisk bedömning	732
nyantagen	364
nybörjarplats	368
nyckelkompetenser för livslångt lärande	14
närskola	393
närundervisning	458
nätbaserad undervisning	436
nätundervisning	436
obligatorisk examensdel	205
obligatorisk kurs (1)	241
obligatorisk kurs (2)	230
obligatorisk studieperiod	241
obligatoriska studier	224
obligatoriskt studieavsnitt	241
offentligfinansierade personalutbildning	486
offentligt finansierade personalutbildning	486
ombedömning	744
omfattning av lärokurs	187
omfattning av studierna	273
omgivning där yrkesprovet genomförs	717
omprövning av bedömning	747
omtagning	748
omtagning av bedömningen	748
ordningsbestämmelser	607
ordningsregler	607
ordningsstadga	607
organ som svarar för planeringen och genomförandet av yrkesprov	64
orienterande och förberedande utbildning före den grundläggande yrkesutbildningen	536
pedagogisk bedömning för intensifierat stöd	595
pedagogisk utredning för särskilt stöd	596
pedagogiska arrangemang	584
pedagogiska lösningar	584
pedagogiska åtgärder	584
period av utbildning utomlands	631
person som behandlas som förstagångssökande	311
person som börjat studera	148
person som inlett studier	148
person som påbörjat studier	148
personal	98
personal i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter	100
personal inom småbarnspedagogik	99
personalutbildning	485
personalutbildning	905
personlig studieplan	259
personlig tillämpning	619
personlig tillämpning vid anskaffandet av behövlig yrkesskicklighet	624
personlig tillämpning vid ansökan	622
personlig tillämpning vid genomförandet av examen	623
personlig utvecklingsplan för kunnandet	260
personligt studieprogram	261
placering	379
plagiering; se fusk.....	606
plan för anordnande av fristående examen	48
plan för elevens lärande	255
plan för genomförande av utbildningen	252
plats för yrkesprovet	717
plats inom småbarnspedagogik	298
plikt att delta i förskoleundervisningen	190
praktik	633

praktisk arbetslivsorientering	632	självmätning	790
prao	632	självevaluering (1)	790
primär skola	393	självevaluering (2)	734
primär studierätt	549	självständig utbildning (2)	904
principen om inkludering i småbarnspedagogiken 398		självständiga studier	904
prioritering av ansökningsönskemål	375	självutvärdering	734
privat småbarnspedagogik	406	självvärdering (1)	790
privat småbarnspedagogisk verksamhet	406	självvärdering (2)	734
process-relaterad kvalitetsfaktor	816	skiftesvård	420
professor	112	skiftesvård inom småbarnspedagogik	420
prognostisk utvärdering	795	skiftomsorg	420
prognostisk utvärdering av utbildning	795	skiftomsorg inom småbarnspedagogik	420
prov i studentexamen	844	skiljebetyg	662
psykolog	113	skjuta upp studiestarten	553
PUK	260	skolans klubbverksamhet	773
PUK-handledare	183	skolans läroplan	252
på reservplats	363	skolgångsassistent	115
på reservplats	366	skolgångsbiträde	115
påbyggnadsexamen	699	skolgångshandledare	115
påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen	525	skolhälsovård	573
påbyggnadsundervisning inom den grundläggande utbildningen	525	skolhälsovårdare	116
påvisande av kunnandet	715	skolkurator	114
rangordning av ansökningsönskemål	375	skolläkare	117
referensram	803	skolmältid	775
referentgranskning	738	skolning	8
referentgranskning	791	skolnät	392
Reifeprüfung-examen	685	skolplikt	188
rektor	104	skolpliktig	189
religion och livsåskådningkunskap	249	skolpsykolog	113
reservplats (???)	369	skolresa	776
respons	735	skolreseförmån (??)	777
respons på hur kunnandet utvecklats	737	skolskjutsförmån	777
resultat av placeringen	388	skolunderbyggnad	330
riksomfattande ansökningsförfarande; se gemensam ansökan (1).....	321	skolutbud	392
riksomfattande valfria studier	225	skolväg	776
RP-examen	685	skriftlig varning	615
rätt till småbarnspedagogik	185	skyldighet att ordna förskoleundervisning	191
rättelse av bedömning	747	slutbedömning	733
rättelse av bedömning av kunnande	747	slutskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna	529
rättelseyrkan	818	småbarnspedagogik	468
rättelseyrkande	818	småbarnspedagogik på deltid	413
sakkunnig inom läroavtalsutbildning	182	småbarnspedagogik på heltid	412
samarbete mellan hem och läroanstalt	779	småbarnspedagogik som ordnas dagligen	417
samarbete mellan hem och skola	779	småbarnspedagogik som ordnas vid sjukhus	424
samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning	93	småbarnspedagogik under en del av veckan	416
samlade komptenser	209	småbarnspedagogik under veckoslut	422
sammansatt klass	444	småbarnspedagogisk dag	418
sektorsövergripande samarbete	587	småbarnspedagogisk miljö	449
sekundär skola	394	småbarnspedagogisk service	396
senareläggande av inledandet av skolgången ...	193	småbarnspedagogisk verksamhet (1)	468
separat ansökan	322	småbarnspedagogisk verksamhet (2)	397
separat studierätt	550	småbarnspedagogisk verksamhet dygnetrunt	421
service- och produktionsverksamhet som stöder undervisningen	70	småbarnspedagogiska tjänster	396
serviceproducent av småbarnspedagogik	33	socionom inom småbarnspedagogik	125
SHVS-avgift	770	sommaruniversitet	81
siffervitsord	726	specialbarntädgårdslärare	124
sjukhusundervisning	502	specialelev	175
självmätning	734	specialgrupp	36
		specialiseringsstudier	521
		specialiseringsutbildning	521
		specialklass	446
		speciallärare	136
		speciallärare inom småbarnspedagogik	124

specialpedagogik inom småbarnspedagogik	433	studerandeutbyte	626
specialskola	86	studerandevecka	294
specialstuderande	175	studerandevård	572
specialundervisning (1)	431	studieavgift	763
specialundervisning (2)	432	studieavsnitt	212
specialundervisning inom småbarnspedagogik ..	433	studiecentral	83
specialundervisning på deltid	430	studieform	455
specialyrkesexamen	691	studiehandledare	139
specialyrkesläroanstalt	75	studiehandledning	569
språk inom småbarnspedagogik	280	studiehelhet	223
språkbad	440	studiehelhet (2)	237
språkdusch	441	studieinriktning	275
språkexamen	673	studiematerial	839
språkexamen för statsförvaltningen	675	studiemoment	213
språkintyg	649	studienummer	832
språkprogram	250	studieområde	29
språkprov	351	studieplats	540
språkval	247	studiepoäng (1)	290
startdatum för studierätten	561	studiepoäng (2)	292
startklass	434	studieprestation	712
starttermin för utbildningen	337	studieprestationsutdrag	641
statligt finansierade personalutbildning	486	studieprogram	256
status för terminsanmälan	558	studiepsykolog	113
steinerpedagog inom småbarnspedagogik	129	studier	6
strukturell kvalitetsfaktor	815	studier som stöder studiefärdigheterna	515
strukturella arrangemang	585	studieriktning	275
strukturella lösningar	585	studiernas omfattning	273
strukturella åtgärder	585	studiernas startdatum	562
student (1)	152	studierum	830
student (2)	176	studierådgivare	106
studentantagning	342	studierådgivning	569
studentexamen	682	studierätt	540
studentexamensbetyg	663	studierättens status	541
studentexamensnämnden	845	studierättens upphörande	547
studentexamensprov	844	studiesocial förmån	571
studenthälsovård	574	studiespråk	284
studentkår	848	studievecka	293
studentkårens medlemsavgift	768	stöd inom småbarnspedagogik	578
studentkårsavgift	768	stödform	583
studentkårsmedlem	847	stödform inom småbarnspedagogik	583
studentmobilitet	625	stöd tjänster	582
studentnummer (1)	832	stöd tjänster för studerande	577
studentnummer (2)	835	stöd tjänster inom småbarnspedagogik	582
studentnätverk	862	stöd undervisning	429
studentrespons	833	summativ bedömning	796
studenttrörlighet	625	summativ utvärdering	796
studentutbyte	626	system för utvärdering	807
studerande	152	systematisk utvärdering	792
studerande i examensutbildning	160	särskild examen	679
studerande i utbildning som handleder för yrkesutbildning	165	särskild utbildningsuppgift	61
studerande i öppen högskoleundervisning	167	särskild yrkesläroanstalt	85
studerande inom examensutbildning	160	särskilda undervisningsarrangemang	600
studerande med rätt till särskilt stöd	175	särskilt stöd (1)	594
studerande som deltar i examensutbildning	160	särskilt stöd (2)	601
studerande som deltar i uppdragsutbildning	163	särskilt stöd inom småbarnspedagogik	590
studerande som har tillfälligt avbrutit studierna ..	154	sätt att visa yrkesskickligheten	721
studerandehälsovård	574	sättet på vilket yrkesutbildningen ordnas	50
studerandekår (1)	831	söka information om utbildningar	300
studerandekår (2)	836	söka sig till utbildning	300
studerandekårens medlemsavgift	769	söka utbildning	300
studerandekårsavgift	769	sökande (1)	309
studerandemobilitet	625	sökande (2)	147
studerandenummer	832	sökande (3)	146
		sökande av ändring	817

sökande som antagits	364	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2	109
sökande till småbarnspedagogik	296	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3	110
ta emot studieplatsen villkorligt	315	undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4	111
teckenspråk	843	undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett	108
temaområde	265	undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra ..	111
temastudier	234	undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre ...	110
tematiska studier	226	undervisnings- och forskningspersonal på nivå två ...	109
temautvärdering	801	undervisnings- och forskningspersonal på tredje	nivån
tentator	137	undervisnings- och forskningspersonal på tredje	steget
termin	339	undervisningsform	454
terminsanmälan	556	undervisningsgrupp (1)	444
terminsavgift	764	undervisningsgrupp (2)	445
tidigare utbildning	330	undervisningsgruppens storlek	447
tidigareläggande av inledandet av skolgången ..	192	undervisningslokal	829
tillgodoräknande av studieprestation	755	undervisningsmaterial	838
tillgodoräknande av studier	755	undervisningsmetod	456
tillstånd att bedriva privat daghemsverksamhet .	408	undervisningspersonal	102
tillstånd att driva läroanstalt	45	undervisningsplan	252
tillstånd att ordna examina och utbildning	45	undervisningspraktik	636
tillstånd att ordna undervisning	45	undervisningsspråk (1)	281
tillstånd att ordna utbildning	45	undervisningsspråk (2)	282
tillståndsmyndighet inom småbarnspedagogik ...	407	undervisningsställe	59
tillvalsämne	246	undervisningssätt	456
tilläggsansökan	326	undervisningstidpunkt	457
tilläggsprestation	345	undervisningstimme	269
tillämpad kurs	232	undervisningsutbud	271
timfördelning	186	undervisningsutrymme	829
timlärare	142	universitet	90
tionde klass	525	universitetscenter	92
tjänster inom småbarnspedagogik	396	universitetsutbildning	476
tvåspråkig läroanstalt	78	uppbyggnad av examen	204
tvåspråkig undervisning	439	oppdragsutbildning	484
typ av ansökan	318	oppdragsutbildningsstuderande	163
typ av utbildning inom utbildningsutbud	272	uppföljning	781
UA (1).....	491	uppmaning att avlägsna sig	612
UA (2).....	492	uppsägning från elevhemmet	618
undervisning (1)	2	uppsägning från internatboendet	618
undervisning (2)	4	uppsägning från studieboenden	618
undervisning enligt verksamhetsområde	599	uppsägning för viss tid	617
undervisning i huslig ekonomi	538	urval	342
undervisning och handledning i tränings- och		urvalsförfarande	381
rehabiliteringssyfte för handikappade	539	urvalsförslag	387
undervisning på främmande språk	285	urvalsgrund	344
undervisning på två språk	439	urvalsgrupp	372
undervisning som förbereder för grundläggande		urvalskörning	378
utbildning	530	urvalsmetod	381
undervisnings- och examensspråk	281	urvalsparti	370
undervisnings- och forskningspersonal	103	urvalsprov	349
undervisnings- och forskningspersonal på andra		urvalsprovgrupp	376
nivån	109	urvalresultat	386
undervisnings- och forskningspersonal på andra		urvalsskede	384
steget	109	urvalsstatus	385
undervisnings- och forskningspersonal på fjärde		urvalssätt	381
nivån	111	utbildning (1)	8
undervisnings- och forskningspersonal på fjärde		utbildning (2)	9
steget	111		
undervisnings- och forskningspersonal på första			
nivån	108		
undervisnings- och forskningspersonal på första			
steget	108		
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1	108		

utbildning (3)	10	utvecklande utvärdering	782
utbildning i grundläggande litteracitet inom fritt bildningsarbete	534	utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet	63
utbildning i läs- och skrivfärdigheter för vuxna invandrare	533	utvecklings- och serviceverksamhet för arbetslivet ...	62
utbildning på andra stadiet	472	utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning	67
utbildning på egen hand	904	utvärdering (1)	780
utbildning på främmande språk	286	utvärdering (2)	722
utbildning på högskolenivå	474	utvärdering av den pedagogiska verksamheten ..	788
utbildning som behövs för förvärvande av yrkeskompetens	512	utvärdering av inlärningsresultat	798
utbildning som förbereder för fristående examen	519	utvärdering av kvaliteten	809
utbildning som förbereder för grundläggande yrkesutbildning	536	utvärdering av lärresultat	798
utbildning som förbereder för gymnasieutbildning	531	utvärdering av stödets effekt	580
utbildning som förbereder för yrkesuppgifter	506	utvärdering av stödets inverkan	580
utbildning som fördjupar eller kompletterar yrkeskompetensen	505	utvärdering av utbildning	797
utbildning som grundar sig på utbildningsavtal ...	493	utvärderingskriterium	724
utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv	511	utvärderingsplan	804
utbildning som handleder för grundläggande yrkesutbildning	510	utvärderingsrapport	805
utbildning som handleder för yrkesutbildning	510	utvärderingsrådet	785
utbildning som leder till examen	482	utvärderingssamtal	739
utbildning som ordnas på en arbetsplats	491	utvärderingssystem	807
utbildningen inleds	337	valbar examensdel	206
utbildningens mål	268	valbart ämne	246
utbildningsaktör	41	valfri examensdel	206
utbildningsanordnare (1)	42	valfritt ämne	246
utbildningsanordnare (2)	43	verbal bedömning	731
utbildningsanordnarens examensspråk	284	verbalt omdöme	731
utbildningsanordnarens läroplan	252	verksamhet inom småbarnspedagogik	397
utbildningsanordnarens verksamhetsområde	66	verksamhetsdag inom småbarnspedagogik	419
utbildningsavtal	492	verksamhetsenhet	56
utbildningsbakgrund	330	verksamhetsform inom småbarnspedagogik	399
utbildningsdel	509	verksamhetskultur	453
utbildningsersättning	576	verksamhetsområde	66
utbildningsform	49	verksamhetsperiod inom småbarnspedagogik ...	411
utbildningsform	51	verksamhetspunkt	56
utbildningsform	52	verksamhetsspråk inom småbarnspedagogik	280
utbildningsförsök	522	verksamhetsställe (1)	56
utbildningsinstitution	54	verksamhetsställe (2)	60
utbildningskommission	94	verksamhetsställe inom småbarnspedagogik	34
utbildningsmaterial	837	verksamhetsår inom småbarnspedagogik	410
utbildningsmöjlighet	11	vetenskapligt arbete	713
utbildningsnivå	26	vice daghemschef	120
utbildningsområde	27	vice daghemsföreståndare	120
utbildningsorganisation	54	villkorligt mottagande av studieplats	315
utbildningsprogram (1)	274	vitsord	726
utbildningsprogram (2)	703	vitsordsskala	727
utbildningsstadium	26	vuxenutbildning	481
utbildningssystem	16	vård	3
utbildningstillfälle	10	vård under veckoslut	422
utbildningsutbud	270	vårdinriktade arrangemang	586
utbyteselev	627	vårdinriktade lösningar	586
utbytesstudent	627	vårdinriktade åtgärder	586
utdrag över studieprestationer	641	vårdnadshavare	150
utländsk utbildning som i landet i fråga ger behörighet för motsvarande högskolestudier .	708	webbaserad undervisning	436
utomlands avlagd examen	708	webbkurs	436
utresande utbytesstudent	628	yrkesbevis	667
		yrkesexamen	690
		yrkesgymnasium	74
		yrkeshögskola	88
		yrkeshögskoleexamen	693
		yrkeshögskoleutbildning	475
		yrkesinriktad examen	688
		yrkesinriktad examensdel	215
		yrkesinriktad examensutbildning	503
		yrkesinriktad grundexamen	689

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

yrkesinriktad tilläggsutbildning	517	ämneshelhet (1)	248
yrkesinriktad vuxenutbildning	518	ämneshelhet (2)	265
yrkesläroanstalt	74	ämneslärare	135
yrkesområde	822	ämneslärokurs	187
yrkespedagogisk lärarhögskola	89	ämnesområde	265
yrkesprov	716	ämnesstuderande	164
yrkesprov	718	ämnesstudier	239
yrkesprovsbetyg	665	ämnesundervisning	437
yrkesprovsmiljö	717	ämnesval	247
yrkesskola	74	ämnesövergripande kurser i konststudier	233
yrkesutbildning	466	ändringssökande	817
yrkesutbildning för idrottare	513	öppen daghemsverksamhet	404
yrkesutbildning som anordnas som specialundervisning	514	öppen högskoleundervisning	478
yrkesutbildningsanordnare	43	öppen småbarnspedagogisk verksamhet	403
år då studentexamen har avlagts	846	öppen universitetsundervisning	479
årskurs	443	öppen yrkeshögskoleundervisning	480
årskurs (1)	442	öppna universitetsleden	382
årskurs (2)	448	öpu-leden	382
årsplan för genomförande av utbildningen	253	överflyttande studerande	170
årsveckotimme	288	övergångsskede	451
återställande av studierätten	544	överlärare	144
ägartyp	53	övrig personal; se undervisnings- och forskningspersonal.....	103
ämne	244	övrig småbarnspedagogik	403
ämnesgrupp	248	övrig yrkesutbildning	504

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termittietuenumeroihin.

1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	108	ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava	
10. luokka	525	koulutus	510
2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	109	ammattilliseen tehtävään valmistava koulutus	506
3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	110	ammattillisen korkea-asteen tutkinto	711
4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	111	ammattillisen koulutuksen erityinen tuki	601
aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	107	ammattillisen koulutuksen hakumenettely	316
aamu- ja iltapäivätoiminta	772	ammattillisen koulutuksen jatkuva haku; ks. jatkuva	
aamupäivätoiminta; ks. aamu- ja iltapäivätoiminta.....	772	haku.....	323
Abiturprüfung-tutkinto	685	ammattillisen koulutuksen järjestäjä	43
AHOT	752	ammattillisen koulutuksen järjestämistapa	50
ahotointi	752	ammattillisen koulutuksen opetuskieli	281
aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen	752	ammattillisen koulutuksen tutkintokieli	284
aihekokonaisuus	265	ammattillisen koulutuksen tutkintorakenne	30
aikuiskoulutus	481	ammattillisen koulutuksen valtakunnallinen	
aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus	535	hakumenettely; ks. yhteishaku.....	321
aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon		ammattillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittava	
koulutus	533	koulutus	512
aikuisten perusopetuksen alkuvaihe	527	ammattillisen peruskoulutuksen päättötodistus	664
aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihe	528	ammattillisen tutkinnon ammattitaitovaatimuksista tai	
aikuisten perusopetuksen päättövaihe	529	osaamistavoitteista poikkeaminen	621
aikuisten perusopetus	526	ammattillista osaamista syventävä tai täydentävä	
aineenopettaja	135	koulutus	505
aineenopetus	437	ammattillista osaamista yksilöllisesti syventävä osa ..	
ainekokonaisuus	248	219	
aineopinnot	239	ammattillisten opintojen opettaja	140
aineopiskelija	164	ammattiala	822
aineryhmä	248	ammattikirja	667
ainevalinta	247	ammattikorkeakoulu	88
ajallisesti määritelty haku	324	ammattikorkeakoulun toimilupa	45
akateeminen analyytiikka	820	ammattikorkeakoulutus	475
akateeminen tunnustaminen	759	ammattikorkeakoulututkinto	693
akatemia	91	ammattikoulu	74
ala-aste	57	ammattikoulutus	466
alakoulu	57	ammattiosaamisen näyttö	718
alempaan korkeakouluasteeseen tutkinto	692	ammattiosaamisen näyttöjen toimielin	64
alempi korkeakoulututkinto	694	ammattipätevyys	840
aloituspaikka	368	ammattistartti	536
aloituspaikkamäärä; ks. aloituspaikka.....	368	ammattitaidon osoittamistavat	721
alumni	174	ammattitaitoa täydentävä tutkinnon osa	216
ammattillinen aikuiskoulutus	518	ammattitaitovaatimukset	220
ammattillinen erikoisoppilaitos	85	ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista	
ammattillinen erityisoppilaitos	75	poikkeaminen	621
ammattillinen koulutus	466	ammattitaitovaatimus	220
ammattillinen lisäkoulutus	517	ammattitutkinto	690
ammattillinen opettajakorkeakoulu	89	anastaminen; ks. vilppi.....	606
ammattillinen oppilaitos	74	arkioppiminen	912
ammattillinen osaaminen; ks. osaamisperusteisuus... ..	500	arviointin kriteeri	724
ammattillinen peruskoulutus	516	arviointin oikaisu	747
ammattillinen perustutkinto	689	arviointin oikaisupyyntö	746
ammattillinen tunnustaminen	759	arviointin oikaisuvaatimus	746
ammattillinen tutkinnon osa	215	arviointin tarkistaminen	745
ammattillinen tutkinto	688	arviointin tarkistuspyyntö	743
ammattillinen tutkintokoulutus	503	arviointin uusiminen (1)	744
ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus	510	arviointin uusiminen (2)	748
ammattilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja		arviointin vaikuttavuus	802
valmistava koulutus	536	arviointin viitekehys	803
		arviointi (1)	780
		arviointi (2)	722
		arviointi (3)	797
		arviointiaineisto	723

arviointiesitys	742	epämuodollinen oppiminen	911
arviointijärjestelmä (1)	807	epävirallinen oppiminen	911
arviointijärjestelmä (2)	808	erikoisammattitutkinto	691
arviointikeskustelu	739	erikoisluokka; ks. painotettu opetus.....	501
arviointikriteeri	724	erikoistumisala	275
arviointikriteerit (ECTS-termi)	871	erikoistumiskoulutus	521
arviointimenetelmä (1)	806	erikoistumisopinnot	521
arviointimenetelmä (2)	728	erillinen opinto-oikeus	550
arviointimenetelmät (ECTS-termi)	872	erillinen opiskeluoikeus	550
arviointimetodi	806	erilliset opinnot	520
arviointineuvosto	785	erillishaku	322
arviointiperuste	724	erillisopiskelija	166
arviointiraportti	805	erillisvalinta	322
arviointisuunnitelma	804	erityinen koulutustehtävä	61
arviointityökalu; ks. arviointimenetelmä (1).....	806	erityinen tuki (1)	594
arvosana	726	erityinen tuki (2)	601
arvosana-asteikko	727	erityinen tuki (3)	590
arvosanan korottaminen	749	erityinen tuki varhaiskasvatuksessa	590
arvostelu	722	erityinen tutkinto	679
asiointikieli	279	erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija	175
asuntolasta erottaminen	618	erityisen tuen päätöksen saanut oppilas	175
auditointi	903	erityisen tuen päätös; ks. erityinen tuki (1).....	594
auktorisoidun kääntäjän tutkinto	676	erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt	600
auskultointi (1)	635	erityiset opetusjärjestelyt	600
auskultointi (2)	636	erityiskoulu	86
autoplagointi; ks. vilppi.....	606	erityislastentarhanopettaja	124
avoimen korkeakoulutuksen opiskelija	167	erityisluokka	446
avoimen väylä	382	erityisopettaja	136
avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos	93	erityisopetukseen oikeutettu opiskelija	175
avoin ammattikorkeakouluopetus	480	erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus	514
avoin HOPS; ks. henkilökohtainen opintosuunnitelma.....	258	erityisopetus (1)	431
avoin korkeakouluopetus	478	erityisopetus (2)	432
avoin päiväkotitoiminta (1)	404	erityisopetus varhaiskasvatuksessa	433
avoin päiväkotitoiminta (2)	403	erityisopiskelija	175
avoin varhaiskasvatustoiminta	403	erityisoppilas	175
avoin yliopisto-opetus	479	erityisryhmä	36
Bolognan prosessi; ks. ensimmäisen syklin tutkinto... 705		erityisvarhaiskasvatus	433
Deutsche Internationale Abitur -tutkinto	686	eroaminen	546
DIA-tutkinto	686	eroamisesta ilmoittaminen	546
diagnostinen arviointi	793	eronneeksi katsominen	158
diplomityö; ks. opinnäytetyö.....	713	eronneeksi katsottu	155
EB-tutkinto	683	eronnut	155
edellytykset	891	erotodistus	662
ehdollinen valinta	361	esi-HOKS	753
ehdollisesti hyväksytty	361	esiahotointi	753
ehdollisesti hyväksytty hakija	365	esikouluopetus	470
elinikäinen oppiminen	13	esiopetukseen ilmoittautuminen	301
elinikäisen oppimisen avaintaidot	14	esiopetuksen keskeyttäminen	563
ennakkotehtävät	353	esiopetuksen opettaja	132
ennakollinen hyväksilukeminen	754	esiopetuksen osallistumistodistus	647
ennakollinen hyväksiluku	754	esiopetuksen tavoitteet	268
ensikertalainen	310	esiopetus	470
ensikertalainen hakija	310	esiopetusvelvollisuus (1)	190
ensikertalaisena kohdeltava	311	esiopetusvelvollisuus (2)	191
ensikertalaisena kohdeltava hakija	311	esitehtävät	353
ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö . 108		esivalinta	356
ensimmäisen syklin tutkinto	705	esteettömyys ja vammaisten tukipalvelut	849
ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeva hakija	310	etäopetus	459
ensisijainen koulu	393	etäopiskelu	463
ensisijainen opiskeluoikeus	549	etäyhteyksiä hyödyntävä opetus	460
		Eurooppa-koulu	76
		European Baccalaureate -tutkinto	683
		formaali oppiminen	910

Suomenkielinen hakemisto

formatiivinen arviointi	794	HOJKS	257
Gymnasieexamen	687	HOKS	260
hakemus (1)	312	HOKS-ohjaaja	183
hakemus (2)	313	hoksaaja; ks. HOKS-ohjaaja.....	183
hakemus koulutukseen	312	hoksaajaopettaja; ks. HOKS-ohjaaja.....	183
hakemus kouluun	313	HOPS	258
hakemus painotettuun opetukseen	313	HOVS	264
hakemus toissijaiseen kouluun	313	HOVS; ks. henkilökohtainen opintosuunnitelma...	258
hakemusnumero	391	HOVS; ks. henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma.....	260
hakeutuja	147	huoltaja	150
hakeutuminen	300	hybridiopetus	461
hakeutumisen henkilökohtaistaminen	622	hybridiopiskelu	464
hakija	309	HyFlex	461
hakijan valinnan tila	385	hylätty	362
hakijarekisteri	380	hylätty hakija	367
hakijaryhmä	347	hyväksytty	360
haku (1)	316	hyväksytty hakija	364
haku (2)	370	IB-tutkinto	684
haku painotettuun opetukseen	306	ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon harjoittamisesta	409
haku- ja valintajärjestelmä	377	iltahoito	423
hakuaika	319	iltaopetus (1); ks. opetusmuoto.....	454
hakukausi	335	iltaopetus (2); ks. opetusajankohta.....	457
hakukelpoisuus	328	iltaopiskelu; ks. opetusmuoto.....	454
hakukierros	341	iltapäivätoiminta; ks. aamu- ja iltapäivätoiminta ..	772
hakukohde	373	informaali oppiminen	912
hakukohdejoukko	371	inkluusiivisuus	398
hakukohteeseen liittyvän organisaation nimi	850	integroitu erityisryhmä	37
hakukohteiden priorisointi	375	International Baccalaureate -tutkinto	684
hakumenettely; ks. koulutuksen hakumenettely ..	316	itsearviointi (1)	790
hakuperuste	334	itsearviointi (2)	734
hakutapa	317	jatko-opintokelpoisuus (1)	331
hakutoimisto	857	jatko-opintokelpoisuus (2)	332
hakutoive	374	jatko-opintomahdollisuudet	873
hakutoiveiden priorisointi	375	jatko-opintosuunnitelma	915
hakutyyppi	318	jatko-opiskelija	162
hakuvuosi	336	jatkotutkinto	699
harkinnanvarainen valinta	358	jatkuva haku	323
havaintojen vääristely; ks. vilppi.....	606	jatkuva oppiminen	15
henkilökohtainen näyttösuunnitelma	262	jatkuva oppiminen; ks. elinikäinen oppiminen.....	13
henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma	257	jonotus	315
henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma ..	264	JOO	630
henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma; ks. henkilökohtainen opintosuunnitelma.....	258	JOO-opinnot; ks. joustava opiskeluoikeus.....	630
henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma; ks. henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma.....	260	JOO-opiskelija; ks. joustava opiskeluoikeus.....	630
henkilökohtainen opintosuunnitelma	258	joustava hybridiopetus	461
henkilökohtainen opiskeluohjelma	261	joustava opinto-oikeus	630
henkilökohtainen opiskelusuunnitelma	259	joustava opiskeluoikeus	630
henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma ..	260	joustava perusopetus	435
henkilökohtaistaminen	619	joustava valinta	358
henkilökohtaistamista koskeva asiakirja	263	julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus	486
henkilöstö	98	jälki-istunto	611
henkilöstökoulutus	485	järjestysmääräykset	607
henkilöstökoulutus (2)	905	järjestyssäännöt	607
henkilöstömitoitukseen laskettava henkilöstö	100	järjestämislupa; ks. opetuksen järjestämislupa.....	45
HENSU	262	kaikille pakolliset tutkinnon osat; ks. pakollinen tutkinnon osa.....	205
hoidolliset järjestelyt	586	kaikille valinnaiset tutkinnon osat; ks. valinnainen tutkinnon osa.....	206
hoidolliset ratkaisut	586	kaksikielinen opetus	439
hoidolliset toimenpiteet	586	kaksikielinen oppilaitos	78
hoito	3	kaksoistutkinto	680
		kansainvälinen kaksoistutkinto; ks. kaksoistutkinto....	680

kansainväliset koulutusohjelmat	851	korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli	281
kansalaisopisto	82	korkeakoulutus	474
kansallinen arviointi	783	korkeakoulututkinto	672
kansallinen arviointiraportti; ks. arviointiraportti.....	805	korvaaminen; ks. opintosuorituksen korvaaminen.....	756
kansallinen arviointisuunnitelma; ks. arviointisuunnitelma.....	804	korvaava opetus	438
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus	784	kotitalousopetus	538
kansallinen laadun arviointijärjestelmä	808	kotoutumiskoulutus	535
kansallisen tason arviointi	783	koulu	71
kansanopisto	80	kouluasteen tutkinto	709
kansanopistojen oppivelvollisille suunnattu vapaan sivistystyön koulutus	909	kouluateria	775
Karvi	784	koulujärjestelmä; ks. koulutusjärjestelmä.....	16
kasvatuksen ja koulutuksen analytiikka	820	koulukuraattori	114
kasvatus	1	koululainen	151
kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö	100	koululykkäys	193
kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö	100	koululääkäri	117
kasvatus-, opetus- ja hoitovastuullinen henkilöstö	100	koulumatka	776
kasvatuskeskustelu	610	koulumatkaetu	777
katsomusaine	249	koulumuoto	51
kehittävä arviointi	782	koulun kerhotoiminta	773
kelpoisuus	823	koulun opetuskieli	281
kelpoisuus korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin	328	koulun opetussuunnitelma	252
kerhotoiminta; ks. koulun kerhotoiminta.....	773	koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen	193
keskeyttänyt	154	koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen	192
kesäyliopisto	81	koulunkäynnin keskeyttäminen	564
kielikoe	351	koulunkäynnin ohjaaja	115
kielikoe; ks. kielitutkinto.....	673	koulunkäynninohjaaja	115
kielikylpy	440	koulunkäyntiavustaja	115
kieliohjelma	250	koulunkäyntihistoria	825
kieliopinnot	852	koulupsykologi	113
kielirikasteinen opetus	914	kouluruokailu	775
kielisuihku	441	koulutarjonta	392
kielitodistus	649	kouluterveydenhoitaja	116
kielitutkinto	673	kouluterveydenhuollon lääkäri	117
kielivalinta	247	kouluterveydenhuolto	573
kirjallinen varoitus	615	koulutukseen hakeminen	307
kirjallisuus	890	koulutukseen hakija	309
kirjoitustulopäivämäärä	559	koulutukseen haku (1)	316
kirjoilletulo	554	koulutukseen haku (2)	307
kirjoitustulopäivämäärä	559	koulutukseen ilmoittautuminen	304
kirjoittautuminen	552	koulutukselliset ja ammatilliset tavoitteet	874
kliininen harjoittelu	634	koulutuksen alkamiskausi	337
kodin ja koulun yhteistyö	779	koulutuksen alkamisvuosi	338
kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	779	koulutuksen analytiikka	820
kohdekieli	283	koulutuksen arviointi	797
kokelasnumero	824	koulutuksen hakumenettely	316
kokoaikainen varhaiskasvatus	412	koulutuksen hankinta	68
kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu	761	koulutuksen hankintasopimusvastaava	180
kokopäivähoito	414	koulutuksen järjestäjä	43
kokopäiväinen varhaiskasvatus	414	koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin	65
kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	110	koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma	252
kolmannen syklin tutkinto	707	koulutuksen järjestäjän toiminta-alue	66
kolmoistutkinto; ks. kaksoistutkinto.....	680	koulutuksen järjestämislupa	45
kompetenssi	898	koulutuksen järjestämismuoto	49
korkea-asteen tutkinto	897	koulutuksen järjestämistapa; ks. ammatillisen koulutuksen järjestämistapa.....	50
korkeakoulu (1)	87	koulutuksen myynti	25
korkeakoulu (2)	91	koulutuksen nimi	875
korkeakouluharjoittelu	633	koulutuksen osa	509
korkeakoulujen täydennyskoulutus	489	koulutuksen prognostinen arviointi	795
		koulutuksen rakenne	204
		koulutuksen rakenne (ECTS-termi)	876
		koulutuksen tavoitteet	268
		koulutuksen toteutuksen vuosisuunnitelma	253

koulutuksen toteutus	10	kurssin nimi	886
koulutuksen tyyppi	877	kurssin taso	887
koulutulokas	173	kurssin tunnus	888
koulutus (1)	8	kurssin tyyppi	889
koulutus (2)	9	kurssitarjotin	271
koulutus (3)	10	kurssivalinnat	304
koulutus (4)	11	kuvaus valmistumiseen vaadittavista loppukokeista .	879
koulutus, josta ei säädetä koulutuslainsäädännössä .	18	kuvaus valmistumiseen vaadittavista oppinäytetöistä	879
koulutusala	27	kymppiloukka	525
koulutusaste	26	kypsyysnäyte	714
koulutusjärjestelmä	16	laadun arviointi	809
koulutusjärjestelmään kuuluvaan koulutukseen		laadun prosessitekijä	816
liittyvä todistus	638	laadun rakennetekijä	815
koulutuskokeilu	522	laadun tekijä	814
koulutuskorvaus	576	laadunarviointijärjestelmä; ks. arviointijärjestelmä (1)	807
koulutuslainsäädännössä säädetty koulutus	19	laadunarviointimalli	810
koulutuslainsäädäntö	20	laadunhallinta	812
koulutuslaji	272	laadunhallintajärjestelmä	813
koulutusmahdollisuus	11	laadunvarmistusjärjestelmä	813
koulutusmateriaali	837	laaja-alainen osaaminen	266
koulutusmoduulitunnus	878	laajamittainen kaksikielinen opetus	913
koulutusmuoto (1)	51	laajennettu oppilaaksiottoalue; ks. oppilaaksiottoalue	395
koulutusmuoto (2)	52	laajennettu oppisopimuskoulutuksen	
koulutusohjelma (1)	274	järjestämistehtävä	67
koulutusohjelma (2)	703	laatuindikaattori	811
koulutusorganisaatio	54	laatujärjestelmä	813
koulutusorganisaation opetuskieli	281	laatutekijä	814
koulutusorganisaation toimipiste	56	lapsen henkilökohtainen	
koulutuspolun nivelvaiheen koulutus	28	varhaiskasvatussuunnitelma	196
koulutussopimukseen perustuva koulutus	493	lapsen kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ks.	
koulutussopimukseen perustuva koulutus	633	perhepäivähoitaja	127
koulutussopimus	492	lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	196
koulutussopimuskoulutus; ks. koulutussopimukseen		lapsi	149
perustuva koulutus.....	493	lapsikohtainen avustaja; ks. varhaiskasvatuksen	
koulutussopimusvastaava	179	avustaja.....	128
koulutustarjonnan koulutuslaji	272	laskennallinen rahoitus	907
koulutustarjonta	270	lastenhoitaja	126
koulutustausta	330	lastentarhanopettaja	123
koulustoitija	41	lehtori	131
koulustoitija (ECTS-termi)	850	liikunnan koulutuskeskus	84
koulustoitimikunta	94	linja	275
koulustutunnus	878	liseniaatin tutkinto	700
kouluun hakeutuminen muualle kuin kunnan		liseniaatintutkinto	700
oppivelvolliselle osoittamaan kouluun	305	lisäajan myöntäminen opiskeluoikeuteen	548
kouluun ilmoittautuminen	303	lisähaku	326
kouluverkko	392	lisänäyttö	345
kriteeriperustainen arviointi	800	lisäopetus	525
kriteeriperusteinen arviointi	800	luennoitsija (ECTS-termi)	880
kuljetuspäätös	778	luento-opetus	428
kuraattori	114	lukio (1)	73
kurinpito	605	lukio (2)	473
kurinpitokeino	608	lukiodiplomi	228
kurinpitorangaistus	609	lukiodiplomitodistus	660
kurinpitotoimenpide	608	lukiokoulutukseen valmistava koulutus	531
kurssi (1)	229	lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen	
kurssi (2)	212	perusteet	198
kurssi (3)	212	lukiokoulutuksen järjestäjä	43
kurssi (4)	213	lukiokoulutuksen oppimäärä	187
kurssi (ECTS-termi)	884	lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot	186
kurssi-ilmoittautuminen	304		
kurssimaksu; ks. opiskelumaksu.....	763		
kurssimateriaali	837		
kurssin kirjallisuus; ks. oppimateriaali.....	839		

lukiokoulutuksen tarkoitus	268	modulaarisuus	243
lukiokoulutuksen tavoitteet	268	moduuli (1)	222
lukiokoulutuksen tehtävät	268	moduuli (2)	242
lukiokoulutuksen tutkinto	681	moduuli (3); ks. opintokokonaisuus (2).....	237
lukiokoulutus	473	monialainen yhteistyö	587
lukion päättötodistus	654	monimuoto-opetus	461
lukukausi	339	monimuoto-opiskelu	464
lukukausi-ilmoittautuminen	556	monimuoto-opiskelu; ks. opetusmuoto.....	454
lukukausi-ilmoittautumisen tila	558	mukautettu arviointi	827
lukukausi-ilmoittautumispäivämäärä	560	mukautetut osaamistavoitteet	828
lukukausimaksu	764	muodollinen oppiminen	910
lukuvuosi	340	muu ammatillinen koulutus	504
lukuvuosi-ilmoittautuminen	555	muu henkilöstö; ks. opetus- ja tutkimushenkilöstö.....	103
lukuvuosi-ilmoittautumisen tila	558	muu varhaiskasvatus	403
lukuvuosi-ilmoittautumispäivämäärä	560	muun hallinnonalan kuin opetushallinnon	
lukuvuosimaksu	764	koulutuslainsäädännössä säädetty koulutus	22
lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija	766	muuntokoulutus	483
lukuvuosimaksuvelvollisuus	765	muutoksenhaku	817
lukuvuosisuunnitelma	253	määräaikainen erottaminen	617
lukuvuositolistus	652	neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö .	111
luntaaminen; ks. vilppi.....	606	nivelvaihe	451
luokanohjaaja	133	nivelvaiheen koulutus	532
luokanopettaja	134	non-formaali oppiminen	911
luokanvalvoja	133	numeerinen arviointi	732
luokka	444	numeroarvosana	726
luokkaopetus	426	näyttö	716
luopunut	156	näyttökoe	716
lupa harjoittaa yksityistä päiväkotitoimintaa	408	näyttötodistus	665
lupa yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamiseksi ...	408	näyttötutkinnon arviointikokous	740
lupaviranomainen	407	näyttötutkinnon järjestäjä	46
lyhyt oppimissisältö; ks. pieni osaamiskokonaisuus... 210		näyttötutkinnon järjestämissopimus	47
lyhyttutkinto; ks. ensimmäisen syklin tutkinto.....	705	näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma	48
lykkääminen; ks. koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen.....	193	näyttötutkinnon perusteet	200
lähikoulu	393	näyttötutkinnon tutkintosuoritus	720
lähiohjausryhmä	444	näyttötutkinto	678
lähiopetus	458	näyttötutkintoon valmistava koulutus	519
lähiopiskelu	462	näyttötutkintotodistus	666
lähtevä vaihto-opiskelija	628	näyttöympäristö	717
lähtökoulu	826	ohjaava arviointi	794
läsnäoloilmoittautuminen (1)	555	ohjaava opettaja; ks. oppilaitosohjaaja.....	181
läsnäoloilmoittautuminen (2)	556	ohjaus	5
lääkäri	117	ohjauskirjaus	568
maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus	537	ohjausmerkintä	568
maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus	531	ohjausosaaminen; ks. työpaikkaohjaaja.....	177
maisteriohjelma	704	ohjeellinen suoritusvuosi	881
maksu hyväksytyin arvosanan korottamisesta	906	oikaisuvaatimus	818
maksu opetukseen osallistumisesta	763	oikeus varhaiskasvatukseen	185
maksu tutkinnon järjestämisestä	771	oma opinto-ohjelma	258
maksullinen palvelutoiminta	69	omaehtoinen koulutus	904
maksuton ateria	775	omaopettaja; ks. HOKS-ohjaaja.....	183
maksuton ruokailu	775	omassa kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ks. perhepäivähoitaja.....	127
markkinaehtoinen koulutus	25	omistajatyyppejä	53
materiaalimaksu	763	op; ks. opintopiste (1).....	290
maturiteetti	714	op; ks. opintopiste (2).....	292
mentori	178	opettaja	130
mikro-oppiminen; ks. pieni osaamiskokonaisuus. 210		opettaja (ECTS-termi)	880
mikromeriitti	210	opettaminen	4
mikrosuoritus	210	opetukseen ilmoittautuminen	304
mikrotutkinto	210	opetukseen osallistumisen epääminen	614
		opetuksen eriyttäminen	267
		opetuksen järjestäjä	42
		opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma	252

Suomenkielinen hakemisto

opetuksen järjestämislupa	45	opintojakson tunnus	888
opetuksen järjestämismuoto	49	opintojakson tyyppi	889
opetuksen tavoitteet	268	opintojaksotarjotin	271
opetuksen vastuhenkilöt	853	opintojaksovalinnat	304
opetuksen vuosikello	854	opintojen aloittamispäivämäärä	562
opetuksesta perittävä maksu	763	opintojen laajuus	273
opetus (1)	2	opintojen laajuusyksikkö	287
opetus (2)	4	opintojen mitoitussyksikkö	287
opetus- ja tutkimushenkilöstö	103	opintojen ohjaus	5
opetus- ja tutkintokieli; ks. koulutusorganisaation opetuskieli	281	opintojen rahoitus	855
opetusaika	457	opintojen tunnustamissäännöt organisaatiossa	856
opetusajankohta	457	opintojen työvoimapolitiittinen keskeyttäminen	566
opetushallinnon alan koulutuslainsäädännössä säädetty koulutus	21	opintokeskus	83
opetusharjoittelu	636	opintokokonaisuus (1)	223
opetushenkilöstö	102	opintokokonaisuus (2)	237
opetusjakso	212	opintomaksu	763
opetuskielen hallinnan osoittamiseksi järjestettävä kielikoe	351	opintoneuvoja	106
opetuskielet (ECTS-termi)	882	opintoneuvonta	569
opetuskieli (1)	281	opintopiste (1)	290
opetuskieli (2)	282	opintopiste (2)	292
opetuskieli (ECTS-termi)	882	opintopsykologi	113
opetusmateriaali	838	opintorekisteriote	641
opetusmenetelmät	883	opintososiaalinen etu	571
opetusmuoto	454	opintososiaalinen etuus	571
opetusohjelma	253	opintososiaalinen palvelu	571
opetuspiste	59	opintosuorituksen arviointi	722
opetusryhmä (1)	444	opintosuorituksen hyväksilukeminen	755
opetusryhmä (2)	445	opintosuorituksen hyväksiluku	755
opetusryhmäkoko	447	opintosuorituksen kieli	284
opetussuunnitelma (1)	251	opintosuorituksen korvaaminen	756
opetussuunnitelma (2)	252	opintosuorituksen sisällyttäminen	757
opetussuunnitelman perusteet	197	opintosuorituksen uusiminen	748
opetussuunnitelmaperusteinen tutkinto	677	opintosuoritus	712
opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta	70	opintosuoritusote	641
opetustapa	456	opintosuunta	275
opetustarjonta	271	opintotarjotin	271
opetustila	829	opintotoimisto	857
opetustunti	269	opintoviikko	293
opinnollistaminen	750	opiskelija	152
opinnon nimi	886	opiskelijahuolto	572
opinnon taso	887	opiskelijajärjestöt	862
opinnon tunnus	888	opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)	552
opinnon tyyppi	889	opiskelijaksi ilmoittautuminen (2)	304
opinnäyte	713	opiskelijaksi ottaminen	343
opinnäytetyö	713	opiskelijaksi ottamisen edellytykset	328
opinto (ECTS-termi)	884	opiskelijakunnan hallitus; ks. oppilaskunta	836
opinto-ohjaaja	139	opiskelijakunnan jäsenmaksu	769
opinto-ohjaus (1)	569	opiskelijakunta (1)	831
opinto-ohjaus (2)	569	opiskelijakunta (2)	836
opinto-ohjelma	256	opiskelijaliikkuvuus	625
opinto-oikeus	540	opiskelijamaksu	763
opintoala	29	opiskelijan arviointi	722
opintoetus; ks. opintososiaalinen etu	571	opiskelijan ateriakorvaus	575
opintoihin ilmoittautuminen	304	opiskelijan itsearviointi	734
opintoihin liittyvät työharjoittelut	860	opiskelijan poistaminen	613
opintojakso	212	opiskelijan poistumaan määrääminen	612
opintojakso (ECTS-termi)	884	opiskelijaneuvonta	569
opintojakson kuvaus	885	opiskelijanumero	832
opintojakson nimi	886	opiskelijapalautte	833
opintojakson taso	887	opiskelijapalvelut	857
opintojakson toteutus	213	opiskelijaruokailu	858
		opiskelijaryhmä	444
		opiskelijaterveydenhuolto	574
		opiskelijavaihto	626

Suomenkielinen hakemisto

opiskelijavalinta	342	oppimaan oppiminen; ks. oppiminen.....	12
opiskelijavalintarekisteri	380	oppimateriaali	839
opiskelijaviikko	294	oppimateriaali (ECTS-termi)	890
opiskelu	6	oppiminen	12
opiskeluhoito	572	oppimisanalytiikka	819
opiskelumaksu	763	oppimisen tuki	604
opiskelumuoto (1)	454	oppimisjakso	212
opiskelumuoto (2)	455	oppimissuunnitelma	255
opiskelun alkamisen siirtäminen	553	oppimistulokset	277
opiskelun aloittaja	148	oppimistulosten arviointi	798
opiskelun tukipalvelut	577	oppimisympäristö	450
opiskeluvoimavarojen alkamispäivämäärä	561	oppimäärä	187
opiskeluvoimavarojen jatkaminen	548	oppimäärän laajuus (1)	187
opiskeluvoimavarojen menettäminen	545	oppimäärän laajuus (2)	273
opiskeluvoimavarojen menettänyt	157	oppisopimus	494
opiskeluvoimavarojen palauttaminen	544	oppisopimusasiantuntija	182
opiskeluvoimavarojen peruuttaminen	543	oppisopimuskoordinoija	182
opiskeluvoimavarojen pidättäminen	616	oppisopimuskoulutus	495
opiskeluvoimavarojen päätyminen	547	oppisopimustoimija	97
opiskeluvoimavarojen tila	541	oppisopimusvastaava	179
opiskeluvoimavarojen väliaikainen keskeyttäminen	542	oppivelvollinen	189
opiskeluvoimavaroista luopuminen	546	oppivelvollisille suunnattu koulutus	916
opiskeluvoimavaroista luopunut	156	oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen	565
opiskeluvoimavaroitus	540	oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttänyt	153
opiskelupaikan ehdollinen vastaanotto	315	oppivelvollisuus	188
opiskelupaikan vastaanotto	314	oppivelvollisuusilmoitus	302
opiskelupaikka	540	oppivelvollisuuden ylittäneiden perusopetus	526
opiskeluterveydenhuollon lääkäri	117	oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus	487
opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja	116	organisaation ECTS-koordinaattori	859
opiskeluterveydenhuolto	574	organisaation nimi	850
opiskelutila	830	organisaation yleiskuvaus	861
opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot	515	osa-aikainen erityisopetus	430
opiskeluympäristö	450	osa-aikainen varhaiskasvatus	413
opistoasteen tutkimus	710	osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu	762
oppiaine	244	osaaminen	898
oppiaineen oppimäärä	187	osaamisala	274
oppiainekokonaisuus	248	osaamisen arvioija	184
oppiaineryhmä	248	osaamisen arvioijan perehdytys	524
oppiarvo	834	osaamisen arvioinnin mukauttaminen	603
oppija	146	osaamisen arviointi (1)	729
oppijan arvio osaamisen tunnustamisen		osaamisen arviointi (2)	730
mahdollisuuksista	753	osaamisen hankkiminen	7
oppijanumero	835	osaamisen kartoitus	895
oppilaaksi ilmoittautuminen	551	osaamisen laajuus	273
oppilaaksi ottaminen	354	osaamisen laajuusyksikkö	287
oppilaaksiotto	354	osaamisen osoittaminen	715
oppilaaksiottoalue	395	osaamisen osoittamisen uusiminen	748
oppilaan arviointi	722	osaamisen tavoitteet	276
oppilaan itsearviointi	734	osaamisen tunnistaminen	751
oppilaan poistaminen	613	osaamisen tunnistaminen	752
oppilaan poistumaan määrääminen	612	osaamiskokonaisuus (1)	208
oppilaanohjaaja	138	osaamiskokonaisuus (2)	209
oppilaanohjaus	569	osaamismerkki	648
oppilaitoksen opetuskieli	281	osaamisperustaisuus; ks. osaamisperusteisuus	500
oppilaitoksen opetussuunnitelma	252	osaamisperusteisuus	500
oppilaitoksen ylläpitämislupa	45	osaamispiste	291
oppilaitos	55	osaamisprofiili	894
oppilaitosohjaaja	181	osaamistaso	899
oppilas	151	osaamistavoite (2)	221
oppilashuolto	572	osaamistavoitteet (1)	276
oppilaskunnan hallitus; ks. oppilaskunta.....	836	osaamistavoitteet (2)	221
oppilaskunta	836	osaamistodistus	650
oppilasvaihto	626	osakunnan kuraattori; ks. koulukuraattori.....	114
oppilasvalinta	355		

osallistumistodistus	647	plagiointi; ks. vilppi.....	606
osapäivähoito	415	pohjakoulutus	330
osapäiväinen varhaiskasvatus	415	pohjakoulutusvaatimus	329
osaviikkoinen varhaiskasvatus	416	poikkeaminen; ks. ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen.....	621
otantaperustainen arviointi	799	poissaoleva opiskelija	154
ote opintosuoritusrekisteristä	641	poissaolevaksi ilmoittautuminen	557
otos; ks. otantaperustainen arviointi.....	799	poistumismääräys	612
ov; ks. opintoviikko.....	293	pro gradu -työ; ks. opinnäytetyö.....	713
paikallinen arviointi	786	professori	112
paikallinen opetussuunnitelma	252	prognostinen arviointi	795
paikallinen soveltava kurssi	232	psykologi	113
paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma	195	psykologi- ja kuraattoripalvelut; ks. oppilashuolto.....	572
paikallisen tason arviointi	786	puheviestintätaitojen päättökoe; ks. puheviestintätaitojen päättökokeen todistus....	661
paikallisesti tarjottava tutkinnon osa	218	puheviestintätaitojen päättökokeen todistus	661
paikalliset valinnaiset opinnot	227	puhvi-koe; ks. puheviestintätaitojen päättökokeen todistus.....	661
paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa	218	puhvi-todistus	661
painotettu opetus	501	puuttuva osaaminen; ks. osaamisen hankkiminen...7	
pakollinen kurssi	230	puuttuvan osaamisen hankkiminen; ks. osaamisen hankkiminen.....	7
pakollinen opintojakso	241	päivittäinen varhaiskasvatus	417
pakollinen tutkinnon osa	205	päivähoito (1)	468
pakolliset opinnot	224	päivähoito (2)	396
palaute	735	päivähoitopaikka	298
palaute osaamisen kehittymisestä	737	päivähoitopalvelun tuottaja	33
palautekeskustelu; ks. palaute.....	735	päiväkodin johtaja	119
palauteraportti; ks. palaute.....	735	päiväkodin varajohtaja	120
palpa; ks. aloituspaikka.....	368	päiväkoti	38
palveluntuottajakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....	195	päiväkotitoiminta	400
pedagoginen arvio tehostettua tukea varten	595	päiväopetus (1); ks. opetusmuoto.....	454
pedagoginen selvitys erityistä tukea varten	596	päiväopetus (2); ks. opetusajankohta.....	457
pedagogisen toiminnan arviointi	788	päiväopiskelu; ks. opetusmuoto.....	454
pedagogiset järjestelyt	584	pätevyys	840
pedagogiset ratkaisut	584	pääaine	235
pedagogiset toimenpiteet	584	päästötodistus	639
perhepäivähoidon johtaja	121	pääsy- ja soveltuvuuskoee	350
perhepäivähoidon ohjaaja	121	pääsykoee	349
perhepäivähoidon vastuuhenkilö	122	pääsyvaatimukset	891
perhepäivähoitaja	127	päättöarvioinnin kriteeri	725
perhepäivähoito	401	päättöarviointi	733
perhepäiväkoti	39	päättötodistus	639
perusasteen tutkinto	670	päättököksen mukaiset aloituspaikat; ks. aloituspaikka. . 368	
peruskoulu (1)	71	päättököksen mukaisiksi ottamisesta	352
peruskoulu (2)	471	päättököksen oppilaaksi ottamisesta	352
peruskouluun ilmoittautuminen	303	päättököksen päivähoitosta	297
perusopetukseen ilmoittautuminen	303	päättököksen varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta ja tukipalveluista	581
perusopetukseen valmistava opetus	530	rajattu HOPS; ks. henkilökohtainen opintosuunnitelma.....	258
perusopetuksen lisäopetus	525	rajattu opinto-oikeus	540
perusopetuksen oppimäärä	187	rajattu opiskeluoikeus	540
perusopetuksen päättötodistus	653	rakenteelliset järjestelyt	585
perusopetuksen tavoitteet	268	rakenteelliset ratkaisut	585
perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu	57	rakenteelliset toimenpiteet	585
perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu	58	rehtori	104
perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä	597	Reifeprüfung-tutkinto	685
perusopetus	471	ristiinopiskelija	171
perusopetuslain mukainen opetuskieli	281	ruokaraha	575
perusopinnot	238	ryhmä	444
perustutkinto-opiskelija	161	ryhmäkohtainen avustaja; ks. varhaiskasvatuksen	
pidennetty oppivelvollisuus	598		
pidättää oikeus opiskeluun	616		
pieni osaamiskokonaisuus	210		
pieni tietopala; ks. pieni osaamiskokonaisuus.....	210		
piensuoritus	210		

avustaja.....	128	temaattiset opinnot	226
ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....	195	tenttivilppi; ks. vilppi.....	606
ryhmänohjaaja	133	terveydenhoitaja	116
ryhmänohjaus; ks. ohjaus.....	5	terveydenhuoltopalvelut	863
ryhmänohjausryhmä	444	TET-jakso	632
ryhmäopetus	425	tiedekunta	91
ryhmäperhepäivähoitaja; ks. perhepäivähoitaja ..	127	tieteellisen julkaisun vertaisarviointi	738
ryhmäperhepäivähoito	402	tietoa elämisen kustannuksista	864
ryhmäperhepäiväkoti	40	tietoa opiskelijaliikkuvuudesta	865
ryhmässä toimiva päiväkodin johtaja; ks. päiväkodin johtaja.....	119	tietoa opiskelijaliikunnasta	866
saapuva vaihto-opiskelija	629	tietoa oppimisympäristöstä	867
saavutetut osaamistavoitteet	277	tietoa vakuutuksista	868
sairaalaopetus	502	tilauskoulutus	484
sairaalassa järjestettävä varhaiskasvatus	424	tilauskoulutusopiskelija	163
sanallinen arviointi	731	todennettu osaaminen	758
seuranta	781	todistus (1)	638
siirto-opiskelija	170	todistus (2)	637
siirtohaku	308	todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta	658
siirtymä; ks. siirtymävaihe.....	452	todistus lukiosta eroamisesta	662
siirtymävaihe	452	todistus opiskelijan osaamisesta	646
sijoittelu	379	todistus osaamisesta	646
sijoittelun tulos	388	todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä	656
sisällyttäminen; ks. opintosuorituksen sisällyttäminen	757	todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta	657
sivuaine	236	todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta	655
sopimus oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä; ks. oppisopimuskoulutus.....	495	todistus pienestä osaamiskokonaisuudesta	211
soveltava kurssi	232	todistus piensuorituksesta	211
soveltavuuskoe	350	todistus suoritetuista koulutuksen osista (1)	643
starttiluokka	434	todistus suoritetuista koulutuksen osista (2)	644
starttiopetus	434	todistus suoritetuista opinnoista (1)	640
steinerpedagoginen varhaiskasvattaja	129	todistus suoritetuista opinnoista (2)	662
sulautuva opetus	461	todistus suoritetuista tutkinnon osista	642
summatiivinen arviointi	796	todistus suoritetusta koulutuksesta	644
suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus	902	todistus suoritetusta työhön ja itsenäiseen elämään valmentavasta koulutuksesta	644
suorahaku	322	todistus suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta	659
suoravalinta	359	todistus suullisesta kielitaidosta	659
suorituksen uusiminen	748	todistus tutkinnon osan suorituksesta	642
suoritusajan pidennys	548	todistus tutkintokoulutukseen osallistumisesta ..	647
suoritustapa	896	todistus valmentavaan koulutukseen osallistumisesta	647
suppea kaksikielinen opetus	914	todistusvalinta	359
suunnitelma kurinpitokeinojen ja kasvatustieteiden käytännön käytämisestä; ks. kurinpitokeino.....	608	tohtorin tutkinto	701
suuntautumisvaihtoehto	275	tohtorintutkinto	701
systemaattinen arviointi	792	toiminnan tasolla tehtävä arviointi	787
syventävä kurssi	231	toiminta-alue	66
syventävät opinnot	240	toiminta-alueittain järjestetty opetus	599
säädösperustainen julkisrahoitteinen koulutus	23	toimintakulttuuri	453
säädösperustainen koulutuksen hankkiminen	17	toimintamuotokohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....	195
t&k-toiminta	900	toimipaikka	60
taiteen perusopetus	477	toimipiste; ks. koulutusorganisaation toimipiste.....	56
taiteiden välinen kurssi	233	toisen asteen koulutus	472
tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen	624	toisen asteen opettaja	143
teema-arviointi	801	toisen asteen oppilaitos	72
teemaopinnot	234	toisen asteen tutkinto	671
tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus	570	toisen asteen tutkintokoulutukseen valmentava koulutus	532
tehostettu tuki (1)	593	toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	109
tehostettu tuki (2)	589		
tehostettu tuki varhaiskasvatuksessa	589		
TELMA	511		

toisen syklin tutkinto	706	työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä	63
toissijainen hakija; ks. toissijainen koulu	394	työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta	62
toissijainen koulu	394	työelämässä oppiminen	491
toistuva opetuksen järjestämisaajanjakso	892	työelämätoimikunta	96
toteutussuunnitelma	252	työelämään tutustumisjakso	632
tuen tarpeen arviointi	579	työharjoittelu (1)	633
tuen vaikuttavuuden arviointi	580	työharjoittelu (2)	491
tukimuoto	583	työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus	511
tukiopetus	429	työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteet	202
tukipalvelut	582	työkokemus	842
tuleva vaihto-opiskelija	629	työpaikalla järjestettävä koulutus	491
tuntijako	186	työpaikalla järjestettävä ohjaus	567
tuntiopettaja	142	työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava	179
tuomioistuinharjoittelu	635	työpaikalla opiskelu	491
tutkijakoulutusasteen tutkinto	698	työpaikalla oppiminen	491
tutkimus- ja kehittämistoiminta	900	työpaikkakouluttaja	177
tutkinnon järjestäjä	46	työpaikkaohjaaja	177
tutkinnon laillistaminen	759	työpaikkaohjaajakoulutus	523
tutkinnon muodostuminen	204	työpaikkaohjaus	567
tutkinnon nimi; ks. tutkintonimike	669	työssä oppiminen	491
tutkinnon osa	214	työssäoppiminen	491
tutkinnon osan arviointisuunnitelma	741	työssäoppiminen	633
tutkinnon pakollinen osa	205	työsuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus	496
tutkinnon perusteet	199	työvoimakoulutus	490
tutkinnon rakenne	204	työvoimapolitiittinen koulutus	490
tutkinnon rinnastaminen	759	työväenopisto	82
tutkinnon suorittaja	159	täydennysshaku	327
tutkinnon suorittamisen henkilökohtaistaminen	623	täydennyskoulutuksen opiskelija	169
tutkinnon tunnustaminen	759	täydennyskoulutus	488
tutkinnon vaativuustaso	278	täydennysopiskelija	168
tutkinnon vahvistuspäivämäärä	841	täydentävä varhaiskasvatus	469
tutkinnon valinnainen osa	206	ulkoinen arviointi	789
tutkinnonsuoritusoikeus	540	ulkomaanjakso	631
tutkinto	668	ulkomailla suoritettu tutkinto	708
tutkinto-ohjelma	703	ulkomainen tutkinto	708
tutkinto-opiskelija	160	ulkopuolinen arviointi	789
tutkintoa yksilöllisesti laajentava tutkinnon osa	219	urasuunnitelma	620
tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa	45	urheilijan ammatillinen koulutus	513
tutkintojärjestelmä	30	vaativa erityinen tuki	602
tutkintokohtainen terveydentilavaatimus	333	vaativa erityinen tuki (2)	908
tutkintokoulutukseen valmentava koulutus	532	vaativa monialainen tuki varhaiskasvatuksessa	591
tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet	201	vaativa tuki	908
tutkintokoulutuksen opiskelija	160	vaihto-opiskelija	627
tutkintokoulutus	482	vaihto-oppilas	627
tutkintomaksu	767	valinnainen aine	246
tutkintonimike	669	valinnainen tutkinnon osa	206
tutkintonimike (ECTS-termi)	893	valinnan aloituspaikat; ks. aloituspaikka	368
tutkintoon johtava koulutus	482	valinnan tila	385
tutkintoon johtava opinto-oikeus	540	valinnan tulos	386
tutkintoon johtava opiskeluoikeus	540	valinnan vaihe	384
tutkintoon johtavan koulutuksen nimi	875	valintaehdotus	387
tutkintorakenne (1)	204	valintaesitys	389
tutkintorakenne (2)	30	valintakelpoisuus	328
tutkintosuoritus; ks. näyttötutkinnon tutkintosuoritus	720	valintakiintiö	348
tutkintotavoite	821	valintakoe	349
tutkintotilaisuus	719	valintakoeryhmä	376
tutkintotodistus	645	valintalaskennan tulos	387
tutkintotoimikunta	95	valintalaskenta	378
tutkintovaatimukset	254	valintamenettely	381
TUVA-koulutus	532	valintamenettely (ECTS-termi)	869
TUVA-viikko	289		
TUVA; ks. tutkintokoulutukseen valmentava koulutus			

valintaperuste	344	varhaiskasvatuksen työntekijä	101
valintaperustemalli	390	varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö	122
valintapiste	346	varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito	422
valintapäätös	352	varhaiskasvatuksen vuorohoito	420
valintaryhmä	372	varhaiskasvatuksessa annettava tuki	578
valintatapa	381	varhaiskasvatus	468
valintatapajono	383	varhaiskasvatushenkilöstö	99
valintatieto	385	varhaiskasvatusjohtaja	118
VALMA	510	varhaiskasvatusoikeus	185
valmentava koulutus	507	varhaiskasvatuspaikka	298
valmentavan koulutuksen opiskelija	165	varhaiskasvatuspaikkojen määrä	299
valmentavan koulutuksen osa	508	varhaiskasvatuspalvelu	396
valmentavan koulutuksen perusteet	203	varhaiskasvatuspäivä	418
valpa; ks. aloituspaikka	368	varhaiskasvatuspäätös	297
valtakunnallinen hakumenettely; ks. yhteishaku	321	varhaiskasvatussuunnitelman perusteet	194
valtakunnallinen soveltava kurssi	232	varhaiskasvatustoimija	31
valtakunnalliset valinnaiset opinnot	225	varhaiskasvatustoiminta	397
valtionhallinnon kielitutkinto	675	varhaiskasvatusympäristö	449
valtionosuusrahoitettu koulutus	24	varsinainen haku	325
vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus	539	vastuuhenkilö (1)	105
vapaa sivistystyö	467	vastuuhenkilö (2)	122
vapaa-ajanpalvelut	870	vastuullinen työpaikkaohjaaja	177
vapaaehtoinen kieli	901	vastuuopettaja	137
vapaan sivistystyön koulutus	467	vastuuopettaja (1); ks. oppilaitosohjaaja	181
vapaan sivistystyön lukulaitokoulutus	534	vastuuopettaja (2); ks. HOKS-ohjaaja	183
vapaan sivistystyön opettaja	145	velvollisuus osallistua esiopetukseen; ks. esiopetusvelvollisuus (1)	190
vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä	44	verkko-opetus	436
vapaan sivistystyön oppilaitos	79	vertaisarviointi (1)	791
vapaasti valittava tutkinnon osa	217	vertaisarviointi (2)	738
varasija	369	vertaisohjaus; ks. ohjaus	5
varasijalla	363	vertaispalautte	736
varasijalla oleva hakija	366	vieraskielinen koulutus	286
varhaiserityiskasvatus	433	vieraskielinen opetus	285
varhaiskasvattaja (1)	123	vieraskielinen oppilaitos	77
varhaiskasvattaja (2)	125	vieraskieliset koulutusohjelmat	851
varhaiskasvattaja (3)	126	viikko	289
varhaiskasvattajat (4)	99	viikonloppuhoito	422
varhaiskasvatukseen hakeminen	295	viikonloppuopetus; ks. opetusajankohta	457
varhaiskasvatukseen hakija	296	viittomakieli	843
varhaiskasvatuksen asiakasmaksu	760	vilppi	606
varhaiskasvatuksen avustaja	128	virallinen oppiminen	910
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	124	virkasuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus	497
varhaiskasvatuksen iltahoito	423	virkasuhteeseen verrattavaan julkisoikeudelliseen palvelussuhteeseen perustuva oppisopimuskoulutus	498
varhaiskasvatuksen inklusioperiaate	398	vuorohoito	420
varhaiskasvatuksen järjestäjä	32	vuoropäivähoito	420
varhaiskasvatuksen järjestämismuoto	405	vuosikurssi (1)	442
varhaiskasvatuksen laajennettu aukiolo	423	vuosikurssi (2)	448
varhaiskasvatuksen lapsiryhmä	35	vuosiluokka (1)	443
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	126	vuosiluokka (2)	442
varhaiskasvatuksen lupaviranomainen	407	vuosisuunnitelma	253
varhaiskasvatuksen opettaja	123	vuositaso	442
varhaiskasvatuksen palveluntuottaja	33	vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma	253
varhaiskasvatuksen ruokailu	774	vuosiviikkotunti	288
varhaiskasvatuksen ryhmä	35	väitöskirja; ks. opinnäytetyö	713
varhaiskasvatuksen sosionomi	125	väliaikaisesti keskeyttäneet	154
varhaiskasvatuksen toimintakausi	411	välitodistus	651
varhaiskasvatuksen toimintakieli	280	väyläopiskelija	172
varhaiskasvatuksen toimintamuoto	399	yhdistelmäopinnot	207
varhaiskasvatuksen toimintapäivä	419	yhdysluokka; ks. luokka	444
varhaiskasvatuksen toimintavuosi	410		
varhaiskasvatuksen toimipaikka	34		
varhaiskasvatuksen tuen muoto	583		
varhaiskasvatuksen tukipalvelut	582		

Suomenkielinen hakemisto

yhteinen haku	320	yliopettaja	144
yhteinen oppiaine	245	yliopisto	90
yhteinen tutkinnon osa	216	yliopistokeskus	92
yhteisen tutkinnon osan osa-alue	244	yliopistokoulutus	476
yhteishaku	321	Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu	770
yhteisten opintojen opettaja	141	ylioppilas	176
yhteistutkinto	702	ylioppilaskoe	844
yhteistyöoppilaitos; ks. avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos.....	93	ylioppilaskunnan jäsen	847
yhteisvalinta	357	ylioppilaskunnan jäsenmaksu	768
yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....	195	ylioppilaskunta	848
yksikössä tehtävä arviointi	787	ylioppilastutkinnon koe	844
yksilöopetus	427	ylioppilastutkinnon suoritusvuosi	846
yksityinen varhaiskasvatus	406	ylioppilastutkinto	682
yleinen kielitutkinto	674	ylioppilastutkintolautakunta	845
yleinen tuki (1)	592	ylioppilastutkintotodistus	663
yleinen tuki (2)	588	yläaste	58
yleinen tuki varhaiskasvatuksessa	588	yläkoulu	58
yleissivistävä koulutus	465	ympäri vuorokautinen hoito	421
ylemmän korkeakouluasteen tutkinto	695	ympäri vuorokautinen päivähoito	421
ylempi ammattikorkeakoulututkinto	696	ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus	421
ylempi korkeakoulututkinto	697	yrittäjän oppisopimuskoulutus	499
		YTHS-maksu	770
		YTO	244